

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

FAALİYET
RAPORU

20
23

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

FAALİYET RAPORU

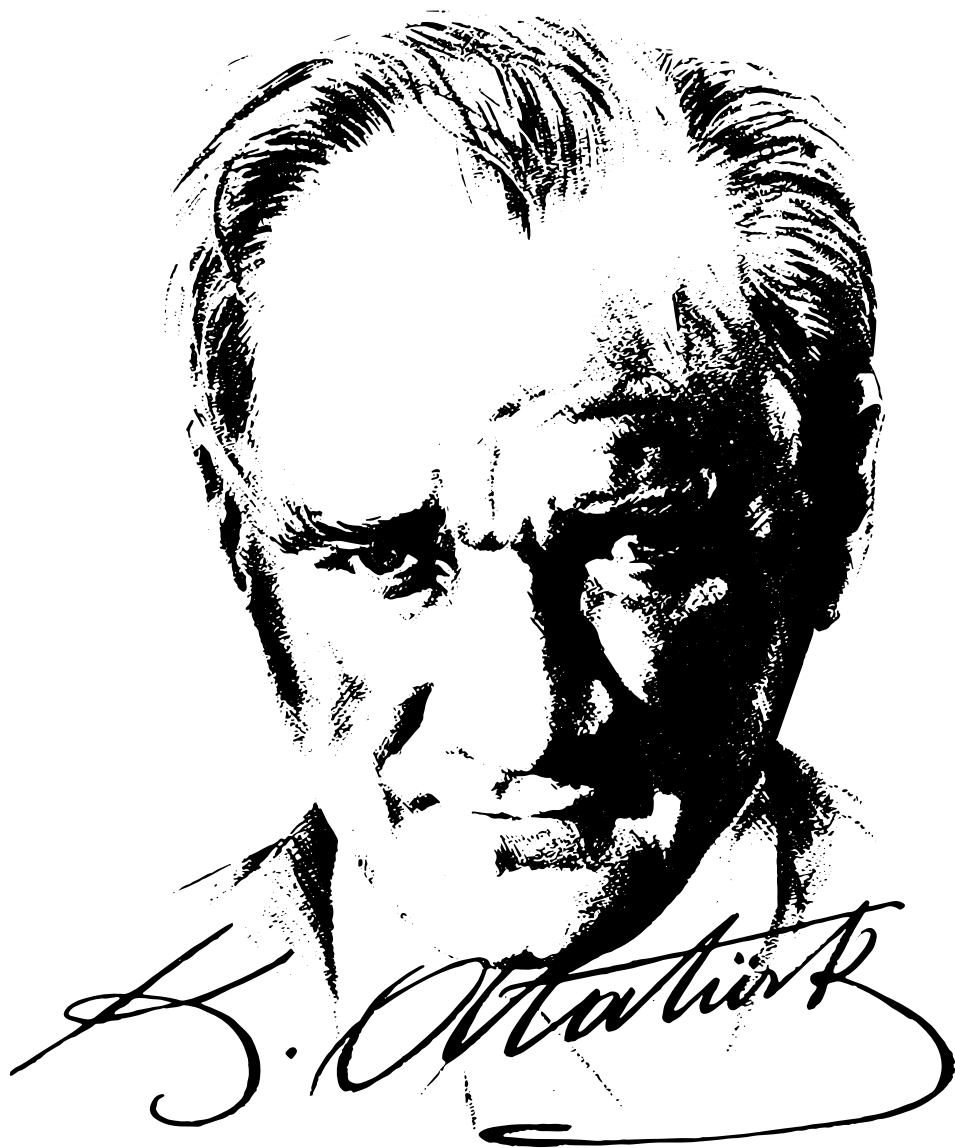
STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

MAYIS 2024

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Emniyet Mh. Mevlana Bulvarı No: 32 Yenimahalle 06560 Ankara / TÜRKİYE
www.dhmi.gov.tr

ABDULKADİR URALOĞLU
Ulaştırma ve Altyapı Bakanı

SUNUŞ

Ülkemizin en büyük atılım ve kalkınma seferberliği olarak tarihe geçecek olan Türkiye Yüzyılı'nda, Cumhuriyet tarihinin en büyük havacılık projelerini hayata geçiren bir kuruluş olarak büyük başarılarla katkı sağlamanın gururunu yaşıyoruz. Sivil havacılığımızın en önemli dışlılarından biri de havalimanı işletmeciliği ve hava seyrüsefer hizmetleridir. Türkiye, bu alanda son 21 yılda Sayın Cumhurbaşkanımızın eşsiz vizyonu ile Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımızın geliştirdiği politikalar sayesinde havacılık alanında önemli bir güç haline gelerek diğer birçok ülkeye öncü ve örnek olmaktadır.

Türk havacılığının altın dönemi olarak nitelendirilen son 21 yılda; mevcut havalimanlarımızın fiziki şartlarının iyileştirilmesini ve modern bir çehreye kavuşturulmasını sağlamanın yanısıra rakiplerini her bakımdan geride bırakacak niteliklere haiz yeni havalimanları inşa ettik. Bunların yanında, havalimanlarımızda benimsediğimiz yolcu ve çevre odaklı işletmecilik anlayışımız ve üstün bir maharetle yönettiğimiz hava sahamızla Türk sivil havacılığının dünyanın zirvesine yerleşmesinde kuruluş olarak önemli görevler ifa ettik.

2023 yılında daha önceki yıllarda olduğu gibi havalimanlarımız rekordan rekora, başarıdan başarıya koştu. İstanbul Havalimanı, EUROCONTROL ve ACI EUROPE'un hava trafik raporlarında Avrupa'nın en yoğun havalimanları kategorisinde üst üste birinci olmanın yanında kargo trafiğinde de ilk sırada yer aldı. Ayrıca, 2018 yılında I.Etap 1.Fazının açılış törenini yaptığımız İstanbul Havalimanı Projesinin geride bıraktığımız 2023'te II.Etap 2A Fazının yer teslimi yapıldı. Ülkemizin turizme açılan kapısı Antalya Havalimanı ise en fazla trafik artışı yaşanan havalimanları arasında birinci olurken defalarca tüm zamanların rekoruna imza attı.

Daha modern, konforlu, akıllı sistemlerle donatılmış, yolcu ve çevre dostu havalimanlarıyla Ülkemizin değerlerine değer katmaya, her alanda yükselişine katkıda bulunmaya kararlıyız. Bu amaçla yatırım dönemi tamamlanmak üzere olan Çukurova Havalimanı Projesinin 2024 yılında açılışını gerçekleştirmiş olacağız. Çalışmaların süratle devam ettiği Kayseri ve Malatya havalimanlarımızda ise büyük ilerleme kaydetmekteyiz.

Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle büyük bir heyecan ve coşku ile hizmete verdiğimiz ve kendilerinin

“Türkiye’nin hava yolu ulaşımında son 20 yılda katettiği mesafenin sembolü” olarak nitelendirdiği Rize-Artvin Havalimanımız açılışından kısa bir süre sonra 2023 yılı Aralık ayında 1 milyon yolcuya ulaştı. Bunların yanında uçuş ve yolcu trafiği her geçen gün artan Sabiha Gökçen Havalimanı’nın, Kuruluşumuz tarafından inşa edilen ikinci pisti ve mütemmimlerini 2023 yılı sonu itibarıyla hizmete açmış bulunuyoruz.

Geçtiğimiz yıl geliştirdiğimiz yerli ve millî sistemlerimizle aynı zamanda ülke sınırlarını aştığımız bir yıl oldu. Kuruluşumuzun hava trafik yönetimi alanında tamamen yerli ve millî imkânlarla geliştirdiği Çok Amaçlı Radar Ekranı(ÇARE) Sistemi, saha testlerinden başarıyla geçerek Azerbaycan’da hizmete başladı.

Aynı şekilde, Kuruluşumuz tarafından geliştirilen; pilotlara, kullanacakları havalimanı ile ilgili meteorolojik bilgilerin, kullanılan pistin, kullanılan yaklaşma tipinin, geçiş yüksekliğinin, güncel pist ölçüm bilgilerinin ve havalimanına ait diğer bilgilerin ATIS telsizleri üzerinden hızlı bir şekilde iletilmesine imkân veren Sesli Otomatik Terminal Bilgi Servisi(Voice-ATIS) sistemi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ercan Havalimanında hizmete verildi.

Sinop Havalimanı’mız, Türkiye Kalite Derneği(KalDer) tarafından verilen İlham Veren Kamu Yönetimi Proje Ödülleri kapsamında “Havalimanı Fahri Yolcu Denetim Sistemi Projesi” ile Kamu İktisadi Teşebbüsler Kategorisinde Jüri Teşvik Ödülüne layık görüldü.

Tamamen Kuruluşumuz imkânlarıyla gerçekleştirilen ve meteoroloji, pist, yaklaşma tipi, geçiş yüksekliği, güncel pist ölçüm ve havalimanlarına ait diğer bilgileri data link vasıtası ile dünyanın herhangi bir yerindeki uçağa iletilmesini sağlayan yerli ve millî Digital ATIS sistemi, hava taşımacılığında bilgi teknolojileri ve telekomünikasyon hizmetleri sunan data link sağlayıcı kuruluş SITA tarafından sertifikalandırıldı. Bu sertifika sayesinde Digital ATIS sistemimiz, dünya çapında yaygın bir veri ağına sahip bulunan SITA’nın data link altyapısını kullanmaya başladı. Ayrıca, Kuruluşumuz tarafından, yüzde yüz yerli ve Türk mühendislerince geliştirilen “Akıllı Siber İstihbarat ve Coğrafi Bilgi Sistemleri Projesi” Kamu Bilişim Ödülü’ne layık görüldü.

2023 yılını taçlandıran diğer bir önemli atılım ise Avrupa ve Asya’yı kapsayan bölgesel bir hava seyrüsefer koordinasyon platformu oluşturmak amacıyla Kuruluşumuz ve Azerbaycan Hava Seyrüsefer Hizmeti Sağlayıcısı AZANS arasında imzalanan Bölgesel Hava Seyrüsefer Emniyeti İş Birliği Platformu(SOCEA) protokolü oldu. Söz konusu platforma en son Özbekistan Hava Seyrüsefer Otoritesi UZAERONAVIGATION da katıldı. Bölgesel ve uluslararası hava taşımacılığı zincirini şekillendirmede ve geliştirmedeki rolü giderek daha artacak olan SOCEA, bölgesel ve küresel ölçekte daha güvenli, daha verimli ve daha entegre bir havacılık ekosistemine katkıda bulunacak.

Uluslararası Havalimanları Konseyi(ACI) tarafından yürütülen Havalimanı Karbon Akreditasyonu(ACA) Programı kapsamında 50 havalimanı ile DHMİ, küresel ölçekte en yüksek sayıda ACA sertifikasına sahip havalimanı işletmecileri arasında birinci sırada yer aldı.

İnsan ve çevre odaklı yaklaşımımız doğrultusunda iklim değişikliğiyle mücadele etkinliğinin artırılmasına, Karbonsuz Havalimanı faaliyetlerine katkı sağlamak üzere yaptığımız çalışmaları artırarak devam ediyoruz. Bu kapsamda Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi kapsamında 2023 yılında Sivas Nuri Demirağ Havalimanına GES Elektrik Enerjisi Üretim Sistemi yapımı için ihale gerçekleştirerek sözleşme imzaladık. 2024 yılı Eylül ayında tamamlanması planlanan tesisle yılda 2 milyon kwh elektrik üretilmesi öngörülmüyor.

Sonuç olarak, Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda daha büyük projelere imza atma azmiyle 2024’ün milletimiz, havacılık camiası ve mesai arkadaşlarımız için hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum...

Dr.Hüseyin KESKİN

DHMİ Yönetim Kurulu Başkanı
ve Genel Müdür

İÇİNDEKİLER

KURULUŞ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

01

Misyon ve Vizyon	2
Ana Statü	3
Yönetim Kurulu ve Teşkilat Yapısı	5
Kuruluşun Görevleri	8
Denetim ve Hukuki Durum	12
İç Kontrol	13
Kuruluş Tarihçesi	14

GENEL MÜDÜRLÜK VE HAVALİMANLARI FAALİYET BİLGİLERİ

02

Havalimanları İşletme Faaliyetleri	16
Elektrik Birim Faaliyetleri	20
Makina Birim Faaliyetleri	22
Terminal Teknolojileri Birim Faaliyetleri	24
Uçak Acil Durum ve ARFF Faaliyetleri	26
Çevre Birim Faaliyetleri	28
Yer Hizmetleri Faaliyetleri	29
Ekipman Üretim Faaliyetleri	30
Uluslararası İlişkiler Faaliyetleri	31
Hava Tarafı Operasyon Faaliyetleri	32
Havalimanları Verileri ve Tabloları	34
İşletme Emniyet Yönetim Sistemi Faaliyetleri	39
İşletme Faaliyetleri İstatistik Veri Tabloları	40
Kalite Yönetim Sistemleri Faaliyetleri	62
İş Sağlığı Ve Güvenliği Faaliyetleri	63
Elektronik (CNS) Hizmetleri ve Faaliyetleri	65
Bilgi Teknolojileri Hizmet ve Faaliyetleri	74
Satın Alma ve İkmal Faaliyetleri	92
Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Faaliyetleri	93
Hava Seyrüsefer Hizmetleri ve Faaliyetleri	98
Milli Maliyet ve İlgili Parametreler	119
Havalimanları Slot Koordinasyon Merkezi	122
Başmüdürlüğü Faaliyetleri	

İNSAN KAYNAKLARI, KURUMSAL İLETİŞİM VE EĞİTİM FAALİYETLERİ

03

İnsan Kaynakları İstihdam Durumu	124
İnsan Kaynakları Personel Ücret ve Giderler	128
Kurumsal İletişim Faaliyetleri	130
Eğitim Faaliyetleri	138

İSTATİSTİKLER

04

Uçak Trafiği	148
Yolcu Trafiği	155
Yük Trafiği	158

YATIRIMLAR, PROJELER VE PERFORMANS HEDEFLERİ

05

2023 Yılı Yatırım Harcamaları ve Programı	162
2024 Yatırım Tablosu	172
Kamu-Özel Sektör İşbirliği (KÖİ) Projeleri	174
Yap-İşlet-Devret (YİD) Projeleri	174
Kirala-İşlet-Devret (KİD) Projeleri	177

HİZMET SATIŞI

06

Pazarlama	182
Seyrüsefer, Terminal, İşletme Hizmetleri	183
Gelirler	185

DURAN VARLIKLAR VE ALIM HARCAMALARI

07

Duran Varlıklar ve Alım Harcamaları	190
Yedek Parça ve Malzeme Alımları	191
Stoklar	192

GİDER VE MALİYETLER

08

Giderler	194
Maliyetler	198
Sigorta	204

MALİ BÜNYE

09

Kar Zarar Durumu	206
Kar Dağıtımı	208
Bilanço	209
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	216
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	218
Öz Kaynaklar	218
Fon Akımı	222
Nakit Akımı	223
Mali Analiz	224

KURULUŞ HAKKINDA GENEL BİLGİLER

KURULUŞUMUZUN MİSYON VE VİZYONU

MİSYON

Uluslararası standartlarda hava seyrüsefer ve havalimanı işletme hizmetleri sunmaktır.

VİZYON

Hava trafik yönetimi ve havalimanı işletmeciliği alanında, küresel boyutta rekabet gücünü haiz dünyanın öncü Kuruluşlarından biri olmaktır.

KURULUŞ AMAÇLARI VE TEMEL HEDEFLER

- » Hava seyrüsefer emniyetini en üst seviyede sağlamak,
- » Havalimanı işletmeciliği hizmetlerini uluslararası standartlarda sağlamak,
- » Bölgesel hava ulaşım merkezi olmak,
- » Bölgesel hava eğitim üssü olmak,
- » İnsan kaynaklarının optimum yönetimi ile hizmette kalite ve etkinliği artırmak.

KURULUŞUMUZ TEMEL İLKE VE DEĞERLERİ

Kuruluşumuzun yönetim ve hizmetler hususunda aşağıda belirtilen başlıklar dikkate alınmaktadır:

» Kalite, şeffaflık ve konfor	» Gelişime açıklık
» Mesleki uzmanlık	» Verimlilik
» İleri teknoloji ve bilişim teknolojileri kullanımı	» Ülke ekonomisine katkı sağlamak
» Güvenilirlik ve emniyet	» Etik ilkelere uygun çalışma
» Çevreye ve insana duyarlılık	» Sürdürülebilirlik

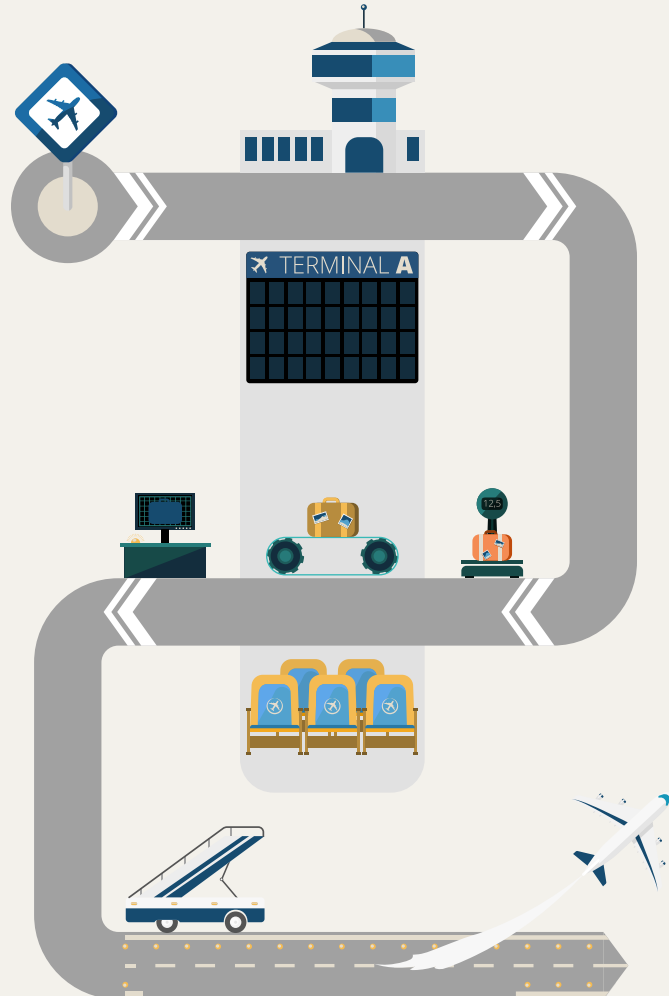
ANA STATÜ

28.10.1983 tarih ve 116 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) statüsü verilen Kuruluş, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden düzenlenmesine ilişkin 8.6.1984 tarih ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMİ) Genel Müdürlüğü adı altında yeniden teşkilatlandırılmış olup, Kuruluş Ana Statüsü de 8.11.1984 tarih ve 18569 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

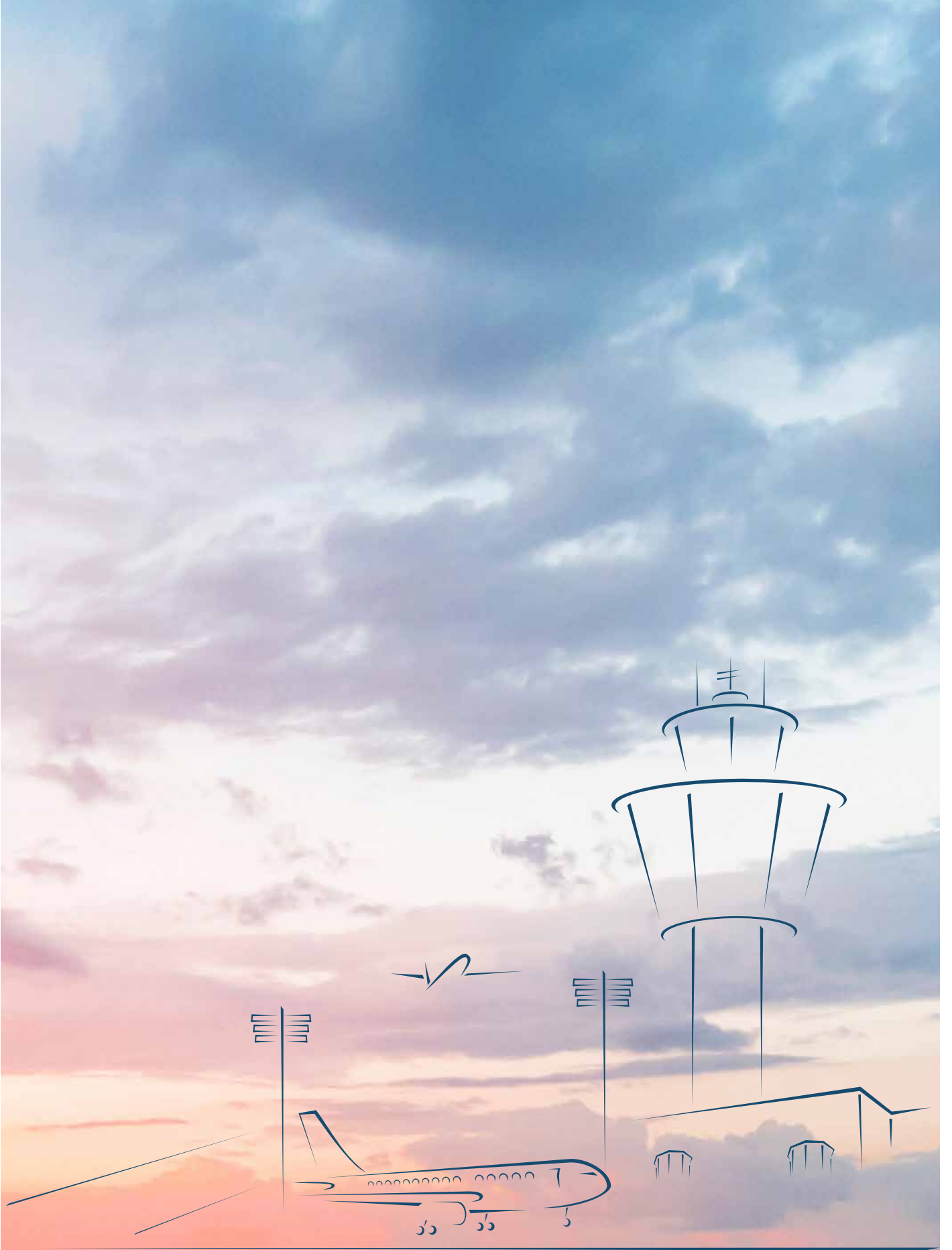
DHMİ Genel Müdürlüğü, sermayesinin tamamı Devlete ait, tekel niteliğindeki hizmetleri kamu yararı gözeterek üretmek ve pazarlamak üzere kurulmuş ve gerçekleştirdiği bu kamu hizmeti dolayısıyla ürettiği hizmetleri imtiyazlı sayılan bir Kamu İktisadi Kuruluşu olup, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının ilgili kuruluşudur.

FAALİYET KONULARI

Sivil Havacılık faaliyetlerinin gereği olan; hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetlerle ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılması amacıyla teşkil edilen Kuruluşun temel faaliyet konuları aşağıda gösterilmiştir:

1. Kanun, tüzük ve yönetmelik kalkınma planı ve yıllık programlar çerçevesinde; müesseselerini, bağlı ortaklıklarını ve iştiraklerini yönlendirme ve bunlar arasındaki koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.
2. Bu faaliyetlerin yürütülmesi ve geliştirilmesi için kaynak sağlamak ve artırmak.
3. a) Lüzumu halinde müesseseler kurmak veya kaldırmak, ortaklıklar kurulması, kaldırılması veya kurulmuş bir ortaklığa iştirak edilmesi için gerekli teşebbüslerde bulunmak.
b) Yurt dışında şirket kurmak ve/veya kurulmuş şirketlere iştirak etmek.
4. Bağılı ortaklık ve müesseselerin bütçeleri ile fiyat, tarife ve yatırımlarının genel ekonomi ve sivil havacılık politikalarına uyumunu sağlamak.
5. Sivil havacılık ihtisas alanlarında dünya standartlarına göre personel yetiştirmek üzere eğitim tesisleri kurmak, kurdurmak ve bu tesisleri işletmek veya işletirmek.
6. İşletiminde bulunan havalimanları ile işletme dönemlerinin sonundan itibaren yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırarak işletimini özel sektöre verdiği terminallerini ve/veya hizmetin bütünlüğü yönünden gerek gördüğü diğer tesislerini 5335 Sayılı Kanunun 33. maddesi çerçevesinde özel hukuk tüzel kişilerine kiralamak ve/veya işletme hakkını devretmek.
7. İstihdamı geliştirme çalışmaları kapsamında düzenlenen beceri kazandırma programlarının uygulanmasını sağlamak.
8. Kurulmuş ve kurulacak küçük ve orta büyüklükteki özel kuruluşlara idari ve teknik alanlarda rehberlik yapmak.
9. Faaliyet konuları ile ilgili olarak Cumhurbaşkanlığı tarafından verilen görevleri yapmak.

YÖNETİM KURULU

233 sayılı KHK'nin 5'nci maddesine göre Kuruluşumuzun en yüksek seviyede yetkili ve sorumlu karar organı Yönetim Kurulu'dur.

Genel Müdürün başkan olduğu Yönetim Kurulu, bir başkan ve beş üyeden oluşmaktadır. Genel Müdür doğrudan, Genel Müdür hariç Yönetim Kurulu Üyelerine yapılacak atamalarda beş üyeden dört üye Ulaştırma ve Altyapı Bakanı'nın, bir üye Hazine ve Maliye Bakanı'nın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı tarafından atanmakta olup görev süreleri üç yıldır.

Yönetim Kurulu, Kuruluşun amaç ve faaliyetlerini gerçekleştirmek ve yönetimi ile ilgili gerekli kararları almak üzere ayda en az iki defa toplanır.

Dr.Hüseyin KESKİN**Fatih ÇAKMAK****Enes ÇAKMAK****Dr.Cengiz PAŞAOĞLU****Kamuran YAZICI**

ADI SOYADI	YÖNETİM KURULU UNVANI	TEMSİL ETTİĞİ BAKANLIK VEYA KURULUŞ	ATANMA TARİHİ
Dr.HÜSEYİN KESKİN	Başkan	DHİMİ	26.07.2019
FATİH ÇAKMAK	Üye	DHİMİ	05.05.2023
Dr.CENGİZ PAŞAOĞLU	Üye	DHİMİ	31.10.2022
ENES ÇAKMAK	Üye	DHİMİ	05.05.2023
KAMURAN YAZICI	Üye	UAB	26.02.2024

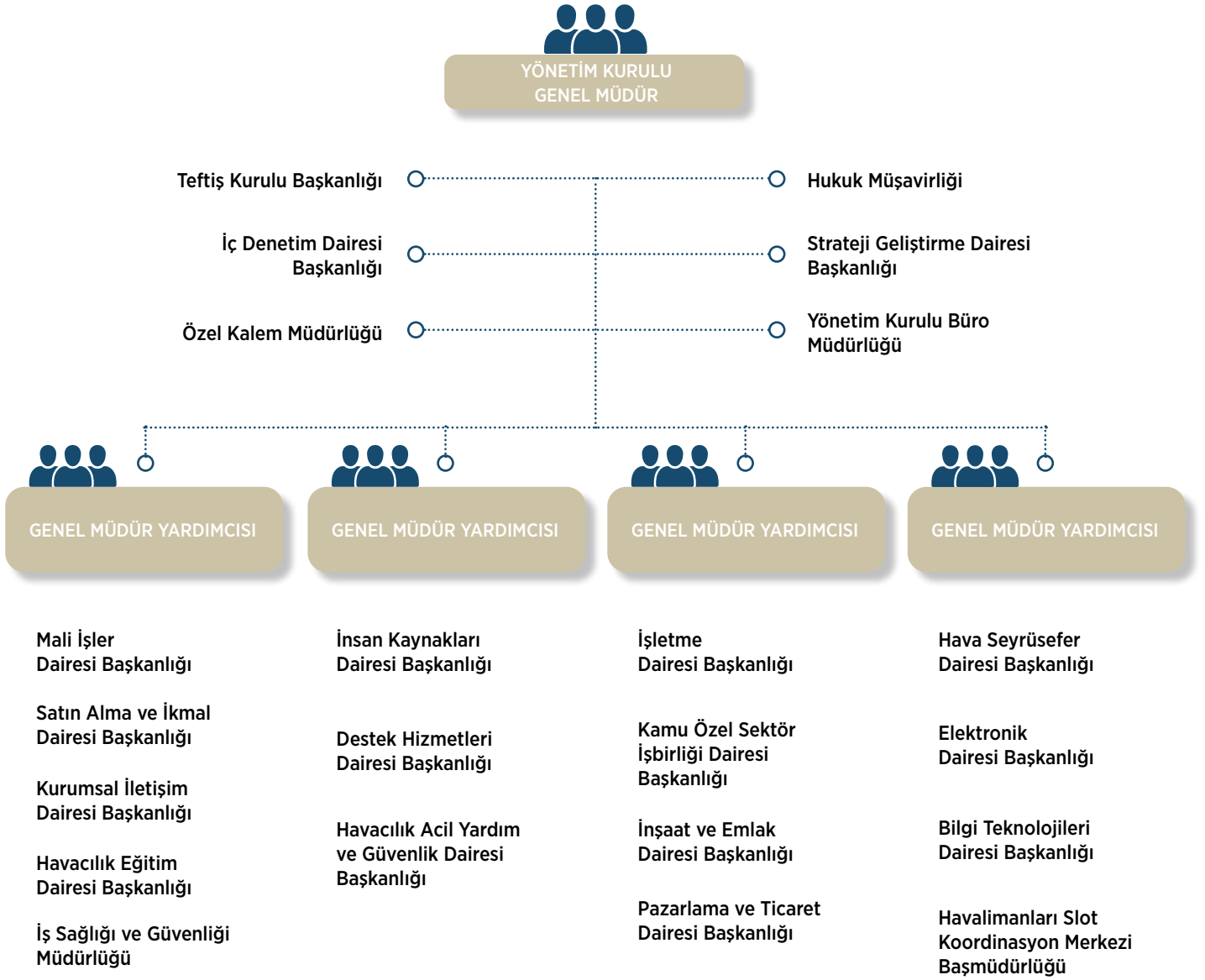
GENEL MÜDÜRLÜK

Kuruluşumuzun yetkili ve sorumlu yürütme organı Genel Müdürlük'tür. Kuruluşumuzda Genel Müdür'e doğrudan bağlı altı birim ve faal görevde olan dört Genel Müdür Yardımcılığı bulunmaktadır.

ADI SOYADI	UNVANI	GÖREVE BAŞLAMA TARİHİ
Dr.Hüseyin KESKİN	Genel Müdür	26.07.2019
Enes ÇAKMAK	Genel Müdür Yardımcısı	30.03.2021
Fatih ÇAKMAK	Genel Müdür Yardımcısı	05.07.2021
Dr.Cengiz PAŞAOĞLU	Genel Müdür Yardımcısı	31.10.2022
Murat GÜL	Genel Müdür Yardımcısı	27.11.2023

Dipnot: Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan EVREN 15.11.2023 tarihinde görevinden ayrılmıştır.

MERKEZ TEŞKİLAT ŞEMASI

- » Genel Müdürlük Merkez Teşkilatı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, 16 Daire Başkanlığı, ve 3 Müstakil Müdürlük olmak üzere toplam 21 Birimden;
- » Taşra Teşkilatı, 11 Havalimanı Başmüdürlüğü, Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğü ve 40 Havalimanı Müdürlüğünden oluşmaktadır.
- » Ayrıca, DHMİ tarafından işletilmeyen 8 Havalimanında Hava Seyrüsefer/Trafik ile Elektronik (CNS) hizmetleri sunulmakta olup; Havalimanları Slot Koordinasyon Başmüdürlüğü Kuruluşumuz Genel Müdür Yardımcılığına bağlı hizmet vermektedir.

TAŞRA TEŞKİLAT ŞEMASI

YÖNETİM KURULU GENEL MÜDÜR

○ Ankara Esenboğa Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Amasya Merzifon Havalimanı Müdürlüğü	○ Adıyaman Havalimanı Müdürlüğü
○ İzmir A.Menderes Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Balıkesir Koca Seyit Havalimanı Müdürlüğü	○ Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Müdürlüğü
○ Antalya Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Batman Havalimanı Müdürlüğü	○ Balıkesir Merkez Havalimanı Müdürlüğü
○ Muğla Dalaman Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Bursa Yenişehir Havalimanı Müdürlüğü	○ Bingöl Havalimanı Müdürlüğü
○ Milas-Bodrum Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Çanakkale Havalimanı Müdürlüğü	○ Gökçeada Havalimanı Müdürlüğü
○ Adana Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Denizli Çardak Havalimanı Müdürlüğü	○ Hakkari Yüksekova Selahattin Eyyubi Havalimanı Müdürlüğü
○ Trabzon Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Diyarbakır Havalimanı Müdürlüğü	○ Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı Müdürlüğü
○ Erzurum Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Elazığ Havalimanı Müdürlüğü	○ Kahramanmaraş Havalimanı Müdürlüğü
○ Gaziantep Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Erzincan Yıldırım Akbulut Havalimanı Müdürlüğü	○ Kastamonu Havalimanı Müdürlüğü
○ İstanbul Atatürk Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Hatay Havalimanı Müdürlüğü	○ Mardin Prof.Dr. Aziz Sancar Havalimanı Müdürlüğü
○ Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğü	○ Isparta Süleyman Demirel Havalimanı Müdürlüğü	○ Rize-Artvin Havalimanı Müdürlüğü
○ İstanbul Havalimanı Başmüdürlüğü	○ Kapadokya Havalimanı Müdürlüğü	○ Siirt Havalimanı Müdürlüğü
○ İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Hava Seyrüsefer Müdürlüğü	○ Kars Harakani Havalimanı Müdürlüğü	○ Sinop Havalimanı Müdürlüğü
○ Gazipaşa Alanya Havalimanı Hava Trafik Şefliği	○ Kayseri Havalimanı Müdürlüğü	○ Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı Müdürlüğü
○ Zonguldak Çaycuma Havalimanı Hava Trafik Şefliği	○ Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı Müdürlüğü	○ Tokat Havalimanı Müdürlüğü
○ Zafer Havalimanı Hava Seyrüsefer Müdürlüğü	○ Konya Havalimanı Müdürlüğü	○ Çukurova Havalimanı Müdürlüğü*
○ Aydın Çıldır Havalimanı Hava Seyrüsefer Şefliği	○ Malatya Havalimanı Müdürlüğü	
○ Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı Hava Seyrüsefer Şefliği	○ Muş Sultan Alparslan Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Ordu Giresun Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Samsun Çarşamba Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Şanlıurfa Gap Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Uşak Havalimanı Müdürlüğü	
	○ Van Ferit Melen Havalimanı Müdürlüğü	

(*) Yapım çalışması devam etmektedir.

Dipnot: 1) Yukarıda belirtilen havalimanlarına ek olarak yapılan protokol kapsamında Selçuk Efes, Hezarfen ve Samsun 19 Mayıs havalimanlarına hava trafik ve Elektronik (CNS) Hizmetleri sunulmaktadır.

2) Sabiha Gökçen Havalimanı Hava Trafik Hizmetleri ilgili Hava Seyrüsefer Müdürlüğü bünyesinde sunulmaktadır.

KURULUŞUN GÖREVLERİ

DHMI Genel Müdürlüğünün Ana Statüsü ile belirlenmiş görevleri; sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, havalimanı yer hizmetlerinin sağlanması, hava trafik hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi ve modern havacılık düzeyine çıkarılmasını sağlamaktır. Ayrıca, sivil havacılık ihtisas alanlarında, dünya standartlarına göre personel yetiştirmek üzere eğitim tesisleri kurmak, kurdurmak ve bu tesisleri işletmek veya işletletmek ve işletiminde bulunan havalimanları ile işletme dönemlerinin sonundan itibaren yap-işlet-devret modeli çerçevesinde yaptırarak işletimini özel sektöre verdiği terminallerini ve/veya hizmetin bütünlüğü yönünden gerek gördüğü diğer tesislerini 5335 Sayılı Kanunun 33. maddesi çerçevesinde özel hukuk tüzel kişilerine kiralamak ve/veya işletme hakkını devretmek, yurt dışında şirket kurmak ve/veya kurulmuş şirketlere iştirak etmek de Kuruluşumuzun görevleri arasında yer almaktadır.

Kuruluş ana faaliyet alanları havalimanı işletmeciliği ve seyrüsefer hizmetleri olup; işletme ve hava seyrüsefer hizmetlerinin sağlanması kapsamındaki görev ve sorumluluklar şunlardır:

- » Kuruluş tarafından belirlenen amaç, ilke ve talimatlara uygun olarak havalimanı işletme hizmetlerinin ulusal ve uluslararası ihtiyaçlara cevap verecek şekilde yürütülmesi amacıyla tüm faaliyetlerin yönetimi, denetim ve koordinasyonunu sağlamak.
- » Genel Müdürlüğümüzce işletilen ve/veya kiralama yolu ile işletme hakları devredilen havalimanlarında verilecek hizmetlerin ulusal ve uluslararası mevzuata uygunluğunu belirlemek üzere araştırma ve incelemeler yapmak. Hava trafiğinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için gerekli yer hizmetleri desteğini sağlamak amacıyla tüm faaliyetleri planlamak, koordine etmek ve denetlemek.
- » Yeni hizmete açılacak havalimanları ve heliportlara ait ilk ruhsat ve sertifikasyon alımı başvuru çalışmalarını yapmak, halihazırda ruhsatı ve sertifikası olan havalimanlarının temdit ödemelerini yapmak ve mevcut ruhsat ve sertifikanın devamına yönelik olarak işletme hizmetlerinin belirlenen standartlarda sürdürülebilirliğini sağlamak.

- » Havalimanı Başmüdürlük/Müdürlükleri ile sağlanan koordinasyon sonucunda gerek mevcut tesisler gerekse yeni hizmete girecek havalimanlarında faaliyet gösteren/gösterecek kurum, kuruluş ve şirketlerin yer taleplerine istinaden tahsis planlama çalışmaları yapmak ve tahsis/ihale işlemlerini gerçekleştirmek.
- » Yer hizmetleri ile ilgili programları hazırlamak, yatırım gerektiren faaliyetleri ile ilgili yıllık bütçeyi belirleyerek, verilen bütçeye göre faaliyetleri uygulama aşamasına getirmek.
- » Havalimanı karla mücadele, FOD ve lastik izi temizliği, kuş, ot mücadele çalışmaları ile pist frenleme değerlerinin ölçümü, maniaların belirlenmesine yönelik çalışmaların koşullarını belirlemek, gerekli araç, gereç, ekipman, malzeme ve akaryakıt temin etmek.
- » Havalimanı içerisinde mevcut tüm mekanik ve tesisat sistemlerinin temin, tesis ve idamesi ile bunlarla ilgili işbaşı eğitimleri düzenlemek ve aksaklıklarla ilgili önlemleri almak.
- » Havalimanlarının temel ihtiyaçlarından bagaj konveyörleri, bagaj arabaları, VOR konturpuası, portatif/mobil ATC kulesi vb. imalat ve tesisini yapmak.
- » Uçuş, can ve mal emniyetini temin amacıyla havalimanlarında meydana gelebilecek uçak kaza kırım ve yangınları ile bina ve tesislerde çıkabilecek yangınlara zamanında ve uygun müdahalede bulunulması amacıyla ARFF (Hava Aracı Kurtarma ve Yangınla Mücadele) hizmetlerinin uluslararası ve ulusal mevzuatlara göre sürekliliğini ve yürütülmesini sağlamak.
- » Havalimanı genel elektrik ve özel aydınlatma sistemlerinin işletilmesi için gerekli planlama çalışmalarını yürütmek.
- » Havalimanları ile seyrüsefer yardımcı istasyonları ve radar istasyonlarında genel elektrik ve özel aydınlatma sistemlerinin idamesi için gerekli planlama çalışmalarını yürütmek, bu amaca dönük olarak personelin iş başı eğitimlerini düzenlemek ve/veya kanuni zorunluluklara bağlı olarak yetkili kurum/kuruluşlardan belge eğitimlerinin alınmasını sağlamak.

- » Uçuş, can ve mal emniyetini temin amacıyla havalimanları içi ve dışında tesis edilen her türlü elektrik, elektronik ve mekanik sistem, cihaz ve müteammimlerinin işletme güvenliğini ve sürekliliğini sağlamak, kontrol ve ayarlarını yapmak, yenileme ve iyileştirmeye dönük planlama ve yatırımları yürütmek.
- » Genel elektrik ve özel aydınlatma sistemleri ile ilgili ihtiyaçları belirleyerek, güncel teknoloji doğrultusunda temin edilmesini sağlamak. Yeni kurulan ünitelere enerji temini ile ilgili gerekli çalışmalar yapmak, yatırım ihtiyaçlarını belirlemek.
- » Havalimanlarında verilen yer hizmetleri ile ilgili ruhsatlandırma ve denetim işlemlerini yapmak.
- » Stratejik gürültü haritaları, sera gazı hesaplanması, atıkların kontrolü gibi yeşil havalimanı; havalimanlarının engelli yolcuların kullanımına uygun hale getirilmesine yönelik engelsiz havalimanı ve ekonomik havalimanı projesi kapsamında gerekli çalışmaları yapmak.
- » Seyrüsefer istasyonları ve radar istasyonları ile havalimanları için ihtiyaç duyulan işletme güvenliği ve sürekliliğini temin amacıyla her türlü elektrik cihaz, sistem ve altyapının (elektrojen grupları, kesintisiz güç kaynakları (UPS), trafo, enerji nakil hattı, yenilenebilir enerji sistemleri vb) temin, tesis ve idamesini sağlamak.
- » Terminal binalarının kullanım planlarını hazırlamak. Hava tarafında uçak park planlaması, arazi tahsisi, kara tarafında ise terminal içinde yer tahsislerini planlamak; ticari hacimlerini belirleyerek gelir artırıcı faaliyetleri düzenlemek.
- » Kuruluşumuz tarafından havalimanı kullanıcılarına verilen hizmet, sağlanan kolaylık ve tanınan imtiyaz hakkı karşılığı alınan ücretlerin belirlendiği tarifeyi oluşturmak ve uygulamak.
- » Uçak trafiğine göre havalimanı çalışma saatlerini düzenlemek. Havalimanındaki hizmet araçları ile özel iş makinelerinin faaliyetlerini düzenlemek ve izlemek.
- » Havacılık yayınlarının (AIP, AIP AMDT, AIP SUP, AIC, NOTAM vb.) yapılmasını sağlamak üzere gerekli çalışmaları yapmak. (koordinat bilgilerinin belirlenmesi, havacılık haritalarının yaptırılmasını

sağlamak üzere protokol yapılması; maniaların yer, koordinat ve yükseklik bilgilerinin her bir havalimanı için ayrı ayrı belirlenerek uluslararası formatta yayımlanmak üzere ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak).

- » Havacılık teknolojisi ve mevzuatında meydana gelen değişiklik ve gelişmeleri takip etmek üzere uluslararası sivil havacılık kuruluşlarının çalışmalarını izlemek; toplantı ve seminerlere katılmak; ilgili dokümanları izleyerek yenilik ve gelişmelerin bün-yeye uyarlanmasını sağlar.
- » Havalimanları işletme hizmetlerinin uluslararası standartlarda sağlanmasına ilişkin kurum içi Yönetim Sistemleri tetkikleri ve teknik incelemelerde bulunmak, gerektiğinde Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ya da ICAO, ECAC, IATA gibi uluslararası kuruluşlarca yapılan denetimler öncesinde gerekli hazırlıkları yapmak; havalimanlarını denetime hazır hale getirmek ve gerekirse denetime refakat etmek.
- » Hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi ve uygulanmasını sağlamak.
- » Uluslararası kurallara uygun olarak havalimanlarının cihaz, sistem ve donanım olarak daha üst düzeylere getirilmesine yönelik gelişmekte olan teknolojileri de göz önüne alarak, gerekli değişiklik tekliflerini yapmak ve bunlar üzerinde projeler hazırlamak.
- » Yeni yapılacak havalimanları için yer seçimi yapılması; ÇED toplantılarına ve ihtiyaç programlarının hazırlanması ile ilgili çalışmalara katılmak.
- » Faaliyetlerin etkin bir düzeyde sürdürülmesi amacıyla görev yapan personelin planlamasını yapmak, ihtiyaçları belirlemek, organizasyonu oluşturmak ve geliştirmek.
- » Sivil amaçlı uçuşlar için silahlı kuvvetlere ait müşterek kullanımlı (sivil-asker) havalimanları ile ilgili protokollerin ilgili mercilerle istişare ederek düzenlenmesini sağlamak.
- » İhtiyaç durumunda kurumsal paydaşlar (belediyeler, gümrük, meteoroloji, uçuş okulları vb) ile gerekli protokoller tanzim ve imza etmek.
- » İşletme faaliyetleri ile ilgili ICAO (International Ci-

vil Aviation Organization/ Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı), ACI (Airports Council International/ Uluslararası Hava Alanları Konseyi), IATA (International Air Transport Association/ Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği) ECAC (European Civil Aviation Conference/Avrupa Sivil Havacılık Konferansı), EUROCONTROL/AOT (EUROCONTROL Airport Operations Team/EUROCONTROL Havalimanı İşletme Ekibi) NATO, CAPC/CAWG (Civil Aviation Planning Committee/Civil Aviation Working Group/Sivil Havacılık Planlama Komitesi ve Çalışma Grubu), CANSO (Civil Air Navigation Services Organization/Sivil Hava Seyrüsefer Hizmetleri Örgütü) yayınlarını izlemek ve hizmetlerin mevzuat çerçevesinde yürütülmesini sağlamak. Söz konusu kuruluşların yurt içi ve yurt dışı toplantılarına katılım sağlamak.

- » 2920 sayılı Sivil Havacılık Kanunu gereğince ihtiyaç duyulan hava sahası düzenlemeleri, hava yolu şebekesinin geliştirilmesi, her türlü tahditli sahaların etüt ve planlamalarını yaparak, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına teklifte bulunmak.
- » Uçuş emniyeti ile ilgili olarak gerekli haberleşme ve seyrüsefer yardımcı cihaz ve sistem ihtiyacını tespit etmek, yerlerinin etüdünü yapmak, temin ve tesislerini sağlayarak sektörün hizmetine sunmak.
- » Seyrüsefer yardımcı cihaz ve sistemleri ile özel aydınlatma sistemlerinin periyodik uçuş kontrolünün yapılmasını sağlamak.
- » Havalimanı için aletli alçalma ve standart kalkış/iniş usullerini hazırlamak.
- » Hava Trafik Yönetimi ile ilgili işlerini ve Havacılık Muhabere Hizmetlerini yürütmek.
- » Uluslararası Hava Seyrüseferinin güven, düzen, kalite ve verimliliğini artırmak için gerekli bilgi akışını sağlamak üzere havacılık yayınlarını (AIP, AIP AMDT, AIP SUP, AIC, NOTAM vb.) zamanında yayımlamak ve güncellemek.
- » Uçuşlara ait Uçuş Planı bilgilerini ve bunlara ilişkin ATS mesajlarını (DEP, ARR, DLA, CHG, CNL) gerekli adreslere çekmek ve takibini yapmak.
- » Uçuşlara ilişkin permi bilgilerini takip etmek, nor-

mal mesai saatleri haricinde ve resmi tatillerde Permi tahsis etmek.

- » Arama ve Kurtarma hizmetlerinin ulusal ve uluslararası Kuruluşlarla koordinasyonunu sağlamak.
- » Hava hadiselerini incelemek, değerlendirmek, neticelendirmek ve Kaza/Kırım Komisyonlarına katılım sağlamak.
- » Gelişmekte olan teknoloji ve/veya artan uçuş trafiği göz önüne alınarak araç, cihaz, sistem ve donanımlar ile mevcut/yeni altyapı üzerinde gerekli değişiklik/ilave yatırım tekliflerini yapmak ve projeler hazırlamak.
- » Havalimanlarında hava seyrüseferinin sağlanması ile ilişkin denetimlerde bulunmak.
- » Yurt içi ve yurt dışı kurumsal paydaşlar ile daimi temas sağlamak, bilgi alış verişinde bulunmak, hizmet alanı ile ilgili seminer, toplantı, eğitime yönelik faaliyetlerde bulunmak ve katılım sağlamak.
- » Hava sahasının etkin kullanımı için sivil/asker koordinasyonunu geliştirmek.
- » EUROCONTROL (Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı) ile ilgili işlemlerin adı geçen Teşkilatın uluslararası sözleşmesi (Çok Taraflı Anlaşma ve Revizelerle birlikte) ve mevzuatları çerçevesinde yürütülmesini sağlamak.
- » Yol ücretlerine esas teşkil eden trafik bilgilerinin, EUROCONTROL Teşkilatına gönderilmesi ve Ülkeye ait Milli Maliyet tespit çalışmalarının yürütülmesini sağlamak.
- » Kalite Çevre ve Emniyet Yönetim Sistemi konularındaki çalışmaları takip ederek sistem kurulması, geliştirilmesi ve idamesi hususlarında faaliyetlerde bulunmak.
- » KKTC/Ercan tavsiyeli hava sahasına ilişkin olarak hava sahası düzenleme çalışmalarını, hava trafik hizmetlerinin koordinasyonunu yürütmek; tüm havacılık bilgilerini ICAO formatına göre hazırlamak, baskı ve dağıtımını sağlamak.
- » KKTC/Ercan tavsiyeli hava sahasına ilişkin Havacılık Bilgi/Verilerinin (AIP, AIC, SUP, NOTAM vb) ICAO formatına göre hazırlamak, baskı ve dağıtımını yapmak.

- » 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu, 5188 sayılı Özel Güvenlik Hizmetlerine Dair Kanun, Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı, ICAO ve ECAC Standartları çerçevesinde sorumluluk alanındaki havalimanlarında havacılık güvenliğini sağlanmasını temin etmek.
- » Güvenlik Yönetim Sistemi (GYS) konularındaki çalışmaları takip ederek, sistem kurulması, geliş-

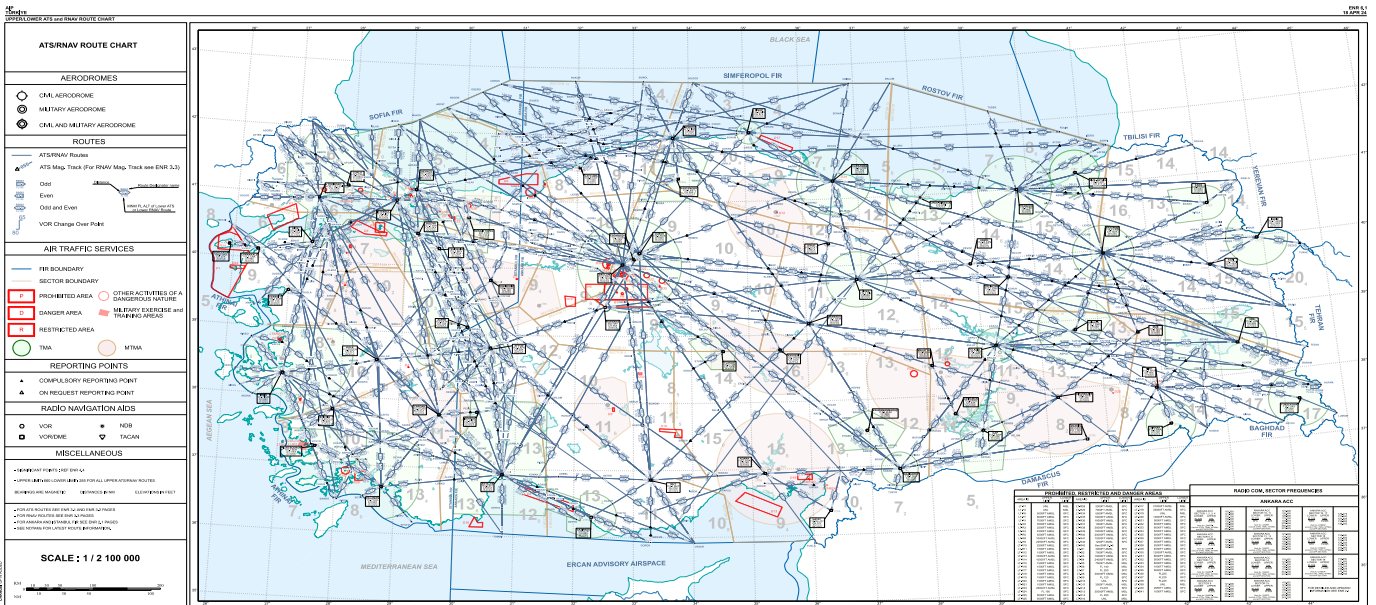
tirilmesi ve idamesi hususlarında faaliyetlerde bulunmak.

- » Ülkemiz sivil hava sahasına hizmet vermek üzere Haberleşme, Seyrüsefer, Gözetim (CNS: Communication, Navigation, Surveillance) Sistemlerinin temini, tesisi, modernizasyonu, idamesi ile tüm hava trafik emniyeti elektronik sistemlerinin 24 saat faal halde tutulmasını sağlamak.

SİVİL HAVA ULAŞIMINA AÇIK HAVALİMANLARI

HAVA YOLU HARİTASI

DENETİM

DHMI Genel Müdürlüğünün iş ve işlemlerinin mevzuatta uygunluğunun denetimi Teftiş Kurulu Başkanlığınca yürütülmektedir. 1979 yılında kurulan DHMI Teftiş Kuruluna; 1983, 1987, 2002, 2006, 2019, 2021 ve 2023 yıllarında yapılan yarışma sınavlarıyla Müfettiş Yardımcısı atamaları yapılmıştır. İdarede ihtiyaç duyulan teknik eğitilmiş Müfettiş Yardımcısı istihdam edebilmek için Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nde gerekli değişiklikler gerçekleştirilerek yapılan yarışma sınavlarıyla; Elektronik Mühendisliği, Makine Mühendisliği ve İnşaat Mühendisliği alanlarından 5 Müfettiş Yardımcısı ataması yapılmıştır. DHMI Teftiş Kurulu hali hazırda 1 Başkan ve 28 Müfettişle görev yapmaktadır. Ayrıca, daha önce sadece 3 Memurla hizmet veren Teftiş Kurulu İdari İşler Şefliği, Teftiş Kurulu Şube Müdürlüğüne dönüştürüle-

rek hali hazırda 1 Müdür Vekili, 1 Şef ve 5 Memur ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

2023 yılında Teftiş Programına uygun olarak, Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatı nezdinde yapılan denetimler sonucunda 44 adet Cevaplı Teftiş Raporu ile 46 adet İnceleme ve Soruşturma Raporu düzenlenmiştir. Teftiş Kurulu Başkanlığınca yapılan teftiş, inceleme ve soruşturmalardan ayrı olarak, Sayıştay tarafından da Kuruluşumuzun mali faaliyetleri, karar ve işlemleri denetlenmektedir. Ayrıca, ilgili Kuruluşu olması nedeniyle Kuruluşun faaliyetleri T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca da mevzuat hükümleri kapsamında denetlenip gözetilmektedir. Bunun yanı sıra, Kuruluşumuz mali işlemleri bağımsız bir muhasebe denetim firmasınca da yıllık bazda denetlenmektedir

HUKUKİ DURUM

Hukuk Müşavirliği 1. Hukuk Müşaviri Başkanlığında; 1 Hukuk Müşaviri, 2 Şube Müdürü olmak üzere Genel Müdürlükte 16, İstanbul AHL'de 3 ve sözleşmeli statüde 8 olmak üzere toplam 27 Avukat, 1 Şef, 8 Memur ile faaliyetlerini sürdürmektedir.

6325 Sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu ile 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 01.01.2018 tarihinde yürürlüğe girmesi sonucunda işçi işveren arasındaki uyuşmazlıkların çözümünde ve ayrıca 7155 sayılı Abonelik Sözleşmelerinden Kaynaklanan Para Alacaklarına İlişkin Takibin Başlatılması Usulü Hakkında Kanun gereğince 01.01.2019 tarihinden itibaren ticari davalardan konusu bir miktar paranın ödenmesi alacak ve tazminat taleplerine ilişkin davalarda arabulucuya başvurmak dava şartı haline gelmesi nedeniyle arabuluculuk iş ve işlemlerinin yürütülmesi için 26.06.2018 tarihinden itibaren Hukuk Müşavirliği bünyesinde Arabuluculuk Bürosu kurulmuştur.

Bu kapsamda, 2023 yılında işçi-işveren uyuşmazlığı ile ilgili arabuluculuğa 105 kişi işçilik alacakları için başvuruda bulunmuş, bunlardan 8 başvuru ile anlaşma sağlanmış, 97 başvuru ile ise anlaşma sağlanmamıştır.

Ticari uyuşmazlık ile ilgili arabuluculuğa ise 147 firma/kişi başvuruda bulunmuş, bunlardan 6 başvuru ile anlaşma sağlanmış, 141 başvuru ile ise anlaşma sağlanmamıştır.

Kira ilişkisinden kaynaklanan arabuluculuk görüşmesine 3 başvuruda bulunulmuş, herhangi bir anlaşma sağlanamamıştır.

2023 yılında geçmiş yıllardan devreden 5607 adet dava ve icra takibi dosyası, 2023 yılında açılan 555 adet dava ve icra takibi dosyası olmak üzere toplamda 6162 adet dava ve icra takibi dosyası takip edilmiş olup bu dosyalardan 912 adedi hitama erdirilerek 5250 adet dava ve icra takibi 2024 yılına devretmiştir.

2023 yılında açılan dava ve icra takibi dosyaları konusuna göre 67 adet iş davası, 122 adet kamulaştırma bedel tespit ve tescili, 228 adet idari, 27 adet icra takibi ve 111 adet muhtelif içerikli davadan müteşekkildir.

Ayrıca Kurum içi 52 adet hukuki görüş verilmiş olup, toplam 30 adet olmak üzere Kanun Tasarısı, Yönetmelik Taslağı ve çeşitli komisyon çalışmalarına da katkıda bulunulmuştur.

İÇ KONTROL

Kamu iktisadi teşebbüslerinin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynaklarının korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere kamu iktisadi teşebbüsleri tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçler ile iç denetimi de kapsayacak kontroller bütününden oluşan yönetim sistemine iç kontrol denilmektedir. İç denetim ise kamu iktisadi teşebbüslerinin faaliyetlerini geliştirmek ve onlara değer katmak amacıyla yapılan bağımsız nesnel güvence sağlama ve danışmanlık faaliyetidir.

Kuruluşumuz iç kontrol sistemi her yıl gerçekleştirilen kontrol öz değerlendirme çalışmaları kapsamında değerlendirilmektedir.

Kuruluşumuzda kurumsal yönetim, risk yönetimi ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirilmesine yönelik öneriler getirmek üzere İç Denetim Dairesi Başkanlığı kurulmuştur.

Kuruluşumuzca her sene İç Kontrol İlerleme Raporu hazırlanarak Hazine ve Maliye Bakanlığına gönderilmekte olup; bu çerçevede “2023 Yılı İç Kontrol İlerleme Raporu” çalışmaları tamamlanarak anılan Bakanlığa iletilmiştir.

DHİMİ YÖNETİM KURULU KARARLARI 2023

BİRİMLER	Adet
İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı	61
Satın Alma ve İkmal Dairesi Başkanlığı	50
Mali İşler Dairesi Başkanlığı	18
İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığı	17
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	12
Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığı	9
Kamu Özel Sektör İşbirliği Dairesi Başkanlığı	9
Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı	8
İşletme Dairesi Başkanlığı	7
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	5
Havacılık Eğitim Dairesi Başkanlığı	4
Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Dairesi Başkanlığı	1
İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü	1
Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı	-
Elektronik Dairesi Başkanlığı	-
Hukuk Müşavirliği	-
İç Denetim Dairesi Başkanlığı	-
Kurumsal İletişim Dairesi Başkanlığı	-
Özel Kalem Müdürlüğü	-
Teftiş Kurulu Başkanlığı	-
Yönetim Kurulu Büro Müdürlüğü	-
TOPLAM	202

DHİMİ Yönetim Kurulu 2023 - 2024 Toplantı Bilgileri

Aylar	2023 Yılında Gerçekleştirilen Aylık Toplantı Sayısı	2023 Yılında Alınan Aylık Karar Sayısı	2024 Yılında Yapılması Planlanan En Az Aylık Toplantı Sayısı
Ocak	2	12	2
Şubat	2	13	2
Mart	2	15	2
Nisan	2	12	2
Mayıs	2	10	2
Haziran	3	11	2
Temmuz	2	25	2
Ağustos	2	18	2
Eylül	3	21	2
Ekim	2	19	2
Kasım	2	30	2
Aralık	2	16	2
TOPLAM	26	202	24

KURULUŞ TARİHÇESİ

Hava Yolları Devlet İşletmesi İdaresi

Cumhuriyet döneminde de havacılığın önemi göz önüne alınarak; bu konudaki çalışmalar, hızlandırılmış ve birçok aşamalardan sonra Atatürk'ün "İstikbal Göklerdedir" hedefi ışığında,

20 Mayıs 1933 tarihinde Milli Savunma Bakanlığına bağlı Hava Yolları Devlet İşletmesi İdaresi (DHY) 180.000.- TL sermaye ve 24 personel ile kurulmuş, Türk Sivil Havacılığı ilk defa kurumsal yapıya kavuşarak, hava yolu kurma ve yollar üzerinde taşıma yapma görevleri bu Kuruluşun sorumluluğuna verilmiştir. Daha önce askeri ihtiyaçlar nedeni ile alınmış olan uçakların, yolcu ve yük nakline uygun hale getirilmesi ile İstanbul, Eskişehir ve Ankara'ya haftada 3 gün, toplam koltuk kapasitesi 28 olan 5 uçakla seferlere başlanmıştır.

Havaalanı yapımının önemi doğrultusunda 3 Haziran 1938 tarihinde 3424 sayılı Kanunla, Havayolları Devlet İşletmesi, Devlet Hava Yolları Umum Müdürlüğü adını alarak Bayındırlık Bakanlığına, daha sonra da 21 Tem-

muz 1943 tarihinde 4467 sayılı Kanunla Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığına bağlanmıştır.

1943 Yılında DHY tarafından; 36 adet uçak ve 200 personel ile İstanbul - Eskişehir - Ankara - İzmir - Bursa - Elazığ - Erzurum - Kayseri - Adana havaalanı olmak üzere 9 havaalanına sefer düzenlenmekteydi.

1944 yılında imzalanan Chicago Sözleşmesi, Ülkemiz ve Dünya sivil havacılığı için büyük önem arz etmektedir. Uluslararası Sivil Havacılık Antlaşması ile kurallara bağlanan havacılık faaliyetleri, II. Dünya Savaşı sonrasındaki teknolojik gelişmeler sonucu büyük gövdeli uçak imalatına geçilmesi ve bu doğrultuda tarifeli ticari yolcu ve yük taşımacılığının gelişmesi ile ivme kazanmıştır.

1953 yılında yeni inşa edilen terminal binası ile Yeşilköy Havaalanı, uluslararası hava trafiğine açılarak Türkiye'nin dış dünyaya açılan ilk hava kapısı oldu.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü

Bu gelişmelerin Ülkemiz havacılık faaliyetlerini de etkilemesi sonucu, Sivil Havacılık alanındaki gelişmeler, hava meydanı ve uçak işletmeciliğinin, tek bir kuruluş tarafından yürütülmesinin rasyonel olmayacağını ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle iki hizmetin iki ayrı kuruluş tarafından yerine getirilebilmesini teminen;

Uçak İşletmeciliği: 21 Mayıs 1955 tarihinde 6623 Sayılı Kanun ile THY A.O.'na,

Hava Meydan İşletmeciliği, Yer Hizmetleri, Hava Seyrüsefer ve Hava Muhabere Hizmetleri:

1955 yılında, DHY ikiye bölünerek, DHMİ Genel Müdürlüğü ve THY A.O. Kurulmuştur.

28 Şubat 1956 tarihinde 6686 Sayılı Kanun ile tüzel kişiliğe sahip, katma bütçeli Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne (DHMİ) devredilmiştir.

Kamu İktisadi Teşebbüslerinin yeniden düzenlenmesi;

Bakanlar Kurulunca, 08.6.1984 tarih ve 233 Sayılı KHK ile gerçekleştirilmiştir. Bu Kararname gereğince; DHMİ Genel Müdürlüğü ve ona bağlı Meydan İşletme Müessesesi lağvedilmiş, bunların THY A.O. ve USAŞ'taki hisseleri hariç olmak üzere 30.11.1984 tarihli kapanış bilançolarında yer alan varlıkları, hakları ve borçları yeni kurulan Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğüne (DHMİ) devredilmiştir.

08.6.1984 tarih ve 233 Sayılı KHK'ye tabi olarak tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk sorumluluğu sermayesi ile sınırlı bir Kamu İktisadi Kuruluşu (KİK) olan DHMİ Genel Müdürlüğü, 8.11.1984 tarihinde Ana Statüsünün yürürlüğe girmesinden ve yine aynı tarihte Yönetim Kuruluna yapılan atamalardan sonra hukuken faaliyete geçmiş ve 1.12.1984 tarihinden itibaren çalışmaya başlamıştır. Halen faaliyetlerini bu statü çerçevesinde sürdürmektedir.

GENEL MÜDÜRLÜK ve HAVALİMANLARI FAALİYET BİLGİLERİ

HAVALİMANLARI İŞLETME FAALİYETLERİ

İŞLETME FAALİYETLERİ

2023 yılı Şubat ayında meydana gelen Kahramanmaraş ve Hatay depremlerinden dolayı bölgedeki çalışmalara destek vermek, Havalimanı operasyonlarının sürdürülebilirliğini sağlamak, ilk yardım ve tahliye uçuş operasyonlarına en kısa sürede başlayabilmek amacıyla personelimizce bölgede çalışmalar yapılmıştır.

(Hatay Havalimanı Depremden Sonra Yerinde İnceleme ve Ölçümler)

Yapım çalışmaları devam eden Gümüşhane-Bayburt Havalimanında Hava Seyrüsefer usul tasarımı esas teşkil eden mania kontrol çalışmaları için sağlayacağımız hamveriyi üretebilmek ve hava fotoğrafları oluşturabilmek için personelimiz 30 km X 12 km'lik bir alan içerisinde yer kontrol noktası tesisi gerçekleştirmişlerdir.

(Gümüşhane-Bayburt Havalimanı Mania Tespiti Yer Kontrol Noktası Tesisi)

Kayseri Havalimanında yapımı tamamlanan yeni apron ve taksi yolları için aplikasyon planı hazırlanmış,

oluşturulan aplikasyon planı çizim programında uçak parklama ve yer hareketleri simülasyonu ile kontrol edildikten sonra tatbika hazır hale getirilmiş ve Kuruluşumuz uzman personelince sahada uygulaması yapılmıştır. Görsel yardımcılar özelinde hazır hale gelen proje hava araçlarına hizmet vermeyi beklemektedir.

(Kayseri Havalimanı Apron Aplikasyonu)

Yapım çalışmalarından itibaren imalat, saha denetimi ve aplikasyon olarak sürekli destek verdiğimiz Sabiha Gökçen Havalimanı Yeni Pist ve Mütemmimleri işi kapsamında Cumhurbaşkanlığı tarafından gerçekleştirilen açılış programına katılım sağlanmıştır. Operasyonlara hazır hale gelen 2. Pistte ilk uçuşu Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan gerçekleştirmiş olup yeni taksi yolu ve apron ile yer hareketlerini tamamlamıştır. Sabiha Gökçen Havalimanına Başkanlığımız teknik personelince tamamlanan imalatlar özelinde destek verilmeye devam edilecek olup Kuruluşumuzun diğer Havacılık paydaşları ile koordine halinde çalışmasının sürdürülebilirliği amaçlanmaktadır.

(Sabiha Gökçen Havalimanı Yeni Pist ve Mütemmimleri Açılış Töreni)

Yapımı devam eden ve projelendirme sürecinden itibaren çalışmaların içinde yer alıp paydaşlarla koordine halinde olduğumuz Antalya Havalimanı Marking Planına dair ilgili şirketle toplantılar ve geri dönüşler sonu-

cunda Apron 4-5-6-7 ile M taksi yolu aplikasyon planı nihai halini almıştır. Başkanlığımız uzman personelince Antalya Havalimanındaki çalışmalar yerinde incelenmeye devam edilmekte ve söz konusu işlerin projeye uygun tatbiki kontrol edilmektedir. Kaplamalı alanların kullanıma hazır hale gelmesi için aplikasyon çalışmaları, PCN Ölçüm işlemleri ve Havacılık Bilgi Yayını işlemleri de takip edilmektedir.

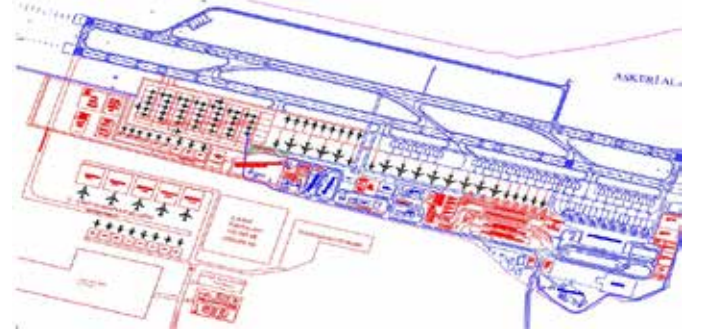
(Antalya Havalimanı Aplikasyon Projesi)

Kuruluşumuz envanterindeki havalimanlarında kullanım ömrü de dikkate alınarak çevresel koşullara, iklim şartlarına ve üzerine binen yüklerle göre ihtiyaç hasıl olmuş havalimanları kaplamalı alanlarında Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü tarafından güncellenen ölçüm tekniği ile PCN ölçümleri yaptırılmıştır.

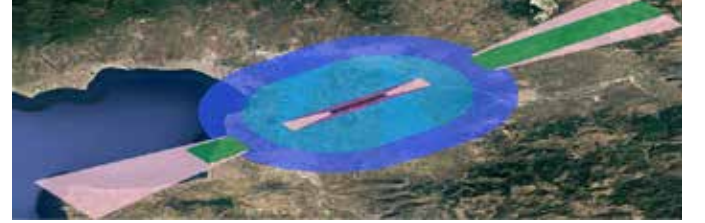
(Antalya Havalimanı PCN Ölçüm Çalışmaları)

Milas Bodrum Havalimanının artarak devam eden uçak ve yolcu trafiğine bağlı olarak yeni ihtiyaçların ortaya çıkmasına Genel Müdürlüğümüzce kamulaştırması tamamlanan ilave alanların da dikkate alınarak havalimanının kısa, orta ve uzun vadeli gelişimine yönelik bir planlama mecburiyeti doğmuş, Kuruluşumuzca gelişim planı hazırlanmıştır.

(Milas-Bodrum Havalimanı Gelişim Planı)

İşletme envanterimizdeki havalimanları için planlanan 3 boyutlu mania planları, mania sorgulama ve takip işini kolaylaştırmış ayrıca havalimanındaki diğer detayların modellenmesi havalimanlarımız için güzel bir reklam oluşturmuş, görülebilirliğini ve kalitesini artırmıştır.

(Coğrafi Bilgi Sistemleri Modelleme)

Havalimanlarımızda hareket kabiliyeti kısıtlı yolcularımızın herhangi bir yardıma ihtiyaç duymadan hayata tam katılımlarının sağlanması amacıyla ulusal ve uluslararası mevzuat ve standartlar çerçevesinde yürütülen Erişilebilirlik Projesi kapsamında 40 havalimanımız "Erişilebilirlik Belgesi" almıştır. Diğer havalimanlarımızda ilgili belgenin alınması için çalışmalar devam etmektedir. Sunduğumuz bu geniş hizmet yelpazemiz havalimanlarımızı yalnızca bir yolculuğun başlangıç ve bitiş noktası olmaktan çıkarıp seyahat deneyiminizin keyifli ve unutulmaz bir parçası haline getirmektedir.

(Danışma Ofisi Engelli Bankosu)

(Engelli Telefonu)

(Engelli Yaya Geçidi)

(Engelli Asansörü)

(Engelli Rampası)

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı himayelerinde İstanbul Fuar Merkezinde 30 Kasım-03 Aralık 2023 tarihleri arasında düzenlenen “Engelsiz Yaşam Fuarı ve Farkındalık Zirvesi”ne katılım sağlanmıştır. Hizmet verdiğimiz her alanda olduğu gibi “Erişilebilirlik” konusunda da öncü konumumuzla her bireyin yaşamına do-

kunarak daha kapsayıcı bir dünya için çaba sarf etmekteyiz. Bu değerli misyonumuzu ulusal ve uluslararası fuarlarda paylaşarak geniş bir topluluğa ilham verme ve farkındalık oluşturma hedefimizi sürdürmekteyiz.

Değişen dünya koşullarında değişimi görüp hayata geçirebilen ve geleceği yönetebilme vizyonu olan Kurumumuz Ülkemizde gelişen turizm, spor, sağlık, kültür vb. alanlara katkıda bulunabilmek amacıyla 57 adet havalimanımızdan 54 tanesi hava hudut kapısı ilan edilmiş olup yolcularımıza daha iyi ve konforlu ulaşım deneyimi sunmaktadır.

Havayolu kuruluşlarının talepleri doğrultusunda ilgili Havalimanının şartları göz önüne alınarak uçuş operasyon ve mesai saatlerinin belirlenmesi çalışması yapılmıştır.

Kış tarife dönemlerinde Havalimanlarındaki günlük meteorolojik durum raporları ile kar mücadelesi ve PAT sahalarının genel durumuna ilişkin bilgilerin genel takibi yapılmış olup ani hava şartları sebebiyle diğer Havalimanlarına Divert eden havadaki uçakların parklanmasına yönelik gerekli planlamalar yapılmıştır. (PAT Saha Durum Raporu, SNOWTAM vb.)

“Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Gayrisihhi İşyerleri İçin İşyeri Açma Ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik (SHY-33A)” ve “Sivil Hava Ulaşımına Açık Havaalanlarında Yer Alan Terminaller ve Sıhhi İşyerleri İçin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatla-

rina ilişkin Yönetmelik (SHY-33B)” kapsamında ruhsat iş ve işlemlerinin yürütülmesi adına Havalimanlarımız ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile gerekli koordinasyon sağlanmıştır.

Havalimanlarında bekleyen hava araçlarının terkini ve hurdaya ayrılması hususunda gerekli koordinasyon Havalimanları ve SHGM arasında sağlanmakta olup Erzurum Havalimanı apronunda bulunan hurda hava aracının satış ihalesine katılım sağlanmıştır.

VIP hizmetlerine yönelik iş ve işlemler hususunda gerekli koordinasyonlar ilgili kurumlar arasında sağlanmıştır. (Cumhurbaşkanlığı Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü, Havalimanları, Mülki İdari Amirlikleri vb.)

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı envanterinde yer alan ve DHMİ ile birlikte ortak olarak kullanılan Havalimanlarında tarafların yetki ve sorumluluklarının belirlenmesi amacıyla özel protokoller yapılmıştır.

Hava Kuvvetleri Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü'ne ait İHA ve SİHA'ların DHMİ Havalimanlarında konuşlanması için hizmet desteğine ilişkin protokol taraflar arasında imzalanmıştır.

SIRA	HAVALİMANLARI	ERİŞEBİLİRLİK BELGE TARİHİ
1	BATMAN HAVALİMANI	26.03.2014
2	KARS HARAKANİ HAVALİMANI	16.12.2014
3	MARDİN HAVALİMANI	24.02.2015
4	BİNGÖL HAVALİMANI	19.01.2016
5	ERZİNCAN HAVALİMANI	24.02.2017
6	BURSA YENİŞEHİR HAVALİMANI	18.05.2017
7	DİYARBAKIR HAVALİMANI	9.06.2017
8	ADIYAMAN HAVALİMANI	10.10.2017
9	ERZURUM HAVALİMANI	5.02.2018
10	ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL HAVALİMANI	9.05.2018
11	KOCAELİ CENGİZ TOPEL HAVALİMANI	24.07.2018
12	VAN FERİT MELEN HAVALİMANI	18.03.2019
13	KAYSERİ HAVALİMANI	28.02.2019
14	BALIKESİR KOCA SEYİT HAVALİMANI	12.04.2019
15	HATAY HAVALİMANI	18.04.2019
16	ELAZIĞ HAVALİMANI	19.04.2019
17	İĞDIR ŞEHİT BÜLENT AYDIN	27.06.2019
18	ORDU-GİRESUN HAVALİMANI	12.07.2019
19	HAKKARİ YÜKSEKOVA SELAHADDİN EYYUBİ HAVALİMANI	23.07.2019
20	SİVAS NURİ DEMİRAĞ HAVALİMANI	25.11.2019
21	KAHRAMANMARAŞ HAVALİMANI	17.01.2020
22	TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK HAVALİMANI	24.02.2020
23	SİNOP HAVALİMANI	14.10.2020
24	KASTAMONU HAVALİMANI	16.11.2020
25	BALIKESİR MERKEZ HAVALİMANI	8.12.2020
26	MUŞ SULTAN ALPARSLAN HAVALİMANI	9.12.2020
27	ŞANLIURFA GAP HAVALİMANI	7.01.2020
28	ÇANAKKALE HAVALİMANI	12.01.2021
29	KONYA HAVALİMANI	4.03.2021
30	MALATYA HAVALİMANI	9.03.2021
31	AĞRI AHMED-İ HANİ HAVALİMANI	25.03.2021
32	SAMSUN ÇARŞAMBA HAVALİMANI	12.04.2021
33	ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ HAVALİMANI	25.11.2021
34	RİZE ARTVİN HAVALİMANI	13.05.2022
35	TOKAT HAVALİMANI	19.08.2022
36	GAZİANTEP HAVALİMANI	27.12.2022
37	TRABZON HAVALİMANI	01.02.2023
38	ZAFER HAVALİMANI	22.10.2018
39	İSTANBUL HAVALİMANI	12.02.2021
40	GAZİPAŞA ALANYA HAVALİMANI	09.05.2022

ELEKTRİK BİRİMİ FAALİYETLERİ

Rize Artvin Havalimanı Pist Özel Aydınlatma Sistemlerinin CAT-II Yükseltilmesi” işinin ihalesine çıkmış olup iş kapsamında Pist Özel Aydınlatma Sistemleri CAT-II seviyesine yükseltilerek hava koşullarından dolayı uçuş iptallerinin önüne geçilecektir.

Muğla Dalaman Havalimanı Pat Sahaları Elektrik Sistemlerinin Revizyonu işinin ihalesi gerçekleştirilmiş olup iş kapsamında Dalaman Havalimanına 2 adet yeni Regülatör Binası ve Özel Aydınlatma Bakım Binası yapılacaktır. Revizyon sonrasında Pist Özel Aydınlatma Sistemleri istikrarlı ve kesintisiz çalışacaktır.

Elektrojen Grupları Senkronizasyonu ve Yük Kontrol Sistemi Revizyonu yapılması amacıyla Isparta Süleyman Demirel Havalimanı, Amasya Merzifon Havalimanı, Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı, Batman Havalimanı, Adıyaman Havalimanı ve İzmir Adnan Menderes Havalimanları için ihaleler gerçekleştirilmiş olup, enerji kesintileri durumunda elektrojen grupları senkronize ve kesintisiz hizmet verecektir. Atatürk Havalimanı Eski Terminal Binası YG Scada Sistemi ve Elektrojen Grupları Senkronizasyon Sisteminin Revizyonu işinin de 2024 yılında gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Hatay Havalimanı YG-AG Elektrik Sistemlerinin Revizyon Yapım İş; 2023 yılında gerçekleşen Kahramanmaraş merkezli deprem felaketi sonrası Hatay Havalimanı Terminal Binası YG-AG elektrik sistemleri ve dağıtım mahalleri (Trafolar, YG hücreleri, ADP mahallinde bulunan ana dağıtım panoları, UPS sistemleri ve mekanik sistemlere ait besleme ve otomasyon panoları ile enerji kabloları) uzun süre su altında kalmaya bağlı olarak büyük oranda zarar görmüş ve kullanılamaz duruma gelmiştir. Bahis konusu terminal binası elektrik sistemlerinin yenilenmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Sivas Nuri Demirağ Havalimanı YG Sistemlerinin Yenilenmesi Sivas Nuri Demirağ Havalimanı YG sistemlerinde yer alan 6 (altı) adet YG Kesicili Hücrelerin ekonomik

ömürlerini doldurmaları, üretimden tamamen kaldırılmış olmalarının yanı sıra mevcut 1 adet yedek hücrenin planlanan GES tesisine bağlanacağı dikkate alınarak, ilave 1 (bir) adet yedek 36kV hücre temin ve tesisi ilerleyen dönemde havalimanının olası ihtiyaçları için gerekli görülerek 7 adet YG hücre temin ve tesis edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

4 Adet Elektrik Özel Aydınlatma Arıza Müdahale ve Bakım Aracı Alımı işi kapsamında Havalimanlarında ortaya çıkması muhtemel elektrik arızalarına hızlıca müdahale ve planlı bakım çalışmalarında verimli çalışma şartlarının oluşturulması amacıyla Elektrik birimlerinin kullanımı için 4 adet Elektrik Özel Aydınlatma Arıza Müdahale ve Bakım Aracı temin edilmiştir.

Güneş Enerji Üretimi Sistemi (GES)'yle ilgili olarak 2019/27 sayılı Cumhurbaşkanlığı genelgesiyle duyurulan enerjide arz güvenliğinin sağlanması, dışa bağımlılıktan kaynaklanan risklerin azaltılması, iklim değişikliğinde mücadelede etkinliğinin artırılması amacıyla Yenilenebilir Enerji Kaynaklarından Elektrik Üretimi kapsamında 2023 yılında Sivas Nuri DEMİRAĞ Havalimanına 995 kW'e gücünde GES Elektrik Enerjisi Üretim Sistemi yapımı için ihale gerçekleştirilerek sözleşme imzalanmıştır. 2024 yılı Eylül ayında bitirilmesi planlanan tesis bittiğinde yılda 2 milyon kwh elektrik üretimi gerçekleştirilecektir.

Havalimanları ve Hava Seyrüsefer Yardımcı İstasyonlarında gerek doğal afetlerde (deprem, sel vb.) gerekse de elektrik kaynaklarında (TEİAŞ, TEDAŞ, Havalimanı YG güç sistemleri vb.) oluşabilecek arızalarda yaşanabilecek uzun süreli elektrik kesintilerinde havalimanına tahsisli elektrojen gruplarından yeterli verim alınmadığı durumlarda sürekli elektrik enerjisi sağlanana kadar destek vermesi amacıyla elektrik enerjisi sağlamak üzere Araçüstü Transfer Edilebilir Senkronize Elektrojen Grubu Platformu projesi geliştirilmiş, ihale çalışması yapılmıştır.

12 Kısımda UPS Aküsü Alımı işi kapsamında Havalimanları ihtiyaçları giderilmiştir.

2023 Yılı 30 Kalem Özel Aydınlatma Yedek Malzemesi Alımı İşi ihalesi gerçekleştirilmiştir.

2022 yılında imzalanmış olan 98 Kalem Youyang Marka Özel Aydınlatma Yedek Malzemesi Alımı İş'i'nin kabulü yapıldı, 2023 yılında teslim alınmıştır.

65 Kalem ADB Safegate Group Marka Özel Aydınlatma Yedek Malzemesi Alımı İş'i'nin 51 kaleminin kısmi teslimatı gerçekleştirilmiştir.

Havalimanları Pist Özel Aydınlatma Sistemleri Kontrol ve İzleme Sisteminin (ALCMS) Revizyonu İş'i kapsamında DHMİ Genel Müdürlüğüne bağlı Muş Sultan Alparslan Havalimanı, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı, Çanakkale Gökçeada Havalimanı, Uşak Havalimanı Kule Kumanda Sistemlerinin (Montaj Dahil) temini için, söz konusu Havalimanlarında uçuş güvenliğinin sağlanması ve hava seyrüsefer hizmetlerinin aksamaması amacıyla mevcutta bulunan Kule Kumanda Sistemlerinin kullanım ömürlerini doldurması, sık sık arıza yapması ve yedek malzeme temininde problem yaşanması sebebiyle Kule Kumanda Sistemleri temin edilmiştir.

2023 Yılı Pist Aydınlatma Kablosu Alımı İş'i kapsamında Havalimanlarında pist aydınlatma sistemlerinin arıza/bakım onarımları sırasında ihtiyaç duyulan 150.000 m primer pist kablosunun temini gerçekleştirilmiştir.

Çukurova Havalimanı, Hatay Havalimanı, Adıyaman Havalimanı, Malatya Havalimanı, Diyarbakır Havalimanı, Kars Harakani Havalimanı Hassas Yaklaşma Yol Göstergesinin (PAPI) açılı ayarları yapılmıştır.

Elektrik personelinin mesleki gelişimi için 2023 yılı içerisinde; Fotometrik Ölçüm Eğitimi, PAPI Açılı Ayarı, Ha-

vacılık Elektrik Yüksek Gerilim Eğitimi, Elektrojen Grubu Eğitimi, SCADA Sistem Eğitimi, Apron Aydınlatma Ölçüm Eğitimi, Pist Levhaları Ölçüm Eğitimi, Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri (EKAT) Eğitimi, Özel Aydınlatma Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı hava seyrüsefer istasyonlarından olan Glide Path istasyonu elektrik sistemlerinin kesintisiz enerjisini sağlamak için 6 kVA, Trabzon Havalimanı 11 Glide Path ve 29 pist başı Localizer istasyonlarında yer alan remote kontrol ünitelerini ve Glide Path, Localizer, DME cihazlarını beslemek üzere 2x6 kVA, Kahramanmaraş Havalimanı Yüksek Gerilim Sistemleri, Özel Aydınlatma ve CNS sistemlerinin enerji devamlılığı için 6 kVA ve 200 kVA, Muğla Dalaman Havalimanı için 30 kVA ve 3kVA, Muğla Milas Bodrum Havalimanı için 30 kVA, Antalya Havalimanı için 100 kVA, 60 kVA, 10 kVA, 15 kVA, 40 kVA ve 20 kVA, Adıyaman Havalimanı için 2x160 kVA, Elazığ Havalimanı için 2x100 kVA ve 2x200 kVA gücünde Kesintisiz Güç Kaynağı (UPS) alımı gerçekleştirilmiştir.

Sabiha Gökçen, Ankara Esenboğa, Kastamonu, Nevşehir Kapadokya, Konya, Uşak, Trabzon, Rize-Artvin, Samsun Çarşamba, Sinop, Ordu-Giresun, Kahramanmaraş, Balıkesir Merkez, Hakkari Yüksekova S. Eyyubi, Muş Sultan Alparslan, Mardin Prof.Dr.A.Sancar, Batman, Sivas Nuri Demirağ, Tokat, Amasya Merzifon ve Kayseri Havalimanı Pist Özel Aydınlatma Sistemlerinin (AGL) fotometrik ölçümleri yapılmıştır.

Havalimanı Kuvvet Santralinde ve Hava Seyrüsefer Yardımcı İstasyonlarında hizmetlerin aksamaması için ekonomik ömrü dolan, arızalı olup tamiri mümkün olmayan sistemlerin yenilenmesi amacıyla 2023 yılı içerisinde Trafo, Trafo Köşkü, Ölçü Aleti, Test Cihazı, Redresör, Takım Avadanlık ve Alet Edevat temin ve tesis edilmiştir.

Adıyaman Havalimanı CVOR/DME sisteminin enerji ihtiyacı karşılandı ve altyapıdaki sorunlar giderildi. Sivas Nuri Demirağ Havalimanı "Glide-Path İstasyonu ve Localizer İstasyonu Yeraltı Enerji Kablosu Yapım İş'i" kapsamında Havalimanı uçuş güvenliğinin ve enerji sürekliliğinin sağlanması amacıyla Glide-Path istasyonu yeraltı kablosu yenileme işlemi gerçekleştirilmiştir.

MAKİNA BİRİM FAALİYETLERİ

15 adet Elektrikli TOGG marka aracın satın alınması işlemi gerçekleştirilmiştir. Sıfır emisyon değerine sahip çevreci özelliği ile ön plana çıkan elektrikli araçların kullanımını yaygınlaştırmak için 15 adet TOGG havalimanlarımıza tahsis edilmiştir. Belirli bir program dahilinde tüm havalimanlarımızda TOGG kullanımını yaygınlaştırmayı hedefliyoruz.

2023 yılı içerisinde 7 adet Traktör, 2 adet Forklift, 5 adet Kazıcı Yükleyici Araç, 5 adet Araç Üstü Yüklebilir Platformunun satın alınması işlemi tamamlanıp Havalimanlarımıza tahsisi gerçekleştirilmiştir. 2023 yılında alım ihalesi yapılan 9 adet Vakumlu Pist Süpürge, 6 adet Kar Püskürtme Aracı, 8 adet De-icing Sıvı Serpme Aracının 2024 yılında Havalimanlarımıza teslimatı planlanmaktadır. 2022 yılında ihalesi yapılan çekerli tip kombine kar mücadele araçlarının kabulleri 2023 yılında yapılmaya başlanarak havalimanlarımıza tahsisleri gerçekleştirilmiştir. 2024 yılında kalan sevkiyatın tamamlanarak havalimanlarımıza tahsisleri gerçekleştirilecektir.

2023 yılı sonu itibariyle havalimanlarımızda 672 adet Genel Maksatlı (kiralık araç dahil) ve 903 adet Özel Maksatlı Araç [306 adet Kar Mücadele Aracı, 145 adet Temizlik Aracı (PAT Sahaları FOD temizliği, pistlerdeki lastik ve boya izleri temizleme araçları vb.) 452 adet Tanzim Aracı (PAT sahalarının işaretlemesinde kullanılan araçlar, pist frenleme ölçüm cihazı/aracı vb.)] olmak üzere toplam 1575 adet araç Havalimanlarımızda bulunmakta ve faal olarak hizmet vermektedir.

2023 yılı içerisinde Havalimanlarında kar mücadele hizmetlerinde yaklaşık 150 ton buz önleyici/çözücü (de-icing) sıvı malzeme kullanılmış olup 2023 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla ise 860 ton buz önleyici/çözücü (de-icing) sıvı malzeme Havalimanı depo stoklarımızda bulunmaktadır.

Ayrıca Havalimanlarımız kar mücadele hizmetlerinde kullanılmak üzere 420 ton buz önleyici/çözücü (de-icing)

sıvı malzeme ihalesi yapılarak sözleşme imzalanmıştır. Devlet Hava Meydanları İşletmesine bağlı Havalimanları PAT sahalarında yaklaşık 395.000 m² alanda işaretleme işlemi gerçekleştirilmiştir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesine bağlı Havalimanları PAT sahaları işaretleme faaliyetlerinde kullanılmak üzere 169.550 kg beyaz renkli, 43.600 kg sarı renkli, 20.050 kg siyah renkli, 14.950 kırmızı renkli olmak üzere toplam 248.150 kg solvent bazlı trafik yol çizgi boyası ile bu boyalara uygun 23.355 kg inceltici (tiner) ve 21.350 kg beyaz renkli su bazlı trafik yol çizgi boyası alım işlemi gerçekleştirilmiştir.

Devlet Hava Meydanları İşletmesine bağlı Havalimanlarında 2023 yılında Havalimanlarında otla mücadele hizmetlerinde kullanılmak üzere 15 (on beş) adet Kartal (Kanatlı) Tip Ot Bıçma Makinesi alımı ihale yoluyla gerçekleştirilerek hizmete verilmiştir.

2023 yılı içerisinde Havalimanlarımızda toplam 244.449 m²'lik alanın lastik izi ve boya silme faaliyeti Makine Müdürlüğümüz personel ve araçları ile gerçekleştirilmiştir.

Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binası Bagaj Taşıma Sistemi Temini Ve Tesisi işi tamamlanmıştır. Kamu mallarının etkin kullanımı prensibi doğrultusunda bu iş kapsamında Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binasında kullanılmak üzere, İstanbul Atatürk Havalimanı Terminalinde kullanım dışı kalan bagaj taşıma sisteminden 38 adet tartı ve aktarma konveyörü, toplama konveyörü, bağlantı konveyörü (düz ve dönüş), make-up konveyörü (döner konveyörü) demontaj edilmesi, ihtiyaç duyulan bakım-onarımları yapılarak projesine uygun montaj yapılarak; Kayseri Yeni terminal binasına mini-

mum bagaj kapasitesi 2.400 bagaj/saat ve İç hatlarda 3 adet dış hatlarda 2 adet olmak üzere toplam 5 adet gelen yolcu bagaj alım karoseli bulunan, 39 adet (38 normal + 1 oversize) check-in bankolu bir sistem olarak değerlendirilmiştir. Bu sayede İstanbul Atatürk Havalimanında kullanım dışı kalan bagaj taşıma sisteminin bir kısmı Kayseri Havalimanı Yeni Terminalinde değerlendirilmiş olup kurumumuza mali açıdan fayda sağlanmıştır.

Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binası Yolcu Köprüsü Tesisi işi tamamlanmıştır. Kamu mallarının etkin kullanımı prensibi doğrultusunda bu iş kapsamında Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binasında kullanılmak üzere, Atatürk Havalimanı Terminalinde kullanım dışı kalan yolcu köprülerinden uygun olan 6 (Altı) adet Yolcu Köprüsü ve 10 adet VGDS ünitesi demontaj edilerek, yürürlükteki ilgili Ulusal/Uluslararası standartlar-mevzuatlar kapsamında ihtiyaç duyulan bakımı-onarımı-revizyonunun yapılarak park planlarına göre tesis edilip devreye alınmıştır. Bu sayede Atatürk Havalimanında kullanım dışı kalan yolcu köprülerinden 6 adedi Kayseri Havalimanı Yeni Terminal binasında değerlendirilmiş olup Kurumumuza mali açıdan fayda sağlanmıştır.

Havalimanları Malzeme ve Teçhizat, Taşıma Sistemleri, Su Sistemleri, Havalandırma, Isıtma, Doğalgaz Sistem temin ve tesis işlemleri için İşletme Bütçesi ve Yatırım Programından Havalimanlarımıza ihtiyaçları doğrultusunda ödenek tahsisleri yapılarak ihtiyaçlar karşılanmıştır. 2023 yılı içerisinde ısıtma kaynağı olarak kullanılan, diğer yakıtlara göre daha çevreci, daha ekonomik olduğundan ve yakıt arzının sürekliliği bakımından kul-

lanılması planlanan konvansiyonel (şebeke) doğal gaz için dönüşüm projeleri uygulanmaya devam edilmiştir. Bu kapsamda Amasya Merzifon Havalimanı ve Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar Havalimanında kalorifer yakıtından, Kastamonu Havalimanı ve Muş Sultan Alparslan Havalimanında ise taşıma doğal gazdan konvansiyonel (şebeke) doğal gaza geçiş yapılmış olup ısıtma sistemlerinde kalorifer yakıtı kullanan havalimanlarında karbon salınımı %30,67 azalacaktır. Ayrıca Batman Havalimanı ısıtma sistemlerinde kullanılan kazanlar ileri teknoloji kazanlarla değiştirilmiş, Denizli Çardak Havalimanında garaj binası ısıtma sistemi yenilenmiştir.

Bakım Onarım Yönetim Sistemi (BOYSWEB) Havalimanları Makine Birimlerince aktif olarak kullanılmış olup arıza takibi bu sistem üzerinden yapılmaktadır. Havalimanlarımıza tahsisli bulunan Özel ve Genel Maksatlı Araçlar ile ARFF araçlarının ihtiyaç duyulan bakım-onarımları Havalimanlarımızdaki mevcut teknik personellerimizce yerinde yapılmaktadır. Havalimanları teknik personelince yapılamayan bazı bakım ve onarımlar ise Genel Müdürlüğümüzce teşekkül ettirilmiş olan "Bakım Ekiplerinin" "Araç Arıza Tespit Cihazları" ile birlikte görevlendirilmesi ile yapılmaktadır. Havalimanlarımıza tahsisli bulunan Özel ve Genel Maksatlı araçlar ile ARFF araçların ihtiyaç duyulan bakım-onarımları Havalimanlarımız teknik personellerince oluşturulan Teknik ekiplerimiz tarafından yapılmakta olup, 2023 yılı içerisinde toplam 286 adet aracın bakımı ve onarımı yapılarak arıza kodları silinmiştir. Kalite Yönetim Sistemi (KYS) kapsamında mesleki denetimler gerçekleştirilmiştir. Havalimanlarımızda Makine Birimi Sistemlerinin kontrolü ve kış hazırlıklarının yerinde tespiti kapsamında tetkik ve incelemelerde bulunulmuştur. Havalimanlarının değişen ihtiyaçları doğrultusunda Kompakt Tip Kombine Kar Mücadele Aracı, Çekerli Tip Kombine Kar Mücadele Aracı, Uçak ve Köprü Altı Kar Mücadele Aracı, Kar Püskürtme Aracı (Rotatif), Kar Küreme ve De-icing Sıvı Serpme Aracı, Araç Üstü Yükselebilir Platform, Lastik izi silme Makinası, Kazıcı-Yükleyici vb. araçlar ihtiyaç doğrultusunda Havalimanlarımıza tahsis edilmiştir.

TERMİNAL TEKNOLOJİLERİ BİRİM FAALİYETLERİ

Havalimanlarımızın ihtiyaçlarına yönelik olarak 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında 499.927,00 USD bedel ile 15 adet Çift Açılı X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Temin ve Tesisi işi alımı gerçekleştirilmiştir.

Muhtelif havalimanlarımızda yolcu beraberinde taşınan bagajların taranması amacıyla kullanılmak üzere 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında 414.500,00 USD bedel ile 10 Adet Patlayıcı İz Dedektörü (ETD) Temin ve Tesisi işi alımı gerçekleştirilmiştir.

Adana, İstanbul Atatürk ve İzmir Adnan Menderes Havalimanlarımızda bulunan Mobil X-Ray Bagaj Kontrol Cihazlarının ulusal ve uluslararası standartlara karşılaması adına yenileme işi için 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında 340.500,00 EURO bedel ile 3 Adet Mobil X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Yenilenmesi alımı gerçekleştirilmiştir.

Muhtelif havalimanlarımızda yolcu beraberinde taşınan sıvı, aerosol ve jellerin (SAJ) taranması amacıyla kullanılmak üzere 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında 273.000,00 USD bedel ile 10 Adet Sıvı Patlayıcı Tespit Sistemi (LEDS) Temin ve Tesisi işi alımı gerçekleştirilmiştir.

Trabzon Havalimanında kullanılmak üzere 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında 198.500,00 EURO bedel ile 1 Adet Mobil X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Temini ve Tesisi işi alımı gerçekleştirilmiştir.

Kayseri Havalimanında uçak altı bagajların taranması amacıyla Gaziantep Havalimanında bulunan Patlayıcı Tespit Sisteminin (2 adet tomografi cihazı ve 1 adet Patlayıcı İz Dedektörü) demontaj-nakliye-montaj işlemleri için 103.000,00 USD bedel ile Gaziantep Havalimanında Bulunan Patlayıcı Tespit Sisteminin (2 Adet Tomografi Cihazı Ve 1 Adet Patlayıcı İz Dedektörü) Kayseri Havalimanına Taşınması Ve Bagaj Taşıma Sistemine (BTS) Entegre Edilerek Çalışır Durumda Kurulması işi gerçekleştirilmiştir.

Telefon Santrali alımı için Ankara Esenboğa, Batman, Elazığ Havalimanı, Şırnak Şerafettin Elçi, Tekirdağ Çorlu, Uşak Havalimanlarına 2023 yılı Yatırım Programından toplam 2.613.234,73 TL tutarında yetki verilmiştir.

FM200 Gazlı Tip Yangın Söndürme Sistemi alımı için Hava Trafik Kontrol Merkezi (HTKM) ile Kastamonu, Kahramanmaraş, Şanlıurfa GAP Havalimanlarına 2023 yılı Yatırım Programından toplam 2.373.960,00 TL tutarında yetki verilmiştir.

Fotoselli otomatik kayar kapı alımı için Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Hava Trafik Kontrol Merkezi (HTKM) ile Amasya Merzifon, Diyarbakır, Samsun Çarşamba Havalimanlarına 2023 yılı Yatırım Programından toplam 1.523.000,00 TL tutarında yetki verilmiştir.

Yangın Algılama ve İhbar Sistemi alımı için Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar Havalimanına 2023 yılı Yatırım Programından 430.000,00 TL tutarında yetki verilmiştir.

Ankara Esenboğa Havalimanına GPS tabanlı UTC Saati, Kahramanmaraş Havalimanına 1 adet Multimetre Ölçü Aleti ve Van Ferit Melen Havalimanına 1 adet Kamera Test Cihazı alımı için 2023 yılı Yatırım Programından toplam 48.850,00 TL tutarında yetki verilmiştir.

2022 yılı Yatırım Kapsamında ihalesi yapılarak sözleşmesi imzalanan 41 adet Çift Açılı X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Temin ve Tesisi işi ile 1 adet Mobil X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Temin ve Tesisi işine ait teknik şartnamede yer alan teknik eğitim kapsamında; İstanbul ilinde havalimanı teknik personelinin katılımıyla 06-08 Mart tarihlerinde X-Ray ve Mobil X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı Teknik Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Terminal Elektronik Sistemleri Teknik Eğitimi kapsamında; Ankara Esenboğa Havalimanı Havacılık Eğitim Akademisinde 24-28 Temmuz tarihleri arasında havalimanı teknik personelinin katılımıyla Yangın Algılama ve İhbar Sistemi ile Telefon Santrali eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Terminal Güvenlik Sistem ve Cihazları Teknik Eğitimi kapsamında; havalimanı teknik personelinin katılımıyla Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar Havalimanında 16-20 Ekim tarihleri arasında Patlayıcı Tespit Sistemi (EDS) eğitimi, Ankara Esenboğa Havalimanı Havacılık Eğitim Akademisinde 23-27 Ekim tarihleri arasında X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı ve Kapı Tipi Metal Dedektörü eğitimi ve

30 Ekim - 3 Kasım tarihleri arasında X-Ray Bagaj Kontrol Cihazı ve Patlayıcı İz Dedektörü (ETD) eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Kayseri Havalimanı Yeni Terminal Binası yapımında eksikliklerin giderilmesi ve işletme döneminde yaşanabilecek sıkıntıları en aza indirilebilmek amacıyla havalimanında incelemeler ve değerlendirmelerde bulunuldu.

İstanbul Atatürk Havalimanının ticari uçuşlara kapatılmasıyla kullanım dışı kalan ve faal olarak kullanılabilen sistem/cihazların ihtiyacı olan ilgili havalimanlarına sevki sağlanmıştır. Ayrıca; havalimanları ihtiyacına binaen diğer havalimanlarından terminal elektronik ve elektronik güvenlik cihazlarının sevkiyatları sağlanmıştır.

Havalimanlarında bulunan Terminal Elektronik Sistemlerinin 2024 yılı Elektronik Cihaz Sigortası teminat kapsamına alınması için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Çeşitli Havalimanlarına KYS kapsamında Mesleki Denetimlerde bulunulmuştur.

Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinden etkilenen Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya Havalimanlarımıza hizmetin aksamadan işletilmesi amacıyla 10 ay boyunca diğer havalimanlarımızdan personel görevlendirmeleri yapılmıştır.

UÇAK ACİL DURUM VE ARFF FAALİYETLERİ

DHİMİ, teknolojinin en son ürünü kurtarma ve yangın söndürme araç/ekipmanına sahip filosuyla güçlü bir ARFF teşkilatına sahiptir. Kurtarma ve yangınla mücadele hizmetleri kapsamında; 2023 yılsonu itibariyle havalimanlarımızda toplam 521 araç ve 4 takım uçak kurtarma ekipmanı ile birlikte konusunda uzman toplam 1.858 ARFF personeli 24 saat görev yapmaktadır. Söz konusu personel ve araçlarla 2023 yılı içerisinde; 11.598 adet emniyet tedbir hizmeti, 22 adet uçak kaza kırımına müdahale, 135 adet değişik ölçekte yangına müdahale, 69 adet hava aracı acil durumuna müdahale (full-emergency), 47 adet acil duruma dönüşebilecek hava aracı olay bildirimi (local standby) ve ayrıca 98 adet Havalimanı PAT sahalarına dökülen tehlikeli akışkanların temizlenmesi hizmeti verilmiştir.

Havalimanları kurtarma ve yangınla mücadele hizmetlerinde kullanılan araç filosu;

- » 306 adet muhtelif kapasite ve özelliklere sahip su-köpük-kuru kimyevi toz sistemli yangın söndürme aracı (90 adedi 8x8),
- » 10 adet merdivenli yangın söndürme aracı,
- » 51 adet kurtarma aracı,
- » 3 adet arama/kurtarma botu
- » 16 adet zor çevre şartları için kurtarma aracı (amfibik araç),
- » 64 adet arazöz
- » 53 adet irtibat aracı,
- » 18 adet ambulans,

olmak üzere toplam 521 adet araçtan oluşmaktadır.

2022 Yılı Yatırım Programından 12 adet 6x6 Yangın Söndürme Aracı alımı yapılmış olup, araçlardan 7 adedinin muayene kabul işlemleri 2023 yılı içerisinde gerçekleştirilmiş ve havalimanlarına tahsisi yapılmıştır. 7 adet araç aktif olarak ilgili havalimanlarında kullanılmaya başla-

nılmış, kalan 5 adet aracın imalatı devam etmekte olup 2024 yılı içerisinde Kuruluşumuzda teslimi yapılacaktır.

2022 Yılı İşletme Bütçesinden 110.000 Lt. %3 ARFF Yangın Söndürme Köpüğü alımı gerçekleştirilmiş olup, yangın söndürme köpüğünün 2023 yılı içinde muayene kabul işlemleri gerçekleştirilmiştir. Malzemelerin havalimanlarına sevkiyatı tamamlanmış olup, ARFF birimlerinde kullanılmaya başlanılmıştır.

2023 Yılı Yatırım Programından 5 adet Kurtarma Aracı alımı yapılmış olup, araçların imalatı devam etmektedir. Araçlar 2024 yılı içerisinde teslim alınacaktır.

2023 Yılı Yatırım Programından İzmir Adnan Menderes Havalimanında kullanılmak üzere 1 takım Uçak Kurtarma Teçhizatı alımı yapılmış olup, teçhizatların imalatı devam etmektedir. Teçhizatlar 2024 yılı içerisinde teslim alınacaktır.

2023 Yılı İşletme Bütçesinden havalimanlarına tahsisli 8x8 yangın söndürme araçlarında kullanılmak üzere 215 adet araç lastiği alımı yapılmış olup, lastiklerin muayene kabul işlemleri gerçekleştirilerek ilgili havalimanlarına sevkiyatı yapılmış ve araçların üzerine takılmıştır.

2023 Yılı Yatırım Programından ağır vasıta araçları için 2 adet arıza tespit cihazı alımı yapılmış olup, cihazların muayene kabul işlemleri gerçekleştirilerek kullanılmaya başlanılmıştır.

06/02/2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan deprem felaketinde Kurumumuzca 528 ARFF personeli deprem bölgesine arama/kurtarma çalışmaları için görevlendirilmiş olup, deprem bölgesinde görev

alan ARFF personelimizin özverili çalışmalarıyla 210 vatandaşımız kurtarılmıştır.

SHT-ADP Talimatı çerçevesinde 6 ayda bir masaüstü, yılda bir kısmi ve iki yılda bir geniş katılımlı yapılması gereken ADP tatbikatları gerçekleştirilmiştir.

Yılda en az bir kez yapmaları gereken ateşli yangın tatbikatları havalimanları genelinde gerçekleştirilmiştir.

Erzincan Havalimanı Uçak Yangın Simülatöründe kullanılmakta olan uçak yakıtının havalimanında konuşlu yakıt ikmal şirketinden temin edilebilmesine yönelik EP-DK'dan 2023 yılı için izin alınmıştır.

2023 yılı işletme bütçesi ve yatırım programından havalimanlarına 7 adet yetki verilmiştir.

Havalimanlarımızda kurtarma ve yangınla mücadele (ARFF) hizmetlerinin yürütülmesi sırasında yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri, SHGM ve mesleki denetimler, Acil Durum Planları, yıl içerisindeki faaliyetlerin değerlendirilmesi, kurtarma ve yangınla mücadele hizmetlerinin yerine getirilmesine yönelik ilgili dokümanlarda yer alan standart ve önerilen uygulamalarla ilgili ICAO tarafından yapılmış olan değişiklikler, son dönemde yurtdışında yaşanan önemli uçak kaza kırılımları sonrasında yayınlanan raporların ARFF açısından değerlendirilmesi ile havacılık sektöründeki diğer yeniliklerin ARFF Teşkilatına aktarılması amacıyla, havalimanlarından 72 ARFF birim yetkilisinin katılımıyla İzmir Adnan Menderes Havalimanı DHMİ Havacılık Akademisi Tesislerinde ARFF Semineri yapılmıştır.

Araç, ekipman ve malzeme tahsisleri ile personel görevlendirmeleri yapılmıştır.

Havalimanlarında gerçekleştirilen mesleki denetimlere katılım sağlanmıştır.

ÇEVRE BİRİM FAALİYETLERİ

Genel Müdürlüğümüzce başlatılan “Karbonsuz Havalimanı Projesi” uygulamaları tüm havalimanlarımızda devam etmektedir. Proje kapsamında; Airport Council International (ACI) tarafından yürütülen Airport Carbon Accreditation (ACA) Programı ile 2022 yılında 12 havalimanı 2. Seviyeye yükseltilmiş, 31 havalimanı ise 1. Seviyeden programa dahil edilerek sertifikalandırılmıştı. 2023 yılında ise, 1 havalimanının 2.seviyeden 3’e, 30 havalimanının 1.seviyeden 2’ye yükseltilmesi ve 12 havalimanının aynı seviyeyi koruması adına çalışmalar başlatılmış, devam etmektedir.

Tüm havalimanlarımızda geçerliliği olan “ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi” Belgesi iç tetkik faaliyetleri yapılmış, Belgelendirme Kuruluşu tarafından havalimanları ve merkezde yapılan denetimler başarıyla tamamlanmıştır.

“Çevresel Gürültü Kontrol Yönetmeliği” kapsamında TÜBİTAK-MAM İklim Değişikliği ve Sürdürülebilirlik Başkanlığı ile başlatılan “Diyarbakır, İstanbul Atatürk, Mardin Prof.Dr.Aziz Sancar, Muğla Dalaman, Trabzon, Batman, Çanakkale, Konya, Rize-Artvin ve Tokat Havalimanlarının Stratejik Gürültü Haritalarının Oluşturulması” Projesi kapsamında Diyarbakır, İstanbul Atatürk, Mardin Prof.Dr.Aziz Sancar, Muğla Dalaman ve Trabzon Havalimanlarının Stratejik Gürültü Haritaları tamamlanmış, proje kapsamında yer alan diğer havalimanlarının Stratejik Gürültü Haritaları 2024 yılında tamamlanacaktır.

TÜBİTAK-MAM ile Gaziantep, Erzurum, Ordu-Giresun ve Muğla Milas Bodrum Havalimanlarında gerçekleştirilen faaliyetler kapsamında oluşan karbon emisyonları miktarlarının ve emisyon yoğun alanların belirlenmesi, bölgede iklim değişikliğinin beklenen etkilerinin ortaya konması, havalimanı faaliyetleri açısından iklim değişikliğinden en fazla etkilenecek alanların belirlenmesi, bu alanlara ilişkin etkilenebilirlik analizinin yapılması, azaltım ve uyum önlemlerinin belirlenmesi, yapılabilecek yatırımların fayda-maliyet analizlerinin yapılması çalışmalarını kapsayan “İklim Değişikliği Stratejilerinin Hazırlanması Projesi” 2023 yılında tamamlanmış, proje kapsamına dahil edilen 4 havalimanına özgü “İklim Değişikliği Strateji Dokümanları” oluşturulmuştur.

Yine TÜBİTAK-MAM ile kış aylarında hava araçlarına spreyleme yöntemiyle uygulanan, zemine dökülen kısmının havalimanlarımızda tesis edilen uygun altyapıyla toplanan de-icing kimyasalının geri kazanımı ve uygun arıtma metodolojilerinin araştırılması çalışmalarını kapsayan “Gaziantep Havalimanında Uçaklarda Uygulanan De-icing Kimyasalı Geri Kazanımı ve Arıtımı Projesi” uygulamaları gerçekleştirilmiş, devam etmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından yayımlanan “Sıfır Atık Yönetmeliği” kapsamında alınan Sıfır Atık Belgelerinin devamlılığının sağlanması adına tüm havalimanlarında çalışmalar devam etmektedir.

YER HİZMETLERİ FAALİYETLERİ

27 Adet Yer Hizmetleri Çalışma Ruhsatı müracaat dosyası (geçici çalışma ruhsatları ve özel izinli çalışma ruhsatları dahil) Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22), Yer Hizmetleri Personel ve Teçhizat Yönergesi çerçevesinde incelendi, personel ve teçhizata ilişkin ilgili havalimanlarında yerinde tespit yaptırıldı. Talep dosyaları Genel Müdürlüğümüz görüşleri ile birlikte Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'ne gönderildi. Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nün onayına müteakip, ruhsat ilk verilmiş ücreti ödeyen ilgili şirketler ile Kuruluşumuz arasında Havalimanları Yer Hizmetleri Sözleşmesi imzalanarak;

- » 24 Adet C Grubu Yer Hizmetleri Çalışma Ruhsatı,
- » 3 Adet Özel İzne Tabi

olmak üzere toplam 27 adet çalışma ruhsatı düzenlenerek verildi.

Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği (SHY-22) gereğince Yer Hizmet Kuruluşlarıyla hava taşıyıcıları arasında imzalanarak onaylanmak üzere Genel Müdürlüğümüze Yer Hizmet Kuruluşlarınca gönderilen Standart Yer Hizmetleri Anlaşmaları incelendi, mevzuat çerçevesinde uygun bulunmayanlar gerekçeleriyle birlikte iade edildi, uygun bulunan 277 Adet Standart Yer Hizmetleri Anlaşması onaylanarak, onaylı birer sureti yer hizmet kuruluşuna gönderildi. Kuruluşumuz tarafından onaylanan söz konusu anlaşmalara ait bilgilerin yer aldığı listeler her onayı müteakip güncellenerek DHMİ Web sayfasında yayımlandı.

Yer Hizmetleri Çalışma Ruhsatları ile ilgili toplam 178 temdit işlemi Havalimanları tarafından yapılarak şirketlere bilgilendirme yapıldı. Temdit işlemlerini müteakip DHMİ Web sayfasında güncel tablo yayımlandı.

KURULUŞ	RUHSAT TÜRÜ						HAVALİMANI	HİZMET TÜRÜ	RUHSAT VERİLİŞ TARİHİ
	A	B	C	ÖZEL İZİN	DIŞ HAT	İÇ HAT			
ŞARK HAVA KARGO TURİZM TAŞIMACILIK GIDA LTD.ŞTİ.			X		X		VAN FERİT MELEN HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	26.01.2023
ACM AIR CHARTER MARKET UÇAK SERVİSİ VE TUR.HİZ. LTD.ŞTİ.			X		X		İSTANBUL ATATÜRK HAVALİMANI	1.GÖZETİM VE YÖNETİM 2.UÇUŞ OPERASYON	24.03.2023
MAPLE GROUP HAVACILIK TURİZM DIŞ TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		ANKARA ESENOĞA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	24.03.2023
THY DO & CO İKRAM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		KASTAMONU HAVALİMANI	İKRAM SERVİSİ	24.03.2023
MERKÜR ULUSLARARASI TAŞIMACILIK TURİZM VE HAVACILIK A.Ş.			X		X		RİZE-ARTVİN HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.05.2023
MERKÜR ULUSLARARASI TAŞIMACILIK TURİZM VE HAVACILIK A.Ş.			X		X		GAZİPAŞA-ALANYA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.05.2023
THY DO & CO İKRAM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		BALIKESİR KOCA SEYİT HAVALİMANI	İKRAM SERVİSİ	06.06.2023
THY DO & CO İKRAM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK HAVALİMANI	İKRAM SERVİSİ	06.06.2023
THY DO & CO İKRAM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		ÇANAKKALE HAVALİMANI	İKRAM SERVİSİ	06.06.2023
TAV ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		MİLAS-BODRUM HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	06.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		SAMSUN ÇARŞAMBA HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		KAYSERİ HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		KAPADOKYA HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		KÜTAHYA ZAFER BÖLGESEL HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		TRABZON HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
GÖZEN GÜVENLİK HİZMETLERİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ			X		X		ADANA HAVALİMANI	UÇAK ÖZEL GÜVENLİK HİZMET VE DENETİMİ	17.07.2023
PELYA TURİZM SEYAHAT ACENTESİ TAŞIMACILIK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ			X		X		TÜM HAVALİMANLARI	TEMSİL	23.08.2023
PELYA TURİZM SEYAHAT ACENTESİ TAŞIMACILIK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ			X		X		ANTALYA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	23.08.2023
PELYA TURİZM SEYAHAT ACENTESİ TAŞIMACILIK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ			X		X		İSTANBUL HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	23.08.2023
ŞARK HAVA KARGO TURİZM TAŞIMACILIK GIDA LTD.ŞTİ.			X		X		ADANA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.08.2023
ŞARK HAVA KARGO TURİZM TAŞIMACILIK GIDA LTD.ŞTİ.			X		X		KAPADOKYA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.08.2023
ŞARK HAVA KARGO TURİZM TAŞIMACILIK GIDA LTD.ŞTİ.			X		X		RİZE-ARTVİN HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.08.2023
ŞARK HAVA KARGO TURİZM TAŞIMACILIK GIDA LTD.ŞTİ.			X		X		GAZİPAŞA-ALANYA HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	29.08.2023
İGA GÜVENLİK HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ			X		X		İSTANBUL HAVALİMANI	GÖZETİM VE YÖNETİM	27.11.2023
AMAC AEROSPACE TÜRKİYE HAVAAKIM BAKIM ONARIM VE MODİFİKASYON HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ		X		X		X	MİLAS-BODRUM HAVALİMANI	UÇAK HAT BAKIM	05.04.2023
FUGO YER HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ	X			X	X		İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI	1.YOLCU HİZMETLERİ 2.YÜK KONTROLÜ VE HABERLEŞME 3.RAMP 4.KARGO VE POSTA	24.03.2023
FUGO YER HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ	X			X	X		GAZİPAŞA-ALANYA HAVALİMANI	1.YOLCU HİZMETLERİ 2.YÜK KONTROLÜ VE HABERLEŞME 3.RAMP 4.KARGO VE POSTA	13.06.2023

EKİPMAN ÜRETİM FAALİYETLERİ

Kahramanmaraş ve Hatay merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında, Hava Trafik Kontrol Hizmetlerinin kesintisiz bir şekilde sürdürülebilmesini teminen; Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman ve Adana Havalimanına Mobil Kuleler ile Ekipman Üretim Şube Müdürlüğüne tahsisli 2011.2.455 DHİMİ kod numaralı Çukurova marka Forklift' in Adıyaman Havalimanına sevki ivedilikle sağlanmıştır.

Kahramanmaraş ve Hatay merkezli 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler sonrasında, Hatay Havalimanında hasar gören gelen/giden yolcu bagaj konveyör sistemlerinin imalat, montaj, demontaj, revizyon ve tadilatları Ekipman Üretim Müdürlüğü teknik ekiplerince yapılarak çalışır halde hizmete verilmesi ivedilikle sağlanmıştır.

Trabzon, Samsun Çarşamba, Balıkesir Koca Seyit, Adana, Kars Harakani, Tokat, Muş Sultan Alparslan, Van Ferit Melen, Nevşehir-Kapadokya, Sivas Nuri Demirağ Havalimanlarınca talep edilen bagaj konveyör sistemlerinin imalat, montaj, demontaj, revizyon ve tadilatları Ekipman Üretim Müdürlüğü teknik ekiplerince yapılarak çalışır halde hizmete verilmesi sağlanmıştır.

Malatya Havalimanı Yeni Terminal binası bagaj konveyör sistemlerinin malzeme temin ve imalatına devam edilmektedir.

Kars Harakani Havalimanınınca talep edilen gelen ve giden yolcu bagaj konveyörlerinin şut altı inişlerine giyotin kapakların (elektrikli panjur) imalat ve montajları Ekipman Üretim Müdürlüğü teknik ekiplerince yapılmıştır.

Kars Harakani Havalimanınınca talep edilen bagaj manipülasyon sahası iç hat konveyörlerine ait X-Ray cihazının mevcut bilgisayar yazılımlı konveyörlere ayırıcı bant sistemi ile adaptasyonu sağlanmıştır.

Nevşehir Kapadokya Havalimanı ve Amasya-Merzifon Havalimanınınca talep edilen Check-in Bilgisayar Yazılımlı Tartı Konveyörlerinin (Elektronik Basküllerin) Mevcut Bagaj Konveyör Sistemine Otomasyon Sistemi ile Adaptasyonu sağlanmıştır.

Elektronik Dairesi Başkanlığınca talep edilen Sistem Tesis ve İşletme Şube Müdürlüğüne NDB Cihazlarına ait fiberglass antenlerin montajları esnasında ihtiyaç duyulan bağlantı aparatlarının imalatı Ekipman Üretim Şube Müdürlüğü teknik ekiplerince yapılarak teslim edilmiştir.

Ankara Esenboğa Havalimanı Başmüdürlüğünce talep edilen Cumhurbaşkanlığı ve Devlet Erkanı Büyük Şeref Salonunda kullanılan Halı Taşıma Konteyner Sisteminin yapımı Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce sağlanmıştır.

Ankara Esenboğa Havalimanı Başmüdürlüğünce talep edilen Yemekhane hizmetleri mutfak bölümünde kullanılmak üzere ızgara, döner ocağı tezgahı ve tencere kazan alt rafları, malzeme yıkama tezgahı, tencere ve malzeme taşıma arabası imalatı ile 13 adet Apron Aydınlatma Direk Bariyerlerinin imalatı tamamlanmıştır.

Kahramanmaraş Havalimanı Müdürlüğüne ait 20 adet apron bagaj plakasının DHİMİ soğuk mühür damga işlemleri Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce sağlanarak teslim edilmiştir.

Gaziantep, Trabzon, Adana, Kahramanmaraş, Şanlıurfa GAP, Malatya, Erzincan Yıldırım Akbulut, Tokat Havalimanlarınca talep edilen toplam 520 adet el bagaj arabası imalatı Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce sağlanmıştır.

Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığınca doğal afet ile depremler ve gereken durumlarda kullanılmak üzere talep edilen 6. Araç Üstü Mobil Hava Trafik Kulesinin yapımı Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce tamamlanıp hizmete hazır halde olup 7. Araç Üstü Mobil Hava Trafik Kulesinin yapımına Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce devam edilmektedir.

Toplam 14 Havalimanınınca (Antalya, Hatay, Kahramanmaraş, Adıyaman, Rize-Artvin, Konya, Mardin, Tokat, Trabzon, Siirt, Diyarbakır, Muş Sultan Alparslan, Malatya, Milas-Bodrum) talep edilen vakumlu süpürge araçların bakım ve onarımı Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce yapılarak araçlar faal halde söz konusu havalimanlarına gönderilmiş/teslim edilmiştir.

Balıkesir Merkez ve Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanlarına tahsisli vakumlu süpürge araçları ile Isparta Süleyman Demirel ve Muş Sultan Alparslan Havalimanlarına tahsisli vakumlu süpürge araçlarının orta tablalarının bakım ve onarımı atölyemizde devam etmektedir.

Muhtelif havalimanlarınca (Trabzon, Çanakkale, Muş Sultan Alparslan, Adıyaman, Denizli Çardak, Şanlıurfa GAP, Erzincan Yıldırım Akbulut) talep edilen konveyör vb. malzemelerin temini Ekipman Üretim Müdürlüğü'nce sağlanmıştır.

ULUSLARARASI İLİŞKİLER FAALİYETLERİ

Kuruluşumuzun Airports Council International (ACI)'a 2023 yılında da üyeliğinin devam etmesini teminen yıllık üyelik yenileme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Haftalık ve/veya aylık olarak yayımlanan ACI Advisory Bulletins, Eurocontrol Thinkpapers, ACI Press Releases, ACI Air Traffic Report, Eurocontrol European Aviation Overview dokümanlarının rutin olarak çevirileri ve içerikleri ile ilgili bilgi notları Makamın bilgisine sunulmuştur.

EUROCONTROL Avrupa Havacılığına Genel Bakış Raporları, Dabico-Havalimanlarının Geleceği Dokümanı, Eurocontrol 2023 Havacılıkta Olumsuz Kış Şartlarına Hazırlık Dokümanı, ICAO Ulaştırma Grubu Sivil Havacılık Yıllık Değerlendirmesi 2022, UEFA/TFF/DHMI UEFA Türkiye Organizasyon Protokolleri (2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali Dosyası, 2025 UEFA Kadınlar Şampiyonlar Ligi Finali Dosyası, 2028-2032 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali Dosyası), SESRIC – ISEDAK Proje Ortaklığı Teklifi Davet Mektubu ile Proje Özeti çevirisi, EASA Epidemolojik durumun kötüleşmesine yanıt olarak COVID-19 Kılavuzları, Bir sonraki AB Siyasi Döngüsü için ACI Avrupa Havaalanı Endüstrisi Manifestosu 2024-2029, IATA Jet Yakıtı Tedarik Zinciri Pozisyon Belgesinde Rekabet Dokümanı, Avustralya'nın Genel Havacılık Endüstrisine İlişkin Parlamento Soruşturması Ortak Teklifi (Submission 37), Seyşeller Uluslararası Havalimanı Hava Tarafı Bildirimi, Bristol Havalimanı Operasyonel Güvenlik Talimatı, ICAO Doc.9082 çevirisi, VIP Hizmetinin Ücretlendirilmesine İlişkin Heathrow ve Schiphol Havalimanları Şartlar ve Koşulları ile Frankfurt Havalimanı VIP Ücret Tarifesi çevirileri yapılmıştır.

Airports Council International (Europe)'ın Avrupa Bölgesinde karar alma ve tavsiye verme mekanizmalarından olan; Policy Committee, Aviation Security Committee, Economics Committee, Environmental Strategy Committee, Technical Operations And Safety Committee, Facilitation And Customer Services Committee komitelerinde görevli uzman personelimiz ilgili komitelerin gerçekleştirdiği toplantılara yerinde katılım sağlamıştır.

Uluslararası havacılık otoriteleri, dünya çapında hizmet veren major havalimanları ve havacılık sektörüne yönelik ciddi yayınlar yapan web siteleri ile sosyal medya hesapları düzenli olarak takip edilmiştir. Bu kaynaklardan derlenerek haftalık olarak toplamda yıl içinde 45 adet Küresel Havacılık Bülteni hazırlanmış olup Makamın bilgilerine sunulmuştur.

ICAO, EUROCONTROL, EASA, ACI, IATA vb. Uluslararası havacılık otoriteleri ile dünya çapında hizmet veren major havalimanlarının web siteleri ve sosyal medya hesapları düzenli olarak takip edilerek, havacılık sektöründe meydana gelen gelişmeler, yenilikler ve yayımlanan dokümanlar ile sektörel düzenlemelere ilişkin Genel Müdürlüğümüze ve ilgili birimlere sürekli olarak bilgi sağlanmıştır.

ICAO, EUROCONTROL, EASA, ACI, IATA vb. Uluslararası havacılık otoriteleri ile diğer havacılık kurum ve kuruluşlarının düzenlediği online WEBINAR toplantılarına katılım sağlanmıştır.

HAVA TARAFI OPERASYON FAALİYETLERİ

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen havalimanlarımızda, ulusal ve uluslararası mevzuatlar çerçevesinde:

- » PAT Sahaları Kontrol ve Denetimleri (Pist durum raporu, Snowtam (GRF), Lastik izi, FOD, mania, otların mücadele, yakıt dökülmesi, günlük saha kontrolleri vb.)
- » Vahşi Hayat ve Kuşla Mücadele,
- » Uçak Park Yeri Planlama,
- » Follow-Me ve Marshalling Servisi,
- » Yolcu Köprü İşletimi,
- » Apron Yönetimi ve Emniyeti,

hizmetleri 381 Apron Yönetim Servisi personeli, 34 Ramp Planlama personeli ve 27 Köprü Operatörü marifetiyle, yürütülmektedir.

Hava Tarafı Denetim Faaliyetleri:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen Havalimanlarımızda ülkemizin taraf olduğu uluslararası anlaşmalar, standartlar ve mevzuatlar çerçevesinde hava tarafı operasyonlarında verimliliği, sürekliliği sağlamak ve hava araçlarının emniyetli bir şekilde yer hareketlerini gerçekleştirebilmesi için 64982 sayıda denetim gerçekleştirilmiştir.

Gerçekleştirilen denetimler sonucunda:

Bakım/Onarım Çalışması	10248
Kaba/Kırık Yüzey	14718
Kirletici Madde	3907
Görsel Yardımcı Sorunu	8210
Mania Oluşumu	8134
Otların Mücadele İhtiyacı	4445
FOD Sayısı	3323
Yaban Hayatı	1432

Kuş Çarpması	764
PAT Sahası İhlali	34
Genel Toplam	55215

tespit gerçekleştirilmiş olup, 55215 bulguya yönelik düzeltici faaliyetlerin alınması sağlanmıştır.

Geçici Personel Görevlendirmesi:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından 06.02.2023 tarihinde Ülkemizde yaşanan deprem felaketi nedeni ile depremden etkilenen havalimanlarımızda hava tarafı operasyon hizmetlerinin aksatılmadan yürütülmesi amacıyla diğer havalimanlarımızdan 6 aylık süre içerisinde toplam 203 Apron Memuru ve 20 Köprü Operatörü geçici süre ile görevlendirme yapılmıştır.

Kahramanmaraş	52
Adıyaman	51
Hatay	51
Gaziantep	22
Şanlıurfa	12
Malatya	12
Adana	3
Gaziantep (Köp. Opr.)	20

Hava Tarafı Araç Kontrolü:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen Havalimanlarımız hava tarafında 12682 adet yer aracı (Kurumumuz/Kurum/Kuruluş/Hava Yolu-Yer Hizmeti Şirketleri vb. ait) bulunmakta olup, hava tarafındaki uçak/araç/insan trafiğinin etkili yönetilmesi adına tüm operasyonel süreçler denetçi personel tarafından denetlenmektedir. Standart denetim usullerinin yanı sıra, araç trafiğinin yoğun olduğu Havalimanlarımızda araç trafiğinin etkin izlenebilmesi adına Hız Tespit Sistemi Kurulumu çalışmaları planlanmış olup, çalışmanın ilk örneği olarak Antalya Havalimanı Başmüdürlüğü'ne ilgili sistemin edinimi için çalışmalar başlatılmıştır.

2023 yılında 3035 sayıda Kurum/Kuruluş/Şirket personeli PAT Sahalarında Araç Kullanma kapsamında eğitilip yetkilendirilmiştir. Kuruluşumuz tarafından işletilen havalimanları hava tarafında güncel olarak PAT sahalarında araç kullanma belgesine sahip toplam 16340 araç sürücüsü bulunmaktadır. PAT Sahalarında Araç Kullanma Belgelerine ilişkin tüm süreçlerin dijital ortama taşınması ve etkin bir şekilde izlenmesini teminen çalışmalar başlatılmıştır.

Uçak Park Planlama Hizmetleri:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen Havalimanlarımızda, hava araçlarının yer operasyonlarını gerçekleştirebilmesi için yolcu köprüleri ile açık uçak park sahalarında 890.193 hava aracı/uçak parklandırılmıştır.

Havalimanlarımızda kullanılmak üzere tüm hava aracı park sahalarının iniş-kalkış trafiklerinin özelliklerini göz önünde bulundurarak, park sahalarının planlanması ve hava araçlarına uygun park pozisyonlarının elektronik ortamda otomatik olarak belirlenmesi için bir yazılım programının temin edilme süreci devam etmektedir.

Follow-Me (Yönlendirme) Hizmetleri:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen Havalimanlarımızda hava ve yer araçlarına düşük görüş şartları da dahil olmak üzere yer hareketlerini emniyetli bir şekilde gerçekleştirebilmeleri için özel donanımlı araçlarımız ile 9192 follow-me (yönlendirme) hizmeti verilmiştir.

Hava Aracı Follow-Me (Yönlendirme) Sayısı	6537
Kara Aracı Follow-Me (Yönlendirme) Sayısı	2655
Toplam Follow-Me (Yönlendirme) Sayısı	9192

Hava Tarafında Meydana Gelen Yer Kazaları:

2023 yılında Genel Müdürlüğümüz tarafından işletilen Havalimanlarımızda Araç-Araç, Araç-Tesis, Araç-Uçak, Araç-İnsan olmak üzere toplam 93 adet yer kazası meydana gelmiştir.

HAVALİMANLARI KAZA İSTATİSTİĞİ 2023

Havalimanı Adı	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
ANKARA ESENBOĞA	1			2			1	1		1		1	7
ANTALYA	2	1	1	4	5	5	8	3	7	5	2	5	48
İZMİR ADNAN MENDERES			2	1				1		1	4	1	10
MİLAS BODRUM								1					1
MUĞLA DALAMAN				1	3	1			1	1			7
ADANA			1					1					2
KAYSERİ	2												2
SAMSUN ÇARŞAMBA	1	1											2
TRABZON		1							1				2
KAHRAMANMARAŞ			1										1
SİVAS NURİ DEMİRAĞ					1								1
VAN FERİT MELEN					1								1
ELAZIĞ					1				1				2
ORDU GİRESUN				1									1
T. ÇORLU ATATÜRK		2					1						3
AĞRI							1						1
ÇANAKKALE										1			1
ISPARTA S. D		1											1
TOPLAM	6	6	5	9	11	6	11	7	10	9	6	7	93

Yolcu Terminal Bina Alanları

Havalimanları	Yolcuya Hizmet Veren Alanlar (m ²) (Brüt Alan)			Yolcu Terminalleri Toplam Alanı (m ²) (Brüt Alan)		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	25.406 m ²	110.228 m ²	135.634 m ²	63.165 m ²	324.828 m ²	387.993 m ²
Ankara Esenboğa	41.158 m ²	47.408 m ²	88.566 m ²	182.000 m ²		182.000 m ²
İzmir Adnan Menderes	65.550 m ²	22.000 m ²	87.550 m ²	203.279 m ²	107.699 m ²	310.978 m ²
Antalya (İç Hatlar)	12.583 m ²		12.583 m ²	36.859 m ²		36.859 m ²
Antalya I. Terminal		22.961 m ²	22.961 m ²		61.258 m ²	61.258 m ²
Antalya II. Terminal		24.111 m ²	24.111 m ²		90.143 m ²	90.143 m ²
Muğla Dalaman (İç Hatlar)	ORTAK	28.237 m ²	28.237 m ²	ORTAK	118.866 m ²	118.866 m ²
Muğla Dalaman	3.005 m ²	22.000 m ²	25.005 m ²	ORTAK	125.540 m ²	125.540 m ²
Milas-Bodrum	9.027 m ²	37.212 m ²	46.239 m ²	14.686 m ²	95.927 m ²	110.613 m ²
Adana	2.950 m ²	3.565 m ²	6.515 m ²	6.370 m ²	6.375 m ²	12.745 m ²
Trabzon	8.080 m ²	3.245 m ²	11.325 m ²	14.035 m ²	9.710 m ²	23.745 m ²
Erzurum	2.900 m ²	2.850 m ²	5.750 m ²	12.950 m ²	ORTAK	12.950 m ²
Gaziantep	13.710 m ²	7.560 m ²	21.270 m ²	72.593 m ²	ORTAK	72.593 m ²
Adıyaman	5.677 m ²	4.443 m ²	10.120 m ²	23.011 m ²	ORTAK	23.011 m ²
Ağrı Ahmed-i Hani	3.450 m ²	4.535 m ²	7.985 m ²	23.676 m ²	ORTAK	23.676 m ²
Amasya Merzifon	840 m ²		840 m ²	1.390 m ²		1.390 m ²
Balıkesir Koca Seyit	4.320 m ²	4.330 m ²	8.650 m ²	23.240 m ²	ORTAK	23.240 m ²
Balıkesir Merkez	3.020 m ²	ORTAK	3.020 m ²	6.500 m ²	ORTAK	6.500 m ²
Batman	2.090 m ²	2.626 m ²	4.716 m ²	20.741 m ²	ORTAK	20.741 m ²
Bingöl	1.410 m ²		1.410 m ²	3.600 m ²		3.600 m ²
Bursa Yenişehir	2.027 m ²	3.573 m ²	5.600 m ²	12.716 m ²	ORTAK	12.716 m ²
Çanakkale	1.790 m ²	2.020 m ²	3.810 m ²	11.400 m ²	ORTAK	11.400 m ²
Gökçeada	680 m ²		680 m ²	1.200 m ²		1.200 m ²
Denizli Çardak	4.460 m ²	4.800 m ²	9.260 m ²	16.890 m ²	ORTAK	16.890 m ²
Diyarbakır	18.313 m ²	16.002 m ²	34.315 m ²	86.571 m ²	ORTAK	86.571 m ²
Elazığ	2.911 m ²	2.044 m ²	4.955 m ²	16.397 m ²	ORTAK	16.397 m ²
Erzincan Yıldırım Akbulut	3.400 m ²	4.175 m ²	7.575 m ²	27.132 m ²	ORTAK	27.132 m ²
Hakkari Yüksekova S. E.	2.650 m ²		2.650 m ²	6.700 m ²		6.700 m ²
Hatay	4.980 m ²	5.730 m ²	10.710 m ²	43.688 m ²	ORTAK	43.688 m ²
İğdır Şehit Bülent Aydın	990 m ²		990 m ²	3.460 m ²		3.460 m ²
İsparta Süleyman Demirel	1.200 m ²	1.340 m ²	2.540 m ²	6.770 m ²	ORTAK	6.770 m ²
Kahramanmaraş	2.125 m ²	2.520 m ²	4.645 m ²	22.330 m ²	ORTAK	22.330 m ²
Kars Harakani	4.373 m ²	3.923 m ²	8.296 m ²	35.946 m ²	ORTAK	35.946 m ²
Kastamonu	1.565 m ²		1.565 m ²	3.740 m ²	ORTAK	3.740 m ²
Kayseri	3.200 m ²	3.050 m ²	6.250 m ²	11.000 m ²	11.000 m ²	22.000 m ²
Kocaeli Cengiz Topel	1.135 m ²		1.135 m ²	2.100 m ²		2.100 m ²
Konya	4.165 m ²	4.500 m ²	8.665 m ²	24.175 m ²	ORTAK	24.175 m ²
Malatya	1.395 m ²	1.200 m ²	2.595 m ²	9.545 m ²	ORTAK	9.545 m ²

Yolcu Terminal Bina Alanları

Havalimanları	Yolcuya Hizmet Veren Alanlar (m ²) (Brüt Alan)			Yolcu Terminalleri Toplam Alanı (m ²) (Brüt Alan)		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar	4.712 m ²	4.330 m ²	9.042 m ²	33.150 m ²	ORTAK	33.150 m ²
Muş Sultan Alparslan	2.040 m ²	2.190 m ²	4.230 m ²	10.300 m ²	ORTAK	10.300 m ²
Kapadokya	720 m ²	1.295 m ²	2.015 m ²	3.500 m ²	ORTAK	3.500 m ²
Ordu-Giresun	3.550 m ²	4.200 m ²	7.750 m ²	20.250 m ²	ORTAK	20.250 m ²
Rize-Artvin	5.230 m ²	5.048 m ²	10.278 m ²	31.200 m ²	ORTAK	31.200 m ²
Samsun Çarşamba	2.138 m ²	2.587 m ²	4.725 m ²	11.500 m ²	ORTAK	11.500 m ²
Siirt	356 m ²		356 m ²	598 m ²		598 m ²
Sinop	1.420 m ²	1.375 m ²	2.795 m ²	12.695 m ²	ORTAK	12.695 m ²
Sivas Nuri Demirağ	3.340 m ²	2.525 m ²	5.865 m ²	20.047 m ²	ORTAK	20.047 m ²
Şanlıurfa GAP	2.020 m ²	2.600 m ²	4.620 m ²	12.000 m ²	ORTAK	12.000 m ²
Şırnak Şerafettin Elçi	1.575 m ²		1.575 m ²	4.000 m ²		4.000 m ²
Tekirdağ Çorlu Atatürk	2.145 m ²	ORTAK	2.145 m ²	6.521 m ²	ORTAK	6.521 m ²
Tokat	2.342 m ²	2.944 m ²	5.286 m ²	16.200 m ²	ORTAK	16.200 m ²
Uşak	780 m ²		780 m ²	1.460 m ²	-	1.460 m ²
Van Ferit Melen	2.040 m ²	2.200 m ²	4.240 m ²	14.800 m ²	ORTAK	14.800 m ²
DHİMİ Toplamı	300.943 m²	433.482 m²	734.425 m²	1.248.076 m²	951.346 m²	2.199.422 m²
İstanbul Sabiha Gökçen	55.476 m ²	60.382 m ²	115.858 m ²	233.461 m ²	ORTAK	233.461 m ²
İstanbul	89.425 m ²	609.237 m ²	698.662 m ²			1.370.000 m ²
Eskişehir Hasan Polatkan	ORTAK	1.507 m ²	1.507 m ²	4.000 m ²	ORTAK	4.000 m ²
Zonguldak Çaycuma			455 m ²	1.430 m ²	ORTAK	1.430 m ²
Gazipaşa Alanya	712 m ²	2.214 m ²	2.926 m ²	6.700 m ²	ORTAK	6.700 m ²
Zafer			7.986 m ²	17.620 m ²	ORTAK	17.620 m ²
Aydın Çıldır						
GENEL TOPLAM	446.556 m²	1.106.822 m²	1.561.819 m²	1.511.287 m²	951.346 m²	3.832.633 m²

Protokol Gereği Faydalanılan Askeri Meydanlar

Protokol gereği sivil ulaşımında yararlanılan askeri havalimanlarından; Amasya Merzifon, Balıkesir Merkez, Batman, Bursa Yenişehir, Çanakkale, Muğla Dalaman, Denizli Çardak, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan Y.A, Erzurum, Kayseri, Kocaeli Cengiz Topel, Konya, Malatya, Muş S.Alparslan, Uşak ve Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanlarında Kuruluşumuz teşkilatlanmış ve hizmet vermektedir.

Bunlara ek olarak, DHİMİ'nin bir şubesinin bulunmadığı ancak sivil havacılık tarafından kullanılabilen 9 askeri hava limanı mevcuttur.

- Ankara Güvercinlik Havalimanı
- Afyon Havalimanı
- Manisa Akhisar Havalimanı
- Balıkesir Bandırma Havalimanı
- Bursa Havalimanı
- Eskişehir Muttalıp Havalimanı
- Kütahya Havalimanı
- Eskişehir Sivrihisar Havalimanı
- Yalova Havalimanı

Pist, Apron ve Taksirut Bilgileri

Havalimanları	Pist Doğrultusu	Boyut (m)	Yüzey Tipi	Mukavemet	Pist Yaklaşma Işıkları Kategorisi	Resa Sahaları (m)	Şerit Sahalar (m)	Banket Genişlikleri (m)
İstanbul Atatürk	05/23	2580X60	ASFALT (SMA)	PCN 95 F/C/W/T	(05-CATIII-BARET-780M / 23-CATII-BARET-420M)	05:90X120 23:90X120	2735X300	
Ankara Esenboğa	03R/21L	3752X60	ASFALT	PCN110	(03R-CATIII-900M / 21L-CATII-900M)	03R 180X120, 21L 180X120	3992X300	
	03L/21R	3391X45	ASFALT	PCN110	(03L-CATII-REST-750M / 21R-CATII-900M)	03L 120X90, 21R 290X90	3571X300	
İzmir Adnan Menderes	16L/34R	3240X45	KOMPOZİT	PCN 88 F/C/W/T	16L-CATII-REST-420M / 34R-CATII-900M	16L 142X90, 34R 180X90	3420X280	
	16R/34L	3240X45	BETON	PCN 110 R/D/W/T	16R-SIMP-420M / 34L-SIMP-360M	16R 180x90, 34L 180x90	3480X280	
Antalya	18R/36L	2990X45	BETON/ ASFALT	Pist Başı PCN 110 R/A/W/T Asfalt Kaplama PCN 80 F/B/X/T	18R-CATI-780M / 36L-CATI-900M	18R 180x90, 36L 170x90	3290X285	
	18C/36C	3400X45	BETON	PCN 82	18C-CATI-900M / 36C-CATI-900M	18C 170X90, 36C 240X90	3640X300	
	18L/36R	3400X45	BETON	PCN 82	18L-CATII-900M / 36R-CATII-840M	18L 195X90, 36R 180X90	3640X300	
Muğla Dalaman	01/19	3000X45	BETON	PCN 100	01-CATII-900M / 19-SIMP-510M	01 230X90, 19 240X90	3240X300	
Milas-Bodrum	10R/28L	2940X45	BETON	PCN 110	10R-810M(510 M FLASHING/28L-570M	10R=90x90/28L=180X90	3120 X300	
	10L/28R	3000x45	BETON	PCN 108	10L-CATII-900M / 28R-CATII-900M	10L=220x90 28R=200x120	3120x300	
Adana	23 / 05	2750x45	ASFALT	PCN 115	05-CATI-900M / 23-SIMP-480M	23 100x90/05 100x90	2870x300	
Trabzon	11/29	2640X45	ASFALT	PCN 91	11-CATII-540M / 29-SIMP-330M	11 90X90, 29 140X90	2880X120	
Erzurum	08R/26L	3810X30	BETON	PCN80	08R-SIMP-300M / 26L-CATI-CALV-900M	08R :125X60, 26L:90X60	4200X300	
	08L/26R	3810X45	ASFALT	PCN75	08L-SIMP-510M /26R-CATIII-A-900M	08L:240X90, 26R:90X90	4200X300	
Gaziantep	10/28	3000X48	BETON	PCN110	10-CATII-REST-360M-28-CATII-900M	10: 90X96 28: 110X96	3180X280	
Adıyaman	04/22	2500X45	BETON	PCN110	04-SIMP-150M/22-SIMP-165M	04: 90X90, 22: 90x90	2620X280	
Ağrı Ahmed-i Hani	16 /34	3000X45	BETON	LCN 100 - PCN 110/R/D/W/T	16-CATI-900M / 34-SIMP-450M	16: 190X120, 34: 60X60	3120X300	
Amasya Merzifon	05R / 23L	3232X45	BETON/ ASFALT	LCN 89 PCN 105 (PIST BAŞLARINDAN 150' ŞER M BETON)	"05R-900M. NATO TİP BP-600MFLASHING / 23L-SIMP-420M"	23 L:213x90	3352X280	
	05L /23R	3242X45	BETON / ASFALT	LCN 90 PCN 106 (PIST BAŞLARINDAN 150' ŞER M BETON)	"05L SIMP-420M 23R SIMP-420M"		3362X280	
Balıkesir Koca Seyit	05/23	3000x45	BETON	PCN 110	05-CATI-900M / 23-SIMP-540M	05:140X90, 23:210X90	3120x300	
Balıkesir Merkez	18R/36L	2992X23	BETON / ASFALT	Asfalt için: PCN71 F/C/W/T Beton için: PCN 108 R/C/W/T				
	18L/36R	2990X45	BETON / ASFALT	Asfalt için: PCN 68 F/C/W/T Beton için: PCN 108 R/C/W/T	18L-SIMP / 36R-CATI-900M	18L 225x90, 36R 230x90	3110x300	

Pist, Apron ve Taksirut Bilgileri

Havalimanları	Pist Doğrultusu	Boyut (m)	Yüzey Tipi	Mukavemet	Pist Yaklaşma Işıkları Kategorisi	Resa Sahaları (m)	Şerit Sahalar (m)	Banket Genişlikleri (m)
Batman	02/20	3048X45	ASFALT	PCN 87 F/C/W/T	02-CATI-CALV-900M / 20-YOK	"02 : 240X90 20: 230X90"	3168 X 280	
Bingöl	11/29	2300x45	BETON	PCN 100 R/C/W/T	11-SIMP-BARETTE-450 M	11: 90X90, 29:90X90	2420X280	
Bursa Yenişehir	07L / 25R	2993X45	BETON	PCN 110	07L-CATI-900M / 25R-CATII-900M	07L: 180X90- 25R:200X90	3293X300	
	25L / 07R	2993X30	BETON	LCN 50	07R-YOK / 25L-CATI-900M	07R:120X60- 25L: 120X60-	3113X150	
Çanakkale	04/22	2350X45	BETON	PCN 105	04-SIMP-420M / 22-YOK	04: 90x90M, 22:90X90M	2470X210	
Gökçeada	01/19	2040X45	BETON	PCN 110	01-60M / 19-60M	-	2160X120	
Denizli Çardak	05 / 23	3000x45	ASFALT	PCN 70	05-CATI-900M / 23-CATI-900M(600 Metresi flashing)	05 150x90, 23 150x90	3300x300	
Diyarbakır	"16 / 34 Military (Emergency) RWY"	3549 X 45 22,5 X 3549	BETON BETON	(16/34 Pisti) PCN 110 LCN 75 Military RWY LCN 50	16-SIMP 450 M / 34-CATI-900M	16:100x90 34:100x90	3849X280	
Elazığ	07/25	3000X45	BETON	PCN110	07-BARETTE-690M / 25-CATI-BARETTE-900M	07: 180X90, 25:130X90	3120x210	
Erzincan Yıldırım Akbulut	10/28	3000X45	KOMPOZİT	-	10-Basit Yaklaşma-420M / 28-CATI-900M	"10:90X90 28:100X90"	3240X280	
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	11/29	3200X45	BETON	PCN 110/LCN 104 R/C/W/T	11- CATII / 29- SIMP BARETTE 300M	11 90X90, 29 90X90	3320X300	
Hatay	04/22	3000X45	BETON	PCN 110	04-CATI-900M / 22-CATI-900M	04: 90X90, 22:172X90	3240X300	
Iğdır Şehit Bülent Aydın	12/30	3000X45	BETON	PCN110	12-CATI-900M / 30-CATI-900M	12: 90X90, 30:90X90	3120x 280 M	
Isparta Süleyman Demirel	05/23	3000X45	BETON	PCN120	05-CATI-900M / 23-YOK		3240X300	
Kahramanmaraş	07/25	2300X45	BETON/ ASFALT	400m Pist başları Beton PCN 105 1500m Asfalt Kaplama PCN 81	07-180M / 25-SIMP-720M	07: 90X90, 25:90X90	2420X280	
Kars Harakani	06R/24L	3500X45	ASFALT	LCN 95 / PCN 100 F/D/W/T	06-SIMP-450M / 24-CATI-900M	06R: 180X90, 24L: 90X100	3620X300	
	06L/24R	3500X45	ASFALT	LCN 76 PCN 75 F/C/W/T	06-SIMP-450M / 24-CATI-900M	06L:240X- 150,24R:90X100	3620X300	
Kastamonu	18/36	2250x45	ASFALT	PCN 80	18-Basit Yaklaşma-360M(Baret Tipi)) / 36-Basit Yaklaşma-300M(Baret Tipi)	18:90x90, 36:90x90	2370x210	
Kayseri	07/25	3000X45	BETON	PCN 93 LCN 107 R/D/W/T	07-(Baret Tipi) Basit Yaklaş - 300 metre PAPI 3°/ 25-(Calvert Tipi) HassasYaklaşma - 900 metre (630 m Flaş Işıklı) PAPI 3°	07: 180X90, 25:155X90	07-3240x280 25-3240x280	
Kocaeli Cengiz Topel	09/27	2990X30	BETON	LCN 90 / PCN 97	09-YOK / 27-CATI-900M-CALV	09: 90X60, 27: 90X60	3190X150	
Konya	01L/19R	3348X45	BETON/ ASFALT	LCN81 PCN87	01L-CATI-898M / 19R--Basit Yaklaşma 420 M	01L: 240X90- 19R:240X90	3588X300	
	01R/19L	3348X45	BETON	LCN93 PCN103	01R-CATI-900M / 19L-Basit Yaklaşma 420 M	01R:240X90- 19L:240X90	3588X300	

Pist, Apron ve Taksirut Bilgileri

Havalimanları	Pist Doğrultusu	Boyut (m)	Yüzey Tipi	Mukavemet	Pist Yaklaşma İşıkları Kategorisi	Resa Sahaları (m)	Şerit Sahalar (m)	Banket Genişlikleri (m)
Malatya	03L/21R	3350X45	Beton (342 m), Asfalt(2618 m) Beton(390m)	Asfalt için: LCN 85/PCN 81 Beton için:LCN 88/ PCN 85	03L-YOK / 21R-Basit Yaklaşma-390M	03L: 217X150 21R:240X150	3470X300	
	03R/21L	3350X45	ASFALT	LCN 73/PCN 57	03R-Basit Yaklaşma-150M / 21L-CATİ-900M	03R: 135X90 21L:120X90	3470X300	
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar	03/21	2500X45	BETON	PCN 110 LCN 105	03-CATİ-900M / 21-SIMP-420M	03: 90X90, 21: 90X90	2620X300	
Muş Sultan Alparslan	11L-29R	3550X45	BETON/ASFALT	Asfalt için: PCN 51 F/C/X/T Beton için: PCN 102 R/C/W/T	11-YOK / 29-CATİ-900M	11: 240X90, 29: 110X90	3670x300	
Kapadokya	11/29	3000X45	BETON	LCN 87 : PCN 90/R/C/W/T	11-CATİ-900M / 29-CATİ-900M	11 140X90, 29/90X90	3240 / 150	
Ordu-Giresun	10/28	3000X45	ASFALT	PCN 84 F/C/W/T LCN 79	10-CATİ-900M / 28-CATİ 900M	10:180X90, 28:180X90	3120X280	
Rize-Artvin	06/24	3000X45	ASFALT	PCN 86 / LCN 81	06 CAT-I 900 M/24 CAT-I 900 M	06:240X150 24:240X150	3120X280	7,5 M
Samsun Çarşamba	13/31	3000X45	BETON	PCN 110 R/B/W/T LCN 105	13-CATİ-900M / 31-CATİ-900M	13: 130X90, 31: 180X90	3240 X 300	
Siirt	06/24	2000X30	BETON	PCN 50	06-SIMP-420M / 24-YOK	90X90	2290X280	
Sinop	05/23	2000x45	BETON	LCN 120 PCN 110	05 -SIMP - 174/23-SIM-270	05:YOK 23:90X70	2120x210	
Sivas Nuri Demirağ	01/19	3811x45	ASFALT	PCN 110	01-CATİ-900M / 19-SIMP-420M	01: 90X90, 19: 90X90	3931x300	
Sanlıurfa GAP	04/22	4000x45	BETON	PCN110	04-CATİ-REST-420M / 22-CATİ-900M	22: 180X90, 04:180X90	4240x300	
Sırnak Şerafettin Elçi	11/29	3000x45	BETON	PCN 97 R/C/W/T (LCN 90 Stopway)	11--PRECISION APP BARETTE SYS. CAT I 570 M/ 29 PRECISION APP BARETTE SYS. CAT I 900 M, LIH	11:90x90, 29:90x90	3120x210	
Tekirdağ Çorlu Atatürk	04/22	3000x45	BETON	PCN105	04-CATİ-900M / 22-SIMP-420M	22 : 180x90, 04: 180x90	3300x300	
Tokat	06/24	2700X45	BETON	PCN 110 / LCN 115	06-900M-CAT I / 24-570M-SIMP	240X210, 06: 240X150	2820 X 280	7,5
Uşak	09/27	2560x45	BETON	PCN 95	09-YOK / 27-180M	09: 90X90, 27: 90X90	2680x300	
Van Ferit Melen	03/21	2750x45	ASFALT	LCN 86 PCN 95	03-SIMP-420M / 21-YOK	03: 87X90, 21: 120X90	2870 X 280	
İstanbul Sabiha Gökçen	06L/24R	3000x45	BETON	PCN 84	06L CAT-II, 24R CAT I	24R - 240X90	3000X300	
İstanbul	06R/24L	3540x60	Beton(2970m), Asfalt(570m)	Beton için: PCN 100 R/A/W/T Asfalt için: PCN 139 F/A/W/T	06R CAT-III 900M Barette, 24L CAT-III 900M Barette	06R-250x150, 24L-240x150	3691X300	
	16R/34L	3750x60	ASFALT	PCN 96	16R CAT-III Barette,34L CAT-III 900M Barette	240x150	3870x300	7,5
	16L/34R	3750x45	ASFALT	PCN 96	16L CAT-I Barette,34R CAT-I 900M Barette	240x150	3870x300	7,5
	17L/35R	4100x60	ASFALT	PCN 96	17L CAT-III Barette,35R CAT-III 900M Barette	240x150	4220x300	7,5
	17R/35L	4100x45	ASFALT	PCN 96	17R CAT-I Barette,35L CAT-I 900MBarette	240x150	4220x300	7,5
	18/36	3060X45	ASFALT/BETON	BETON KISIM PCN110 ASFALT KISIM PCN102	18 CAT-III, 36 CAT-III 900M (Calvert sistem)	240X150	3180X280	15,0
Eskişehir Hasan P.	09/27	3000X45	BETON	PCN 110 LCN 110	09 CAT I 27 Simple APP	09 150X90 27 150X90	"3120X300 3120X300"	
Zonguldak Çaycuma	18 / 36	2131x45	BETON	PCN76	18 YOK/ 36 Simple APP 333m LIH	18 240X150, 36 YOK	2251X150	
Gazipaşa Alanya	08/26	2350X45	BETON	PCN77	SIMPLE APP	08: 90X150, 26: 90X150	2470X150	
Zafer	13/31	3000X45	BETON	PCN110R/D/W/T	13CATII/31CATII	120X180	3120X300	
Aydın Çıldır	09/27	1435X30	BETON	PCN 46 R/C/X/T	09 YOK, 27 YOK	09 60x60 27 60X60	1555X140	

İŞLETME EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİ KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

DHMI İşletme Dairesi Başkanlığı tarafından ICAO Annex 19 – Emniyet Yönetim Sistemi yürütülmektedir.

2023 Yılı İşletme Hizmetleri Emniyet Yönetim Sistemi kapsamında yapılan başlıca faaliyetler;

- » 10 havalimanında uzman tetkik ekipleri tarafından mesleki denetim gerçekleştirildi.
- » 11 ilimizi etkileyen 6 Şubat depremlerinden etkilenen havalimanlarımızda sistemin aksamadan işlemesini sağlamak amacıyla personel görevlendirmeleri yapıldı.
- » Emniyet Yönetim Sistemi dokümanlarını güncelleme amacıyla İzmir Havacılık Akademisinde çalıştay düzenlendi.
- » İzmir Havacılık Akademisinde Çanakkale 18 Mart Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim görevlilerinin sunumlarıyla Emniyet Yönetim Uzmanlığı ve Apron Yönetim Servisi personeline yönelik “Vahşi Hayat ve Kuşla Mücadele Paneli” düzenlendi.
- » 50 Havalimanında Ayda 1(bir) olmak üzere Apron

Emniyet Denetimleri yapıldı.

- » 50 Havalimanında SMS (Emniyet Yönetim Sistemi) Farkındalık Eğitimi verildi.
- » 50 Havalimanında Uçuş Emniyeti Performansının Korunması amacıyla yönelik olarak belirlenen 14 hedef için gerekli çalışmalar yapıldı.
- » 2023 Yılı içerisinde meydana gelen olay ve kazalara yönelik incelemeler yapılarak, gerekli önlemlerin alınması için çalışmalar yapıldı.
- » 50 Havalimanında Emniyet Toplantıları gerçekleştirildi.
- » Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen Havalimanı Emniyet Denetimlerinin takibi ve koordinesi titizlikle yürütüldü.
- » 50 Havalimanı için belirlenen 55 Hedefin gerçekleştirilmesine yönelik gerekli koordine çalışmaları yapıldı.
- » Dijital dönüşüm kapsamında gerekli çalışmalar yürütülmeye devam etmektedir.

Kodlar, Koordinatlar, Konumlar, Statüler ve Diğer Bilgiler

Havalimanları	ICAO Kodu	IATA Kodu	ARP Koordinatları	En Yakın Merkeze Uzaklık ve İstikamet	Denizden Yükseklik	Statü	İntifa	Hizmete Giriş Tarihi	Yangınla Mücadele Kategorisi	Havalimanı Stratejik Gürültü Haritası (1)	Havalimanı Karbon Akreditasyonu Sertifikası
İstanbul Atatürk	LTBA	ISL	40°58' 34"N 28°48' 51"E	24 km (İstanbul)	28,65 m (94 ft)	Sivil	DHMI	1953	9	VAR	YOK
Ankara Esenboğa	LTAC	ESB	40°07' 41"N 32°59' 42"E	28 km (Ankara)	952,5 (3.124 ft)	Sivil	DHMI	1955	9	VAR	VAR
İzmir Adnan Menderes	LTBJ	ADB	38°17' 21"N 27°09' 18"E	18 km (İzmir)	125 m (410 ft)	Sivil	DHMI	1987	9	VAR	VAR
Antalya	LTAI	AYT	36°54' 01"N 30°47' 34"E	13 km (Antalya)	54 m (177 ft)	Sivil	DHMI	1960	9	VAR	VAR
Muğla Dalaman	LTBS	DLM	36°42' 45"N 28°47' 29"E	(Muğla - 94 km) (Dalaman - 6 km)	6,15 m (20 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	1981	9	VAR	VAR
Milas-Bodrum	LTFE	BJV	37°14' 58"N 27°39' 53"E	(Milas - 18km) (Bodrum - 35 km) (Muğla - 75 km)	6,5 m (21 ft)	Sivil	DHMI	1997	9	VAR	VAR
Adana	LTAF	ADA	36°58' 56"N 35°16' 49"E	4 km (Adana)	19,20 m (63 ft)	Sivil	DHMI	1937	9	VAR	VAR
Trabzon	LTCG	TZX	40°59' 45"N 39°47' 07"E	7 km (Trabzon)	31,80 m (104 ft)	Sivil	DHMI	1957	8	VAR	VAR
Erzurum	LTCE	ERZ	39°57' 21"N 41°10' 14"E	13 km (Erzurum)	1.757 m (5.765 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	1966	9	VAR	VAR
Gaziantep	LTAJ	GZT	36°56' 52"N 37°28' 44"E	20 km (Gaziantep)	702 m (2.305 ft)	Sivil	DHMI	1976	9	VAR	VAR
Adıyaman	LTCP	ADF	37°43' 56"N 38°28' 09"E	22 km (Adıyaman)	674,75 m (2.214 ft)	Sivil	DHMI	1998	7	VAR	VAR
Ağrı Ahmed-i Hani	LTCO	AJI	39°38' 51"N 43°01' 43"E	8,5 km (Ağrı)	1.664 m (5.461 ft)	Sivil	DHMI	1997	7	VAR	VAR
Amasya Merzifon	LTAP	MZH	40°49' 53"N 35°31' 19"E	45 km (Amasya) 6 km (Merzifon)	548 m (1.798 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	2008	7	VAR	VAR
Balıkesir Koca Seyit	LTFD	EDO	39°33' 09"N 27°00' 37"E	87 km (Balıkesir) 7 km (Edremit)	15,5 m (51 ft)	Sivil	DHMI	1997	7	VAR	VAR
Balıkesir Merkez	LTBF	BZI	39°37' 10"N 27°55' 34"E	4 km (Balıkesir)	103,5 m (340 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	1998	6	VAR	VAR
Batman	LTCJ	BAL	37°55' 56"N 41°06' 59"E	7 km (Batman)	557 m (1.831 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	2010	7	VAR	VAR
Bingöl	LTCU	BGG	38°51' 40"N 40°35' 33"E	10 km (Bingöl)	1.064 m (3.492 ft)	Sivil	DHMI	2013	7	VAR	VAR
Bursa Yenişehir	LTBR	YEI	40°15' 22"N 29°33' 43"E	50 km (Bursa) 11 km (Yenişehir)	232,6 m (763 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	2000	8	VAR	VAR
Çanakkale	LTBH	CKZ	40°08' 18"N 26°25' 40"E	5 km (Çanakkale)	9,14 m (30 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-DKK	1995	7	VAR	VAR
Gökçeada	LTFK	GKD	40°12' 00"N 25°52' 54"E	2,5 km (Gökçeada)	26 m. (84 ft)	Sivil	DHMI	2010	5	YOK	VAR
Denizli Çardak	LTAY	DNZ	37°47' 16"N 29°42' 18"E	63 km (Denizli)	852 m (2.795 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	1991	7	VAR	VAR
Diyarbakır	LTCC	DIY	37°53' 33"N 40°12' 04"E	10 km (Diyarbakır)	686 m (2.250,6 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-HKK	1952	8	VAR	VAR
Elazığ	LTCA	EZS	38°35' 52"N 39°16' 53"E	16 km (Elazığ)	892 m (2.926,5 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-KKK	1940	7	VAR	VAR
Erzincan Yıldırım Akbulut	LTCB	ERC		9 km (Erzincan)	1.156 m (3.791 ft)	Sivil-Askeri	DHMI-KKK	1988	7	VAR	VAR
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	LTCW	YKO	37°32' 59"N 44°14' 15"E	79 km (Hakkari) 5 km (Yüksekova)	1858 m (6096 ft)	Sivil	DHMI	2015	7	VAR	VAR
Hatay	LTDA	HTY	36°22' 20"N 36°17' 55"E	27 km (Hatay)	79,9 m. 262 ft)	Sivil	DHMI	2007	7	VAR	VAR
İğdır Şehit Bülent Aydın	LTCT	IGD	39°58' 59"N 43°51' 59"E	16 km (İğdır)	945 m (3.101 ft)	Sivil	DHMI	2012	7	VAR	VAR
Isparta Süleyman Demirel	LTFC	ISE	37°51' 21"N 30°22' 01"E	35 km (Isparta), 30 km (Burdur)	835 m (2.835 ft)	Sivil	DHMI	1997	8	VAR	VAR

Kodlar, Koordinatlar, Konumlar, Statüler ve Diğer Bilgiler

Havalimanları	ICAO Kodu	IATA Kodu	ARP Koordinatları	En Yakın Merkeze Uzaklık ve İstikamet	Denizden Yükseklik	Statü	İntifa	Hizmete Giriş Tarihi	Yangınla Mücadele Kategorisi	Havalimanı Stratejik Gürültü Haritası (1)	Havalimanı Karbon Akreditasyonu Sertifikası
Kahramanmaraş	LTCN	KCM	37°32' 18"N 36°57' 07"E	7 km (Kahramanmaraş)	525 m (1.724 ft)	Sivil	DHİM	1996	7	VAR	VAR
Kars Harakani	LTCF	KSY	40°33' 44"N 43°06' 53"E	6 km (Kars)	1.794 m (5.889 ft)	Sivil	DHİM	1988	7	VAR	VAR
Kastamonu	LTAL	KFS	41°19' 01"N 33°47' 46"E	13 km (Kastamonu)	1.074 m (3.524 ft)	Sivil	DHİM	2013	7	VAR	VAR
Kayseri	LTAU	ASR	38°46' 13"N 35°29' 43"E	5 km (Kayseri)	1.055,5 m (3.463 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	1998	9	VAR	VAR
Kocaeli Cengiz Topel	LTBQ	KCO	40°44' 06"N 30°05' 00"E	15 km (Kocaeli)	57,30 m (188 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-DKK	2011	7	VAR	VAR
Konya	LTAN	KYA	37°58' 50"N 32°33' 45"E	18 km (Konya)	1.034 m (3.392 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	2000	8	VAR	VAR
Malatya	LTAT	MLX	38°25' 56"N 38°04' 59"E	28 km (Malatya)	865 m (2.837 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	1941	8	VAR	VAR
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar	LTCR	MQM	37°13' 58"N 40°38' 26"E	13 km (Mardin)	526,38 m (1.727 ft)	Sivil	DHİM	1999	7	VAR	VAR
Muş Sultan Alparslan	LTCK	MSR	38°44' 41"N 41°40' 08"E	18 km (Muş)	1.267 m (4.157 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	1992	7	VAR	VAR
Kapadokya	LTAZ	NAV	38°46' 31"N 34°31' 36"E	30 km (Nevşehir)	942m (3.090 ft)	Sivil	DHİM	1998	7	VAR	VAR
Ordu-Giresun	LTCB	OGU	40°58' 02"N 38°04' 55"E	16 KM (Ordu), 28 KM (Giresun)	3 m (11 ft)	Sivil	DHİM	2015	7	VAR	VAR
Rize-Artvin	LTFO	RZV	41°10' 47"N 40°50' 56"E	34 km (Rize) 125 km (Artvin)	16 ft	Sivil	DHİM	2022	7	-	YOK
Samsun Çarşamba	LTFH	SZF	41°15' 56"N 36°32' 55"E	25 km (Samsun)	5,49 m (17 ft)	Sivil	DHİM	1998	8	VAR	VAR
Siirt	LTCL	SXZ	37°58' 41"N 41°50' 21"E	14 km (Siirt)	610 m (2.000 ft)	Sivil	DHİM	1998	7	VAR	VAR
Sinop	LTCM	NOP	42°00' 57"N 35°03' 59"E	8 km (Sinop)	9,7 m (32 ft)	Sivil	DHİM	1993	7	VAR	VAR
Sivas Nuri Demirağ	LTAR	VAS	39°48' 51"N 36°54' 09"E	23 km (Sivas)	1.595,68 m (5.237 ft)	Sivil	DHİM	1957	8	VAR	VAR
Şanlıurfa GAP	LTCS	GNV	37°27' 24"N 38°54' 29"E	36 km (Şanlıurfa)	825m (2.708 ft)	Sivil	DHİM	2007	9	VAR	VAR
Şırnak Şerafettin Elçi	LTCV	NKT	37°21'50" N 42°03'36" E	58 km (Şırnak)	621,68 m (2040,78 ft)	Sivil	DHİM	2013	7	VAR	VAR
Tekirdağ Çorlu Atatürk	LTBU	TEQ	41°07' 46"N 27°54' 23"E	51 km (Tekirdağ) 15 km (Çorlu)	173 m (570 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	1998	8	VAR	VAR
Tokat	LTAW	TJK	40°19' 29"N 36°23' 26"E	17 km (Tokat)	558,7 m (1.833 ft)	Sivil	DHİM	1995	7	VAR	VAR
Uşak	LTBO	USQ	38°40' 53"N 29°28' 18"E	7 km (Uşak)	883,33 m (2898 ft)	Sivil-Askeri	DHİM-HKK	1998	7	VAR	VAR
Van Ferit Melen	LTCI	VAN	38°28' 05"N 43°19' 56"E	8 km (Van)	1.668 m (5.473 ft)	Sivil	DHİM	1943	8	VAR	VAR

İstanbul Sabiha Gökçen (*)	LTFJ	SAW	40°53' 54"N 29°18' 33"E	35 km (İstanbul)	95 m (312 ft)	Sivil	HEAŞ	2001	10	VAR	YOK
İstanbul (*)	LTFM	IST	41°16' 31"N 28°45' 07"E	40 km (İstanbul)	99 m (325 ft)	Sivil	DHİM	2018	10	VAR	VAR
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	LTBY	AOE	39°48' 45"N 30°31' 14"E	5 km (Eskişehir)	792 m (2599 ft)	Sivil (Ask. Müsaadeli)	Eskişehir Teknik Üniversitesi	1989	7	YOK	YOK
Zonguldak Çaycuma (*)	LTAS	ONQ	41°30' 25"N 32°05' 23"E	8 km (Çaycuma)	13,41 m (44 ft)	Sivil	DHİM	2007	6		YOK
Gazipaşa Alanya (*)	LTFG	GZP	36°17' 58"N 32°18' 05"E	5 km (Gazipaşa), 40 km (Alanya), 181 km (Antalya)	38,40 mt (126 ft)	Sivil	DHİM	2009	7		VAR
Zafer (*)	LTBZ	KZR	39°06' 41"N 30°07' 49"E	40km (Kütahya)	1014,07 m (3.327ft)	Sivil	DHİM	2012	7		YOK
Aydın Çıldır (*)	LTBD	CII	37°48' 55"N 27°53' 17"E	2,7 nm/5km (Aydın)	31,7 m (104 ft)	Sivil	DHİM	2012	3	YOK	YOK

** Havalimanlarının En Yakın Merkeze Uzaklığı İl merkezlerinde bulunan Valilik binası esas alınarak belirlenmiştir.

Apron ve Taksirut Bilgileri

		APRON			Uçak Park Yeri Sayısı		TAKSİ YOLU			
Havalimanları	Apron	Boyut (L...m.x...m/m2))	Yüzey Tipi	Mukavemet	45°	90°	Taksi Yolu	Genişlik (metre)	Yüzey Tipi	Mukavemet
İstanbul Atatürk	APRON S	177.079	BETON	PCN 110		13	A	18	BETON	PCN 80
	APRON T	32.371	BETON	PCN 110		6	A1	23	BETON	PCN 110
	APRON L	34.900	BETON	PCN 105		3	J,J1,J2,J3	23	BETON	PCN 100
	APRON R	32.000	BETON	PCN 100		4	E1,E2,E3,E4,E5,E6,E7,E8	24	ASFALT	PCN 95
	APRON UÇAK BAKIM 1 (***)	56.250	BETON	PCN 100		3	C	23	BETON	PCN 100
	APRON N	103.125	BETON	PCN 100		14	D,D1	23	BETON	PCN 100
	APRON P	28.440	BETON	PCN 100		7	F	23	BETON	PCN 110
	APRON MOTOR TEST	6.800	BETON	PCN 100			WH4A	24	BETON	PCN 110
	APRON V (GENEL HAVACILIK HANGARI)	142.065	BETON	PCN 95		16	B	18	ASFALT	PCN 75
	APRON UÇAK BAKIM 2 (***)	34.218	BETON	PCN 100			FI,F2	24,0	BETON	PCN 100
Ankara Esenboğa	APRON Y	137.600	BETON	PCN 110		26	H1,H2,H3,H4B,H6,Z	24	ASFALT	PCN 100
	APRON M	45.000	BETON	PCN 110		8	D2	44		PCN 100
							H4,H5,H5A	24,0	ASFALT	PCN 110
							G	93,0	ASFALT	PCN 110
	APRON 1, APRON 2	APRON 1 (36.729 m²), APRON 2 (72.395 m²)	APRON 1 Asfalt, APRON 2 Asfalt	APRON 1 PCN 58, APRON 2 PCN 58	-	Apron 1 (7), Apron 2 (8)	A,A1,A2,B,B1,B2,C,C1,D,D1,D2,E,E1,E2,F,AA,AB,AC	23		PCN 58
	APRON 3, APRON 4	APRON 3 (58.320 m²), APRON 4 (258.300 m²)	APRON 3 Beton, APRON 4 Beton	APRON 3 PCN 58, APRON 4 PCN 110	-	Apron 3 (8), Apron 4 (27) (18 ADET KORUK)	G,G1,G2,G3,H,J	24	ASFALT	PCN 110
	APRON 5, APRON 6, APRON 7, YABANCI KONUKLAR KÖŞKÜ, APRONU	APRON 5 (79.200 m²), APRON 6 (68.750 m²), APRON 7 (76.725 m²), APRON A (YKK) (26.600 m²)	APRON 5 BETON, APRON 6 BETON, APRON 7 BETON, APRON A (YKK) BETON	APRON 5 PCN 110, APRON 6 PCN 110, APRON 7 PCN 110, YABANCI KONUKLAR KÖŞKÜ APRONU PCN 110	-	Apron 5 (21), Apron 6 (33), Apron 7 (4), Apron A (2)	G4, A3	35		A3: PCN 58, G4: PCN 110
	Apron-1	115.596 m²	BETON	PCN 120		14 adet	A, B, C, D	30	BETON	PCN 108
	Apron-2	191.048 m²	BETON	PCN 120		21 adet	E, H	23	BETON	PCN 108
	Apron-3	280.000 m²	BETON	PCN 108		18 adet veya 23 adet (Alternatif Park Sahaları Kullanıldığında) 8 adet küçük uçak park sahası	F, K, M	24	BETON	PCN 110
İzmir Adnan Menderes							J, L	23	ASFALT	PCN 88
							N	23	BETON	PCN 120
							P	64	BETON	PCN 120
							R	22	ASFALT	PCN 45
	APRON-1	364.770 m²	BETON	PCN 110 / PCN 84			TWY A, B2, B3, C, C1, D, E, F, G, H,	23	BETON	PCN 84 / (B3 PCN 60) (D,E PCN 82)
	APRON-2	445.000 m²	BETON	PCN 110		144	TWY B, B1, D1, TWY K	23	BETON	PCN 110
Antalya	APRON-3	181.000 m²	BETON	PCN 110			TWY C2, N, P, S, T, U, V, Y, Z	24	BETON	PCN 110 / (N,P,T PCN 82)
							TWY H1, K	23	BETON	PCN 82
							TWY M, W	30	BETON	PCN 110
							TWY K2, K3	18	BETON	PCN 110
							TWY A,B,B1	30	BETON	PCN 100
							TWY A1,D1,E	36	BETON	PCN 100
Muğla Dalaman	APRON	"204,95x933 267x583,60"	BETON	PCN 100		57	TWY C	26	BETON	PCN 100
							TWY C1	40	BETON	PCN 100
							TWY D	11,8	BETON	PCN 100
							TWY F	45	BETON	PCN 110

Havalimanları	APRON				Uçak Park Yeri Sayısı		TAKSI YOLU			
	Apron	Boyut (L...m.x...m/m2))	Yüzey Tipi	Mukavemet	45°	90°	Taksi Yolu	Genişlik (metre)	Yüzey Tipi	Mukavemet
Milas Bodrum	APRON	495X241	BETON	PCN 110 LCN 120		83	TWY A,E	24	BETON	PCN 110
							TWY A1	34	BETON	PCN 110
		305X200					TWY B,C,D	25	BETON	PCN 110
							TWY B1	44	BETON	PCN 110
							TWY C1	30	BETON	PCN 110
Adana	APRON	676x241	BETON	PCN 110	21		TWY D1	44	BETON	PCN 110
							TWY E1	24	BETON	PCN 110
		133,272 m ²					TWY M1, M2, M3	12	BETON	LCN 50
		7,566 m ²					TWY M	12	ASFALT	LCN 50
		8,100 m ²					TWY A,B,C,D,D1,D2	18	ASFALT	PCN 100
Trabzon	APRON	4,800 m ²	BETON	PCN 100	14	3	TWY A1	23	BETON	PCN 68
		660X120					TWY E	8	BETON	PCN 47
		133X60					TWY B1	9	ASFALT	PCN 47
		636X120					TWY A,C,D,E	24	BETON	PCN 100
		82X110					TWY B	22	ASFALT	PCN 92
Erzurum	APRON	45X300	BETON	PCN 74	1	14	TWY A,B,H,E,F,G,C,D	24	ASFALT	PCN 75
		Köprü: 325x185 m Acik: 425x120 m					M3,M4	23	ASFALT/BETON	PCN 74
		120x60 m					J	20	BETON	PCN 59
Gaziantep	APRON	240X120	BETON	PCN 110	5	16	TWY A	30	BETON	A ₁ , B ₁ , C ₁ , K ₁ , L ₁ , PCN89 / LCN97 G ₁ , H ₁ , J ₁ , E ₁ , B ₁ PCN110 / LCN113
		120x240					TWY G, J, L, H, K	24	BETON	
							TWY E, B, C	48	BETON	
							TWY B1	35	BETON	
							TWY M	15	BETON	
Amasya Merzifon	APRON	150x120	BETON	LCN 105 PCN 110	2		TWY F	12	BETON	PCN 110
							TWY B	24	BETON	
							A TWY	25	BETON	
							TWY C1	24	BETON	
							TWY B1	22	BETON/ASFALT	
Balıkesir Koca Seyit	APRON	294*120	BETON	PCN 110	6	8	TWY B2 / TWY's B,D,G / TWY's C,F / TWY E	24 / 23 / 15 / 12	BETON/BETON/ASFALT/ASFALT	PCN 110 / PCN 110 / PCN 31 / PCN 31 LCN 96 - PCN 105 R/C/W/T
		41X108					TWY J	24	BETON	
		75X65					Military TWY B	23	ASFALT	
							Military TWY: T1, T6	20	Beton	
							Military TWY: T2	15	Asfalt	
Batman	APRON	120 X 165	BETON	LCN 96 - PCN 105 R/C/W/T	4		Military TWY: T3	15	Beton	LCN 50
							Military TWY: T4, K	12	Asfalt	
							Military TWY: T5	12	Beton	
							Military TWY: K1	18	Beton	
							Military TWY: M7	20	Beton	
Bingöl	APRON	110x120M	BETON	LCN 92, PCN100	4		Military TWY: M1, M3, M4, M5, M6	12	Beton	LCN 50
		90x135M					TWYA	24	BETON	
							TWYB	24	BETON	
							TWYs	12 / 24 / 23 / 12 / 15	BETON	
							B2,B3,B4,B5,D1,D2,C2,C3,C4 / D / TWY's A1,A6,D3 / TWY's A2,A3,A4,A5 / TWY's B1,B6,Z,C1, C5		BETON	
Bursa Yenisehir	APRON	477X120	BETON	PCN 110	14					LCN50/PCN110/PCN110 / PCN110/ LCN 50
Çanakkale	A 1 A 2	100X100	BETON	PCN 97	2	3	TWY B	24	BETON	PCN 97
		150X100					TWY C	24	BETON	

Havalimanları	APRON				Uçak Park Yeri Sayısı		TAKSİ YOLU			
	Apron	Boyut (C...m.x...m/m2))	Yüzey Tipi	Mukavemet	45°	90°	Taksi Yolu	Genişlik (metre)	Yüzey Tipi	Mukavemet
Denizli Çardak	APRON A	110x204	BETON	PCN 110		5	TWY D, E	12	ASFALT	PCN 70
							TWY CF	23	BETON	PCN 70
							Askeri Emergency Pisti-TWY G	23	ASFALT	PCN 70
Diyarbakır	APRON	340x275	BETON	PCN 110/R/D/W/T LCN 98		10	TWY B	24	BETON	PCN 110
							B1, MIL-B, C1 MIL-C, MIL-D, MIL-E, MIL-F, MIL-G, MIL-H	15	BETON	LCN 120-PCN 110
							H	30	BETON	LCN 120-PCN 110
	APRON 1 (Sivil) APRON 2 (Askeri)	312x150	BETON	PCN 110/R/C/W/T		6	K	24	BETON	LCN 98-PCN 110
							D1,E1,F1	12	BETON	LCN 120-PCN 110
							B	24	ASFALT	PCN 96
							C	24	ASFALT	PCN 96
							D	24	ASFALT	PCN 96
Elazığ	APRON A APRON B	312,5X133M + 168X133M + 240X130M 550X150	BETON	1-6 PCN 107 R/C/W/T 7-15 PCN 110 R/C/W/T		15	TWY A	24	BETON	TWY A A1; PCN 107/R/C/W/T TWY B B1B2 TWY C C1 TWY D D1 TWY E E1 TWY F F1 TWY F1 TWY F2
							TWY A1			
							TWY B1			
							TWY B2			
							TWY C			
							TWY D			
							TWY E			
							TWY F			
							TWY F1			
							TWY F2			
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Hatay	APRON	228mx120m	BETON	PCN 110 / LCN 104 R/C/W/T		5	A	24	BETON	PCN 110 / LCN 104 R/C/W/T
	APRON A	228X 120	BETON	PCN 110	3	10	TWY A	24	BETON	PCN 110
	APRON	120x420	BETON	PCN 110			TWY A, TWY B	24	BETON	PCN 110
İğdir S. Bülent Aydın	APRON	240X120M	BETON	PCN110/LCN120		5	TWY A	24	BETON	PCN110
Isparta Süleyman Demirel	APRON A	350X100	BETON	PCN100			TWY B	23	BETON	PCN120
Kahramanmaraş	APRON A	120X240	BETON	PCN 110	2	5	TWY A,B	24	BETON	PCN 110
	APRON B	100X50	BETON	PCN 105				24	ASFALT	PCN 105
Kars Harekani	APRON A	260X141	BETON	PCN-110		5	TWY-A	24	ASFALT	PCN 75
							TWY-B	24	ASFALT	PCN 75
							TWY-C	24	ASFALT	PCN 75
							TWY-D	24	ASFALT	PCN 75
							TWY-E	24	ASFALT	PCN 75
							TWY-F	24	ASFALT	PCN 75
Kastamonu	APRON	120x90	BETON	PCN 110	2		TWY-B	24	ASFALT	PCN 80
	APRON	390x102	BETON	PCN 110 LCN 120			TWY P, M, N, B1, K1, D1 (Genişlik12);H1(Genişlik15)	23	BETON	PCN 110 LCN 120 R/D/W/T
Kocaeli Cengiz Topel	APRON	234X108	BETON	LCN 74 PCN 66	3	20 (C172 tipi uçaklar için)	TWY A	24	BETON	LCN96, PCN 106
Konya	APRON	120X455	BETON	LCN 119 PCN 110		10	TWY EB2, C2	24	BETON-ASFALT	LCN65, PCN62
							TWY	24	BETON	LCN65, PCN62
							A1A2,B1D1D2,N5,F,H,D3	15	BETON	LCN65, PCN62
							TWY C,D,C1A3,B3,C3	35	BETON	LCN65, PCN62
							TWY J	24	BETON	LCN 119, PCN 110
Malatya	APRON	280x180	BETON	LCN 103 PCN 110		7	TWY A	55	BETON	LCN 50
							TWY A	19	BETON	LCN 50
							TWY B	24	BETON	LCN 50
							TWY C	24	BETON	PCN 110 LCN 113
							TWY D	27	BETON	PCN 110 LCN 113
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	APRON	125x210	BETON	PCN 110	-	4	TWY G	22	BETON	LCN 50
							TWY A	24	BETON	PCN 110
							C,FTWY(Military)	23	BETON	PCN 102
Mus Sultan Alparslan	APRON	250X205	BETON	PCN 107		8	DE TWY (Military) Emergency Pist	12	ASFALT	PCN 51
							B TWY	23	ASFALT	LCN50-PCN 105
Kapadokya	APRON A	240x120	BETON	LCN 87 : PCN 90/R/C/W/T		5	TWY B	24	BETON	PCN 90

Havalimanları	APRON				Uçak Park Yeri Sayısı		TAKSİ YOLU			
	Apron	Boyut (....m.x...m/m2))	Yüzey Tipi	Mukavemet	45°	90°	Taksi Yolu	Genişlik (metre)	Yüzey Tipi	Mukavemet
Ordu-Giresun	APRON	120x240	BETON	PCN 110, LCN112		5	TWY A	24	ASFALT	PCN 84, LCN 79
Rize-Artvin	APRON-A APRON-B APRON-C	300x120 m, MILITARY, MILITARY,	BETON	PCN 86 / LCN 84		7	TWYA TWYB (MILITARY) TWYC (MILITARY)	24 24 24	ASFALT	PCN 79 / LCN 77
Samsun Çarşamba	APRON	475X120 M	BETON	PCN 110		10	TWY ,B,C	24	BETON	PCN 110
Siirt	APRON	252X50	BETON	PCN 50 (EAST) // PCN 70 (WEST)		1	TWY A TWY B	24 25	BETON	PCN 70 PCN 50
Sinop	APRON A	105x180	BETON	PCN110/LCN117		4	A	24	BETON	PCN110/LCN117
Sivas Nuri Demirağ	APRON-1	240X167	KOMPOZİT	PCN 85		5	TWY A	24	ASFALT	PCN 98
	APRON-2	141x41	ASFALT	PCN 85	-	6	TWY B	12	ASFALT	PCN 85
Şanlıurfa GAP	APRON	520x168	BETON	PCN110		11	TWY AB	24	BETON	PCN110
Şırnak S.E.	APRON A	320x120	BETON	PCN97	4		TWY A	24	BETON	PCN 97
	APRON 1	150X564	BETON	LCN98 PCN105		11	T1,T12,T13,T4,T5 T6	20 25	BETON	PCN105
Tekirdağ Çorlu	APRON 2	130X162.50	BETON	LCN 78-PCN85		39	T7	24	BETON	LCN 78- PCN85
Atatürk	APRON	360X120 M	BETON	PCN110/ LCN 115		7	TWY A	24	BETON	PCN 110/ LCN 115
Tokat	APRON	80x45	BETON	PCN 95	1		TWY A	24	BETON	PCN 95
Usak				1: PCN110 / 2,3,4,5; PCN105 /6,7,8; PCN110		8	TWY A	22.5	ASFALT/ BETON	PCN 95(Pstten itibaren ilk 12m)/ PCN 105(12m'den Sonras)
Van Ferit Melen	APRON	120.5 X 395	BETON				TWY B	24	BETON	PCN 110
	APRON1	405.715 m2				67	E, F, G, H, J, K, L, M, U, T	24	BETON	PCN 100
	KARGO APRONU	164.351 m2				14	Q, R	33	BETON	PCN 100
	GENEL HAVACILIK	23.515 m2				Nizami Olmayan Parklama	P,N	12	BETON	PCN 100
	DE-İCİNG	87080 m2				4	L1,L2,L3,L4,D1	15	BETON	PCN 100
	APRON 4	16.135 m2				Motor Test Alanı	F4	50	BETON	PCN 100
	APRON 8	167.815 m2				14	K1K2K3K4M1M2M3M4	25	BETON	PCN 91
					3		A1A2A3A4A5A6A7A8A 9A10A11	25	BETON	PCN 116/ PCN 92/ PCN 98/105/82/88/ 126/139/172/96/114 PCN103/91/103/1 16/89/114/127/93 PCN 82/121 PCN 95/102/99 PCN 89 PCN 83 PCN 100
						18		25	BETON	
							B1B2B3B4B5B6B7B8	40	BETON	
							C,C11 V,R1,R2 B	25 25 25	BETON	
							A	45	BETON	
						14	S	53	BETON	
	TERMINAL (A/B/C/D/E/F/G PIER)	610875m2	BETON	PCN 110	-	116 (114 contact + 2 remote)	T2, E5, E6, E7, E8, E9, E10, T1, T4, T8, NW, NE, T3, T4, T5, T7, T8, T9, T10, T11, F3, F4, F5, F6, F7, T6, T7, E2, E3, F1, F2	15,23,25	ASFALT	PCN 88-PCN 100
	APRON 1	205322m2	BETON	PCN110	-	66	N5,N6	15,25	ASFALT-BETON	PCN 100-PCN 110
	APRON 2	94860m2	BETON	PCN110	-	35	D, D3, D4, E, E2, E3, E4	15,23,25	ASFALT	PCN 96-PCN 100
	APRON 3	71488m2	BETON	PCN110	-	27	T11,F1,F2,F3,G1,G2,G3	15,23,25	ASFALT-BETON	PCN 83-PCN 110
	DE-İCİNG1	49402m2	BETON	PCN110	-	10	B9,B10	25	BETON	PCN 100
	DE-İCİNG 2	59283m2	BETON	PCN110	-	12	A1A3	25	ASFALT	PCN 96
	DE-İCİNG 3	60209m2	BETON	PCN110	-	12	N3,N4	25	ASFALT	PCN 88-PCN 100
	DE-İCİNG 4	60206m2	BETON	PCN110	-	12	N3,N4	25	ASFALT	PCN 88-PCN 100
	DE-İCİNG 5	14195m2	BETON	PCN110	-	3	G,G2,G2A,H	23	ASFALT-BETON	PCN 83-PCN 110
	CARGO APRON	172440m2	BETON	PCN110	-	38	A,B,A4	25	ASFALT	PCN 96-PCN 100
	APRON 4	52800m2	BETON	PCN110	-	10	B9	25	BETON	PCN 100
	APRON 5	51600m2	BETON	PCN110	-	7	A7	25	ASFALT	PCN 98
	DKE APRON	29786m2	BETON	PCN110	-	1	A1C	25	ASFALT	PCN 96
	ENGINE TEST AREA	10100m2	BETON	PCN110	-	1	B10	25	BETON	PCN 110
	East APRON	130x90	ASFALT	LCN 70: PCN79			TWY A	18	ASFALT	(A)LCN 42: PCN 28 (B,C,D,E,G)
	West APRON	240x120	BETON	LCN 90: PCN 110			TWY B,C,D,E,G TWY H,J TWY L	24 24 30	ASFALT	LCN 83: PCN110 (H,J)LCN 70: (H,J) PCN79
	Maintenance APRON	130x55	BETON					18	BETON	(L)LCN 83: PCN 110
Eskişehir Hasan Polatkan	APRON	176X41	BETON	PCN 85			TWY A-TWY B	18	BETON	PCN85
Zonguldak Caycuma	APRON	50X100 81X205 /21605 m2	BETON	PCN77		6	TWY A TWY B	23 18	BETON	PCN77
Gazipaşa Alanya	APRON	240X150	BETON	PCN108/D/W/T	3		TWY B	24	BETON	PCN108/D/W/T
Zafer	APRON		BETON				TWY A TWY T1 TWY T2 TWY T3 TWY T4 TWY T5 TWY T6 TWY T7	15 15 15 15 17 15 15	BETON	PCN108/D/W/T
Aydın Cıldır	APRON-1 APRON-2 APRON-3	160x120 m, 70x60 m, 60x60 m.	BETON	PCN85 5700KGS'YE KADAR PCN46			APRON-1: 39 (1A KATEGORİSİ UCAK) APRON-2: 2(2B KATEGORİSİ UCAK)	15 15 15 15 17 15 15	BETON	PCN85

Aydınlatma Sistemleri ve Görsel Yardımcıları

Havalimanları	Pist Yaklaşma Işıkları	Pist Merkez Hattı Işıkları	Tekerlek Temas Işıkları	Pist Kenar Işıkları	Pist Sonu Işıkları	Pist Eşik Işıkları	Pist Eşığı Tanıtma Işıkları	Taksirut Eksen Işıkları	Taksirut Kenar Işıkları	Apron Işıkları	Mania Işıkları	Görsel Yaklaşma Eğim Gösterge Sistemi (PAPI) Işıkları	Havaalanı Bıkmı	Pist Durum Işıkları
İstanbul Atatürk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Ankara Esenboğa	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
İzmir Adnan Menderes	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Antalya	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Muğla Dalaman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Milas-Bodrum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Adana	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Trabzon	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Erzurum	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Gaziantep	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Adıyaman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Ağrı Ahmed-i Hani	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Amasya Merzifon	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Balıkesir Koca Seyit	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Balıkesir Merkez	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Batman	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Bingöl	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Bursa Yenişehir	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Çanakkale	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Gökçeada	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Denizli Çardak	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Diyarbakır	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Elazığ	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Erzincan Yıldırım A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Hakkari Y.Selahaddin E.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Hatay	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
İğdir Şehit Bülent A.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
İsparta Süleyman D.	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kahramanmaraş	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kars Harakani	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Kastamonu	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	

Havalimanları	Pist Yaklaşma Işıkları	Pist Merkez Hattı Işıkları	Tekerlek Temas Işıkları	Pist Kenar Işıkları	Pist Sonu Işıkları	Pist Eşik Işıkları	Pist Eşği Tanıtma Işıkları	Taksirut Eksen Işıkları	Taksirut Kenar Işıkları	Apron Işıkları	Mania Işıkları	Görsel Yaklaşma Eğim Gösterge Sistemi (PAPI) Işıkları	Havaalanı Bkını	Pist Durum Işıkları
Kayseri	x			x	x	x			x	x	x	x	x	
Kocaeli Cengiz T.	x			x	x	x			x	x	x	x	x	
Konya	x			x	x	x			x	x	x	x	x	
Malatya	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Muş Sultan Alparslan	x			x	x	x			x	x	x	x	x	
Kapadokya	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Ordu-Giresun	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Rize-Artvin	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Samsun Çarşamba	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Siirt	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Sinop	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Sivas Nuri Demirağ	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Şanlıurfa GAP	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Şırnak Şerafettin E.	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Tekirdağ Çorlu Atatürk	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Tokat	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Uşak	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	
Van Ferit Melen	x			x	x	x	x		x	x	x	x	x	

İstanbul Sabiha Gökçen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
İstanbul	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Eskişehir Hasan Polatkan	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Zonguldak Çaycuma	x			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Gazipaşa Alanya	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Zafer	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
Aydın Çıldır				x	x	x			x	x	x	x	x	

Terminal Binalarına İlişkin Diğer Bilgiler ve Kolaylıklar

Havalimanları	VIP Alanı (m ²)	CIP Alanı (m ²)	Binek Araç	Otobüs	ATM'ler	Banka Hizmeti	Posta Hizmeti	Kafe ve Restoran	Diğer Ulaşım Modları İle Bağlantısı	Sağlık Hizmeti
İstanbul Atatürk	3.556	12.509	13.925 m ²		T.Garanti Bankası A.Ş. (Kargo Terminali)		-	2 Bufe + 2 İlave Alanı, 1 Kafeterya	-	24 saat
Ankara Esenboğa	2.229	2.005	4.339 (AÇIK:334, KAPALI: 4005) AKİC HAT QP 347		Halkbank, Denizbank, Vakıfbank, Garanti Bankası, İş Bankası, QNB Finans, Yapı Kredi, Akbank	Vakıfbank	VAR	VAR	Taksi, Otobüs (ANKARA AIR, HAVAŞ ve EGO), Oto Kiralama	24 saat
İzmir Adnan Menderes	7.737	5.316	KAPALI HAT: 2.323 DİŞ HAT: 2.237 İÇ HAT OTOBÜS (kapalı otopark) : 30 DİŞ HAT OTOBÜS (kapalı otopark) : 80 TOPLAM : 527		İş Bankası (2), TEB (2), Denizbank, Akbank, QNB Finansbank, Yapı Kredi	Denizbank	YOK	VAR	Taksi, Otobüs, Oto Kiralama Havaş, B. Belediye Otobüs, İZBAN	24 saat
Antalya	1.300	4.704	1.593	631	Garanti (3), İş Bankası (3), Denizbank (3), Akbank (3), YKB (3), Halk Bankası (3), TEB (3) Ziraat Bankası (3)		YOK	VAR	Belediye Otobüsü, Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Tramvay, Oto Kiralama	24 saat
Muğla Dalaman	742	4.707	T2: 206 - Eng 12 T1: 188 OTOMOBİL	T2: 103 T1: 183 OTOBÜS	Halk Bankası, Denizbank, İş Bankası, TEB, Akbank, Yapı Kredi		-	VAR	Belediye Otobüsü (MUTTAS), Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Milas-Bodrum	371	851	DİŞ HAT : 591 İÇ HAT : 996 TOPLAM : 1.587	114	Garanti Bankası, İş Bankası, Halkbank, Akbank, Denizbank, Akbank, Halk Bankası		-	VAR	Belediye Otobüsü (MUTTAS), Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Adana	278	100	611 araç [24.675 m ² - (İç hat 23.310 m ² - Dış hat 1.365 m ²)]		Akbank, Halk Bankası		VAR	VAR	Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Trabzon	700	215	450 araç (8.530 m ²)		İşbank, Garanti, Halkbank, Denizbank, Vakıfbank		-	VAR	Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Erzurum	505	-	(22.000 m ² -650 araç)		Vakıfbank, Denizbank		-		Belediye Otobüsü, Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Gaziantep	525	112	14.017 m ² (2.125 ARAÇLIK (1.794 ADET NORMAL ARAÇ - 103 ADET ENGELLİ ARAÇ - 152 ADET MOTORSİKLET - 76 ADET BİSKİLET)		İşbank, Ziraatbank		VAR	VAR	Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Adıyaman	21	75	307		Vakıfbank		-	VAR	Otobüs (VEKA TUR), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Ağrı Ahmed-i Hani	1.111	283	380	-			-	VAR	Belediye Otobüsü, Otobüs (ÖZ-MESA), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Amasya Merzifon	18	-	132	-	-		-	VAR	Otobüs (DDM TAŞIMACILIK), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Balıkesir Koca Seyit	1.000	-	8.482/13 m ²				-	VAR	Belediye Otobüsü, Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Balıkesir Merkez	20	-	238+VIP (22)	-			-	-	Belediye Otobüsü (Şehir içi toplu taşıma)	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Batman	1.119	-	10.000 m ²		Bankamatik		-	VAR	Belediye Otobüsü, Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Bingöl	58		7.300 m ²					VAR	Otobüs (GÜVEN TAŞIMACILIK), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Bursa Yenişehir	225	-	152	11			-	VAR	Belediye Otobüsü, Taksi	24 saat
Çanakkale	-	360	190	6	Vakıfbank		-	VAR	Belediye Otobüsü, Otobüs (CANAKKALE SER-TUR), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Gökçeada	25	-	42	-	-		-	-	-	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Denizli Cardak	490	259	550 araç		Vakıfbank		YOK	VAR	Otobüs (Hava Ulaşım-Belediye), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Dişarbakır	240	-	10.38 araç (39.000 m ²)	10	Vakıfbank, Ziraat Bankası		-	VAR	Belediye Otobüsü, Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Elazığ	540	-	232	-			-	VAR	Otobüs (HAVAŞ/VIP TUNCELİLER), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Erzincan Yıldırım Akbulut	255		334	11	Vakıfbank		-	VAR	Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	142		134		-		-	VAR	Taksi	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde
Hatay	2.592	400	5.824 m ²		2(Vakıfbank)			VAR	Otobüs (HAVAŞ), Taksi, Oto Kiralama	24 Saat
İğdır Şehit Bülent Aydın	50	-	85	15			-	VAR	Otobüs (GÜREL GÜVENLİK), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş - Kalış Saatlerinde

Havallimanları	VIP Alanı (m²)	CIP Alanı (m²)	Binek Araç	Otobüs	ATM'ler	Banka Hizmeti	Posta Hizmeti	Kafe ve Restoran	Diğer Ulaşım Modları ile Bağlantısı	Sağlık Hizmeti
İsparta Süleyman Demirel	107	-	93	5	Vakıfbank	-	-	VAR	Otobüs (GÜLKENT), Taksi	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kahramanmaraş	35	-	430 (100 Adedi kullanılmaktadır.)	-	Vakıfbank	-	-	VAR	Belediye Otobüsü, , Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kars Harakani	1.125	850	12.000 m²	-	Ziraat Bankası	-	-	VAR	Otobüs (VERGÜL), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kastamonu	152	YOK	65	-	-	YOK	YOK	VAR	Belediye Otobüsü,Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kayseri	380	198	440	4	İş Bankası,Vakıfbank(ücretsiz)	-	-	VAR	Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kocaeli Cengiz Topel	50	-	95	-	-	-	-	-	Taksi	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Konya	880	397	520	-	Vakıfbank (Personel kullanımında)	-	-	VAR	Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Malatya	341	162	148	-	-	-	-	VAR	Belediye Otobüsü (MOTAS), Otobüs (HAVAS)/ MEYDAN ELBİSTAN), Taksi, Oto Kiralama	24 Saat
Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar	1.300	455	701	-	Vakıfbank	-	-	VAR	Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Mus Sultan Alparslan	240	-	292 (60 Adedi Kullanılmada)	-	-	-	-	VAR	Otobüs (KAMILOĞLU NUREVSAN), Taksi	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Kapadokya	43	-	360	40	İşbank	-	-	VAR	Otobüs (İPEKTUR), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Ordu-Giresun	1.343	415	283	6	Vakıfbank	-	-	VAR	Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama, Dolmuş	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Rize-Artvin	3.510	970	400	2	Vakıfbank	-	-	VAR	Otobüs(HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Samsun Çarşamba	720	-	9.794,33 m²	-	Vakıfbank, Denizbank	-	-	VAR	Belediye Otobüsü (BAFAS), Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	24 saat
Siirt	80	-	24	-	-	-	-	VAR	Belediye Otobüsü	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Sinop	630	180	217 (102 Adedi Kullanılmada)	-	-	-	-	VAR	Otobüs (MEVLÜT GÜL), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Sivas Nuri Demirağ	686	108,7 (G Faal)	356	-	Vakıfbank	-	YOK	VAR	Belediye Otobüsü, Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Şanlıurfa GAP	750	220	16.000 m²	-	Vakıfbank	-	-	VAR	Otobüs (HAVAS), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Şırnak Şerafettin Elçi	381	-	1.860 m²	-	İşbank	-	-	VAR	Otobüs (ABDURRAHİM NUR ÖZLEM), Taksi, Oto Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Tekirdağ Çorlu Atatürk	160	-	190	7	Vakıfbank (Personel kullanımında)	-	-	VAR	Belediye Otobüsü (Tekirdağ Ulaşım AS.), Taksi	24 saat
Tokat	55	-	1.710 m²	-	-	-	-	VAR	Otobüs (TOPÇAM)-	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Uşak	42	-	50	-	-	-	-	-	Taksi	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Van Ferit Melen	621	48	408	-	Ziraat Bankası, İş bankası	-	...	VAR	Belediye Otobüsü, Otobüs (NAİM TURİZM), Taksi, Oto Kiralama	24 saat

İstanbul Sabiha Gökçen	4.300	2474,49	5270	70	Akbank(4), Denizbank(2), Finansbank, ING Bank, T.C. Ziraat Bankası (2), Garanti Bankası(3), Halk Bankası (2), İş Bankası (6), Vakıfbank, Yapı ve Kredi(5), TEB(2), Türkiye Katılım Finansbank, PTT	Yapı ve Kredi Bankası	VAR	VAR	Taksi, Otobüs, Oto Kiralama, Belediye Otobüsleri, Havaş, Havalst, Metro	24 Saat
İstanbul	6.172	27.838	40.000 (18.000 KAPALI + 22.000 AÇIK)	-	" Ziraat Bankası(3), Ziraat Bankası(3)(Sube içi ATM), Garanti(5), Garanti(2)(Sube içi ATM), İş Bankası(4), İş Bankası(1)(Sube içi ATM), QNB Finans(5), QNB Finans(1)(Sube içi ATM), TEB(2), Denizbank(4), Halkbank(2), Yapı Kredi(4), Vakıfbank(2)"	Ziraat Bankası, Garanti Bankası, İş Bankası, QNB Finansbank	VAR	VAR	"Taksi, Oto Kiralama, Toplu Taşıma Otobüsleri (İETT ve İstanbul Otobüs A.Ş. HAVAST) Şehirlerarası Yolcu taşımacılığı (Tekirdağ, Edirne Metro"	24 Saat
Eskişehir Hasan Polatkan	250	-	72	3	Ziraat Bankası	-	-	VAR	Taksi,Otobüs	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Zonguldak Çaycuma	67	-	80	-	-	-	-	VAR	Taksi,Otobüs,Tren	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Gazipaşa Alanya	-	-	Toplam: 195	-	VAR	Denizbank, Garanti	-	VAR	"Taksi, Otobüs HAVAS"	24 saat
Zafer	526	220	106	-	-	-	-	VAR	Otobüs,Taksi,Araç Kiralama	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde
Aydın Cıldır	-	-	-	-	Yapı Kredi	İn Aydın	In Aydın	VAR	Taksi, Minibüs	Uçak İnş- Kalkış Saatlerinde

Check-In, Kapı, Köprü Bilgileri ve Diğer Bilgiler

Havalimanları		Check-In Kontuarları			Yolcu Köprüleri				Yolcu Biniş Kapıları				Bilet Satış Bankoları	
		İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	Uçak Park Sistemi	İç Hat	Dış Hat	Toplam	Ticket		
İstanbul Atatürk		1		1	-	-	-	-	2	2	4	-		
Ankara Esenboğa				136	13	5	18	VAR	12	6	6	26		
İzmir Adnan Menderes		77	66	143	8	9	17	VAR	6 Busgate	8 Busgate	31	31		
Antalya		47	160	207	4	24	28	VAR	8	32	49(VIP,CIP dahil)	53		
Muğla Dalaman		52	95(85 STANDART+2 OVERSIZE+8 GATE)	147	4+1 ORTAK	7+1 ORTAK	12	VAR	4+1 ORTAK	7+1 ORTAK 7 Bus Gate	33	7		
Milas-Bodrum		94		94	YOK	8(8. KÖPRÜ ÇİFT KÖRÜKLÜDÜR)	8	VAR	6	"8. Bridge Gate 2 Bus Gate"	16	4		
Adana		19	16	35		YOK			9	2	11	9		
Trabzon		24	12	36		YOK			5	2	7	6		
Erzurum		12	3	15		YOK			3	2	5	2		
Gaziantep		24	26	50	5	1	6	VAR	5	2	7	3		
Adıyaman		16 (ORTAK)+2VIP		18		YOK			2	2	4	1		
Ağrı Ahmed-i Hani		6+1VIP	6	13		YOK			2	2	4	6		
Amasya Merzifon		6(ORTAK)		6		YOK			1		1	2		
Balıkesir Merkez		5+3(VIP)		8		YOK			1		1	2		
Balıkesir Koca Seyit		21 (ORTAK)		21		YOK			2	2	4	4		
Batman		14 (ORTAK)		14		YOK			2	1	3	9		
Bingöl		8 (ORTAK)		8		YOK			2		2	2		
Bursa Yenişehir		7		7		YOK			2	2	4	1		
Çanakkale		14(ORTAK)		14		YOK			1	1	2	2		
Gökçeada		4	-	4		YOK			1	-	1	-		
Denizli Çardak		11	11	22		YOK		YOK	3	3	6	2		
Diyarbakır				26		6		VAR	6	4	10	3		
Elazığ		21(ORTAK)		21		YOK					2	4		
Erzincan Yıldırım Akbulut		9		9		YOK			2	2	4	7		
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi		13		13		YOK			1		1	1		
Hatay		9	9	18		YOK			2	2	4	3		
İğdir Şehit Bülent Aydın		5(ORTAK) + 1 (ENGELLİ)		6		YOK			2		2	3		

Havalimanları	Check-In Kontuarları			Yolcu Köprüleri			Yolcu Biniş Kapıları			Bilet Satış Bankaları	
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	Uçak Park Sistemi	İç Hat	Dış Hat	Toplam	Ticket
İsparta Süleyman Demirel	8 (ORTAK)		8		YOK			1	1	2	2
Kahramanmaraş	17		17		YOK			1		4	2 (1 Adedi Seyyar)
Kars Harakani	9	8	17		YOK			2	1	3	4
Kastamonu	9		9		YOK			2		2	1
Kayseri	16 - (VIP 1)	12	29		YOK			3	2	5	17
Kocaeli Gengiz Topel	8 (ORTAK)		8		YOK			1		1	YOK
Konya	12 (ORTAK)		12		YOK			2	2	5	YOK
Malatya	13 (ORTAK)		13		YOK					2	7
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	18 (ORTAK)		18		YOK			2	2	4	3
Muş Sultan Alparslan	14 (ORTAK)		14		YOK						2
Kapadokya	7 (ORTAK)		7		YOK			1	1	2	2
Ordu-Giresun	20 (ORTAK)		20		YOK		-	3	2	5	2
Rize-Artvin	18 (ORTAK)		18		YOK			2	1	5 (2 İç HAT-1 Dış HAT-1 VIP-1 CIP)	4
Samsun Çarşamba	18 (ORTAK)		18		YOK			2	2	4	2
Siirt	2	-	2		YOK			1		1	1
Sinop	11 (ORTAK)		11		YOK			1	1	2	4
Sivas Nuri Demirağ	16 (ORTAK)		16		YOK			3	3	6	3
Şanlıurfa GAP	8 (ORTAK) (TAHSİSİ YAPILMIŞ)		14		YOK			4	4	17	4
Şırnak Şerafettin Elçi	8 (ORTAK)		8		YOK					2	1
Tekirdağ Çorlu Atatürk	7 (ORTAK)		7		YOK			2		2	1
Tokat	12	-	12		YOK		-	2	-	2	2
Uşak	5 (ORTAK)		5		YOK			1		1	1
Van Ferit Melen	17 (ORTAK)		17		YOK			1	1	2	3
İstanbul Sabiha Gökçen	160			10	10	20	VAR	19 + 410A engelli	30 + 300'lü kapılarda 1 ve 508a /b engelli olarak kullanılıyor	49 + 4 engelli gate	31 Terminal içi- 5 otopark alanı
İstanbul	12 VIP+13 CIP+566 (ORTAK)		591	18	125	143	VAR	18 Boarding 13 Bus Gate	96 boarding Bus Gate	143	96 adet bilet satış ofisi ve THY için 2 adet bilet satış adası mevcuttur.
Eskişehir Hasan Polatkan	3 (ORTAK)				YOK		YOK	1	ORTAK	1	2
Zonguldak Çaycuma	3 (ORTAK)				YOK			2	ORTAK	2	2
Gazipaşa Alanya	16 (ORTAK)				YOK			2	5	7	2
Zafer	10	9	19		YOK			2	2	4	2
Aydın Cıldır					YOK						

Özel Maksatlı Araç Envanteri

Havalimanları	KURTARMA VE YANGINLA MÜCADELE					Toplam
	Yangın Söndürme	Arazöz	Ambulans	Kurtarma	İttibat	
İstanbul Atatürk	8	1	1	1	4	15
Ankara Esenboğa	11	2	1	1	2	17
İzmir Adnan Menderes	8	2	1	1	2	14
Antalya	13	2	1	2		18
Muğla Dalaman	8	2	-	3	3	16
Milas-Bodrum	8	2		3	1	14
Adana	6	2	1	1	2	12
Trabzon	7	2	1	1		11
Erzurum	8	2	1	1	1	13
Gaziantep	8	2	1	1	1	13
Adıyaman	5	1	2			8
Ağrı Ahmed-i Hani	5	1		1	1	8
Amasya Merzifon	5	1	2			8
Balıkesir Merkez	5	1		1	1	8
Balıkesir Koca Seyit	5	1	1			7
Batman	6	1		1		8
Bingöl	5	1	2	1	1	9
Bursa Yenişehir	6	1	1	1	1	10
Çanakkale	6	1		1	1	9
Gökçeada	4	1		1		6
Denizli Çardak	6	1	2			9
Diyarbakır	6	2	1	1	1	11
Elazığ	7	1	1	1	1	11
Erzincan Y.A	6	2		1	1	10
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	5	1	1	1	1	8
Hatay	5	1	1	2	2	11
İğdir Şehit Bülent Aydın	6	1		1		8
İsparta Süleyman Demirel	6	1		1	1	9

Check-In, Kapı, Köprü Bilgileri ve Diğer Bilgiler

Havalimanları	Gümrük Kontrol Bankoları	Pasaport Kontrol Bankoları	Elektronik Pasaport Bankoları	Vize Bankoları	Elektronik Vize Bankoları	Bagaj Konveyörleri	Bagaj Ayırma Sistemi (BRS) (Var/Yok)
İstanbul Atatürk	1	1	-	-	-	-	-
Ankara Esenboğa	6 ad. (Terminal, VIP ve Gen. Havaşılık dahil)	40 (Terminal, VIP ve Gen. Havaşılık dahil)		4		9	VAR
İzmir Adnan Menderes	4	40				11(1)	VAR
Antalya	10	136	-	9	-	16	VAR
Muğla Dalaman	6	64		2		8	VAR
Milas-Bodrum	2	36	4	4+2(GAT)		9(1)	VAR
Adana	2	13		1		12	
Trabzon	4	9		1		8	
Erzurum	2	12		1		6	
Gaziantep	2	12		2		4	
Adıyaman	2	8		2		6	
Ağrı Ahmed-i Hani	1	8		1		4	
Amasya Merzifon		4		1		2	
Balıkesir Merkez	2	6		1		4	
Balıkesir Koca Seyit	2	9		2		6	
Batman	2	8		1		5	
Bingöl	2	2		2		2	
Bursa Yenişehir		8				5	
Çanakkale	1	7		1		3	
Gökçeada	-	-	-	-		2	
Denizli Çardak	2	12	YOK	1		6	YOK
Diyarbakır	2	12				8	VAR
Elazığ		8		8		4	
Erzincan Yıldırım Akbulut	2	9		4		4	
Hakkari Yüksekova Selahattin Eyyubi						4	
Hatay	3	10		1		6	
İğdir Ş. Bülent Aydın	2	2		2		4	
İsparta Süleyman Demirel	1	6		1		4	

Kahramanmaraş		8			3
Kars Harakani	2	9		3	4
Kastamonu	1	4		YOK	4
Kayseri	3	13		1	5
Kocaeli Cengiz Topel	1	5		1	2
Konya	2	12		2	4
Malatya	1	6		1	4
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	2	10		2	5
Muş Sultan Alparslan	-	2			5
Kapadokya	2	7		1	3
Ordu-Giresun	1	8		1	6
Rize-Artvin	YOK	4		4	YOK
Samsun Çarşamba	2	9		1	3
Siirt					2
Sinop	1	6		1	5
Sivas Nuri Demirağ	2	9		3	4
Şanlıurfa GAP	1	10		1	6
Şırnak Şerafettin Elçi	-	6			2
Tekirdağ Çorlu Atatürk		10		2	3
Tokat	1	8		1	2
Uşak	1	3		2	2
Van Ferit Melen	2	6		1	6

Istanbul Sabiha Gökçen	2	52	16	2	2	VAR	VAR
Istanbul	22	228	30	2	2	28	VAR
Eskişehir Hasan Polatkan	2	5	YOK	2	2	YOK	YOK
Zonguldak Çaycuma	2	5		1		2	
Gazipaşa Alanya	3	14		1		4	VAR
Zafer	2	8		2		4	
Aydın Çıldır							

Kahramanmaraş	7	1	1	1	1	10
Kars Harakani	6	1		1	1	9
Kastamonu	6	1		2		9
Kayseri	6	1	1	1	1	10
Kocaeli Cengiz Topel	5	1		1	1	8
Konya	6	1	1	1	3	12
Malatya	6	1	1	1		9
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	5	1		1		7
Muş Sultan Alparslan	6	1		2	1	10
Kapadokya	6	1		2	2	11
Ordu-Giresun	6	1		3		10
Rize-Artvin	4	1		1		6
Samsun Çarşamba	6	2	1	2	1	12
Siirt	6	1		2		9
Sinop	6	1		1	1	9
Sivas Nuri Demirağ	6	1		1	2	10
Şanlıurfa GAP	6	2		1	4	13
Şırnak Şerafettin Elçi	6	1		1	1	9
Tekirdağ Çorlu Atatürk	6	1	1	1	2	11
Tokat	6	1	-	1	1	10
Uşak	6	1	-	1	2	10
Van Ferit Melen	6	2	1	3	-	12
Depo	-	-	-	-	-	-
HTKM Başmudurluğu	-	-	-	-	-	1
MERKEZ	-	-	-	-	-	-
TOPLAM	313	64	18	70	53	518

Istanbul Sabiha Gökçen	10		2	1		13
Istanbul			3			3
Eskişehir Hasan Polatkan	2	1	1	1	-	5
Zonguldak Çaycuma	1			1		2
Gazipaşa Alanya			1			1
Zafer	3	-				3
Aydın Çıldır	1	-	1	-	-	2
GENEL TOPLAM	330	65	23	76	53	547

Özel Maksudlı Araç Envanteri

Havalimanları	KAR VE BUZLA MÜCADELE										TEMİZLİK						TANZİM ARAÇLARI										GENEL TOPLAM						
	Kar Küreme	Rotatif	Köprü altı kar aracı		Kar Küreme Süpürme ve Üfleme		Paletli Kar Aracı	Greyder	Buz Çözme & Önleme		Toplam	Yol Süpürgesi	Pist Süpürgesi	Vidanör	Basınçlı Kanal Açma	Pist Boya İzli Silme Makinası	Lastik İzli Silme Makinası	Çöp Kamyonu	Toplam	Yükleyici	Kanal Kazıcı ve Yükleyici	Yol Silindiri	Dampertli Kamyon	Forklift	Sky Wonder	Pist Çizgi Makinası		Pist Frenleme Ölçümü	Bekholu Traktör	Terminal İçi Yüksekeliir Platform	Kablo Arıza Bulma	Traktör	
			Körprü altı kar aracı	Çekirli	Kompakt	Körprü altı kar aracı			Kompakt																								
İstanbul Atatürk	3	1	1	2	2				1	10	1	3			1	1	1	6	1	1	2	4	2	4	2						5	21	52
Ankara Esenboğa		2	2	7	7	3	1	2	24	1	3	3	1		1	1	1	6	2	2	3	1	2	2	2	1	2	2		1	7	20	67
Izmir Adnan Menderes				1			1		2	2	3	1			1	1	1	8	1				1	1	2	3	1				3	12	36
Antalya							1		1	1	5	5			1	1	1	7	1	2	1	2	3	1	2	3	1	1	-	6	16	42	
Muğla Dalaman									-	-	2	2			1	1		4				1	1		3	1				4	10	30	
Milas-Bodrum									-	-	1	3	1		1			5			1	1	1	1	3					4	10	29	
Adana							1		1	1	2	2			1			4			1	1		2				1	3	8	25		
Trabzon	1	1		1	2			1	6	2	2				1		1	3	1	1	1	1	1	3		1		1	3	10	30		
Erzurum	1	3	2	4	3	2	1	2	18	2	2	2				1		3	1	2	2	1	3	2	1	3	2	1	1	11	45		
Gaziantep			1	1	2			1	5	2	2	2				1	1	4	1	1	1	1	2	2	1	2	2	1	3	11	33		
Adıyaman					2				2	2	2	2						2				1			3			1	2	7	19		
Ağrı Ahmed-i Hani	2	2	2	2	2	1	1	12	1	1	1	1						1	1	1	1	1	1	2	2	1	2	1	2	8	29		
Amasya Merzifon				1	2			1	4	1	1	1						2				1			2			1	1	5	19		
Balıkesir Merkez	1								1	1	1	1						2				1		2		2	1	1	1	5	16		
Balıkesir Koca Seyit	1								1		2	2						2				1		1	3		1	1	3	9	19		
Batman	1				1	1	3	1	1	3	1	1						2				1		2	3	1	1	1	8	21			
Bingöl		2	1	2	3	1	1	1	11	2	2	2						2			2				3			1	2	8	30		
Bursa Yenişehir	1	1	2	2	2			6	2	2	2	2					1	3	1	3	1	1	1	2	2	1	2	1	2	8	27		
Çanakkale				1	1			1	3	3	2	2						2				1			3		1	3	8	22			
Gökçeada								-	-	1	1	1						1	1	1	1			2				1	5	12			
Denizli Çardak				2	1			1	4	2	2	2	1					3	1	1	1	1	1	2	1	2		1	2	9	25		
Diyarbakır	1	1	1	1	1			1	6	2	2	2						2	1	2	1	1	1	2	3	1	1	1	10	29			
Elazığ		1		1	3			1	6	2	2	2			1			1	4	1	1	1			3		1	3	10	31			
Erzincan Yıldırım Akbulut	2	1	2	3	1	1	10	1	1	1	1	1			1		1	3	1	1	1	1	1	2				3	8	31			
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	4	1	2	4		1	1	13	1	1	1	1						1	1	1	1	1	1		3			1	1	8	30		
Hatay									-	-	2	2						2	1	1	1	1	1	3			1	2	9	22			
Iğdır Şehit Bülent Aydın	1			2		1	1	5	2	2	2	2						1	3	-			1		4			1	1	7	23		
Isparta Süleyman Demirel	2	2	1			1	6	1	1	2	1	1						2				1	1	4					2	8	25		

Havalimanları	KAR VE BUZLA MÜCADELE										TEMİZLİK										TANZİM ARAÇLARI													
	Kar Küreme	Rotatiff	Köprü altı kar aracı			Kar Küreme Süpürme ve Üfleme		Paletli Kar Aracı	Greyder	Buz Çözme & Önleme		Toplam	Yol Süpürgesi	Pist Süpürgesi	Vidanör	Basınçlı Kanal Açma	Pist Boya İzli Silme Makinası	Lastik İzli Silme Makinası	Çöp Kamyonu	Toplam	Yükleyici	Kanal Kazıcı ve Yükleyici	Yol Silindiri	Dampertli Kamyon	Forklift	Sky Wonder	Pist Çizgi Makinası	Pist Frenleme Ölçümü	Bekholu Traktör	Terminal İçi Yüklebilir Platform	Kablo Arıza Bulma	Traktör	Toplam	
			Körprü altı kar aracı	Çekerli	Kompakt																													
Kahramanmaraş	2					1			3		2								2					1				3		1		2	7	22
Kars Harakani		3				3		1	1	11			2		1				1	4	1			1								1	6	30
Kastamonu	1	2	1	2	2	4			1	13			2						2		2			1								2	7	31
Kayseri		1	1	3	2				1	8			2		2				2						1	1	2	3				2	9	29
Kocaeli Cengiz Topel		1			2				-	3			1						2		1				1			2				1	5	18
Konya		1		2	2	3			1	9			2		2				2		1			1			3				3	9	32	
Malatya		1			3	1			1	6			2		2				-	2				1			1	3			2	8	25	
Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar										1			2		2					2				1			3				1	6	16	
Mus Sultan Alparslan		2	1	3	3			1	1	11			2		2				1	3	1			1	1		3				1	2	9	33
Kapadokya		2		2	2			1	7				2		2				1	3	1			1	1		2	1			3	9	30	
Ordu-Giresun		1			2				1	4			1	2		1			1	5	1			1	1		2				2	8	27	
Rize-Artvin		1		1	2				2	6			2		2				2					2			2				3	8		
Samsun Çarşamba		1		1	2	1			1	6			1	2		1			4		1			1	1	2	4				2	12	34	
Siirt										1			2		2				2					1	1		2				2	6	18	
Sinop		1		2	1				1	5			1	1					2		1			1			3				2	8	24	
Sivas Nuri Demirağ		2	1	2	2			2	1	11			2						2		1			1	1		2				3	9	32	
Şanlıurfa GAP		1		2	1				1	5			2		2				1	3	1			1	1		3				3	10	31	
Şırnak Şerafettin Elçi		1	1	1	2			1	1	7			1	2					3					1	1		3				2	7	26	
Tekirdağ Çorlu Atatürk		1		2	2				1	6			2						2					1			3				3	7	26	
Tokat		1			2				1	4			1	1					2					1	1		2				2	7	23	
Uşak		1			3				1	5			2						2					1			2				2	6	23	
Van Ferit Melen		3	1	5	4			1	1	15			2					1	3	1				1	1		2				3	8	38	
Depo										-								-	-					3			1				-	4	4	
Hava Trafik Merkezi (SMART)										-								-	-												2	2	3	
Merkez										-								1		-											1	1	1	
DHMI Toplamı	12	50	17	63	88	25	14	38	307	16	96	2	11	2	8	10	145	29	-	1	5	63	31	28	131	4	32	1	122	447	1.417			
İstanbul Sabiha Gökçen	8	2	4	11	10			4	39	2	2					1	5		1				2		2	3						8	66	
İstanbul		8	18	34	15			10	83	2	10	1	1		2	16	32	2	1		8	4			7	6				30	57	203		
Eskişehir Hasan Polatkan	-	1	-	-	2	-	-	1	4		1						1	-	-		-		-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	13	
Zonguldak Çaycuma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											-	1	4		
Gazipaşa Alanya									-		1						1								1						1	2	11	
Zafer	1	-	-	1	-	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-				-	-	-	-	-	-	-	-	1	3	10	
Aydın Çıldır	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-				-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	4	
GENEL TOPLAM	21	61	39	109	115	25	14	54	436	20	112	3	12	2	11	26	186	31	2	1	13	70	31	39	142	4	33	1	157	523	1.706			

Kargo, Bakım-Onarım ve Genel Havacılık Hizmetlerine İlişkin Bilgiler

		Kargo Hizmeti				Bakım Onarım Hizmeti				Genel Havacılık Hizmeti				
Havalimanları	Kargo Hizmeti	Kargo Apronu (m ²)	Kargo Uçak Park Yeri Sayısı	Kargo Terminali (m ²)	Diğer Kargo Tesisleri	Bakım-Onarım Kuruluşları	Hangar Adedi	Toplam Hangar Alanı (m ²)	Bakım Onarım Apronu (m ²)	Genel Havacılık Terminali (m ²)	Genel Havacılık Apronu (m ²)	Genel Havacılık Uçak Park Yeri Sayısı	Hangar Adedi	Toplam Hangar Alanı (m ²)
İstanbul Atatürk	VAR	80.750	26	66.807	THY, MNG, DHL WORLD, ULS KARGO	THY Technic, MNG Technic, ONUR Technic, Prima Havacılık, HABOM, AMAC	THY Technic 3 MNG Technic 2 ONUR Technic 1	95.309	113.026	2.369	128.205	16	20	30.000
Ankara Esenboğa	VAR	-	-	15.866	THY,S. SİSTEM, MNG,HİTİT TRANS, EXPDİTORS A.Ş., MNG, DOGRUER, EFE DEPOLAMA, UNSPED	THY TECHNIC, SKY LINE ULAŞIM, EM-AIR HAVACILIK A.Ş.	3	18.670	10.933	307	79.200	21	11	18.445
İzmir Adnan Menderes	VAR	26.400	2	7.794	MNG KARGO, SİSTEM LOJİSTİK, DHL, UPS	THY Tech., PEGASUS Tech., Güneş Express Tech.,ATS Team Tech. (Havacılık Teknik A.Ş.)	-	-	-	1.527	-	-	3	3.535
Antalya	VAR	-	-	4.636	THY, SİSTEM LOJİSTİK, MNG KARGO	Havacılık Teknik (ATS TEAM),THY Teknik, TDT Havacılık, Prima Havacılık, MRO Teknik, Total Havacılık	-	-	10.316	1.750	-	-	-	-
Muğla Dalaman	-	-	-	-	-	THY Teknik, TDT Havacılık, JVA Teknik, Yön Aero	-	-	149	-	-	-	-	-
Milas-Bodrum	-	-	-	YOK	-	THY Teknik, Pegasus Teknik, TDT Havacılık, AMAC	1 (amac)	6.404	8.057	1.243	-	-	-	-
Adana	VAR	-	-	9.600	UPS, THY	HAVACILIK TEKNİK	-	-	-	-	37	17	3	3.300
Trabzon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erzurum	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gaziantep	VAR	11.700	2	1.424	NASCO	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Adıyaman	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ağrı Ahmed-i Hani	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amasya Merzifon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Balıkesir Merkez	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	150
Batman	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bingöl	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bursa Yenişehir	VAR	16.200	1	9.460	BURSA TİC. SAN. ODASI (LOJİSTİK A.Ş.)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çanakkale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gökçeada	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Denizli Cardak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diyarbakır	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Elazığ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erzincan Yıldırım Akbulut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Tahsis alanı değişkendir.	-	-	-
Hakkari Yüksekova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Selahaddin Eyyubi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1.745
Hatay	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
İğdir Şehit Bülent Aydın	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Havalimanları	Kargo Hizmeti				Bakım Onarım Hizmeti				Genel Havacılık Hizmeti					
	Kargo Hizmeti	Kargo Apronu (m ²)	Kargo Apronu Uçak Park Yeri Sayısı	Kargo Terminali (m ²)	Diğer Kargo Tesisleri	Bakım-Onarım Kuruluşları	Hangar Adedi	Toplam Hangar Alanı (m ²)	Bakım Onarım Apronu (m ²)	Genel Havacılık Terminali (m ²)	Genel Havacılık Apronu (m ²)	Genel Havacılık Uçak Park Yeri Sayısı	Hangar Adedi	Toplam Hangar Alanı (m ²)
İsparta Süleyman Demirel	VAR	-	-	1.000	-	1- Asat Havacılık ve Teknoloji Merkezi A.Ş. 2- ER AH HAVACILIK TICARET LIMITED ŞİRKETİ	2	11.990	70.40	-	-	-	-	-
Kahramanmaraş	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kars Harekani	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-
Kastamonu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kayseri	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kocaeli Cengiz Topel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Konya	VAR	-	-	300 m2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Malatya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mardin Prof. Dr. Aziz SANCAR	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
Muş Sultan Alparslan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.490	-	3	-	-
Kapadokya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ordu-Giresun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rize-Artvin	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Samsun Çarşamba	VAR	-	-	4.110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Siirt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sinop	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600	15.500	1	-	-
Sivas Nuri Demirağ	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şanlıurfa GAP	VAR	21840	2	3.820	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Şırnak Şerafettin Elçi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tekirdağ Çorlu Atatürk	VAR	-	-	4.350	3150 M ² ODRAP KARGO (BAGAJ SUNDURMA MEVCUT), MNG 1926 M ² BOŞ	HAVACILIK TEKNİK	1	69	-	-	-	-	-	-
Tokat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Usak	-	-	-	-	-	ER-AH Havacılık Tic. Ltd. Şti.	1	1.050	-	-	-	-	-	-
Van Ferit Melen	VAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
DHMI Toplamı	VAR	156.890	33	128.867	-	-	12	133.492	149.521	10.286	222.942	67	39	57.175
İstanbul Sabiha Gökçen	VAR	156.420	14	8.160	3767 m ² FEDEX geçici depo , 3457 m ² Solmaz geçici depo , 1140 m ² ISG bagaj Kabul sundurma Ve 375 m ² ISG Kargo iç hat kargo Kabul	THY HABOM, My Technic	3	61.400	41.150	728	37.080	Nizami olmayan parklama	3	10.600
İstanbul	VAR	172.440	38	390.066	CELEBIHAYAT, THY, SİSTEM, MNG, PTT, DHL, UPS	THY TEKNİK	3	93.463	104.400	5.000	-	-	2	7.680
Eskişehir Hasan Polatkan	-	-	-	-	-	Eskişehir Teknik Üniversitesi Havacılık ve Uçay Bilimleri Fakültesi	2	4.730	7.150	-	-	-	-	-
Zonguldak Caycuma	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.430	7.000	2	-	-
Gazipaşa Alanya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zafer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aydın Çıldır	-	-	-	-	-	THY TEKNİK	1	2.521	4.391	-	-	-	-	-
GENEL TOPLAM	-	485.750	85	527.093	-	-	21	295.606	306.612	17.444	267.022	69	44	75.455

Genel Maksatlı Araç Envanteri

HAVALİMANLARI	Binek	Kiralık Binek	Arazi Binek	Kiralık Arazi Binek	Minibüs	Kiralık Minibüs	Midibüs	Kiralık Midibüs	Otobüs	Kiralık Otobüs	Pick-Up	Kiralık Pick-Up 4X2	Pick-Up 4X2	Pick-Up 4X4	Kiralık Pick-Up 4X4	Kapalı Kasa Kamyonet	Kiralık Kapalı Kasa Kamyonet	Açık Kasa Kamyonet	Kiralık Açık Kasa Kamyonet	Follow -Me	Dorse	Kamyon	Kiralık Kamyon	TIR	Kamyonet	Diğer Araçlar	Toplam
İstanbul Atatürk	1	11	2		4	2		1		6	6	-	2	1				4	7		2						49
Ankara Esenboğa	4	4	1		2	3	3		1		2	3		1	4			1	9		-		1	1	-		40
İzmir Adnan Menderes		3	1		4	1	1				3	3		2	2			1	7		1				1		30
Antalya	2	3	-		1	1	3				3	4		2	3			3	14						1	-	40
Muğla Dalaman	1	1	1		2	1	1				3	1			2			-	5						1		19
Milas-Bodrum		2			2		1				2	3			1			1	4						1		17
Adana		1	1		2	1	1				3	3			3			1	4						1		21
Trabzon	-	2			1	1	1				1	1			1			1	4						1		14
Erzurum	1	1			-	1					1			1	3			-	5		1				1		15
Gaziantep		1			2	1	1				1	3			1			1	5						1		17
Adıyaman	1	1			1	2	2		-			1						1	3								12
Ağrı Ahmed-i Hani	1	1	1		1	1								-	2			-	3								10
Amasya Merzifon	1	1				1	1				1				1			-	2								8
Balıkesir Merkez		1				1	1					1							2								6
Balıkesir Koca Seyit	1	1				1	1				1	2							2								9
Batman		1			1	1	1								1			-	2								7
Bingöl	1	1				1	2								2			-	2								9
Bursa Yenişehir	1	1			2	1					1			1	2			-	2								11
Çanakkale	1	2				1						1							3								8
Gökçeada	1	1				1	1								1			-	2								7
Denizli Çardak		1				1						1			1			1	3								8
Diyarbakır		1				1					1	1			1			-	4								9
Elazığ		1	1			1	1					2		1	2			-	2		1						12
Erzincan Yıldırım Akbulut		1				1	2				1			1	2			-	3		-						11
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi		1				1									2			-	2								6
Hatay	1	1				1	1				1	2							2								9
İğdır Şehit Bülent Aydın		1			-	1	2				1				1			-	2								8
İsparta Süleyman Demirel	1	1			3	2	2				1	1							2								13
Kahramanmaraş	1	1				1	1				1				1			-	3								9
Kars Harakani		1	1			1	2				1			1	1			-	2		1						11
Kastamonu	1	1				1	1				1				2			-	2								9
Kayseri	1	1	1			1	2				1			2	2			-	4								15
Kocaeli Cengiz Topel	1	1				1	1					1							2								7
Konya	1	1	-			1						1			2			-	3								9
Malatya	1	1				1	1	1				1			1			-	2								9
Mardin Prof.Dr.Aziz Sancar		1				1						1							2								5
Muş Sultan Alparslan	1	1				1	1							1	2			-	3		1						11

Genel Maksatlı Araç Envanteri

HAVALİMANLARI	Binek	Kiralık Binek	Arazi Binek	Kiralık Arazi Binek	Minibüs	Kiralık Minibüs	Midibüs	Kiralık Midibüs	Otobüs	Kiralık Otobüs	Pick-Up	Kiralık Pick-Up 4X2	Pick-Up 4X2	Pick-Up 4X4	Kiralık Pick-Up 4X4	Kapalı Kasa Kamyonet	Kiralık Kapalı Kasa Kamyonet	Açık Kasa Kamyonet	Kiralık Açık Kasa Kamyonet	Follow -Me	Dorse	Kamyon	Kiralık Kamyon	TIR	Kamyonet	Diğer Araçlar	Toplam
Kapadokya		1			2	1	1				1				1				-	3							10
Ordu-Giresun	1	1				1					2	1			1				-	2							9
Rize-Artvin		2			1		1					3								3							10
Samsun Çarşamba		1			1	1	1					1		1	1				-	2							9
Siirt		1				1	2								1				-	2							7
Sinop		1				1	1				-	2							1	3							9
Sivas Nuri Demirağ		1			1	1	1				1				2				-	2							9
Şanlıurfa GAP		1				1					1	1			1				-	2							7
Şırnak Şerafettin Elçi	1	1				1						1								2							6
Tekirdağ Çorlu Atatürk	1	1			1	1	1				2	1			1				-	3							12
Tokat		1	1			1	1	1							2				-	3							10
Uşak	1	1				1	2								1				-	2							8
Van Ferit Melen		1	1				1					2							1	3							9
Depo (Merkez İkmal)	-										-	1							1							-	2
Merkez Elektronik Şube Müdürlüğü	-	-	-	-		-	-	-	-		-		-	-	1	-		-		-	-	-	-	-	-	-	1
HSKM (Slot Koordinasyon)		1				1																					2
Anatamir	1					1					1	1														-	4
HTKM		3				-						1			2				-								6
Merkez	-	29			1	3	1				1	1									1						37
DHİMİ Toplamı	32	104	11	-	33	59	53	-	2	-	46	59	-	16	64	-	-	-	18	162	1	7	-	1	9	-	677

İstanbul (İGA)	1	194		108	5		1					15		1	69	3	32		36		4	23					492
İstanbul Sabiha Gökçen (HEAŞ/İSG)	29	-	-	-	1	-	-	-	-	-		6	5		4			-	10	-	3			4	4	66	
Zonguldak Çaycuma (Z.Ö.S.A.Ş.)						1							1	1												3	
Ankara Esenboğa (TAV)		7										1														8	
İzmir Adnan Menderes (TAV)		11																							1Traktör + (2 Kamyonet)	14	
Antalya (FRAPORT TAV)	3	12				1					2					1		1								20	
Muğla Dalaman (YDA)	3	1				-	-		-		1	-		-	-				-	-	-	-	-	2	2	9	
Milas-Bodrum (TAV)		6												1											1Traktör 2 Elektrikli Moped	10	
Eskişehir Hasan Polatkan (E.Teknik Üniversitesi)	-	-	-	-	1	-	-		-	-		-	-		-			1	-	-	-	-		-	2		
Gazipaşa Alanya (TAV)		4																1							5		
Zafer (İC İÇTAŞ)		3							1									1							5		
Aydın Çıldır (THY)	1	6	-		-	-	-		-	-	-	-	-					1	-	-	-	-		3	11		
Genel Toplamı	69	348	11	108	40	61	54	-	2	1	47	77	6	24	134	7	33	-	55	176	5	33	-	1	15	15	1.322

Elektrojen Grupları, Enerji Temini

Havalimanları	2500 kVA ve üstü	2000 -2499 kVA	1500-1999 kVA	1250-1499 kVA	1000-1249 kVA	900-999 kVA	800-899 kVA	700-799 kVA	600-699 kVA	500-599 kVA	400-499 kVA	300-399 kVA	200-299 kVA	100-199 kVA	50-99 kVA	25-49 kVA	10-24 kVA	6-9 kVA	5 kVA ve altı	TOPLAM	Enerji Temini		
																					TEDAŞ	Havai Hat	Yer Altı
İstanbul Atatürk		14						1					1		1	9	1	1	1	29	X	X	X
Ankara Esenboğa		4												7	2	14	2		1	30	X	X	
İzmir Adnan Menderes	1	4													6	4	3		1	19	X	X	X
Antalya		4											2	3		2	1			12	X	X	X
Muğla Dalaman				4				2						3	1	2	2			14	X	X	X
Milas-Bodrum		2										2		2		3	3			12	X	X	
Adana		2						2				2	2	1		3	1		2	15	X		X
Trabzon			3											2		1	1			7	X	X	
Erzurum				4										4	2	1	1		1	13	X	X	X
Gaziantep		2	2											2		1	2			9	X	X	
Adıyaman			2													1	1			4	X	X	
Ağrı Ahmed-i Hani		2											4			1	1		1	9	X	X	
Amasya Merzifon												2		2		1				5	X		
Balıkesir Koca Seyit			2													1	1	1		5	X	X	
Balıkesir Merkez				2											2					4	X	X	
Batman			2											2		1	1			6	X	X	
Bingöl				2													1		1	4	X	X	
Bursa Yenişehir			2											2	2	1	1			8	X	X	
Çanakkale			2													3	1			6	X	X	
Gökçeada								2					2			2				6	X	X	
Denizli Çardak		2														1	2			5	X	X	X
Diyarbakır			3	2												1	1			7	X		X
Elazığ			2													3	1			6	X	X	
Erzincan Yıldırım A.		2												2	2	1	1			8	X	X	
Hakkari Yüksekova S. E.			2													2				4	x	x	x
Hatay			2									1	2	2		1				8	X	X	
İğdır Şehit Bülent Aydın				2												1				3	X	X	
İsparta Süleyman Demirel										4						1	1			6	X	X	
Kahramanmaraş					3					2				2		1	1			9	X	X	X
Kars Harakani		2								2						1				5	X	X	
Kastamonu				2										4		3			2	11	X	X	X
Kayseri								2								1	1			4	X		X
Kocaeli Cengiz Topel												2				1		1		4	X	X	
Konya								3						2		3	2			10	X	X	X
Malatya								2				2				3		1		8	X	X	X
Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar				2						2						1	1	1		7	X	X	
Muş Sultan Alparslan				2								2				2	1			7	X	X	

Elektrojen Grupları, Enerji Temini																							
Havalimanları	2500 kVA ve üstü	2000 -2499 kVA	1500-1999 kVA	1250-1499 kVA	1000-1249 kVA	900-999 kVA	800-899 kVA	700-799 kVA	600-699 kVA	500-599 kVA	400-499 kVA	300-399 kVA	200-299 kVA	100-199 kVA	50-99 kVA	25-49 kVA	10-24 kVA	6-9 kVA	5 kVA ve altı	TOPLAM	Enerji Temini		
																					TEDAŞ	Havai Hat	Yer Altı
Kapadokya								2								1	1			4	X	X	X
Ordu-Giresun			2													1	1			4	x		x
Rize-Artvin			2														1			3	x	x	x
Samsun Çarşamba				2											1	1	1			5	X	X	
Siirt										2				2		1	1			6	X	X	
Sinop							3							2		1	1			7	X		X
Sivas Nuri Demirağ		2													2	1	1			6	X	X	X
Şanlıurfa GAP		2											2			2				6	X	X	
Şırnak Şerafettin Elçi			2													1				3	X	X	
Tekirdağ Çorlu Atatürk										2				2		1	1			6	X	X	X
Tokat					3									2		3	1			9	X	X	
Uşak										2							1			3	X	X	X
Van Ferit Melen				2												1	2			5	X	X	X
Hava Trafik Kontrol M.		4																		4	X		X
Merkez				1																1	X		X
Depo														4		5			1	10	X		X
DHİMİ Toplamı	1	48	30	21	12	-	3	16	-	16	-	13	15	54	21	98	47	6	10	411	53	44	25

Elektrojen Grupları, Enerji Temini																													
Havalimanları	2500 kVA ve üstü	2000 -2499 kVA	1500-1999 kVA	1250-1499 kVA	1000-1249 kVA	900-999 kVA	800-899 kVA	700-799 kVA	600-699 kVA	500-599 kVA	400-499 kVA	300-399 kVA	200-299 kVA	100-199 kVA	50-99 kVA	25-49 kVA	10-24 kVA	6-9 kVA	5 kVA ve altı	TOPLAM	Enerji Temini								
																					TEDAŞ	TEİAŞ	AK ENERJİ	AYDEM	GÜNEŞ ENERJİ SANTRALİ	TRJENERAŞ-YON SAT.	Havai Hat	Yer Altı	
İstanbul (İGA)	45				3		8		2	1	1		1	5	1	1	1	1		70		x						x	x
AnkaraEsenboğa (TAV)		6																		6	x						4 MW		x
İzmir Adnan Menderes (TAV)	7	8	11	1	1		1		7	8	2		1	1	1					49	x						10 MW	x	x
Antalya (TAV)		3	5																	8	x						8 MW	x	×
Milas-Bodrum(TAV)		5																		5	x			x	990 kVA			x	x
Muğla Dalaman (YDA)			6		5															11	x		x	x				x	x
İstanbul Sabiha Gökçen (HEAŞ/İSG)	6							1												7	x		12,5 MVA			6 MW			x
Eskişehir Hasan Polatkan (ETÜ)										2			2			1			3	8	x								x
Zonguldak Çaycuma (Z.Ö.S.A.Ş.)														1						1	x								x
Gazipaşa Alanya (TAV)								2				2								4	x								x
Zafer (İC İÇTAŞ)					3								1					1	1	6	x								x
Aydın Çıldır (THY)									1					2						3					x				x
YİD/KİD/ÖZEL Kapsamında Toplam BOT/ROT/PRIVATE Total	58	22	22	1	12	-	9	3	10	11	3	2	5	9	2	2	1	2	4	178									x

KALİTE YÖNETİM SİSTEMLERİ FAALİYETLERİ**KEYS****Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi**

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı öncülüğünde Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi (KEYS) kapsamında tüm yönetim sistemleri için yazılım alt yapısı oluşturulmuştur.

2023 yılı içerisinde Genel Müdürlükte ve Havalimanlarında iç tetkikler gerçekleştirilmiş, Üst Yönetimin Sistemi Gözden Geçirme (ÜYGG) Toplantısı yapılarak Kuruluşumuz kalite yönetim sisteminin performansı değerlendirilmiştir. ÜYGG toplantısında kalite yönetim sisteminin daha etkin yürütülmesi için memnuniyet anketleri, personel öneri modülü, kalite hedefleri, düzeltici faaliyet / aksiyonlar, iç tetkik, risk ve fırsatlar konularında kararlar alınmış ve çalışmalara başlanmıştır.

2023 yılında,

- » Çalışanların kuruluşumuz faaliyetleri ile ilgili önerilerini paylaştıkları Personel Öneri Modülünde personelden 268 öneri alınmış olup 79 öneri kabul edilmiştir.
- » Kuruluşumuz bünyesinde tespit edilen uygunsuzluklara 110 tane düzeltici faaliyet açılmış olup bu faaliyetlerin 74'ü iç tetkik kaynaklıdır.
- » Açılan 3831 tane aksiyondan 1901'i iç tetkik, 1201'i ise risk kaynaklı olup açılan tüm aksiyonların 3510'u zamanında sonuçlandırılmıştır.
- » Gerçekleştirilen iç tetkiklerde 1289 tane bulgu tespit edilmiş olup bulgular ağırlıklı olarak sırasıyla risk, yeterlilik, kaynak, süreç, fiziksel ortam ve altyapı kaynaklıdır.

SPYS**Süreç ve Performans Yönetim Sistemi**

Kurumsal süreçler, Süreç ve Performans Yönetim Sistemi (SPYS) Programı içerisinde tanımlanmış olup faaliyetler süreç bazlı takip edilmeye başlanmıştır. Havalimanları Performans Değerlendirme ile Süreç Performans İzleme çalışmalarının entegrasi için süreç performans göstergeleri ve havalimanı performans göstergeleri üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.

BOYS**Bakım Onarım Yönetim Sistemi**

2023 yılında BOYS kapsamında yapılan işler aşağıda sıralanmıştır:

- » Atatürk Havalimanı ve Rize-Artvin Havalimanı varlıkları ve bakım planları sisteme tanımlanarak BOYS kullanımı devreye alınmıştır.
- » 2022 yılı Bakım Onarım İstatistik Raporu yayınlanmıştır.
- » Yasal takip kapsamında araçların trafik sigortası, muayene ve motorlu taşıtlar vergisi bilgileri sisteme tanımlanarak BOYS üzerinden takibi sağlanmıştır.
- » Bakım arıza maliyetlerinin doğru hesaplanabilmesi için malzeme ve hizmet kullanımına yönelik veri girişi zorunlu hale getirilmiştir.
- » Bakım Onarım Yönetim Sisteminde (BOYS) 2.055 araç, 17.056 güvenlik cihazı, 1.975 bina (istasyonlar dahil), 11.138 haberleşme cihazı, 365 elektrojen grubu, 4195 klima, 573 seyrüsefer cihazı, 644 radar sistem cihazı, 830 trafo sistemi vb. olmak üzere yaklaşık 191.000 varlık kayıtlıdır.
- » 2023 yılı içinde havalimanlarımızda yaklaşık 334.000 periyodik bakım ve 33.500 arıza kaydı olmak üzere montaj, kontrol, demontaj gibi yaklaşık 370.000 iş emri BOYS üzerinden takip edilmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ FAALİYETLERİ

Kamu ve özel sektöre ait bütün işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği faaliyetleri 30.06.2012 tarihli ve 28339 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve alt yönetmelikleri ile yürütülmektedir. Kanun kapsamında 2016 yılında Genel Müdürlüğümüz bünyesinde İş Sağlığı ve Güvenliği Müdürlüğü kurulmuştur.

2023 yılında yürütülen Müdürlük Faaliyetleri;
Genel Müdürlük Merkez Bina ve Eklentilerinde;

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliğinde belirtilen usul ve esaslara uygun şekilde Genel Müdürlük merkez bina ve eklentilerinde yürütülen risk değerlendirmesi çalışmaları sonrasında hazırlanan Risk Değerlendirme Prosedürü ve Tablosu 19/07/2023 tarihinde tüm birimlere iletilmiştir.

İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik, İlk-yardım yönetmeliği ve Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslara uygun şekilde Acil Durum Planı hazırlanarak 13/10/2023 tarihinde tüm birimlere iletilmiştir.

İşyeri Hekimi ve Diğer Sağlık Personelinin Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğe uygun şekilde tamamlanan Sağlık Gözetimi kapsamında aşağıdaki faaliyetler yürütülmüştür.

- » Periyodik Muayene Formlarının doldurulması
- » Fiziksel Muayene
- » Odyometri
- » SFT (Solunum Fonksiyon Testi)
- » Tam Kan Sayımı
- » Akciğer Grafisi

- » Göz taraması
- » EKG (Elektrokardiyografi)

Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'e uygun şekilde düzenlenen eğitimler aşağıda listelenmiştir.

- » Çalışanların Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri
- » İş Sağlığı ve Güvenliği Kurul Üyeleri Eğitimi
- » Stajyerlerin Temel İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimi

2023 yılına ait iş sağlığı ve güvenliği çalışmalarının değerlendirildiği İş Sağlığı ve Güvenliği Yıllık Değerlendirme Raporu hazırlanmıştır.

Kuruluşumuzda yaşanan iş kazaları ve meslek hastalıkları 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtildiği şekilde kayıt altına alınmış ve Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilmiştir.

Yaşanması muhtemel iş kazası ve meslek hastalıklarına ait risklerin proaktif olarak tespit edilmesi ve önlenmesi için Ramak Kala olayları takip edilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.

Başmüdürlük ve Havalimanı Müdürlüklerinde;

İş Sağlığı ve Güvenliği kapsamındaki iş ve işlemler takip edilmektedir.

Kuruluşumuz ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi (ÇASGEM) Başkanlığı arasında imzalanan Protokol kapsamında Başmüdürlükler ve Havalimanı Müdürlüklerinde "İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimleri" ve "İş Sağlığı ve Güvenliği Kurul Eğitimleri" verilmiştir.

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Başmüdürlüğü ve Rize-Artvin Havalimanı Müdürlüğünde 2023 yılı Ocak-Eylül ayları arasındaki hazırlık faaliyetleri ve denetleme aşamaları başarıyla tamamlanmış olup havalimanlarımız ISO-45001:2018 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Sertifikası almaya hak kazanmışlardır.

ELEKTRONİK (CNS) HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

HABERLEŞME SİSTEMLERİ FAALİYETLERİ

Uluslararası Havacılık Organizasyonlarınca (ICAO, FAA, EUROCONTROL, vb.) öngörülen standartlarda; tüm uçuş seviyelerinde Hava Trafik Kontrol Merkezlerimizden hava sahamızda seyreden her bir hava aracı ile telsiz haberleşmesinin yapılabilmesi için havalimanlarımızda ve havalimanları dışındaki istasyonlarda tesis edilen VHF/UHF Hava Yer Telsiz Cihazlarının, havalimanı içerisinde haberleşmeyi sağlayan Yer Yer Telsiz Cihazlarının, Hava Trafik Merkezlerinin birbirleriyle ve hava araçları ile haberleşmesinde kullanılan Ses Haberleşme Sistemlerinin, hava trafik hizmetlerine yönelik olarak hizmet veren Ses Kayıt/Dinleme Sistemlerinin, havacılık ile ilgili bilgilerin dağıtımını sağlayan AFTN (Aeronautical Fixed Telecommunications Network) Sisteminin, Arama ve Kurtarma (SAR) hizmetlerinin daha etkin ve hızlı yapılmasını sağlamak amacıyla uyduya dayalı Arama ve Kurtarma (COSPAS-SARSAT) sisteminin ve uçaklara belirli periyotlarla hava durumu ile havalimanı bilgisini yayınlayan ATIS/D-ATIS (Automatic Terminal Information Service) Sistemleri ihtiyaçlar doğrultusunda modernizasyonu ve yenilenmesi ile bu sistemlerle bağlantılı ulusal ve uluslararası karasal/uydu network altyapısının planlanması ve idame edilmesi her yıl belirlenen hedef/plan çerçevesinde yapılmaktadır.

Ses Haberleşme ve Ses Kayıt/Dinleme Sistemleri Modernizasyon Hizmet Alımı

Yol Kontrol (Area Control Center-ACC) ve Esenboğa Yaklaşma (Approach-APP) hizmeti sunan HTKM ile sadece yaklaşma (APP) hizmeti sunan İstanbul (Yeşilköy) APP, İzmir (Menderes) APP, Antalya APP, Dalaman APP ve Bodrum APP ünitelerinde hizmet vermekte olan mevcut Ses Haberleşme Sistemleri (VCS) 2008 yılından bu yana hizmet vermektedir. Ülkemiz hava trafiğinde gerçekleşen artışa paralel olarak hava trafik hizmetlerinin sağlıklı yürütülebilmesi amacıyla sistemlerin kapasite artırımı ve modernizasyonu ihtiyacı doğmuştur. Bu maksatla yol kontrol (ACC) ve altı yaklaşma kontrol (APP) ünitelerimizde hizmet vermekte olan Ses Haberleşme ve Ses Kayıt/Dinleme sistemlerinin modernizasyonu ve kapasite artırımı işine ilişkin olarak 04.02.2020 tarihinde sözleşme imzalanmıştır.

Bu proje ile Hava Trafik Kontrolörlerinin pilotlar ile diğer ulusal ve uluslararası ünitelerle iletişimini sağlayan ve 7/24 hizmet vermekte olan Ses Haberleşme Sistemleri, kapasite artırımına ilaveten VoIP sistemler ile desteklenmesi ve yeni network altyapısı ile birlikte kesintisiz, sürekli ve yedekli yapısı güçlendirilmiş bir şekilde operasyon yürütülmesinin sağlanması planlanmaktadır.

Söz konusu proje kapsamında Hava Trafik Kontrol Merkezi, İstanbul Atatürk, Antalya, İzmir Adnan Menderes, Muğla Dalaman ve Milas Bodrum Havalimanları VCS/VRS sistemleri ile Muğla Dalaman Havalimanı VCS sisteminin modernizasyon çalışmaları 2022 yılı içerisinde tamamlanarak kısmi kabulleri yapılmıştır. Söz konusu sistemlere yönelik toplu kabul çalışmaları başlatılmış olup, kabul testleri devam etmektedir.

Hava Yer Telsiz Cihazları

2023 yılı yatırım programı kapsamında sözleşmesi imzalanan "150 Adet Hava Yer Telsiz (Araç, Portatif, Son Çare) Cihazları Temini" işi dahilinde 2023 yılında sevk edilen 100 adet Araç Telsizi ile 25'er adet de Portatif ve Son Çare Telsizleri teslim alınarak gerekli kabul işlemleri tamamlanmış, ihtiyaç duyulan havalimanlarınca kullanıma yönelik sevk ve montaj işlemleri başlatılmıştır.

COSPAS-SARSAT Sistemi

2023 yılı yatırım programı kapsamında Kuruluşumuz envanterine bağlı olarak hizmet veren Ülkemiz uyduya dayalı arama kurtarma yer sistemine ait LUT (Local User Terminal)'lar ile RCC'lerin (Rescue Coordination Centers) güncel Cospas Sarsat kriterlerine uygun olarak çalışabilmesini teminen söz konusu LUT'ların ve RCC'lerin modernize edilmesine yönelik sistem üretici firması ile sözleşme imzalanmış olup, sistem modernizasyonunun 2024 yılı içerisinde tamamlanması beklenmektedir.

VSAT Sistemi Modernizasyonu

Ülkemizin çeşitli yerlerinde hizmet veren Kuruluşumuza ait hava yer haberleşme ve radar sistemleri ses ve verilerinin hava trafik kontrol ünitelerine aktarımında kullanılan karasal networkte (IP-MPLS) herhangi bir kesinti meydana gelmesi halinde haberleşme ve gözetim sistemleri ses ve verilerinin kesintisiz bir şekilde hava trafik kontrol ünitelerine aktarımı için kullanılan VSAT sistemi güncel gereklilikler doğrultusunda modernize edilmiş olup, modernizasyon kapsamında gerekli donanım ve yazılım değişiklikleri tamamlanmış büyük ölçüde test ve devreye alma çalışmaları bitirilerek sistem kullanıma sunulmuştur.

Ses Kayıt Sistemleri (VRS)

2022 yılı yatırım programı kapsamında gerçekleştirilen ihale neticesinde temin edilen 6 (altı) adet VRS 2023 yılı içerisinde Kuruluşumuza teslim edilmiş olup, söz konusu sistemlerin geçici kabul işlemleri tamamlanmıştır. Sistemlerden 3 (üç) adedi Rize Artvin, Samsun Çarşamba ve Bursa Yenişehir Havalimanlarında kurularak hizmete verilmiştir. Sistemlerden iki adedi ise Balıkesir Koca Seyit Havalimanı ile Tokat Havalimanına kurulumları yapılmak üzere sevk edilmiş olup, Ba-

İlkesir Koca Seyit Havalimanına kurulum çalışmaları başlatılmış, Tokat Havalimanına da yakın zaman içerisinde kurulum gerçekleştirilerek cihazların hizmete verilmesi planlanmıştır.

Yer Yer Telsiz Cihazları

Kuruluşumuz 2023 Yılı Yatırım Programı kapsamında; Amasya-Merzifon, Bingöl, Bursa-Yenişehir, Çanakkale, Denizli-Çardak, Kahramanmaraş, Kayseri, Muğla Dalaman, Milas-Bodrum ve Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanlarında Yer Yer Haberleşmesinde kullanılmak üzere teknolojik ve ekonomik ömrünü tamamlamış olan analog telsiz sistemleri yerine dijital telsiz sistemlerinin kurulmasına yönelik ihale gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen ihale neticesinde 1027 adet Yer Yer Dijital Telsiz Sistemi Temini ve Tesisi işi sözleşmesi imzalanmış olup, sistemlerin 2024 yılı içerisinde kurulumlarının tamamlanarak hizmete verilmeleri planlanmaktadır. Ayrıca 2022 yılı yatırım programı kapsamında Trabzon, Samsun Çarşamba, Erzurum, Erzincan Yıldırım Akbulut, Diyarbakır, Şırnak Şerafettin Elçi, Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar, Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanlarına temin edilerek kurulumları gerçekleştirilen 603 adet Yer Yer Dijital Telsiz Sisteminin Geçici Kabul işlemleri tamamlanmıştır.

V-ATIS/D-ATIS Sistemleri

Elektronik Dairesi Başkanlığımızın çalışmaları ile geliştirilen ve ICAO Global Reporting Format (GRF)'i destekleyen V-ATIS ve D-ATIS yazılımları, geliştirilen yazılıma sahip D-ATIS sistemi 2022 yılı içerisinde İstanbul Havalimanı ile Ankara Esenboğa Havalimanına kurularak hizmete verilmişti. 2023 yılı içerisinde de İstanbul Havalimanı ile İstanbul Atatürk Havalimanı V-ATIS ve D-ATIS yazılımları güncel standartlara ve havalimanı gereklilikleri doğrultusunda güncellendi. Antalya Havalimanı D-ATIS sistemi Ankara Esenboğa Havalimanı Merkezi D-ATIS sistemi üzerinden hizmet verecek şekilde güncellendi. Milas Bodrum ve İzmir Adnan Menderes Havalimanlarına D-ATIS sistemleri kurularak hizmete verildi.

2023 yılı içerisinde; Gazipaşa Alanya, Adana, Van Ferit Melen, Hatay, Gaziantep, Isparta, Uşak, Bursa, Konya, Malatya, Kayseri, Sivas, Elazığ, Ordu Giresun, Balıkesir Koca Seyit, Şırnak Şerafettin Elçi, Diyarbakır, İzmir Adnan Menderes Havalimanlarına güncel yazılıma sahip V-ATIS sistemleri kurularak hizmete verilmiş, bu doğrultuda Kuruluşumuz 21 havalimanında toplam 42 ATSEP personeline V-ATIS ve D-ATIS teknik eğitimleri verilmiştir.

Ayrıca, Elektronik Dairesi Başkanlığımızca geliştirilen V-ATIS sistemi yazılımının Kıbrıs Ercan Havalimanına satış işlemi gerçekleştirilerek bedeli karşılığında kurulumu yapılmış ve V-ATIS sistemi söz konusu Havalimanında devreye alınmıştır.

HAVA SEYRÜSEFER SİSTEMLERİ FAALİYETLERİ

Havalimanlarımızda ve hava seyrüsefer istasyonlarımızda hizmet vermekte olan Türkiye hava sahasında seyrüsefer sistemi ağını tesis eden ve hava araçlarına güvenli yaklaşma ve iniş yapmalarını sağlayan uçuş emniyeti için büyük önem taşıyan Hava Seyrüsefer Sistemleri ILS, VOR/DVOR ve DME olarak adlandırılır.

Bakanlığımız talimatı ve Genel Müdürlüğümüz ilkesi gereği, ILS operasyonu yapılabilecek bütün havalimanlarımıza ILS tesisi sağlanmıştır. 2023 yılı sonu itibarı ile; Havalimanlarımızda 74 adet ILS sistemi mevcut olup, bütün Havalimanlarımız ve uzak istasyonlarımızda 76 adet VOR/DVOR, 153 adet DME ve 68 adet NDB sistemi hizmet vermektedir.

2023 yılı içerisinde;

- » Ağrı, Balıkesir Koca Seyit, Erzincan, Kapadokya, Mardin, Sivas Nuri Demirağ (Gemerek İstasyonu) Tekirdağ Çorlu Atatürk, Tokat, Ankara Esenboğa Havalimanları ile Bursa Şahintepesi ve Konya Mut hava seyrüsefer istasyonlarına tesis edilmek üzere 11 adet DVOR/DME Sisteminin satın alınmasına ilişkin yapılan ihale sonucu Güney Kore'de yerleşik Mopiens firması ile sözleşme imzalanmış olup, sistemler sevkiyat aşamasındadır.
- » Gaziantep, Elazığ, İzmir Adnan Menderes, Samsun (2 adet), Rize-Artvin Havalimanlarına tesis edilmek üzere 6 adet ILS ile Kahramanmaraş ve Erzincan Havalimanlarına tesis edilmek üzere 2 adet Localizer olmak üzere toplam 6 adet ILS, 2 adet Localizer sisteminin satın alınmasına ilişkin yapılan ihale sonucu Güney Kore'de yerleşik Mopiens firması ile sözleşme imzalanmış olup, sistemler sevkiyat aşamasındadır.
- » İstanbul Atatürk, Sinop, Van Ferit Melen, Adıyaman, Muş S.A, Malatya, Çanakkale, Sivas ve Kahramanmaraş Havalimanlarında ekonomik ömrünü doldurmuş mevcut VOR/DME Sistemleri DVOR/DME Sistemleri ile yenilenmiş olup, İstanbul Atatürk Havalimanı DVOR Sistemi hizmete verilmiştir.

Diğer DVOR/DME Sistemlerinin tesis yerlerinde mania kriterleri açısından iyileştirmeler yapılarak montajları tamamlanmıştır. İdareміz Uçuş Kontrol Planlamasına göre yakın zaman içerisinde sistemler hizmete verilecektir.

- » Balıkesir Koca Seyit Havalimanı ILS/DME Sistemi ile Alanya Gazipaşa Havalimanı LLZ Sistemi montajı tamamlanmış olup, yapılan uçuş kontrolü müteakip hizmete verilmiştir.
- » Yapım çalışmaları sürdürülen Çukurova Havalimanı DVOR/DME ve 2 adet ILS/DME Sisteminin montajları tamamlanmış olup uçuş kontrol testinden başarıyla geçmiştir. Sistemler kullanıma hazırdır.
- » Şanlıurfa GAP Havalimanına ikinci ILS/DME tesisi için altyapı çalışmaları ve sistem montajı tamamlanmıştır. Antalya Havalimanında 2 adet ILS/DME Sisteminin tesis işlemleri pist onarım çalışmaları ile paralel olarak sürdürülmektedir. Uçuş Kontrolü müteakip sistemler hizmete verilecektir.
- » İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı pist inşaatı kapsamında 2 adet ILS/DME Sistemi ve 2 adet DVOR/DME Sisteminin tesisi tamamlanarak hizmete verilmiştir. Hava seyrüsefer sistemlerine yönelik kontrolörlük çalışmalarına devam edilmektedir. Bu kapsamda 1. Pistte hizmet vermekte olan 2 adet ILS/DME Sistemi lokasyonunun altyapı ve mania kriterleri açısından iyileştirilerek tesisinin sağlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.
- » CNS Sistemlerine ve Hava Trafik Usullerine etkileri yönünden değerlendirilmek üzere yoğun bir şekilde intikal eden RES, HES, GES, ENH, bina vb. yapılaşma talepleri değerlendirilerek Kuruluşumuz görüşlerinin talep sahiplerine iletilmesi işi kesintisiz olarak sürdürülmüştür. Bu işlemlerin kolaylaştırılarak taleplerin azaltılması amacıyla SHGM tarafından sürdürülen Mania Sorgu Yazılımına ilişkin sistem verileri netleştirilerek söz konusu yazılıma data girişi yapılmıştır. SHGM tarafından Mania Sorgu yazılımına işlerlik kazandırılarak ilan edilmesi beklenmektedir.

GÖZETİM SİSTEMLERİ FAALİYETLERİ

2023 yılı sonu itibarıyla 8 adet PSR (Primary Surveillance Radar-Birincil Gözetim Radarı) ve 24 adet SSR (Secondary Surveillance Radar - İkincil Gözetim Radarı) ile 14 adet ADS-B (Automatic Dependent Surveillance-Broadcast - Otomatik Bağımlı Gözetim -Yayın) sistemi ülkemiz hava sahasında hizmet vermektedir..

ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti

SMART (Türkiye'deki ATM (Hava Trafik Yönetim) Kaynaklarının Sistemik Modernizasyonu) Projesi "Merkezi Ankara ACC ile Hava Trafik Kontrol Komplekslerinin Temin ve Tesisi İş'i" kapsamında tesis edilen ATC sistemleri üzerinde yazılım temelinde güncellemeler yapılması, özellikle İstanbul Havalimanına hizmet verecek yeni sensörlerin entegrasyonlarının yapılması ve ATC sistemlerinde yaşanabilecek yazılım/network arızalarının giderilmesi noktasında destek alınması amacıyla "ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti" projesi için Kuruluşumuz ile Leonardo S.p.A. firması arasında 20 Aralık 2019 tarihinde bir Sözleşme imzalanmıştır. 2023 yılsonu itibarıyla sözleşme kapsamında yer alan iş paketlerinden:

- » WP1- Destek Hizmeti (SUPSERV): Altıncı 6 aylık dönem tamamlandı.
- » WP2-Network Güncellenmesi (NETWORK): Kabul işlemleri tamamlandı.
- » WP3-ATC Yazılımının Güncellenmesi (OPSFUNC): Kabul işlemleri tamamlandı.
- » WP4-Entegrasyon (INTEGR): Kabul işlemleri tamamlandı.
- » WP5-FDP ve RPB Yazılımlarının Güncellenmesi (FDP-RPB): Kabul işlemleri tamamlandı.

28.12.2022 tarihinde Destek Hizmeti (SUPSERV) İş Paketinin 12.06.2023 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 2(iki) defa daha alınması için İş Artış Sözleşmesi imzalanmış olup, 2023 yılında ilk dönemin kabul işlemleri tamamlanmıştır.

Radar Sistemleri Temin ve Tesisi Projesi

Kuruluşumuz envanterinde yer alan ve ekonomik ömrünü tamamlayan Milas Küçüksungurtepe PSR/MSSR ile Yalova ve Şanlıurfa Korçık SSR sistemlerinin yenilenmesi amacıyla 2023 yılında ihaleye çıkmış olup, değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. İş kap-

samında İstanbul bölgesine hizmet vermek üzere Yalova istasyonu PSR/Mode S SSR olarak tesis edilecektir.

Simülâtör Sistemlerinin Modernizasyonu

Genel Müdürlüğümüz Havacılık Akademisinde kullanılan atcTRSim Simülâtörü Projeksiyon Kalibrasyon Sisteminin modernizasyonu, Nita Kule ve Radar Simülâtör Sistemine ait ATC monitör sisteminin mevcut konsollara adapte edilerek yenilenmesi amacıyla Havelsan Hava Elektronik San. Ve Tic. A.Ş. ile 06.11.2023 tarihinde "Havacılık Akademisi Simülâtör Sistemleri Modernizasyonu İşi" Sözleşmesi imzalanmıştır.

Yedek Malzeme Temini

2023 yılında radar sistemlerinde kullanılmak üzere muhtelif sayıda yedek malzeme temini gerçekleştirilmiştir.

Ar-Ge Projeleri

Kuruluşumuz ile TÜBİTAK arasında yürütülen Ar-Ge projelerinin (MGR/Mode S, Milli ATC, EFS-DCL vb.) teknik doküman hazırlama, kabul vb. süreçlerine aktif olarak katkı sağlanmıştır.

İstanbul Havalimanı ile ilgili işler

İstanbul Havalimanına A-SMGCS, EFS-DCL, CDM ve AMAN/DMAN sistemlerinin kurulumu ve entegrasyonu için yürütülen çalışmalara katkı sağlanmıştır.

Eğitim Faaliyetleri

Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sınav, Sertifika Lisans ve Yetkilendirme Yönetmeliği (SHY-ATSEP) çerçevesinde; 16 personelin ATSEP Temel Eğitimi, 35 Personelin ATSEP Seyrüsefer Yeterlilik Eğitimi, 13 personelin ATSEP Haberleşme Yeterlilik Eğitimi, 13 personelin ATSEP Gözetim Yeterlilik Eğitimi, 15 personelin ATSEP Seyrüsefer İşbaşı Eğitimi, 29 Personelin ATSEP Gözetim İşbaşı Eğitimi ve 3 Personelin ATSEP Haberleşme İşbaşı Eğitimi alması sağlanmıştır.

SİSTEMLERİN TESİS VE İŞLETMESİNE YÖNELİK FAALİYETLER

Sistem Tesis ve İşletme Şube Müdürlüğü görev ve sorumlulukları çerçevesinde;

Havalimanlarında hizmet vermekte iken arızalanan ve havalimanı imkanları dâhilinde onarılamayan seyrüsefer yardımcı sistemlerinin (VOR, DME, NDB, ILS) ve haberleşme sistemlerinin tekrar hizmete verilebilmesi için teknik destek sağlanmış, cihaz demontaj/montaj çalışmaları ile cihaz kurulumlarına yönelik yer belirleme çalışmaları yürütülmüştür.

Hizmete verilecek olan Çukurova Havalimanında haberleşme cihazlarının (hava trafik kontrol kulesine ve verici istasyonuna) ve NDB sisteminin kurulumları gerçekleştirilmiş, hizmet vermeye hazır hale getirilmiştir.

Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş.'nin (HEAŞ) Kalite İç Denetim Planı doğrultusunda 14.09.2023 tarihinde yapılan CNS (Haberleşme, Seyrüsefer, Gözetim) Birimi denetiminde bulunulmuştur.

Ülkemiz hava sahasında GPS sinyal kesintileri sebebiyle yaşanmakta olan olumsuzlukların çözümüne yönelik tedbirlerin belirlenmesi ve hayata geçirilmesi amacıyla, GPS'e alternatif olarak gündeme getirilen DME/DME kullanımına olanak sağlayacak usullerin ilan edilmesine yönelik pilot bölge olarak seçilen Van Ferit Melen Havalimanı için ilgili yazılımda yapılan çalışmalar neticesinde DME cihazı kurulumu için belirlenen Bitlis ili Adilcevaz ilçesindeki lokasyonlara Mobil DME cihazları tesis edilmiş, gerçekleştirilen uçuş kontrol faaliyetlerinde yer ekibi olarak görev icra edilmiş ve istasyonların kurulumlarına yönelik çalışmalara başlanmıştır. Ayrıca, Gaziantep Havalimanına yönelik olarak da DME/DME kullanımına olanak sağlayacak yazılımsal çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Geçitkale Havalimanında hizmet vermekte olan DME cihazı için personel görevlendirilerek teknik destek sağlanmıştır.

Kuruluşumuz sorumluluğunda hizmet vermekte olan VOR, DME ve NDB cihazlarının çalışma prensipleri, teknik özellikleri ve kullanımına yönelik bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi amacıyla; Ankara Esenboğa Havalimanındaki Sistem Tesis İşletme Şube Müdürlüğü yerleşkesinde Müdürlüğümüzde görevli işbaşı eğitmenleri tarafından VOR cihazına yönelik olarak 1, DME cihazına yönelik olarak 1 ve NDB cihazına yönelik olarak 2 eğitim

düzenlenmiş, muhtelif havalimanlarından toplam 20 personelimizin ilgili cihazlar hakkında kapsamlı eğitim alması sağlanmıştır.

Sistem Tesis ve İşletme Şube Müdürlüğü bünyesinde 2023 yılında; 5 Meslek Lisesi öğrencisi ve 4 Üniversite öğrencisi staj yapmıştır.

Sistem Tesis ve İşletme Şube Müdürlüğü bünyesindeki CNS Kalibrasyon Laboratuvarında, merkezde ve havalimanlarında Haberleşme, Seyrüsefer, Gözetim (CNS) sistemlerinin kontrol, bakım, onarımında ve İşletme Hizmetlerinde kullanılmakta olan 950 adet multimetre, wattmetre, frekansmetre vb. cihazın kalibrasyonu yapılmıştır. Söz konusu laboratuvarlarda kullanılan kalibratör cihazlarının kalibrasyon işlemlerinin, TÜBİTAK UME tesislerinde yapılması sağlanmıştır, TÜBİTAK UME Tesislerinde bulunan Kalibrasyon Laboratuvarı ile Kuruluşumuz Laboratuvarı arasında karşılaştırma işlemleri yapılmıştır.

CNS Kalibrasyon Laboratuvarımız, akredite olan ve olmayı planlayan laboratuvarların yeteneklerinin karşılaştırılması maksadıyla TÜRKAK ve TÜBİTAK UME'nin işbirliğinde düzenlenen RF ve mikrodalga güç ölçümleri ile ilgili Laboratuvarlar Arası Karşılaştırma (LAK) çalışmasına katılmıştır. Laboratuvarlar arası karşılaştırmalar ve yeterlilik deneyleri, kalibrasyon/deney laboratuvarlarının teknik yeterliliklerini değerlendirilmesinde önemli bir araç olup, akredite olan veya akreditasyon için başvuran laboratuvarların, akreditasyon kapsamındaki her bir ölçüm büyüklüğü ile ilgili bir Laboratuvarlar Arası Karşılaştırma (LAK) ve/veya bir Yeterlilik Testi (YT) programına katılması ve başarılı sonuç elde etmiş olması TÜRKAK tarafından aranan bir gerekliliktir. Sektörün önde gelen laboratuvarlarının yer aldığı söz konusu çalışmada; ölçüm referans değerlerinin belirsizlik hesaplaması "ISO Guide for the Expression of Uncertainty in Measurement (GUM)" ve "EA-4/02 Expression of the Uncertainty of Measurement in Calibration" standartlarına göre yapılmış, 0 dBm nominal güç seviyesinde 50 MHz, 500 MHz, 1 GHz, 2 GHz, 4 GHz, 6 GHz, 8 GHz, 10 GHz, 12 GHz, 14 GHz, 16 GHz ve 18 GHz frekans noktalarında RF ve mikrodalga güç ölçümleri gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın neticesinde; Kuruluşumuz CNS Kalibrasyon Laboratuvarı, çalışmaya katılım sağlayan 11 (onbir) laboratuvar arasında, "Denklik derecesi (D)" ve "En değerleri" üzerinden yapılan değerlendirme sonucunda tüm ölçüm büyüklüklerinde başarılı sonuç elde eden ilk 3 (üç) laboratuvar içerisinde yer almıştır.

2023 yılı içerisinde; 194 adet telsiz, 34 adet VOR, 6 adet DME ve 6 adet NDB cihazına ait kart ve modülün onarımı Sistem Tesis İşletme Şube Müdürlüğü bünyesinde gerçekleştirilmiş, VOR, DME, NDB ve haberleşme cihazlarına ait 70 adet kart ve modülün sigorta kapsamında onarımı sağlanmıştır.

EUROCONTROL tarafından yayınlanan ESARR-3 düzenlemesi, bu düzenlemeye paralel olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanmış olan "Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcıları Tarafından Emniyet Yönetim Sistemlerinin Kullanılmasına İlişkin Talimat (SHT 65-03)" ve "Hava Trafik Emniyeti Elektronik Personeli Sınav, Sertifika, Lisans ve Yetkilendirme Yönetmeliği (SHY- ATSEP)" gereği olarak, Elektronik Dairesi Başkanlığı Elektronik (CNS) Hizmetleri Emniyet Yönetim Sistemi kapsamında 2023 yılı Mayıs-Kasım ayları arasında Başmüdürlüklerin Elektronik Müdürlüklerinde ve Havalimanı Müdürlüklerinin Elektronik Şefliklerinde Emniyet Yönetim Sistemi (EYS) İç Tetkikleri gerçekleştirilmiştir.

ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Standardı kapsamında, 2023 yılı Mayıs-Kasım ayları arasında Kalite Yönetim Sistemi (KYS) İç Tetkikleri gerçekleştirilmiş ayrıca Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığınca yürütülen Entegre Kalite Yönetim Sistemi çalışmaları kapsamında yürütülen faaliyetlere destek verilmiştir.

Kalite Yönetim Sistemi (KYS) ve Emniyet Yönetim Sistemi (EYS) kapsamında Elektronik (CNS) Hizmetlerinde kullanılan dokümanlarda ihtiyaç duyulan revizyonlar yapılmıştır.

Elektronik (CNS) Hizmetlerine yönelik olarak yürütülen talimat ve proseslerin takipleri yapılarak elde edilen verilerin analizleri Başmüdürlüklerin Elektronik Müdürlükleri, Havalimanı Müdürlüklerinin Elektronik Şeflikleri ve Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı ile paylaşılmıştır.

Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin emniyetli ve herhangi bir aksamaya mahal vermeksizin sürdürülebilmesini teminen Başmüdürlüklerde ve Havalimanı Müdürlüklerinde düzenlenen Mahalli Emniyet Komisyon toplantılarına dair her yılın Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında düzenlenen Sonuç Raporlarında yer alan Elektronik (CNS) Hizmetleri kapsamındaki hususlar irdelenerek değerlendirmeler yapılması sağlanmıştır.

DHMI Haberleşme Telsiz Cihazları (Yer-Yer) ve (Hava-Yer) Diğer Sistem ve Cihazlar

Havalimanları	Kara Telsizleri								Yüksek Frekans-Yüksek Yan Bant HF-SSB	VHF Hava / Yer						UHF Hava / Yer			Haberleşme Cihazları				GENEL TOPLAM
	Araç Telsizi	El Telsizi	Sabit Telsiz	Röle	Trunk Telsizler					Sabit			Araç Telsizi	Portatif	El Telsizi	Sabit			Kayıt Cihazı	Ses Haberleşme Sistemi VCS	Radyolink	ATIS	
					Sabit Telsizi	El Telsizi	Araç Telsizi	Röle		Verici	Alıcı	Tx/Rx				Verici	Alıcı	Tx/Rx					
İstanbul Atatürk	7	40	2		1	80	94	5	2	215	215	30	57	6	10	22	22	5	2	1	4	2	822
İstanbul										240	240	23	-	-	-	26	26	1	1	1		2	560
Ankara Esenboğa			5	1	10	68	42	4	3	46	42	27	17	6	6	28	26	-	2	1		2	336
İzmir Adnan Menderes						287	143	5	4	164	174	16	27	2	3	30	36	11	2	1		2	907
Hava Trafik Kontrol Merkezi									2	286	287	9	-	-	2	24	21	-	1	1			633
Antalya		7			1	119	32	4	2	153	153	7	16	1	5	24	24	-	2	1	1	2	554
Muğla Dalaman		80			11	201	25	3	3	47	44	12	19	1	5	26	26	6	2	1	3	1	516
Milas-Bodrum					11	222	21	3	2	49	48	8	14	6	3	16	16	3	2	1	2	2	429
Adana						48	10	1	2	30	29	15	13	2	3	9	10	3	1	1		1	178
Trabzon					7	91	35	1	2	31	32	18	13	2	1	12	12	7	1	2	1	1	269
Isparta Süleyman Demirel	7	50	2	1					2	16	16	5	3	-	2	8	8	2	1	1		1	125
Kapadokya	19	39	4	1					2	18	18	11	6	2	2	10	10	1	1	1		1	146
Erzurum	25	44	5	2					2	22	21	9	12	3	4	12	11	1	1	1		1	176
Gaziantep		1			8	130	10	1	2	31	30	7	13	1	2	10	10	1	1	1		1	260
Adıyaman	8	31	4	1					2	14	14	3	9	2	1	6	6	-	1	1			103
Ağrı Ahmed-i Hani	18	20	1	1					2	20	20	8	2	1	2	8	8	2	1	1			115
Balıkesir Merkez	6	35		1					2	3	3	3	1	1	-	-	-	-	1				56
Balıkesir Koca Seyit	3	41	1	1					2	11	12	7	9	-	3	4	4	6	2	1		1	108
Batman	4	54	2	1					2	8	10	3	7	1	1	-	-	-	1			1	95
Bingöl	3	48	2	1					2	14	14	4	7	-	1	6	6	1	1	1			111
Bursa Yenişehir	10	40	4	1					2	35	36	6	12	2	1	9	9	5	2	1		1	176
Çanakkale	1	35	2	1					2	6	6	18	11	-	5	-	-	7	1	1		1	97
Denizli Çardak	15	34	1	1					2	12	13	7	9	1	2	6	6	2	1	1			113
Diyarbakır	2	52	5	2					2	31	31	6	12	-	-	4	4	-	2			1	154
Elazığ	9	43	6	2					2	18	18	7	10	3	1	10	10	5	1	1		1	147
Erzincan Yıldırım Akbulut	7	20	6	1					2	21	21	9	7	-	2	11	11	4	1	1			124
Gökçeada	1	15	1						2	3	3	10	4	2	1	5	5	4	1				57
Hatay	1	25	1	1					2	10	10	7	6	1	4	6	6	4	1	1		1	87
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	16	26	2	1					2	16	15	5	13	-	2	6	6	1	1			1	113
İğdir Şehit Bülent Aydın	1	38	2	1					2	8	8	6	4	-	-	4	3	2	1				80
Kahramanmaraş	16	30	7	1					2	10	10	5	8	1	1	6	6	2	1	1			107
Kars Harakani	16	29	3	1					2	10	10	14	4	-	1	7	8	2	1	1			109
Kastamonu	14	16	2	1					2	24	25	5	5	-	1	8	8	1	1	1			114

DHİMİ Haberleşme Telsiz Cihazları (Yer-Yer) ve (Hava-Yer) Diğer Sistem ve Cihazlar

Havalimanları	Kara Telsizleri								Yüksek Frekans-Yüksek Yan Bant HF-SSB	VHF Hava / Yer						UHF Hava / Yer			Haberleşme Cihazları				GENEL TOPLAM
	Araç Telsizi	El Telsizi	Sabit Telsiz	Röle	Trunk Telsizler			Sabit			Araç Telsizi	Portatif	El Telsizi	Sabit			Kayıt Cihazı	Ses Haberleşme Sistemi VCS	Radyolink	ATIS			
					Sabit Telsiz	El Telsizi	Araç Telsizi	Röle		Verici				Alıcı	Tx/Rx	Verici					Alıcı	Tx/Rx	
Kayseri	10	74	1	2					2	1	1	8	10	2	-	-	-	-	2			1	114
Kocaeli Cengiz Topel	9	35	2	1					2	15	15	3	6	-	2	-	-	-	1			1	92
Konya	9	43	5	1					2	23	24	7	14	1	-	5	4	-	2			1	141
Malatya	13	28	4	1					2	2	1	8	9	2	1	-	-	1	1			1	74
Mardin Prof.Aziz S.	1	20	2	1					2	15	15	6	8	1	1	3	4	7	1	1			88
Amasya Merzifon	5	26	2	1					2	20	21	2	8	2	2	6	7	-	2				106
Muş Sultan A.	17	39	1	2					2	14	14	3	16	1	1	10	10	1	1	1			133
Ordu-Giresun		20	2	1					2	15	15	8	2	-	1	6	6	1	1	1		1	82
Rize-Artvin	4									18	18	4				8	8		2			1	56
Samsun Çarşamba	12	18	3	1					2	29	27	10	8	-	2	8	10	6	2	1	1	1	141
Siirt	9	30	3	2					2	12	12	11	5	-	1	2	1	7	1	1			99
Sinop	10	54	1	1					2	11	11	9	6	1	-	5	7	2	1	1		1	123
Sivas Nuri Demirağ	8	20	3	1					2	30	32	7	5	-	1	14	14	1	1	1		1	141
Şanlıurfa GAP	10	30	3	2					2	32	32	6	8	1	2	15	15	1	1	1		1	162
Şırnak Şerafettin E.		15	2	1					2	16	15	5	3	2	1	6	6	1	1	1		1	78
Tekirdağ Çorlu Atatürk	17	65	2	1					2	12	11	13	10	3	1	1	1	4	1	1		1	146
Tokat	2	23	3	1					2	10	10	3	4	1	2	8	8	2	2			1	82
Uşak	11	41	2	1					3	15	14	3	9	2	2	8	8	1	1			1	122
Van Ferit Melen	-	45	3	2					2	12	12	10	17	2	1	6	6	3	1	1		1	124
G. Alanya (DHİMİ)									2	8	8	6	-	-	1	9	8	2	1	1	1	1	48
Zonguldak Ç. (DHİMİ)										6	6	7	1	-	1	8	6	2	1		-	1	39
Zafer (DHİMİ)									2	10	10	2	3	1	2	4	4	1	1	1	1		42
Aydın Çıldır (DHİMİ)										2	2	6	-	-	1	-	-	5	1	1			18
Çukurova										26	26	6				6	6	1	1	1			
Depo										59	63	46	-	-	-	316	316	11	1				812
DHİMİ Toplamı	356	1.519	114	48	49	1.246	412	27	109	2.035	2.043	529	502	69	103	817	819	149	73	43	14	44	11.040
İstanbul (İGA)	8				71	873	256	64					68	45	92				3	1			1.481
İstanbul Sabiha Gökçen (HEAS/ISG)					2	370	85	8		34	34	10	64	4	4	4	4	4	2	1	2	1	633
Ankara Esenboğa (TAV)						5	60	2															67
İzmir Adnan Menderes (TAV)	53	4	1			3	57		1		2	1					2						124
Antalya (FRAPORT TAV)					9	294		2			3												5
Muğla Dalaman (YDA)					78		4																82
EskişehirHasan P. (E. Teknik Üniversitesi)	6	32	1	-	-	-	-	-	-		6	6	-	-	2	-	-	-	2		-		55
Zonguldak Çaycuma (Z.O.S.A.Ş.)	-	22		-	-	-	-	-	-														22
Gazipaşa Alanya (TAV)	-	20	2	-	-	-	-	-															22
Zafer (İC İÇTAŞ)	2	35	2	1		3	1	3															47
Muğla Milas-Bodrum (TAV)		22																					22
Aydın Çıldır (THY)					2	30		1			2	1	3		1								40
GENEL TOPLAM	364	1.711	123	50	202	2.530	875	107	110	2.069	2.090	547	637	118	202	821	825	153	80	45	16	45	13.640

Hava Muhabere Sistemleri (AFTN/CIDIN/AMHS Bağlantıları ve AFTN/CIDIN/AMHS Sistemine Bağlı Lokal Bağlantılar)

Havalimanları	AFTN/AIM Üniteleri	WAN	TCP/IP	TCP/PPP	CIDIN	IA-5	AMHS	Lokal Bağlantı Adedi
İstanbul Atatürk			X/17	tcp	X/2		19	37
Ankara Esenboğa	GH DSL		X/9	tcp			9	14
Ankara HTKM			X/21	tcp	X/1	X/1	23	11
Ankara Genel Müdürlük			X/12	tcp			12	10
İzmir Adnan Menderes			X/7	tcp			7	6
Antalya			X/7	tcp			7	5
Muğla Dalaman			X/5	tcp			5	5
Milas-Bodrum			X/3	tcp			3	4
Adana			X/4	tcp			4	2
Trabzon			X/4	tcp			4	3
Erzurum			X/2	tcp			2	2
Gaziantep			X/2	tcp			2	2
Adıyaman			X/2	tcp			2	1
Ağrı Ahmed-i Hani			X/2	tcp			2	2
Amasya Merzifon			X/1	tcp			1	2
Balıkesir Koca Seyit			X/1	tcp			1	2
Batman			X/1	tcp			1	2
Bingöl			X/2	tcp			2	3
Bursa Yenişehir			X/2	tcp			2	3
Çanakkale			X/2	tcp			2	2
Gökçeada			X/2	tcp			2	2
Denizli Çardak			X/2	tcp			2	2
Diyarbakır			X/3	tcp			3	2
Elazığ			X/2	tcp			2	2
Erzincan Yıldırım Akbulut			X/2	tcp			2	2
Hakkari Yüksekova S. E.			X/2	tcp			2	2
Hatay			X/2	tcp			2	2
İğdir Şehit Bülent Aydın			X/3	tcp			3	3
İsparta Süleyman Demirel			X/3	tcp			3	2
Kahramanmaraş			X/2	tcp			2	2
Kars Harakani			X/2	tcp			2	2
Kastamonu			X/2	tcp			2	2
Kayseri			X/2	tcp			2	2
Kocaeli Cengiz Topel			X/3	tcp			3	2
Konya			X/1	tcp			1	2
Malatya			X/2	tcp			2	2
Mardin Prof.Aziz Sancar			X/2	tcp			2	2
Muş Sultan Alparslan			X/3	tcp			3	3
Kapadokya			X/3	tcp			3	2
Ordu-Giresun			X/2	tcp			2	3
Rize-Artvin			X/2	tcp			2	2
Samsun Çarşamba			X/2	tcp			2	2
Siirt			X/2	tcp			2	2
Sinop			X/2	tcp			2	2
Sivas Nuri Demirağ			X/2	tcp			2	2
Şanlıurfa GAP			X/2	tcp			2	5
Şırnak Şerafettin Elçi			X/2	tcp			2	2
Tekirdağ Çorlu Atatürk			X/3	tcp			3	2
Tokat			X/2	tcp			2	2
Uşak			X/2	tcp			2	
Van Ferit Melen			X/2	tcp			2	
İstanbul Sabiha Gökçen			X/7	tcp			7	1
İstanbul			X/15	tcp			15	1
Eskişehir Hasan Polatkan			X/3	tcp			3	3
Zonguldak Çaycuma	GH DSL		X/2	tcp			2	2
Gazipaşa Alanya			X/2	tcp			2	2
Zafer			X/2	tcp			2	2
Aydın Cıldır			X/1	tcp			1	2
VİYANA						X/1	1	
ROMA						X/1	1	
ATİNA						X/1	1	
VARŞOVA						X/1	1	
BAKÜ						X/1	1	
EUROCONTROL						X/3	3	
TAHRAN					X/1		1	
BAHREYN					X/1		1	
İNGİLTERE						X/1	1	
SOFYA						X/1	1	
BUDAPESTE						X/1	1	
ÜRDÜN						X/1	1	
GÜRCİSTAN						X/1	1	

CNS Kalibrasyon Laboratuvarının Faaliyetleri (Test Ölçü Cihazı İsmi)

Havalimanları	Multimetre	Frekansmetre	Osiloskop	Wattmetre	Wattmetre Kristal	PIR	Pensampermetre	Powersensör	Muhtelif	Toplam
Adana	3	1	1	1	5					11
Ankara Esenboğa	7	5	5	5	25		11			58
Antalya	7	1	1	1	4			2		16
Adıyaman	3	2	1	1	4					11
Ağrı Ahmed-i Hani	4	1	1	2	8			2		18
Amasya Merzifon	2	1	1	2	8			2		16
Balıkesir Koca Seyit	4	1	2	1	4			1		13
Balıkesir Merkez	2	1	1	2	6					12
Batman	3	2	1	1	2					9
Bingöl	2	1	1	2	15					21
Bursa Yenişehir	2	2	3	2	8		1	2		20
Çanakkale	2			2	13					17
Gökçeada	3	1	1				2			7
Denizli Çardak	2	1	1	1	10			1		16
Diyarbakır	2	1	1	2	4					10
Elazığ	3	2	2	3	8		1			19
Erzincan Yıldırım A.	4	1	2	2	11					20
Erzurum	5	1	1	1	3		1			12
Gaziantep	9	2	1	1	2		5			20
Hakkari Yüksekova S.E.	4	1	1	2	5					13
Hatay	3	1	2	2	7		1			16
Hava Trafik Kontrol Merkezi	6	1	1	1	2			3	1	15
İğdır Şehit Bülent Aydın	2	1	1	1	3					8
Isparta Süleyman Demirel	3		1	2	8		1			15
İstanbul	6	1	2							9
İstanbul Atatürk	14	1	1	4	28			2	1	51
İzmir Adnan Menderes	11	4	3	5	19		2	2		46
Kahramanmaraş	3	1	1	1	3		2			11
Kars Harakani	2			2	9		1			14
Kastamonu	2	1	1	1	8		2			15
Kayseri	4	2	2	2	7					17
Kocaeli Cengiz Topel	3	2	1	1	8					15
Konya	4	1	1	2	16			1		25
Malatya	4	2	2	2	8					18
Mardin	2	1	1	1	8					13
Muğla Dalaman	1	1	1	3	9			2		17
Milas-Bodrum	7	2	2	3	13		1	1		29
Muş Sultan Alparslan	2	1	1	2	9					15
Kapadokya	5	1	1	3	5					15
Ordu-Giresun	3	2	1	1	5			1		13
Samsun Çarşamba	4	1	2	4	9		1			21
Siirt	2	1	1	2	6					12
Sinop	3	1	1	1	5					11
Sivas Nuri Demirağ	2	1	1	1	2					7
Şanlıurfa GAP	2	1	1	1	8					13
Şırnak Şerafettin Elçi	2	1	1	1	4		2			11
Tekirdağ Çorlu Atatürk	3	1	2	1	4					11
Tokat	3	1	1	1	3					9
Trabzon	7	1	2	2	14		2	1		29
Uşak	2	1	2	1	4		1			11
Van Ferit Melen	6	1	1	1	10		4			23
Eskişehir Hasan Polatkan	1	1	1	1	4	1				9
Zafer				1	8					9
Rize-Artvin	2	1	1	1	3					8
Selçuk Efes	1			1	3					5
Aydın Çıldır				1	4					5
Merkez				6	33			1		40
Toplam	200	67	71	100	444	1	41	24	2	950

BİLGİ TEKNOLOJİLERİ HİZMET VE FAALİYETLERİ

YAZILIM GELİŞTİRME ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

FIDS (Uçuş Bilgi Sistemi)

Başkanlığımız Yazılım Geliştirme Şube Müdürlüğüne kendi öz kaynaklarımızla geliştirilen Uçuş Bilgi Sistemi 2023 yılında Kayseri Havalimanı yeni terminal binasında da kurulmuş olup 2023 yılı sonu itibarıyla 41 adet Havalimanında aktif olarak hizmet vermektedir.

Hizmet verilen 41 Havalimanı; Adana, Adıyaman, Ağrı, Amasya-Merzifon, Balıkesir-Merkez, Balıkesir Koca Seyit, Batman, Bingöl, Bursa-Yenişehir, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Elâzığ, Erzurum, Gaziantep, Hakkâri Yüksekova, Hatay, Iğdır, Isparta, Kahramanmaraş, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Malatya, Mardin, Muş, Ordu-Giresun, Samsun Çarşamba, Siirt, Sinop, Sivas, Şanlıurfa GAP, Şırnak Şerafettin Elçi, Tekirdağ Çorlu, Tokat, Trabzon, Kapadokya ve Van Havalimanlarıdır.

Ekonomik ömrünü tamamlamış, teknolojisi çok eski kalan (+10 yıl) uçuş bilgi monitörlerine sahip havalimanlarının yeni monitörler ve mini PC'ler ile güncellenmesi 2024 yılı için planlanmaktadır.

Uçuş Bilgi Sisteminin güncel teknolojilerle yeni versiyonunun yazılması süreci başlatılmış olup 2024 yılı sonuna kadar testlerinin tamamlanması öngörülmektedir.

UÇUŞ BİLGİ SİSTEMİ

Havalimanlarındaki tüm uçuşların İnş/Kalkış bilgilerini İşçikime durumu, İhtal durumu, tahmini gidiş saati vs..l ekranlar vasıtasıyla gösteren; yolcular, karşılayıcıları ve yer hizmetlerini doğru ve zamanında yönlendiren sistemdir.

Sistemin Başlıca Özellikleri

- Çoklu Dil Desteği sunar.
- Kullanıcı Dostu Arayüzü (Web Tabanlı) sahiptir.
- Sezgisel Uçuş Kayıtları oluşturulabilir.
- Reklam, Tanıtım ve Bilgilendirme Video, resim ve slaytların gösterilmesine imkan verir.
- Uçuş Bilgi Monitörlerinin tümünün sistem üzerinden yönetilmesini sağlar.
- Rol tabanlı Kullanıcı Yetkilendirmesine sahiptir.
- Her bir monitör için Haftalık Zaman Çizelgesinin oluşturulabilmesini sağlar.
- Monitör türleri için Farklı Layout/Sayfa Düzeni seçilmesine imkan verir.

DEVLET HAVA YETKİLERİ İLETİMESİ
BİLGİ TEKNOLOJİLERİ DİREKTÖRLÜĞÜ

Emirler Mahallesi-Hava Yolları Binası-32. Kat Kat: 3200
YENİPAZARLI / ANKARA TÜRKİYE
T: +90312 211 22 44
W: <https://www.dhmi.gov.tr>
E: info@dhmi.gov.tr

AIS Portal - Uçuş Planı Modülü

Pilotlar, Uçuş eğitimi alan öğrenciler ya da bunlar adına işlem yapan Dispatchler uçuş planlarını ve bu planlara ait ATS mesajlarını internet üzerinden çok kısa sürede ilgili AIS birimlerine iletebilmektedir. Favori Uçuş Planları, Uçuş Plan ve Hava aracı şablonları gibi ek özelliklerle plan doldurulma süresi minimum düzeye inmiş, plan doldurulma esnasında uygulanan kısıtlamalarla daha önce faks ve telefon ile gönderilen planlarda yaşanan sorunlar ortadan kaldırılmıştır. Gönderilen planlar, ilgili AIS birimlerinde hemen işleme konulmakta, kriterlere uygun olmayan planlarla ilgili gerekli işlemler yapıp planı gönderen kişi anında bilgilendirilmektedir. AIS birimi, başka bir sisteme girmeden portal üzerinden AFTN dağıtım işlemi daha önce hazırlamış olduğu hazır adres şablonlarını kullanarak hızlı bir şekilde gerçekleştirmektedir. Bu modül ile havalimanlarındaki AIM uzmanı çalışanlarının iş yükü önemli ölçüde hafifletilmiştir. Jandarma Havacılık, Emniyet Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü, Türk Hava Yolları Uçuş Akademisi gibi pek çok özel ve devlet kurumu münferit uçuş planlarını AIS Portal üzerinden göndermektedir.

EAD Notam Service Modülü

Ayrı bir web sayfasından hizmet veren DHMI-NOTAM hizmeti (ead.dhmi.gov.tr) AIS Portal içerisine entegre edilmiştir.

EAD (European AIS Database) servisleri kullanılarak belirli periyotlarda sorgulanan NOTAM bilgileri Coğrafi koordinatları işlendikten sonra harita üzerinde gösterimi sağlanarak havacılık sektörünün kullanımına sunulmuştur. Bu Modül ile güncel NOTAM'lı sahalar, harita üzerinde görüntülenmekte ve detay bilgilerine erişilebilmektedir. İleri tarihli NOTAM sorgulaması yapılabilir. Bazı Kurumların talebi üzerine NOTAM'ların XML, KML (2D,3D) ve KMZ (2D,3D) formatlarında indirilme özelliği eklenmiştir. Bununla birlikte; Yol, VFR Yol, Hava sahaları, Seyrüsefer yardım cihazları gibi statik veriler diye tabir edilen bilgiler de harita üzerinde görüntülenebilmektedir. Havacılık sektöründeki birçok özel kuruluş ve devlet kurumları aktif olarak sistemi kullanmaktadır. Ayrıca NOTAM bilgileri bir servis üzerinden Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ile paylaşılmaktadır. Esenboğa FUA gibi çizim yaparak analiz yapan birimler için basit çizim yetenekleri de sisteme eklenmiştir. SHGM İHA Kayıt sistemi ile yapılan servis entegrasyonu sayesinde İHA Kayıt sisteminden gönderilen

NOTAM İstekleri HTKM'deki ilgili birimin önüne anında düşmekte ve yapılan işlemin sonucu IHA Kayıt sistemine iletilmektedir.

VFR Trafik İzleme Modülü

AFTN hattı üzerinden gönderilen VFR Uçuş planları ve bunlara bağlı ATS mesajları işlenerek sisteme kazandırılmış ve daha önce kâğıt üzerinde tutulan VFR uçuşlar sistem tarafından otomatik izlenebilir hale getirilmiştir. Bu da VFR takibi yapan ilgili AIS birimlerindeki AIM uzmanı çalışanların işlerini kolaylaştırmıştır.

AIS Portal uygulamasının güncel yazılım teknolojileri kullanılarak yeniden yazılması süreci devam etmektedir, 2024 yılı ortasında testlerinin tamamlanıp kullanıma açılması öngörülmektedir.

DHMİ Online

Başkanlığımızca geliştirilen DHMİ Online (Kurumsal Uygulamalar) 2007 yılından itibaren aktif olarak kullanılmakta olup içerisinde;

- » İnsan Kaynakları Modülü
- » Finans Modülü (Mali İşler)
- » Satın Alma Modülü
- » Hizmet ve Gelirler
- » Destek Hizmetleri Modülü
- » Yönetici Bilgilendirme Modülü
- » Evrak (EBYS) Modülü
- » Eğitim Modülü
- » Hakediş Modülü
- » Seyrüsefer Modülü
- » Elektronik Modülü (Bakım-Uçuş Kontrol, Arıza Takip, NOTAM, ATSEP, CNS Cihaz)
- » Acil Yardım ve Güvenlik Modülü
- » İşletme Modülü
- » Hasılat Modülü
- » Mobil Modülü

- » Strateji-Yatırım Modülü
- » Hasılat Modülü
- » İnşaat Emlak Modülü
- » Teftiş Modülü
- » Bilgi Teknolojileri Modülü
- » Staj Modülü
- » Anket Modülü
- » Sistem Yönetim Modülü
- » Sorun/İstek Bildirim Modülü
- » Turkcell Mobil İmza Entegrasyonu bulunmaktadır.

2023 yılı içerisinde birimlerden gelen talepler, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda güncellemeler ve geliştirme çalışmaları devam etmiştir.

Kuruluşumuz Mobil Uygulamaları

2021 yılında Başkanlığımız tarafından geliştirilen kullanıcı ve yolcu dostu Uçuş Rehberim Mobil Uygulaması (IOS/Android) Kuruluşumuzun Vatandaşa sunduğu hizmetler kapsamında geliştirmiş olduğu en önemli uygulamaların başında yer almaktadır. Bu kapsamda; 2020 yılı Ekim ayı içerisinde Bakanlığımız tarafından Esenboğa Havalimanında lansmanı yapılarak kamuoyuna tanıtılmıştır.

DHMİ Uçuş Rehberim Mobil Uygulaması, yolcuların seyahat ve iletişim ihtiyaçlarını çağın gereklilikleri doğrultusunda yolcu dostu anlayışı ile tüm hizmetleri tek bir noktada sunmayı amaçlamaktadır. Ücretsiz wifi, aracım nerede, canlı uçuş takip sistemi, havalimanı interaktif navigasyon haritaları, güncel haberler, döviz bilgileri, kullanıcı konumuna göre hava durumu, çeviri özelliği ve namaz vakitleri gibi birçok özelliği barındırmaktadır.

Kullanıma sunulduğu günden beri yoğun ilgi gören Uçuş Rehberim mobil uygulamasına 2022 yılında memnuniyet anketi eklenmiştir. 2023 yılında yenileme çalışmalarına başlanmış ve 2024 yılı içerisinde güncel teknolojiler doğrultusunda yenileme yapılması planlanmıştır.

Hizmet ve Gelirler Sistemi

Hizmet ve Gelirler Sistemi Kuruluşumuza bağlı Havalimanlarına yapılan iniş/kalkış ve Hava sahamızı kullanan transit geçiş yapan hava araçlarının kayıtlarının elektronik ortamda tutulması ve bu hava araçlarına verilen hizmetlerin ücretlendirilmesi amacıyla ve karar

destek hizmetleri içeren kurum dışı veri kaynaklarıyla entegre edilmiş halde 01.01.2007 tarihinden beri kullanılmaktaydı.

Hizmet ve Gelirler Sistemi'nin teknolojik yenilenme çalışmaları 2023 yılında da devam etmiştir. Kurum içinde (intranet) çalışan mevcut sistemin web tabanlı uygulama olarak hizmet vermesi ve DHMİONLINE sistemi içerisinde entegre bir modül olarak çalışması sağlanmıştır. Halihazırda tüm havalimanlarımız ve Merkez Birimlerimizce kullanılmaktadır. 2024 yılı için de bakım ve geliştirme çalışmalarına devam edilmesi öngörülmektedir.

İş Zekâsı ve Veri Madenciliği

Genel Müdürlüğümüzce kullanılan uygulamalar aracılığıyla dijital ortamda biriken Kurumsal verilerimiz her geçen gün artmaktadır. Verinin en değerli emtia haline geldiği günümüzde Kuruluşumuzun hedeflerini gerçekleştirmeye yönelik stratejilerinin başarılarını artırmak ve daha hızlı karar alma süreçleri oluşturmak için biriken verilerimizin toplanması, analiz edilmesi, verilere kolay erişimin sağlanması ve strateji belirleme süreçlerinin daha verimli bir duruma getirilmesi için Kurumsal İş Zekâsı ve Veri Madenciliği Platformumuz kurulmuştur.

İş Zekâsı ve Veri Madenciliği Platformunun kurulması ile farklı sistemlerdeki verilerin tek bir platformdan yönetilmesi, verinin bilgiye dönüştürülerek birimlerin zamanında karar alma noktasında desteklenmesi, işletme seviyesinde aynı araçlarla aynı dilin konuşulması, bilgi paylaşımının artırılması, sorunlara erken müdahale ile kayıpların azaltılması ve gerek stratejik ve gerekse operasyonel kararların bilimsel gerçeklere dayandırılması, sorgulanabilir ve yeniden değerlendirilebilir olması amaçlanmıştır.

Mevcut durum itibarıyla daha önce oluşturulan İş Zekâsı ve Veri Madenciliği Platformumuz baz alınarak sa-

dece üst yönetimin kullanacağı, Kuruluşumuzun genel durumunu gösteren yönetsel rapor ve görseller ile destekleneceği ve stratejik kararların verilmesine yardımcı olacak destekleyici tahminleme ile veri madenciliği çalışmaları tamamlanmıştır.

Bilişim sistemleri üzerinde derinlemesine savunma tedbirlerinin uygulanması ve birden fazla savunma katmanını ile güvenliğin sağlanması, saldırı yüzeyinin azaltılması çerçevesinde saldırıya maruz kalınabilecek alanların en aza indirilmesi, bilgi güvenliği çalışmaları ile iş süreçlerinin uyumlu hale getirilmesi gibi temel prensipleri doğrultusunda, güvenlik ürünlerinin ürettiği olduğu bilgilerin iş zekâsı platformuna taşınması çalışmaları ile bilişim sistemlerinin 7/24 izlenebilirliğinin sağlanması, analiz edilmesi, olaylara erken ve etkin müdahale edilerek önlenmesi, zararlarının azaltılması amacıyla; olay öncesi, sırası ve sonrasında alınması gereken önlemler ve yapılması gereken çalışmaların planlanması, yönlendirilmesi, koordine edilmesi, desteklenmesi ve etkin olarak uygulanabilmesi sağlanmıştır.

2023 yılı içerisinde iş zekâsı tabanlı siber tehdit algılama çalışmaları devam etmiş olup, Vispeahen görselleştirme yazılımının V3 geçişi ve mobil uygulama kullanımına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından Ulusal Yapay Zekâ Stratejisi 2021-2025 yayımlanmış olup, "YZ alanında AR-GE çalışmalarının artırılması, girişimciliğin geliştirilmesi, yüksek nitelikli kaliteli veriye ve teknik altyapıya erişimin sağlanması" ile "Kurumların ve Firmaların YZ uygulamalarıyla dönüştürülmesi" stratejik öncelikleri belirlenmiştir.

Bu kapsamda; yukarıdaki planlamalar doğrultusunda İş Zekâsı ve Veri Madenciliği Platformu Projesi Bakımı ve kapsamının gelişen teknolojiler ve ihtiyaçlar doğrultusunda makine öğrenimi temelli bir yapay zekâ modeli ile genişletilmesi hedeflenmektedir.

Kuruluşumuz Arşivlerinin Dijitalleştirilmesi (E-Arşiv Kurulumu)

Kuruluşumuz arşivinin (Belge, Doküman, Harita, Pafta, Kitap, Resim vb.) dijitalleştirilmesi için Kurumsal Dijital Arşiv Projesi kapsamında Kuruluşumuz merkez birimlerine ait mevcut EBYS sisteminde bulunmayan arşiv niteliğinde evrakların taranıp dijital ortama aktarılması işi kapsamında 2018 yılı içerisinde projenin ilk fazında 6 milyon evrakın dijitalleştirilmesi tamamlanmış olup, 2020 yılında satın alma süreci tamamlanan ikinci fazı için yaklaşık 7 milyon evrakın dijitalleştirilmesi işi kap-

samında TÜRSAT A.Ş. ile 09.12.2020 tarihinde sözleşme imzalanarak 04.01.2021 tarihinde tarama işlemine başlanmıştır. Sonuç olarak ikinci aşama 2022 yılı Ağustos ayında tamamlanmıştır. 2023 yılı içerisinde taranmış veriler daha hızlı disk sistemlerine taşınmıştır.

Yazılım Geliştirme Süreçleri

Kuruluşumuz birimlerinin kullanmakta olduğu DHMİ Yazılım Projesi yazılım modülleri üzerinde birimlerin ihtiyaçları doğrultusunda iyileştirme ve yeni modüller geliştirme çalışmaları yapılmış olup, aynı zamanda kanun ve yönetmeliklerin değişmesinden kaynaklanan uygulama esaslarının yazılım modüllerine ilaveleri ve adaptasyon çalışmaları yapılmıştır.

E-İmza talebi

2023 yılı içerisinde “yenileme” ve “ilk başvuru”, “kimlik bilgisi güncelleme” kapsamında TUBİTAK’tan 1528 adet Nitelikli Elektronik Sertifika (NES) ve 408 adet Mini Kart Okuyucusu (MİKO) temin edilerek kullanıcılara teslim edilmiştir.

E-Fatura/E-Arşiv/E-Defter Entegratör Hizmeti

Kurum tarafından ya da Kurum adına kesilen faturaların tek e-fatura sistemi üzerinden direkt GİB ve karşı alıcıya ulaştırılması, düzenlenen e-faturaların fatura kontrollerinin yapılarak kaydedilmesi ve arşivlenmesi işlemlerini yürütmek amacıyla e-Fatura/e-Arşiv/e-Defter Entegratör hizmeti 2023 yılı içinde EDM Bilişim Sis. ve Dan. Hiz. A.Ş. üzerinden yürütülmüştür. Söz konusu hizmetin 2024 yılı için de EDM Bilişim Sis.ve Dan. Hiz. A.Ş. firması üzerinden alınmasına devam edilecektir.

DHMİ Bulut Veri Paylaşım ve Saklama Ortamı

Google Drive, Dropbox, V-transfer gibi veri paylaşım ve saklama ortamlarında kurumsal verilerin işlenmesi ve saklanması Başbakanlık kararıyla yasaklanmıştır. Bu maksatla kurum içinde personelimiz arasında, kurum dışında da personelimiz ve diğer kullanıcılar arasında yapılan ve yapılmaya çalışılan dosya paylaşım işlerini ayrıca personelin her yerden erişebileceği tek masaüstü platformu ile çalışabilmesini, personelimizin aynı dosya üzerinde aynı anda değişiklik yönetimini de içerecek şekilde çalışabilmesini teminen DHMİ Bulut veri saklama ve veri paylaşım ortamı temin ve tesis edilmiş olup; tesis edilen Dhmi Bulut ortamının kullanıcılardan gelen talep ve teknolojik gelişmelerden doğan ihtiyaçlar neticesinde bakım ve güncelleme işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Kuruluşumuz personel sayısının artması ile bulut hiz-

metlerine erişim ihtiyacının artmasına yönelik, veri etkileşimi ve iş sürekliliğini sağlamak amacıyla, dosya saklama ve paylaşım sistemi olarak hizmet veren DHMİ Bulut Portalı mevcut lisanslarının sayısı 238 adet arttırılmıştır.

Web Tabanlı TAKBİS Online Bağlantı Bileşeni Yazılımı

İdareimiz tarafından kullanılmak üzere; Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü’nün yayınladığı taşınmazların malik bilgileri, hisse oranları, edinme durumları, nitelikler, hacizler, ipotekler, şerhler, beyanlar, irtifak hakları, muhdesatlar, eklentiler, teferruatlar ve coğrafi konumlarını gösterir kadastro verileri mahalle veya ada-parcel, kişi, tüzelkişi ve devlet kurumları bazında sorgulama yapabilmek için gereken Web Tabanlı TAKBİS Online Bağlantı Bileşeni Yazılımı halihazırda Kuruluşumuzca kullanılmaya devam etmektedir. Ancak 2022 yılı içerisinde Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen “WEB-TAPU” uygulamasına geçiş çalışmaları da tamamlanarak kullanıcı yetkilendirmeleri yapılmıştır. Projenin 2023 yılında da devamlılığı sağlanmıştır.

RFID/BARKOD Demirbaş Takip Sistemi

İdarenin Merkez Teşkilatı ile Esenboğa Havalimanı Başmüdürlüğü ve bağlı istasyonlarda faal olarak kullanılan RFID/BARKOD Demirbaş Takip Sisteminin diğer Havalimanlarını da kapsayacak şekilde uygulamaya konulması amacıyla gerçekleştirilen “RFID El Terminalleri ve RFID Etiket Yazıcıları Temini” işi kapsamında 70 adet RFID/Barkod El Terminali, 50 Adet RFID/Barkod Yazıcı ve 250.000 Adet RFID Barkod etiketi mal alımı işi tamamlanmış, kesin kabulü yapılarak Satın Alma ve İkmal Dairesi koordinesinde Havalimanlarına yaygınlaştırma projesi kapsamında Merkez İkmal Müdürlüğüne teslim edilmiştir.

Yaygınlaştırma projesi kapsamında gereken altyapı ve yazılım geliştirme işlemleri tamamlanarak tüm Havalimanları RFID Demirbaş Takip sistemi ile çalışır duruma getirilmiştir.

2023 yılında sistem altyapısı tamamen yenilenmiş ve 2023 sayımları yeni demirbaş takip sistemi üzerinden yapılmıştır.

Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi (KEYS, BOYS, SPYS) ile BT Hizmet Yönetimi (ITSM-PUSULA) Projesi

KEYS: DHMİ Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi kısmının; (KYS/ÇYS/İSG/İç Kontrol/BGYS) Risk Yönetimi, Kontrollü Doküman Yönetimi, Düzeltici Faaliyet Yöne-

timi, Yönetimin Gözden Geçirmesi Yönetimi, İç Tetkik Yönetimi işlerini kapsayan QDMS yazılımına ait Projenin adıdır.

BOYS: DHMI Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi kısmının; Varlık Yönetimi (Endüstriyel), Bakım-Onarım Yönetimi işlerini kapsayan yazılıma ait projenin adıdır.

SPYS: DHMI Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi kısmının; Süreç Yönetimi, Süreç Performans Yönetimi, Stratejik Plan işlerini kapsayan ENSEMBLE yazılımına ait projenin adıdır.

Kurumsal Entegre Yönetim Sistemi işinde, Garanti Süresi sona ermiş olup, 2023 Yılı içerisinde Bakım Antlaşması yapılarak 1 yıllık Teknik Destek ve Bakım Hizmeti 27.11.2023 tarihinde imzalanan Sözleşme ile Ürünlerin Üreticisi olan BİMSER Çözüm Yazılım Tic. A.Ş. Firmasından alınmıştır.

Low Code Süreç Geliştirme Aracı ile Dijitalleştirme Çalışmaları Projesi

Kuruluşumuzun halihazırda Manuel olarak yürüttüğü süreçlerin belirlenerek, hızlı bir şekilde dijitalleştirilmesi ve iş akışlarının tanımlanarak elektronik ortamda iş takibinin yapılabilmesi amacı ile BİMSER Çözüm Yazılım Tic. A.Ş. Firması ile 27.11.2023 tarihinde imzalanan Sözleşme kapsamında söz konusu Firmanın Low Code Süreç Geliştirme Aracı olan CSP Synergy lisansları temin edilerek Kurulumları gerçekleştirilmiştir. Proje kapsamında ihtiyaç duyulan süreçlerin geliştirilmesi ve Kurum personelinin tool konusunda yetkinlik kazanarak kendi süreçlerini geliştirebilecek seviyeye ulaşabilmesi amacı ile 110 İnsan/günlük danışmanlık ve geliştirme Hizmeti de alınarak, Proje adımları belirlenmiş ve çalışmalara başlanmıştır. 2024 yılı içerisinde kendi personelimizin yetkin bir seviyeye gelmesi ve ihtiyaç duyulan süreçlerimizin dijitalleştirilmesi hedeflenmiştir.

Coğrafi Tabanlı Dijital Bilgi Platformu Yazılımı Projesi

Devlet Hava Meydanları İşletmesi'nin sorumluluğu altında bulunan havalimanlarına ait İDARE tarafından belirlenen dış ve iç ortam envanter verilerinin toplanması, görüntülerinin çekilmesi, sayısallaştırılması, koordinatlı olarak haritalandırılması, 3B modellenmesi, saklanması ve bunların WEB, mobil ve masaüstü ortamlarda sunulması, İDARE bünyesindeki diğer ilgili sistemler ve Kurum/Kuruluşlardan tarafından paylaşılan verilerin entegrasyonlarının sağlanması ile veri paylaşımı talep eden Kurum/Kuruluşlar ile Coğrafi Bilgi

Sistemleri Hakkında 49 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamındaki sorumlulukların yerine getirilmesini sağlayacak etkili bir coğrafi bilgi sistemi kurulmasını amaçlayan proje kapsamında, 15.02.2022 tarihinde İnnova Bilişim Çözümleri A.Ş. ile Sözleşme imzalanarak Projeye başlanmıştır.

Kapsama dahil Havalimanları ve HTKM' de Çekim Uçuşları ve Yersel Lidar Taramaları devam ederken bir taraftan da yazılım ile ilgili çalışmalar yürütülmüştür. Proje hedeflenen bitiş tarihi olan 1 Eylül 2023 tarihinde tamamlanarak, Kontrol ve Kabul işlemleri için çalışmalar başlatılmıştır. Proje kapsamında teslim edilen verinin büyüklüğü ve projenin pek çok Birimi ilgilendiren çok kapsamlı modülleri barındırması sebebi ile Kabul ve kontrol çalışmaları 2024 yılında da devam etmektedir ve 2024 yılının ilk çeyreğinde projenin bütün havalimanlarında kullanıma açılarak, yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

Uçuş Bilgi Kontrol Sistemi

Başkanlığımızca geliştirilen Uçuş Bilgi Kontrol Sistemi, Havalimanlarından Uçuş Bilgi Sistemi aracılığıyla gelen uçuş verilerinin güncel olarak sunucularımıza ulaşp ulaşmadığını kontrol ederek, verilerin güncellenmesinde bir aksaklık olması durumunda, Başkanlığımızda görevli sistem yöneticilerine otomatik e-posta mesajı gönderen bir uygulamadır. Sistem 13.03.2019 tarihinden itibaren aktif olarak kullanılmaktadır. 2023 yılı içerisinde Uygulama .NET Core platformunda yeniden geliştirilip yazılım mimarisi yenilenerek yeni altyapısı üzerinden hizmet vermeye başlamıştır.

ORACLE Veri Tabanı Bakımı

Kuruluşumuz; DHMI Kurumsal Uygulamaları kapsamında veri depolama sistemi olarak kullanılan Oracle 19c Veritabanı Yönetim Sistemine (VTYS) sahiptir. Söz konusu VTYS hali hazırda RAC yapısında toplam 16 adet CPU ile birisi Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı sistem odasında, diğeri de Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğünde bulunan iki farklı lokasyondaki Ve-

ritabanı makineleri “Exadata Database Machine Eight Rack HC” sistemi üzerinde Kuruluşumuz uygulamaları tarafından aktif olarak kullanılmaktadır. Ayrıca Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı Sistem Odasında bir adet Yedekleme ünitesi (ZFS) de bulunmaktadır.

Oracle VTYS Makineleri Temini, Lisans Güncelleme, Teknik Danışmanlık ve Yedekleme Ünitesi(ZFS) Parça Dahil Donanım Bakımı İşi kapsamında; teknolojik ömrünü tamamlayan veritabanı makinelerinin yenilenmesi planlanmış olup ihale 2023 yılında gerçekleştirilmiştir.

Oracle VTYS Makineleri Temini, Lisans Güncelleme, Teknik Danışmanlık ve Yedekleme Ünitesi(ZFS) Parça Dahil Donanım Bakım İşini 01.01.2024 tarihinden itibaren 31.12.2025 günü bitimine kadar kapsayacak şekilde Sözleşme imzalanmıştır.

Kurumsal Portal Geliştirilmesi İşi

Kuruluşumuzun Kurumsal Portalı'nın yeni nesil tasarım trendlerine uygun, kullanıcı dostu kullanım kolaylığı sağlayacak şekilde tasarlanması, ardından tasarımın HTML5 ve CSS3 standartlarına uygun bir şekilde Front-End kodlamasının yapılması, bu bağlamda farklı format ve şablondaki tüm sayfaların grafik tasarımlarının yapılması ve Microsoft Office Sharepoint Server platformu üzerinde çalışacak duruma getirilerek Back-End olarak kodlanması işi tamamlanmış olup yayına verilmiştir. Birimlerden gelen talepler doğrultusunda gerekli güncellemeler ve ilaveler yapılmıştır.

E-Doğrudan Temin sistemi

Dhmionline Yazılım Projesi ile entegre olarak çalışan “E-Doğrudan Temin” sistemi geliştirilerek hizmete verilmiştir. İstekli firmalar DHMİ web sitesi üzerinden “E-Doğrudan Temin” sistemine erişebilmekte, bahse konu sisteme kayıt olarak tekliflerini bu sistem üzerinden vermektedir. Tamamen elektronik ortamda gerçekleşen teklif verme işlemi belirlenen süre bitiminde, teklifler Dhmionline sistemine otomatik olarak aktarılmakta ve değerlendirme işlemleri Dhmionline sistemi üzerinden yapılabilmektedir. Söz konusu proje, 22/d maddesi kapsamında gerçekleştirilecek alımların bütünüyle elektronik ortamda gerçekleşmesini sağlamakla birlikte Kuruluşumuzun prestijini arttırarak, işlemlerin hızlı, verimli, sağlıklı ve şeffaf olmasını da sağlamaktadır. İhtiyaçlar doğrultusunda iyileştirme ve güncelleme çalışmaları yapılmıştır. Türkiye Kalite Derneği (KalDer) tarafından ‘İlham Veren Kamu Yönetimi Proje’ ödülüne layık görülmüştür.

Ulusal Veri Sözlüğü

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi (CBDDO) tarafından kamu, kurum ve kuruluşlarının bilgi sistemlerindeki entegrasyon zorlukları, mükerrer ve çelişen verilerin olması, bilişim sistemlerinde dil birliğinin sağlanmaması ve veri sahipliğinin belli olmaması gibi birçok sorunu çözmek amacıyla oluşturulmuş projedir. Bu amaçla CBDDO bünyesinde Veri Sözlüğü Portalı oluşturulmuş ve DHMİ Veri Sözlüğü tamamlanma noktasına gelmiştir. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından iletilen geri bildirimler doğrultusunda Veri Sözlüğünün kontrolü ve Nitelik Değerlendirme Çalışmaları devam etmektedir.

Uçuş Gecikme Tahmini Yapan Yapay Zeka Uygulaması

Başkanlığımız tarafından sağlanan uçuş verileri kapsamında uçuş tablosundaki 2012 ve sonraki yılları kapsayan yurtiçi uçuş verilerinden oluşturulan veri setinden faydalanılarak geliştirilen makine öğrenmesi modeliyle eğitilen sistem, tasarlanan bir web ara yüzü vasıtasıyla kullanıcıdan kalkış, varış ve uçuş tarih-saat bilgisini alarak geleceğe dönük uçuş gecikme tahmin sonucu üretmektedir.

Modelin uygulandığı ilgili veri setinin güncelliği geliştirilen mikro servislerle hali hazırdaki uçuş verilerinden beslenecek şekilde sağlanmaktadır.

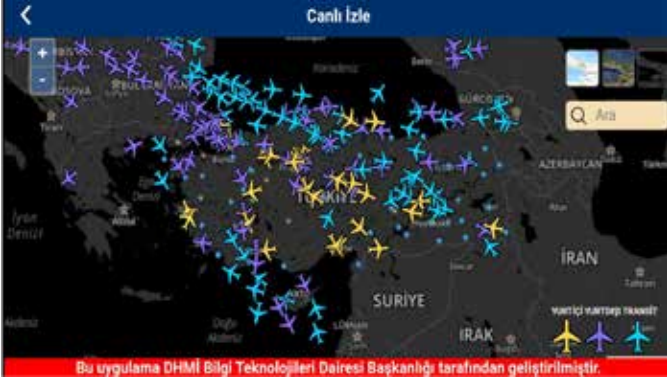
Uygulama test çalışmaları tamamlanmış olup, aktif olarak kullanıma açılması planlanmaktadır.

Mobil Uygulamalar Backend Web Servisleri

Aşağıdaki servislerin 7/24 esasına göre sürekliliği sağlanmış olup, iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

- » Mobil uygulamalarımızı indiren kullanıcıların havalimanlarımızda ücretsiz internet kullanabilmeleri için Türk Telekom ile haberleşen web servis
- » Mobil uygulamalarımız üzerinden kullanıcılardan alınan şikâyet ve önerilerin çağrı merkezine iletilmesini sağlayan web servis
- » Mobil uygulamalarımız üzerinden konuma dayalı Hava Durumu bilgilerinin gösterimini sağlayan web servis
- » Mobil uygulamalarımız üzerinden konuma dayalı Ezan Bilgilerinin gösterimini sağlayan web servis
- » Mobil uygulamalarımız üzerinden Döviz Bilgilerinin gösterimini sağlayan web servis
- » Mobil uygulamalarımız üzerinden Anadolu Ajansı Haber Bilgilerinin gösterimini sağlayan web servis

Uçuş İzle Uygulaması

Başkanlığımız tarafından geliştirilen canlı uçuş takip sistemi ile Türkiye hava sahası kapsamındaki iç hat, dış hat ve transit nitelikteki tüm ticari uçuşlar harita üzerinde anlık olarak takip edilebilmektedir.

Uygulamaya masaüstü ve mobil tarayıcılar üzerinden ulaşılabilirdiği gibi Uçuş Rehberim mobil uygulamalarımıza da entegre şekilde çalışmaktadır.

Ücretsiz olarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulan uygulamada harita üzerinden ilgili uçuşun detaylarına erişilebilmektedir. Ayrıca kullanıcı mobil uygulamada ve web sayfasında uçuşların listelendiği ekran ile uçuşun detay sayfası üzerinden de istediği bir uçuşu "Canlı İzle" butonuna tıklayarak harita üzerinde takip edebilmektedir.

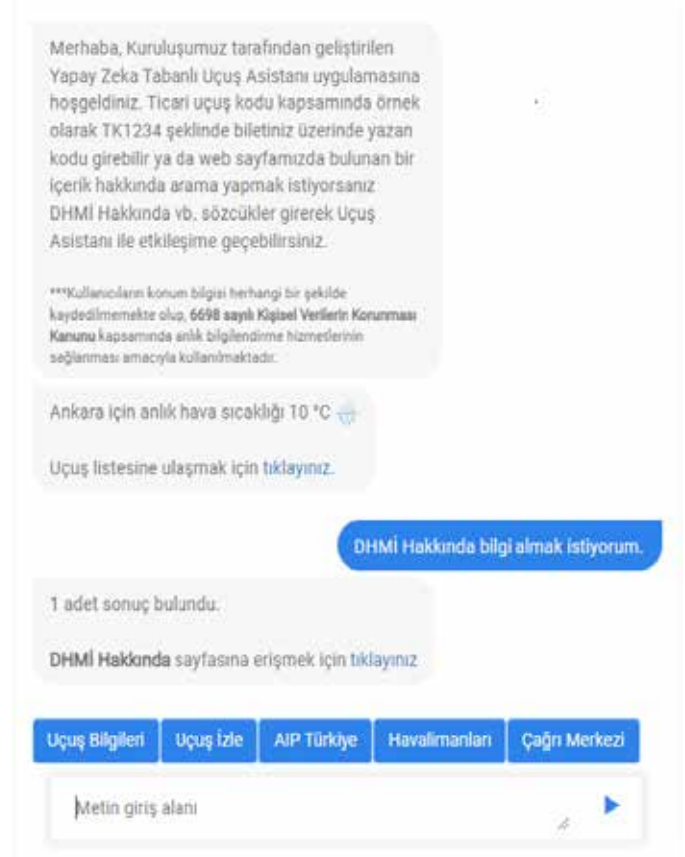
Altyapı güncellemeleri yapılarak, 7/24 esasına göre aktif olarak hizmet vermesi sağlanmıştır.

Uygulamanın Kuruluşumuz Hava Seyrüsefer Birimlerine hizmet vermesi için ayrı bir versiyonu geliştirilmiş olup, bu versiyonda Türk Hava Sahasında, radar istasyonları tarafından tespit edilen tüm aktif uçuş unsurlarının, harita üzerinde meteorolojik verilerin yer aldığı katmanlarla da zenginleştirilerek ilgili birimlere ait monitörler üzerinden takip edilmesine imkân sağlanmaktadır. Uygulama, adım adım tüm Hava Trafik Kontrol kulelerinde yaygınlaştırılarak Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin daha etkin bir şekilde sürdürülmesi ile ülkemize ve Kuruluşumuza önemli bir katma değer sağlaması hedeflenmektedir.

Yapay Zeka Tabanlı Chatbot Uygulaması

Kurumsal web sitemiz kapsamında yer alan sayfaların bulunmasını kolaylaştırmanın yanı sıra aranan uçuşun detayları (kalkış, varış noktaları, saat bilgileri, havalimanı navigasyon hizmetiyle entegrasyon) hakkında vatandaşlarımıza yapay zekâ tabanlı chatbot ile yazarak bilgi sağlanması amaçlanmaktadır.

Uygulama 2022 yılı içerisinde web sayfamız üzerinden yayına verilmiştir. 2023 yılı içerisinde de geliştirmeye devam etmiştir.

Yolcu, Paydaş ve Pilot Memnuniyeti Anket Uygulaması

Havalimanlarında bulunan yolcu, paydaş ve pilotların limanların belli bölümlerinde konumlandırılacak QR kod istasyonları üzerinden uygulamaya erişim sağlayarak memnuniyet anketini doldurmaları sağlanmıştır.

Sistem Kuruluşumuz Kalite Yönetim Sistemi (KEYS) ile entegre şekilde çalışmakta olup; anket sorularının cevapları puanlanarak oluşturulan raporlar doğrultusunda gerekli görülen noktalarda hizmet kalitesinin artırılmasına yönelik çalışmaların planlanması noktasında kolaylık getirmiştir.

Uygulama web platformu ve mobil uygulamalarımız üzerinden 2022 yılı içerisinde yayına verilmiş olup, 2023 yılı içerisinde de gelen talepler doğrultusunda güncellenmeye devam edilmiştir.

Kuruluşumuz Uçuş Rehberim Mobil Uygulamasına Havalimanları İnteraktif İç Mekan Harita Hizmeti

Uçuş Rehberim mobil uygulaması (IOS/Android) yolcu

dostu anlayışıyla yolculuğa dijitalde başlamayı hedefleyerek tüm hizmetleri tek bir noktada sunmayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda; 52 adet havalimanımız için kat planları baz alınarak interaktif olacak şekilde iç mekan haritalandırılmasının yapılması, bu haritaların Android ve iOS işletim sistemlerinde çalışmakta olan DHMİ Uçuş Rehberim mobil uygulamasıyla entegre bir şekilde çalışır hale getirilmesi, başlangıç konumundan bitiş konumuna animasyonlu ve tarifli yönlendirmenin yapılması, yön bulma ile bakış açısına göre animasyonlu rotalamanın yapılması, akıllı arama ile kategori ve ürün bazlı sonuç gösteriminin yapılması, engelli ve pusetliler için alternatif rotalamanın yapılması ve bu hizmetlerin çoklu dil desteği olacak şekilde sunulmaktadır. Yeni açılan havalimanlarına ait terminal binaları eklenerek mevcutta yer alan Havalimanı haritalarında güncellemeler yapılmıştır.

Havalimanları Acil Durum Portalı (HADUP)

Havalimanları Acil Durum Portalı (HADUP); herhangi bir afet veya acil durum öncesi, esnası ve sonrasında DHMİ afet ve acil durum yönetimi faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilmesini sağlayarak, yürütülen faaliyetlerin ulusal ve uluslararası normlara uygunluğunu kolaylaştırıp, DHMİ'nin afet ve acil durum yönetimi konusundaki kurumsal yetkinliğinin yükseltilmesine imkân tanıyan bir sistem olarak geliştirilmiştir.

Havalimanları Acil Durum Portalına iç networkte web tarayıcıdan aadys.dhmi.gov.tr üzerinden erişilebildiği gibi mobil cihazlardan da HADUP uygulaması üzerinden erişilebilmektedir.

İlgili birimlerin talepleri doğrultusunda HADUP web uygulamasında güncellemeler yapılmıştır.

Kullanıcıların aradıklarını daha kolay bulabilmesi için web ara yüzü yeniden tasarlanarak kullanıcı dostu hale getirilmiştir.

Göç İdaresi Veri Paylaşımı Uygulamaları

Göç İdaresi Başkanlığı ile Kuruluşumuz arasında yapılan protokol gereği geliştirilen ve kullanımda olan 2 adet uygulama ile günlük gerçekleşen uçuş verilerin karşılıklı olarak paylaşılması sağlanmaktadır. Bu uygulamalardan bir tanesi Göç İdaresi Başkanlığına veri gönderimi yaparken diğeri Kuruluşumuza veri aktarımı yapmaktadır.

Göç İdaresi Başkanlığı ile Kuruluşumuz arasında yapılan protokol gereği geliştirilen ve kullanımda olan Post ve Get uygulamalarından; Post uygulaması için gönderilen kayıtların log bilgisini kaydetme özelliği getirilmiştir.

METAR-SPECI Mesajlarının Merkezi Sistem Üzerinden Havalimanlarına Dağıtımını Yapan Yazılım

Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından sağlanan her havalimanımız için meteorolojik durum verilerini içeren METAR-SPECI mesajlarının merkezi yapı üzerinden dağıtımını sağlanarak Hava Trafik Kontrol kulelerindeki personelimizin iş sürekliliği sağlanmıştır.

Bu kapsamda, mesajların alımına yönelik sistem altyapısı ve geliştirme çalışmaları devam etmekte olup, METAR-SPECI mesajları test amacıyla güncel olarak Uçuş Takip (Hizmet Gelirler) Sistemi üzerinden ilgili ekranlarda yayınlanmaktadır.

Yazılım, 2023 yılı içerisinde devreye alınmış olup, AFTN hattı üzerinden de mesaj yayını yapabilmektedir.

Ayrıca ilgili yazılım Uçuş İzle Uygulamasının Hava Trafik Kontrol Hizmetleri için geliştirilen versiyonu ile entegre olarak çalışmaktadır. Bu sayede her havalimanı için METAR, TAF mesajları görselleştirilerek Hava Sey-

rüfe Hizmetleri personeline sunulmakta olup, Türk Hava Sahasındaki FIR bölgeleri için GAMET, SIGMET ve AIRMET mesajları gösterilmektedir.

İlerleyen süreçte Kuruluşumuz ile veri sağlayıcısı olan Meteoroloji Genel Müdürlüğü arasında tesis edilen network hattı üzerinden veri akışının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, yazılımın çalışacağı ana merkez de Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğündeki Bilgi Teknolojileri Veri Merkezi olacaktır.

ALO 123 Projesi

Ulaştırma ve Alt Yapı Bakanlığı tarafından bağlı Kuruluşların Çağrı Merkezlerinin ortak bir platformda birleştirilmesi amacı ile başlatılan ALO 123 Projesi kapsamında DHMI Kurumsal İletişim Merkezi'nin de gerekli yazılım entegrasyonları ve diğer entegrasyonları gerçekleştirilerek DHMI Kurumsal İletişim Merkezi'nin ALO 123 ile Entegre bir şekilde çalışması 2022 yılı içerisinde sağlanmıştır. Entegrasyonda ihtiyaç olan geliştirmelerin yapılmasına 2023 yılı içerisinde de devam edilmiştir.

Ayrıca DHMI Uçuş Rehberim Uygulamasının da DHMI Kurumsal İletişim Merkezi ile entegre çalışması için gerekli yazılım entegrasyonu sağlanmıştır.

DevOps Yazılım Araçlarının Kurulumu ve Agile Yazılım Geliştirme Sürecine Geçiş Projesi

Başkanlığımızın yürüttüğü çalışmada, ilgili açık kaynak DevOps araçları (Gitlab, Jenkins, Nexus, Sonarqube) kurulumları tamamlanarak, yazılım geliştirme ve devreye alma süreçlerinin yazılım proje ekiplerince oluşturulan pipelineler üzerinden Agile (Çevik) metodoloji takip edilerek yürütülmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda, pipeline oluşturma çalışmaları devam etmektedir.

Ayrıca, özellikle yeni geliştirilen yazılımlar Docker Containerlar üzerinde koşturulacak olup, containerların çalıştığı ana sunucu işletim sistemlerinde de açık kaynak Linux dağıtımları (Ubuntu vb.) tercih edilecektir. Kullanılacak olan veritabanı teknolojisi olarak, oluşacak verinin niteliğine göre PostgreSQL, MongoDB gibi açık kaynak veritabanı yönetim sistemlerinin kullanılması planlanmaktadır.

EFS (Electronic Flight Strip) Web Servis Entegrasyonu

Kuruluşumuzda EFS sisteminin kurulu olduğu meydanlarımız için EFS sistemine entegre çalışmak üzere geliştirdiğimiz web servis aracılığıyla kule birimlerince

EFS üzerinden işlenen uçuş verileri otomatik olarak DHMIOnline sistemimize aktarılmaktadır. Bu sayede kule personelinin operasyonlarını gerçekleştirirken zamanını etkin bir şekilde kullanması sağlanmakta, uçuş verilerinin de anlık olarak eksik ve hataya mahal vermeden sistemlerimize kazandırılması sağlanmaktadır.

Kamu Kurumları ve Dış Paydaşlarla Veri Alışverişinde Web Servis Altyapısına Geçiş

Kuruluşumuz, diğer kamu kurumları ve dış paydaşlarla olan veri alışverişini daha etkin ve hızlı hale getirmek amacıyla gelişmiş bir web servis alt yapısına geçiş gerçekleştirmiştir.

Web servis alt yapısına geçiş sayesinde, veri alışveriş süreçlerindeki manuel müdahaleleri ortadan kaldırarak, daha güvenilir ve otomatize bir veri entegrasyonunu başarıyla sağlamış bulunmaktayız.

Yeni teknolojik altyapımız, veri alışverişlerini daha hızlı, güvenli ve ölçeklenebilir hale getirilerek, kuruluş içi ve dışındaki paydaşlarla daha etkili bir iş birliği imkânı sunmaktadır.

Web servis tabanlı veri alışveriş, kuruluş içinde ve dışında bulunan paydaşlar arasındaki iletişimi güçlendirerek, bilgi paylaşımını anlık ve akıcı bir şekilde gerçekleştirmemize olanak tanımaktadır.

Bu teknolojik geçiş, veri güvenliğini artırmakla birlikte, iş süreçlerindeki verimliliği artırarak kuruluşun daha rekabetçi ve çevik bir konumda olmasına katkı sağlamıştır.

Bu kapsamda SHGM, MGM, Göç İdaresi, İGA, HEAŞ, TAV, HAVAŞ, Pegasus, THY, Çelebi gibi kamu ve özel sektör ile veri paylaşımları web servisler aracılığıyla gerçekleştirilmekte, yeni gelen talepler ve ihtiyaçlar doğrultusunda veri paylaşımları alt yapı ve mimari gözeticilerle web servisler üzerinden geliştirilmeye öncelik verilmektedir.

BİLGİ VE İLETİŞİM GÜVENLİĞİ ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Yetkili/Ayrıcalıklı Hesap Yönetim Yazılım Sistemi (PAM)

Kuruluşumuz sunucularını yöneten sistem yöneticilerinin erişimlerinin denetlenmesi ve uygulama kontrolünün sağlanması, dışarıdan hizmet veren paydaşların hesaplarının yönetilmesi, sistem tarafından yönetilmeyen hesapların kullanıldığının tespit edilerek alarm üretilmesi, yetkili kullanıcıları takip ederek kullanım alış-

kanlıklarının çıkartılarak, şüpheli aktiviteler için alarm üretilebilmesi, kritik sunucularda risk içeren komutların çalıştırıldığında erişimin sonlandırılarak alarm üretilebilmesi gibi sistemsel izlenebilirliğimizi artırmak amacıyla Yetkili/Ayrıcalıklı Hesap Yönetim Yazılım Sistemi (PAM) temin edilmiştir.

Güvenlik Orkestrasyonu, Otomasyonu ve Müdahale Uygulaması (SOAR)

Farklı kaynaklardan gönderilen güvenlik verilerinin toplanarak düzenlenmesini, standardizasyonunu ve otomasyonunu sağlamak ayrıca daha karmaşık hale gelen saldırılara karşı tehdit istihbaratını hızlandırmak, daha hızlı öğrenme ve daha hızlı cevap süreleri elde etmek, şüpheli davranışların algılanmasını kolaylaştırmak ve cevap verme süresini azaltmak amacı ile Güvenlik Orkestrasyonu, Otomasyonu ve Müdahale Uygulaması (SOAR) temin edilmiştir.

Güvenlik Duvarı Risk ve Optimizasyon Analiz Aracı

Kuruluşumuz ağ güvenlik açıkları, performans analizi, firewall konfigürasyon hataları, What-if senaryoları, atak eskalasyon analizi, varlıklar ve grupları üzerinde zayıflık analizleri ve bunların tehdit mekanizmaları ile ilişkilendirerek olay öncesi siber risk metriklerinin hesaplanması ve ortaya çıkartılmasında yardımcı olmak üzere Güvenlik Duvarı Risk ve Optimizasyon Analiz Aracı temin edilmiştir.

DDoS Atak Önleme Sistemi

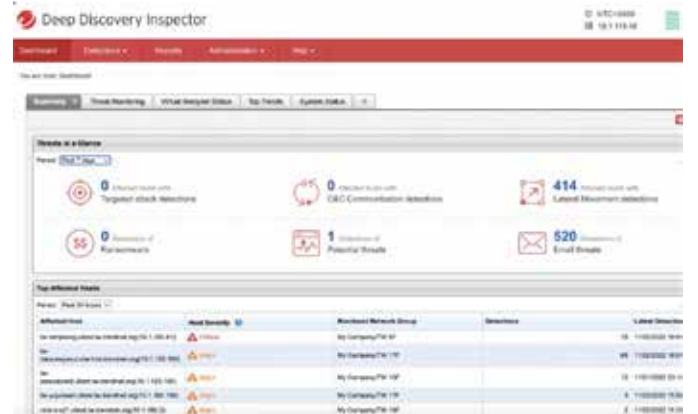
DDoS/DoS saldırıları internet in hayatımıza girdiği dönemden beri önemi hiç eksilmeyen bir siber tehdit olarak bilinmektedir. DDoS saldırıları kısa aralıklarla devam edebilir veya saldırılar tekrarlanabilir, ancak her iki durumda da bir web sitesi veya işletme üzerindeki etkisi, kuruluş toparlanmaya çalışırken günler, haftalar ve hatta aylarca sürebilir. Bu, DDoS'u herhangi bir çevrimiçi kuruluş için son derece yıkıcı hale getirebilir. Bu nedenle; Uygulama Katmanı Saldırıları, Duruma

Zarar Veren Saldırıları ve Hacimsel saldırılara karşı koymak için DDoS Atak Önleme Sistemi alımı gerçekleştirilmiştir.

Gelişmiş Siber Saldırıları Tespit Güvenlik Sistemi

Siber Korsanlar denetlenmemiş ağ bağlantı noktalarını istismar etmeye bunun için de izlenmeyen ağ protokollerini kullanmaya çalışırlar. Bu tarz girişimleri tespit için "Gelişmiş Siber Saldırıları Tespit Güvenlik Cihazı" kullanılmaktadır. Genel Müdürlüğümüzde Mirror ve Netflow trafiği üzerindeki anomalileri tespit ederek Analistlerimizi bilgilendirmek üzere 2022 yılında 1 (bir) adet "TrendMicro DDI-1GBPS" Sistemi temin edilmiştir. Doğu-Batı (Yanal ağ hareketi) ve Kuzey-Güney (Dikey ağ hareketi) trafiklerini yapay zekâ desteği (XDR) ile izleyip hedefli saldırılar hakkında daha fazla bilgi edinmek ve 360 derece güvenlik tedbiri sağlamak için Genel Müdürlüğümüzde Client ve Server koruması için "1 (bir) adet 4GBPS'lık Gelişmiş Siber Saldırıları Tespit Güvenlik Sistemi" (2022 yılında temin edilen "1(bir) adet TrendMicro DDI-1GBPS" cihazı DMZ koruması için kullanılacaktır), HTKM Başmüdürlüğümüzde kurulu Kritik Altyapı sistemlerinin korunması için de "1(bir) adet 1GBPS'lık Gelişmiş Siber Saldırıları Tespit Güvenlik Sistemi" temin edilmiştir.

Ağ Algılama ve Yanıt Sistemi (NDR)

Siber saldırganlar genellikle güvenlik araçlarından kaç-

mak için birden fazla taktik kullanır. Bir siber saldırıya işaret edebilecek verileri tespit etmek, ağ trafiğini yakalama, inceleme, işleme ve analiz etme ve analist müdahalesi gerektirmeden bir siber saldırıyı tespit edip durdurmak için müdahale sürecini otomatik başlatabilecek Ağ Algılama ve Yanıt Sistemi (NDR) temin edilmiştir.

McAfee IPS (Saldırı Tespit ve Önleme Sistemi) Lisans ve Bakım Desteği Yenilemesi

İmza bazlı ve imzasız inceleme ile yeni ve bilinmeyen saldırıları durdurma, imzasız izinsiz giriş tespit ve engelleme, kötü niyetli ağ trafiğinin tanımlaması ve daha önce hiç görülmemiş saldırıları durdurmasını sağlayan McAfee IPS (Saldırı Tespit ve Önleme Sisteminin) cihazının bakım-destek paketi ve sıralanan özellikleri kapsayan ürün lisanslarının süresi 22.12.2023 tarihinde bitmesi nedeniyle Lisans ve Bakım Desteği yenilenmiştir.

Symantec ProxySG Lisans ve Bakım Desteği Yenilemesi

Web koruma ve kontrolü, güçlü kimlik denetimi ve doğrulama ile kullanıcı bazlı politika belirleme ve izleme, Kurum dışına çıkan kullanıcılara web kontrolü, derinlemesine granüler politika, gelişmiş gerçek zamanlı web içeriği filtreleme ve risk skorlaması, Veri kaybının önlenmesi için çok katmanlı içerik analizi. SSL trafiğinin izlenmesi ve doğrulama, İçeriği ön belleğe alabilme (cache) ve trafik optimizasyonu, bant genişliği yönetimi, streaming trafiği ön belleğe alabilme ve splitting, tüm indirilen ve yüklenen içeriğin çoklu Anti-Malware motorlarında analizi, blacklisting ve whitelisting ile içeriğin analiz edilmesi, cylance ile statik analiz, Global Intelligence Network veritabanında sürekli güncel istihbarat verisi, ölçeklenebilir, inline, transparent, explicit, out-of-band konumlandırma seçenekleri ve merkezi bir yapıdan tüm web gateway'lerin yönetilmesi ve raporlanmasını sağlayan Symantec ProxySG ürününün bakım-destek paketi ve sıralanan özellikleri kapsayan ürün lisanslarının süresi 24.12.2023 tarihinde bitmesi nedeniyle Lisans ve Bakım Desteği yenilenmiştir.

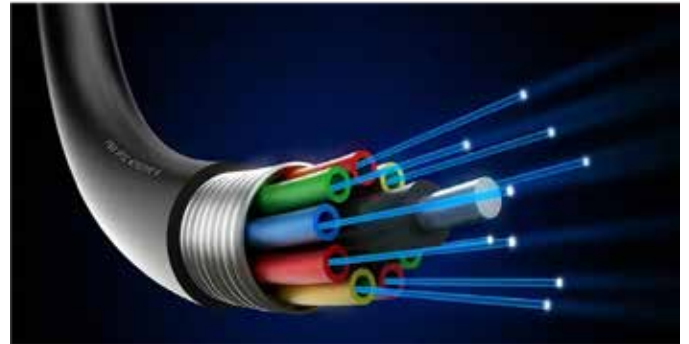
Esenboğa Havalimanı Şeref Salonunda Kullanılmak Üzere AP-Controller Alımı

Şeref salonunda görevli Cumhurbaşkanlığı personelinin ilettiği güvenlik protokolü gereği kurulumu yapılan Access Pointlerin internet erişiminin engellenmesi, SSID yayınlarının yönetimi ve Devlet Erkanı geldiğinde uzaktan kapatılabilmesini teminen 1 adet kablosuz ağ kontrol cihazı temin edilmiştir.

Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı EFS/DCL Sistemleri için HTKM Başmüdürlüğü Fiber Optik Kablo Alımı

Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığınca, EFS/DCL sistemlerinde yaşanan bağlantı problemleri bildirilmiş, HTKM Başmüdürlüğü'nde yapılan fizibilite çalışmaları sonucunda EFS/DCL sunucularına DHMİ Yönetimsel Networkünde, switch üzerinden fiber optik kablo ile yönetilebilir Layer-4 bir switch'e doğrudan bağlantı yapılmasının yürütülen hizmetlerde herhangi bir aksaklık yaşanmaması amacıyla gerekli olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, HTKM Başmüdürlüğünde EFS/DCL sunucularının DHMİ Yönetimsel Network altyapısında daha etkin bir şekilde yönetmek ve gelecekte yaşanabilecek kapasite artışı ile ilgili gerekli tedbirleri önceden alabilmek adına fiber optik kablolar temin edilmiştir.

Kablo ve Kablolama Ürünleri Temini İş

Genel Müdürlüğümüzde bulunan Kurumsal ağ altyapısının güncellenmesi kapsamında mevcut kabloların ve kablo kanallarının yenilenmesi ihtiyacına binaen temin edilmiştir.

Picus Güvenlik Yazılımı ve E-mail Inspector Yazılımı Lisans Yenilemesi

Kuruluşumuz hem Ağ Güvenliği, hem Uç Nokta Güvenliği hem de E-Posta Güvenliği için Simülasyonlar gerçekleştirmek, 7/24 güvenlik altyapımızda kullandığımız güvenlik kontrollerini sağlamak ve saldırganların kullandığı yöntemlerle Kuruluşumuz altyapısının zayıf noktalarını tespit edebilmek için kullanılan PICUS Güvenlik Yazılımı ile bilinen ve bilinmeyen saldırılara karşı ileri analiz teknikleri yoluyla fidye yazılımı mızrak kimlik avı e-postalarını tespit eden ve engelleyen, özelleştirilmiş sandboxing yapabilen, kitlesel dosya değişikliklerini, şifreleme davranışını ve yedekleme işlemlerindeki değişiklikleri tanımlayan Trend Micro Deep Discovery E-mail Inspector yazılımının lisans süreleri dolması nedeniyle Lisans yenilemeleri gerçekleştirilmiştir.

Kablosuz Ağ Kontrol Cihazı Alım İşi

Açılış hazırlığı devam eden DHMİ Karaburun Eğitim tesisinde kurulu 30 Adet Aruba Kablosuz Ağ Erişim cihazlarının ve diğer havalimanlarımızda kullanılmakta olan Aruba Kablosuz Ağ Erişim cihazlarının Genel Müdürlüğümüzden 5651 Sayılı Kanun hükümleri ve Kurumsal Bilgi Güvenliği Politikalarına uygun şekilde yönetilebilmesini amacı ile 1 Adet Aruba Marka Kablosuz Ağ Kontrol Cihazının alımı gerçekleştirilmiştir.

Metro Ethernet MPLS VPN Data ve İnternet Hattı Hizmeti Alımı İşi

Kuruluşumuz; TÜRK TELEKOM A.Ş'den 25.08.2020 tarihinde yapılan sözleşme kapsamında Çok Noktadan Çok Noktaya (MPLS VPN) 62 adet yedekli bir şekilde data hattı ve 1000 Mbps Metro Ethernet İnternet hizmeti ile DOS/DDOS saldırılarına yönelik koruma hizmeti ve IPS hizmeti almaktadır. Söz konusu sözleşme 31.08.2023 tarihinde bitmesi nedeniyle 24.08.2024 tarihinde 3 yıllık yeni bir sözleşme imzalanmıştır.

Havalimanımızda Yolcu Memnuniyetini ve Deneyimini artırma için geliştirilmiş Uçuş Rehberim Mobil Uygulamamızın kullanımını artırmak amacı ile Terminallerimizde geçerli olacak şekilde aylık 2GB internet ücretsiz internet erişim hizmeti verilmektedir ve söz konusu hizmetin sağlanmasına devam edilecektir.

BİLGİ GÜVENLİĞİ RİSK YÖNETİMİ ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Kuruluşumuz ISO/IEC 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) Sertifikasını Almaya Hak Kazandı

Bilişim teknolojilerinin gün geçtikçe artan yaygın kullanımı nedeniyle, bilgi varlıklarının risk değerlerine bağlı olarak güvenliğinin sağlanması zorunlu hale gelmiş ve yasal gereksinimler ortaya çıkmıştır.

Bu bağlamda Genel Müdürlüğümüz bilgi varlıklarının ve hizmet süreçlerinin güvenliğinin sağlanmasına ilişkin uluslararası kabul görmüş TS ISO/IEC 27001 standardı çerçevesinde Ocak 2018 itibari ile Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi kurulması çalışmalarına başlanmıştır. Genel Müdürlüğümüz 25 Aralık 2018 tarihinde uyumluluk sertifikasını almaya hak kazanmış olup; 20-21 Aralık 2023 tarihinde bağımsız dış denetime girerek sertifikanın yenilenmesi sağlanmıştır.

Bu sayede 2023 yılı için belirlenen BGYS'nin işletilmesi sırasında daha fazla iç insan kaynağı kullanarak süreçlerin yürütülmesi hedefi gerçekleştirilerek çalışmalar Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı personeline gerçekleştirilmiştir.

Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı'na (2020-2023) göre kritik altyapı kuruluşu olan Genel Müdürlüğümüz almaya hak kazandığı belge ile kurumsal bilgilerini, standardın prensipleri kapsamında güvende tutarak işletmekte ve yönetmekte olduğunu göstermiştir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Uyumluluk Çalışmaları Gerçekleştirildi

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) uyum çalışmaları

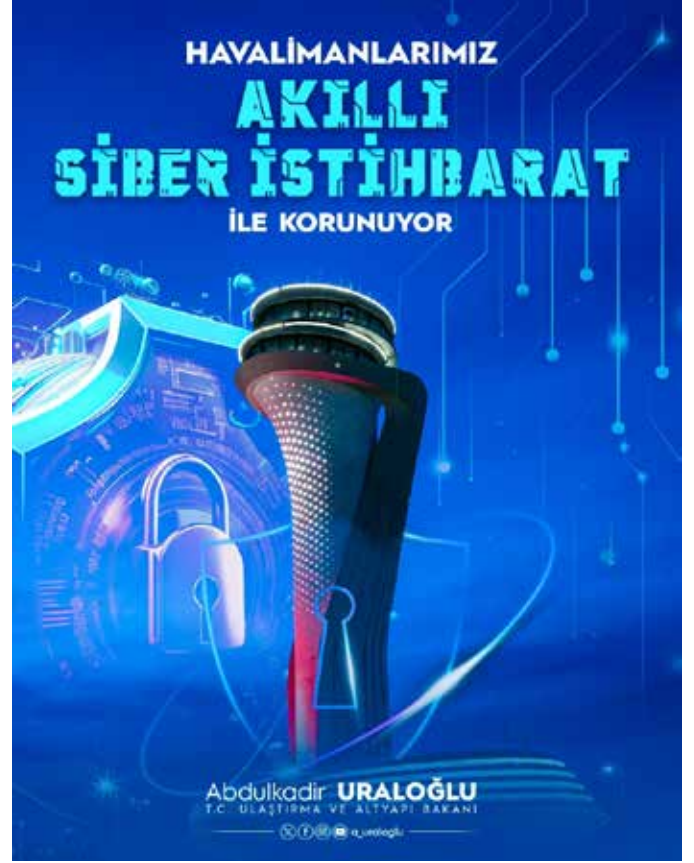
rı kapsamında; 2023 yılı içerisinde detaylı kişisel veri envanter güncelleme çalışması gerçekleştirilmiştir. Bahse konu envanterlerden yola çıkılarak veri sorumlusu yükümlülüklerinden olan ve kişisel verileri işlenen kişilere, bu verilerinin kim tarafından, hangi amaçlarla ve hangi hukuki gerekçelere dayanarak işlenebileceği, kimlere hangi amaçlarla aktarılabilirliği hususunda bilgi vermesi ve akabinde özgür irade ile açıklanan rıza beyanlarının alınması amacıyla aydınlatma ve açık rıza metinleri düzenlenmiştir. Bununla birlikte yıl içerisinde veri maskeleyme ve arşivleme çalışması da gerçekleştirilmiştir.

Akıllı Siber İstihbarat (ASİ) Projesi

Siber Güvenlik İstihbarat toplama sistemleri merkezileştirilmesi, Kuruluşumuzun birçok kaynaktan topladıkları istihbarat verisinin çok daha hızlı kullanılabilir hale getirilmesi, Siber savunmanın daha etkili, hızlı ve değişen saldırgan stratejilerini yakalayan bir Kuruluş olmamıza katkı sağlaması, Hazır entegrasyonları sayesinde Kuruluşumuzun ek geliştirme yapmasına gerek kalmadan verinin kaynağından kullanılacağı noktaya taşınması, Verinin merkezi bir noktada işlenmesi tekrarların önüne geçecek ve iş yükünü azaltılması amacıyla Akıllı Siber İstihbarat Projesi devreye alınmıştır.

Projedeki amaç bütün istihbarat kaynaklarını bir çatı altında toplayarak search ve analiz imkanını artırmaktır. Eklenen istihbaratların geçmiş analizleri yapılarak tarihçesini ve görünürlüğü artırma. Bu sayede istihbarat düzeyinde olan tehditler hızlı bir şekilde analiz edilerek daha hızlı önlem hedeflenmektedir. ASİ gelen istihbaratları analiz ederek aynı zamanda ilgili güvenlik cihazlarıyla entegre bir şekilde bloklaya yeteneğine sahip bir aksiyon ürünüdür. ASİ; USOM, Brandefense, Spycoud, Xforce ve açık kaynak istihbarat servislerinden aldığı veriyi veri tabanına ekleyerek istihbarat havuzu oluşturmaktadır.

Bu bağlamda; Kuruluşumuz gerçekleşen siber olaylara olanak vermeden istihbarat düzeyinde bloklamalarla siber alanda güvenliği en üst seviyelere taşıyacak ve siber istihbaratta zengin bir istihbarat ağına sahip olacaktır.

Kurumsal SOME Çalışmaları

Gelişen ihtiyaçlar ve güncellenen mevzuat doğrultusunda Cumhurbaşkanlığı genelgesi ile kritik altyapıya sahip kuruluşlar için; altyapılarını güvenli şekilde yönetebilmeleri için Kurumsal SOME kurması uygun görülmüş olup ulusal siber güvenlik çalışmalarının yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması amacıyla Genel Müdürlüğümüz uhdesinde Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) oluşturulmuştur. SOME, Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi(USOM) ve Havacılık Sektörü Sektörel SOME'si Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü(SHGM) ile eşgüdümlü olarak siber güvenlik çalışmaları gerçekleştirmektedir.

Kurulan Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibimiz (SOME); Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi(USOM) ve Havacılık Sektörü Sektörel SOME'si Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü(SHGM) ile eşgüdümlü olarak siber güvenlik çalışmaları yapılmaktadır.

Merkezi Log Yönetim Sistemi (SIEM)

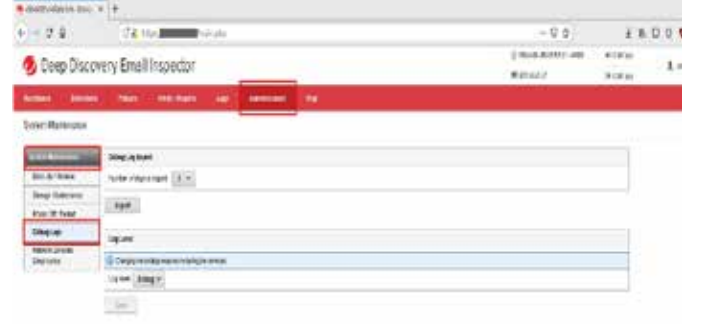
Kuruluşumuz 2020-2023 Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planına göre Kritik Altyapı olarak nitelendirilmektedir. Kritik Altyapılara yönelik Bilgi ve İletişim Güvenliği Tedbirleri kapsamında hazırlanan 2019/12 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi Madde 2 ve 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve

Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun Madde 5.3 gereği Kuruluşumuz “sağladığı hizmetlere ilişkin trafik bilgilerini bir yıldan az ve iki yıldan fazla olmamak üzere yönetmelikte belirlenecek süre kadar saklamakla ve bu bilgilerin doğruluğunu, bütünlüğünü ve gizliliğini sağlamakla” yükümlüdür. Bu yükümlülüğü yerine getirmek için kullanmakta olduğumuz SIEM (Güvenlik Bilgileri ve Olay Yönetimi) uygulamamız aktif olarak kullanılmaktadır.

PICUS Güvenlik Yazılımı

Kuruluşumuzda siber güvenlik çerçevesinde güvenlik sıkılaştırmalarını sağlayabilmek adına birden çok güvenlik cihazı kullanılmaktadır. PICUS yazılımı ile ağ güvenliği, uç nokta güvenliği ve e-posta güvenliği hususlarında mevcut siber güvenlik tehditleri simüle edilerek cihazların etkinlik seviyeleri ölçülmektedir. Bu sayede cihazlar özelinde belirli açıklıklar tespit edilebilmekte ve gerekli iyileştirmeler yapılabilmektedir. Ek modüllere sahip olan yazılım ile beraber kullanmakta olduğumuz SIEM ürünü üzerinde eksik olan korelasyonlar tespit edilmekte ve bu doğrultuda gerekli sıkılaştırmalar gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda bir saldırganın ağ içerisine girebilmesi senaryosu düşünülerek nerelelere atlama yapabileceği ve nerelerde açıklık bulunduğu test edilebilmektedir. Tüm bunların sonucunda hem teknik personel için hem de idari personel için bir rapor hazırlanabilmektedir.

Kuruluşumuz hem Ağ Güvenliği hem Uç Nokta Güvenliği hem de E-Posta Güvenliği için Simülasyonlar gerçekleştirmek, 7/24 güvenlik altyapımızda kullandığımız güvenlik kontrollerini sağlamak ve saldırganların kullandığı yöntemlerle Kuruluşumuz altyapısının zayıf noktalarını tespit edebilmek için PICUS Güvenlik Yazılımı temin ve tesis edilmektedir.

HONEYPOT (Bal Küpü) Güvenlik Yazılımı

Kuruluşumuz BT Altyapısında tesis edilmiş Bilgi Varlıklarımıza yönelik saldırı metodolojisini, hedeflenen sistemler hakkındaki bilgileri, ağ açıklarını ve potansiyel olarak saldırgan hakkındaki bilgileri yakalamak ayrıca elde edilen bu istihbarat sayesinde siber güvenlik endüstrisinin mevcut saldırıların tespitinde ve gelecekteki saldırıların önlenmesinde beceri kazanmak, güvenlik açıkları var ise bu açıklıkları bir saldırıya maruz kalmadan tespit etmek için BALKÜPÜ (HONEYPOT) güvenlik yazılımı kullanılmaktadır.

Güvenlik Testleri

“Kritik altyapı” niteliğine sahip Kuruluşumuz sistemlerinin ağ, sistem veya uygulama seviyesindeki olası zafiyetlerin tespiti ve sistemin istenmeyen şekilde kullanılabilmesinin önüne geçebilmek adına periyodik sızma testleri, zafiyet taraması ve kaynak kod analizleri yapılmaktadır.

Bu bağlamda sızma testleri periyodik olarak OWASP’ın web uygulama güvenliği testleri için hazırlamış olduğu sızma testi metodolojisine ve greybox (grikutu) test modeline göre yapılmaktadır. Sonuçları ilgili birimlere paylaşılarak gerekli iyileştirmeler yapılmaktadır.

Zafiyet taramaları siber güvenlik aracı marifetiyle; güvenlik açıklıkları, yanlış yapılandırmalar, TCP/IP sorunları, parola sorunları, yama sorunları ve hassas veriler sürekli olarak tespit ve takip edilmektedir. Gerekli durumlarda sıkılaştırma faaliyetleri yürütülmektedir.

Kaynak Kod Analizleri, açık kaynak kodlu uygulama aracılığıyla yazılım içerisinde sömürülmeye açık olan zafiyetler tespit edilmektedir. Tespite istinaden yapılması tavsiye olunan iyileştirmeler ilgili birimlere rapor halinde sunulmaktadır.

Kuruluşumuz Bilgi Teknolojileri Alanında İlgili Otoritelerin Belirlediği Stratejilere Uyum Çalışmaları Gerçekleştirildi

Kuruluşumuz 5809 sayılı Elektronik ve Haberleşme Kanunu ile Siber Güvenlik Stratejisi ve Eylem Planı’na

göre “Kritik Altyapıya” sahiptir. Bu kapsamda Bakanlığımızca belirlenen Stratejik Eylem Planı’na uyum çalışmaları ile 2019/12 sayılı “Bilgi ve İletişim Güvenliği” konulu Cumhurbaşkanlığı Genelgesi doğrultusunda Dijital Dönüşüm Ofisi tarafından kritik altyapıya sahip kuruluşlar için; altyapılarını güvenli şekilde yönetebilmelerini teminen yayımlanan “Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberine” uyum çalışmaları konusunda çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda, Kuruluşumuz için mevcut bilgi teknolojisi altyapıları, güvenlik seviyesi öncelikleri dikkate alınarak, yasal uyumluluklar çerçevesinde gerektiği kadar bilme prensibine uygun erişim kontrolleri, gelişen teknolojiye uygun güvenlik önlemleri dikkate alınarak yönetilmektedir. Bilgi güvenliği tehditleri göz önünde bulundurularak kuruluş Bilgi Varlıkları ve Hizmetleri açısından riskler ve önlemler arasında uygun bir denge sağlayan bilgi güvenliği risk yönetimi sistemi uygulanmıştır.

2023 yılı içerisinde Cumhurbaşkanlığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberi uyum çalışmaları kapsamında Kuruluşumuz genelinde uyum faaliyetleri tamamlanmış ve işletilmektedir.

Siber Güvenlik Operasyon İzleme Merkezi

Kuruluşumuzun Siber Tehditlere karşı korumak adına tüm güvenlik araçlarının aynı anda takip edildiği Siber Güvenlik Operasyon İzleme Merkezi kurulmuştur. İlgili sistemler 24 saat süreyle sorumlu personel tarafından izlenmekte ve raporlanmaktadır.

Bilgi Güvenliği ve Kişisel Veri Farkındalık Eğitimi

Bilgi sistemlerinde karşılaşılan güvenlik risklerinin azaltılması, etkisiz kılınması ve özellikle gizliliği, bütünlüğü veya erişilebilirliği bozulduğunda millî güvenliği tehdit edebilecek veya kamu düzeninin bozulmasına yol açabilecek kritik türdeki verilerin/sistemlerin güvenliğinin sağlanması amacıyla her yıl düzenli olarak yapılmakta olan “Bilgi Güvenliği Farkındalık Eğitimi” ve Kuruluşumuz personelinin kişisel veriler hakkındaki farkındalığını artırmak ve iş süreçlerinin bu farkındalık kapsamında yürütülebilmesi adına “Kişisel Veri Farkındalık Eğitimi” Cumhurbaşkanlığı Uzaktan Eğitim kapısı aracılığıyla tüm personelimize verilmiştir.

İç Denetçilik Eğitimi

Kurumsal ve ulusal siber güvenliğin en üst düzeyde sürdürülebilmesi için gerekli tüm birimlerle detaylı paydaş analizi, varlık envanteri, risk analizi ve devamında yönetilecek tedbirleri kapsayan güvenlik süreçlerinin oluşturulması ile BGYS’nin güncel ISO 27001 standar-

dına uygun bir şekilde işletilmesi, yönetilmesi ve revizyonunu sağlamak ve Kuruluşumuz BGYS İç Tetkikini sağlayabilmek adına ilgili personellere öz kaynaklarımızla iç denetçilik eğitimi verilmiştir.

SİSTEM YÖNETİMİ ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Sunucu Sistemleri ve Depolama Birimi Alımı

Mevcut sunucu sistemi ve depolama ünitelerinin kapasite artırımı kapsamında 10 adet synergy sunucusu ve 142 TB depolama alanı alınmıştır.

Yedekleme Yazılımı Alımı

DHMI Genel Müdürlüğü BT Dairesi Başkanlığı yönetimindeki sistemler için Veeam yedekleme ve izleme yazılımı kullanımı 7/24 destek ve lisans kullanım hakkı 2024 yılı nisan ayına kadar devam edecektir.

Microsoft Ürünleri Destek Hizmetleri

Kuruluşumuz bünyesinde kullanılmakta olan Microsoft ürünlerinin sorunsuz, güvenli ve performanslı çalışmasını sağlamak maksadıyla, iyileştirici ve arıza oluşmasını önleyici (Proaktif) veya arıza çıkması durumunda (Reaktif) çözüm sağlayacak çalışmaları kapsayan Teknik Destek Hizmeti alınmıştır.

Üçüncü Parti Yazılım Güncelleme Ürünü Temini

Tüm bilgisayarlarda kurulu üçüncü parti yazılımların güncellemelerini manuel olarak gerçekleştirme ihtiyacını ortadan kaldırıp bilişim güvenliğini arttırmamıza yardımcı olan Easy2Patch uygulaması temin edilmiştir.

Sunucu Kaynaklarının Artırımı ve Verimli Kullanımına Yönelik Çalışmalar

Kuruluşumuz bünyesinde kullanılmakta olan sunucu kaynakları için RAM, Ethernet ağ anahtarları için GBIC ve FC SAN anahtarlar için SFP alımı yapılmış, sistemin kullanımına devam edilmektedir.

Havalimanlarda âtil durumda olduğu belirlenen ve kullanılmayan sunucular, gerekli tahsis ve kurulum işlemleri yapılarak ihtiyaç olan lokasyonlara gönderilme işlemleri devam etmektedir.

E-posta Hizmeti Güvenliği

Giden ve gelen e-postaların gizliliğini korumak, entegre veri kaybı önleme ve e-posta şifreleme modülleri aracılığı ile mail sunucularına sızmaya çalışan kötü amaçlı yazılımları tespit etmek amacıyla global tehdit istihbaratı ile en güncel tehditleri de tespit edebilen IM-SVA (InterScan Messaging Security Virtual Appliance)

ve Trend Micro Deep Discovery Email Inspector ürünlerinin kullanımına devam edilmektedir.

Hizmetlerin İdamesi Kapsamında Yapılan İşlemler

Kuruluşumuzda kullanılan sistem uygulamaları, yeni güncellemelerin yayınlanmasını takiben kısa sürede en güncel versiyonlarına yükseltilmiştir.

Bazı sunucular SCCM kullanılarak güncellenirken Sannallaştırma ortamlarındaki host sunucular vb. belirli sunucular manuel olarak güncellenmiş ve güvenlik yamaları ivedilikle geçilmiştir.

Kurumsal e-posta hizmetlerinin aksamaması için gerekli işlemler yapılmış ve arızalara zamanında müdahale edilerek çözüme kavuşturulmuş; eposta hesapları ve grupları için talep edilen işlemler yapılmıştır.

Yedeği alınması gereken sistemlerin, sunucuların ve veri tabanlarının belirli prosedürlere göre yedekleme yazılımı üzerinde yedek alma işlemleri yapılmıştır. Alınan yedekler belirli aralıklarla kontrol edilerek testler yapılmıştır.

Kuruluşumuzun domaininde sıkılaştırmalar yapılarak güvenlik arttırılmıştır. Yetkiler sınırlandırılmış ve gerekli hesaplara ihtiyacı kadar yetki verilmiştir.

Bilgisayarlar için yerel yönetici hesabı parolalarının yönetimini sağlamak amacıyla LAPS (Local Administrator Password Solution) uygulaması etki alanına katılmış olup ilgili personele yetkilendirmeler işlemlerine devam edilmiştir.

Tüm sanal ve fiziksel sunucuların sağlık durumları takip edilerek arızaların giderilmesine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

BİLGİ SİSTEMLERİ DESTEKLENMESİ ALANINDA YÜRÜTÜLEN FAALİYETLER

Bilgisayar Sistemleri ve Çevre Donanımları Temini-Tesisi

Ekonomik ömrünü tamamlayan bilgisayarlar ve çevre donanımlarının yenilenmesi ile yeni ihtiyaçların karşılanması amacıyla toplamda; 580 adet Tümleşik Bilgisayar, 40 adet Monitör, 69 Dizüstü Bilgisayar, 8 adet Tablet Bilgisayar, 5 adet Mini Bilgisayar, 60 adet Çok Fonksiyonlu Yazıcı, 10 adet Fotokopi Makinesi, 30 adet Tarayıcı temin edilmiştir.

İhtiyaçların Tespiti Çalışmaları

Yeni açılacak havalimanları ile ilave yapılacak olan terminal binalarına yönelik ihtiyaçlar belirlenerek ilgili Daire Başkanlıklarına gönderilmiştir.

Birimlerin İhtiyacı Doğrultusunda Temin Edilen Yazılımlar

İşletme Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 8 adet (1 yıllık kullanım hakkı), Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 1(bir) adet, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı 1(bir) adet ve Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 2(iki) adet olmak üzere toplam 12 (on iki) adet Adobe Acrobat Pro 1 yıllık lisans ile Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 1(bir) adet Grammarly Premium 1 yıllık lisans alımı işi gerçekleştirilmiştir.

İnşaat ve Emlak Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere; 1 adet Civil 3D 1 yıllık kullanım hakkı, 21 adet Autodesk Autocad LT 1 yıllık kullanım hakkı alımı gerçekleştirilmiştir.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 1(bir) adet (1 yıllık kullanım hakkı) Adobe Stock ve İşletme Dairesi Başkanlığında hali hazırda kullanılmakta olan AviPlan yazılımının 1 yıllık yazılım bakım paketinin alımı gerçekleştirilmiştir.

Kamu Özel Sektör İşbirliği Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 2 (iki) adet Adobe Acrobat Pro 1 yıllık kullanım hakkı alımı gerçekleştirilmiştir.

Havacılık IOS işletim sistemini kullanan cihazlarda e-imza kullanılmasını sağlayan hali hazırda kullanılmakta olan kütüphanenin lisansının yenilenmesi gerektiğinden 1 adet 1 yıllık Aksigner Yazılım Lisansı, Kurum içinde personelimiz arasında, kurum dışında da personelimiz ve paydaşlar arasında gerçekleştirilen dosya paylaşım işlerini yürütmeye olanak sağlayan DHMİ Bulut veri saklama ve veri paylaşım ortamı hali hazırda hizmet vermeye devam etmektedir. Bu kapsamda; mevcut kullanımda olan 704 Adet DIVVY DRIVE lisansı bulunmaktadır. Dosya saklama ve paylaşım sistemi olarak hizmet veren DHMİ Bulut Portalinin kullanım oranlarının artması, yeni başlayan personel sayısındaki artış sebebiyle mevcut lisanslara ek olarak 238 adet Divvydrive Yazılım Güvenlik Programı, Türkiye’de bulunan 52 adet havalimanı için kat planları baz alınarak interaktif olacak şekilde iç mekan haritalandırılmasının yapılarak, bu haritaların Android ve iOS uygulama marketlerinde bulunan DHMİ Uçuş Rehberim mobil uygulaması ve web tarayıcıları üzerinden gösterimi sağlanmaktadır. Başlangıç konumundan bitiş konumuna animasyonlu ve tarifli yönlendirmeler ve yön bulma ile bakış açısına göre animasyonlu rotalama yapılmaktadır. Bu kapsamda Havalimanlarımız için kat planları baz alınarak interaktif olacak şekilde iç mekan mevcut haritalandırılmanın güncellenmesi gerektiğinden 1 adet Inmapper (50 Havalimanı için) ve 1 adet Inmapper (10 Havalimanı

İçin) Haritalama Yazılımları, Destek Hizmetleri Dairesi, Kamu Özel Sektör İşbirliği Dairesi ve İşletme Dairesi Başkanlıklarında hali hazırda kullanılmakta olan ve lisans süresi biten Autodesk yazılımlarının yenilenmesi ve oluşan ihtiyaca göre yeni yazılım lisansları alımı gerekmektedir. Bu kapsamda; Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 1 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad ile 2 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad LT, Kamu Özel Sektör İşbirliği Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 2 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad LT ve İşletme Dairesi Başkanlığında kullanılmak üzere 5 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad ile 1 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad LT olmak üzere toplamda 6 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad ve 5 adet 3 yıllık Autodesk AutoCad LT alımları gerçekleştirilmiştir.

Genel Müdürlük hizmet binamız içinde bulunan personel kullanımına tahsisli yazıcıların, çeşitli ve çok sayıda olması sebebiyle toner masraflarından tasarrufa gitmek, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin yayımladığı Bilgi ve İletişim Güvenliği Rehberinde bahsedilen "Cihazlar, merkezi bir yazılım üzerinden yönetilmelidir" maddesi ile 30.06.2021/31527 Tarih/Sayıli Resmi Gazetede yayımlanan Cumhurbaşkanlığı Tasarruf Tedbirleri Genelgesi gereğince Güvenli Baskı Yazılımı alımı gerçekleştirilmiştir.

Mevcut ve planlanan havalimanlarımızda ihtiyaçlar doğrultusunda, özellikle pist, apron, park yerleri, pist vb. terminalin hava tarafına ilişkin kritik konularda mühendislik ölçmeleri, hesaplamalar ve analizler yapılması ve proje yorumlarının alternatiflerle analiz edilebilmesi için CAD Tabanlı Hava Tarafı Tasarım Programı (AviPlan) 1 Yıllık Kullanım Hakkı ve Teknik Destek Paketi alımı gerçekleştirilmiştir.

Bakım – Onarım İşlemleri

Genel Müdürlüğümüz ve Havalimanlarında bulunan Bilgisayar Sistemleri ve Çevre Donanımları ile Sistem ve İletişim Cihazlarında 2023 yılında oluşan 8500 adet arızaya DHMI Online BT Cihaz Arıza Modülü kullanılarak müdahale edilmiş, Bakım ve Onarımlarının yapılması sağlanmıştır.

Bilgisayar Sistemleri ve Çevre Donanımları Bakım ve Onarım Hizmeti İş

Genel Müdürlüğümüz Merkez ve Taşra Teşkilatının çeşitli birimlerinde hizmet veren Bilişim Sistemleri Bakım ve Onarım Hizmeti İş kapsamında 24 ay (01.01.2023-31.12.2024) süreli Bakım ve Onarım Hizmetleri alımı yapılarak süreç devam etmektedir.

Bakım ve Onarım firması tarafından 2023 Yılı Ortasında ve 2024 Yılı Başında Başkanlığımız Sistem Odasının 6 Aylık Periyodik Bakımı yapılmıştır.

Artan personel ve Bilişim sistemleri ile Çevre Donanımları kapsamında yetersiz kalan data hatları için tüm katlarda yapısal kablolama işlemi yürütülmüştür.

Donanım, Enerji ve Kâğıt İsrafının Önlenmesi Kapsamında her odada bir veya birden fazla yazıcı, tarayıcı yerine her katta ortak kullanım alanlarında ortak kullanıma yönelik yazıcı ve tarayıcı özelliği olan fotokopi makinelerinin kurulumu süreci yürütülmektedir.

DHMI Teknik İşletimi Destek Hizmeti İş (2021-2022 Yılları İçin)

1276 Personelle 01.01.2023 – 31.12.2024 Tarihleri Arasında Gerçekleştirilmek Üzere DHMI Teknik İşletimi Destek Hizmeti Alımı İş kapsamında Başkanlığımızda görev yapan teknik işletim personelinin aylık kabul işlemine yönelik Hizmet İşleri Kabul Teklif Belgeleri yapılmıştır.

Vimesoft Video Konferans Hizmeti İş

Son yıllarda gelişen ihtiyaçlar doğrultusunda, iş süreçlerinin ve birimlerinin koordinasyonu ile senkronizasyonunu sağlamak adına çevrimiçi toplantılar sıklıkla kullanılmaktadır. Bu doğrultuda; Kuruluşumuz iş süreçleri dâhilinde, Kuruluş içi ve dışı uzaktan görüntülü toplantı yapılabilmesi, düzenlenebilmesi için "Vimesoft Konferans" sistemi temin ve tesis edilmiştir. 2019/12 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesinin talimatları gereği Kuruluşumuz Veri Merkezinde barındırılacak şekilde yerli ve milli video konferans sistemi kullanıma hazır hale getirilmiştir. İlgili uygulama; zaman tasarrufu, mekândan bağımsız toplantı ve çalışma imkânı, karar mekanizmaları optimize etme ve daha verimli çalışma koşulları elde etmeyi sağlamaktadır. Eş zamanlı yapılacak toplantılarda sesli veya görüntülü olarak iletişim, karşılıklı belge, fotoğraf, sunum ve diğer içeriklerin paylaşılabilmesi için Vimesoft Konferans uygulaması Kuruluşumuzda yaygınlaştırılarak kullanılacaktır.

Havalimanı Yapım İşleri

Çukurova Havalimanı, Esenboğa Havalimanı ve Antalya Havalimanı BT yapım işlerinin projelendirme ve kontrollük hizmetleri sağlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Bilgi Teknolojileri Sistemleri Donanımları

Havalimanları	Kişisel Bilgisayar	Sunucu	Dizüstü Bilgisayar	Yazıcı	Tarayıcı	Çizici	Uçuş Bilgi Sistemi	CUTE/ BRS
İstanbul Atatürk	540	29	73	349	99	-		
Ankara Esenboğa	567	3	44	314	136	-	√	√
İzmir Adnan Menderes	304	8	34	188	116	1	√	√
Antalya	315	2	42	265	92	-	√	√
Muğla Dalaman	160	5	16	124	40	1	√	√
Milas-Bodrum	160	6	15	101	42	-	√	√
Adana	237	2	14	104	66	-	√	
Trabzon	193	2	20	93	55	-	√	√
Erzurum	175	4	10	86	43	-	√	√
Gaziantep	170	4	15	95	50	-	√	√
Adıyaman	81	4	8	53	22	-	√	√
Ağrı Ahmed-i Hani	80	4	7	53	27	-	√	√
Amasya Merzifon	71	3	5	31	17	-	√	
Balıkesir Koca Seyit	136	1	19	61	34	-	√	√
Balıkesir Merkez	53	2	3	25	17	-	√	√
Batman	72	2	4	36	29	-	√	
Bingöl	63	2	3	38	24	-	√	
Bursa Yenişehir	100	4	8	43	19	-	√	
Çanakkale	107	3	8	54	30	-	√	
Gökçeada	49	1	4	30	20	-		
Denizli Çardak	80	4	5	53	36	-	√	
Diyarbakır	106	3	5	57	33	-	√	√
Elazığ	125	4	8	96	36	-	√	√
Erzincan Yıldırım Akbulut	100	4	17	74	14	-	√	√
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	54	-	4	39	21	-	√	
Hatay	98	2	7	62	21	-	√	√
İğdır Şehit Bülent Aydın	59	-	4	37	15	-	√	
İsparta Süleyman Demirel	114	3	8	62	26	-	√	
Kahramanmaraş	90	2	9	57	23	-	√	√
Kars Harakani	100	3	5	59	29	-	√	√
Kastamonu	77	2	4	29	22	-	√	
Kayseri	162	4	12	86	45	-	√	√
Kocaeli Cengiz Topel	60	2	5	30	22	-	√	
Konya	100	3	16	71	23	-	√	√
Malatya	116	5	7	65	23	-	√	
Mardin Prof.Dr.Aziz Sancar	75	3	7	38	20	-	√	√
Muş Sultan Alparslan	78	2	6	53	17	-	√	
Kapadokya	119	4	7	48	35	-	√	
Ordu-Giresun	88	1	3	50	29	-	√	√
Rize - Artvin	57	-	4	23	14	-	√	√
Samsun Çarşamba	125	6	5	72	40	-	√	
Siirt	69	3	4	43	27	-	√	
Sinop	85	2	4	36	19	-	√	
Sivas Nuri Demirağ	94	4	7	51	11	-	√	
Şanlıurfa GAP	96	4	9	65	29	-	√	
Şırnak Şerafettin Elçi	61	2	3	39	21	-	√	
Tekirdağ Çorlu Atatürk	69	9	6	76	25	-	√	
Tokat	65	4	10	43	21	-	√	√
Uşak	78	2	7	32	23	-		
Van Ferit Melen	124	6	6	88	35	-	√	√
Hava Trafik Kontrol Merkezi	274	-	48	155	79	-		
Merkez	1.706	133	719	680	301	-		
DHMI TOPLAMI	8.337	317	1.323	4.612	2.113	2		

İstanbul (İGA)	820	107	1.121	230	35		√	√
Antalya (FRAPORT TAV)	252	22	86	33	1	1	√	
İstanbul Sabiha Gökçen (HEAŞ)	250	7 Fiziksel / 60 Sanal	100	60	-	1	√	
İstanbul Sabiha Gökçen (ISG)	112	30 Fiziksel / 262 Sanal	215	23	0	0		255
İzmir Adnan Menderes (TAV)	125	22	29	29	7		√	√
Gazipaşa Alanya (TAV)	41	2		38			√	
Zafer (İC İÇTAŞ)	76	10 Fiziksel / 6 Sanal	4	54	5		√	√
Zonguldak Çaycuma (Z.Ö.S.A.Ş.)	8		1	4	2			
Aydın Çıldır (THY)	129	3 Fiziksel / 1 Sanal	74	12**	-			

SATIN ALMA VE İKMAL FAALİYETLERİ

a) Satın Alma İşlemleri

Kuruluşumuz Ana Statüsünde belirtilen görevlerin icrasına yönelik ihtiyaç duyulan mal, hizmet ve yapım işlerine ilişkin alımlar; 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile DHİMİ Genel Müdürlüğü İhale Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda yapılmakta olup, bu kapsamda 55 adet mal alımı, 38 adet hizmet alımı, 32 adet de yapım işi olmak üzere toplam 125 ihale yapılmıştır. Bu ihalelerden 99'unun sözleşmesi imzalanmış olup, 26 ihale iptal edilmiştir.

Taşra Teşkilatı birimlerince 165 ihale yapılmıştır.

Merkezde doğrudan temin yöntemiyle 392 alım yapılmış olup, 232'ü e-doğrudan temin üzerinden gerçekleştirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3. Maddesinin (e) bendi kapsamında Devlet Malzeme Ofisinden merkezde toplamda 59 alım gerçekleştirilmiştir.

b) Ödenek ve Tahakkuk İşlemleri

Kuruluşumuz ihtiyaçlarının teminine yönelik mal ve hizmet alımlarına ilişkin tahakkuk işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütülmüş ve bu kapsamda 3.926 adet tahakkuk belgesi yapılmıştır. Havalimanları İdare ve Yenileme Projesinin 1. faslında yer alan ve Satın Alma ve İkmal Dairesi Başkanlığı sorumluluğunda yürütülen, "Demirbaş, Mefruşat ve İmalat Malzemeleri Anda Kondu Alımı ve Müteferrik işler " için hazırlamış olduğumuz teklifimize göre tahsis edilen yatırım ödeneği ile birlikte İşletme Bütçesi " Yedek Parça ve Malzeme Alımı" için Programlanan Bütçe Ödeneği muhteviyatında Merkez ve Taşra Teşkilatlarımızın tefişlerine yönelik (demirbaş nitelikli) sabit kıymet ve kayda tabi malzeme ihtiyaçlarını temin amacıyla 246 adet satın alma yetki onayı ile harcama yapılmıştır.

c) İkmal İşlemleri

2023 Yıllık işlem hacmi İkmal Usulleri Yönergesi kapsamında düzenlenen belge toplam sayısı 4966 adettir. Karayolu işlemleri; 215 adet Hava Yolu, 1332 adet Kara Yolu ve 826 adet sigorta işlemleri olmak üzere toplam 2373 adettir.

Genel toplam depo mevcudu; Demirbaş Malzeme :1058 adettir. Sarf Malzeme: 933 Kalemdir. Toplam DHİMİ Malzeme kod sayısı: 57860 adettir.

20.11.2023 tarih ve 95548 sayılı Makam Onayı ile 2023 mali yıl sonu sayımları Genel Müdürlüğümüz Merkez Üniteleri ve tüm Havalimanlarının demirbaş malzeme

sayımları RFID demirbaş takip sistemi ile yapılmıştır.

Sinop Havalimanı Terminal Binası ve Müttemimleri Yapım İşi kapsamında "Sinop Havalimanı Teknik Blok ve Kule Kompleksi Yapım işi" ve "Sinop Havalimanı Garaj Binası Yapım işi" kesin kabulü yapılan binalar içerisinde teslim edilen ve kayıtsız kayda değer demirbaş nitelikli malzemelerin envanter kayıtlarına alınması için 30.10.2023- 02.11.2023 tarihleri arasında çalışmalar tamamlanmış ve kaydı olamayan malzemeler tespit edilerek DHİMİ malzeme kodları verilmiştir.

9 adet Satın Alınan Kombine Karla Mücadele Aracı, 7 adet Yangın Söndürme Aracı, 5 adet Yükelebilir Platform aracı, 14 Adet TOGG Aracı, 2 Adet Forklift ve 7 Adet Traktör ilgili işlemler tamamlanmıştır.

d) Sigorta İşlemleri

Kuruluşumuz Merkez ve Taşra teşkilatı envanterindeki bina, tesis, cihaz, sistem, kara ve hava araçlarının ilgili Başkanlıkların talebine istinaden;

Elektronik cihaz sigortası, Binalar, Elektrojen Grupları ve Depo Muhteviyatı Malzeme Sigortası, 2 adet Helikopter ve 5 adet Uçak Sigortası, Havalimanları 3.Şahıs Mali Sorumluluk Sigortası, Tam Kasko Sigortası ile yurt dışı, yurt içi nakliye sigortaları yapılmış ve yıl içerisinde toplam 1093 hasar dosyası sonuçlandırılmıştır.

Yapım işlerine ilişkin İnşaat ALL Risk Sigorta poliçelerinin Yapım İşleri Genel Şartnamesine uygunluğu hususu kontrol edilmiştir.

e) Eğitim ve Dokümantasyon;

Havalimanı Başmüdürlük/Müdürlükleri Satın Alma ve İkmal Birimlerinde görev yapan personele yönelik olarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, Mal Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği, DHİMİ İhale Yönetmeliği, Doğrudan Temin Genel Esaslar, Doğrudan ve E-Doğrudan Temin Uygulama Esasları, İkmal Usulleri Yönergesi, Yakıt Teslim ve Sarf Yönergesi, Ödenek Planlama ve Tahsis İşlemleri, Tahakkuk İşlemleri, Sigorta Usulleri Yönergesi, İkmal İşlemleri ve Sigorta İşlemleri konularında İzmir Adnan Menderes Havalimanı Başmüdürlüğünde 20-24 Kasım 2023 tarihleri arası 86 personele 27 Kasım- 01 Aralık 2023 tarihleri arasında 61 personelin katılımıyla 5'er gün süreli iki grup halinde eğitim düzenlenmiştir.

HAVACILIK ACIL YARDIM VE GÜVENLİK FAALİYETLERİNİN ULUSAL VE ULUSLARARASI STANDARTLARDA SAĞLANMASI

Kuruluşumuzca işletilen havalimanlarımızda Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Hizmetleri, Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Dairesi Başkanlığı görev ve sorumluluğunda yürütülmektedir.

Havalimanlarında sağlık ve acil yardım hizmetlerinin sağlanması, söz konusu hizmetlerin oluşabilecek uçak kaza kırım olaylarında da verilmesi önem arz etmektedir.

Yolcularımızın, personelin, hava araçlarının, terminallerin ve tesislerimizin güvenliği için havalimanlarımızda güvenlik sistem ve cihazları kullanılmaktadır.

1. Koruma ve Güvenlik Hizmetleri

Havalimanları Güvenlik Sistemleri Temin ve Tesisi:

Ülkemizin en büyük giriş-çıkış kapıları konumunda bulunan havalimanlarımızın en son teknolojik cihaz, teçhizat ve sistemlerle donatılmasına, her türlü can ve mal güvenliğinin sağlanmasına, ayrıca ülkemizin prestijinin en üst düzeyde tutulmasına Kuruluşumuzca büyük önem verilmektedir.

Çevre Güvenlik Sistemleri, Kapalı Devre Kamera Sistemleri (CCTV) ve Kartlı Geçiş Sistemleri (CACS)

Adana Havalimanı Başmüdürlüğü Konteynerler Bölgesine Kamera Sistemi temini için Genel Müdürlüğümüzce yetki verilmiş olup İlgili Havalimanınca Sistem kurulumu tamamlanmıştır.

Mardin Prof. Dr.Aziz Sancar Havalimanı Müdürlüğüne Kart Basım Cihazı temini için Genel Müdürlüğümüzce yetki verilmiş olup İlgili Havalimanınca temini tamamlanmıştır.

Şırnak Şerafettin Elçi Havalimanı Müdürlüğüne CCTV Sistemi ilave kamera temini için Genel Müdürlüğümüzce yetki verilmiş olup İlgili Havalimanınca ilave kamera temin edilmiştir.

Havalimanlarımızdaki CCTV ve CACS sistemlerinde gerekli ilave çalışmaları, revize çalışmaları ve yenileme çalışmaları devam etmektedir.

Plaka Tanıma Sistemleri (PTS)

Havalimanları ile Yatırım Yılı Ödenekleri çerçevesinde; ilgili İl Emniyet Müdürlüklerinin Muharebe Elektronik Şube Müdürlükleri ile koordine kurularak PTS kurulumu için gerekli çalışmalar devam etmektedir.

İstanbul Atatürk Havalimanı Cihazlarının Sevkiyatları

İstanbul Atatürk Havalimanının ticari yolcu trafiğine kapanması sebebiyle, havalimanında mevcut bulunan güvenlik sistem ve cihazları ihtiyaç duyulan diğer havalimanlarımızda değerlendirilmektedir.

Bu minvalde, yeni model cihazlara öncelik verilerek muhtelif havalimanlarına, talep ve ihtiyaçları doğrultusunda sistem ve cihazlarının gönderilmesi için İstanbul Atatürk Havalimanı Başmüdürlüğüne gerekli yazılı talimatlar verilmiştir. Bahse konu sistem ve cihazların büyük bir kısmının ilgili havalimanlarına gönderimi tamamlanmıştır. Talimat verilen cihazlardan kalanların ise sevkiyat çalışmaları devam etmektedir.

DHİM Güvenlik İç Denetimleri:

Havalimanlarımızda güvenlik uygulamalarının Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı (MSHGP) standartlarında karşılanıp karşılanmadığı hususlarında İç Denetimler yapılması, söz konusu denetimlerin beraberinde ve akabinde düzeltici faaliyetler yürütülmesi ve Özel Güvenlik Hizmet alım işinin Teknik Şartnamede belirtilen kalite ve özelliklere uygun yürütülüp yürütülmediğinin denetlenmesi amaçlarıyla her havalimanında olacak şekilde, DHİM Güvenlik İç Denetim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, 15 Havalimanı için İç Denetim gerçekleştirilmiş olup söz konusu denetlemelerde tespit edilen bulgular raporlanarak, kapatılmalarına ilişkin eylem planları Havalimanlarımızca oluşturularak, gerekli önlemler alınmıştır.

Ulusal Güvenlik Denetim Faaliyetleri ve EADUK:

Sivil Havacılık Güvenliği alanında faaliyet gösteren ilgili kurum/kuruluş personelinin oluşan ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (SHGM) tarafından düzenlenen sınavlar sonucu yetkilendirilmiş olan Ulusal Güvenlik Denetçileri tarafından havalimanlarımızda (hizmet veren tüm unsurları kapsayacak şekilde) denetimler gerçekleştirilmektedir.

Kuruluşumuzca, söz konusu denetimlere gereken destek verilmektedir. Sivil Havacılık koordinesinde gerçekleştirilen bahse konu denetimlere, Kuruluşumuz adına Ulusal Güvenlik Denetçileri görevlendirilmekte olup, bu kapsamda Kuruluşumuz bünyesinde görev yapan 17 Ulusal Güvenlik Denetçisi bulunmaktadır.

Ayrıca, SHGM'nin başkanlığını yürüttüğü ve merkezi düzeyde alınması gereken tedbirler ve uygulamalar ile ilgili olarak, havalimanlarımızda yerel bazda çözülemeyen güvenlik hususlarının görüşüldüğü Eğitim, Araştırma, Denetleme Uzmanları Kurulu (EADUK) toplantılarına katılım sağlanarak, gereken destek de verilmektedir.

2. Giriş Kartları

2023 yılı içerisinde Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Dairesi Başkanlığı ile Havalimanı Başmüdürlük/Müdürlüklerinde Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Dairesi Başkanlığı ile Havalimanı Başmüdürlük/ Müdürlüklerinde halen hizmet vermekte olan (CACS) Kartlı Geçiş Kontrol Sistemlerinde; havalimanı giriş kartlarının tanziminde kullanılmak üzere; 100.000 adet Proximity [(ISOProx-II)(Elektronik)] Giriş Kartı, 413 Ribbon Şerit, 90 adet Laminasyon/Hologram ve 7400 adet Boş PVC Kartı (Pasif Kart) açık ihale yöntemiyle alınmıştır. 2023 yılında ise 48.451 adet Tüm Hava Alanları Giriş Kartı ücreti mukabili tanzim/temdit edilmiştir.

3. Sağlık ve Acil Yardım Hizmetleri

Havalimanlarımızda uçak kaza- kırım durumlarında acil müdahalede bulunmak amacıyla acil sağlık hizmetleri idaremizce, 80 DHMİ, 124 Türkiye Hudut Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ve 84 Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeli olmak üzere toplam 288 sağlık personeli ile DHMİ sağlık hizmetleri yürütülmektedir.

18 adet Kurumumuza 29 adet Sağlık Bakanlığına ait olmak üzere toplam 47 adet ambulans ile sağlık hizmeti verilmektedir.

Havalimanı sağlık hizmetleri; 29 Havalimanımızda uçak iniş - kalkış saatlerine göre sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü, 16 Havalimanımızda 24 saat esasına göre Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü ve Atatürk, Esenboğa, Antalya, Adnan Menderes, Adana, Trabzon ile Muğla

Dalaman Havalimanlarında DHMİ kadrolu sağlık personeli tarafından yerine getirilmektedir.

Genel Müdürlüğümüz ile Sağlık Bakanlığı Türkiye Hüdut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü arasında imzalan Sağlık Hizmet Protokolü gereğince;

16 Havalimanında 24 saat esasına göre sağlık hizmet veren T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye Hüdut Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne aylık; 5.872.000,00 TL,

29 Havalimanımızda ise uçak iniş kalkış saatlerine göre sağlık hizmeti veren Sağlık Bakanlığı, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne aylık 2.941.315,00 TL olmak üzere T.C. Sağlık Bakanlığına 2023 yılı toplam 92.212.637,30 TL ödeme yapılmıştır.

2023 yılında; Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik Dairesi Başkanlığı bünyesinde; Merkez ve Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğünde 08:30-17:30 saatleri arası hafta içi 5 gün, 20 Havalimanımızda 7 gün 24 saat esasına göre kesintisiz ve 29 Havalimanımızda ise uçak iniş ve kalkış saatlerine göre Acil Sağlık Hizmetleri verilmiştir.

01.01.2023-31.12.2023 tarihleri arasında tüm sağlık ünitelerimizde; 26.889 yolcu ve yolcu yakınına Acil Sağlık Hizmeti, 18.024 personel ve bakmakla yükümlü aile bireyine Acil Sağlık ve Poliklinik hizmeti, 1.174 vakanın hastaneye sevk, 7.827 vakaya EKG. Enjeksiyon, serum, vb. poliklinik hizmeti 6.779 hastaya ayakta ilaç yardım olmak üzere toplamı 60.693 vakaya sağlık hizmeti verilmiştir.

4. Eğitim İkmal Şube Müdürlüğü Hizmetleri

Havalimanlarında yürütülmekte olunan Terminal Güvenliği, Yolcu Güvenliği ve Uçuş Güvenliğinin aksatılmadan sağlanmasını teminen, güvenlik personeli ihtiyacının karşılanması amacıyla Özel Güvenlik Hizmet Alım İhaleleri yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan özel güvenlik ihalesi, Türkiye'nin personel sayısı olarak en büyük hizmet alım ihalesidir.

49 Havalimanı ve Merkezde Hizmet Alım işlemi yapılmaktadır.

Özel Güvenlik Teşkilatı Personeli Kıyafet, İşaret ve Semboller, Teçhizat, Koruyucu ve Demirbaş Eşya Yönergesi ve İçişleri Bakanlığı tarafından yayımlanan 15.05.2020

tarih ve 1295 sayılı "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Özel Güvenlik Görevlilerine Ait Üniforma Yönergesi" ve yönerge ekinde belirtilen usuller ve katalog da belirtilen görsellere uygun olarak Yönerge doğrultusunda Kadrolu Özel Güvenlik Personelinin üniforma alım ihaleleri yapılmaktadır.

İstihdama Yönelik İş Artış ve Eksilişleri

01.06.2022-31.12.2023 tarihleri arasında 3748 personel ve 753.619.186,44 TL toplam bedelle Özel Güvenlik Hizmeti temini amacıyla İdaremiz ile Yüklenici Ulusal Özel Güvenlik Ve Kor. Hizm. San. ve Tic. A.Ş. & United Group Ufs Güvenlik Hizmetleri A.Ş. (O.G) arasında sözleşme imzalanmıştır.

Hizmet Alım Personeli Artırımları kapsamında Ulusal Özel Güvenlik Ve Kor. Hizm. San. ve Tic. A.Ş. & United Group Ufs Güvenlik Hizmetleri A.Ş. (O.G) sözleşme dönemi içerisinde 2023 yılında 87 kişilik iş artışı yapılmıştır. 2023 yılı sonu itibarı ile 3898 Hizmet Alım Personeli görev yapmaktadır.

2024/2025 yıllarını kapsayan 24 ay süreli hizmet alım ihalesi yapılmış olup 3950 personel ve 2.849.522.574,00 TL bedel ile sözleşmeye bağlanılmıştır.

Güvenlik Sistemleri

Havalimanları	X-Ray Cihazı	EDS (Kabın Bagaj)	Kapı Tipi	Patlayıcı İz Dedektörü	Patlayıcı Tespit Sistemi	Mobil X-Ray Cihazı	El Dedektörü	Araç Altı İnceleme Cihazı	Kapalı Devre Kamera Sistemi	Kartlı Geçiş Sistemi	Araç Altı Görüntüleme (Tarama) Sistemi	Plaka Tanıma Sistemi	Vücut Tarayıcı	Sıvı Patlayıcı Tespit Cihazı	Yangın İhbar Sistemi	Anons Sistem	Saat Sistemi	Uçak Park Etilme Sistem	Tehdit Algılama Sistemi	Gece Görüş Sistemleri	Çevre Güvenlik Kamera Sistemi
DHMI Genel Müdürlük	1		3					1	1	VAR	VAR				VAR	VAR	VAR	VAR			
İstanbul Atatürk	77		81	12	15	7	6	2	29	VAR	VAR	1			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
İstanbul (DHMI)									VAR	VAR					VAR	VAR	VAR				VAR
Ankara Esenboğa (DHMI)	10		11	2				1	20	VAR	2	1			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
Hava Trafik Kontrol Merkezi	3		3					4	VAR	VAR		1			VAR	VAR	VAR				
Esenboğa İkmal Md.'lüğü Deposu									YOK	YOK					VAR	VAR	VAR				
İzmir Adnan Menderes (DHMI)	3		5					1	14	VAR	1	1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Antalya (DHMI)	7		9	3				1	3	VAR	-	1			VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		VAR
Muğla Dalaman (DHMI)	5		7					6	VAR	VAR	2	1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Milas-Bodrum (DHMI)	3		4	1				5	VAR	VAR	1	2			VAR	VAR	VAR	VAR			
Adana	21		21	6				25	VAR	VAR		1		8	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Trabzon	20		17	7		2		24	VAR	VAR		1	1	6	VAR	VAR	VAR	VAR			
Erzurum	14		11	3		2	1	19	VAR	VAR		1		6	VAR	VAR	VAR	VAR			
Gaziantep	32	2	31	5		2	1	35	VAR	VAR	1	1	1	6	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Adıyaman	16		13	3				16	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				
Ağrı Ahmed-i Hani	15		13	1		2	1	8	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				VAR
Amasya Merzifon	3		3	2				4	VAR	YOK		1		1	VAR	VAR	VAR				
Balıkesir Koca Seyit	13		12	2		2	1	11	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				
Balıkesir Merkez	10		8	3				7	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				VAR
Batman	11		8	4				14	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR			-	
Bingöl	9		8	2				15	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR		1		VAR
Bursa Yenisehir	14		12	3				14	VAR	VAR				6	VAR	VAR	VAR				
Çanakkale	14		13	3				18	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR				
Denizli Çardak	14		11	3				17	VAR	VAR		1		6	VAR	VAR	VAR				
Diyarbakır	30	2	31	5		2		15	VAR	VAR		1	1	1	VAR	VAR	VAR	VAR	2		
Elazığ	16		15	5				10	VAR	VAR	1	1		6	VAR	VAR	VAR				
Erzincan Yıldırım Akbulut	16		16	2				13	VAR	VAR		1		4	VAR	VAR	VAR			-	VAR
Hakkari Y. Selahaddin Eyyubi	9		10	2				19	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR			-	
Gökçeada	3		5	1				4	VAR	VAR					VAR	VAR	VAR				
Hatay	15		15	3				8	VAR	VAR	1	1	1	8	VAR	VAR	VAR			-	
İğdir Şehit Bülent Aydın	9		5	2				13	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR				
İsparta Süleyman Demirel	13		10	4				10	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				
Kahramanmaraş	14		15	3				12	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR				VAR
Kars Harakani	13		10	3				15	VAR	VAR		-		2	VAR	VAR	VAR			1	

Havalimanları	X-Ray Cihazı	EDS (Kabın Bağlı)	Kapı Tipi	Patlayıcı İz Dedektörü	Patlayıcı Tespit Sistemi			Mobil X-Ray Cihazı	Ei Dedektörü	Araç Alti İnceleme Cihazı	Kapalı Devre Kamera Sistemi	Kartlı Geçiş Sistemi	Araç Alti Görüntüleme (Tarama) Sistemi	Plaka Tanıma Sistemi	Vücut Tarayıcı	Sivri Patlayıcı Tespit Cihazı	Yangın İhbar Sistemi	Anons Sistem	Saat Sistemi	Uçak Park Etilme Sistem	Tehdit Algılama Sistemi	Gece Görüş Sistemleri	Çevre Güvenlik Kamera Sistemi
Kastamonu	10		8	2					14	2	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR	VAR			
Kayseri	15		26	6					12	-	VAR	VAR	1	1		6	VAR	VAR	VAR	VAR			
Kocaeli Cengiz Topel	5		5	2					5	2	VAR	VAR		1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Konya	15		16	4					15	4	VAR	VAR	1	1	1	8	VAR	VAR	VAR	VAR			
Malatya	10		15	4					16	4	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR	VAR			
Mardin Prof.Dr.Aziz Sancar	16		15	2					8	3	VAR	VAR	1	1	1	1	VAR	VAR	VAR	VAR		-	
Muş Sultan Alparslan	13		10	3					10	1	VAR	VAR		1		1	VAR	VAR	VAR	VAR			
Kapadokya	7		8	3					6	2	VAR	VAR		1		2	VAR	VAR	VAR	VAR			
Ordu-Giresun	16		12	2					25	1	VAR	VAR		1		6	VAR	VAR	VAR	VAR			
Rize-Artvin	19		16	3					36	1	VAR	VAR	3	1		1	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Samsun Çarşamba	13		11	4					13	-	VAR	VAR		1		6	VAR	VAR	VAR	VAR			
Siirt	5		5	2					10	4	VAR	VAR					VAR	VAR	VAR	VAR			
Sinop	14		16	3					12	-	VAR	VAR				1	VAR	VAR	VAR	VAR			
Sivas Nuri Demirağ	13		12	3					21	4	VAR	VAR		1	1	1	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Şanlıurfa GAP	16		13	5					17	4	VAR	VAR		1	1	2	VAR	VAR	VAR	VAR			
Şırnak Şerafettin Elçi	9		15	3					9	-	VAR	VAR	1	1	1	1	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Tekirdağ Çorlu Atatürk	10		9	2					13	1	VAR	VAR		1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Tokat	17		17	3					17	1	VAR	VAR		1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Uşak	6		5	2					5	-	VAR	YOK		1			VAR	VAR	VAR	VAR			
Van Ferit Melen	16		14	4					10	-	VAR	VAR	1	1	1	1	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Diğer (Bakanlık)	1		2								YOK	YOK					VAR	VAR	VAR	VAR			
DHMI Toplamı	699	4	686	157	15	29	14	6	702	61	-	-	17	42	10	110	-	-	-	-	3	1	
Istanbul (IGA)228	139	132	233	86		24	11	1	228		VAR	VAR	5	38	27	72	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		VAR
Ankara Esenboğa (TAV)	49		47	11	7	2	2		69		VAR	VAR	-	-	4	18	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
İzmir Adnan Menderes (TAV)	77		75	10		12	3		70	-	VAR	VAR	-	-	6	17	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR	-	-
Antalya (FRAPORT TAV)	109	YOK	87	26	YOK	12	6	-	90	-	VAR	VAR	-	1	12	19	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
Muğla Dalaman (YDA)	60		55	11	4	7	1		27	VAR	VAR	VAR	-	-	1	12	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
Miias-Bodrum (TAV-İç Hat)	13		12	3		2	1		13	-	VAR	VAR	-	-	2	7	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
Muğla Miias-Bodrum (TAV-Dış Hat)	33		33	3	4	2	1		32	-	VAR	VAR	-	-	3	6	VAR	VAR	VAR	VAR	VAR		
İstanbul Sabiha Gökçen (HEAS/İSG)*	89		76	20	7	3	4	1	137	2	VAR	VAR	1	1		30	VAR	VAR	VAR	VAR	1	1	VAR
Eskişehir H.Polatlı (E. Teknik Üniv.)	5		3						10	-	VAR	YOK	-	1		2	VAR	VAR	VAR	VAR			
Zonguldak Çaycuma (Z.Ö.S.A.S.)	4		3						3	-	VAR	YOK	-	1		2	VAR	VAR	VAR	YOK			YOK
Gazipaşa Alanya (TAV)	10		8	2		1	1		8	-	VAR	VAR	-	1	2	2	VAR	VAR	VAR	VAR			VAR
Zafer (İC İCTAS)	8		8	2		2	1		15	-	VAR	VAR	-	-			VAR	VAR	VAR	VAR			
Aydın Çıldır (THY)	1		2						8	3	VAR	YOK		-			VAR	VAR	VAR	VAR			
YİD/KİD/ÖZEL Kapsamında Toplam BOT/ROT/PRIVATE Total	597	132	642	174	22	67	31	2	640	5	VAR	YOK	6	43	57	185					3	1	
Genel Toplam	1.296	136	1.328	331	37	96	45	8	1.342	66			23	85	67	295					3	1	

HAVA SEYRÜSEFER HİZMETLERİ VE FAALİYETLERİ

Hava Trafik Yönetim Hizmetleri

Türk Hava Sahasında verilmekte olan hava trafik kontrol hizmetlerinin teknolojik yenilikler ve değişen kurallar doğrultusunda en iyi şekilde yürütülmesi ve hava trafik kontrol hizmetinin sağlandığı Saha Kontrol, Yaklaşma Kontrol ve Meydan Kontrol Ünitelerimizle sürekli koordineli olarak, hizmetlerin en etkin şekilde ifası amacıyla;

- » Türk Hava Sahasında hava trafik kontrol hizmetlerinin uluslararası kurallar ve ulusal mevzuata uygun olarak yürütülmesi,
- » Kurulmuş veya kurulacak olan ATC (Air Traffic Control – Hava Trafik Kontrol) üniteleri için gerekli personel planlamasını yapmak ve ihtiyaçları tespit etmek; bu ihtiyaçların tespit edilmesi aşamasında, mevcut personel sayısı doğrultusunda geleceğe yönelik ihtiyaçların belirlenmesi,
- » Hava trafik hizmetlerinin ifasına yönelik her türlü Yönerge, Yönetmelik ve Talimatları hazırlamak, Türkiye AIP'sinin (Aeronautical Information Publication – Havacılık Bilgi Yayını) ilgili bölümlerinde uluslararası (ICAO: International Civil Aviation Organization – Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı) ve ulusal mevzuata yönelik hava trafik usullerinin yenilenerek yayınlanması,
- » ICAO, EUROCONTROL (Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı) ve diğer uluslararası kuruluşların ilgili çalışma birimlerince düzenlenen toplantılara katılım sağlanması, hazırlanan rapor ve dokümanların takip edilerek gerekli çalışmaların yapılması,
- » Hava Trafik Kontrol Üniteleri arasındaki Anlaşma Mektuplarının takip edilmesi ve bunlarla ilgili üniteler arasındaki koordinasyonun sağlanması,
- » Temel ATC eğitimini tamamlanmış personelin hizmet içi eğitimlerini (OJT) gözlemlemek ve kontrol etmek, Temel Hava Trafik Kontrol Kursları sonrasında ATC ünitelerinde göreve başlayan aday kontrolörlerin İşbaşı Eğitimlerini verecek uzman personelin yetiştirilmesi amacıyla gerek yurt içi gerekse yurt dışı eğitimlerin yıllık dönemler halinde planlanması,
- » Hava trafik kontrol sistem alt yapısı ve her türlü teknik donanımın planlanması,
- » Hava Trafik Kontrolörlerinin Lisans ve Derece işlemlerinin takip edilmesi, sınavlarının yapılması, so-

nuçlarının değerlendirilmesi,

- » Havalimanları hava tarafı kapasiteleri ile hava sahası ve sektör kapasitelerinin belirlenmesi, geliştirilmesine yönelik çalışmalarda bulunulması,
- » Hava hadiselerinin incelenmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması, tekrarının önlenmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınması, talep edilmesi halinde kaza/kırım komisyonlarına eleman tefrik edilmesi,
- » Hava sahasında yer alan CTR, TMA, MTMA ve ATS yolları gibi mevcut kontrollü sahalarda yapılacak değişiklikler ile bunlardan yeni ihdas edilecek olanların çalışmalarının yapılması, gerektiğinde sivil/asker koordinasyonunun sağlanmasından sorumludur.

1- Ülkemizde Sağlanmakta Olan Hava Trafik Kontrol Hizmetleri:

Türkiye Hükümrân Hava Sahası ve toprakları üzerinde 982.286 kilometre karelik hava sahası dahilinde uçuşların; emniyetli, düzenli ve en az gecikme ile gerçekleştirilmesi amacı ile verilen Hava Trafik Kontrol Hizmeti, üç temel kategoride sağlanmaktadır.

A-Saha Kontrol Hizmeti: Kontrol sahalarındaki kontrollü uçuşlara verilen ATC hizmetini,

B-Yaklaşma Kontrol Hizmeti: Bir veya birden fazla meydana iniş/kalkış yapan kontrollü uçuşlara verilen ATC hizmetini,

C-Meydan Kontrol Hizmeti: Bir Meydan manevra sahasında ve meydan civarında uçan bütün hava araçları için verilen ATC hizmetini tanımlamakta olup,

Hava sahamızda bu hizmetleri vermek üzere tesis edilmiş:

- » 1 Saha Kontrol Merkezi (ACC),
- » 49 Yaklaşma Kontrol Ünitesi (APP) ve
- » 52 Meydan Kontrol Kulesinde (TWR) görev yapan 2035 Hava Trafik Kontrolörünce, Türk Hava Sahasında uçuş düzenleyen sivil hava trafiğinin ve askeri GAT uçuşlarının her safhasında 24 saat hizmet verilmektedir.

2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu ve DHMI Ana Sözleşmesi gereği Hava Seyrüsefer Hizmetlerini yerine getirmekle yükümlü olan Kuruluşumuz; ICAO tarafından hava seyrüsefer alanında geliştirilen standart ve

tavsiye edilen uygulamalar (SARPs)) ile bunların dünya çapında uygulanmasını teminen Şikago Konvansiyonuna getirilen Ek'ler (Annexes), Bölgesel İlave Usuller (Regional Supplementary Procedures), El Kitapları (Manuals) ve sirkülerin takibi ile bunlarda yer alan kural ve usullerin hayata geçirilmesi, karasularımız ile hükümrana hava sahasının tamamında uçuş emniyetinin sağlanması, hava trafiğinin düzenlenmesi ve ATM (Air Traffic Management – Hava Trafik Yönetim) hizmetlerinin yerine getirilmesinden sorumludur.

EUROCONTROL Teşkilatı tarafından sağlanan Hava Sahası ve Hava Trafik Akış / Kapasite Yönetimine ilişkin hizmetleri sıklıkla kullanmak durumunda kalmaktadır. Özellikle komşu ülkelerde kriz veya grev gibi nedenlerle hava sahasının kapatılması / tahditlenmesi durumlarında, trafiklerin akış düzeni bozulmakta ve EUROCONTROL Teşkilatı ile kurulan koordinasyonlar ile gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

EUROCONTROL Teşkilatının modern bir yapıya sahip olan eğitim tesislerinde verilen eğitimlere Ülkemizin katılımı; hava trafik hizmetlerimiz ve insan kaynaklarının optimum düzeyde değerlendirilmesi, Avrupa bölgesi hava sahalarında birbirine eşdeğer ATM sistem alt yapısı oluşturulması ve Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin standardizasyonunun sağlanması yönünde büyük önem arz etmektedir. Havacılık personelimizin, söz konusu eğitimlere katılarak daha verimli, yararlı, global ve yeniliklerden haberdar olmaları; en modern sistemleri takip edebilmeleri ve böylelikle devam etmekte olan projelerimize daha etkin bir şekilde katkıda bulunmaları sağlanmaktadır.

2- Hava Trafik Kontrol Personeli:

Hava seyrüsefer hizmetleri için istihdam edilen personelin en üst düzeyde eğitilmiş olması gereğinin bilincinde olan Kuruluşumuz, hava trafik kontrol (ATC) personelimizin temel ve tekamül hizmet içi eğitimlerini yetiştirilmiş kadroları ve ileri teknoloji eğitim kolaylıklarıyla kendisi yürütmektedir.

Görevlerinin doğası gereği her an can ve mal kaybına yol açma riski ile hizmet vermekte olan Hava Trafik Kontrolörlerinin görevlerini başarıyla yerine getirebilmeleri için uzun bir eğitim sürecini başarı ile tamamlamaları gerekliliğinin yanı sıra işe uygun kişisel özellikleri taşıyor olmaları son derece önemlidir. Bu amaçla, Hava Trafik Kontrolörü Adaylarının seçiminde FEAST Kontrolör Seçme Programının kullanılması ve aday perso-

nelin istihdam edilmesi önem arz etmektedir.

EUROCONTROL teşkilatınca üye devletler için geliştirilen ve dünya çapında 50'den fazla organizasyon tarafından uygulanan FEAST (First European ATCO Selection Test - İlk Avrupa Hava Trafik Kontrolörleri Seçme Testi) paketi web tabanlı testlerden oluşmakta olup,

- » Sözel Algılama
- » Reaksiyon Zamanı (Talimatları takip/yeniden düzenleme)
- » Planlama Kabiliyeti (Çözüm, İşbirliği,)
- » Kuralları Uygulama ve Öğrenme
- » Hız ve Dikkat Testi (Hafıza kapasitesi/Anlık Reaksiyon ve Gelişmeler)
- » Üç Boyutlu Düşünme (Sayısal ve Şekilsel Algılama)

Problem çözme/ortadan kaldırma alanlarında zamana karşı yarış formatında adayların mesleğe uygunluk kriterleri belirlenmektedir.

FEAST sonuçlarına göre Öğrenci Hava Trafik Kontrolörü olarak istihdam edilen personelimiz, EUROCONTROL (Common Core Content - Ortak Çekirdek Eğitim) müfredatına uygun olarak yoğun ve kapsamlı bir eğitimden geçirilmekte ve eğitimin bitiminde yapılan sınavlarda başarılı olmaları halinde Stajyer Hava Trafik Kontrolörü olarak mezun edilmektedir.

Kuruluşumuzca verilen Temel ATC kurslarından başarı ile mezun olan personelimiz, Hava Trafik Asistan Kontrolörü olabilmek için, SHY 65-01 Hava Trafik Kontrolörleri Lisans Yönetmeliği gereğince Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından oluşturulan Sınav Komisyonu marifetinde Lisans sınavına tabi tutulmakta, başarılı olanlar ve tayin oldukları havalimanlarında hizmet içi eğitimlerine başlamaktadırlar. Bu personelin, Hava Trafik Kontrolörü olabilmesi için gerekli süreç, personelin hizmet vereceği ATC ünitelerinden en az biri (TWR, APP, ACC) için yeterli çalışma saatini doldurmuş olmasının yanı sıra mesleki yeterliliği de değerlendirilerek, Genel Müdürlüğümüzce çalışacağı ünite için derece sınavına alınmasına kadar geçen uzun bir dönemi kapsamaktadır.

Ayrıca, Eskişehir Hasan Polatkan Üniversitesi Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakültesi Hava Trafik Kontrol Bölümü mezunları da Kuruluşumuzca istihdam edilmektedir. FEAST'e tabi tutularak hava trafik kontrol ünitelerine doğrudan Asistan Hava Trafik Kontrolörü olarak atanan personel, normal iş başı eğitimine tabii tutularak

ilgili ünite eğitimini ve değerlendirmelerini başarı ile tamamlamaları halinde derece sınavına alınarak Hava Trafik Kontrolörü olmaya hak kazanmaktadırlar.

Kontrolörlerin eğitimi yukarıda açıklanan uzun süreçle de sınırlı olmayıp, verilen hizmetin önemi ve sonuçları dikkate alındığında, aktif olarak kontrolörlük görevi sona erinceye kadar devam etmektedir. Bu amaçla ATC personelinin gerek yurt içi gerekse yurt dışı eğitimleri (EUROCONTROL IANS) 6'şar aylık veya yıllık dönemler halinde planlanmakta; yurt içi eğitimler Genel Müdürlüğümüz bünyesinde ve Havalimanlarımızda oluşturulan eğitim ünitelerimizde gerçekleştirilmektedir.

Bunlara ilave olarak, işbaşı eğitimleri (OJT) ve derece yenileme sınavları vasıtasıyla, değişen kural ve yönetmeliklerle ilgili bilgiler hava trafik kontrolörlerine aktarılmakta ve bu şekilde mesleki bilgilerin sürekli güncellenmesi ile kontrolörlerin bilgi seviyelerinin denetimi sağlanmaktadır.

Ayrıca, 2023 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesini etkileyen deprem felaketinin ardından;

Deprem gününün sabahından itibaren depremden etkilenen illerde,

ATC hizmetlerinin kesintisiz sürdürülebilmesini teminen; Kahramanmaraş, Hatay, Gaziantep, Adıyaman ve Şanlıurfa Havalimanlarına ivedilikle 20 Hava Trafik Kontrolörü görevlendirmesi yapılmıştır.

Yaşanan deprem sonrası ilk hafta geride bırakılırken hizmet ihtiyacı gereklilikleri göz önünde bulundurularak; depremden etkilenen illerde, 18 Hava Trafik Kontrol Ünitelerinden Görevlendirilen Hava Trafik Kontrolörü sayısı 36'ya çıkarılmıştır. Devam eden süreçte ise depremden etkilenen meydanlarla koordineli bir şekilde görevlendirmeler Kademeli olarak azaltılmış olup, 2024 Mart ayı itibarıyla Hatay Havalimanı geçici görevlendirmesi devam etmektedir.

3- 2023 Yılı İçerisinde Hava Trafik Şube Müdürlüğüne Gerçekleştirilen Faaliyetler

a) Hava Hadiseleri:

2023 yılı içerisinde toplam 562 hava hadisesi rapor edilmiş olup söz konusu hadiselere ilişkin kontrolör raporları, pozisyon formları, strip örnekleri, ses ve görüntü kaydı dökümleri ile hava hadisesi rapor formları ilgili havalimanlarından talep edilmiştir.

2023 yılında rapor edilen hadiseler Hava Trafik Hizmetleri ile Bağlantılı Emniyet Olaylarının Rapor Edilmesi ve

Değerlendirilmesine Dair Yönetmelik (SHY 65-02) hükümleri çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Yapılan değerlendirmeler neticesinde hadiselerin tekrarının önlenmesi için;

- » Kuruluşumuzu ilgilendiren bir eksiklik tespit edildiği durumlarda (personelin hatası ya da ihmali bulunan hadiselerde personelin derecesinin alınması, yazılı ikaz edilmesi, yazılı hatırlatma yapılması ya da eğitim verilmesi, prosedürlerin yenilenmesi vb.) her türlü önlem alınmaktadır.
- » Şirketlerin ikaz edilmesi gereken durumlarda da Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü nezdinde girişimde bulunulması talep edilmektedir.

b) Personel ve Sınav:

2022 Aralık, 2023 Ocak ve Kasım aylarında FEAST sınavı ile personel alımı yapılmıştır.

2022 Aralık-2023 Ocak tarihlerinde yapılan sınavlar sonucunda 238 aday arasından atanmaya hak kazanan 40 Stajyer Hava Trafik Kontrolörü Temel ATC Kursuna, 15 Asistan Hava Trafik Kontrolörü ise atandıkları meydanlarda görevlerine başlamışlardır.

2023 Kasım ayında da 157 aday arasından atanmaya hak kazanan 61 Stajyer Hava Trafik Kontrolörü Temel ATC Kursuna, 11 Asistan Hava Trafik Kontrolörü de atandıkları meydanlarda görevlerine başlamışlardır.

Bunun dışında, 2023 yılı içerisinde, Uzaktan Sınav Sistemi (USS) marifetiyle, Havalimanlarımızda görev yapmakta olan toplam 3621 kişiye, derece alma/yenileme sınavı yapılmıştır.

c) Savunma Sanayii projeleri kapsamındaki çalışmalarla ilişkin;

- » Gerekli NOTAM'ların yayımlanması öncesinde ilgili Hava Trafik Kontrol Üniteleri, Askeri Birimler, komşu FIR' larda yer alan Hava Trafik Kontrol Üniteleri ve SHGM ile gerekli koordinasyon yapılmıştır,
- » NOTAM sebebiyle rota değişiklikleri ile trafik akışının emniyetli ve düzenli bir şekilde sağlanmıştır.

Hava sahamızda yoğun bir şekilde uçuş icra eden insansız hava araçlarının sivil hava trafik akışı içerisinde emniyetli ve düzenli bir şekilde görevlerini yerine getirmeleri sağlanmıştır.

Hava sahamızda yaşanan hava hadiselerinin incelenip değerlendirilmesi ve tekrarlanmasının önlenmesini teminen gerekli tedbirler alınmıştır.

UÇUŞ KONTROL FAALİYETLERİ

- » Uçuş Kontrol Şube Müdürlüğünce envanterimizde mevcut iki adet Cessna Citation XLS ve 1 Adet Cessna Longitude 700 tipi uçağımız ile 2023 yılı içerisinde 632:00 saati Uçuş Kontrol uçuşu, 333:15 saati İdari ve diğer uçuşlara ait olmak üzere toplam 965:15 saat uçuş icra edilmiştir.
- » Envanterimizdeki iki adet EC-145 tipi helikopterimiz ile; 108:45 saati idari 24:00 saati bakım olmak üzere toplam 132:45 saat uçuş icra edilmiştir.
- » İlk Hizmete Verme Uçuş Kontrol Kapsamında; 5 adet ILS, 6 adet VOR, 9 adet DME, 2 adet NDB, 2 adet RNAV usulü ve 10 adet PAPI hizmete verilmiştir.
- » Hava Seyrüsefer Yardımcı Sistem ve Cihazlarının periyodik Uçuş Kontrol faaliyetleri; yapılan yıllık - aylık planlamalara göre düzenli olarak icra edilmiştir.
- » Yıl içerisinde hava sahası kullanıcılarından alınan tespit ve şikayetler; rapor/raporlar ve kayıtlar ayrıntılı olarak incelenerek gerekli görülen 20 adet özel uçuş kontrolü de yapılmak suretiyle sonuca bağlanmıştır.
- » Makam tarafından tevdi edilen yurtiçi-yurtdışı "İdari Uçuş" görevleri eksiksiz yerine getirilmiştir.
- » SHGM Lisans mevzuatı gerekliliklerine uygun olarak; 4 Pilotun Citation 700 Longitude ve 6 Pilotun Citation Latitude 680 A Başlangıç (İnitial) Eğitimleri tamamlanmıştır. Ayrıca 11 Uçak Pilotu ile 3 Helikopter Pilotunun yıllık emercensi tazeleme eğitimleri (Emergency Recurrent Training) yapılan planlamalara uygun olarak Yurtiçi/Yurtdışı yetkili eğitim merkezinden alınarak tamamlanmıştır.
- » SHGM Lisans mevzuatı gerekliliklerine uygun olarak; Pilotların almaları zorunlu olan RNAV, RVS-M, CRM tazeleme eğitimleri, yapılan planlamalara uygun olarak yurtiçi yetkili eğitim organizasyonlarından alınarak tamamlanmıştır.
- » SHGM Sağlık ve Lisans gereklilikleri mevzuatlarına uygun olarak; Pilot ve Uçuş Kontrol Elektronik Teknisyenlerinin periyodik sağlık kontrolleri yetkili sağlık kuruluşlarında yaptırılarak tamamlanmıştır.
- » 2021 yılı yatırım programı gereği ve ilgili personelimiz tarafından hazırlanan teknik ve idari şartname- lere uygun olarak 24 Kasım 2021 tarihinde yapılan

"Uçuş Kontrol Uçağı" alımı ihalesi başarı ile sonuçlanmış, 2023 yılı içerisinde 1 adet Cessna Longitude (Envantere Girmiştir), 2024 yılı içerisinde 2 adet Latitude envanterimize dahil edilecektir.

- » "3 Adet Uçuş Kontrol Uçağı Alımı" kapsamında; Alman Aerodata firması tarafından uçaklarımızın AFIS entegrasyon süreçleri, uçak teslim tarihleri, uçuş kontrol ekibi yer ve simülasyon eğitimlerinin uçuş teslim tarihleri ile eşzamanlı olarak tamamlanması maksatlı gerekli planlama ve koordinasyonlar yüklenici TUSAŞ ile, aynı anda 3 ayrı tip uçak ile operasyonların dizayn ve uygulanabilmesi maksatlı gerekli ayrıntıların koordinesi ise SHGM ile yapılan toplantı ve yazışmalar ile süreç yönetilmektedir.
- » Uçuş Kontrol faaliyetlerimize ilişkin yıl içerisinde SHGM ve EUROCONTROL tarafından yapılan, "Bölgesel GPS kayıpları (jamming) nedeniyle meydana gelen uçuş operasyonları ve uçuş kontrol faaliyetlerindeki kesintilerin sebepleri ile alınacak tedbirler" konulu toplantılara aktif katılım sağlanmıştır.
- » Ülkemizde yaşanan bölgesel GPS kayıpları sonucu RNAV (GNSS) STAR usullerinin kullanılamaması nedeniyle yaşanan aksaklıkların giderilebilmesini teminen bu usullere alternatif olarak, GPS olmaksızın kullanılabilen DME-DME usullerinin hayata geçirilmesi planlanmış ve çalışmalar Eln.D.Başkanlığı ile de koordine edilerek başlatılmıştır. Bu kapsamda; Van Ferit Melen Havalimanı pilot meydan olarak tespit edilmiş, gerekli ayrıntılı teknik çalışmalar koordineli olarak devam etmektedir.

HAVA SEYRÜSEFER EMNİYET YÖNETİM ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

Genel Müdürlüğümüz Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin yürütülmesinde uçuş emniyeti, can ve mal güvenliği temel hedefi doğrultusunda, tüm emniyet konularının açık, kesin ve sistematik bir yaklaşımla ele alınarak kabul edilebilir asgari risk çerçevesinde yürütülebilmesi, Emniyet Yönetim Sistemi uygulamalarının daha verimli hale getirilmesi, emniyet kültürünün yaygınlaştırılması ve tüm personelin gerçekleştirilen faaliyetlere etkin bir şekilde katılımını sağlamak amacıyla Hava Seyrüsefer Emniyet Yönetim Sistemine yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu doğrultuda;

- » Hava Seyrüsefer ve CNS Hizmetlerine yönelik olarak ilgili birimlerle düzeltici faaliyetlerin koordinasyonunun geliştirilmesi sağlanmaktadır.
- » Hava seyrüsefer emniyetine potansiyel risk oluşturabilecek hizmet aksaklıkları, sistem sorunları, teknik alt yapı zafiyetleri, birimler arası koordinasyon yetersizlikleri vb. konularda personel veya üçüncü şahıslar tarafından yazılı/şifahi olarak rapor edilen hususların incelenmesi, tehlike analizi ve risk değerlendirilmelerinin yapılması ve gerekli düzeltici/önleyici faaliyetlerin başlatılmasını teminen, HTKM Başmüdürlüğü ve Havalimanı Başmüdürlük/Müdürlüklerinde gerçekleştirilen Mahalli Emniyet Komisyonları'nın Sonuç Raporları detaylı bir şekilde incelenmesi, Müdürlük/Başmüdürlük bünyesinde giderilmesi mümkün olmayan hususlara yönelik çözüm bulunması ve gerekli tedbirlerin alınması amacıyla faaliyetler gerçekleştirilmektedir.
- » Hava Seyrüsefer Hizmetlerinde kullanılan/yeni devreye alınması planlanan ATM/CNS Sistemleri veya söz konusu sistemlerde meydana gelecek değişikliklerin değerlendirilmesi ve ATM sistem fonksiyonlarının emniyet düzeyine göre sınıflandırılması amacıyla ulusal ve uluslararası mevzuatlarla uyumlu bir şekilde risk analizleri ve emniyet çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda;
 - * İstanbul Havalimanı 3'lü bağımsız pist operasyonlarında kullanılan baskın frekans, fonksiyonu,
 - * Kuruluşumuz ile TÜBİTAK BİLGEM işbirliğinde

gerçekleştirilen “Milli ATC Merkezi 1. Safha Ar-Ge Projesi” kapsamında kabulü yapılan EFS/DCL Sistemi ile ilgili emniyet analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

- » EYS kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler Emniyet Yönetim Sistemi'nin 4 (dört) ana bileşeni olan Emniyet Politikası ve Amaçları, Emniyet Risk Yönetimi, Emniyet Güvencesi ve Emniyet Artırımı başlıkları altında toplanmış olup bunun yanı sıra, etkin bir EYS'nin gereği olarak “Emniyet Verileri” konusunda yapılacak çalışmalar da eklenerek HSS EYS uygulamalarına bütüncül bir yaklaşım kazandırılmıştır. Bu kapsamda;
 - * Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı Emniyet Yönetim Sistemi El Kitabı, Emniyet ve Adil Kültür Politikaları ile Hava Trafik ve AIM Hizmetleri örnek tehlike analizleri güncellenmiş, 6 (altı) adet prosedür hazırlanmış, söz konusu faaliyetler yerine getirilirken standart olarak kullanılması gereken ilave formlar ve listeler oluşturulmuştur.

DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

HAVA SEYRÜSEFER HİZMETLERİ
EMNİYET YÖNETİM SİSTEMİ
EL KİTABI

ONAY
HÜSEYİN KESKİN
YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ve GENEL MÜDÜR

DOKÜMAN KODU : HSSD. EYS. EL KİTABI
HAZIRLANMA TARİHİ : 30/04/2007
REVİZYON TARİHİ : 07/12/2023
REVİZYON NO : 8.0

- » Hava Seyrüsefer personelinin tüm bu dokümanlara kolayca erişilebilmesini teminen Hava Seyrüsefer Hizmetleri EYS Portalı “<https://dhmiportal.dhmi.gov.tr/Sayfalar/UygulamaLinkleri.aspx>” oluşturulmuş ve kullanıma açılmıştır.

- » Mevcut veya potansiyel emniyet eksiklikleri hakkında bilgi toplanmasını kolaylaştırmak ve böylece emniyeti artırma yöntemlerinin belirlenmesine ve uygulanmasına katkıda bulunmak amacıyla Hava Seyrüsefer Hizmet Birimlerinde görev yapmakta olan personel tarafından iletilen “Kişiye Özel Raporlama Formu (COREFORM)” incelenerek gerekli koordinasyonlar neticesinde konuya ilişkin tedbirlerin alınması ve personele geri bildirimde bulunulması sağlanmaktadır. Bu kapsamda;

* “Kişiye Özel Raporlama Formu (COREFORM)” HSS Hizmetleri EYS Portalı’na yüklenerek dijital ortamda doldurulması sağlanmış ve söz konusu forma Kuruluşumuzun gizlilik taahhütü ve Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) çerçevesinde elektronik ortamda sadece yetkilendirilmiş personelin erişimine izin verilmiştir.

- » Hava Seyrüsefer personelinin emniyet kültürünün geliştirilmesi amacıyla gerekli eğitimi almasına, motivasyonun artırılmasına ve emniyet bilincinin geliştirilmesine yönelik planlama/koordinasyon çalışmaları yapılmaktadır. Bu kapsamda;

* SHT-ATCO/EĞİTİM ve SHT-EĞİTİM/AIM talimatları doğrultusunda, ünitelerde görevli personele verilen Emniyet Yönetim Sistemi eğitimlerinin

standart hale getirilmesi amacıyla Hava Seyrüsefer Hizmet Birimlerinde Emniyet Yönetim Sistem Sorumlusu/Yardımcısı olarak görev yapan/yapacak olan personel ile birlikte Birim Sorumlularına, konuya ilişkin verilecek temel/tazeleme eğitimlerine yönelik eğitim dokümanı hazırlamak, söz konusu dokümanlarda değişiklik olması durumunda gerekli güncellemeleri yapmak ve gerçekleştirilecek olan eğitimlerde görev almak üzere Genel Müdürlüğümüzde “Eğitim Çalıştayı” düzenlenmiştir.

* Hava Seyrüsefer Hizmet Birimlerinde Emniyet Yönetim Sistem Sorumlusu/Yardımcısı olarak görev yapacak personel ile birlikte Birim Sorumlularına uzaktan eğitim yöntemiyle HSS Hizmetleri Emniyet Yönetim Sistemi Eğitimleri verilmiştir.

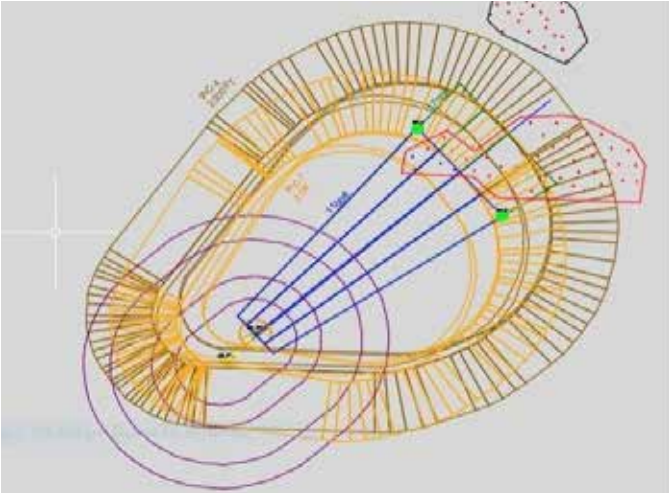
- » Hava Seyrüsefer Hizmetlerinin emniyetli ve etkin bir şekilde yürütülmesini sağlamanın yanı sıra bireysel farkındalığın artırılması amacıyla Hava Seyrüsefer Emniyet Yönetim Sistem Bültenleri hazırlanmakta ve HSS Hizmetleri EYS Portalı’nda yayımlanmaktadır.

- » TSE ISO 9001:2015 Kalite Yönetim Sistemi Standardı kapsamında Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı’nca gerçekleştirilmesi gereken iş ve işlemler yürütülerek, gerekli koordinasyonlar sağlanmaktadır.

HAVA SAHASI TASARIMI FAALİYETLERİ

Hava Sahası Tasarımı Şube Müdürlüğü, hava sahası tasarımı ve yönetimi çalışmaları; havalimanları için aletli yaklaşma ve standart geliş/kalkış usul tasarımları; kontrollü hava sahaları ve ATS koridorlarına ilişkin gerekli düzenlemeleri; havalimanları civarında tesisi planlanan Rüzgâr Enerji Santrali (RES), Güneş Enerji Santrali (GES), Enerji iletim hattı ile ilgili proje teklifleri ile planlanan yapılaşmaların hava sahasına etkilerinin değerlendirilmesi gibi havacılık emniyeti açısından önemli başlıklardan sorumlu olmak üzere 18.11.2019 tarihinden itibaren faaliyete başlamıştır.

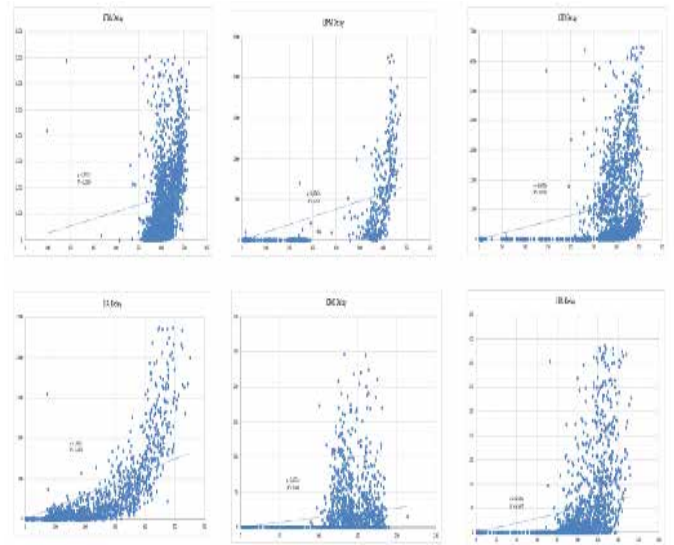

Hava Sahası Tasarımı Şube Müdürlüğü'nün faaliyet alanları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- » Hava sahasının etkin kullanımı amacıyla hava sahası tasarımı, yol yapıları ve sektörizasyon çalışmalarını içeren hava sahası yönetimi (ASM) hizmetinin ICAO, Eurocontrol ve milli mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlamak,
- » Hava sahasının farklı kullanıcı talepleri doğrultusunda paylaşım, koordine ve kontrolünün sağlanması amacıyla hava sahası yönetimine yönelik sivil - asker koordinasyon çalışmalarını ilgili birimler ile koordineli olarak yürütmek,

- » Havalimanları için aletli yaklaşma usulleri ve standart iniş/kalkış usulleri tasarlamak,
- » Hava Sahası Tasarımı hizmetlerine yönelik talimat, yönerge, yönetmelik ve AIP çalışmalarını yürütmek, gizlilik dereceli haritalar ile diğer haritaların muhafazasını sağlamak ve bu haritaların kullanımı ile ilgili yönerge hükümlerine riayet etmek,
- » Kontrollü hava sahaları (TMA, CTR, MTMA) ve ATS koridorlarına ilişkin gerekli düzenlemeleri ilgili birimlerle koordineli olarak yapmak,
- » (Standart) Aletli yaklaşma ve kalkış/iniş usullerinin etüt ve planlamalarını yürütmek, mevcutların geliştirilmesini, gerektiğinde değiştirilmesini sağlamak, uçuş kontrol raporlarının neticelerine göre ilgili şubelerle koordinesini ve gerekli yayımların yapılmasını sağlamak,
- » Havalimanları civarında tesisi planlanan Rüzgar Enerji Santrali (RES), Güneş Enerji Santrali (GES), enerji iletim hattı gibi proje tekliflerini hava trafik akışına potansiyel etkileri açısından ilgili birimler ile koordineli olarak değerlendirmek,
- » Havalimanları civarında planlanan yapılaşmalar ile bunlara ait imar planlarını mevcut usullerimize ve hava sahasına etkilerini ilgili birimler ile koordineli olarak değerlendirmek,
- » Hava Sahası Tasarımı çalışmalarının, hava sahası, sektör, havalimanları (pist) kapasitelerine etkilerini değerlendirmek üzere gerekli çalışma ve planlamaları yapmak,

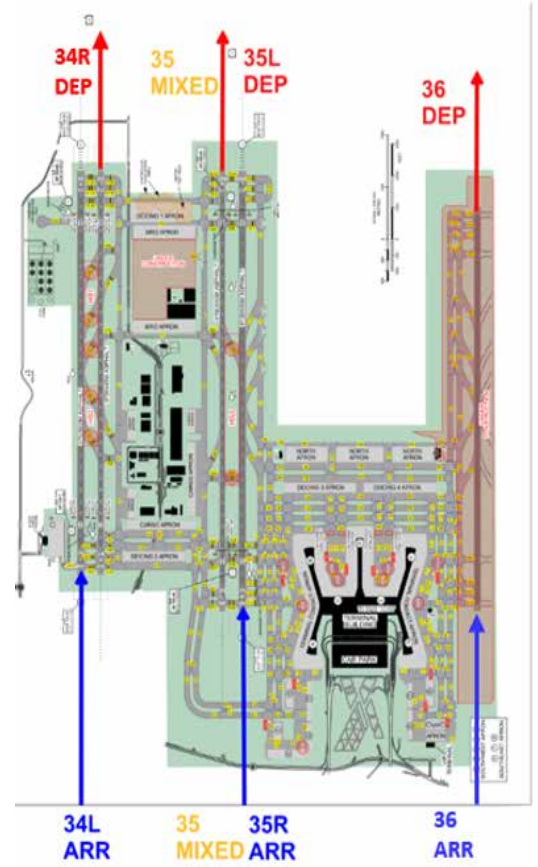
- » Askeri NOTAM taleplerinin hava sahamıza etkilerini değerlendirmek ve sivil-asker koordinasyon çalışmalarına katılım sağlamak,
- » KKTC ve Ercan tavsiyeli hava sahasına ilişkin KKTC makamları ile koordineli olarak hava sahası düzenleme çalışmalarını yapmak,
- » Aletle Alçalma Planları ile ilgili etüt ve planlamalarda bulunmak; mevcutların geliştirilmesini, gerektiğinde değiştirilmesi ve uçuş kontrollerinin yapılmasını sağlamak; neticelerini değerlendirmek ve ilgili şubelerle koordinasyonunu müteakip yayımlanmasını sağlamak amacıyla çalışmalar yapmaktır.

2023 Yılı İçerisindeki Hava Sahası Tasarımı Faaliyetleri

1. İstanbul Havalimanı 3'lü Pist Operasyonları ve Sabiha Gökçen 2. Pisti Çalışmaları

İstanbul Havalimanında üç pistin eşzamanlı olarak bağımsız iniş ve kalkış amacıyla kullanılmasına olanak sağlayacak 3'lü pist operasyonları için emniyet analiz çalışmasının teorik kısmı tamamlanmıştır. Teorik çalışma sonuçlarının gerçek zamanlı simülasyon ortamında doğrulanması amacıyla çalışmalar yürütülmüştür. Sabiha Gökçen Havalimanı paralel pistinin devreye verilmesi amacıyla hava sahası ve aletli uçuş usulleri tasarım faaliyetleri yürütülmüş ve tasarlanan usuller AIP'mizde yayınlanarak hizmete verilmiştir.

Planlamaya uygun olarak öncelikle, Hava Trafik Kontrolörlerinin yeni operasyon ortamına adaptasyonunun sağlanması için gerekli hazırlıklar yapılmıştır.

Bu kapsamda, üyesi olduğumuz EUROCONTROL EEC' de evvelce gerçekleştirilen başarılı simülasyonlar göz önünde bulundurulmuş ve İstanbul Havalimanı ile Sabiha Gökçen Havalimanı paralel pisti için Gerçek Zamanlı Hava Trafik Kontrol Simülasyonu 2022 Aralık itibarıyla tamamlanmıştır.

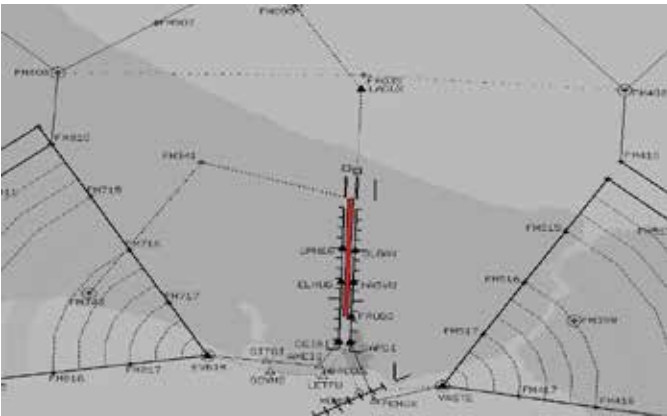

EUROCONTROL Teşkilatı ile Kuruluşumuz arasında imzalanan anlaşma kapsamında İstanbul Havalimanı üçlü pist operasyonları emniyet analiz sonuçları doğrulama Gerçek Zamanlı Hava Trafik Kontrol Simülasyonu Projesi başlatılmıştır.

Proje kapsamında, öncelikle operasyonel, teknik ve validasyon anlamındaki hazırlıklar tamamlanmıştır. İstanbul ve İstanbul Atatürk Havalimanlarında görevli hava trafik kontrolörlerinin katılımı ile projenin ATC Simülasyonları aşaması 26 Şubat 2024 tarihi itibarıyla başlayacaktır. Toplam 4 haftayı kapsayan bu sürecin 22 Mart 2024 tarihinde tamamlanması planlanmıştır.

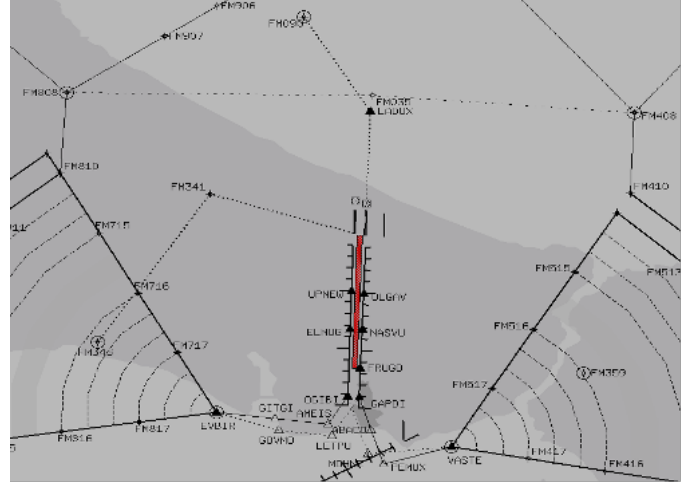
Projede her hafta on üç farklı senaryoya göre gerçek zamanlı ATC Simülasyonları yapılması, 4 hafta boyunca katılım sağlayan Hava Trafik Kontrolörlerinin görüş ve önerilerinin alınması, subjektif ve objektif ölçme/değerlendirmelerin yapılması ile elde edilen sonuçların hazırlanacak kapsamlı bir raporda belirtilmesi hedeflenmiştir.

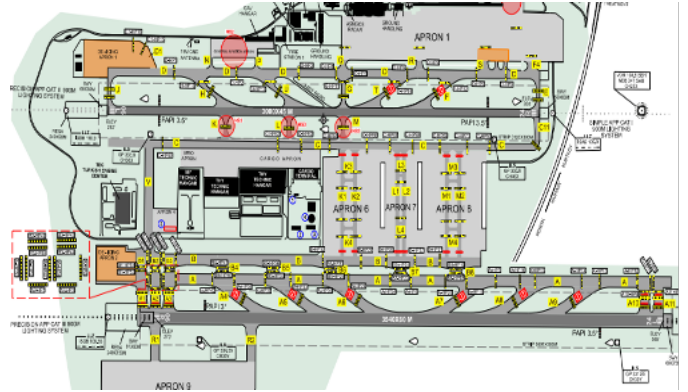
Diğer taraftan, Sabiha Gökçen Havalimanı 2. pisti için tasarlanan/güncellenen aletli geliş, kalkış, alçalış/iniş (ILS'ler dahil) usulleri ile gerekli diğer bilgiler ise, ilk ya-

yım tarihi 20 Nisan 2023 olmak üzere belirli aralıklarla Ülkemiz AIP'sinde ilan edilmiştir.

Bu kapsamda İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nda düşük görüş şartlarında hizmet sağlayacak ILS CAT II yaklaşma usulü, uydurya dayalı yaklaşma yapılmasına imkân sağlayan RNP usulleriyle birlikte devreye verilmiştir.

Pandemi tedbirleri nedeniyle ertelenen 3 haftalık test aşaması ise 2022 Sonbahar döneminde gerçekleştirilerek bu aşamada EUROCONTROL Deney Merkezindeki Kule Simülasyonuna aktarılan İstanbul Havalimanı Layout'undaki değişiklikler test edilmiştir.

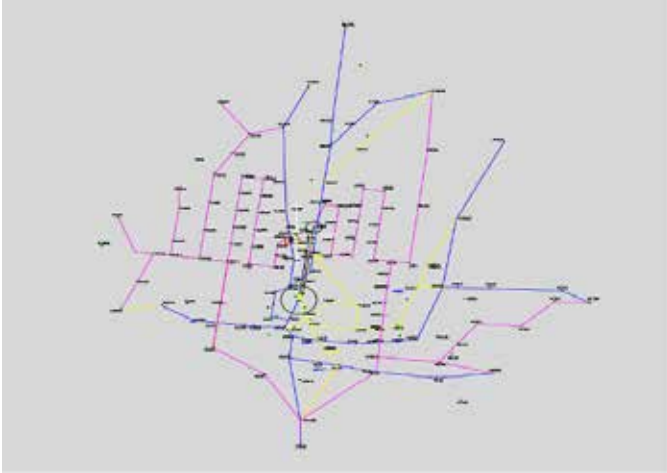

2. Antalya Terminal Sahası Çalışmaları

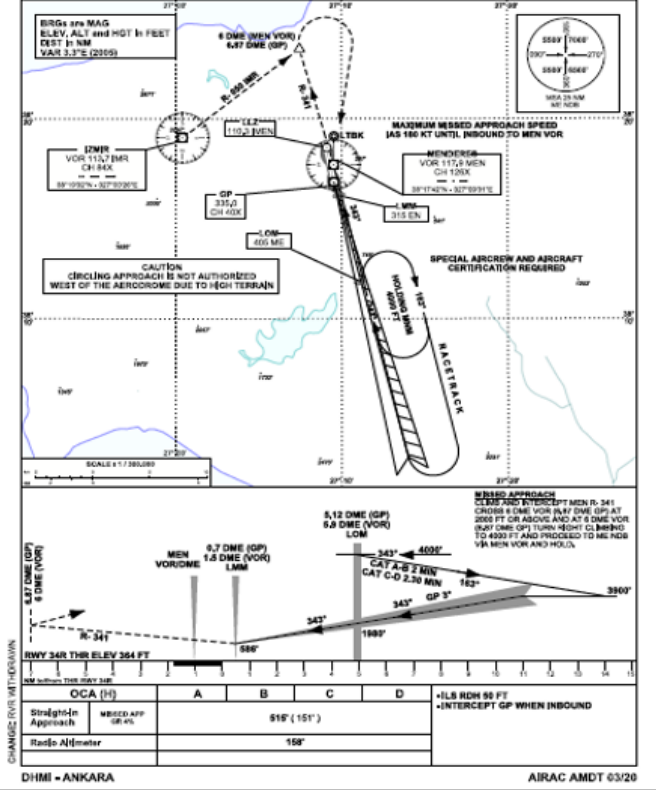
Antalya Terminal Sahasında tasarım çalışmaları 2023 yılı Ağustos ayı içerisinde ilgili paydaşların katılımı ile başlatılmıştır.

Antalya Havalimanında tam bağımsız paralel pist operasyonlarının uygulanması için Antalya Terminal Sahasında hava trafik yönetimi etkinliğinin artırılmasına yönelik yapılacak sektörizasyon ve hava sahası tasarım değişiklikleri öncesinde; söz konusu hava sahası tasarımlarının etkinlik ve uygulanabilirliğine yönelik testlerinin yapılabilmesi ve bu kapsamda Antalya Yaklaşma ve Kule Ünitelerinde çalışan hava trafik kontrolörlerinin adaptasyonlarının sağlanması amacıyla Eurocontrol ile Kuruluşumuz arasında imzalanan anlaşma kapsamında Eurocontrol EEC'de Gerçek Zamanlı Simülasyon çalışmaları 2023 Sonbahar döneminde başlatılmıştır. Simülasyonların Mart-Mayıs 2024 döneminde 6 hafta boyunca yaklaşık 180 Hava Trafik Kontrolörünün katılımı ile gerçekleştirilecektir. Eurocontrol tarafından kapsamlı sonuç raporunun hazırlanmasını takiben Genel Müdürlüğümüzce belirlenen hedeflere ulaşabileceğinin tespit edilmesi durumunda, yeni hava sahası tasarımlarının uygulaması hayata geçirilebilecektir.

3. Mania Değerlendirme

Diğer taraftan Havacılık Çalışmaları, Rüzgâr Enerji Santrali/Rüzgâr Ölçüm Direği, İmar Planı Düzenlemesi vb. kapsamda şubemize ulaşan çok sayıda koordinat/yükseklik verisi, imar plan düzenlemeleri ve yapılaşma proje taleplerinin, Ülkemiz AIP 'sinde yayımlanmış olan aletle alçalma, standart aletli kalkış ve geliş usulleri ile minimum radar vektör irtifa değerleri üzerinde yaratabilecekleri etkiler değerlendirilerek, söz konusu proje ve yapılaşma talepleri için belirlenen tedbirlerin hayata geçirilmesi sağlanmıştır.

4- Hava Sahası Tasarımı ve Aletli Alçalma Usulleri

2023 yılı içerisinde Ankara Esenboğa, İstanbul Sabiha Gökçen, İstanbul Atatürk, Çukurova, Tekirdağ Çorlu Atatürk, Muş, Adana, Gökçeada ve KKTC Ercan Havalimanları için aletli alçalma, SID ve STAR usul tasarımları ile bazı hava koridorlarına ilişkin tasarım çalışmaları yapılmış olup söz konusu çalışmalara ilişkin ayrıntılar aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Havalimanı / Hava Koridoru	AÇIKLAMA
Sabiha Gökçen	İkinci pistin kullanıma açılması kapsamında Havalimanımız için 9 adet yaklaşma usulü ile 16 adet SID/STAR usulü tasarlanmıştır.
Çukurova Havalimanı	Yakın zamanda açılışı yapılacak Havalimanımız için 8 adet konvansiyonel 2 adet RNP yaklaşma usulü ile 17 adet konvansiyonel SID/STAR ve 21 adet RNP SID usulü tasarlanmıştır.
İstanbul Atatürk	4 adet yeni usul tasarımı ve 10 adet usulde değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca Tüm SID STAR usullerinde güncelleme yapılmıştır.
Ankara Esenboğa	VOR cihazı tesisi nedeniyle 8 adet usulde yeniden düzenleme yapılmıştır.
Tekirdağ Çorlu Atatürk Havalimanı	VOR Cihazı yer değişikliği ve Manyetik varyasyon güncellemesi kapsamında tüm usullerde güncelleme yapılmıştır.
Muş Sultan Alparslan	Yeni VOR cihazı kurulumu ve manyetik varyasyon güncellemesi kapsamında tüm usullerde güncelleme yapılmıştır.
Adana Havalimanı	Akkuyu NGS tahditli hava sahası ihdası nedeniyle TARSU noktası kaldırıldı. Yeni Oluşturulan MTMA giriş noktasına SID ve STAR usulleri tasarlandı.
KKTC Ercan Havalimanı	ILS usul tasarımı yapılmıştır.
Gökçeada Havalimanı	Konvansiyonel SID tasarımı ve tüm usullerde Manyetik varyasyon güncellemesi yapılmıştır.
W/UW 84	Akkuyu NGS tahditli hava sahası ihdası nedeniyle hava koridoru değişikliği yapılmıştır.

HAVA ARAÇLARI TEKNİK ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ FAALİYETLERİ

Hava Araçları Teknik Şube Müdürlüğü tarafından SHGM'nin verdiği Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğu yetkisi kapsamında hava araçlarının uçuşa elverişli bir şekilde kesintisiz olarak faaliyetleri sürdürülmesi sağlanmıştır. Genel Müdürlüğümüzün envanterinde mevcut iki adet Cessna Citation XLS ve 1 Adet Cessna Longitude 700 tipi uçağımız ile 2023 yılı içerisinde 632:00 saati Uçuş Kontrol uçuşu, 333:15 saati İdari ve diğer uçuşlara ait olmak üzere toplam 965:15 saat ve 2 adet EC-145 Helikopterlerimiz ile 132:45 saat uçuş icra edilmiştir.

Envanterimizde bulunan hava araçlarının Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün hazırlamış olduğu ilgili tüm Yönetmelik, Talimat ve Genelgeleri takip ederek halen sahip olunan Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Sorumluluğunun sürdürülebilmesini sağlamak amacıyla 2023 yılı içerisinde;

- » 2 defa Sürekli Uçuşa Elverişlilik El Kitabı
- » 4 defa Bakım Programı El Kitabı
- » 2 defa Sürekli Uçuşa Elverişlilik ve Bakım Yönetimi Sertifikası
- » 2 defa Minimum Equipment List
- » 2 defa RVSM
- » 2 defa İşletme Şartları ve ilgili El Kitabı onayları alınmıştır.

DHİM Genel Müdürlüğü olarak yurdumuz genelinde bulunan tüm hava alanlarına ait Hava Seyrüsefer Yardımcı Cihazlarının uçuş kontrol işlemleri hava araçlarımız ile gerçekleştirilmektedir. Bahse konu kalibrasyon uçuşlarının zamanında gerçekleştirilmesi için HSY cihazlarının notomlanmaması için TC-LAD tescil işaretli hava aracının periyodik bakımlarının ileri bir tarihte yapılması kapsamında SHGM'ye bakım uzatma yazısı gönderilmiştir.

Genel Müdürlüğümüz envanterine yeni katılan TC-FCD tescil işaretli hava aracının Uçuşa Elverişli bir şekilde operasyonlarını sürdürebilmesi için alınması gereken pre flight /post flight eğitimlerini Müdürlüğümüzce verilerek tüm ilgili personele yetkilendirme yapılmıştır.

2023 yılı içerisinde SHGM'ye 3 ayda bir risk ve performans analiz raporları gönderilmiştir.

2023 yılı içerisinde envanterimizde bulunan her hava aracı için 2 haftada bir uçuşa elverişlilik direktif raporları düzenlenmiştir.

Toplam Kalite yönetim Sistemi denetlemelerine mihmandarlık edilerek tespit edilen bulguların düzeltici işlemleri ile bulgunun bir daha ortaya çıkmaması için gerekli olan önleyici tedbirler ve kök neden analiz (QDMS kapsamında) İç Denetim raporları tanzim edilmiştir.

Şube Müdürlüğümüzce her 15 günde bir AD (Uçabilirlik Direktifleri)'lerin güncellenmesi takibi, her 28 günde bir FMS güncellemesinin yapılması, her yıl Yıllık Gözden Geçirme toplantılarının yapılması, her 6 ayda bir ise Bakım Güvenilirliği toplantılarının yapılması, KYS bünyesinde her 6 ayda bir şubemizin kalite hedefleri ve ulaşılan sonuçları tespit edilerek ilgili birimlere bildirimler gönderilmiştir.

Envanterimizde bulunan hava araçlarımızın 2023 yılı yedek malzeme, parça ve yakıt ikmal işleri gerçekleştirilmiştir.

Envanterimize yeni girmiş olan TC-FCD tescil işaretli hava aracı için Kıyı Emniyeti Genel Müdürlüğünden Telsiz Ruhsatı Onay Sertifikası alınmıştır.

TUSAŞ ile Genel Müdürlüğümüz arasında imzalanan "3 ADET UÇUŞ KONTROL UÇAĞI VE 1 ADET YER DESTEK EKİPMANI MAL ALIMINA AİT" 2021/671901 numaralı ihale sözleşmesi kapsamında yeni giren TC-FCD hava aracının uçuşlarına başlayabilmesi için SHGM'den aşağıdaki onaylar alınmıştır:

- » Cessna Citation Longitude Model 700 ve Cessna Citation Model 680 Latitude tip ilave denetlemeleri kapsamında Sürekli Uçuşa Elverişlilik Onay Sertifikası
- » Anılan tipler kapsamında Bakım Programı, Sürekli Uçuşa Elverişlilik El Kitabı, Minimum Equipment List (MEL), RVSM, İşletme Şartları Onay Sertifikası

Yukarıda bahsedilen tip onayları kapsamında Satın Alma ve İkmal, Mali İşler Daire Başkanlığı ve Hukuk Müşavirliği ile ortak bir çalışma yürütülerek TUSAŞ ile Bakım anlaşmasının imzalanması. Ayrıca envanterimizde bulunan Cessna 560XLS hava araçları için EMAIR ile bakım anlaşması temdit edilmiştir.

Envanterimizde bulunan tüm hava araçlarına ait sigorta ve gümrük işlem faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

SHGM tarafından verilen CAMO yetkimiz kapsamında ilgili Personelin almasının zorunlu olduğu İnsan Faktörleri, SHT-CAM, EWIS, Fuel Tank Safety, SHT-145 gibi eğitimler iç kaynaklar kullanılarak verilmiştir.

Mevcut Personelimiz olan Ekrem Usta'ya, SHGM tarafından verilen, Yönetici Personel Onay Sertifikası alınmıştır.

TUSAŞ ile koordinasyon sağlanarak filomuza dahil edilmiş olan TC-FCD tescil işaretli Cessna Citation Model 700 Longitude tip hava aracına ait Uçuşa Elverişlilik, Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme, Gürültü Sertifikası, Tescil Sertifikası, Mode -S Transponder ve ELT başvuruları takip edilmiştir.

Mevcut envanterimizde bulunan TC-LAC tescil işaretli hava aracına ait motorların yenileme bakımı için halen Amerika'da yerleşik olan yetkili bakım kuruluşu Standard Aero ile görüşülerek, anılan motorların gönderilmesi sağlanmıştır.

Mevcut envanterimizde bulunan TC-LAD tescil işaretli hava aracı için kiralık motor tedariki yapılmıştır.

Mevcut envanterimizde bulunan hava araçlarında kullanılmak üzere 04 Mayıs 2023 tarihinde Elektrikli Push Back alımı ile ilgili olarak tedarikçi firmalar ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

SHGM mevzuatları kapsamında envanterimize girmiş olan Longitude hava aracı tip eğitimi ve girecek olan Latitude hava araçları tip eğitimlerine katılım sağlanmış olup başarılı bir şekilde eğitimler tamamlanmıştır.

Uçuş Kontrol Hangarında, ARFF personellerine Uçak ve Helikopter Kaza/Kırım kursu verilmiştir.

Envanterimizde bulunan hava araçlarının uçuşa elverişli bir şekilde kesintisiz operasyonlarını sürdürebilmeleri için SHGM mevzuatları ve üretici firma bakım gereklilikleri kapsamında aşağıdaki görevler icra edilmiştir.

- » Bakım Takip tabloları her gün kontrol edilerek saat ve cycle olarak bir sonraki bakımın planlanması yapılmıştır.
- » Hava aracı üzerinde takılı olan komponentlerin değişim süreleri her gün takip edilmiştir.
- » AD/SB direktifleri üretici firma sayfasından ve ilgili

bakım manuellere göre takip edilmiştir.

- » Hava aracımızda meydana gelen olay bildirimleri SHGM rapor edilmiştir.
- » Uçuş öncesi ve sonrası gerçekleştirilen kontrollerin kayıtları her uçuştan sonra incelenmiştir.
- » Hava aracında asgari teçhizat listesi (MEL) ve konfigürasyon sapma listesi (CDL) göz önünde bulundurularak, emniyetli operasyona etki eden her bir arızanın veya hasarın M.A.304 ve M.A.401'de belirtilen onaylı verilere uygun şekilde giderilmesi sağlandı.
- » Hava aracının tüm bakımlarının M.A.302'de tanımlanan hava aracı bakım programına uygun olarak yapılması sağlanmıştır.
- » Her bakım sonrasında hava aracının veya komponentin uçuşa elverişli bir şekilde servise verilmesi sağlanmıştır.
- » Hava aracı bakım programının etkinlik analizleri gerçekleştirilmiştir.
- » Uçuşa elverişlilik direktifi, Sürekli uçuşa elverişliliği etkileyen operasyonel direktif, SHGM tarafından yayınlanmış sürekli uçuşa elverişlilik gereklilikleri; Emniyet sorununa istinaden tedbir olarak Genel Müdürlük tarafından ivedilikle uygulanmak için yayınlanan usul ve esaslar, Modifikasyonların ve tamirlerin M.A.304'e uygun olarak gerçekleştirilmesi, Hava aracının güncel konfigürasyonunu yansıtan ağırlık ve denge raporunun, sorumlu pilot ve hava aracı bakım teknisyenlerine teslim edilmesi, kontrol uçuşlarının yapılması sağlanmıştır.

Hava Aracı Sürekli Uçuşa Elverişlilik Kayıt Sistemi oluşturularak ilgili tüm bakım kayıtları, iş emirleri, bakım çıkış sertifikalarının arşivlenmesi sağlanmıştır.

Envanterimizde bulunan hava araçlarına ait Uçuşa Elverişlilik Gözden Geçirme Sertifikalarının süreleri, yapılan denetlemeler sonucunda bulgusuz olarak, uzatılmıştır.

Yeni tip ilavesi kapsamında SHGM tespit etmiş olduğu bulgulara ait düzeltici işlemleri ile bulgunun bir daha ortaya çıkmaması için gerekli olan önleyici tedbirler ve kök neden analiz raporları gönderilerek bulgular kapatılmıştır.

AIM (HAVACILIK BİLGİ YÖNETİM) FAALİYETLERİ

Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) gereği, her üye devlet ulusal ve uluslararası hava seyrüseferinin emniyet, düzen, verimlilik ve etkinliğini artırmak için kendi toprakları ve hava trafik hizmetlerinin sağlanmasından sorumlu hava sahasına ilişkin gerekli havacılık bilgi ve veri akışını sağlamaktan sorumludur.

Ülkemizde havacılık bilgi hizmetleri kapsamında, Havacılık Bilgi Yayınlarının (AIP) hazırlanması ve yayımlanması, NOTAM Yayınlanması, Uçuş Planı işlemleri, Permi İşlemleri, AFTN/AMHS Haberleşme sisteminin işletimi gibi ana görev ve sorumluluklar Genel Müdürlüğümüz Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı bünyesinde görev yürüten AIM birimleri ile Hava Trafik Kontrol Merkezi (HTKM) ve Havalimanlarındaki AIM birimlerine yerine getirilmektedir.

- » Havacılık Bilgi Yönetimi (AIM) birimleri kapsamında;
 - * Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı AIM birimleri (AIS, FIC, AIS/MAP, Haberleşme Şeflikleri)
 - * Hava Trafik Kontrol Merkezi AIM birimleri (Uçuş Bilgi Merkezi (FIC), Uluslararası NOTAM Ofisi (NOF), Haberleşme Merkezi)
 - * İstanbul Havalimanı AIM birimi (Ulusal NOTAM Ofisi)
 - * Havalimanlarında 48 Havacılık Bilgi Yönetimi/ Servisi (AIM/AIS) birimi hizmet yürütmektedir
- » Toplam AIM personeli sayısı: 609 (Asistan Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanı, Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanı, Havacılık Bilgi Yönetimi Şefi)

Havacılık Bilgi Yayınları

Türk Hava sahası ve havalimanlarına ilişkin değişiklik, düzeltme ve yenilikleri içeren havacılık bilgi/verilerinin ICAO tarafından belirlenen periyotlara (AIRAC) uygun olarak Türkçe/İngilizce olarak hazırlanması ve zamanında yayımlanması kapsamında;

- » 11 adet AIP Değişiklikleri (AIP AMDT ve AIRAC AIP AMDT)
- » 5 Adet AIP Geçici değişiklikleri (AIP SUP ve AIRAC AIP SUP)
- » 17 adet B serisi Havacılık Bilgi Genelgesi (AIC) yurt içine, 11 Adet A serisi AIC yurt dışına yayımlanmıştır.

2023 yılı sonu itibari ile Türkiye Havacılık Bilgi Yayın-

larının (AIP) CD ile abonelere dağıtımını sonlandırılarak yalnızca <https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/aipTurkey.aspx> web sayfamız üzerinden sağlanmaya devam edilecektir.

AIP web görünümü

- » Havacılık Bilgi Yayını (AIP) ile duyurusu yapılan havacılık bilgi ve verilerinin AIP dijital veri setleri olarak da sağlanmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

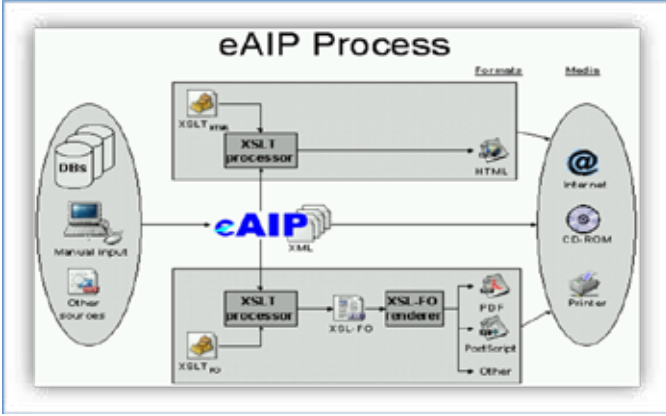
eAIP (Elektronik AIP)

Havacılık bilgi yayınlarının ürün merkezli, geleneksel kağıda dayalı yayımlardan; gerçek zamanlı, veri merkezli ve standartlara uygun dijital havacılık bilgilerine dönüştürülmesi projesi olan AIS'ten (Havacılık Bilgi Servisleri) AIM'e (Havacılık Bilgi Yönetimi) geçiş konsepti kapsamında eAIP taslak çalışmaları 2023 yılı içerisinde tamamlanmıştır.

eAIP Arayüzü

eAIP; Havacılık bilgi hizmetlerinde otomasyon kullanımını artırmak, standartlaştırmak, uyumlu hale getirmek ve AIS ürünlerinin kağıt ortamında dağıtımını kademeli olarak kaldırmak için oluşturulan bir veri tabanı üzerindeki çalışan XML tabanlı havacılık bilgi yayınıdır.

eAIP Üretim Şeması

Söz konusu dijital dönüşüm ile Ülkemizi havacılık bilgi yayınlarının sunumu kapsamında en üst seviye çıkaracak eAIP'nin kontrol işlemlerinden sonra 2024 yılının ilk yarısında yayıma verilmesi planlanmaktadır.

NOTAM

2023 yılında Türk Hava sahası ve havalimanlarına ilişkin yurt içine 17110 adet, yurt dışına 14686 adet olmak üzere toplam 31796 adet NOTAM yayımlanmıştır.

Yıllara göre yayımlanan NOTAM sayıları

PERMi (Uçuş izni)

Ankara Uçuş Bilgi Merkezi (FIC) tarafından Bakanlık adına mesai saatleri haricinde, hafta sonu ve resmi tatillerde Türk Hava Sahasını ve Havalimanlarını kullanacak sivil hava araçları için toplam 3834 adet Permi işlemi gerçekleştirildi.

Hava araçlarına ilişkin bilgilerin dağıtım ve uçuş işlemleri

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nden gönderilen Hava

Aracı Tescil, Terkin, Uçuş Durdurma/Açma, Sahip ve İşletici Değişikliği ve Tescil İşlemlerine ilişkin yazılar Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığına ve havalimanları ilgili birimlerine dağıtım yapılmıştır.

Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nce HUD2020/1 kapsamında izin verilen ve Genel Müdürlüğümüze iletilen hava araçlarına ilişkin bilgiler Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığına ve havalimanları ilgili birimlerine dağıtım yapılmıştır.

HUD-2020/1 sayılı Genelge (Türkiye Hava Sahasında Uçuş Gerçekleştirecek Yabancı Tescilli Hava Araçları Genelgesi) kapsamında Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nce izin verilen yabancı tescil işaretli hava araçlarının Türkiye hava sahası içinde iş seyahati maksadıyla gerçekleştirdikleri uçuşlara ilişkin bilgiler ilgili Genelge gereğince Ocak 2023 ve Temmuz 2023 dönemlerinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir.

Dışişleri Bakanlığı uygun görüşü ile Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nce müsaade verilen dönemsel Uçuş İzinleri (Blok Permiler) havalimanlarına dağıtım yapılmıştır.

Foto-Film Çekimi yapan hava araçlarına ilişkin uçuş bilgileri aylık olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

Gökçeada ve Bozcaada Uçuşları her ay hem Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne hem de Dışişleri Bakanlığına iletilmiştir.

HTKM FIC birimince SHGM Otomasyon sisteminde hava aracı belgeleri (Sigorta, Uçuşa Elverişlilik belgeleri vs) güncel ve onaylı olmadığı tespit edilen hava yolu ve uçuş bilgileri her ay Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

HTKM FIC birimi tarafından AFTN sistemi üzerinden verilmiş olan uçuş müsaadeleri her ay Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğünden alınan İstisnai Uçuş Müsaadeleri havalimanlarına dağıtım yapılmıştır.

Tarım ve Orman Bakanlığı Orman Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen Orman Yangınları ile mücadele kapsamında kullanılacak olan hava aracı bilgileri Havalimanlarımıza iletilmiştir.

Mahkeme ve İcra Dairelerinden alınan Uçuştan Men Kararlarının uygulanabilmesini teminen, söz konusu bilgiler havalimanları ilgili birimlerine dağıtım yapılmıştır.

Vergi Daireleri, Tüketici ve İş Mahkemelerince talep edilen uçuş vb. bilgiler araştırılarak ilgili Mahkemelere gönderilmiştir.

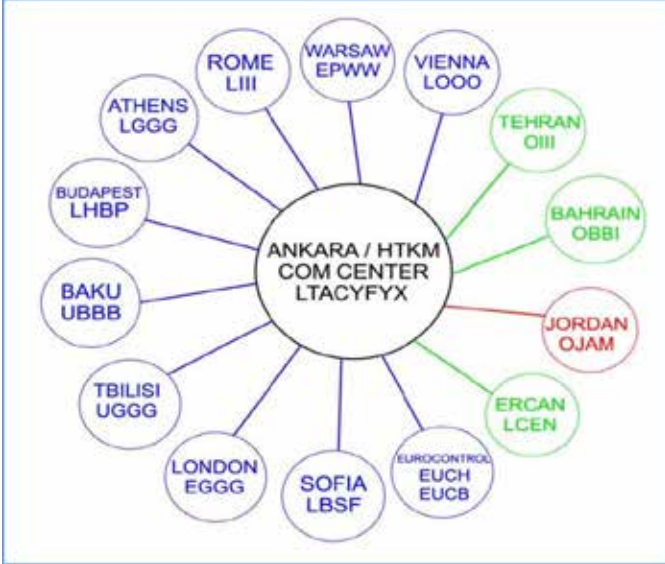
Bakanlıklar tarafından Genel Müdürlüğümüze iletilen hava aracı ve ülke kısıtlamalarına ilişkin bilgiler gereği için havalimanlarımıza dağıtım yapılmıştır.

Havalimanlarında Park Halinde bekleyen yabancı tescil işaretli hava araçlarına ilişkin bilgiler her ay Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

Havalimanlarınca Birimimize iletilen Uçuş İşlemlerine ilişkin sorunlar ilgili Başkanlıklarla koordine edilerek çözümlenmiştir.

AFTN/AMHS Sisteminde İşlem Gören Mesaj Sayısı

2023 yılında Haberleşme Merkezi (COM) AFTN/AMHS sistemi üzerinden 16,748,776 adet mesaj alınmış, 214,423,532 adet mesaj gönderimi yapılmıştır.

Uluslararası AFTN/AMHS Bağlantıları

DHİMİ AIS PORTAL

- » DHİMİ öz kaynakları kullanılarak geliştirilmiş ve <https://ais.dhmi.gov.tr> web adresinde faaliyette olan bir sistemdir.
- » DHİMİ AIS PORTAL sisteminde yer alan Uçuş Planı sunma Servisi ile Uçuş Planı ve ilgili ATS mesajlarının WEB (İnternet) üzerinden Havacılık Bilgi Yö-

netimi (AIM) ofislerine gönderimi yapılmakta ve yapılan işlemin sonucundan yine web üzerinden bilgi alabilmektedir. Sistemde kullanıcılar için favori FPL, hava aracı özellikleri gibi sık sundukları uçuş planları kayıt edilebilmekte ve hızlı bir şekilde uçuş planı sunum imkânı vermektedir.

- » DHİMİ AIS PORTAL sisteminde yer alan NOTAM Servisi ile Türkiye ve tüm dünya ülkeleri için Hava-cılara uyarı özelliği taşıyan NOTAM bilgileri yazılı olarak tedarik edilebilmekte, ülkemiz hava sahasında koordinat içeren aktivite NOTAM'ları harita üzerinde bilgilendirme amaçlı olarak görüntülene-bilmektedir. Kullanıcıların da ihtiyaçları doğrultusunda NOTAM'lı saha çizimleri yapılabilmektedir. Sistemden ayrıca, NOTAM'ların 2 ve 3 boyutlu olarak Google Earth üzerinde görüntülenmesini sağ-layan KMZ ve KML dosyaları da üretilebilmektedir.
- » Tüm sivil VFR uçuşlara ilişkin uçuş Planları ve ilgili ATS mesajları ile sistem tarafından otomatik işlene-rek, AIM birimlerince VFR uçuşların DEP/ARR me-sajları üzerinden takibi yapılabilmektedir.
- » Gelişen teknolojiye uygun olarak AIS PORTAL sis-teminin yeni alt yapı çalışmalarına başlanmış olup, daha hızlı ve verimli bir alt yapı sayesinde diğer kurum ve kuruluşların sistemleri ile (web servis hizmeti) entegre olabilecektir. Aynı zamanda sis-temin IOS ve Android uygulamaları da hizmete ve-rilebilecektir.

AISPORTAL İstatistikleri:

- » Toplam kullanıcı sayısı: 10465
- » Son 3 ay aktif olan kullanıcı sayısı: 3733
- » 2023 yılında 218.000 adet Uçuş Planı (FPL) işlemi yapılmıştır.

DHİMİ AIS PORTAL Web görünümüne ilişkin ekler aşağıdadır;

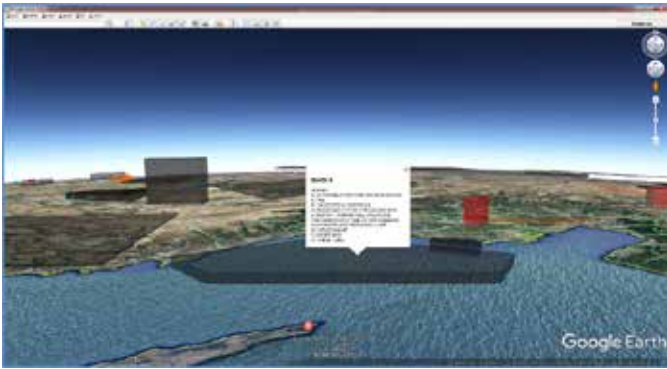
AIS PORTAL NOTAM'lı Sahaların Harita Görünümü

AIS PORTAL Uçuş Planı İşlemleri Görünümü

AIS PORTAL PIB İşlemleri Görünümü

NOTAM'lı Sahaların 3D KML formatında Google Earth Görünümü

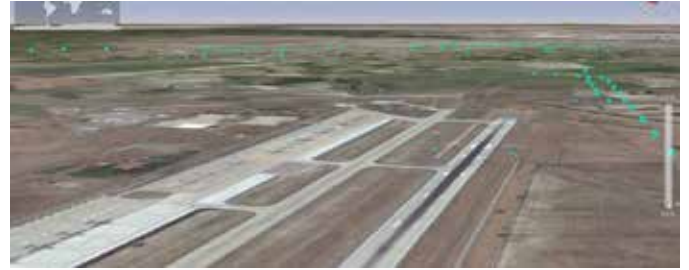

NOTAM'lı Sahaların KMZ formatında Google Earth Görünümü

Mania Verilerinin Elektronik Olarak Yayınlanması

Havalimanlarına ilişkin AIP'de yayımlanan mania verileri 3 boyutlu görüntüleme imkanı veren Havacılık Bilgi Değişim Modeli (AIXM 5.1) ile sağlanmaktadır. Havalimanı mania bilgileri 3 boyutlu görüntülenebilecek şekilde <https://www.dhmi.gov.tr/Sayfalar/aipTurkey.aspx> web adresinde sayısal olarak yayımlanmıştır.

2023 yılı sonu itibariyle sivil hava trafiğine açık 57 havalimanı için havalimanı mania verileri 3 boyutlu görüntülenebilecek şekilde AIXM 5.1 formatında (dijital mania veri seti) AIP'de yayımlanmış olup gerekmesi durumunda ICAO AIRAC tarihlerine uygun olarak güncellenmektedir.

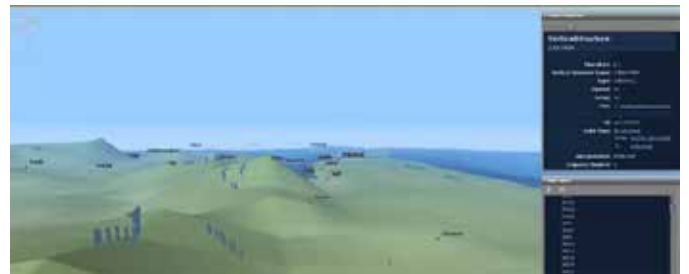

Havalimanı mania verilerinin AIXM 5.1 formatında 3 boyutlu görünümü

Genel Müdürlüğümüze iletilen tüm ülke sahilinde (saha-1) yer alan yerden 100 metre ve üzeri yüksekliğe sahip mania verilerinin AIP'de güncellenmesine 2023 yılında da devam edilmiş olup dijital mania veri seti olarak AIXM 5.1 formatında da yayımlanmıştır.

Tüm ülke sahilı 100 metre üzeri yüksekliğe sahip mania verilerinin 2 boyutlu dijital gösterimi

Tüm ülke sahilı 100 metre üzeri yüksekliğe sahip mania verilerinin 3 boyutlu dijital gösterimi

AIM Yıllık Tazeleme Eğitimleri, Temel AIM Kursu

AIM Personel Sayısının 6 ve üzerinde olan havalimanları için Tazeleme eğitimleri yıl içerisinde tamamlanmıştır. AIM Personel Sayısının 5 ve altında olan Havalimanları için ise 30 Ekim 2022 – 08 Aralık 2022 tarihleri arasında geçici görevlendirme yapmak suretiyle Tazeleme eğitimleri tamamlanmıştır.

Kuruluşumuza açıktan ataması yapılan 19 Stajyer Havacılık Bilgi Yönetimi Uzmanı için DHMİ Havacılık Akademisinde 41. Dönem Temel AIM Kursu 29.03.2023 tarihinde tamamlanmıştır.

Global AIM Kongresi & ICAO Dijital Veri Setleri Çalıştayı

Kahire/Mısır'da 22.05.2023 tarihinde Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı (ICAO) Avrupa/Kuzey Atlantik (EUR/NAT) ve Orta Doğu (MID) Ofislerinin ortaklaşa düzenlediği AIM Dijital Veri Setleri Çalıştayı ile 23-25.05.2023 tarihleri arasında Uluslararası Havacılık Bilgi Yönetimi Federasyonu (IFAIMA) ve Mısır sivil Havacılık Otoritesi tarafından ortaklaşa düzenlenen Uluslararası AIM Kongresine Kuruluşumuzca katılım sağlandı.

Söz konusu Çalıştaya ve Kongreye katılım sağlayan Kuruluşumuz temsilcilerince, Türkiye AIM Dijital Veri Setleri Örnekleme ve Türkiye'de AIM Personelinin Lisanslandırılması ve Eğitimi konularında sunumlar gerçekleştirilmiş, tecrübelerimizin paylaşımı yapılmıştır.

ICAO EUR/NAT&MID AIM dijital Veri Setleri Çalıştayı

Uluslararası AIM kongresi

AR-GE PROJELERİ

ATM (Hava Trafik Yönetimi) Ar-Ge Faaliyetleri

Hava Trafik Yönetimi Ar-Ge faaliyetleri ile havacılık sektöründe gereksinimleri karşılayan sistem ve teknolojileri özgün olarak araştırmak, üretmek ve geliştirmek; küresel ölçekte rekabet edebilirlik, iş birliği ve karşılıklı çalışabilirlik imkânlarının sağlanması amaçlanmaktadır. DHMİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen ATM Ar-Ge projelerinde stratejik hedefimiz; dışa bağımlı olmayan, %100 yerli imkânlar ile üretilip geliştirilmiş sistemlerin kullanımına başlamak ve bu hususta öncülük yaparak elde edilen referans uygulamaları tüm dünya ülkelerine pazarlamak, uluslararası alanda bir marka olmak ve standartların belirlenmesinde aktif rol almaktır.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 3-e maddesine dayanarak DHMİ ile TÜBİTAK arasında imzalanan Ar-Ge amaçlı iş birliği protokolüne istinaden yürütülmekte olan çalışmalarda bugüne kadar çeşitli kazanımlar elde edilmiştir. Söz konusu Ar-Ge projeleri sonucunda elde edilen prototip ürünlerin, ilgili sahalar kurulumlarının yapılarak test edilmeleri, kullanıcı ihtiyaçları doğrultusunda ilave özelliklerin kazandırılması ve uluslararası alanda referans olarak gösterilebilmeleri için çalışmalar devam ettirilmekle birlikte ihtiyaç duyulan çeşitli sistemlerin de milli imkanlarla geliştirilmesine yönelik planlamalar yapılmaktadır.

Hava Aracı Takip Sistemi (HATS), ATC Kontrol ve Radar Kontrol Simülatörü (atcTRsim-1), Hava Trafik Kontrolörü Seçme Yazılımı (KONSEY-1), Kuş Radarı (KUŞRAD - MGR), ATC Meydan Kontrol ve Yaklaşma/Saha(Yol) Kontrol Radar Simülatörü (atcTRsim-2), Uzaktan Eğitim ve Bilgi Paylaşım Portalı (KONSEY-2), KUŞRAD Kurulum Projesi, SSR Sinyal İşleme Birimi Projesi, Özgün CWP (Kontrolör Çalışma Pozisyonu Arayüz Yazılımı), TAMAM (Türkiye ATM Muhabere Altyapısının Modernizasyonu), FODRAD Ar-Ge Projesi, atcTRsim İstanbul Atatürk Havalimanı Kurulum Projesi ve ATC Portalı Ar-Ge Projesi bugüne kadar tamamlanmış olan projelerdir. Bu kapsamda geliştirilen Ar-Ge ürünleri havalimanlarımızda, Hava Trafik Kontrol Merkezi, DHMİ Havacılık Akademisi ve ihtiyaç duyulan muhtelif merkezlerde kullanılmaya başlanmıştır.

Hava trafik yönetimi altyapısının tamamen millileştirilmesi çalışmalarının yanı sıra elde edilen sistemlerin seri üretim, satış, pazarlama, bakım ve idamesine yönelik çalışmalar da devam etmektedir. Bahsi geçen Ar-Ge projesi ürünlerinden, ATC Meydan Kontrol ve Yaklaş-

ma/Saha(Yol) Kontrol Radar Simülatörü (atcTRsim) için 2018 yılında DHMİ, TÜBİTAK ve HAVELSAN arasında imzalanan “Üretim ve Satış Hakkı Lisans Sözleşmesi” ile ürünlerin seri üretim, satış ve pazarlanması konusunda HAVELSAN A.Ş. yetkili kılınmıştır. Yine aynı yöntem ile Kuş Tespit Radarı (KUŞRAD) ve FOD (Foreign Object Debris) Tespit Radarı (FODRAD) için 2020 yılında sözleşme imzalanarak ürünlerin seri üretim, satış ve pazarlanması konusunda HAVELSAN A.Ş. yetkili kılınmıştır. Bunun yanında bahse konu ürün ve sistemlerle ilgili Ulusal ve uluslararası ölçekte tanıtım, pazarlama faaliyetleri icra edilmektedir. Bu minvalde, Kuruluşumuz tarihinin ilk uluslararası satışına yönelik Azerbaycan Hava Seyrüsefer Hizmet Sağlayıcı Kuruluşu AZANS’a ÖZGÜN CWP Projesi kapsamında elde edilmiş ürünlerden ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Sisteminin satışı 2023 yılı içinde gerçekleştirilmiştir.

MGR Mode-S/SSR Ar-Ge Projesi

KUŞRAD projesi kapsamında geliştirilen MİLLİ GÖZETİM RADARI (MGR) sistemi Gaziantep Havalimanı yakınındaki Gaffurbaba Yerleşkesine kurulmuştur. Proje kapsamında milli imkânlar ile geliştirilen 1 (bir) adet SSR Mode-S radar da sisteme entegre edilmiştir. MGR sistemine gerekli ek geliştirmeler ile redundant (yedekli) çalışma özelliği kazandırılmıştır. 2023 yılında kabul testleri başarıyla gerçekleştirilen MGR/Mode-S gözetim radarı 1 milyon metrekairelik Türk Hava sahasında hava trafik kontrol hizmetlerinde birincil ve ikincil radar fonksiyonlarını sağlayacaktır. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü’nün önemli AR-GE projeleri arasında yer alan Milli Gözetim Radarı, ülkenin bu alandaki ihtiyaçlarını karşılayacak ve dışa bağımlılığı ortadan kaldıracaktır.

Milli ATC (Air Traffic Controller) Merkezi 1. Safha Ar-Ge Projesi

TÜBİTAK ile DHMİ arasında başlatılmış olan iş birliği kapsamında elde edilen bilgi birikiminin, Ar-Ge temelli konsept ürünlerin ve dış sistem ara yüz kabiliyetlerinin kullanılarak Hava Trafik Yönetim (ATM) Sisteminin milli imkanlarla geliştirilmesi hedeflenmektedir. Ar-Ge projeleri ile elde edilen ürünlerle alt yapısı kısmen hazırlanan bu büyük proje sayesinde daha önce geliştirilen ürünlerin kullanımı da yaygınlaşmış olacaktır. Bugüne kadar tamamlanan ve hâlihazırda devam eden projeler için Milli ATC hedefine ulaşılması hem DHMİ hem de TÜBİTAK tarafında önemli bir basamak olarak değerlendirilmiştir. Hava Trafik Yönetim Sistemi geliştirme süreci, birbirini tamamlayan birden çok safhadan oluşacaktır. Her bir safha ayrı bir proje olarak kurgulanacaktır. Bu projede, ICAO, EUROCONTROL ve EUROCAE standartları göz önünde bulundurularak geliştirilecek olan Hava Trafik Yönetimi Sistemi bileşenleri şunlardır;

- » FDPS (Flight Data Processing System)
- » SDPS (Surveillance Data Processing System)
- » ODS (Operational Display System)
- » SNETS (Safety Nets)
- » ATC Tools (ATC Support Tools)
- » SODS (Support Operational Display System)
- » FDA (Flight Data Assistance)
- » MTCD (Mid Term Conflict Detection)
- » TMCS (Technical Maintenance and Control System)
- » DATALINK
- » MONA (Monitoring Aids)
- » TCT (Tactical Controller Tool)
- » Technical Supervisor Position
- » DBM (Data Base Management)
- » SDME (Software Maintenance and Development Environment)

Bugüne kadar tamamlanmış olan projelerden çok daha kapsamlı olan Milli ATC Projesi’nin başarıyla tamamlanmasının ardından tamamen milli imkânlarla geliştiril-

miş olan bir Hava Trafik Yönetim Sistemi sivil havacılık alanındaki teknolojiler bakımından Ülkemizi çok daha ileriye taşıyacaktır. 2023 yılında Yazılım bileşenlerinin geliştirilmesi sürecine devam edilmiştir.

Milli ATC projesi kapsamında geliştirilmesine devam edilen EFS/DCL (Electronic Flight Strip – Elektronik Uçuş Stripi) sisteminin kurulumlarına devam edilmiş olup 2023 yılı içerisinde Bursa Havalimanı, Esenboğa Havalimanı, Antalya Havalimanı, Adana Havalimanı, Selçuk Efes Havalimanı, Aydın Çıldır Havalimanı, Denizli Çardak Havalimanı, Balıkesir Koca Seyit Havalimanı, Milas - Bodrum Havalimanı, İstanbul Atatürk Havalimanı, Samsun Çarşamba Havalimanı'na kurulmuş olup sistemin tesis edildiği havalimanı sayısı 19'a yükselmiştir. Sisteme talep yoğun olmakla birlikte imkanlar dahilinde kurulumlara devam edilmektedir.

Milli W/MLAT Geliştirme ve Kurulumu Ar-Ge Projesi

Hava araçlarının gözetimi (surveillance) için kullanılan yeni nesil bir teknik olan MLAT (Multilateration) siste-

minin; milli imkanlar dahilinde fikri ve mülki hakları Kuruluşumuza ait olacak şekilde geliştirilmesi ve uygulanması projesidir. Proje kapsamında alıcı/verici MLAT sensörleri, WAM (Geniş alan multilaterasyon) sistemi, A-SMGCS sistemi ve SMR geliştirilmesi planlanmaktadır. Wide Area MLAT(WAM) sistemi kapsamında alıcı-sorgulayıcı sensörler, merkezi işlem birimini, lokal-uzaktan takip ara yüzleri ve sistemi geliştirilerek kullanıma sunulacaktır. 2023 Haziran ayında proje sözleşmesinin imzalanmış olup 2023 Eylül ayında Proje Yönetim Planının onaylanması aşaması tamamlanmıştır.

ATC Kule ve Radar Simülatörü (atcTRsim) Kurulumu Ar-Ge Projesi

DHMI ve TÜBİTAK iş birliğiyle milli imkanlar kullanılarak geliştirilmiş olan ATC Kule ve Radar Simülatörü (atcTRsim) Ar-Ge Projesi sonunda elde edilen simülatör sisteminin ihtiyaç doğrultusunda Esenboğa Havacılık Akademisi'ne kule modülünün kurulumu, Hava Trafik Kontrol Merkezi'ne yaklaşma/yol kontrol modüllerinin uyarlanması ve kurulumu, Sabiha Gökçen Havalimanı'nın 3B modellemesinin ve Atatürk Havalimanı'nda kurulu simülatör yazılımının güncellemesinin yapılması hedeflenmektedir. 2023 yılı içerisinde Proje Yönetim Planı Onayı, Eğitim Ortamı İsterleri Belgesi ve Tasarım Belgesinin Onaylanması, Yaklaşma/Yol Kontrol Radar ve Meydan Kontrol Simülatör Sistemi Donanım Teslimi, Meydan Kontrol Simülatör Sistemi Geçici Kabul aşamaları tamamlanmıştır.

ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Yurtdışı Satışı

Kuruluşumuz hava trafik yönetimi teknolojileri alanında pek çok Ar-Ge projesine imza atarak hem ihtiyacı olan sistemleri özgün bir şekilde üretip birçok havalimanında ve ATC ünitesinde kullanmaya başlamış hem de dışa bağımlılığı azaltarak maliyet etkin bir çözüm üretmeyi başarmıştır.

Havacılık alanındaki teknolojilerin sadece kullanıcı olması konumundan üreticisi konumuna da geçen Kuruluşumuz havacılık Ar-Ge faaliyetlerine de bir ivme kazandırmıştır. Bu kapsamda, Yerli ve Milli Ar-Ge sistemlerine sahip olan DHMI ilk yurtdışı satışını ÇARE ile Azerbaycan'a yapmıştır. ÇARE sistemi Ülkemizde 40'tan fazla merkezde kullanılmasının yanı sıra Azerbaycan'da 3 havalimanında hizmet vermeye başlamıştır.

PLANLANAN AR-GE PROJELERİ

ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Geliştirme Ar-Ge Projesi

Özgün CWP (Controller Working Position) Ar-Ge Projesi sonucunda elde edilen alt ürünlerden biri olan ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Sistemi'nin tam anlamıyla ana sistem yedeği şeklinde kullanılabilmesi, doğrulanmış, sürekli ve akıcı veri sağlayabilmesi için bazı yeni fonksiyonların (uçuş etiketi, iz bilgisi, menü, hız vektörü, ölçüm, tahditli ve notamlı saha çizimi, bazı emniyet ağları vs.) eklenmesi, ara yüzün geliştirilmesi ve akabinde sistem validasyonu yapılması projesidir. Öte yandan, proje kapsamında, ÇARE Sisteminin yükseltilmiş ve güncellenmiş versiyonuna ait alt bileşenler kullanılarak Kuruluşumuzun Hava Sahası Analiz, Kapasite, Modelleme ve Enroute sektör tasarımı ihtiyaçları için Kapasite Analiz ve Modelleme Aracı geliştirilmesi planlanmaktadır. Proje hazırlık çalışmaları devam etmekte olup 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

Web Tabanlı ATC Simülasyon Sistemi (ATC Web-Sim) Kurulumu Ar-Ge Projesi

ATC WebSim Ar-Ge Projesi, uzun vadede daha etkin/efektif bir çözüm olan, internet bağlantısının olduğu herhangi bir yerden çalışmaya uygun, tamamen yerli, web-tabanlı bir Hava Trafik Kontrol Simülasyon Sistemi'dir. Yalnızca teorik değil; uygulamalı eğitimlerin de uzaktan eğitim yöntemiyle yapılmasının eğitim planlarında önemli esneklik sağlaması, Stajyer Hava Trafik Kontrolörlerinin çalışma sayısını artırarak başlangıç eğitim sürecini daha verimli hale getirmesi, ön işbaşı ve işbaşı süreçlerinin planlamasında kolaylık sağlayıp çalışma tekrar sayılarını arttırması beklenmektedir. Bunun yanı sıra, aktif çalışan hava trafik kontrolörlerinin ünite eğitimleri (OJT, Pre-OJT, Transitional), yenileme eğitimleri (Refresher, Emergency, Conversion) ve ileri düzey eğitimleri için pratik yapma ve beceri geliştirme

imkânı sağlanmış olacaktır. Proje hazırlık çalışmaları devam etmekte olup 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

atcTRsim Kurulum ve Geliştirme Ar-Ge Projesi

Milli imkanlar ile geliştirilen Hava Trafik Kontrol Simülatörü "atcTRsim" sisteminin ihtiyaç duyulan Antalya, Trabzon ve İzmir gibi muhtelif havalimanlarına ilgili kule ve yaklaşma kontrol modüllerinin yeni gelişen teknoloji ve yeni nesil çevre teknolojileriyle birlikte geliştirilmesi, uyarlanması ve kurulumu işidir. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

2023 Yılında Katılım Sağlanan Etkinlikler

- » 5. VERİMLİLİK VE TEKNOLOJİ FUARI (2-4 Şubat 2023)
- » TEKNOFEST İstanbul (27 Nisan - 1 Mayıs)
- » TEKNOFEST Ankara (30 Ağustos - 3 Eylül)

- » TEKNOFEST İzmir (27 Eylül - 1 Ekim)

2023 YILI HAVA SEYRÜSEFER GELİRLERİ (MİLLİ MALİYETLER) VE İLGİLİ PARAMETRELERİ¹

Ülkemizin de üyesi olduğu EUROCONTROL (Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti Teşkilatı) kural ve yönetmelikleri uyarınca, genel hava trafiği için hava seyrüseferine yönelik olarak sağlanan tesis ve hizmetlere ilişkin harcamaların hava sahası kullanıcılarından geri alınması temel prensip olup, bu çerçevede; anılan Teşkilat'a üye Devletler her mali yıl için söz konusu harcamalarını içeren bir Maliyet Tabanı hazırlamaktadırlar. Maliyet tabanı genel olarak; personel maliyetleri, diğer cari giderler, amortisman ve sermaye maliyetinden oluşmaktadır.

Hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik oluşan maliyet tabanı üzerinden hava sahası kullanıcıları ücretlendirilmekte ve söz konusu milli maliyetler Ülkemizin sunduğu hava seyrüsefer hizmetlerinin karşılığı olarak tahsil edilmektedir.

Milli maliyet sistemi (maliyetlerin geri dönüşüm sistemi), hava seyrüsefer alanında ileri teknolojinin kullanımı, dijital transformasyon ve yüksek nitelikli işgücü istihdamına yönelik yatırımların ve bu sayede emniyet ve kaliteden taviz vermeden verilen katma değeri yüksek hizmetin biteviye geliştirilmesine olanak sağlayan ve aynı zamanda hem Ülkemize hem de havacılık sektörüne önemli gelir sağlayan bir sistemdir.

Bu çerçevede; 2023 yılı milli maliyetleri ve hava sahası kullanıcılarına ücretlendirme için uygulanan birim fiyatlar tespit edilmiş, Ülkemiz 2023 yılı tahmini Milli Maliyet tabanı 2022 yılı tahmini maliyet tabanına göre TRY bazında %184 oranında yüksek bir artış kaydetmiş ve yaklaşık 7,9 Milyar TL artışla **12,187 milyar TL**'ye ulaşmıştır.

2023 yılında, Türkiye'nin ticaret ve turizm alanında önemli partnerlerinden Rusya ile Ukrayna arasındaki 2022'de başlayan ve halen süregelen savaşın, Şubat ayında yaşanan ve "asrın felaketi" olarak nitelendirilen, 50 binden fazla vatandaşımızın hayatını kaybettiği Kahramanmaraş merkezli 7,7 şiddetindeki depremin

ve Ortadoğu'da yaşanan olumsuzlukların Türk Sivil Havacılığı'na olan menfi etkileri müşahade edilmiştir.

Buna karşılık, Rusya-Ukrayna savaşı sebebiyle kapanan Ukrayna hava sahasını kullanan hava sahası kullanıcılarının operasyonlarını Türk Hava Sahası'na yönlendirmeleri ve Ülkemizin artan iç hat talebi ile bu talebin Kuruluşumuzun sağlam altyapısı ve dinamik insan kaynağı sayesinde başarıyla yönetilmesi sonucunda, uçuş mesafesi ve uçağın ağırlığı kriterleri baz alınarak hesaplanan Hizmet Birim Sayısı (HBS) açısından Ülkemiz, 2023 yılının Kasım ve Aralık aylarında EUROCONTROL üye ülkeleri arasında rekor kırarak zirveye tırmanmıştır. Kuruluşumuz ve sektör paydaşlarının öngörülleri, ülkemizin benzersiz konumu ve taşıdığı turistik ve ekonomik potansiyel sayesinde sivil havacılık sektöründeki büyüme ivmesinin artarak devam edeceği yönündedir. Bu yüksek talebe, hava seyrüsefer altyapısına yapılan akılcı yatırımlar, yerli ve milli paydaşlarla geliştirilen sistemler ve nitelikli insan gücü istihdamı sayesinde emniyetli ve kaliteli hava trafik hizmetiyle cevap vererek müteakip dönemlerde de Ülkemizin buradaki liderliğini muhafaza edeceği öngörülmektedir.

2023 yılı sonu itibarıyla EUROCONTROL üyesi diğer ülkeler 2019'da hizmet verdikleri birim sayısına dahi henüz ulaşamamışken Ülkemiz 2019 yılındaki toplam HBS'nin %9 oranında aşmayı başarmıştır. Aynı dönemde diğer ülkeler tarafından aletli uçuş kuralları (IFR) kapsamında hava seyrüsefer hizmeti verilen trafik sayısı 2019 yılının %8 gerisindeyken, Ülkemiz 2019 yılındaki trafik rakamlarını yakalamakla kalmamış %6 oranında daha fazla trafiğe hizmet vermiştir.

Milli maliyet tabanının büyüklüğü endeksine göre ise Ülkemiz 2023 yılında EUROCONTROL üyesi 41 Devlet içerisinde yine en yüksek 6. gelir sırasında yer almıştır.

2023 yılında Ülkemiz Birim Fiyatı %115,17 oranında bir artış ile 307,59 TL'den **661,83 TL**'ye yükselmiştir.

¹ 2023 yılı gerçekleşen milli maliyetlerin tespit süreci Raporun basımı esnasında devam etmekte olduğundan 2023 yılı beklenen rakamları sunulmuş olup, nihai gerçekleşme rakamları "2023 DHMI Annual Report" da (Temmuz-2024) yer alacaktır.

² HBS: İlgili ücretlendirme alanına ait trafik sayısı, uçulan mesafe ve hava aracı ağırlıklarının dikkate alınarak, birim fiyatın ve kullanıcılara tahakkuk ettirilecek ücretin hesaplanması amacıyla oluşturulan parametrik değer.

Hava Trafik Kontrol ve Havacılık Bilgi Yönetimi (AIM) Birimleri ile Hava Gözetim ve Seyrüsefer Sistemleri

Havalimanları	Saha Kontrol Merkezi	Yaklaşma Kontrol	Meydan Kontrol	Uçuş Bilgi Merkezi	Havacılık Bilgi Servisi	NOTAM Ofis	Haberleşme Merkezi	PSR	SSR	ILS	CVOR	DVOR	DME	NDB	A-SMGCS	ADS-B	Toplam
Hava Trafik Kontrol Merkezi	X	X		X		X	X									1	1
İstanbul Atatürk	X****	X	X		X				1	2		3	4	2	2	1	15
Ankara Esenboğa		X	X		X			1	2	4	1	3	10	7	2	1	31
İzmir Adnan Menderes	X****	X	X		X			1	2	2	2	1	5	2		1	16
Antalya	X****	X	X		X			1	3	4		2	7	3	2		22
Muğla Dalaman		X	X		X			1	2	2		1	3	1		1	11
Milas-Bodrum		X	X		X			1	1	2	1		3	1		1	10
Adana		X	X		X				1	1	1		2	1		1	7
Trabzon		X	X		X			1	1	2	1		3	1		1	10
Erzurum		X	X		X				1	2		1	3	1		1	9
Gaziantep		X	X		X					1	1		2	1		1	6
Adıyaman		X	X		X					1	1		2	1			5
Ağrı Ahmed-i Hani		X	X		X			1	1	1		2	1			1	7
Amasya Merzifon		Askeri	Askeri		X				1	1		1	2	1			6
Balıkesir Koca Seyit		X	X		X					1	1		2	1			5
Balıkesir Merkez		Askeri	Askeri		X**					1	1		2	1			5
Batman		Askeri	Askeri		X**				1	1		1	2	1			6
Bingöl		X	X		X					1	1		2	1			5
Bursa Yenişehir		X	X		X				1	1	1	1	3	1			8
Çanakkale		X	X		X					1	2		3	1			7
Gökçeada		X	X		X						1		1	1			3
Denizli Çardak		X	X		X					1	1		2	1			5
Diyarbakır		Askeri	Askeri		X					1		1	2	1			5
Elazığ		X	X		X					1	2		3	1			7
Erzincan Yıldırım A.		X	X		X			1	1	2		3	1				8
Hakkari Yüksekova S. E.		X	X		X**						1		1	1		1	4
Hatay		X	X		X					1	1		2	1			5
İğdır Şehit Bülent Aydın		X	X		X					1	1		2	1			5
İsparta Süleyman Demirel		X	X		X					1	1		2	1			5
Kahramanmaraş		X	X		X						1		1	1			3
Kars Harakani		X	X		X					1	1		2	1			5

Hava Trafik Kontrol ve Havacılık Bilgi Yönetimi (AIM) Birimleri ile Hava Gözetim ve Seyrüsefer Sistemleri

Havalimanları	Saha Kontrol Merkezi	Yaklaşma Kontrol	Meydan Kontrol	Uçuş Bilgi Merkezi	Havacılık Bilgi Servisi	NOTAM Ofis	Haberleşme Merkezi	PSR	SSR	ILS	CVOR	DVOR	DME	NDB	A-SMGCS	ADS-B	Toplam
Kastamonu		X	X		X				1	1	2		3	1			8
Kayseri		Askeri	Askeri		X					1		1	2	1			5
Kocaeli Cengiz Topel		Askeri	Askeri		X					1	1		2	1			5
Konya		Askeri	Askeri		X				1	1	1	1	3	1			8
Malatya		Askeri	Askeri		X					1	1		2	1			5
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar		X	X		X					1	1		2	1			5
Muş Sultan Alparslan		X	X		X					1	1		2	1			5
Kapadokya		X	X		X					1	1		2	1			5
Ordu-Giresun		X	X		X					2		1	3	1			7
Rize-Artvin		X	X		X					1		1	2	1			5
Samsun Çarşamba		X	X		X					1	1		2	1			5
Siirt		X	X		X					1		1	3	1			6
Sinop		X	X		X					1	1		2	1			5
Sivas Nuri Demirağ		X	X		X					1	2		3	1			7
Şanlıurfa GAP		X	X		X				1	1	1		2	1			6
Şırnak Şerafettin Elçi		X	X		X					1	1		2	1			5
Tekirdağ Çorlu Atatürk		X	X		X					1	2		3	2			8
Tokat		X	X		X					1	1		2	1			5
Uşak		X	X		X						1		1	1			3
Van Ferit Melen		X	X		X					1	1		2	1		1	6
DHMI Toplamı	1	43	42	1	50	1	1	6	22	59	46	20	128	61	6	13	361

İstanbul Sabiha Gökçen			X		X***					4		2	6	1	2		15
İstanbul		X	X		X	X(1)		1	2	6		3	9	-	6	-	27
Eskişehir Hasan Polatkan			X		X***					1	1		1	1			4
Zonguldak Çaycuma		X	X		X***					1	1		2	1			5
Gazipaşa Alanya		X	X		X***					1			2	1		1	5
Zafer		X	X		X					2	1	-	3	1			7
Selçuk Efes			X								1		1	1			3
Aydın Çıldır		X	X		X**	X(1)					1		1	1			3
On Dokuz Mayıs (*)			X														
Hezarfen(*)			X														
GENEL TOPLAM	1	49	52	1	56	2	1	7	24	74	51	25	153	68	14	14	430

X* : İstanbul, İstanbul Sabiha Gökçen, Zonguldak Çaycuma, Gazipaşa Alanya, Eskişehir Hasan Polatkan, Zafer, Aydın Çıldır, Hezarfen, Selçuk Efes ve 19 Mayıs Havalimanlarında Hava Trafik Kontrol Hizmeti DHMI tarafından yürütülmektedir.

X** : AIM Hizmetleri H24 hizmet veren diğer havalimanları AIM birimleri tarafından uzaktan sağlanmaktadır.

X*** : AIM hizmetleri Havalimanı İşleticisi tarafından verilmektedir.

X(1) : İstanbul Hv. AIM birimi aynı zamanda İstanbul FIR'da yer alan havalimanlarına ilişkin yalnızca yurt içine NOTAM yayınlamakla sorumludur.

X**** : İstanbul Atatürk, İzmir Adnan Menderes ve Antalya Havalimanlarında Yeşilköy ve Menderes Yaklaşma Kontrol Ofisleri Contingency durumlarda Saha Kontrol Hizmeti vermektedir.

NOT : DHMI Envanterinde bulunmayan Sabiha Gökçen Havalimanı Hava Seyrüsefer Sistemleri (2 ILS, 1 VOR, 3 DME, 1 NDB) Eskişehir Havalimanı ILS Sistemi ile Balıkesir Merkez ve Amasya Merzifon Havalimanı ILS/ DME Sistemi (Askeri) dışında bütün radar ve havaseyrüsefer sistemleri DHMI tarafından temin ve tesis edilerek işletilmektedir.

Havalimanları Slot Koordinasyon Merkezi Başmüdürlüğü Faaliyetleri

Bilindiği üzere, Havalimanları Slot Koordinasyon Merkezi Başmüdürlüğü'müz, ulusal ve uluslararası mevzuat ve uygulamalara uygun olarak; koordine edilen/tarifesi düzenlenen İstanbul Havalimanı, İstanbul Atatürk, Sabiha Gökçen, Antalya, Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Bodrum ve Dalaman Havalimanlarında meydan slotu tahsisinden sorumludur. Bu bağlamda başmüdürlüğümüz, 2023 yılı içerisinde Uluslararası Hava Taşımacılığı Birliği (IATA)'nın Koordinasyon Aktiviteleri Takvimi'ne uygun olarak Kış 2022 Yaz 2023 ve Kış 2023 tarife dönemlerini kapsayan bir planlama ve koordinasyon işlemi yürütmüştür.

2023 yılı içerisinde Başmüdürlüğümüzce, Dünya Slot Yönergeleri(WGS) kapsamında koordinatörlerin katılımının zorunlu kılındığı ve IATA Koordinasyon Takvimi'nin etrafında şekillendiği IATA Slot Konferansları'na da katılım sağlanmıştır. IATA Slot Konferansları, havayolu temsilcileri ve slot koordinatörlerinin bir araya gelerek Seviye 3 havaalanlarındaki slotların tahsis edilmesi ve yönetilmesi ile Seviye 2 havaalanlarındaki tarife düzenlemelerinin tartışılması amacıyla Yaz ve Kış tarife dönemleri için yılda iki kez, Haziran ve Kasım aylarında gerçekleştirilen, slot koordinasyon sürecinin omurgasını oluşturan çalışma toplantılarıdır.

Başmüdürlüğümüzce 2023 yılı içerisinde de 13-15 Haziran 2023 Dublin, İrlanda ve 14-17 Kasım 2023 Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri'nde olmak üzere 152. ve 153. IATA Slot Konferanslarına delegasyon olarak katılım

sağlanmıştır. Bu görüşmeler birer gün öncesinde gerçekleştirilen, koordinatörlerce ulusal ve uluslararası slot politikalarının görüşüldüğü Dünya Slot Koordinatörleri Derneği Genel Meclis Toplantıları'nda da ülkemiz Başmüdürlüğümüzce temsil edilmiştir. 2025 yılında düzenlenecek Yaz/Kış konferanslarından birinin Ülkemizde gerçekleştirilmesi yönünde Genel Müdürlüğümüzce de desteklenen çalışma, Ülkemiz havacılık sektör paydaşlarının da desteği ile devam etmektedir. Covid-19 Küresel Salgını sırasında dünyada durma noktasına gelen, ancak Ülkemizde kısa sürede toparlanan havacılık sektörü, salgının sona ermesi ile hızla güçlenmektedir. Ülkemiz Covid-19 sonrası geçiş dönemini hızla atlatmış, uluslararası ilişkilerde yaşanan gelişmelerin de etkisi ile hem hava sahamızı kat eden hem de ülkemizde konaklayan uçuş sayısında büyük bir artış yaşanmıştır. Başmüdürlüğümüz, slot mekanizmasının yapısı gereği havayollarının planlanan tarifelerinden, bu tarifelerin icrasından altı ay önce dahi haberdar olabilmektedir. Bu nedenle, beklenen tahmini trafik yoğunluğunun havalimanı ve terminal işleticileri ile erkenden paylaşılması adına, belirli dönemlerde tüm paydaşlar ile koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmiştir. Koordine edilen/tarifesi düzenlenen İstanbul Havalimanı, İstanbul Atatürk, Sabiha Gökçen, Antalya, Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes, Milas Bodrum ve Muğla Dalaman Havalimanlarımızın 2023 slot verileri ilgili tabloda sunulduğu gibidir.

Uçuş Amacına (Servis Tipine) göre Tahsis Edilen Havalimanı Slot Sayısı

HAVALİMANI	Tarifeli Yolcu (J)	Tarifeli Yolcuya İlav (G)	Tarifeli Kar (F)	Tarifeli Kargo İla (A)	Charter Yolcu (C)	Charter Kargo (H)	Boş Uçuşlar (P)	Genel Amaçlı İş Uçuşları (D+N)	Diğer Servis Tipleri
ADB İZMİR ADNAN MENDERES	63043	500	74	5	2582	4	791	1065	171
AYT ANTALYA	157.358	1.539	10	1	59.996	90	4.272	2.400	221
BJV MİLAS BODRUM	21.888	290	0	0	3.830	0	1.813	5.515	23
DLM MUĞLA DALAMAN	27.172	345	0	0	5.252	70	846	2.475	47
ESB ANKARA ESENBOĞA	64.335	538	1	0	493	127	1.157	2.086	346
ISL İSTANBUL ATATÜRK	0	0	0	0	0	0	3.422	11.766	57
IST İSTANBUL	464.743	4.545	21.243	1.044	8.745	920	5.379	4.513	1.846
SAW SABIHA GÖKÇEN	220.872	1.676	1.127	6	594	44	1.723	2.946	296
GENEL TOPLAM	1.019.411	9.433	22.455	1.056	81.492	1.255	19.403	32.766	3.007

Tahsis Edilen Toplam Slot Sayısı (Geliş - Kalkış)

HAVALİMANI	Geliş	Kalkış	Toplam
ADB İZMİR ADNAN MENDERES	34.084	34.151	68.235
AYT ANTALYA	112.909	112.978	225.887
BJV MİLAS BODRUM	16.615	16.744	33.359
DLM MUĞLA DALAMAN	18.054	18.153	36.207
ESB ANKARA ESENBOĞA	34.515	34.568	69.083
ISL İSTANBUL ATATÜRK	7.622	7.623	15.245
IST İSTANBUL	256.302	256.676	512.978
SAW SABIHA GÖKÇEN	114.665	114.619	229.284
GENEL TOPLAM	594.766	1.786.536	3.570.834

Tahsis Edilen Toplam Slot Sayısı (Yerli ve Yabancı)

HAVALİMANI	Yerli Havyolları	Yabancı Havyolları	Genel Toplam
ADB İZMİR ADNAN MENDERES	61.985	6.250	68.235
AYT ANTALYA	155.190	70.697	225.887
BJV MİLAS BODRUM	18.229	15.130	33.359
DLM MUĞLA DALAMAN	17.537	18.670	36.207
ESB ANKARA ESENBOĞA	62.312	6.771	69.083
ISL İSTANBUL ATATÜRK	783	14.462	15.245
IST İSTANBUL	395.900	117.078	512.978
SAW SABIHA GÖKÇEN	212.829	16.455	229.284
GENEL TOPLAM	924.765	265.513	3.570.834

İNSAN KAYNAKLARI, KURUMSAL İLETİŞİM ve EĞİTİM FAALİYETLERİ

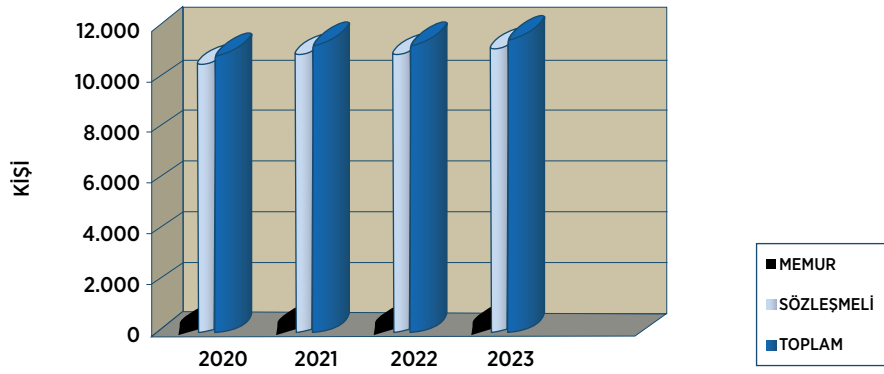
İNSAN KAYNAKLARI FAALİYETLERİ

A. İSTİHDAM DURUMU

Kuruluşumuz personel ihtiyacı, bunların kadro, unvan, sayı ve yerleri iş programı ile belirlenmektedir. İşin gerektirdiği niteliklere haiz elemanların işe alınması, yapacağı işe uygun olarak yetiştirilmesi, verimlilik ve karlılık ilkelerine bağlı olarak maliyet bilinci içinde çalıştırılması, göreve devamı özendirecek özlük hakları sisteminin gerçekleştirilmesi, yaratıcılığı, girişimciliği, başarı ve çabanın maddi ve manevi olarak değerlendirilmesini

teşvik ilkelerine dayanan Kuruluşumuz personel politikası, 2023 yılında da titizlikle uygulanmıştır. Kuruluşumuzda çalışan personelin büyük bir bölümü 233 sayılı KHK ve bu kararnamenin personele ilişkin hükümlerini değiştiren 399 sayılı KHK hükümlerine göre sözleşmeli olarak çalışanlardan, küçük bir bölümü memurlardan oluşmaktadır.

İSTİHDAM DURUMU

2023 Yılı İş Programı ile yıl içinde; 11.630 sözleşmeli ve 418 memur (I sayılı cetvel dahil) olmak üzere ortalama 12.048 kişinin istihdam edilmesi programlanmış olup,

buna karşılık 11.303 sözleşmeli ve 408 memur olmak üzere toplam 11.711 kişi istihdam edilmiştir.

İSTİHDAM DURUMU 2023				
İSTİHDAM TÜRÜ	PROGRAM (ORTALAMA)		GERÇEKLEŞME	
	İLK DURUM KADRO	REVİZE KADRO	YIL ORTALAMASI	YIL SONU
A. KADROLU MEMUR	418	418	409	408
1. 657'ye tabi Memur Hiz.				
2. I Sayılı Cetvel	418	418	409	408
B. SÖZLEŞMELİ (II sayılı cetvel)	11.630	11.630	11.168	11.303
TOPLAM	12.048	12.048	11.577	11.711

2023 yılı personel durumu dönem başı-dönem sonu olarak incelendiğinde, dönem başında; 401 memur ve 11.104 sözleşmeli olmak üzere toplam 11.505 kişi ile faaliyete başlayan Kuruluşumuza, dönem içinde 899 kişi giriş yapmış, buna karşılık çeşitli nedenlerle 693 kişi

ayrılmış olup, dönem sonunda 408 memur ve 11.303 sözleşmeli olmak üzere toplam 11.711 kişi çalışmıştır. Dönem başına göre dönem sonunda 206 kişilik personel artışı meydana gelmiştir.

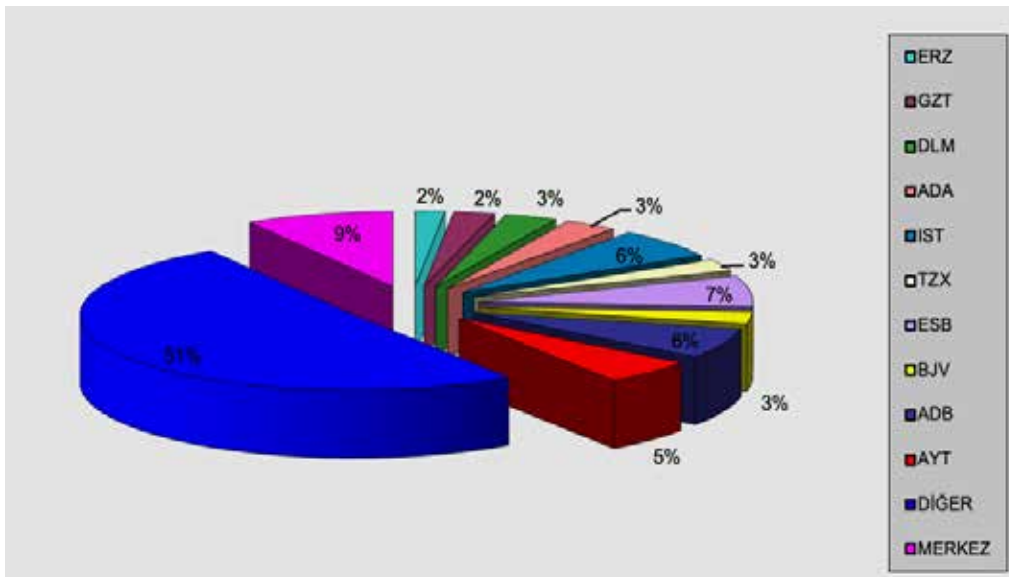
PERSONEL HAREKETLERİ 2023

İSTİHDAM TÜRÜ	MEMUR	SÖZLEŞMELİ	TOPLAM
A. YILBAŞI MEVCUDU	401	11.104	11.505
B. YIL İÇİ GİRİŞLERİ	36	863	899
1. Açıkta Tanın		464	464
2. Nakil		1	1
3. Askerlik Dönüşü	1	371	372
4. Diğer	35	27	62
C. YIL İÇİ ÇIKIŞLARI	29	664	693
1. İstifa	3	67	70
2. Nakil			0
3. Askerlik	1	416	417
4. Emekli	20	128	148
5. Vefat		13	13
6. Diğer	5	40	45
D. YIL SONU MEVCUDU	408	11.303	11.711

Havalimanlarında çalışan personelin yedide birine yakını Atatürk ve Esenboğa Havalimanlarında toplanmıştır. En çok personel yoğunluğu 41 memur ve 733 sözleşmeli olmak üzere toplam 774 personel ile Esenboğa Havalimanında bulunurken en az personel sayısı 46 kişi ile Gökçeada Havalimanında gerçekleşmiştir.

leşmeli olmak üzere toplam 774 personel ile Esenboğa Havalimanında bulunurken en az personel sayısı 46 kişi ile Gökçeada Havalimanında gerçekleşmiştir.

PERSONELİN MEYDANLARA DAĞILIMI

PERSONELİN MEYDANLARA GÖRE DAĞILIMI 2023

HAVALİMANLARI	MEMUR I SAY.CETV.		SÖZLEŞMELİ II SAY.CETV.		TOPLAM	
	PROG.	GER.	PROG.	GER.	PROG.	GER.
İSTANBUL ATATÜRK	23	21	740	731	763	752
İSTANBUL HAVALİMANI İGA	4	3	327	281	331	284
ANKARA ESENBOĞA	41	41	750	733	791	774
İZMİR ADNAN MENDERES	24	22	657	619	681	641
ANTALYA	19	22	630	614	649	636
MUĞLA DALAMAN	18	14	400	348	418	362
MİLAS-BODRUM	18	13	322	285	340	298
ADANA	21	16	405	350	426	366
TRABZON	13	15	275	286	288	301
ERZURUM	8	10	253	195	261	205
GAZİANTEP	18	17	272	265	290	282
ÇUKUROVA						
ADIYAMAN	1	1	105	94	106	95
AĞRI AHMED-İ HANİ	1	1	102	76	103	77
AMASYA MERZİFON	1	1	94	89	95	90
BALIKESİR KOCASEYİT	1	1	153	177	154	178
BALIKESİR MERKEZ	1	1	74	65	75	66
BATMAN	1	1	103	100	104	101
BİNGÖL	1	1	90	90	91	91
BURSA YENİŞEHİR	2	3	186	201	188	204
ÇANAKKALE	1	2	113	163	114	165
GÖKÇEADA	1		66	46	67	46
DENİZLİ ÇARDAK	1	1	131	144	132	145
DİYARBAKIR	1	1	163	165	164	166
ELAZIĞ	1	1	165	171	166	172
ERZİNCAN	1	1	115	126	116	127
HAKKARİ Y.O.SELAHADDİN EYYUBİ	1	1	98	74	99	75
HATAY	1	1	128	135	129	136
HAVA TRAFİK KONT.MRK.	13	13	706	749	719	762
HAVALİMANMALARI SLOT KOOR.MRK.BŞMD.	1	2	10	14		16
IĞDIR	1	1	87	82	88	83
ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL	1	1	129	163	130	164
KAHRAMANMARAŞ	1	1	130	141	131	142
KAPADOKYA	1	1	130	168	131	169
KASTAMONU	1	2	90	105	91	107
KARS HARAKANİ	1	1	117	100	118	101
KAYSERİ	2	2	152	176	154	178

PERSONELİN MEYDANLARA GÖRE DAĞILIMI 2023

HAVALİMANLARI	MEMUR I SAY.CETV.		SÖZLEŞMELİ II SAY.CETV.		TOPLAM	
	PROG.	GER.	PROG.	GER.	PROG.	GER.
KOCAELİ CENGİZ TOPEL	1	1	92	100	93	101
KONYA	1	2	196	186	197	188
MALATYA	1	1	145	123	146	124
MARDİN	1	2	100	121	101	123
MUŞ SULTAN ALPARSLAN	1	2	96	95	97	97
ORDU GİRESUN	1	1	113	139	114	140
RİZE-ARTVİN	1	1	90	90	91	91
SAMSUN ÇARŞAMBA	1	1	208	210	209	211
SIİRT	1	1	89	90	90	91
SİNOP	1	1	82	86	83	87
SİVAS NURİ DEMİRAĞ	1	2	134	137	135	139
ŞANLIURFA GAP	1	2	141	134	142	136
ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ	1	1	95	80	96	81
TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK	1	1	163	158	164	159
TOKAT	1	1	90	95	91	96
UŞAK	1	1	89	102	90	103
VAN FERİT MELEN	1	1	169	160	170	161

GÜMÜŞHANE-BAYBURT			15			
YOZGAT			15			
GAZİPAŞA ALANYA			13		13	
İSTANBUL SABİHA GÖKÇEN			16		16	
AYDIN ÇILDIR			15		15	
ZAFER			12		12	
ZONGULDAK ÇAYCUMA			5		5	
ESKİŞEHİR HASAN POLATKAN			16		16	
HEZARFEN			9		9	
EFES SELÇUK			8		8	
MERKEZ	155	150	946	876	1.101	1.026
TOPLAM	418	408	11.630	11.303	12.048	11.711

Kuruluşumuz çalışanları içinde çoğunluğu 10.664 kişi ile yüksek okul mezunları oluşturmaktadır. Personelimizin 2023 yılı itibariyle yaklaşık %91'ine tekabül eden

Yüksek okul mezunlarının sayısı önceki yıllara göre artış göstermeye devam etmektedir.

PERSONELİN ÖĞRENİM DURUMU

YIL	2020	2021	2022	2023
ÜNİVERSİTE/Y.O MEZUNU	9604	10.102	10.363	10.664
LİSE MEZUNU	1237	1097	1001	933
İLKÖĞRETİM MEZUNU	231	168	140	113
OKUR-YAZAR	2	2	1	1
TOPLAM	11.074	11.369	11.505	11.711

B. PERSONEL ÜCRET VE GİDERLERİ

2023 yılı İşletme Bütçesi ile personel ücret ve giderleri için 3.174.399.000 TL ödenek ayrılmış olup; bilahare bu ödenek 8.599.397.408 TL olarak revize edilmiştir. 2023 yılında personel ücret ve giderleri 8.486.262.466,43 TL

olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında 399 sayılı KHK'nın I ve II sayılı cetveline dahil personelin ücretine I. Dönem için %30,00 II. Dönem için %17,55 oranlarında artış yapılmıştır.

PERSONEL ÜCRET VE GİDERLERİ				(BİN TL)
YILLAR	2022 G	2023 P	2023 R	2023 G
A. MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ	202.335	179.906	518.638	503.603
1. Temel Maaş Giderleri	27.453	22.970	71.532	68.924
2. Ek Ücretler	108.481	92.183	190.546	188.222
3. Sosyal Yardımlar	52.236	52.539	228.051	218.340
4. Tedavi Giderleri	4.473	3.988	8.865	8.803
5. Emeklilik Ödemeleri	9.692	8.226	19.644	19.314
B. SÖZLEŞMELİ ÜCRET VE GİDER.	4.003.473	2.994.493	8.080.759	7.982.659
1. Sözleşme Tutarı	1.634.454	1.323.956	3.302.413	3.262.550
2. Ek Ücretler	1.766.349	1.172.914	3.053.171	3.009.456
3. Sosyal Yardımlar	329.573	266.413	1.220.209	1.208.310
4. Tedavi Giderleri	62.222	53.916	106.415	104.918
5. Emeklilik Ödemeleri	210.875	177.294	398.550	397.425
TOPLAM	4.205.808	3.174.399	8.599.397	8.486.262

1. Memur Ücret Ve Giderleri (I Sayılı Cetvel Dahil)

Memurlarla ilgili işlemler, 657 sayılı Kanun ve 233 sayılı KHK ile bunların ek ve değişikliklerine göre yürütülmektedir. Memurlar aylık ve özlük hakları bakımından da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile bunun ek ve değişikliklerine tabidir.

Bu kapsamda; 2023 yılında yaklaşık 68.923.463,13 TL katsayı tutarı, 188.222.307,37 TL ek ücret, 218.340.206,22 TL sosyal yardım, tedavi giderleri 8.803.451,49 TL ve 19.313.714,84 TL emeklilik ödemeleri olmak üzere 2023 yılında 503.603.143,05 TL ödeme yapılmıştır. 2022 yılında 202.334.425,33 TL olan memur personelin ücret giderlerine göre artış yaklaşık %148,89'dur. 2023 memur başına düşen aylık ücret ve giderleri tutarı 102.860,12 TL'dir.

2. Sözleşmeli Ücret Ve Giderleri

Kuruluşumuzdaki sözleşmeli personelin tamamı 399 sayılı KHK'nın 3/c maddesine göre çalıştırılan ve 399 sayılı KHK'ya ekli I sayılı cetvele tabi olmayan perso-

neldir. Sözleşmeli personel 399 sayılı KHK'da belirtildiği üzere, genel idari esasları dahilinde hizmetlerin yine 399 sayılı KHK'da belirtilen esaslara göre akdedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan ve işçi olmayan personeldir. Sözleşmeli personele ödenecek olan sözleşme ücretlerinin tavanı her yıl Bütçe Kanunu ile belirlenmekte olup, sözleşmeli personel sosyal güvenlik yönünden 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4/c maddesine tabidir.

Bu kapsamda; 2023 yılı içerisinde 3.262.550.131,63 TL sözleşme tutarı, 3.009.456.249,64 TL ek ücret, 1.208.309.554,38 TL sosyal yardım, tedavi giderleri 104.918.505,08 TL ve 397.424.882,65 TL emeklilik ödemeleri olmak üzere 2022 yılında sözleşmeli personele 7.982.659.323,38 TL ödeme yapılmıştır. 2022 yılında 4.003.473.114,84 TL olan personel ve ücret giderlerine göre artış yaklaşık %99,39'dur. 2023 yılında sözleşmeli personel başına düşen aylık ücret ve giderleri tutarı yaklaşık 58.853,54 TL'dir.

Destek Hizmetleri Faaliyetleri		
Hizmet Alımının Niteliği	Hizmet Alımı Kapsamında Çalıştırılan Kişi Sayısı	Hizmet Alımının 2023 Yılı Gerçekleşmesi (TL)
Temizlik	2544	588.255.215,80
Özel Güvenlik	3897	1.260.091.918,27
Teknik İşletimi Destek	1290	545.781.700,08
Araç Kiralama	-	26.718.671,31
Yemekhane	90	28.173.929,01
Personel Servis Hizmeti	-	202.982.207,04
Genel TOPLAM	7821	2.652.003.641,51

Lojman, Eğitim ve Dinlenme Tesisi Hizmeti

Genel Müdürlüğümüze bağlı Havalimanlarında bulunan lojmanların tahsis ve kullanımları Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca yürütülmekte olup Kuruluşumuza ait 601 adet lojman bulunmaktadır. Ayrıca Havalimanlarımızda yer alan toplam 943 yatak kapasiteli misafirhaneler ve eğitim tesislerinde Kuruluşumuz ve diğer Kamu Kurum ve Kuruluş çalışan/emekli perso-

neli ve yakınları ile sivil kişilerin konaklamasına imkân sağlanmaktadır.

Genel Müdürlüğümüze ait İzmir Karaburun'da bulunan Karaburun Akdağ Radar Personeli Eğitim Tesisinin ise kapsamlı yenileme çalışmaları bitirilmiş olup tefrişatının tamamlanmasına müteakip kullanıma açılacaktır.

KURUMSAL İLETİŞİM FAALİYETLERİ

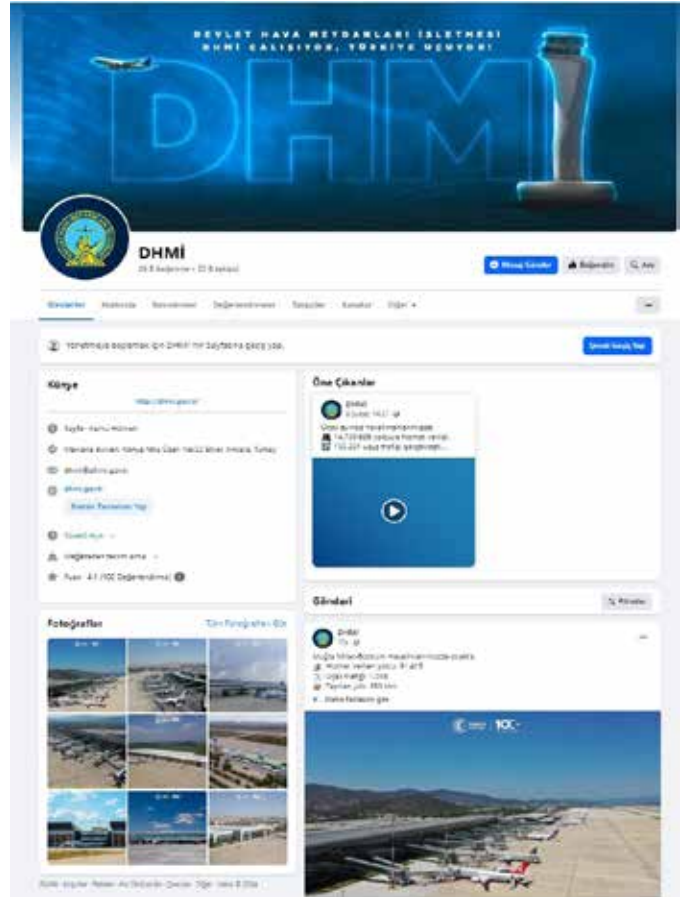
- » 2023 yılında Genel Müdürümüz ve Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren konular hakkında medyada yer alan haberlerin sayısı artırıldı. Medyada yer alan haber, yazı ve programlar takip edildi, bu doğrultuda ilgili birimler ve havalimanları bilgilendirildi. Böylece kuruluşun medyada nitel ve nicel olarak nasıl yer aldığı izlendi. Buradan elde edilen sonuçlar kuruluşun itibar yönetimi ve iletişim stratejisini şekillendirmede en önemli ölçütlerden biri olarak kullanıldı.
- » Genel Müdürümüzün Twitter hesabından yaptığı paylaşımlar elektronik basın tarafından büyük ilgi görmektedir. Kuruluşumuzun faaliyetleri hakkında bilgiler veren bu tweetleri kaynak alan çok sayıda haber özellikle elektronik basında yer bulmuştur. Bu haberlerin reklam eşdeğerleri milyon dolarlara ulaşmıştır.
- » Kuruluşumuzca aylık olarak açıklanan hava yolu uçak, yolcu ve yük istatistikleri konusunda basın bülteni hazırlanarak her ay ulusal basına servis edildi. Havalimanı bazlı istatistikler ise yerel basın bültenleri haline getirilerek, havalimanları vasıtasıyla yerel basına ulaştırıldı. Bu sistemle, istatistik haberlerinin Türkiye'nin dört bir yanındaki ulusal ve yerel basın organlarında yer alması sağlandı.
- » Kuruluşumuz ve sektörle ilgili konular ile Genel Müdürümüzün özel gün mesajları haberleştirilerek, 2023 yılı boyunca yaklaşık 95 haber, web sayfamızın ilgili bölümünde yayımlandı. Böylelikle haberin güncelliği yitirilmeden hızlı bir şekilde yayılımı sağlandı.
- » Çeşitli konularda tanıtım filmleri yaptırıldı. Bu filmler katıldığımız fuarlar, sosyal medya ve kullanılan diğer tüm iletişim kanallarından binlerce kişiye ulaştırılarak kuruluşun anlaşılması ve marka bilinirliğinin artırılmasına katkı sağladı.

2023 yılında Kuruluşumuzun Led Panolarında yayımlanmak üzere çok sayıda video ve görsel hazırlandı. Genel Müdürlüğümüz ve havalimanlarımızda bulunan Led Panolar ile kuruluşumuzun güncel faaliyetleri daha geniş kitlelere, daha etkili ve hızlı bir şekilde duyuruldu.

Genel Müdürlüğümüzün faaliyetleri; sürekli olarak takibi ve güncellemesi yapılan, önemli ölçüde takipçisi bulunan sosyal medya hesaplarımızla çok geniş bir hedef kitleye doğrudan duyuruldu. Bu ortamlarda paylaşılan mesajların yüksek düzeyde olumlu geri bildirimleri (beğeni sayıları, yapılan yorumlar vb.) bulunmaktadır.

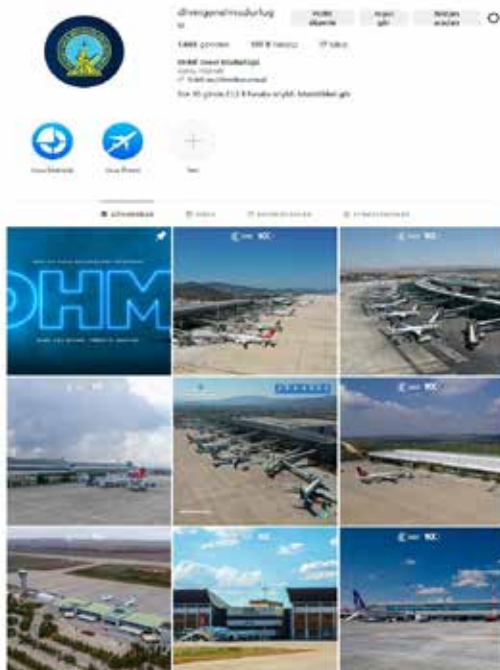
- » Takipçi sayısı 33.317 olan Facebook sayfamızdan yapılan paylaşımlarla 2023 yılında da çok sayıda kişiye ulaşıldı.

- » 43.380 takipçisi bulunan Twitter sayfamızdan gönderilen tweetlerin bir yılda erişim sayısı milyonlarla ifade edilebilir.

- » Instagram sayfamızın toplam takipçi sayısı 103.629. Yıl boyunca Instagram sayfamızdan paylaştığımız gönderiler geniş kitlelere ulaştı.

Tüm bunlarla birlikte; 2023 yılında düzenlenen “5. Verimlilik ve Teknoloji Fuarı”, “TEKNOFEST 2023”, “TEKNOFEST Ankara”, “Teknofest İzmir” ve “13. Engelsiz Yaşam Fuarı ve Farkındalık Zirvesi” için özel olarak tasarlanan stantlar ile katılım sağlandı. Hazırlanan broşür ve tanıtım videoları ile binlerce ziyaretçi stantlarımızda ağırlandı.

Kurum içi iletişimimizde daha hızlı ve etkili bir araç olan WhatsApp grupları, gerek Genel Müdürlük içinde gerekse havalimanları ile iletişimde aktif olarak kullanılmaya devam edildi.

Gerek kuruluşumuzla doğrudan ilgili gerekse ülkemize dair belirli gün ve haftalar takip edilerek web sitemiz, sosyal medya hesaplarımız ve büyük ekranlarda bu günlere özel çalışmalar paylaşıldı.

Genel Müdürümüzün, kurum içi veya kurum dışı gönderileceği taziye, kutlama, yılbaşı ve dini bayram mesajları hazırlandı. Bunlarla ilgili dokümanlar temin edildi ve bunların ilgili oldukları yerlere zamanında ulaşması için gerekli işlemler yapıldı.

2024 yılında da ulusal ve yerel basında daha fazla haberin yer alması için çalışmalar yürütülecektir. Ayrıca tanıtım çalışmalarına özellikle sosyal medyaya ağırlık verilmeye devam edilecektir. Bunlarla birlikte halkla ilişkiler faaliyetlerinin etkili bir şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.

Kurum içi iletişimimizde daha hızlı ve etkili bir araç olan WhatsApp grupları, gerek Genel Müdürlük içinde gerekse havalimanları ile iletişimde aktif olarak kullanılmaya devam edildi.

Gerek kuruluşumuzla doğrudan ilgili gerekse ülkemize dair belirli gün ve haftalar takip edilerek web sitemiz, sosyal medya hesaplarımız ve büyük ekranlarda bu günlere özel çalışmalar paylaşıldı.

Genel Müdürümüzün, kurum içi veya kurum dışı gön-

dereceği taziye, kutlama, yılbaşı ve dini bayram mesajları hazırlandı. Bunlarla ilgili dokümanlar temin edildi ve bunların ilgili oldukları yerlere zamanında ulaşması için gerekli işlemler yapıldı.

2024 yılında da ulusal ve yerel basında daha fazla haberin yer alması için çalışmalar yürütülecektir. Ayrıca tanıtım çalışmalarına özellikle sosyal medyaya ağırlık verilmeye devam edilecektir. Bunlarla birlikte halkla ilişkiler faaliyetlerinin etkili bir şekilde yürütülmesi sağlanacaktır.

» Verimlilik ve Teknoloji Fuarı (2-4 Şubat)

ATO Congresium Fuar ve Kongre Merkezinde düzenlenen “Verimlilik ve Teknoloji Fuarı’na” Kuruluşumuz faaliyetlerine ilişkin cihaz proje ve sistemlerle katılım sağlanmıştır.

» Teknofest İstanbul (27 Nisan - 1 Mayıs)

İstanbul Atatürk Havalimanı’nda Teknofest Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali’ne Bakanlığımız himaye-lerinde Kuruluşumuzca SHGM, PTT ve TÜRKSAT ile birlikte stant açılarak katılım sağlanmıştır

» 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Haftası (15-21 Temmuz)

15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü anma etkinlikleri; Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı koordinasyonunda, “Türkiye Yüzyılının Kahramanları” temasıyla aşağıdaki programa göre gerçekleştirilmiştir.

Kurumsal İletişim Dairesi Başkanlığınca;

- Sayın Genel Müdürümüzün mesajı, web sitemizde yayınlanmış ve sosyal medya mecralarında paylaşılmıştır.
- DHMI web sitesinde mesaj, görsel ve video paylaşımı yapılmıştır.
- Sosyal medya mecralarında video ve görsel paylaşım yapılmıştır.
- Görsel ve videolar ile büyük ekranlarda gösterilecek videolar yayınlanmıştır.
- Genel Müdürlüğümüz girişinde bulunan büyük ekranda ve havalimanlarımız uçuş bilgi ekranlarından

merkezi sistem üzerinden video gösterimi yapılmıştır.

- Uçuş Rehberim uygulaması üzerinden, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın 15 Temmuz ile ilgili hazırladığı görsel ve videoların paylaşımı yapılmıştır.

Havalimanı Başmüdürlük/ Müdürlüklerimizce;

- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nca tasarımı yaptırılan afişler, havalimanlarımızda hedef kitlenin rahatça görüp okuyabileceği şekilde 15-21 Temmuz arasında asılmıştır.
- Havalimanlarımızda 15 Temmuz'un anlam ve önemini belirten kısa anonslar yapılmıştır.
- Havalimanlarımızın kara ve hava tarafındaki havalimanı adının bulunduğu bölüme millî bayram ve özel günlerde kullanılan Atatürk, Türk Bayrağı ve Sayın Cumhurbaşkanımızın posterleri 14-15 Temmuz'da asılmıştır.
- Havalimanlarımızdaki uçuş bilgi ekranları ile İstanbul Havalimanının ilan panoları ve operasyonel ekranlarında video gösterimi yapılmıştır.
- Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından hazırlanıp, KÖİ modeliyle işletilen Havalimanı Başmüdürlüklerine gönderilmiş olan videonun, buralardaki büyük ekranlar ve reklam mecralarında gösterilmesi sağlanmıştır.
- İstanbul Havalimanı'nın dijital ilan panoları ve operasyonel ekranlarında da söz konusu videonun gösterimi sağlanmıştır.
- İstanbul Havalimanı hava trafik kontrol kulesi "Türkiye Yüzyılının Kahramanları" temasıyla ışıklandırılmıştır.
- İstanbul Havalimanında 15 Temmuz'u anlatan "Türkiye Yüzyılının Kahramanları" temalı fotoğraf sergisi geçen yıllarda olduğu gibi 2023 yılında da 15-21 Temmuz arasında düzenlenmiştir.
- 15 Temmuz şehidinin adının yaşatıldığı Iğdır Şehit Bülent Aydın Havalimanı bayrak ve afişlerle donatılmış, şehit ailesi Havalimanı Müdürünün de bulunduğu heyet tarafından ziyaret edilmiştir.

» Teknofest Ankara (30 Ağustos - 3 Eylül)

Ankara Etimesgut 11'inci Hava Ulaştırma Üssü'nde yapılan Teknofest Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivaline Bakanlığımız çatısı altında SHGM, PTT ve TCDD ile birlikte millî projelerle katılım sağlanmıştır.

» Teknofest İzmir (27 Eylül-1 Ekim)

İzmir Çiğli Havalimanında yapılan, İzmir Teknofest Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivaline Bakanlığımız çatısı altında SHGM, PTT ve TCDD ile birlikte millî projelerle katılım sağlanmıştır.

» 10 Kasım Atatürk'ü Anma Töreni**» Engelsiz Yaşam Fuarı ve Farkındalık Zirvesi (30 Kasım-3 Aralık)**

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın çatısı altında, Kuruluşumuz, Karayolları Genel Müdürlüğü, PTT, TCDD ve TCDD Taşımacılık A.Ş. ile birlikte fuarda stant açtı. Standımızı ziyaret eden misafirlerimize, havalimanlarında engellilere yönelik hizmetler hakkında bilgi verildi.

- » Personel ve yakınlarına ilişkin 216 vefat duyurusu kısa mesaj olarak personele gönderilmiştir.
- » Personel ve yakınlarına ilişkin 57 kan ihtiyacı duyurusu kısa mesaj olarak personele gönderilmiştir.
- » Personelin doğum günlerinde, doğum günü kutlama mesajı olarak kısa mesaj gönderilmiştir.
- » Özel günlerde, kutlama mesajı olarak kısa mesaj ve e-posta gönderilmiştir.

- » Havalimanlarındaki fotoğraf ve film çekim talepleri için, Bakanlık oluru alınarak 68 fotoğraf ve film çekim izni verilmiştir.

CİMER

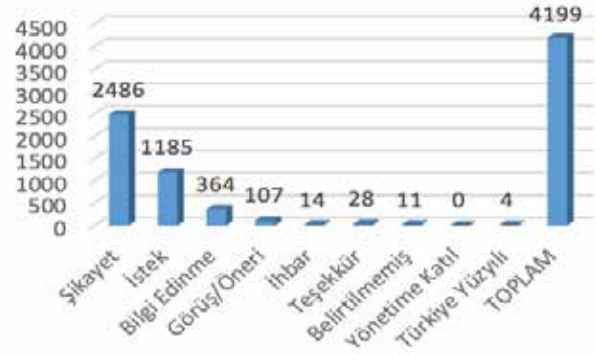
Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER)

CİMER kanalıyla kuruluşumuz faaliyetlerine ilişkin 2023 yılında 4199 başvuru yapılmıştır.

Başvuru türü:

- Şikayet: 2486
- İstek: 1185
- Bilgi edinme: 364
- Görüş-öneri: 107
- İhbar: 14
- Teşekkür: 28
- Belirtilmemiş: 11
- Yönetime Katıl: 0
- Türkiye Yüzyılı: 4

CİMER Başvuru Bildirim Türü (2023)

Havalimanlarına yönelik başvuruların ağırlıklı konu başlıkları şu şekildedir:

- * Havalimanı şehir ulaşımı
- * Havalimanı kamu hizmetleri (Emniyet, Gümrük, Güvenlik, Hazine ve Maliye Bakanlığı vb.)
- * Bagaj
- * Otopark hizmetleri
- * Yiyecek ve içecek ücretleri
- * Havalimanı taksi hizmetleri
- * Havayolu ve yer hizmet kuruluşlarına ilişkin talepler
- * Sıvı kısıtlaması
- * Check-in işlemleri
- * Mescitlere ilişkin talepler

- * Islak hacim alanları
- * Hava aracı gürültüsü
- * Sağlık hizmetleri
- * Diğer konular

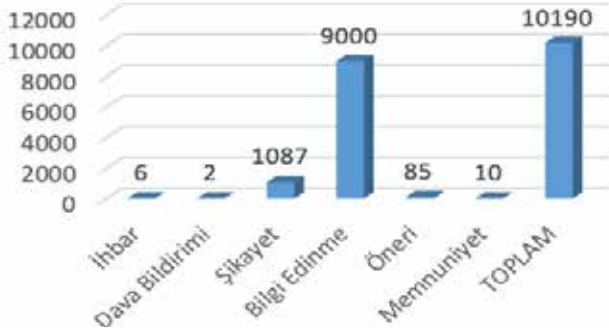
DHİMİ İLETİŞİM MERKEZİ

DHİMİ İletişim Merkezine 2023'te bütün kanallar aracılığıyla (telefon, e-posta, facebook, twitter şikayetvar.com, ALO 123 İnternet Sitesi, ALO 123 Whatsapp) toplam 10190 başvuru gelmiştir.

Başvuru türü:

- İhbar: 6
- Dava Bildirimi: 2
- Şikayet: 1087
- Bilgi Edinme: 9000
- Öneri: 85
- Memnuniyet: 10

İletişim Merkezi Başvuru Bildirim Türü (2023)

Hizmetlere yönelik başvuruların ağırlıklı konu başlıkları şu şekildedir:

- * Uçuş bilgisi talepleri
- * Bagaj, vergi ve ücret iadeleri, bilet işlemleri
- * İnsan kaynakları konuları
- * Havalimanı bilgi talepleri
- * Havalimanı şehir ulaşımı
- * Uçağa kabul edilmeme, uçuş iptali, uçuş tehiri ya da gecikme konuları
- * Havayolu ve yer hizmet kuruluşlarına ilişkin talepler
- * Uçuş müsaadesi (Permi) konuları
- * Vize, pasaport ve kimlik soruları, check-in işlemleri
- * Otopark hizmetleri
- * Genel Müdürlük iletişim bilgisi talepleri
- * Kurs, sertifika, eğitim ve staj konuları
- * Terminal hizmetleri
- * İhale bilgisi talepleri

Havalimanı görevlilerine ilişkin başvurula

T.C. ULAŞTIRMA VE
ALTYAPI BAKANLIĞI

DHİMİ Çalışıyor
Türkiye Uçuyor

EĞİTİM FAALİYETLERİ

Günümüz teknoloji toplumunda havacılık sistemini tanımlayabilecek anahtar kelimelerden biri de sürekli eğitimidir. Tüm kaynakları, verimlilik ve kârlılık esasına göre kullanmak ve değerlendirmek hususunda gereken gayret ve basireti göstermekle sorumlu olan Kuruluşumuz personeli, bu yükümlülüğünü yerine en iyi şekilde getirebilmesi için ihtiyaç duyulan alanlarda eğitime tabi tutulmaktadır. Gerek havacılıkla ilgili yeni teknolojilerin tanınması gerekse mevcut teknoloji ile eskiyen bilgilerin yenilenmesi amacı ile Kuruluşumuz bünyesinde seminer, kurs, hizmet içi eğitim, çalıştay düzenlemekte veya Kuruluşumuz dışında gerçekleştirilen yurt içi ve yurt dışı kurs, seminer ile çalıştaylara iştirak edilmektedir.

Bu hususu teminen, Ana Statümüzün 4.maddesinin 6.bendi ile Kuruluşumuza; sivil havacılık ihtisas alanlarında, dünya standartlarına göre personel yetiştirmek üzere eğitim tesisleri işletmek amaç olarak verilmiş olup, hava seyrüsefer, işletme, havacılık güvenliği, teknik ve idari konularda ihtiyaç duyulan hizmet içi eğitimler merkez ve taşra teşkilatı bünyesinde gerçekleştirilmektedir. Havalimanlarımızda yer alan derslikler, hava trafik kule ve yaklaşma kontrol laboratuvarları eğitim hizmetleri için tüm yıl faal durumdadır. Ayrıca, eğitim faaliyetlerinin kalitesi ve verimliliği göz önüne alındığında, eğitimler diğer Kurum/Kuruluşlarca talep edilmekte ve DHİMİ Eğitim, Derslik ve Salon Tahsis Ücret Tarifesi kapsamında Kuruluşumuz dersliklerinin yanı sıra eğitimi talep eden Kurum/Kuruluşların muhtelif tesislerinde eğitimler düzenlenmektedir.

DHİMİ Havacılık Akademisi Esenboğa Tesislerinde yer alan DHİMİ-TÜBİTAK işbirliği ürünü Radar Simülatörleri ve Kule Simülatörü sistemleri vasıtasıyla hava trafik kontrolörü adaylarına temel hava trafik kursları, hava trafik kontrolörlerine ise tekâmül kursları ve işbaşı eğitimleri ile diğer eğitimler, genel amaçlı sınav laboratuvarlarında verilmektedir.

Başkanlığımız eğitim faaliyetlerini; 2017 yılından itibaren Ankara Esenboğa Havalimanında yer alan Simülatör ve Eğitim Merkezi, Muğla Dalaman Havalimanı Eğitim Tesisleri ve Erzincan Y.A Havalimanında yer alan Uçak

Yangın Simülatörü, Özel Maksatlı Araç Simülatörü ile ARFF Tak- tik Eğitim Merkezleri yerine DHİMİ Havacılık Akademisi çatısı altında yürütmektedir. 2022 yılında DHİMİ Havacılık Akademisi İzmir Adnan Menderes tesisleri hizmet vermeye başlamıştır. İstanbul Atatürk ve İzmir Karaburun'da yer alan DHİMİ Havacılık Akademisi binalarının inşaat çalışmaları tamamlanmıştır. İnşaat çalışmaları tamamlanan Akademi binalarının faaliyete geçmesi için hız verilmiştir.

DHİMİ Havacılık Akademisi olarak vizyonumuz, havacılık sektörünün var olan eğitim ihtiyaçlarını, bilgi birikim ve tecrübemiz ile karşılamak, havacılık sektöründe çalışan personelin eğitimlerinin gerçekleştirilmesini sağlamak ve Türk sivil havacılığına dünya sivil havacılığındaki gelişmeleri taşıyarak eğitimde bütünleşmeyi sağlamak üzere, gerek yurt içi gerekse yurt dışında öncü bir eğitim kuruluşu olmaktır.

Sivil havacılık sektöründe söz sahibi olan Kuruluşumuzun, kendi personeline olduğu gibi yurt içi ve yurt dışı paydaşlara eğitim vermek üzere bölgesel eğitim üssü olma çalışmaları kapsamında tamamı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü ilgili mevzuatlarına istinaden hazırlanmış toplam 42 eğitim programı, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca onaylanmıştır. Söz konusu eğitimlere ek olarak, 4 eğitim programı için çalışmalar devam etmekte olup, ICAO ve EUROCONTROL standartlarında modern eğitimler verilmektedir.

SHT-EĞİTİM/HAD ve SHT 17.2 Talimatları kapsamında Kuruluşumuzca düzenlenen eğitimler (Havaalanı İşletme Hizmetleri ve Havacılık Güvenliği) Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yetkilendirilen eğitimci kadrosunun yanı sıra Kuruluşumuz tarafından geçici OJTİ yetkisiyle yetkilendirilmiş eğitimciler tarafından gerçekleştirilmekte olup,

- İşletme eğitimleri için SHT-EĞİTİM/HAD Talimatının EK-3'ünde yer alan eğitimler kapsamında 138 eğitimci yetkili olup farklı derslerde bu eğitimlere ait toplamda 382 eğitim yetkisi bulunmaktadır.
- Havacılık güvenliği eğitimleri için (Kurs-1 Güvenlik Bilinci Eğitimi, Kurs-2 Temel Sivil Havacılık Güvenliği Eğitimi, Kurs-3 Kontrol Noktası Güvenlik Uygulamaları Eğitimi, Kurs-4 Uçak altı Bagaj Tarama Eğitimi, Kurs-11 Hava Kargo Tarama Eğitimi ve Kurs-17 Tedarik Tarama Eğitimi) 52 personel kurum içi ve kurum dışı eğitimci yetkili olup, 32 personelin de kurum içi eğitimci yetkisi bulunmaktadır.
- Hava Trafik Emniyeti Elektronik personeli eğitimleri (ATSEP) için 99 personel kurum içi ve kurum dışı eğitimci yetkilidir.
- Hava Seyrüsefer eğitimleri için DHMİ Havacılık Akademisi çatısı altında 22 Hava Trafik Kontrolü personelinin yanı sıra 221 personel 2023 yılında yetkilendirilmiş olmak üzere, SHT-ATCO/EĞİTİM Talimatı kapsamında toplam 660 yetkili eğitimci bulunmaktadır. Bahsi geçen yetkili eğitimciler temel, tazeleme ve işbaşı eğitimlerinde görev almaktadır.

Dersliklerimizde akıllı tahtalar ile koruma ve güvenlik hizmetleri için hazırlanmış olan 6, işletme hizmetleri eği-

timleri için hazırlanmış olan ise 18 adet eğitim programına ait ders kitabı da aktif olarak kullanılmaya devam etmektedir.

23.06.2020 tarihi itibarıyla faaliyetlerine başlayan Uzaktan Eğitim Müdürlüğümüz marifetiyle Kuruluşumuz personelinin eğitimleri süregelen salgın koşullarına rağmen aralıksız devam etmiştir. 2023 yılı içerisinde 64 adet çevrim içi ve video eğitim düzenlenmiştir. Cumhurbaşkanlığı uzaktan eğitim kapısı platformu ve DHMİ Eğitim Yönetim Sistemi üzerinden düzenlenen eğitimlere 11.599 kursiyer katılarak eğitimlerini tamamlamıştır.

Başkanlığımızca geliştirilen uzaktan eğitim altyapısı sayesinde, yeni başlayan personelimizin zorunlu eğitimlerine ve halihazırda operasyonlarda görev yapan personelin tazeleme eğitimlerine ara verilmeyerek hem personelin yaşayacağı maddi hak kayıpları en aza indirilmiş hem de Kuruluşumuzun operasyonel anlamda personel sıkıntısı yaşamamasının önüne geçilmiştir. Aynı zamanda Kuruluşumuz 2023 yılı sonu itibarıyla harcırah, ulaşım ve konaklama gibi harcama kalemlerinden toplam 20.127.932,43-TL tasarruf sağlamıştır.

HAVALİMANI	YATAKHANE KAPASİTESİ (ODA/ KİŞİ SAYISI)	YEMEKHANE DURUMU	DERSLİK SAYISI/KAPASİTESİ
İSTANBUL ATATÜRK HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	İÇ HATLAR MİSAFİRHANE 9 ODA -24 KİŞİ	VAR	1 ADET DERSLİK
	FLORYA TESİSLERİ 11 ODA-22 KİŞİLİK, 1 ADET SÜİT ODA	VAR	1 ADET DERSLİK
HAVACILIK AKADEMİSİ (ESENBOĞA)	60 ADET ODA (4 ADET SÜİT ODA)- 116 KİŞİ	VAR	8 ADET DERSLİK
			240 KİŞİLİK
			1 ADET GÜV. LAB.
			30 KİŞİLİK
			1 ADET TOPLANTI SALONU
			17 KİŞİLİK
ANKARA ESENBOĞA HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	2 ADET KULE LABORATUVARI
			60 KİŞİLİK
			10 ADET ACC/APP KULE LABORATUVARI
			4'ER KİŞİLİK
			9 ADET ÖĞRETİM ODASI
İZMİR ADNAN MENDERES HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	5 ODA-10 KİŞİLİK	YOK	1 ADET BRİFİNG SALONU
			106 KİŞİLİK
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK
			ELEKTRONİK 1 ADET DERSLİK
			45 KİŞİLİK
DHMİ HAVACILIK AKADEMİSİ ADNAN MENDERES TESİSLERİ	66 ODA- 132 KİŞİLİK, 4 ENGELLİ ODASI-4 KİŞİLİK, 2 SÜİT-2 KİŞİLİK	VAR	HSS 1 ADET DERSLİK
			35 KİŞİLİK
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK
			40 KİŞİLİK
			ELEKTRİK 1 ADET DERSLİK
ANTALYA HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	7 ADET ODA- 14 KİŞİLİK	VAR	25 KİŞİLİK
			3 ADET DERSLİK
			40 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK
			30 KİŞİLİK
MUĞLA DALAMAN HAVACILIK AKADEMİSİ	15 ODA-30 KİŞİLİK	VAR	MERKEZ ARFF İSTASYONU 1 ADET DERSLİK
			30 KİŞİLİK
			APRON YÖN.ŞEFLİĞİ 1 ADET DERSLİK
			20 KİŞİ
			UYDU ARFF İSTASYONU 1 ADET DERSLİK
MİLAS-BODRUM HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	18 ODA -36 KİŞİLİK	VAR	25 KİŞİLİK
			YENİ TEKNİK BLOK HAVA TARAFI 1 ADET DERSLİK
			50 KİŞİLİK
			ULAŞTIRMA KARA TARAFI 1 ADET DERSLİK
			30 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK
			48 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK
			32 KİŞİLİK
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK
			30 KİŞİLİK
			GÜVENLİK ŞEFLİĞİ 1 ADET DERSLİK
			45 KİŞİLİK
			YENİ TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK
			35 KİŞİLİK
			YENİ TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK
			35 KİŞİLİK
			YENİ TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK
			35 KİŞİLİK

ÇANAKKALE HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
DENİZLİ ÇARDAK HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	4 ODA-8 KİŞİLİK	VAR	YENİ TERMİNAL BİNASI 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
ADANA HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	YOK	YOK	ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	75 KİŞİLİK
TRABZON HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	9 ODA-18 KİŞİLİK	VAR	1 ADET DERSLİK	44 KİŞİLİK
ERZURUM HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	4 ODA-11 KİŞİLİK	VAR	TERMİNAL BİNASI 1 ADET KONFERANS SALONU	40 KİŞİLİK
GAZİANTEP HAVALİMANI BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	5 ODA-6 KİŞİLİK	VAR	KUVVET SANTRALİ 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			GARAJ BİNASI 1 ADET DERSLİK	15 KİŞİLİK
			ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	11 KİŞİLİK
			ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			İDARİ BLOK 1 ADET DERSLİK	35 KİŞİLİK
			ARRF ŞEFLİĞİ 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
			SEYRÜSEFER MÜD. 1 ADET DERSLİK	12 KİŞİLİK
			1 ADET BRİFİNG SALONU	117 KİŞİLİK
			2 ADET SINIF	24 KİŞİLİK
HAVA TRAFİK KONTROL MERKEZİ BAŞMÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET TOPLANTI SALONU	10 KİŞİLİK
			1 ADET ATC TOPLANTI ODASI	24 KİŞİLİK
			1 ADET ATC BRİFİNG ODASI	40 KİŞİLİK
ADIYAMAN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	8 ODA-16 KİŞİLİK	VAR	TERMİNAL BİNASI 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
			ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	45 KİŞİLİK
AĞRI AHMED-İ HANİ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	8 ODA -15 KİŞİLİK	VAR	ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
AMASYA-MERZİFON HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
BALIKESİR KOCA SEYİT HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	11 ODA-21 KİŞİLİK	VAR	1 ADET DERSLİK	20 KİŞİLİK
BALIKESİR MERKEZ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	2 ADET ODA- 4 KİŞİLİK	VAR	2 ADET DERSLİK	85 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK	28 KİŞİLİK
BATMAN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	50 KİŞİLİK
			KONFERANS SALONU	90 KİŞİLİK
BİNGÖL HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	18 ADET ODA- 34 KİŞİLİK (16 ODA ÇİFT KİŞİLİK, 2 ODA TEK KİŞİLİK)	50 KİŞİLİK	TEKNİK BLOK 1 ADET EĞİTİM SALONU	30 KİŞİLİK
			ARRF BİNASI 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
BURSA-YENİŞEHİR HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ANA BİNA 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK

HAVALİMANI	YATAKHANE KAPASİTESİ (ODA/ KİŞİ SAYISI)	YEMEKHANE DURUMU	DERSLİK SAYISI/KAPASİTESİ
BURSA-YENİŞEHİR HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ANA BİNA 1 ADET DERSLİK 40 KİŞİLİK
DIYARBAKIR HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 25 KİŞİLİK ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 40 KİŞİLİK TERMINAL BİNASI 1 ADET DERSLİK 60 KİŞİLİK GARAJ BİNASI 1 ADET DERSLİK 30 KİŞİLİK
ELAZIĞ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	16 ODA, 32 KİŞİLİK, 4 ODA 8 KİŞİLİK (ÇİFT KİŞİLİK YATAK)	VAR	1 ADET DERSLİK 40 KİŞİLİK GÜVENLİK BİNASI 1 ADET DERSLİK 40 KİŞİLİK ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 17 KİŞİLİK
ERZİNCAN HAVACILIK AKADEMİSİ	54 ODA-2 KİŞİLİK, 4 ODA-4 KİŞİLİK, 5 ODA-SÜİT	VAR	1 ADET SINIF 25 KİŞİLİK 1 ADET SINIF 25 KİŞİLİK 1 ADET SINIF 40 KİŞİLİK 1 ADET SINIF 30 KİŞİLİK ARFF BİNASI 1 ADET SINIF 30 KİŞİLİK 1 ADET KONFERANS SALONU 93 KİŞİLİK
GÖKCEADA HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	YOK	1 ADET DERSLİK 15 KİŞİLİK
HAKKARİ-YÜKSEKOVA SELAHADDİN EYYUBİ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ		VAR	1 ADET DERSLİK 29 KİŞİLİK
HATAY HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	6 ODA-12 KİŞİLİK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 45 KİŞİLİK GARAJ BİNASI 1 ADET DERSLİK 30 KİŞİLİK
İĞDIR ŞEHİT BÜLENT AYDIN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	20 ODA-39 KİŞİLİK	VAR(FAAL DEĞİL)	1 ADET DERSLİK 30 KİŞİLİK
ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	2 ADET ODA- 7 KİŞİLİK (1 ODA 3 KİŞİLİK, 1 ODA 4 KİŞİLİK)	60 KİŞİLİK	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 49 KİŞİLİK HAVACILIK ACİL YARDIM VE GÜVENLİK ŞEFLİĞİ/ EADB DERSHANESİ 30 KİŞİLİK
KAHRAMANMARAŞ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET DERSLİK 32 KİŞİLİK 1 ADET DERSLİK 20 KİŞİLİK
KAPADOKYA HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 10 KİŞİLİK GARAJ 1 ADET DERSLİK 42 KİŞİLİK
KARS HARAKANI HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	8 ODA -14 KİŞİLİK	YOK	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 15 KİŞİLİK TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK 20 KİŞİLİK GARAJ 1 ADET DERSLİK 30 KİŞİLİK TERMINAL BİNASI 1 ADET DERSLİK 30 KİŞİLİK
KASTAMONU HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 25 KİŞİLİK
KAYSERİ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	3 ODA-6 KİŞİLİK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK 20 KİŞİLİK 1 ADET DERSLİK 60 KİŞİLİK

KOCAELİ CENGİZ TOPEL HAVALİMANI	YOK	YOK	YOK	20 KİŞİLİK
KONYA HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	60 KİŞİLİK
MALATYA HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET KONFERANS SALONU	70 KİŞİLİK
MARDİN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	8 ODA -14 KİŞİLİK	VAR	1 ADET DERSLİK	76 KİŞİLİK
MUŞ S. ALPARSLAN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	4 ODA-22 KİŞİLİK	YOK	1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
ORDU-GİRESUN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			TERMINAL BİNASI 1 ADET DERSLİK	50 KİŞİLİK
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			GARAJ 1 ADET DERSLİK	25 KİŞİLİK
			KONFERANS SALONU	63 KİŞİLİK
SAMSUN ÇARŞAMBA HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK	25 KİŞİLİK
SIĞIRCI HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	YOK	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	25 KİŞİLİK
SİNOP HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET DERSLİK	25 KİŞİLİK
			TERMINAL KONFERANS SALONU 1 ADET	80 KİŞİ
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	42 KİŞİ
			GARAJ BİNASI 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİ
SİVAS NURİ DEMİRAĞ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	6 ODA-12 KİŞİLİK	VAR	TERMINAL BİNASI 1 ADET DERSLİK	50 KİŞİLİK
			ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	30 KİŞİLİK
			TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK	20 KİŞİLİK
			TERMINAL KYS BÜRO	10 KİŞİLİK
ŞANLIURFA GAP HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	18 ODA -36 YATAK	YOK	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	20 KİŞİ
ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	18 ODA -36 YATAK	VAR	TEKNİK BLOK EĞİTİM SALONU	25 KİŞİ
TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK HAVALİMANI	YOK	VAR	1 ADET DERSLİK	40 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK	15 KİŞİ
			1 ADET ARFF DERSLİK	25 KİŞİLİK
			1 ADET TEKNİK BLOK DERSLİK	45 KİŞİLİK
			1 ADET DERSLİK	20 KİŞİLİK
			1 ADET BRİFİNG SALONU	90 KİŞİLİK
			1 ADET EĞİTİM SALONU	21 KİŞİLİK
UŞAK HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	YOK	VAR	1 ADET DERSLİK	35 KİŞİ
VAN FERİT MELEN HAVALİMANI MÜDÜRLÜĞÜ	8 ODA-8 KİŞİLİK	VAR	ARFF BİNASI 1 ADET DERSLİK	55 KİŞİLİK
			TEKNİK BLOK 1 ADET DERSLİK	25 KİŞİLİK
			TERMINAL BİNASI 1 ADET DERSLİK	65 KİŞİLİK

2023 EĞİTİM FAALİYETLERİ

Kurslar	Kurs Süresi (Gün)	Kursiyer Sayısı	Kurs Yeri
Hava Seyrüsefer	490	583	DHMI HAVACILIK AKADEMİSİ ESENBOĞA TESİSLERİ, UZAKTAN EĞİTİM
İşletme	1.743	12.904	UZAKTAN EĞİTİM, DHMI HAVACILIK AKADEMİLERİ VE TÜM LİMANLAR
Elektronik	3.862	283	UZAKTAN EĞİTİM, ANTALYA, HTKM, DHMI HAVACILIK AKD. ESENBOĞA TESİSLERİ VE TÜM LİMANLAR
Pazarlama ve Ticaret	-	-	-
Strateji Geliştirme	2	53	DHMI HAVACILIK AKADEMİSİ ADNAN MENDERES TESİSLERİ
Havacılık Acil Yardım ve Güvenlik	699	3.845	CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLLİYESİ, DHMI HAVACILIK AKADEMİSİ ESENBOĞA TESİSLERİ VE TÜM LİMANLAR
Kurum Dışından Alınan Kurs ve Seminerler	260	1.295	GENEL MÜDÜRLÜK, DHMI HAVACILIK AKADEMİLERİ, UZAKTAN EĞİTİM VE TÜM LİMANLAR
Satın Alma ve İkmal	10	113	DHMI HAVACILIK AKADEMİSİ ADNAN MENDERES TESİSLERİ
Mali İşler	-	-	-
İnsan Kaynakları	11	145	KONYA, DHMI HAVACILIK AKD. ADNAN MENDERES TESİSLERİ
Bilgi Teknolojileri	3	7.725	GENEL MÜDÜRLÜK VE UZAKTAN EĞİTİM
Destek Hizmetleri	-	-	-
Havacılık Eğitim	5	23	TRABZON
Yurt Dışı	967	147	NORVEÇ, İSVİÇRE, LÜKSEMBURG, BELÇİKA
Kurum Dışına Verilen Kurs ve Seminerler	1687	16.904	CUMHURBAŞKANLIĞI KÜLLİYESİ, UZAKTAN EĞİTİM, DHMI HAVACILIK AKADEMİLERİ VE TÜM LİMANLAR
İşbaşı Eğitimleri (Genel)	22.000	529	TÜM LİMANLAR
İş Sağlığı ve Güvenliği	6	398	ANKARA
GENEL TOPLAM	31.745	44.947	

2023 yılı Eğitim Planı ve Programı kapsamında 63.412 kişi için 276 adet yurt içi, 265 adet yurt dışı kurs ve seminer gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. 31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla 2.353 adet yurt içi ve yurt dışı kurs ve seminer gerçekleştirilmiş olup toplam 44.947 kişi kurs ve seminere katılmıştır. Diploma, sertifika ve katılım belgesi olmak üzere toplam 36.242 kişi aldıkları eğitim

lere göre belgelendirilmiştir. Ayrıca 1.295 kişi kurum dışından alınan eğitimlere katılmıştır.

2023 yılında toplam Eğitim Ödeneği olarak 57.757.000,00-TL ayrılmış olup, 53.693.611,78-TL harcanmıştır. Bu harcamaya eğitim, eğitimci, sınav, staj ücreti, yurt içi ve yurt dışı yoluyla ile hizmet satın alınan eğitim ücretleri dahildir.

DHMİ TARAFINDAN KURUM/KURULUŞLARA 01.01.2023-31.12.2023 TARİHLERİ ARASINDA VERİLEN ÜCRETLİ/ ÜCRETSİZ EĞİTİM-EĞİTMEN-DERSLİK			
SIRA NO	EĞİTİM VERİLEN KURULUŞ	KURSİYER ADEDİ	EĞİTİM BEDELİ (TL)
1	CUMHURBAŞKANLIĞI	567	0,00
2	KKTC	4	0,00
3	TÜRK HAVA YOLLARI A.O	158	127.638,00
4	THY UÇUŞ İŞLETME A.Ş.	24	14.280,00
5	TAV GAZİPAŞA YAPIM YATIRIM VE İŞLETME A.Ş.	2	224.124,00
6	PETROL OFİSİ A.Ş.	15	6.300,00
7	NIŞANTAŞI ÜNİVERSİTESİ	22	202.099,94
8	HAVAŞ	301	96.596,00
9	HEAŞ	13	269.640,00
10	ÇEŞİTLİ KURUM/KURULUŞLAR	1071	825.725,19
11	EĞİTMEN TAHSİS	-	237.271,16
12	DERSLİK	-	801.342,05
13	DİĞER	-	35.694,30
14	KURULUŞUMUZA HİZMET ALIMLI PERSONELİ (GÜVENLİK, TEKNİK İŞLETİM, TEMİZLİK PERSONELİ)	13954	0,00
TOPLAM		16.131	2.840.710,64-TL

2023 yılında, Cumhurbaşkanlığı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sivil Havacılık Dairesi Müdürlüğü, Nişantaşı Üniversitesi, Türk Hava Yolları A.O, HEAŞ, TAV Gazipaşa Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş., THY Uçuş İşletme A.Ş, Petrol Ofisi A.Ş. ve Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş. personeline, ayrıca Kuruluşumuzca hizmet alım yoluyla istihdam edilen personele (Güvenlik, Teknik İşletim, Temizlik) ve çeşitli Kurum/ Kuruluşların talebi üzerine verilen eğitimlerde toplam 16.131 kişi eğitim almış, Kuruluşumuz bu eğitimlerden toplam 2.840.710,64-TL gelir elde etmiştir

2024 YILINDA PLANLANAN EĞİTİM FAALİYETLERİ

2024 yılı Eğitim Planı ve Programı kapsamında kurum personeli için 316 adet yurt içi ve 244 adet yurt dışı olmak üzere 26.102 kişilik kurs ve seminer gerçekleştirilmesi planlanmış olup, diğer Kurum/Kuruluşlardan gelecek yurt içi ve yurt dışı eğitim talepleri Kuruluşumuz adına Havacılık Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecektir.

TEKNOFEST

30.08.2023-03.09.2023 tarihleri arasında Ankara'da ve 27.09.2023-01.10.2023 tarihleri arasında İzmir'de gerçekleştirilen TEKNOFEST'e DHİMİ olarak katılım sağlanmış ve TEKNOFEST kapsamında Havacılık Eğitim Dairesi Başkanlığı öz imkânlarıyla geliştirilen Eğitim Yönetim Sistemi(EYS) ile DHİMİ bünyesinde geliştirilen Uçuş Bilgi Sistemi (FIDS), Kuş tespit radarı (KUŞRAD), Fod tespit radarı (FODRAD), Hava trafik kontrolörü Eğitim Simülâtörü (atcTRsim) gibi projelerin tanıtımı yapılmıştır.

İSTATİSTİKLER

TRAFİKLER

A. UÇAK TRAFİĞİ

a. Havalimanları Uçak Trafikliği

2023 yılında Türkiye genelinde sivil ticari uçak trafiğine açık 57 havalimanına inen-kalkan uçak trafiği; iç hatlarda 869.404 ve dış hatlarda 816.473 olmak üzere, toplam 1.685.877 olmuş ve bir önceki yıla göre toplam uçak trafiğinde %13,3 oranında artış kaydedilmiştir. 2023 yılında iç hat uçak trafiği %10,6 oranında artmış; dış hat uçak trafiği %16,2 oranında artmıştır. 2023 yılın-

da toplam uçak trafiği içindeki iç hat uçak trafiği payı %52'dir.

2023 yılında en çok uçak trafiği İstanbul Havalimanı'nda yaşanmıştır. İstanbul Havalimanı'nı, İstanbul Sabiha Gökçen, Antalya, Ankara Esenboğa, İzmir Adnan Menderes ve Adana Havalimanları izlemiştir.

UÇAK TRAFİĞİ (2019 - 2023)															
HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	38.604	99.675	138.279	10.248	27.220	37.468	13.327	27.705	41.032	16.027	12.245	28.272	15.283	9.922	25.205
İstanbul (*)	82.433	247.467	329.900	59.752	125.672	185.424	79.834	199.675	279.509	109.642	316.210	425.852	126.474	379.446	505.920
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	135.203	100.514	235.717	83.521	42.789	126.310	111.456	69.877	181.333	97.292	102.941	200.233	107.759	120.442	228.201
Ankara Esenboğa	78.871	20.371	99.242	41.321	9.073	50.394	52.753	14.160	66.913	53.926	17.429	71.355	69.762	23.312	93.074
İzmir Adnan Menderes	59.669	23.916	83.585	36.236	9.765	46.001	43.136	15.163	58.299	42.396	27.067	69.463	44.156	28.844	73.000
Antalya	51.515	161.003	212.518	29.919	41.261	71.180	40.495	100.081	140.576	42.103	155.966	198.069	44.403	181.165	225.568
Gazipaşa Alanya (*)	4.131	3.802	7.933	2.118	512	2.630	3.600	1.900	5.500	3.808	2.101	5.909	4.354	2.804	7.158
Muğla Dalaman	22.477	20.236	42.713	16.593	7.307	23.900	24.254	7.468	31.722	22.430	20.791	43.221	23.202	22.892	46.094
Milas-Bodrum	21.137	13.847	34.984	12.349	5.788	18.137	19.254	10.501	29.755	18.969	16.653	35.622	22.928	15.857	38.785
Adana	34.147	6.511	40.658	25.268	2.271	27.539	32.730	4.231	36.961	36.862	7.385	44.247	38.640	8.169	46.809
Trabzon	21.505	4.421	25.926	12.856	1.307	14.163	17.632	3.326	20.958	16.966	6.529	23.495	18.987	7.768	26.755
Erzurum	6.791	159	6.950	4.782	117	4.899	6.489	111	6.600	6.730	172	6.902	7.404	199	7.603
Gaziantep	16.858	2.695	19.553	13.505	1.078	14.583	15.060	1.409	16.469	16.412	2.357	18.769	20.115	2.769	22.884
Adıyaman	1.862	18	1.880	1.235	11	1.246	1.340	1	1.341	1.495	3	1.498	4.034	76	4.110
Ağrı Ahmed-i Hani	2.314	6	2.320	1.723	4	1.727	1.894	1	1.895	1.521	40	1.561	2.086	48	2.134
Amasya Merzifon	1.219	58	1.277	791	56	847	845	193	1.038	827	131	958	1.081	85	1.166
Aydın Çıldır (*)	20.154		20.154	20.452		20.452	28.088		28.088	34.298		34.298	41.795	1	41.796
Balıkesir Koca Seyit	22.098	71	22.169	15.443	62	15.505	20.700	51	20.751	25.370	131	25.501	22.522	246	22.768
Balıkesir Merkez	96		96	85		85	70		70	236		236	132	0	132
Batman	3.397	13	3.410	2.696	9	2.705	3.653	2	3.655	2.824	3	2.827	3.440	18	3.458
Bingöl	1.484	6	1.490	1.104	4	1.108	1.385	1	1.386	1.062	3	1.065	1.394	2	1.396
Bursa Yenişehir	6.063	236	6.299	11.025	111	11.136	15.378	144	15.522	18.151	222	18.373	16.735	269	17.004
Çanakkale	5.849	56	5.905	4.663	19	4.682	5.597	21	5.618	6.280	49	6.329	5.977	57	6.034
Gökçeada	26		26	120		120	297		297	89		89	142	0	142
Denizli Çardak	5.338	674	6.012	5.615	93	5.708	4.346	267	4.613	5.033	295	5.328	4.876	325	5.201
Diyarbakır	10.585	639	11.224	7.700	245	7.945	8.598	475	9.073	9.777	922	10.699	12.136	981	13.117
Elazığ	5.805	313	6.118	6.249	244	6.493	5.310	351	5.661	6.061	456	6.517	7.319	500	7.819
Erzincan Yıldırım A.	2.970	18	2.988	1.887	31	1.918	2.321	121	2.442	2.303	118	2.421	2.979	12	2.991
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	5.467	681	6.148	3.859	421	4.280	4.124	855	4.979	4.270	842	5.112	5.015	729	5.744
Hakkari Yüksekova S. E.	1.822		1.822	1.234	8	1.242	1.488		1.488	1.969		1.969	1.851	1	1.852
Hatay	6.662	2.099	8.761	5.573	660	6.233	7.302	348	7.650	7.264	1.197	8.461	4.327	164	4.491
İğdir Şehit Bülent A.	2.048	15	2.063	1.757	52	1.809	1.815	4	1.819	2.267	53	2.320	3.136	35	3.171
Isparta Süleyman D.	23.371	393	23.764	23.071	90	23.161	27.505	174	27.679	32.346	222	32.568	25.017	259	25.276
Kahramanmaraş	2.224	14	2.238	1.867	10	1.877	2.200	30	2.230	2.075	31	2.106	3.988	108	4.096
Kapadokya	11.415	118	11.533	11.025	59	11.084	17.822	199	18.021	14.958	243	15.201	12.520	262	12.782

UÇAK TRAFİĞİ (2019 - 2023)

HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Kars Harakani	3.526	16	3.542	2.854	4	2.858	3.353	12	3.365	3.152	4	3.156	3.597	19	3.616
Kastamonu	664	31	695	717	19	736	830	6	836	714	9	723	871	24	895
Kayseri	12.605	2.455	15.060	7.531	1.770	9.301	10.129	3.596	13.725	11.963	4.516	16.479	13.110	3.372	16.482
Kocaeli Cengiz Topel	1.235	117	1.352	1.465	38	1.503	3.068	37	3.105	1.683	51	1.734	909	47	956
Konya	6.374	1.052	7.426	3.836	520	4.356	5.467	957	6.424	6.297	1.329	7.626	5.905	1.246	7.151
Malatya	5.275	114	5.389	4.105	76	4.181	5.344	134	5.478	5.079	146	5.225	5.945	56	6.001
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar	3.774	30	3.804	2.929	7	2.936	4.087	14	4.101	3.977	12	3.989	5.040	38	5.078
Muş Sultan Alparslan	2.503	20	2.523	2.163	13	2.176	2.699	2	2.701	2.418	5	2.423	3.216	17	3.233
Ordu-Giresun	7.773	206	7.979	4.857	148	5.005	5.781	29	5.810	6.194	175	6.369	7.075	235	7.310
Rize-Artvin										3.724	36		7.355	109	7.464
Samsun Çarşamba	14.019	1.219	15.238	11.077	837	11.914	11.645	1.424	13.069	12.599	1.553	14.152	13.316	1.410	14.726
Siirt	424		424	440		440	514		514	526		526	588	0	588
Sinop	1.711	24	1.735	1.188	5	1.193	2.031	25	2.056	918	7	925	1.084	4	1.088
Sivas Nuri Demirağ	4.175	50	4.225	2.845	60	2.905	4.056	62	4.118	3.017	62	3.079	3.335	57	3.392
Şanlıurfa GAP	5.585	110	5.695	4.323	66	4.389	5.397	19	5.416	5.808	42	5.850	8.071	185	8.256
Şırnak Şerafettin Elçi	2.872	1	2.873	3.412	6	3.418	5.044	4	5.048	5.485	2	5.487	6.420	1	6.421
Tekirdağ Çorlu Atatürk	28.535	571	29.106	20.212	608	20.820	24.158	625	24.783	24.152	745	24.897	26.903	713	27.616
Tokat	400		400	655		655	708		708	1.179	5	1.184	1.286	28	1.314
Uşak	6.704	9	6.713	6.861	11	6.872	5.400	11	5.411	6.016	20	6.036	5.768	3	5.771
Van Ferit Melen	14.829	133	14.962	13.286	82	13.368	15.476	73	15.549	15.512	60	15.572	17.740	65	17.805
Zafer (*)	664	229	893	362	74	436	639	48	687	1.204	269	1.473	5.144	438	5.582
Zonguldak Çaycuma (*)	637	91	728	234	63	297	428	343	771	494	621	1.115	757	639	1.396
DHİMİ TOPLAM	591.205	363.739	954.944	402.696	111.225	513.921	510.183	193.568	703.751	535.142	279.492	814.634	578.106	311.974	890.080
TÜRKİYE GENELİ	839.894	716.523	1.556.417	572.994	280.756	853.750	738.352	466.266	1.204.618	786.150	702.476	1.488.626	869.404	816.473	1.685.877

b. Üst geçiş (Overflight) Uçak Trafiği

Üstgeçiş (Overflight) Uçak Trafiği 2023 yılında %22,9 oranında artarak 485.453 olarak gerçekleşmiştir.

2019-2023 Yılları Üst Geçiş (Overflight) Uçak Trafiğinin Aylara Göre Dağılımı

Yıllar	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Toplam
2019	37.488	33.253	39.249	38.657	38.061	41.192	44.660	44.521	41.980	42.324	38.236	38.392	478.013
2020	34.441	31.631	23.092	6.484	8.714	9.055	12.023	14.484	15.613	15.741	14.786	15.354	201.418
2021	13.906	12.413	16.068	17.068	18.293	20.300	25.196	27.262	26.076	28.977	27.520	29.163	262.242
2022	26.063	22.567	28.470	30.914	32.175	33.003	37.346	37.806	36.108	37.446	35.392	37.555	394.845
2023	35.341	31.526	35.890	37.728	40.313	41.311	46.075	46.597	44.647	43.865	40.383	41.777	485.453
23/22 %	35,6	39,7	26,1	22,0	25,3	25,2	23,4	23,3	23,6	17,1	14,1	11,2	22,9

c. Havalimanları Sivil Ticari Uçak Trafiği

2023 yılında sivil ticari uçak trafiği, iç hatlarda 571.782 ve dış hatlarda 773.109 olmak üzere, toplam 1.344.891 olarak gerçekleşmiş olup, 2022 yılına kıyasla %15,5'lik bir artış olmuştur.

TİCARİ UÇAK TRAFİĞİ (2019 - 2023)

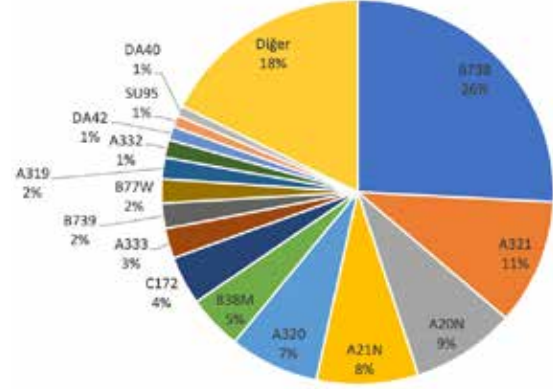
HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	27.773	92.270	120.043	112	19.246	19.358	103	17.972	18.075	3	1.319	1.322			
İstanbul (*)	80.644	245.763	326.407	57.457	121.461	178.918	77.916	195.199	273.115	106.949	308.651	415.600	119.504	370.170	489.674
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	132.098	97.820	229.918	81.249	41.187	122.436	108.810	67.884	176.694	94.528	100.683	195.211	102.833	118.244	221.077
Ankara Esenboğa	71.992	18.109	90.101	32.883	6.891	39.774	43.510	11.854	55.364	45.734	14.716	60.450	59.699	20.457	80.156
İzmir Adnan Menderes	54.056	22.521	76.577	31.076	8.762	39.838	37.588	14.090	51.678	36.583	25.731	62.314	38.186	27.658	65.844
Antalya	42.753	154.626	197.379	21.900	37.556	59.456	31.428	94.615	126.043	34.670	150.216	184.886	37.602	175.372	212.974
Gazipaşa Alanya (*)	3.460	3.667	7.127	1.771	476	2.247	2.905	1.833	4.738	2.987	1.992	4.979	3.459	2.664	6.123
Muğla Dalaman	10.359	18.071	28.430	6.024	5.401	11.425	10.486	5.458	15.944	9.725	18.459	28.184	11.592	20.557	32.149
Milas-Bodrum	16.478	11.008	27.486	7.606	2.804	10.410	13.510	6.672	20.182	12.586	12.265	24.851	13.991	11.568	25.559
Adana	25.724	6.183	31.907	15.684	1.949	17.633	19.643	3.806	23.449	20.126	6.966	27.092	23.349	7.287	30.636
Trabzon	20.032	3.033	23.065	12.109	591	12.700	16.558	2.057	18.615	15.880	5.383	21.263	18.092	6.606	24.698
Erzurum	5.930	75	6.005	3.780	22	3.802	5.295	26	5.321	5.443	57	5.500	6.399	73	6.472
Gaziantep	13.418	2.537	15.955	9.193	967	10.160	11.803	1.311	13.114	12.905	2.237	15.142	14.051	2.173	16.224
Adıyaman	1.584	13	1.597	928	8	936	1.046		1.046	1.266		1.266	2.245	7	2.252
Ağrı Ahmed-i Hani	2.045		2.045	1.489	2	1.491	1.692		1.692	1.374	18	1.392	1.959	22	1.981
Amasya Merzifon	1.097	43	1.140	710	24	734	732	134	866	639	79	718	900	59	959
Aydın Çıldır (*)															
Balıkesir Koca Seyit	2.318	34	2.352	1.245	37	1.282	1.950	26	1.976	1.676	85	1.761	1.765	180	1.945
Balıkesir Merkez															
Batman	3.113	7	3.120	2.524	8	2.532	3.410		3.410	2.608	1	2.609	3.247	13	3.260
Bingöl	1.389	4	1.393	975	2	977	1.203		1.203	991		991	1.289	1	1.290
Bursa Yenişehir	1.791	106	1.897	390	50	440	575	8	583	626	99	725	1.040	133	1.173
Çanakkale	935	27	962	652	8	660	611		611	1.014	6	1.020	1.074	14	1.088
Gökçeada															
Denizli Çardak	3.730	642	4.372	1.945	56	2.001	2.373	229	2.602	2.692	259	2.951	2.834	277	3.111
Diyarbakır	10.264	592	10.856	7.387	189	7.576	8.318	415	8.733	9.223	836	10.059	11.205	852	12.057
Elazığ	5.259	276	5.535	3.669	220	3.889	3.517	335	3.852	3.989	426	4.415	5.014	460	5.474
Erzincan Yıdırım Akbulut	2.666	8	2.674	1.677	17	1.694	2.094	92	2.186	2.013	84	2.097	2.661	4	2.665
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	6	603	609	2	408	410	2	823	825	6	791	797	1	603	604
Hakkari Yüksekova S. E.	1.195	0	1.195	766		766	927		927	835		835	1.124		1.124

TİCARİ UÇAK TRAFİĞİ (2019 - 2023)

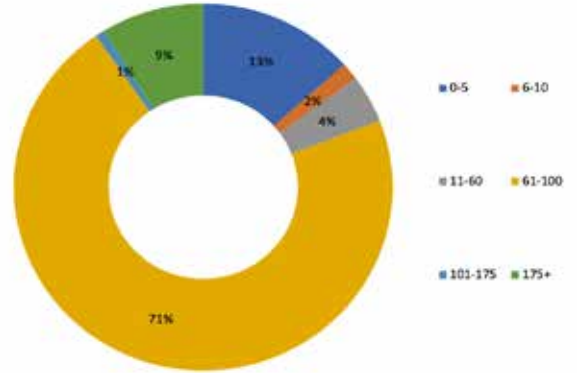
HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Hatay	6.103	2.035	8.138	4.371	511	4.882	5.986	303	6.289	6.018	1.126	7.144	1.153	113	1.266
İğdir Şehit Bülent Aydın	1.620	10	1.630	930	2	932	1.277		1.277	1.342	24	1.366	2.262	14	2.276
İsparta Süleyman Demirel	624	317	941	357	33	390	398	57	455	411	131	542	501	222	723
Kahramanmaraş	1.912	5	1.917	1.190	7	1.197	1.458		1.458	1.345	1	1.346	1.841	4	1.845
Kars Harakani	3.091	30	3.121	1.077	11	1.088	1.994	96	2.090	2.737	132	2.869	3.360	127	3.487
Kastamonu	3.192	1	3.193	2.596	2	2.598	3.001		3.001	2.862		2.862	3.292		3.292
Kayseri	505	20	525	238	11	249	347	2	349	493	3	496	585	14	599
Kocaeli Cengiz Topel	12.243	2.308	14.551	7.150	1.677	8.827	9.491	3.435	12.926	11.283	4.369	15.652	12.513	3.239	15.752
Konya	316	34	350	76	8	84	88		88	2	13	15		17	17
Malatya	5.842	874	6.716	3.279	461	3.740	4.537	852	5.389	5.054	1.217	6.271	5.417	1.084	6.501
Mardin Prof. Dr. Aziz Sancar	4.581	73	4.654	3.480	44	3.524	4.568	110	4.678	4.305	98	4.403	4.509	17	4.526
Muş Sultan Alparslan	3.426	17	3.443	2.698	4	2.702	3.843		3.843	3.698	4	3.702	4.380	26	4.406
Kapadokya	2.336	12	2.348	1.898	8	1.906	2.481		2.481	2.181	4	2.185	2.876	9	2.885
Ordu-Giresun	6.359	179	6.538	3.844	70	3.914	5.176	22	5.198	5.435	149	5.584	6.433	200	6.633
Rize-Artvin										3.542	10	3.552	7.050	52	7.102
Samsun Çarşamba	8.389	961	9.350	5.739	614	6.353	6.641	1.152	7.793	6.870	1.343	8.213	8.010	1.218	9.228
Siirt	279		279	331		331	425		425	442		442	540		540
Sinop	1.036	2	1.038	698		698	631		631	614		614	784	2	786
Sivas Nuri Demirağ	3.062	31	3.093	2.212	35	2.247	2.952	35	2.987	2.503	22	2.525	2.815	32	2.847
Şanlıurfa GAP	4.564	78	4.642	2.811	46	2.857	4.029	4	4.033	4.196	33	4.229	4.759	128	4.887
Şırnak Şerafettin Elçi	2.281		2.281	1.500	2	1.502	2.113		2.113	1.791		1.791	2.584		2.584
Tekirdağ Çorlu Atatürk	448	57	505	165	127	292	74	109	183	303	211	514	255	91	346
Tokat										593	5	598	971	17	988
Uşak	271	8	279	68	5	73	2		2				1	1	2
Van Ferit Melen	8.197	53	8.250	6.270	15	6.285	7.907		7.907	7.793	14	7.807	8.987	21	9.008
Zafer (*)	556	171	727	98	49	147	258	42	300	408	236	644	466	382	848
Zonguldak Çaycuma (*)	238	76	314	38	48	86	109	325	434	226	605	831	323	625	948
DHİ TOPLAM	406.578	337.290	743.868	217.702	88.503	306.205	287.791	165.277	453.068	298.414	248.151	546.565	345.196	280.421	625.617
TÜRKİYE GENELİ	623.580	685.390	1.308.970	358.317	252.132	610.449	477.791	431.383	909.174	503.518	661.109	1.164.627	571.782	773.109	1.344.891

d. Tiplerine ve Tonajlarına Göre Uçak Trafiği**Uçak Trafiğinin Uçak Tiplerine Göre Dağılımı - 2023**

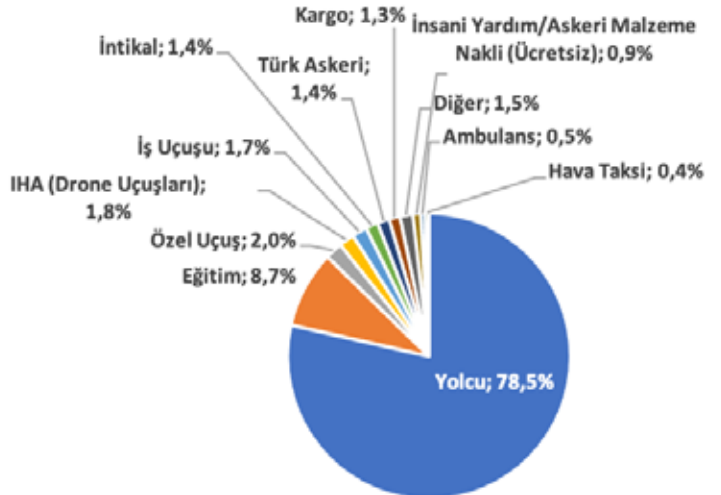
2023 yılında havalimanlarına inen-kalkan uçakların; %26'sı B738, %11'i A321, %9'u A20N , %8'i A21N, %7'si A320 tipindeki uçaklardır.

Uçak Trafiğinin Tonajlarına Göre Dağılımı - 2023

Uçak tiplerinin tonajlarına göre dağılımında ise, 61 ton ile 100 ton aralığındaki uçakların toplam iniş – kalkışların %71'ini oluşturduğu görülmüştür.

e. Uçuş Amaçlarına Göre Uçak Trafiği**Uçuş Amaçlarına Göre Trafik Dağılımı - 2023**

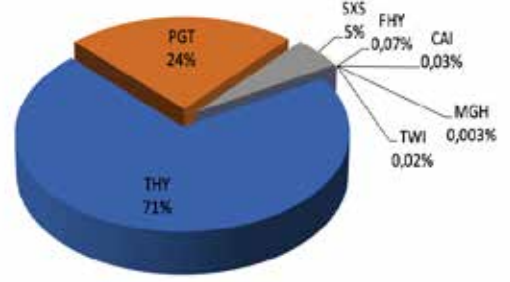
2023 yılında havalimanlarında gerçekleşen uçak trafiğinin %78,5'i yolcu taşıma amacıyla yapılmış, bunu sırasıyla eğitim (%8,7), özel uçuş (%2,0), iş uçuşu (%1,7), intikal (%1,4), Türk askeri (%1,4), kargo (%1,3), insani yardım (%0,9) ve ambulans (%0,5) amaçlı trafikler izlemiştir.

f. Havayolu Taşıyıcılarına Göre İç Hat Ticari Uçak Trafiği

İç Hat Ticari Uçak Trafiği Şirket Payları (%)

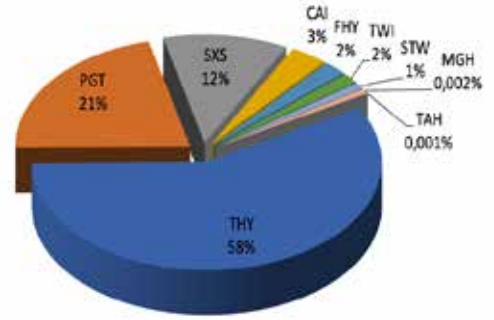
Havayolu taşıyıcılarının 2023 yılı iç hat ticari uçak trafiğinde THY'nin (TÜRK HAVA YOLLARI) %71, PGT'nin (PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.) %24, SXS'in (GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.) %5 oranında pazar payına sahip olduğu görülmüştür.

Şirket Kodu	İÇ HAT		İç hat Şirket Payı (%)	
	Uçak	Yolcu	Uçak	Yolcu
THY	406.929	62.347.847	71%	69%
PGT	134.695	23.063.703	24%	26%
SXS	29.861	4.958.526	5%	5%
FHY	175	11.793	0,03%	0,01%
CAI	101	8.056	0,02%	0,01%
MGH	10	783	0,002%	0,001%
TWI	2	58	0,0003%	0,0001%
MNB	9		0,002%	
TOPLAM	571.782	90.390.766	100,0%	100,0%

Dış Hat Uçak Trafiği Türk Şirketleri Payları (%)

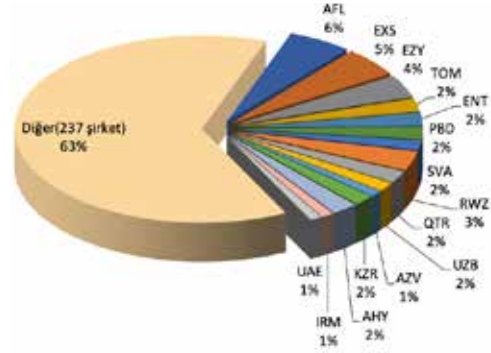
Türk Tescilli Havayolu taşıyıcılarının 2023 yılı dış hat ticari uçak trafiğindeki paylarına göre THY'nin (TÜRK HAVA YOLLARI) %58, PGT'nin (PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş.) %21, SXS'in (GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.) %11, CAI'nın (TURİSTİK HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.) %3, FHY'nin (HÜRKUŞ HAVAYOLU TAŞIMACILIK VE TİCARET A.Ş.) %2 oranında pazar payına sahip olduğu görülmüştür.

Şirket Kodu	DIŞ HAT		Dış Hat Şirket Payı (%)	
	Uçak	Yolcu	Uçak	Yolcu
THY	319.714	53.129.623	58%	59%
PGT	117.653	19.223.674	21%	21%
SXS	63.558	10.078.272	11%	11%
CAI	19.096	3.046.889	3%	3%
FHY	11.927	1.668.217	2%	1,8%
TWI	8.609	1.315.150	1,6%	1,5%
STW	5.440	1.137.493	1,0%	1,3%
MGH	3.852	722.639	0,7%	0,8%
TAH	199	38.809	0,04%	0,04%
MNB	3.667		0,7%	
BBT	25		0,005%	
RUN	4		0,001%	
TOPLAM	553.744	90.360.766	100,0%	100%

Dış Hat Uçak Trafiği Yabancı Şirketler Payları (%)

2023 yılı dış hat ticari uçak trafiğinde Yabancı Tescilli Havayolu taşıyıcılarının paylarına göre ilk sırayı %6'lık payla Rusya milliyetli AFL (Aeroflot) almıştır. Bunu %5 pay ile İngiltere milliyetli EXS (JET2.COM LTD), % 4 pay ile İngiltere milliyetli EZY (EASYJET UK LTD), %3 pay ile Rusya milliyetli RWZ (RED WINGS AIRLINES) takip etmiştir.

Şirket Kodu	DIŞ HAT		Dış Hat Şirket Payı (%)	
	Uçak*	Yolcu	Uçak	Yolcu
AFL	12.096	1.955.309	6%	6%
EXS	11.142	1.945.375	5%	5,9%
EZY	8.734	1.484.009	4%	4,5%
TOM	4.968	942.544	2%	3%
ENT	4.929	875.417	2%	3%
PBD	4.674	807.862	2%	2%
SVA	3.696	761.735	2%	2%
RWZ	7.350	756.945	3%	2%
QTR	4.621	671.970	2%	2%
UZB	3.343	630.224	2%	2%
AZV	2.226	608.362	1%	2%
KZR	3.974	599.006	2%	2%
AHY	4.927	580.415	2%	2%
IRM	2.421	530.316	1%	
UAE	2.190	528.055	1%	
Diğer(237 şirket)	138.074	19.264.087	63%	58%
TOPLAM	219.365	32.941.631	100,0%	96,8%

g. Havalimanlarının Uçak Trafiğinin Diğer Özet Göstergeleri

Dış hat trafiğe açık havalimanları için 2023 yılına ait pik gün uçak trafikleri ile ticari sefer düzenleyen havayolu taşıyıcıları sayıları aşağıda yer almıştır.

Tablodaki bilgilere göre en çok iniş-kalkış olan havalimanı; pik günde gerçekleşen 1.698 trafik ile İstanbul Havalimanı'dır. İstanbul Havalimanı sefer düzenleyen ticari şirket sayısına göre 166 adet ile birinci olmuştur.

Bilgi	İstanbul	Antalya	Muğla Dalaman	İstanbul Sabiha Gökçen	Milas-Bodrum	İzmir Adnan Menderes	Trabzon	Ankara Esenboğa	Gazipaşa Alanya	Adana	Samsun Çarşamba	Denizli Çardak
SEFER DÜZENLEYEN TİCARİ ŞİRKET SAYISI	166	109	40	35	51	35	22	56	10	11	3	4
PİK GÜN UÇAK TRAFİĞİ	1.698	1.192	296	728	296	300	148	364	73	290	81	41
EN ÇOK UÇAN YABANCI ŞİRKET	AFL	AFL	EXS	KNE	EZY	EXS	KNE	IAW	SAS	AFL	IAW	IRB

B. YOLCU TRAFİĞİ

a. Havalimanları Yolcu Trafiği

2023 yılında Türkiye genelinde sivil ticari uçak trafiğine açık 57 havalimanına gelen-giden yolcu trafiği 90.390.766 iç hat ve 123.302.397 dış hat olmak üzere toplam 213.693.163 olarak gerçekleşmiş olup, 2022 yılına göre (direkt transit hariç) toplam yolcu trafiğinde % 18 oranında artış olmuştur. 2023 yılında iç hat yolcu trafiğinde % 15 artış, dış hat yolcu trafiğinde ise %19 oranında artış olmuştur. 2022 yılında iç hat yolcu trafiğinin toplam yolcu trafiği içindeki payı %43 iken, 2023

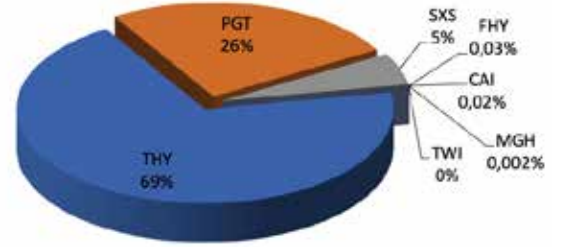
yılında %42 olmuştur. 443.412 direkt transit yolcu ile birlikte havalimanları toplam yolcu sayısı 214.136.575 olmuştur.

2023 yılında en çok yolcu trafiği İstanbul Havalimanı'nda gerçekleşmiştir. İç hatlarda İstanbul Havalimanı'nı İstanbul Sabiha Gökçen ve Ankara Esenboğa Havalimanları izlemekte; dış hatlarda ise İstanbul Havalimanı'nı Antalya ve İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanları izlemektedir.

b. Havayolu Taşıyıcılarına Göre Yolcu Trafiği

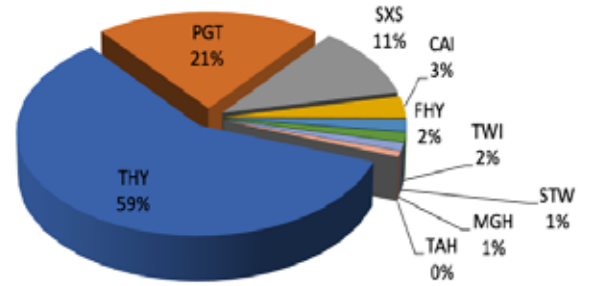
İç Hat Yolcu Trafiği Şirket Payları (%)

Havayolu taşıyıcılarının 2023 yılı iç hat yolcu trafiğindeki paylarına sıralanmasında THY'nin (TÜRK HAVA YOLLARI) %69, PGT'nin (PEGASUS HAVA TASIMACILIGI A.Ş.) %26, SXS'in (GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.) %5 oranında pazar payına sahip olduğu görülmüştür.

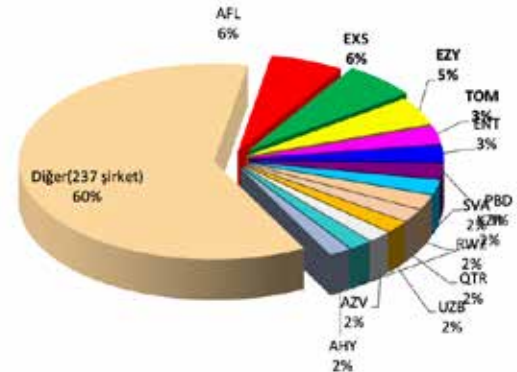
Dış Hat Yolcu Trafiği Türk Şirketleri Payları (%)

2023 yılı dış hat yolcu trafiğinde Yabancı Tescilli Havayolu taşıyıcılarının paylarına göre ilk sırayı %6 pay ile Rusya milliyetli AFL (Aeroflot) almıştır. Bunu %5,9 payla İngiltere milliyetli EXS (JET2.COM LTD), %4,5 payla İngiltere milliyetli EZY (EASYJET UK LTD) takip etmektedir.

Dış Hat Yolcu Trafiği Yabancı Şirketler Payları (%)

Türk Tescilli Havayolu taşıyıcılarının 2023 yılı dış hat yolcu trafiğindeki paylarına göre THY'nin (TÜRK HAVA YOLLARI) %59, PGT'nin (PEGASUS HAVA TASIMACILIGI A.Ş.) %21, SXS'in (GÜNEŞ EKSPRES HAVACILIK A.Ş.) %11 ve CAI'nın (TÜRKİSTİK HAVA TAŞIMACILIK A.Ş.) %3 oranlarında pazar payına sahip olduğu görülmüştür.

YOLCU TRAFİĞİ (2019- 2023)									
HAVALİMANLARI	2019			2020			2021		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	4.236.203	11.876.601	16.112.804				47	407	454
İstanbul (*)	12.574.641	39.434.579	52.009.220	7.473.875	15.936.505	23.410.380	10.676.237	26.505.670	37.181.907
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	21.505.088	14.055.522	35.560.610	11.687.578	5.263.612	16.951.190	16.095.763	8.805.144	24.900.907
Ankara Esenboğa	11.463.200	2.277.395	13.740.595	4.415.805	746.764	5.162.569	5.728.315	1.301.315	7.029.630
İzmir Adnan Menderes	9.031.924	3.333.332	12.365.256	4.469.524	995.334	5.464.858	5.776.477	1.792.577	7.569.054
Antalya	6.958.930	28.720.491	35.679.421	3.126.211	6.584.984	9.711.195	4.765.985	17.247.876	22.013.861
Gazipaşa Alanya (*)	493.485	591.416	1.084.901	212.311	58.557	270.868	369.495	210.140	579.635
Muğla Dalaman	1.583.089	3.321.930	4.905.019	756.473	830.652	1.587.125	1.393.116	930.758	2.323.874
Milas-Bodrum	2.464.398	1.873.335	4.337.733	1.010.734	469.605	1.480.339	1.908.796	1.000.541	2.909.337
Adana	4.306.031	751.757	5.057.788	2.283.292	224.052	2.507.344	2.976.130	423.361	3.399.491
Trabzon	3.373.461	397.417	3.770.878	1.740.729	60.871	1.801.600	2.396.829	245.498	2.642.327
Erzurum	984.037	6.650	990.687	560.532	2.516	563.048	777.691	3.019	780.710
Gaziantep	2.152.284	372.092	2.524.376	1.271.409	119.375	1.390.784	1.694.871	164.653	1.859.524
Adıyaman	243.207	1.369	244.576	122.505	1.295	123.800	132.535		132.535
Ağrı Ahmed-i Hani	321.758		321.758	208.620	367	208.987	250.600		250.600
Amasya Merzifon	160.842	6.916	167.758	85.951	4.062	90.013	90.219	21.226	111.445
Aydın Çıldır (*)									
Balıkesir Koca Seyit	349.883	4.498	354.381	153.777	5.249	159.026	261.828	3.727	265.555
Balıkesir Merkez									
Batman	522.761	1.249	524.010	370.430	1.153	371.583	526.546		526.546
Bingöl	202.753	560	203.313	121.111	271	121.382	152.967		152.967
Bursa Yenişehir	252.269	16.722	268.991	51.092	9.479	60.571	76.733	381	77.114
Çanakkale	127.080	4.160	131.240	95.278	1.286	96.564	79.145		79.145
Gökçeada									
Denizli Çardak	529.091	120.691	649.782	224.970	8.227	233.197	280.449	35.265	315.714
Diyarbakır	1.706.191	76.045	1.782.236	1.092.261	23.381	1.115.642	1.292.717	56.407	1.349.124
Elazığ	861.357	41.145	902.502	518.548	23.279	541.827	516.968	42.268	559.236
Erzincan Yıldırım Akbulut	417.497	958	418.455	220.785	2.882	223.667	275.188	14.567	289.755
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	657	88.365	89.022	78	51.080	51.158	101	99.514	99.615
Hakkari Yüksekova S. E.	180.506		180.506	96.025		96.025	127.991		127.991
Hatay	958.106	255.764	1.213.870	576.273	59.185	635.458	864.055	34.322	898.377
İğdir Şehit Bülent Aydın	260.174	1.081	261.255	134.176	296	134.472	191.870		191.870
Isparta Süleyman Demirel	79.866	69.771	149.637	36.917	5.330	42.247	39.742	9.326	49.068
Kahramanmaraş	266.136	344	266.480	140.897	574	141.471	171.785		171.785
Kapadokya	490.125	3.960	494.085	132.619	1.516	134.135	247.546	14.894	262.440
Kars Harakani	524.462	194	524.656	380.904	219	381.123	453.366		453.366
Kastamonu	60.835	2.260	63.095	23.758	1.377	25.135	30.209	58	30.267
Kayseri	1.980.252	345.611	2.325.863	957.290	203.869	1.161.159	1.279.854	402.355	1.682.209
Kocaeli Cengiz Topel	52.107	5.173	57.280	10.784	1.067	11.851	9.173		9.173
Konya	884.188	124.615	1.008.803	438.126	57.735	495.861	561.891	100.506	662.397
Malatya	733.026	10.144	743.170	473.665	4.417	478.082	636.637	14.106	650.743
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	565.856	2.388	568.244	397.050	514	397.564	580.889		580.889
Muş Sultan Alparslan	384.011	1.575	385.586	276.697	1.263	277.960	367.390		367.390
Ordu-Giresun	1.034.750	25.515	1.060.265	547.536	8.896	556.432	738.721	1.932	740.653
Rize-Artvin									
Samsun Çarşamba	1.347.965	141.368	1.489.333	791.736	76.405	868.141	975.569	150.509	1.126.078
Siirt	34.718		34.718	33.568		33.568	45.840		45.840
Sinop	136.862	319	137.181	78.028		78.028	74.463		74.463
Sivas Nuri Demirağ	486.840	4.468	491.308	296.451	4.430	300.881	406.563	3.874	410.437
Şanlıurfa GAP	715.853	14.094	729.947	400.665	6.866	407.531	554.892	295	555.187
Şırnak Şerafettin Elçi	365.865		365.865	227.169	117	227.286	312.973		312.973
Tekirdağ Çorlu Atatürk	71.137	1.816	72.953	22.460	321	22.781	6.426	1.340	7.766
Tokat									
Uşak	27.475	508	27.983	6.792	708	7.500	52		52
Van Ferit Melen	1.406.099	7.268	1.413.367	974.550	1.761	976.311	1.265.467		1.265.467
Zafer (*)	57.741	24.285	82.026	9.605	7.040	16.645	18.615	4.314	22.929
Zonguldak Çaycuma (*)	19.500	9.408	28.908	2.683	7.093	9.776	8.450	47.440	55.890
DHMI TOPLAM	65.295.460	54.223.549	119.519.009	30.354.173	10.551.950	40.906.123	41.297.516	24.017.363	65.314.879
TÜRKİYE GENELİ	99.946.572	108.427.124	208.373.696	49.740.303	31.875.837	81.616.140	68.466.177	59.689.585	128.155.762

YOLCU TRAFİĞİ (2019- 2023)

HAVALİMANLARI	2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk						
İstanbul (*)	15.948.502	48.569.571	64.518.073	17.740.865	58.271.042	76.011.907
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	15.239.756	15.498.098	30.737.854	17.473.660	19.351.764	36.825.424
Ankara Esenboğa	6.756.212	1.923.382	8.679.594	9.123.505	2.827.435	11.950.940
İzmir Adnan Menderes	6.074.056	3.760.522	9.834.578	6.415.091	4.141.108	10.556.199
Antalya	5.841.536	25.266.645	31.108.181	6.154.351	29.509.787	35.664.138
Gazipaşa Alanya (*)	421.266	261.388	682.654	473.046	362.663	835.709
Muğla Dalaman	1.520.015	3.015.585	4.535.600	1.770.075	3.465.483	5.235.558
Milas-Bodrum	2.045.632	1.852.895	3.898.527	2.274.819	1.778.535	4.053.354
Adana	3.228.701	645.892	3.874.593	3.845.362	883.446	4.728.808
Trabzon	2.485.126	700.103	3.185.229	2.696.068	839.834	3.535.902
Erzurum	856.407	8.808	865.215	1.036.890	10.504	1.047.394
Gaziantep	2.019.436	306.372	2.325.808	2.282.944	344.249	2.627.193
Adıyaman	182.423		182.423	367.383	1.015	368.398
Ağrı Ahmed-i Hani	218.931	3.239	222.170	313.337	4.200	317.537
Amasya Merzifon	80.065	13.168	93.233	120.078	10.126	130.204
Aydın Çıldır (*)						
Balıkesir Koca Seyit	208.362	13.031	221.393	231.856	28.677	260.533
Balıkesir Merkez						
Batman	424.552	145	424.697	547.897	1.949	549.846
Bingöl	133.879		133.879	170.333	186	170.519
Bursa Yenişehir	98.735	13.729	112.464	173.289	21.621	194.910
Çanakkale	151.914	693	152.607	169.923	2.399	172.322
Gökçeada						
Denizli Çardak	341.135	49.977	391.112	389.137	45.722	434.859
Diyarbakır	1.550.815	121.562	1.672.377	1.907.695	133.052	2.040.747
Elazığ	622.211	59.813	682.024	850.652	70.037	920.689
Erzincan Yıldırım Akbulut	285.171	13.887	299.058	395.819	672	396.491
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	456	108.554	109.010	57	93.105	93.162
Hakkari Yüksekova S. E.	115.623		115.623	159.276		159.276
Hatay	920.407	137.807	1.058.214	170.081	13.827	183.908
İğdır Şehit Bülent Aydın	208.827	4.309	213.136	352.121	2.385	354.506
İsparta Süleyman Demirel	45.479	26.931	72.410	55.347	27.201	82.548
Kahramanmaraş	175.722	72	175.794	247.826	438	248.264
Kapadokya	419.383	14.771	434.154	548.168	16.152	564.320
Kars Harakani	465.121		465.121	544.082		544.082
Kastamonu	44.010	295	44.305	59.026	2.269	61.295
Kayseri	1.736.480	548.124	2.284.604	1.885.345	466.307	2.351.652
Kocaeli Cengiz Topel	103	1.664	1.767		2.967	2.967
Konya	643.310	157.723	801.033	735.202	168.159	903.361
Malatya	649.764	16.143	665.907	727.624	2.771	730.395
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	599.038	684	599.722	724.044	4.768	728.812
Muş Sultan Alparslan	346.899	567	347.466	479.292	1.223	480.515
Ordu-Giresun	794.731	18.639	813.370	975.909	25.620	1.001.529
Rize-Artvin	525.807	1.073	526.880	1.016.627	7.294	1.023.921
Samsun Çarşamba	1.024.011	180.359	1.204.370	1.221.728	178.401	1.400.129
Siirt	50.918		50.918	62.711		62.711
Sinop	70.246		70.246	94.697	314	95.011
Sivas Nuri Demirağ	364.711	2.326	367.037	422.875	4.733	427.608
Şanlıurfa GAP	635.945	5.635	641.580	793.535	20.943	814.478
Şırnak Şerafettin Elçi	282.798		282.798	401.663		401.663
Tekirdağ Çorlu Atatürk	28.250	15.955	44.205	32.068	1.640	33.708
Tokat	87.585	860	88.445	146.734	3.068	149.802
Uşak				30	26	56
Van Ferit Melen	1.309.157	1.857	1.311.014	1.546.609	3.062	1.549.671
Zafer (*)	28.723	28.374	57.097	36.986	48.776	85.762
Zonguldak Çaycuma (*)	15.482	94.288	109.770	27.028	101.442	128.470
DHMİ TOPLAM	46.669.639	38.905.242	85.574.881	54.639.124	45.073.605	99.712.729
TÜRKİYE GENELİ	78.323.824	103.465.515	181.789.339	90.390.766	123.302.397	213.693.163

C. YÜK TRAFİĞİ

a. Havalimanlarına göre Yük (Kargo+Posta+Bagaj) Trafiki

Türkiye Geneli 57 havalimanında, 838.757 tonu iç hat ve 3.609.108 tonu dış hat olmak üzere, toplam 4.447.865 ton yük (kargo+posta+bagaj) trafiği gerçekleşmiş olup, önceki yıla göre %6,8'lik bir artış gerçekleşmiştir. 2023 yılında iç hat yük trafiği %7; dış hat yük trafiği ise % 6,8 oranında artmıştır.

2023 yılında en çok yük (Kargo+Posta+Bagaj) trafiği İstanbul Havalimanı'nda gerçekleşmiştir. Toplam yük trafiğinde (Kargo+Posta+Bagaj) İstanbul Havalimanı'nı Antalya, İstanbul Sabiha Gökçen ve İzmir Adnan Menderes Havalimanları takip etmiştir.

YÜK TRAFİĞİ (Kargo+Posta+Bagaj) (2019 - 2023) (TON)															
HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	43.646	1.068.442	1.112.088	2.033	828.175	830.208	4.912	836.704	841.615	250	58.401	58.650			
İstanbul (*)	140.580	1.352.328	1.492.908	97.494	868.146	965.640	153.678	1.376.100	1.529.778	205.862	2.494.620	2.700.482	209.822	2.689.389	2.899.211
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	149.978	239.941	389.919	101.870	117.326	219.197	131.676	173.242	304.918	120.528	245.435	365.963	130.648	277.302	407.950
Ankara Esenboğa	80.579	39.378	119.957	39.764	19.472	59.236	52.516	26.380	78.897	58.510	35.877	94.387	73.327	44.303	117.630
İzmir Adnan Menderes	73.173	60.279	133.452	48.024	23.652	71.677	71.291	37.842	109.133	73.073	65.894	138.968	75.988	70.327	146.316
Antalya	60.707	363.788	424.495	30.003	86.300	116.303	47.074	209.874	256.948	59.826	343.253	403.079	58.788	385.127	443.915
Gazipaşa Alanya (*)	4.301	7.112	11.414	2.147	754	2.901	3.522	2.718	6.240	4.145	3.679	7.824	4.095	4.621	8.716
Muğla Dalaman	13.528	43.927	57.455	7.534	12.060	19.593	12.961	10.979	23.941	14.396	42.255	56.651	15.267	47.632	62.900
Muğla Milas-Bodrum	20.358	24.757	45.116	9.715	6.337	16.052	17.190	13.449	30.639	18.866	24.783	43.649	19.637	23.633	43.269
Adana	34.059	12.702	46.761	22.544	4.931	27.475	30.754	11.471	42.225	33.094	11.769	44.862	36.149	13.285	49.434
Trabzon	28.257	7.280	35.537	16.352	1.636	17.988	21.643	5.116	26.760	23.621	12.739	36.360	23.028	14.330	37.358
Erzurum	7.742	153	7.895	5.408	47	5.455	6.759	53	6.811	7.190	77	7.267	8.100	122	8.223
Gaziantep	17.618	6.637	24.256	11.915	3.101	15.017	15.861	4.180	20.041	18.925	6.195	25.121	19.657	6.923	26.580
Adıyaman	2.025	32	2.057	1.244	26	1.270	1.282		1.282	1.726		1.726	2.835	27	2.861
Ağrı Ahmed-i Hani	2.854		2.854	2.201	9	2.210	2.342		2.342	1.999		1.999	2.808	0,1	2.808
Amasya Merzifon	1.216	155	1.371	786	93	879	862	396	1.258	754	234	988	941	199	1.140
Aydın Çıldır (*)															
Balıkesir Koca Seyit	2.472	98	2.570	1.336	118	1.455	2.168	73	2.241	1.722	245	1.967	1.820	573	2.393
Balıkesir Merkez															
Batman	4.683	37	4.720	3.857	27	3.883	4.994		4.994	4.182	7	4.188	5.503	50	5.553
Bingöl	1.757	8	1.765	1.278	6	1.284	1.449		1.449	1.199		1.199	1.576	2	1.579
Bursa Yenişehir	2.294	375	2.669	509	206	715	778	5	783	1.030	285	1.315	1.801	500	2.300
Çanakkale	914	67	981	629	30	659	789		789	1.147	9	1.156	819	50	869
Çanakkale Gökçeada															
Denizli Çardak	4.063	2.280	6.343	2.095	216	2.310	2.657	799	3.455	3.078	959	4.037	3.437	818	4.255
Diyarbakır	12.612	1.738	14.350	9.758	666	10.423	10.497	1.402	11.900	12.871	2.526	15.396	15.999	2.693	18.692
Elazığ	7.271	1.029	8.300	5.215	682	5.896	5.017	1.117	6.134	5.649	1.424	7.072	6.999	1.680	8.679
Erzincan Yıldırım A.	3.330	20	3.350	2.119	53	2.172	2.630	250	2.880	2.660	242	2.902	3.286	13	3.299
Eskişehir Hasan P. (*)	8	1.911	1.919	1	1.211	1.212	0,04	2.219	2.219	6	2.241	2.247	1	2.030	2.031
Hakkari Yüksekova S. E.	1.886		1.886	1.267		1.267	1.358		1.358	1.319		1.319	1.790		1.790
Hatay	8.734	4.226	12.960	6.194	1.029	7.223	8.949	702	9.650	9.515	2.354	11.869	1.630	240	1.870
İğdır Şehit Bülent Aydın	2.681	11	2.693	1.582	5	1.588	2.103		2.103	2.243	1	2.244	3.575	1	3.576
İsparta Süleyman Demirel	624	1.178	1.802	348	133	482	405	213	618	424	463	887	473	461	933
Kahramanmaraş	2.196	5	2.200	1.320	14	1.334	1.535		1.535	1.576	1	1.577	2.015	8	2.023
Kapadokya	5.102	81	5.182	1.274	34	1.308	2.580	168	2.749	4.522	163	4.685	5.524	209	5.733
Kars Harakani	4.751	2	4.753	4.030	5	4.035	4.322		4.322	4.374		4.374	4.802		4.802
Kastamonu	427	45	473	194	30	224	242	1	243	332	6	338	403	46	449

YÜK TRAFİĞİ (Kargo+Posta+Bagaj) (2019 - 2023)

(TON)

HAVALİMANLARI	2019			2020			2021			2022			2023		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Kayseri	19.257	7.363	26.620	9.708	4.836	14.544	12.009	8.738	20.747	17.378	10.304	27.682	17.464	9.285	26.749
Kocaeli Cengiz Topel	476	113	589	109	25	134	86		86	1	14	15		45	45
Konya	7.114	2.745	9.859	4.203	1.461	5.664	5.441	2.283	7.724	6.027	3.229	9.257	6.028	3.690	9.718
Malatya	6.114	246	6.361	4.426	118	4.544	5.588	380	5.968	5.674	330	6.004	5.577	95	5.671
Mardin Prof. Dr. Aziz S.	5.058	60	5.118	4.112	11	4.123	5.311		5.311	5.624	19	5.643	6.472	111	6.583
Muş Sultan Alparslan	3.449	39	3.488	2.860	30	2.890	3.403		3.403	3.227	15	3.242	4.366	26	4.392
Ordu-Giresun	7.721	559	8.280	4.979	230	5.208	6.364	47	6.411	6.697	416	7.113	7.829	523	8.352
Rize-Artvin										3.789	25	3.814	7.174	135	7.309
Samsun Çarşamba	10.789	3189	13.978	7.505	1.971	9.476	8.807	3.469	12.276	8.898	3.826	12.724	9.741	4.029	13.770
Siirt	354		354	366		366	441		441	484		484	594		594
Sinop	1.106	6	1.112	720		720	737		737	680		680	822	7	829
Sivas Nuri Demirağ	4.022	101	4.123	2.915	102	3.017	3.899	57	3.956	3.338	39	3.378	3.494	91	3.586
Şanlıurfa GAP	5.272	368	5.640	3.644	161	3.805	4.504	6	4.509	4.863	133	4.996	6.114	461	6.574
Şırnak Şerafettin Elçi	3.364		3.364	2.692	1	2.693	3.209		3.209	2.905		2.905	3.846		3.846
Tekirdağ Çorlu Atatürk	454	783	1.237	155	4.133	4.289	43	2.542	2.585	207	2.201	2.409	230	855	1.086
Tokat										758	17	775	1.227	69	1.297
Uşak	197	12	209	51	13	63	0,1		0,1				0,5	0,2	1
Van Ferit Melen	11.947	97	12.044	9.965	31	9.996	11.432		11.432	12.451	13	12.464	14.667	65	14.732
Zafer (*)	486	534	1.020	81	157	238	182	85	267	266	517	782	335	983	1.318
Zonguldak Çaycuma (*)	159	163	322	20	160	181	93	1.112	1.206	143	1.885	2.028	231	2.043	2.274
DHİMİ TOPLAM	538.255	1.654.411	2.192.666	298.938	1.002.215	1.301.153	409.192	1.178.697	1.587.889	453.072	630.744	1.083.816	493.626	632.739	1.126.365
TÜRKİYE GENELİ	833.768	3.256.399	4.090.168	500.551	1.989.970	2.490.521	698.344	2.734.174	3.432.517	784.022	3.379.120	4.163.142	838.757	3.609.108	4.447.865

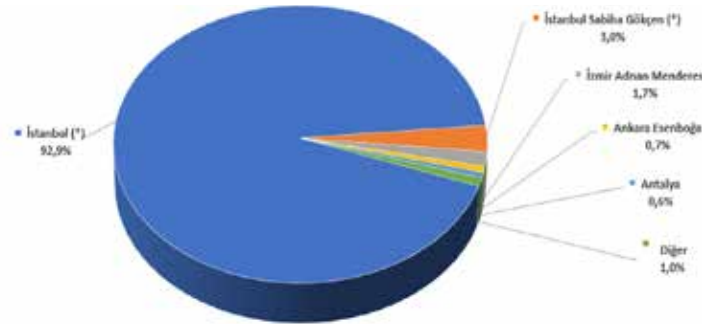
b. Havalimanları Kargo Trafiği

Türkiye genelindeki 57 Havalimanında 2023 yılında, 109.461 tonu iç hat ve 1.560.617 tonu dış hat olmak üzere, toplam 1.670.078 ton kargo trafiği ile % 0,5'lik bir azalış kaydedilmiştir. 2023 yılında iç hat kargoda %4,2'lik artış ; dış hat kargoda ise %0,8'lik azalış gerçekleşmiştir.

2023 yılında en çok kargo trafiği İstanbul Havalimanı'nda gerçekleşmiştir. İstanbul Havalimanında 1.552.336 ton olarak gerçekleşen kargo trafiğinin Türkiye Geneli payı %92,9 olmuştur.

İç hatlarda İstanbul Havalimanı'nı İzmir Adnan Menderes, Ankara Esenboğa ve Antalya Havalimanları; dış hatlarda ise İstanbul Havalimanı'nı İstanbul Sabiha Gökçen, Antalya, Ankara Esenboğa ve İzmir Adnan Menderes Havalimanları izlemiştir.

Kargo Trafiği (Ton) 2023

DHMI 2023 FAALİYET RAPORU

KARGO TRAFİĞİ (TON)									
HAVALİMANLARI	2022 YILI SONU			2023 YILI SONU			2023 / 2022 (%)		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
İstanbul Atatürk	250	58.293	58.543	0	0	0	-100	-100	-100
İstanbul (*)	46.121	1.458.251	1.504.372	46.760	1.505.577	1.552.336	1	3	3
İstanbul Sabiha Gökçen (*)	5.896	39.057	44.954	6.323	44.580	50.903	7	14	13
Ankara Esenboğa	8.979	4.796	13.776	9.084	2.634	11.718	1	-45	-15
İzmir Adnan Menderes	23.280	3.560	26.840	25.687	2.627	28.314	10	-26	5
Antalya	6.054	5.524	11.578	6.779	3.923	10.702	12	-29	-8
Gazipaşa Alanya (*)	2	0,00	2	1	0,00	1	-29		-29
Muğla Dalaman	79	97	176	115	0,3	115	47	-100	-34
Milas-Bodrum	256	36	292	256	0,2	256	-0,05	-99	-12
Adana	6.583	1.515	8.099	5.048	289	5.337	-23	-81	-34
Trabzon	863	64	927	795	27	822	-8	-57	-11
Erzurum	223	0,0	223	49	0,0	49	-78		-78
Gaziantep	1.562	49	1.611	1.510	63	1.573	-3	28	-2
Adıyaman	143	0	143	108	0	108	-24		-24
Ağrı Ahmed-i Hani	13	0	13	30	0	30	122		122
Amasya Merzifon	31	0,000	31	37	0	37	20		20
Aydın Çıldır (*)			0	0	0	0			
Balıkesir Koca Seyit	0,1	0	0,1	2	0	2	1.070		1.070
Balıkesir Merkez			0	0	0	0			
Batman	626	0	626	1.063	0	1.063	70		70
Bingöl	7	0,000	7	10	0,000	10	33		33
Bursa Yenişehir	2	121	123	0,2	0	0,2	-88	-100	-100
Çanakkale	4	0	4	2	0	2	-56		-56
Çanakkale Gökçeada			0	0	0	0			
Denizli Çardak	236	0,00	236	355	0,00	355	50		50
Diyarbakır	744	55	800	1.368	5	1.373	84	-91	72
Elazığ	164	0,1	165	180	0,5	181	9	412	10
Erzincan Yıldırım Akbulut	58	0	58	53	0	53	-8		-8
Eskişehir Hasan Polatkan (*)	0	1	1	0	1	1		-17	-17
Hakkari Yüksekova S.E.			0,0	0,1	0	0,1			
Hatay	77	1	78	11	0,2	11	-86	-83	-86
İğdir Şehit Bülent Aydın	4	0	4	3	0	3	-33		-33
İsparta Süleyman Demirel	2	0	2	2	0	2	0,1		0,1
Kahramanmaraş	65	0	65	83	0	83	28		28
Kapadokya	23	0	23	10	0,3	10	-57		-55
Kars Harakani	6	0	6	29	0	29	416		416
Kastamonu	6	0	6	2	0,0	2	-58		-58
Kayseri	844	33	878	800	24	824	-5	-28	-6
Kocaeli Cengiz Topel			0	0	0,1	0			
Konya	359	0	359	322	0	322	-10		-10
Malatya	186	0	186	267	36,2	303	43		63
Mardin Prof. Dr. Aziz Sançar	139	0	139	332	0	332	140		140
Muş Sultan Alparslan	34	0	34	72	0,0	72	116		116
Ordu-Giresun	192	0	192	511	0	511	166		166
Rize-Artvin	1	0		36	0,0	36			
Samsun Çarşamba	205	12	217	284	11	295	39	-10	36
Siirt	3	0	3	5	0,0	5	50		50
Sinop	12	0	12	6	0	6	-52		-52
Sivas Nuri Demirağ	57	0	57	52	0,0	52	-8		-8
Şanlıurfa GAP	104	0	104	168	0	168	62		62
Şırnak Şerafettin Elçi	21	0	21	39	0,0	39	89		89
Tekirdağ Çorlu Atatürk	0	1.692	1.692	0	818	818		-52	-52
Tokat	9	0	9	13	0,0	13	47		47
Uşak			0	0	0	0			
Van Ferit Melen	561	0	561	791	0,0	791	41		41
Zafer (*)	2	1	3	6	0	6	233	-100	142
Zonguldak Çaycuma (*)			0	2	0,0	2			
DHMI TOPLAMI	53.067	75.851	128.918	56.369	10.460	66.829	6,2	-86,2	-48,2
TÜRKİYE GENELİ	105.088	1.573.161	1.678.249	109.461	1.560.617	1.670.078	4,2	-0,8	-0,5

YATIRIMLAR, PROJELER ve PERFORMANS HEDEFLERİ

2023 YILI YATIRIM HARCAMALARI

Sivil Havacılık Faaliyetlerinin gereği olan; havalimanlarının işletilmesi, meydan yer hizmetlerinin yapılması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi, bu faaliyetler ile ilgili diğer tesis ve sistemlerin kurulması, işletilmesi en son teknoloji ile donatılması, eski olanların modernize edilmesi, çağdaş havacılık düzeyine çıkartılması ve yeni havalimanlarının inşaa edilip, sektöre kazandırılmasını sağlamak amacıyla Kuruluşumuza 2023 yılı Genel Yatırım ve Finansman Programı ile 24 ana proje için 4.537.000.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yıl içerisinde yatırım programına bir ana proje daha dahil edilmiş ve 810.000.000 TL ek ödenek tahsis edilerek toplam proje sayısı 25'e, toplam ödenek miktarı 5.347.000.000 TL'ye yükselmiştir. 2023 yılı Yatırım Programımızda yer alan söz konusu 25 projeden 20 adedi devam eden, 5 adedi de yeni projedir.

Yıl içerisinde; yatırım programımızda yer alan projelerin uygulama durumlarının değerlendirilmesi neticesinde; ihale sürecinin devam ettiği ya da ihalesi yapıp, sözleşmeye bağlandığı halde harcama imkânı olmayan işler ile bazı ihalelerin gerçekleştirilememiş olması ya da çeşitli nedenlerden dolayı ihaleleri iptal edilmiş/vazgeçilmiş işlere ait harcanamayacağı tespit edilen bir kısım ödeneklerin ihtiyaç duyulan projelere, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından yayımlanan 2023 yılı Yatırım Programı Yıl İçi İşlemlerinin Uygulanması ve İzlenmesi Hakkında Genelgenin ilgili hükümleri uyarınca, Bakanlığımız ve Cumhurbaşkanlığı yetkisi dahilinde, proje içi ve projeler arası aktarmalar gerçekleştirilmiştir. 2023 yılsonu itibarıyla toplam 3.927.020.444,01 TL harcama yapılmış olup başlangıç ödeneğine göre %86,6 oranında, revize ödeneğe göre %73,4 oranında gerçekleştirme sağlanmıştır..

ULAŞTIRMA-HABERLEŞME-HAVAYOLU ULAŞTIRMASI SEKTÖRÜ

A) ETÜD-PROJE İŞLERİ TOPLAMI

2023 Yılından Sonraya Kalanlar

1. HAVA TRAFİK SİSTEMLERİ AR-GE İŞLERİ (2010E03-1227)

Bu proje kapsamında yer alan işler;

1. ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Geliştirme: Özgün CWP (Controller Working Position) Ar-Ge Projesi

sonucunda elde edilen alt ürünlerden biri olan ÇARE (Çok Amaçlı Radar Ekranı) Sistemi'nin tam anlamıyla ana sistem yedeği şeklinde kullanılabilmesi, doğrulanmış, sürekli ve akıcı veri sağlayabilmesi için bazı yeni fonksiyonların (uçuş etiketi, iz bilgisi, menü, hız vektörü, ölçüm, tahditli ve notamlı saha çizimi, bazı emniyet ağları vs.) eklenmesi, ara yüzün geliştirilmesi ve akabinde sistem validasyonu yapılması projesidir. Öte yandan, proje kapsamında, ÇARE Sisteminin yükseltilmiş ve güncellenmiş versiyonuna ait alt bileşenler kullanılarak Kuruluşumuzun Hava Sahası Analiz, Kapasite, Modelleme ve Enroute sektör tasarımı ihtiyaçları için Kapasite Analiz ve Modelleme Aracı geliştirilmesi ve KUŞRAD Ar-Ge projesi sonucunda elde edilen Kuş Radarının, drone radarına dönüştürülmesi planlanmaktadır. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

2. ATC Kule ve Radar Simülatörü (atcTRsim) Kurulumu:

Milli imkanlar ile geliştirilen Hava Trafik Kontrol Simülatörü "atcTRsim" sistemine ait ihtiyaç duyulan modüllerden; Havacılık Akademisi'ne kule modülünün, Hava Trafik Kontrol Merkezi'ne yaklaşma/yol kontrol modüllerinin uyarlanması ve kurulumu ile Sabiha Gökçen Havalimanının 3B Modellemesi ve Atatürk Havalimanı'ndaki kurulu simülatör yazılımının güncellemesi işidir. 2023 yılı içerisinde Proje Yönetim Planı Onayı, Eğitim Ortamı İsterleri Belgesi ve Tasarım Belgesinin Onaylanması, Yaklaşma/Yol Kontrol Radar ve Meydan Kontrol Simülatör Sistemi Donanım Teslimi, Meydan Kontrol Simülatör Sistemi Geçici Kabul aşamaları tamamlanmıştır. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesi gereği Yaklaşma/Yol Kontrol Radar Simülatör Sistemi Geçici Kabulü ve Sabiha Gökçen Havalimanı 3B Modeli Geçici Kabulünün çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

3. Web Tabanlı ATC Simülatör Sistemi (ATC WebSim) Kurulumu:

ATC WebSim Ar-Ge Projesi, uzun vadede daha etkin/efektif bir çözüm olan, internet bağlantısının olduğu herhangi bir yerden çalışmaya uygun, tamamen yerli, web-tabanlı bir Hava Trafik Kontrol Simülatör Sistemidir. Yalnızca teorik değil; uygulamalı eğitimlerin de uzaktan eğitim yöntemiyle yapılmasının eğitim planlamalarında önemli esneklik sağlaması, Stajyer Hava Trafik Kontrolörlerinin çalışma sayısını arttırarak başlangıç eğitim sürecini daha verimli hale getirmesi, ön işbaşı ve işbaşı süreçlerinin planlamasında kolaylık sağlayıp çalışma tekrar sayılarını arttırma-

sı beklenmektedir. Bunun yanı sıra, aktif çalışan hava trafik kontrolörlerinin ünite eğitimleri (OJT, Pre-OJT, Transitional), yenileme eğitimleri (Refresher, Emergency, Conversion) ve ileri düzey eğitimleri için pratik yapma ve beceri geliştirme imkânı sağlanmış olacaktır. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

4. atcTRsim Kurulum ve Geliştirme: Milli imkanlar ile geliştirilen Hava Trafik Kontrol Simülatörü “atcTRsim” sisteminin ihtiyaç duyulan Antalya, Trabzon ve İzmir gibi muhtelif havalimanlarına ilgili kule ve yaklaşma kontrol modüllerinin yeni gelişen teknoloji ve yeni nesil çevre teknolojileriyle birlikte geliştirilmesi, uyarlanması ve kurulumu işidir. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesinin imzalanması hedeflenmektedir.

5. Milli Gözetim Radarı (MGR/MODE-S) Kurulumu:

KUŞRAD Projesi kapsamında geliştirilmiş ve ilk prototipi TÜBİTAK Gebze Kampüsü içerisinde tesis edilmiş olan MGR (Milli Gözetim Radarı)’ye SSR ve Mode-S kabiliyetlerinin kazandırılarak Gaziantep Havalimanı’na kurulması amaçlanmıştır. ICAO, EUROCONTROL ve EUROCAE ilgili standartlarına göre geliştirilen MGR’nin yaygınlaştırılması, hem yurt dışından alınacak Radar sistemlerinin önemli bir oranda yerli imkanlar ile geliştirilmesini sağlamış olacak hem de milli ürünlerin yurt içi ve yurt dışı pazarda tanıtımına önemli ölçüde katkı sağlayacaktır. 2023 yılı içerisinde MGR(PSR) sisteminin kesin kabulü yapılmış olup Mode-S SSR Saha Kabul Testleri 2023 Aralık ayında tamamlanmıştır. 2024 yılı içerisinde Mode-S SSR Kesin Kabulünün yapılması planlanmaktadır.

6. Milli Geniş Alan Multilaterasyon (WMLAT) Kurulumu:

Hava araçlarının gözetimi (surveillance) için kullanılan yeni nesil bir teknik olan MLAT (Multilateration) sisteminin; milli imkanlar dahilinde fikri ve mülki hakları Kuruluşumuza ait olacak şekilde geliştirilmesi ve uygulanması projesidir. Proje kapsamında alıcı/verici MLAT sensörleri, WAM (Geniş alan multilaterasyon) sistemi, A-SMGCS sistemi ve SMR geliştirilmesi planlanmaktadır. Wide Area MLAT(WAM) sistemi kapsamında alıcı-sorgulayıcı sensörler, merkezi işlem birimini, lokal-uzaktan takip ara yüzleri ve sistemi geliştirilerek kullanıma sunulacaktır. 2023 Haziran ayında proje sözleşmesinin imzalanmış olup 2023 Eylül ayında Proje Yönetim Planının onaylanması aşaması tamamlanmıştır. 2024 yılı içerisinde proje sözleşmesi gereği A-SMGCS İsterlerinin Onaylanması, SMR İsterlerinin Onaylanması, Kapsama Alanı Analiz Yazılımı Gösteri-

mi, WAM/MLAT İsterlerinin Onaylanması, Sensör Veri Füzyon Yazılımı Gösterimi çalışmalarının tamamlanması hedeflenmektedir.

7. Milli Hava Trafik Kontrol (ATC) Merkezi-1.Safha: Kuruluşumuzun uluslararası pazarda rekabetçi bir güce kavuşması için; Hava Trafik Yönetiminde kullanılan Gözetim Veri İşleme Sistemi (SDPS), Uçuş Verisi İşleme Sistemi (FDPS), Operasyonel Görüntüleme Sistemi (ODS), Süpervizör Operasyonel Görüntüleme Sistemi (SODS), Emniyet Ağları (Safety Nets), ATC Destek Yazılım Araçları (ATC Tools), Teknik İzleme Kontrol Sistemi (TMC), Veri tabanı Yönetimi, Veri tabanı Yönetimi-Yazılım Bakımı-Geliştirme Ortamı (DBM-SDE), Data Link yazılımlarının milli olarak geliştirilmesi projesidir. 2023 yılı içerisinde imzalanan Milli ATC Ar-Ge Projesi 01 Sayılı Sözleşme Değişikliği ile Antalya Havalimanı bünyesinde EFS-DCL sistemi çoklu pist operasyonlarını yönetebilecek şekilde güncellenerek kurulumu tamamlanmış olup toplamda 19 meydana EFS ve EFS-DCL sistemi Kuruluşumuz hizmetine sunulmuştur. 2023 yılı içerisinde Yazılım Tasarımı Tanımlama Belgesinin onaylanmış olup bahse konu modüllerin yazılımlarının geliştirilmesi aşamasına geçilmiştir. 2024 yılı içerisinde Trabzon Havalimanı Başmüdürlüğü bünyesinde Test ve Entegrasyon Ortamı Kabulü’ nün gerçekleşmesi ve EFS sisteminin Kuruluşumuz bünyesinde ihtiyaç duyulan diğer meydanlara yaygınlaştırılması için çalışmalar devam etmektedir.

2023 yılında bu projenin alt detayında yer alan işler için toplam 118.971.867,20 TL harcama yapılmıştır.

2. HAVALİMANLARI PROJE HİZMETLERİ (2020E03-183931)

Havalimanları Proje Hizmetleri Alımı

Proje kapsamında; Atatürk PSR/SSR, Esenboğa PSR/SSR ve Yalova SSR Binaları Yapımı, Bingöl Havalimanı Garaj Binasının Yenilenmesi, Siirt Havalimanı Terminal Binası Yenilenmesi, Trabzon Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali Düzenlenmesi ve İç Hatlar Binasına 2 adet Sabit Köprü-Rotunda Binası Yapılması ile Giden Yolcu Salonu Düzenlenmesi işlerine ait proje hizmet alımı işlerinin hakediş ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

Bu proje kapsamında sözleşmeye bağlanmış işler için 2023 yılında 3.220.593,01 TL harcama yapılmıştır.

eTOD ve Mania Tespit Projesi

Kuruluşumuz işletiminde bulunan Havalimanlarında uçuş, can ve mal emniyetinin sağlanmasını teminen,

Ülkemizin de üyesi bulunduğu Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının (ICAO) yayımladığı Annex-14 ve Annex-15 dokümanlarında yer alan yükümlülüklerden biri de maniaların tespit edilmesi ve elektronik olarak havacılık camiasına yayımlanmasıdır. Bu çerçevede üye devletler, bahsi geçen dokümanlarda belirtilen sahalara için bu verileri yayınlamak zorundadır. Bu sorumluluk çerçevesinde ülkeler, Saha 1 kapsamında tüm ülke arazisini ve bu arazi üzerinde yer alan 100 metreyi aşan; Saha 2 kapsamında kalkış / yaklaşma ve türlü yaklaşma alanları ile bu alanlardan terminal sahası sınırına kadar olan bölgede yer alan, Saha 3 kapsamında havalimanı harekât sahasında yer alan, Saha 4 kapsamında CAT-II veya CAT-III kategorilerinde olan hassas yaklaşma pistindeki yaklaşma yönünde pist merkez hattı üzerindeki maniaları tespit edip yayınlacaktır.

Bu doğrultuda Saha 1 verilerinin temini için, Harita Genel Müdürlüğü ile Kuruluşumuz arasında 30.05.2014 tarihinde “İşbirliği Protokolü” imzalanmış olup, tüm Türkiye’ye ait arazi ve mâna verileri Annex-15 kriterleri doğrultusunda (Saha 1 için) teslim alınmış ve AIP web sitesinde yayımlanmış olup belirli periyotlarla güncellenmektedir.

Annex 15’te ve ilgili dokümanlarda belirtildiği üzere ülkeler Saha 2a ve 4 verilerinin toplanması ve yayımlanması, diğer sahalara verilerine göre öncelik taşımaktadır. Bu nedenle Samsun Çarşamba, Muğla Milas-Bodrum, İzmir Adnan Menderes, Antalya, Esenboğa, İstanbul Atatürk, Erzurum, Şanlıurfa GAP, Trabzon, Muğla Dalaman, Gaziantep, Adana, Bursa Yenişehir, Van Ferit Melen Havalimanlarında Saha 2a ve Saha 4 verileri; Ankara Esenboğa, İstanbul Atatürk, Antalya, Erzurum, Şanlıurfa GAP, Trabzon, Muğla Dalaman, Gaziantep, Adana, Bursa Yenişehir, Van Ferit Melen Havalimanları için Saha 2a ve 4 verilerinin yanı sıra Saha 3 verileri de toplattırılarak ICAO ve EUROCONTROL tarafından belirtilen formatlarda AIP web sitesinde yayımlanmıştır.

B) DEVAM EDEN PROJELER TOPLAMI

a) 2023 Yılında Bitenler

3. KAYSERİ HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE APRON YAPIMI (2019E03-87209)

2019 yılı yatırım programına dahil edilen Kayseri Havalimanı Terminal Binası ve Apron Yapımı işinin ihalesi 22.09.2020 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 12.11.2020 tarihinde sözleşmesi imzalanarak yer teslimi yapılmıştır.

İş 29.12.2023 tarihi itibarıyla tamamlanmış olup 2024 yılında hizmete verilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; Kayseri Havalimanına yeni iç-dış hatlar terminal binası, otopark, bağlantı yolları, apron, taksiyolu, itfaiye, güç merkezi, apron bariyer ve giriş nizamı binası yapımı işleri bulunmaktadır.

2023 yılında bu proje için 263.113.656,35 TL harcama yapılmıştır.

4. MALATYA HAVALİMANI YENİ TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI (2020E03-155272)

2020 yılı yatırım programına dahil edilen Malatya Havalimanı Terminal Binası ve Müteimmimleri işinin ihalesi 02.11.2020 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 08.12.2020 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Yer teslimi 09.12.2020 tarihinde gerçekleştirilen Malatya Havalimanı Terminal Binası ve Müteimmimleri işi devam etmekte iken 06.02.2023 tarihinde gerçekleşen depremler nedeniyle yüklenici firma tarafından fesih talebinde bulunmuş olup 11.07.2023 tarihi itibarıyla tasfiye geçici kabulü onaylanmıştır. İkmal işi olarak ihalesi 11.10.2023 tarihinde gerçekleştirilmiş olup sözleşmesi 10.11.2023 tarihinde imzalanmıştır. Yer teslimi 24.11.2023 tarihinde yapılarak iş bitim tarihi 12.11.2025 olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında; Malatya Havalimanına yeni terminal binasının yanı sıra apron, bağlantı taksiyolları, ısı güç merkezi, otopark, apron bariyer ve giriş nizamı binası gibi tesislerin yapımı da planlanmaktadır.

2023 yılında bu proje için 262.724.860,85 TL harcama yapılmıştır..

b) 2023 Yılından Sonraya Kalanlar

5. HAVALİMANLARI İTFAYE VE GARAJ BİNALARI İLE TEKNİK BLOK VE KULE YAPIMI (2004E03-657)

Bu proje, havalimanlarımızdaki itfaiye ve garaj binalarının ihtiyaçlarını karşılamak üzere 2004 yılı yatırım

programımıza dahil edilmiştir. Proje sarı bir projedir. Projenin alt kalemlerinde yer alan yıl içerisinde ihale- si yapıp, sözleşmeye bağlanan Gaziantep Havalimanı Garaj ve Apron Bariyer Binası işinin önümüzdeki yıllar- da tamamlanarak hizmete verilmesi planlanmıştır.

Öte yandan; Çanakkale Havalimanı Garaj Binası ve Müteammim İşlerine ilişkin proje çalışmaları tamamlan- mış olup 2024 yılı ilk çeyreğinde ihalesinin gerçekleşt- tirilmesi planlanmaktadır. Muğla Dalaman Havalimanı Teknik Blok ve Kule Yapımı ile Kocaeli Cengiz Topel Havalimanı İtfaiye ve Garaj Binası Yapımı işlerinin pro- je çalışmaları tamamlanmış olup önümüzdeki yıllarda ihalelerine çıkılması planlanmaktadır.

2023 yılında bu projenin alt detayında yer alan işler için 7.995.679,29 TL harcama yapılmıştır.

6. HAVALİMANLARININ PAT SAHALARININ YENİ- LENMESİ (2005E03-683)

Bu proje 2005 yılında yatırım programımıza dahil edil- miştir. Proje sarı bir projedir. Projenin alt başlıklarında yer alan bazı işlerin geçmiş yıllarda ve yılı içerisinde ihaleleri yapılarak sözleşmeye bağlanmış olup, devam eden bu işlerden Gaziantep Havalimanı Paralel Taksiyo- lu Tadilatı işi tamamlanmış; Kars Harakani Havalimanı Pist Tadilatı, Kastamonu Havalimanı Apron Genişletme ve CAT II Dönüştürme İşleri, Van Ferit Melen Havalı- manı PAT Sahaları Yapım, Onarım ve Paralel Taksiyolu Yapımı, Ordu Giresun Havalimanı PAT Saha Onarımı ve Apron Genişletilmesi işlerinin ise belirlenen sürelerde tamamlanarak hizmete verilmesi planlanmıştır.

Ayrıca; projenin alt başlıklarında yer alan İzmir Adnan Menderes Havalimanı PAT Sahaları Onarımı, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Pist Onarımı ve CAT II Dönüştü- rülmesi, Uşak Havalimanı Pist Onarımı işlerinin ise iha-

leye çıkılmak üzere gerekli hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

2023 yılında bu projenin alt detayında yer alan işler için 145.863.196,38 TL harcama yapılmıştır.

7. HAVALİMANLARI ALTYAPI YAPIM İŞLERİ (2011E03-1379)

Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Çevre Tel Örgü ve Yol Yapım İşleri

2022 yılında yatırım programına dahil edilen “Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Çevre Tel Örgü ve Yol Yapı- mı” işinin ihalesi 20.09.2022 tarihinde gerçekleştiril- miş olup 22.11.2022 tarihinde sözleşmesi imzalanmış- tır. Yer teslimi 06.12.2022 tarihinde gerçekleştirilen Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Çevre Tel Örgü ve Yol Yapımı işinin planlanan bitiş tarihi 06.09.2024 olarak belirlenmiştir.

Batman Havalimanı Şerit Sahanın Standart Hale Getirilmesi

2023 yılında yatırım programına dahil edilen “Batman Havalimanı Şerit Sahanın Standart Hale Getirilmesi” işinin ihalesi 17.10.2023 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 29.11.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Yer tes- limi 06.12.2023 tarihinde gerçekleştirilen Batman Ha- valimanı Şerit Sahanın Standart Hale Getirilmesi işinin planlanan bitiş tarihi 20.11.2024 olarak belirlenmiştir

RESA ve Şerit Saha ve Acil Çıkış Yolları Yapımı

2016 yılında yatırım programına dahil edilen “Havali- manlarında RESA ve Şerit Sahaların Standartlara Uy- gun Hale Getirilmesi ile Acil Çıkış Yolları Yapılması” işi

kapsamında uçuş güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması amacıyla havalimanlarında standartları karşılamayan RESA ve şerit sahalarının Annex-14 standartlarına uygun hale getirilmesi ve gerek görülen havalimanlarında acil çıkış yolları tesis edilmesi işlerinin yapımı planlanmaktadır.

SSY İstasyonları Erişim Yolları Yapımı ve Onarımı

Mevcut ve yeni hizmete verilecek seyrüsefer yardımcı cihazlarına ulaşımın sağlanmasını teminen, planlanan erişim ve bağlantı yollarının tesisi ve onarımına yönelik işlerin yapılması amacıyla bu proje 2011 yılında Kuruluşumuz yatırım programına sari proje olarak dahil edilmiştir. Proje kapsamında; 2023 yılında Gaziantep Havalimanı ARFF Beton Saha ve Bağlantı Yolları Onarımı ve Osmaniye Akçadağ Radar Binası Ulaşım Yolu Tadilatı Yapılması işlerinin hakediş ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

Çevre Güvenlik Yolları ve Tel Örgü İşleri

Havalimanlarındaki mevcut tel örgü ve çevre güvenlik yollarının Milli Sivil Havacılık Güvenlik Programı (MS-HGP) unsurlarında belirtilen standartlara uygun hale getirilmesi ve güvenliğin en üst seviyede sağlanması amacıyla 2016 yılında yatırım programına dahil edilmiştir. Proje kapsamında; 2023 yılında Isparta Süleyman Demirel Çevre Güvenlik Yolu ve Duvarı Onarımı işinin hakediş ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında bu projenin alt detayında yer alan işler için toplam 64.672.743,72 TL harcama yapılmıştır.

8. GÖZETİM, RADAR, ATC VE ATM SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU (2015E03-2287)

2015 yılında Yatırım Programına dahil edilen Gözetim ve ATC Sistemleri-Fonksiyonları Temin Tesis ve Modernizasyonu projesi kapsamında; Antalya Havalimanında bulunan A-SMGCS sisteminin yenilenmesi, Havalimanı ATC kulelerine uzak kule radar monitörleri tesisi, SMART Projesi kapsamında yer almayan ilave ihtiyaçların (IOP, Test Bed, Operasyonel İhtiyaçlar vb.) karşılanması, İstanbul Havalimanı Hava Trafik Kontrol Sistemleri temin ve tesisi, ve ekonomik ömrünü dolduran radar sistemlerinin yenilenmesi ve ilave radar sistemlerinin temin ve tesis edilmesi işleri bulunmaktadır.

İş kapsamında; 2016 yılında ATC kulelerine radar monitörü tesisi için donanımlar satın alınmış olup Dalaman SSR sisteminin yenilenmesi, İstanbul Havalimanına

PSR/SSR tesisi, SMART ATC test bed tesisi, SMART ATC Arayüz platformu, yedek network ve İstanbul Havalimanına yönelik güncellemeler için yıl içerisinde ihaleler gerçekleştirilerek sözleşmeler imzalanmıştır.

2017 yılında ise söz konusu sözleşmeler doğrultusunda çalışmalar sürdürülmüş, ayrıca SMART ATC sistemlerinde kullanılan bazı donanımların yenilenmesi için alımlar yapılmıştır. Ayrıca, SMART ATC Test Bed Sisteminin geçici kabulü yapılmıştır.

2018 yılında İstanbul Havalimanı Yaklaşma Kontrol Hizmetlerinin sağlanmasına yönelik İstanbul Atatürk Havalimanında mevcut AMAN (Geliş Yöneticisi) sisteminin güncellenmesine yönelik sözleşme imzalanmıştır. İstanbul Havalimanına tesis edilen PSR/SSR sistemi ile Dalaman Havalimanına tesis edilen SSR sisteminin geçici kabulleri yapılmıştır. SMART ATC Yedek Network Tesis Edilmesi, SMART ATC Arayüz Sistemi, İstanbul Havalimanının SMART ATC Sistemlerine Entegrasyonu ve SMART ATC Sistemlerinin Kapasitesinin Artırılması işlerinin geçici kabulleri yapılmıştır. Ayrıca 2017 yılında geçici kabulü yapılan SMART ATC Test Bed Sistemi projesinin kesin kabulü yapılmıştır.

2019 yılında İstanbul Havalimanına tesis edilen PSR/SSR sisteminin, SMART ATC Arayüz platformunun, SMART ATC Yedek Network tesisi işinin kesin kabulü ile İstanbul Atatürk Havalimanında mevcut AMAN (Geliş Yöneticisi) sisteminin güncellenmesi işinin kabulü yapılmıştır. Ayrıca; garanti süresi 9 Aralık 2018 tarihinde tamamlanmış olan SMART ATC sistemlerinde oluşabilecek yazılım/network arızalarının giderilmesi, İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Yaklaşma Kontrol Hizmetlerinin İstanbul Atatürk Yaklaşma Ünitesinden sağlanması amacıyla yeni sektörler tesis edilmesi, İstanbul Havalimanı yeni ATC kulesine SMART ATC Kule pozisyonları eklenmesi, Hava Trafik Kontrol Merkezi Başmüdürlüğünde bulunan yerel SMART networkünün güncellenmesi, SMART ATC sistemlerinde bulunan FDP (Uçuş Bilgi İşleme) ve RPB (Kayıt ve Geri Oynatma) sistemlerinin yazılımsal güncellenmesi ve bir takım kullanıcı fonksiyonlarının sisteme kazandırılması amacıyla "ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti" Sözleşmesi ile DHMI Havacılık Akademisinde bulunan ATC Simülatör sisteminde yer alan Projeksiyon Sisteminin Modernizasyonu amacıyla sözleşme imzalanmıştır.

2020 yılında İstanbul Havalimanına 1 adet Mode S SSR tesis edilmesi için sözleşme imzalanmış olup radar sisteminin 2021 yılında devreye alınması planlanmaktadır.

Ayrıca, yıl içinde ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti Sözleşmesi kapsamında yer alan işler devam ettirilmiş olup, sözleşmesi 2016 yılında imzalanan “ATM Altyapısının Geliştirilmesine Yönelik Mini Proje” kapsamında yer alan tüm İş Paketlerinin kesin kabul süreçleri tamamlanmıştır. DHMİ Havacılık Akademisinde bulunan ATC Simülatör sisteminde yer alan Projeksiyon Sisteminin Modernizasyonu işinin kabulü yapılmıştır. ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti kapsamında yer alan SUPSERV (Destek Hizmeti) İş Paketinin 1’inci 6 aylık döneminin kabulü ve yine aynı Sözleşme kapsamında yer alan NETWORK (Network Güncellenmesi) İş Paketinin geçici kabulü yapılmıştır.

2021 yılında ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti kapsamında yer alan SUPSERV (Destek Hizmeti) İş Paketinin 2’nci ve 3’üncü 6 aylık dönemlerinin kabulü yapılmıştır. Aynı Sözleşme kapsamında yer alan OPS-FUNC (ATC Yazılım Güncellenmesi), FDP-RPB (FDP ve RPB Yazılım Güncellemesi ve INTEGR (Entegrasyon) İş Paketlerine yönelik yazılım güncelleme ve entegrasyon çalışmaları tamamlanmış olup, geçici kabul süreçleri devam etmektedir. İstanbul Havalimanına 1 adet Mode S SSR tesisi amacıyla 2020 yılında imzalanan Sözleşme kapsamında sistem kurulumu tamamlanmış, Kasım 2021 tarihi itibarıyla geçici kabul çalışmalarına başlanmış ve 7 Şubat 2022 tarihinde geçici kabul tamamlanmıştır.

2022 yılında ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti kapsamında yer alan SUPSERV (Destek Hizmeti) İş Paketinin 4’ncü ve 5’inci 6 aylık dönemlerinin kabulü yapılmıştır. Aynı Sözleşme kapsamında yer alan OPS-FUNC (ATC Yazılım Güncellenmesi), FDP-RPB (FDP ve RPB Yazılım Güncellemesi ve INTEGR (Entegrasyon) İş Paketlerine yönelik geçici kabul test süreçleri devam ettirilmiştir. 2023 yılı Mayıs ayında sona erecek olan SUPSERV (Destek Hizmeti) İş Paketinin 2 defa daha alınması amacıyla Sözleşme hükümleri çerçevesinde Leonardo S.p.A. firması ile İş Artış Sözleşmesi imzalanmıştır. Kuruluşumuz ile TÜBİTAK arasında işbirliği ile geliştirilen EFS (Elektronik Uçuş Strip) sisteminin Havalimanı ATC kulelerine kurulumu için gerekli donanımlar temin edilmiş olup yapılan planlama dahilinde kurulumlara başlanmıştır. ATC sistemlerinde kullanılmak üzere 35 adet Strip Printer cihazı temin edilmiştir.

2023 yılında ATC Sistemleri Destek ve Güncelleme Hizmeti Sözleşmesi kapsamında yer alan OPSFUNC (ATC Yazılım Güncellenmesi), FDP-RPB (FDP ve RPB

Yazılım Güncellemesi ve INTEGR (Entegrasyon) İş Paketlerinin kabulleri ile aynı Sözleşme kapsamında yer alan SUPSERV (Destek Hizmeti) İş Paketinin 6’ncı dönem kabulü ile İş Artışı Ek Sözleşme kapsamında yer alan 1’inci dönem hizmet kabulü yapılmıştır. DHMİ Havacılık Akademisinde kullanılan Simülatör Sistemlerinin modernizasyonu için 06.11.2023 tarihinde HAVELSAN Hava Elektronik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi ile Sözleşme imzalanmıştır. 2023 yılı sonunda Şanlıurfa Korçık Mode SSSR, Yalova PSR/Mode S SSR ve Milas Küçüksungurtepe PSR/Mode S SSR radar sistemlerinin temin ve tesisi için ihale yapılmıştır.

2023 yılında bu proje kapsamında yer alan işler için toplam 10.584.093,66 TL harcama yapılmıştır.

9. İZMİR HV. DEPREM GÜÇLENDİRMESİ YAPILAMAYAN TESİSLERİN YENİLENMESİ (2015E03-2288)

2015 yılında Yatırım Programına dahil edilen İzmir Adnan Menderes Havalimanı Deprem Güçlendirmesi Yapılamayan Tesislerin Yenilenmesi işinin 23.10.2018 tarihinde ihalesi gerçekleştirilerek 24.12.2018 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. 08.01.2019 tarihinde yer teslimi yapılmıştır. 28.04.2021 tarihli ve 60 sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile iş tasfiye edilmiştir. Projenin yeniden ihalesi için gerekli hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

10. KAPADOKYA HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI (2017E03-3080)

2017 yılı yatırım programına dahil edilen Kapadokya Havalimanı Terminal Binası Yapımı ile Tadilat İşleri işine ilişkin proje çalışmaları tamamlanmış olup 2024 yılı içinde ihalesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında Kapadokya Havalimanına yeni bir iç ve dış hatlar terminal binası ve apron bariyer binası yapımı işleri bulunmaktadır.

11. SAMSUN HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI (2018E03-17457)

2018 yılı yatırım programına dahil edilen Samsun Havalimanı Terminal Binası ve Mütemmim Tesisler işine ilişkin proje çalışmaları tamamlanmış olup 2024 yılı içinde ihalesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; Samsun Çarşamba Havalimanına yeni bir iç hatlar terminal binası, apron, otopark, bağlantı yolları, güç merkezi, ısı merkezi tadilatı ile mevcut terminal binasının dış hatlar olarak düzenlenmesi işleri bulunmaktadır.

12. HAVALİMANLARI MALZEME VE TEÇHİZAT ALIMLARI İLE ENERJİ TEMİNİ, TESİSİ VE MODERNİZASYONU (2018E03-184243)

Genel Müdürlük Merkez birimleri ve Havalimanı/Meydanları ile SSY İstasyonlarına ait terminal ve hizmet binalarında temizlik, bakım, ot mücadeleleri, yangın söndürme, baskül ve çeşitli hizmetlerde kullanılan mekanik, hidrolik, pnomatik, muhtelif malzeme ve teçhizatların temin ve tahsisleri için yıl içerisinde ihaleleri yapılarak, siparişleri verilmiş olup, alımlar gerçekleştirilerek planlandığı şekilde ihtiyaç yerlerine tahsisleri yapılmıştır.

Ayrıca; taşıma sistemleri ve otomatik kapı yapımları, mevcut ve yeni yapılan tesisler için su deposu yapılması, su kuyuları açılması, su isale hattı yapılması, bahçe sulama sistemleri, hidrofor sistemleri yapılması, arıtma sistemleri, su yumuşatma sistemleri yapılması ve mevcutların revizyonu ve her türlü pompa alımları, klima ve havalandırma sistemi alınması ve merkezi hale dönüştürülmesi, mevcut ve yeni yapılan kalorifer sistemlerinin merkezi hale ve doğalgaza dönüşümü, her türlü tesisatın revizyonu, kalorifer kazanı ve brülör alımı, mobil akaryakıt pompa istasyonları ve otomasyon sistemi yapılması, elektrojen grupları, elektrik cihaz-teçhizat ve terminal sistemlerinin temin ve tesisi işlerinin yıl içerisinde muhtelif tarihlerde ihaleleri yapılarak, sözleşmelere bağlanmış, alımlar gerçekleştirilerek talepler karşılanmıştır.

Kayseri Havalimanı Bagaj Taşıma Sistemleri Temin ve Tesisi işinin 31.10.2022 tarihinde, Kayseri Havalimanı Yolcu Köprüleri Temin ve Tesisi işinin 01.11.2022 tarihinde sözleşmeleri imzalanmış olup 2023 yılında söz konusu işler tamamlanarak hizmete verilmiştir.

2023 yılında bu projenin alt detayında yer alan tüm işler için toplam 170.264.628,12 TL harcama yapılmıştır.

13. DİYARBAKIR HAVALİMANI PROTOKOL KAPSAMINDAKİ İŞLER (2018E03-22455)

2018 yılı yatırım programına dahil edilen Diyarbakır Havalimanı Protokol Kapsamındaki İşler kapsamında; Milli Savunma Bakanlığı ile Bakanlığımız arasında imzalanan protokol gereğince Milli Savunma Bakanlığına tahsisli arazinin yaklaşık 334.806 m²'lik kısmının ifraz yapılmak suretiyle Kuruluşumuzca kullanılması karşılığında arazi üzerinde bulunan Hava Kuvvetleri Komutanlığına ait altyapı ve üstyapıların yaptırılması ile Diyarbakır Alitaş mevkiinde yapılacak olan yeni atış sahası bölgesinde ihtiyaç duyulan bina ve tesislerin inşası planlanmaktadır.

14. UÇUŞ KONTROL UÇAKLARI ALIM (2019E03-87173)

Ülkemizdeki havalimanı sayısının, uçuş ve yolcu trafiğinin artışına bağlı olarak Hava seyrüsefer yardımcı sistem ve cihazlarının sayısı, çeşitliliği ve kullanım sıklığı artmıştır. Uçuş emniyetinin sağlanması açısından bu sistemlerin periyodik kontrollerinin hızlı ve etkin şekilde yapılabilmesi için ve mevcut uçuş kontrol uçaklarının da ekonomik ömürlerini tamamlamış olması nedeniyle 3 adet uçuş kontrol uçağı alımı planlanmıştır. 28.12.2021 tarihinde Kuruluşumuz ile TUSAŞ -Türk Havacılık ve Uzay Sanayii Anonim Şirketi arasında 3 adet uçuş kontrol uçağı alımına ilişkin sözleşme imzalanmıştır. Uçak-1, 2023 yılı içerisinde teslim alınmış olup diğer uçakların teslim tarihleri önümüzdeki yıllar olarak belirlenmiştir.

2023 yılında bu proje için 811.724.428,05 TL harcama yapılmıştır.

15. HABERLEŞME SEYRÜSEFER GÖZETİM (CNS) SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU (2019E03-87188)

Mevcut ve yeni hizmete verilecek, seyrüsefer yardımcı cihaz ve sistemlerin uluslararası standartlara ulaştırılması amacıyla geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da ihtiyaç duyulan cihaz, sistem ve teçhizatların temin, tesis ve modernizasyonu yapılmıştır.

Ayrıca, seyrüsefer yardımcı sistemleri montajı, konutpua ve shelter vb.cihazların temini, tesisi ve modernizasyonu, seyrüsefer yardımcı cihazların altyapı inşaatları, hava haberleşme sistemlerinin temin ve modernizasyonları, ölçü cihazları, avadanlık, anten, vb. ihtiyaçların alımları gerçekleştirilmiş olup ihtiyaç yerlerine tahsis edilmiştir.

2023 yılında bu proje kapsamında yer alan işler için toplam 221.920.671,30 TL harcama yapılmıştır.

16. SİİRT HAVALİMANI TERMİNAL BİNASININ YENİLENMESİ (2019E03-87269)

2019 yılı yatırım programına dahil edilen Siirt Havalimanı Terminal Binasının Yenilenmesi işine ilişkin proje çalışmaları tamamlanmış olup 2024 yılı içinde ihalesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; mevcut terminal binasında tadilat ve yenileme işleri ile diğer destek tesislerinde gerekli inşaat işlerinin yapılması planlanmaktadır.

17. HAVALİMANLARI GÜVENLİK SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU (2021E03-184239)

Ülkemizin en büyük giriş-çıkış kapıları konumunda bulunan havalimanlarımızın en son teknolojik cihaz, teçhizat ve sistemlerle donatılmasına, her türlü mal ve can güvenliğinin sağlanmasına, ayrıca ülkemizin prestijinin en üst düzeyde tutulmasına Kuruluşumuzca büyük önem verilmektedir.

Bu nedenle Genel Müdürlüğümüz ve hâlihazırda faal durumda bulunan mevcut havalimanlarımız ile yeni hizmete verilecek havalimanlarımızın ihtiyacı olan X-Ray Cihazları, Mobil X-Ray Cihazları, Patlayıcı İz Dedektörü (ETD), Sıvı Patlayıcı Tespit Cihazı (LEDS), CCTV-CACS-Çevre Güvenlik Sistemleri ile havalimanlarımızdaki güvenlikle ilgili cihaz ve sistemlerin modernizasyonlarıyla ilgili sözleşme ve alımlar yıl içinde gerçekleştirilerek talepler karşılanmıştır.

Bu proje için 2023 yılında 51.693.501,75 TL harcama yapılmıştır.

18. HAVALİMANLARI İŞLETME HİZMETLERİ İÇİN ARAÇ, EKİPMAN VE SİSTEM ALIMLARI (2021E03-184571)

Trafiğe açık mevcut havalimanlarımız ile yeni hizmete verilecek havalimanlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere 4 adet özel aydınlatma arıza müdahale ve bakım aracı, 15 adet follow me aracı, 7 adet traktör, 9 adet vakumlu pist süpürge aracı, 22 adet yangın söndürme aracı modernizasyonu, 5 adet kurtarma aracı, 19 adet yangın söndürme aracı, 14 adet çekerli tip kombine kar mücadele aracı, 6 adet kar püskürtme aracı, 8 adet de-icing sıvı serpme aracı, 2 adet forklift, 5 adet kazıcı-yükleyici, 5 adet araçüstü teleskopik tip yükselebilir platform, 20 adet arazöz aracı, 1 adet uçak kurtarma teçhizatı işleri için geçmiş yıllarda ve yıl içerisinde yapılan ihaleler sonuçlandırılıp sözleşmeye bağlanmıştır. Sözleşmelerini müteakip sipariş verilerek imalat ve modernizasyon çalışmalarına başlanılmıştır. İç piyasadan yapılan alımlar sonuçlandırılarak, planlandığı şekilde ihtiyaç yerlerine tahsisleri yapılmıştır. Yapımı sürdürülen yurtiçi ve yurtdışı alımların ise teslim tarihleri önümüzdeki yıllar olarak belirlenmiştir.

2023 yılında bu proje için 774.234.624,30 TL harcama yapılmıştır.

19. HAVALİMANI VE SEYRÜSEFER YARDIMCI İSTASYONLARINDAKİ ELEKTRİK SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU (2021E03-184687)

Havalimanları ve SSY İstasyonlarındaki Elektrik Sistemlerinin Temin, Tesis ve Modernizasyonu kapsamında; Hatay Havalimanı YG-AG Elektrik Sistemlerinin Revizyonu, Amasya Merzifon Havalimanı Elektrojen Grup Setinin Senkronizasyon ve Yük Kontrol Sistemi Kurulumu, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Enerji Nakil Hattı ve YG-AG Sisteminin Revizyonu, Adıyaman Havalimanı DVOR/DME Sisteminin Elektrik Kuvvetli Akım ve Alt Yapımı, Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi Havalimanı 2 Adet 1600 kVA Elektrojen Gruplarının SCADA sistemi ve Panosunun Revizyonu, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Glidepath İstasyonu ve Localizer İstasyonu Yer Altı Enerji Besleme Kablosu Yenilenmesi, Uşak Havalimanı Trafo Güç Artışı, Uşak Havalimanı Kule Kumanda Sistemi, Sivas Nuri Demirağ Havalimanı Kule Kumanda Sistemi, Muş Sultan Alparslan Havalimanı Kule Kumanda Sistemi Temin ve Kurulumu, Bursa Yenişehir Havalimanına ait Kule Kumanda Sistemi Alımı ve Montajı, Muğla Dalaman Havalimanı PAT Sahaları Elektrik Sistemlerinin Revizyonu işlerinin ödemeleri gerçekleştirilmiştir.

2023 yılında bu proje için 66.152.879,61 TL harcama yapılmıştır.

20. YENİLENEBİLİR ENERJİ SİSTEMLERİ (2022E03-207718)

Proje alt başlıklarında yer alan Sivas Nuri Demirağ Havalimanı GES Elektrik Enerjisi Üretim Sistemi işi kapsamında Sivas Nuri Demirağ Havalimanına 995 kWe gücünde Güneş enerjisi santrali kurulması planlanmakta olup kurulacak tesisin yıllık ortalama 2.000.000 kW/h elektrik üretmesi beklenmektedir. Projenin ihalesi 21.09.2023 tarihinde ihalesi gerçekleştirilerek 02.11.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Projenin 2024 yılı içerisinde tamamlanarak devreye alınması planlanmaktadır.

C) YENİ PROJELER TOPLAMI

a) 2023 Yılında Bitenler

21. MUHTELİF İŞLER (2023E03-191430)

Bu proje yıllık bir proje olup, Genel Müdürlük Merkez ve havalimanları ile yeni hizmete verilecek havalimanlarının Demirbaş Mefruşat ve İmalat Malzemeleri Andakodu Alımı ve Müteferrik İşlerle ilgili talepleri proje-

nin alt birinci kaleminden karşılanarak ihtiyaç yerlerine gönderilmiştir.

İkinci ve üçüncü harcama kaleminden; havalimanları, seyrüsefer istasyonları ve seyrüsefer yardımcı istasyonlarının ihtiyaçlarının karşılanması için yıl içerisindeki talepler doğrultusunda çeşitli malzeme, cihaz, teçhizat, sistem, araç-gereç vb. alımları yapılmıştır.

Beşinci harcama kaleminden ise Ağrı Ahmed-i Hani Havalimanı Radar Binası Tadilatı, Isparta Süleyman Demirel Havalimanı Muhtelif Binaların Güçlendirme ve Onarımı, Isparta Süleyman Demirel Havalimanı Muhtelif Onarım İşleri, Gaziantep Havalimanı Lojman Binalarına Bakım Onarım Yapılması, Gaziantep Havalimanı Lojman Binasına Temel Drenajı Yapılması işlerinin hak-kediş ödemeleri yapılmıştır.

Yıl içerisinde Aniden Zuhur Edecek Doğal Afetler (Deprem, Yangın, Sel, Hortum, Fırtına, vb.) Genel Müdürlük Merkez ve Mevcut Havalimanlarımızda oluşabilecek olumsuzlukların ivedi olarak giderilmesini karşılamak, ayrıca geçmiş yıllarda ihaleleri yapıp sözleşmeleri imzalanıp tamamlanan yatırım programı stoklarımızdan düşen projeler kapsamında yapılan işlerin kesin hesap farklarının ödemeleri de bu projenin yedinci harcama kaleminden yapılmıştır.

2023 yılında bu proje için toplam 97.355.013,49 TL harcama yapılmıştır.

22. BİLGİ TEKNOLOJİLERİ TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU (2023E03-191441)

Bu proje yıllık bir proje olup, proje kapsamında Genel Müdürlük Merkez ve Havalimanlarının Bilgi İşlem ve Sistemleri ile Donanımlarını karşılamak üzere; 2023 yılında temin ve tesisleri planlanan yeterli sayıda bilgisayar, notebook, tablet bilgisayar, yazıcı, tarayıcı, fotokopi makinesi, monitör, sunucu, yedekleme ünitesi, harddisk, güvenlik duvarı, projeksiyon cihazı, pasaport optik okuyucu alımları işi gerçekleştirilmiş olup ihtiyaç yerlerine tahsisleri yapılmıştır.

2023 yılında bu proje için toplam 47.187.187,95 TL harcama yapılmıştır.

b) 2023 Yılından Sonraya Kalanlar

23. GAZİANTEP HAVALİMANI VIP İLE NİZAMİYE BİNASI YAPIMI (2023E03-191608)

2023 yılı yatırım programına dahil edilen Gaziantep Havalimanı VIP ile Nizamiye Binası Yapımı işi-

nin ihalesi 13.07.2023 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 23.08.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Yer teslimi 25.08.2023 tarihinde gerçekleştirilen Gaziantep Havalimanı VIP ile Nizamiye Binası Yapımı işinin planlanan bitiş tarihi 25.02.2025 olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında; yeni bir nizamiye binası yapımı, mevcut VIP binasının yenileme ve genişletme işlerinin yapımı planlanmaktadır.

2023 yılında bu proje için toplam 12.221.165,06 TL harcama yapılmıştır.

24. TOKAT HAVALİMANI KARGO BİNASI YAPIMI (2023E03-209863)

2023 yılı yatırım programına dahil edilen Tokat Havalimanı Kargo Binası Yapımı işine ilişkin proje çalışmaları tamamlanmış olup önümüzdeki yıllarda tahsis edilen ödeneklere bağlı olarak ihalesinin gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Proje kapsamında; Tokat Havalimanına kargo binası yapılması planlanmaktadır.

25. HATAY HAVALİMANI PAT SAHALARI ONARIMI VE GELİŞİMİ (2023E03-228413)

2023 yılı yatırım programına dahil edilen Hatay Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Gelişimi işinin ihalesi 12.10.2023 tarihinde gerçekleştirilmiş olup 13.11.2023 tarihinde sözleşmesi imzalanmıştır. Yer teslimi 21.11.2023 tarihinde gerçekleştirilen edilen Hatay Havalimanı PAT Sahaları Onarımı ve Gelişimi işinin planlanan bitiş tarihi 20.03.2026 olarak belirlenmiştir. Proje kapsamında; PAT sahalarının uygun bir kota getirilerek drenaj sistemi ile birlikte yenilenmesi, ayrıca mevcut binaların güçlendirme ve onarım işlerinin yapımı planlanmaktadır.

2023 yılında bu proje için 797.119.653,92 TL harcama yapılmıştır.

2023 YATIRIM PROGRAMI GERÇEKLEŞMELERİ				(BİN TL)
PROJE NO	PROJE ADI	BAŞLANGIÇ ÖDENEĞİ	REVİZE ÖRNEĞİ	GERÇEKLEŞME
2010E03-1227	HAVA TRAFİK SİSTEMLERİ AR-GE İŞLERİ	49.001.000	129.004.000	118.971.867
2020E03-183931	HAVALİMANLARI PROJE HİZMETLERİ	7.001.000	8.651.000	3.220.593
2019E03-87209	KAYSERİ HV. TERMİNAL BİNASI VE APRON YAPIMI	650.000.000	486.733.000	263.113.656
2020E03-155272	MALATYA HV. YENİ TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	550.000.000	504.880.000	262.724.861
2022E03-207718	YENİLENEBİLİR ENERJİ SİSTEMLERİ	14.800.000	19.800.000	0
2004E03-657	HAVALİMANLARI İTFAİYE VE GARAJ BİNALARI İLE TEKNİK BLOK VE KULE YAPIMI	55.400.000	8.003.000	7.995.679
2005E03-683	HAVALİMANLARININ PAT SAHALARININ YENİLENMESİ	299.600.000	297.242.000	145.863.196
2011E03-1379	HAVALİMANLARI ALTYAPI YAPIM İŞLERİ	119.000.000	119.000.000	64.672.744
2015E03-2287	GÖZETİM, RADAR, ATC VE ATM SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	135.002.000	135.002.000	10.584.094
2015E03-2288	İZMİR HV. DEPREM GÜÇLENDİRMESİ YAPILAMAYAN TESİSLERİN YENİLENMESİ	20.000.000	1.000	0
2017E03-3080	KAPADOKYA HAVALİMANI TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	50.000.000	50.000.000	0
2018E03-17457	SAMSUN HV. TERMİNAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	1.000	1.000	0
2018E03-184243	HAVALİMANLARI MALZEME VE TEÇHİZAT ALIMLARI İLE ENERJİ TEMİNİ, TESİSİ VE MODERNİZASYONU	277.800.000	211.895.000	170.264.628
2018E03-22455	DİYARBAKIR HV. PROTOKOL KAPSAMINDAKİ İŞLER	1.000	1.000	0
2019E03-87173	UÇUŞ KONTROL UÇAKLARI ALIMI	1.033.105.000	943.305.000	811.724.428
2019E03-87188	HABERLEŞME SEYRÜSEFER GÖZETİM (CNS) SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	371.500.000	371.500.000	221.920.671
2019E03-87269	SİİRT HV. TERMİNAL BİNASININ YENİLENMESİ	12.400.000	22.400.000	0
2021E03-184239	HAVALİMANLARI GÜVENLİK SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	129.100.000	89.901.000	51.693.502
2021E03-184571	HAVALİMANLARI İŞLETME HİZMETLERİ İÇİN ARAÇ, EKİPMAN VE SİSTEM ALIMLARI	426.300.000	798.236.000	774.234.624
2021E03-184687	HAVALİMANI VE SEYRÜSEFER YARDIMCI İSTASYONLARINDAKİ ELEKTRİK SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	165.000.000	146.000.000	66.152.880
2023E03-191430	MUHTELİF İŞLER	103.989.000	135.213.000	97.355.013
2023E03-191441	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	48.000.000	48.000.000	47.187.188
2023E03-191608	GAZİANTEP HV. VIP İLE NİZAMİYE BİNASI YAPIMI	10.000.000	12.231.000	12.221.165
2023E03-209863	TOKAT HV. KARGO BİNASI YAPIMI	10.000.000	1.000	0
2023E03-228413	HATAY HV. PAT SAHALARI ONARIMI VE GELİŞİMİ	0	810.000.000	797.119.654
TOPLAM		4.537.000.000	5.347.000.000	3.927.020.444

2024 YATIRIM TABLOSU**(BİN TL)**

PROJE NO	PROJE ADI	YERİ	KARAKTERİSTİĞİ	BASLAMA BİTİŞ TARİHİ	PROJE TUTARI	2023 YILI SONU KÜMÜLATİF HARCAMA	2024 YILI YATIRIMI
DHMI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TOPLAMI (HAVAYOLU ULAŞTIRMASI SEKTÖRÜ)							
A) ETÜD PROJE İŞLERİ TOPLAMI							
2010E03-1227	HAVA TRAFİK SİSTEMLERİ AR-GE İŞLERİ	58 il	Teknolojik Araştırma	2010-2026	1.126.200.000	661.500.000	133.501.000
2020E03-183931	HAVALİMANLARI PROJE HİZMETLERİ	58 il	Etüt-Proje, Müsavirlik	2020-2026	95.500.000	10.800.000	26.001.000
B) DEVAM EDEN PROJELER TOPLAMI							
a) 2024 Yılından Bitenler							
2022E03-207718	YENİLENEBİLİR ENERJİ SİSTEMLERİ	SİVAS	Kurulu Güç (1 MW)	2022-2024	53.000.000	28.000.000	25.000.000
b) 2024 Yılından Sonraya Kalanlar							
2004E03-657	HAVALİMANLARINDA İTFAİYE VE GARAJ BİNALARI İLE TEKNİK BLOK VE KULE YAPIMI	6 il	Altyapı (25.000 m ²) Üstyapı (35.310 m ²)	2004-2026	1.474.000.000	7.400.000	216.300.000
2004E03-657-15015	Kocaeli Cengiz Topel Hv. İtfaiye ve Garaj Binası Yapımı	Kocaeli	Üstyapı (7.560m ²)	2013-2026	222.000.000		24.000.000
2004E03-657-186409	Muğla Dalaman Hv. Teknik Blok ve Kule Yapımı	Muğla	Üstyapı (5.000 m ²)	2022-2026	243.000.000		25.000.000
2004E03-657-191406	Gaziantep Hv. Garaj ve Apron Bariyer Binası	Gaziantep	Üstyapı (3.500 m ²)	2023-2025	102.000.000		69.000.000
2004E03-657-218174	Erzurum Hv. Garaj Binası Yapımı	Erzurum	Üst yapı (5.000 m ²)	2024-2026	132.000.000		13.300.000
2004E03-657-218197	Muğla Dalaman Hv. Garaj Binasının Yenilenmesi	Muğla	Üst yapı (6.000 m ²)	2024-2026	159.000.000		16.000.000
2004E03-657-218240	Konya Hv. İtfaiye Binası ile Müteferik İşler	Konya	Altyapı (25.000 m ²) Üstyapı (5.000 m ²)	2024-2026	390.000.000		39.000.000
2004E03-657-21933	Çanakkale Hv. Garaj Binası ve Müttermim İşler	Çanakkale	Üstyapı (3.250 m ²)	2012-2026	226.000.000	7.400.000	30.000.000
2005E03-683	HAVALİMANLARININ PAT SAHALARININ YENİLENMESİ	9 il	Altyapı (630.000 m ²), Rehabilitasyon (441.500 m ²)	2005-2026	3.590.000.000	150.600.000	886.001.000
2005E03-683-153646	Kars Hv. Pist Onarımı	Kars	Altyapı (160.000 m ²)	2020-2025	1.000.000.000		300.000.000
2005E03-683-153648	Sivas Hv. Pist Onarımı ve CAT II Dönüştürme İşleri	Sivas	Altyapı (250.000 m ²)	2020-2026	590.000.000		1.000
2005E03-683-174822	İzmir Hv. PAT Sahaları Onarımı	İzmir	Rehabilitasyon (230.000 m ²)	2022-2026	532.000.000		60.000.000
2005E03-683-174829	Kastamonu Hv. Apron Genişletme ve CAT II Dönüştürme İşleri	Kastamonu	Altyapı (80.000 m ²)	2022-2024	115.000.000	60.000.000	55.000.000
2005E03-683-191383	Uşak Hv. Pist Onarımı	Uşak	Rehabilitasyon (70.000 m ²)	2023-2026	272.000.000		28.000.000

2005E03-683-191391	Van Hv. PAT Sahaları Yapım ve Onarımı	Van	Altyapı (105.000 m ²) Rehabilitasyon (45.000 m ²)	2023-2025	476.000.000	238.000.000
2005E03-683-191396	Ordu Giresun Hv. PAT Saha Onarım ve Tadilatı	Giresun, Ordu	Altyapı (35.000 m ²), Rehabilitasyon (36.500 m ²)	2023-2025	355.000.000	180.000.000
2005E03-683-218254	Erzurum Hv. PAT Sahaları Onarımı ve Tadilatı	Erzurum	Rehabilitasyon (60.000 m ²)	2024-2026	250.000.000	25.000.000
2011E03-1379	HAVALİMANLARI ALTYAPI YAPIM İŞLERİ	58 il	Bakım Onarım, Rehabilitasyon (250.000 m ² , 14,50 km)	2011-2026	692.000.000	238.000.000
2015E03-2287	GÖZETİM, RADAR, ATC VE ATM SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	58 il	Makine- Teçhizat	2015-2026	1.735.000.000	510.000.000
2015E03-2288	İZMİR HV. DEPREM GÜÇLENDİRME İŞLERİ	İZMİR	Üstyapı (16.030 m ²)	2015-2025	246.000.000	25.000.000
2017E03-3080	KAPADOKYA HAVALİMANI TERMINAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	NEVŞEHİR	Altyapı (50.000 m ²) Üstyapı (10.000 m ²)	2017 -2026	723.000.000	80.000.000
2018E03-17457	SAMSUN HV. TERMINAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	SAMSUN	Apron (20.000 m ²) Terminal Binası (25.000 m ²)	2018-2026	836.000.000	1.000
2018E03-184243	HAVALİMANLARI MALZEME VE TECHİZAT ALIMLARI İLE ENERJİ TEMİNİ, TESİSİ VE MODERNİZASYONU	58 il	Makine- Teçhizat	2018-2026	518.000.000	280.000.000
2018E03-22455	DIYARBAKIR HV. PROTOKOL KAPSAMINDAKİ İŞLER	DIYARBAKIR	Çevre Tel Örgüsü (29.200 m) Mütemmim Tesisler (98.000 m ²) Üstyapı (1.500 m ²)	2018-2026	96.000.000	1.000
2019E03-87188	HABERLEŞME SEYRÜSEFER GÖZETİM (CNS) SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	58 il	Havayolu Altyapısı, Makine- Teçhizat"	2019-2026	2.123.000.000	516.000.000
2019E03-87269	SIIRT HV. TERMINAL BİNASININ YENİLENMESİ	SIIRT	Üstyapı (3.700 m ²)	2019-2025	325.000.000	50.000.000
2020E03-155272	MALATYA HV. YENİ TERMINAL BİNASI VE MÜTEMMİM TESİSLER YAPIMI	MALATYA	Altyapı (100.000 m ²) Üstyapı (32.000 m ²)	2020-2025	1.600.000.000	810.000.000
2021E03-184239	"HAVALİMANLARI GÜVENLİK SİSTEMLERİNİN TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU"	58 il	HGCTT (170 adet)	2021-2026	410.700.000	85.252.000
2021E03-184571	HAVALİMANLARI İŞLETME HİZMETLERİ İÇİN ARAÇ, EKİPMAN VE SİSTEM ALIMLARI	58 il	Diğer Tasitlar (241 adet), Makine Teçhizat	2021-2026	2.537.800.000	747.802.000
2023E03-191608	GAZİANTEP HV. VIP İLE NİZAMİYE BİNASI YAPIMI	GAZİANTEP	Üstyapı (1.000 m ²)	2023-2025	103.000.000	43.000.000
2023E03-209863	TOKAT HV. KARGO BİNASI YAPIMI	TOKAT	Üstyapı (3.550 m ²)	2023-2026	118.000.000	1.000
2023E03-228413	HATAY HV. PAT SAHALARI ONARIMI	HATAY	Altyapı (2.000.000 m ²)	2023-2026	11.900.000.000	4.000.000.000
2023E03-230027	ENERJİ NAKİL HATTI VE YG-AG DAĞITIM SİSTEMLERİNİN REVİZYONU	58 il	Makine Teçhizat	2023-2026	954.250.000	575.500.000
2023E03-230047	PAT SAHALARI ÖZEL AYDINLATMA SİSTEMLERİ	58 il	Makine Teçhizat	2023-2026	670.000.000	451.000.000
C) YENİ PROJELER TOPLAMI						
a) 2024 Yılında Bitenler						
2024E03-218115	MUHTELİF İŞLER	58 il	HGCTT, İnşaat Bakım Onarımı, Kesin Hesap, Makine- Teçhizat, T-15 (4 adet), Tefrişat	2024-2024	251.640.000	251.640.000
2024E03-218198	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ TEMİN, TESİS VE MODERNİZASYONU	58 il	BIT	2024-2024	50.000.000	50.000.000

KAMU-ÖZEL SEKTÖR (KÖİ) İŞBİRLİĞİ PROJELERİ

Günümüzde Türkiye’de KÖİ sözleşmelerinin tutarları itibarıyla sektörel dağılımına bakıldığında en büyük payı havalimanı projeleri almaktadır. Türkiye’de havalimanı tesislerinin işletmeciliğine yönelik uygulanan KÖİ projeleri, bu tesislerin kapasitelerinin havacılık sektörünün büyümesine paralel olarak artırılabilmesine im-

kân tanımıştır. Ayrıca KÖİ uygulamalarıyla havalimanı tesislerine ileri teknoloji ürünleri kazandırılmıştır. Özel sektörün getirdiği dinamizm ile beraber işletmecilikte etkinlik ve esneklik artmış, havalimanlarının ticari potansiyeli açığa çıkmıştır.

Havalimanı İşletmeciliğinde Kamu-Özel Sektör İşbirliği (KÖİ)

- » Kuruluşumuzca 2023 yılsonu itibarıyla ülkemiz havacılık sektöründe gerçekleştirilen Kamu-Özel Sektör İşbirliği projesi sayısı 20 adet olarak gerçekleşmiştir.
- » Bu projelerin 10 adedi 3996 sayılı Kanun kapsamındaki Yap-İşlet-Devret modeli projeler olup, 10 adedi ise mevcut tesislerin işletme haklarının devrine yönelik 5335 sayılı Kanun kapsamındaki Kirala-İşlet-Devret modeli projelerdir.
- » Yap-İşlet-Devret modeli ile inşa edilen terminal ve havalimanları kamu kaynağı kullanılmadan gerçekleştirilen yatırımlardır.
- » KÖİ Projeleri ile havacılıkta gerçekleştirilen toplam yatırım tutarı fiili olarak 10,25 Milyar Euro olup, yatırım dönemi devam eden Çukurova Havalimanı Üstyapı Tesisleri, Antalya Havalimanının kapasite artırımına yönelik ilave yatırımlar, Esenboğa Havalimanının kapasite artırımına yönelik ilave yatırımlar ve İstanbul Havalimanının tüm etaplarının tamamlanması ile birlikte bu tutar yaklaşık 13,83 Milyar Euro’ya yükselecektir.

- » Genel Müdürlüğümüzce gerçekleştirilen YİD Projelerinde verilen yolcu garantileri nedeniyle 2023 yılsonu itibarıyla özel sektör tarafından Kuruluşumuza 544,8 Milyon Euro ödeme gerçekleşmiş olup garanti altı gerçekleştirmeler nedeniyle özel sektöre 199,7 Milyon Euro ödeme yapılmıştır.
- » 5335 Sayılı Kanun’un 33. Maddesi çerçevesinde Kuruluşumuz tarafından gerçekleştirilen 10 adet Kirala-İşlet-Devret (KİD) Projeleri ile Yap-İşlet-Devret (YİD) Modeli ile gerçekleştirilen İstanbul Havalimanı ve Çukurova Havalimanı Projesinin kira bedeli ile birlikte KDV hariç toplamda 36,6 Milyar Euro gelir elde edilecek olup 2023 yıl sonu itibarıyla yaklaşık 7,8 Milyar Euro kira ve tesis kullanım bedeli tahsil edilmiştir.

YAP-İŞLET-DEVRET (YİD) PROJELERİ

	PROJE ADI	YATIRIM/KİRA BEDELİ (İŞ ARTIŞI DAHİL)	İŞLETME SÜRESİ (İLAVE SÜRE DAHİL)	İŞLETME SÜRESİ BİTİŞ TARİHİ
YİD PROJELERİ	Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminal Binası	75.902.000 \$	9 yıl 45 gün	13.09.2007
	Antalya Havalimanı II. Dış Hatlar Terminal Binası	85.386.000 \$	3 yıl 5 ay 26 gün	22.09.2009
	İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası ve Katlı Otopark	397.793.500 \$	4 yıl 10 ay 15 gün	02.07.2005
	Muğla Dalaman Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası	91.997.688 \$	8 yıl 2 ay 17 gün	28.04.2015
	İzmir Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar Terminali	138.886.782 €	7 yıl 4 ay 26 gün	10.01.2015
	Ankara Esenboğa Havalimanı İç/Dış Hatlar Terminal Binası	188.702.557 €	17 yıl 8 ay	24.05.2025
	Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası	88.643.000 €	3 yıl 9 ay 66 gün	22.10.2015
	Zafer Havalimanı	50.000.000 €	29 yıl 11 ay	21.03.2044
	İstanbul Havalimanı	10.247.000.000 € (YATIRIM BEDELİ) 22.152.000.000 € + KDV (KİRA BEDELİ)	27 Yıl 7 Ay 21 gün	27.11.2046
	Çukurova Havalimanı	244.514.852,96 € (YATIRIM BEDELİ) 297.100.000 € + KDV (KİRA BEDELİ)	25 Yıl*	

* Çukurova Havalimanı işletme süresine ilişkin açıklama ‘Yap İşlet Devret’ projeleri başlığı altında 10’uncu maddede yer almaktadır.

Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması Hakkındaki 3996 sayılı Kanun ve Bu Kanunun Uygulama Usul ve Esaslarını Belirleyen 2011/1807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Kuruluşumuz tarafından YİD Projesi kapsamında 10 önemli terminal projesi; görsel mimari zenginlik, işlevsellik, son sistem teknoloji ve işletme kolaylığı fonksiyonlarıyla donanımlı olarak Hava Ulaştırma Sektörüne kazandırılmıştır.

Bu projeler;

1. Antalya Havalimanı I.Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 07.12.1993 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 5 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Antalya Havalimanı I. Dış Hatlar Terminali 01.04.1998 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletim süresi 13.09.2007 tarihinde sona ermiştir.

2. İstanbul Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 16.05.1997 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 14 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Atatürk Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası 10.01.2000 yılında hizmete girmiş, mevcut kapasiteyi 20 milyon yolcuya çıkaran ilave tesis ise 22.05.2004 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletim süresi 02.07.2005 tarihinde sona ermiştir.

3. Antalya Havalimanı II.Dış Hatlar Terminali

Artan uçak trafiğine gerekli hizmetlerin verilmesini sağlamak amacıyla YİD modeli ile 04.11.2003 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 5 Milyon Yolcu/Yıl Kapasiteli Antalya Havalimanı II. Dış Hatlar Terminal Binası 07.04.2005 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletim süresi 22.09.2009 tarihinde sona ermiştir.

4. Muğla Dalaman Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 02.12.2003 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 5 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Dalaman Havalimanı Yeni Dış Hatlar Terminal Binası 01.07.2006 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletim süresi 28.04.2015 tarihinde sona ermiştir.

5. Ankara Esenboğa Havalimanı İç Hatlar Ve Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 12.04.2004 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 20 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Esenboğa Havalimanı İç-Dış Hatlar Terminali 24 ay gibi kısa bir sürede yapımı tamamlanarak 16.10.2006 tarihinde hizmete verilmiştir.

TAV Esenboğa Yatırım, Yapım ve İşletme A.Ş. tarafından işletilen Havalimanının 24.05.2025 tarihinde işletme süresi sona erecektir.

6. İzmir Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 16.08.2004 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 5 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar Terminali 13.09.2006 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletme süresi 10.01.2015 tarihinde sona ermiştir.

7. Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminali

YİD Modeli ile 02.08.2006 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 5 Milyon Yolcu /Yıl kapasiteli Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binası 16.05.2012 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu Terminalin işletme süresi 22.10.2015 tarihinde sona ermiştir.

8. Zafer Havalimanı

YİD Modeli ile 28.07.2010 tarihinde ihalesi gerçekleştirilen 2 Milyon Yolcu/Yıl kapasiteli Zafer Havalimanının IC ICTAŞ Zafer Uluslararası Havalimanı Yatırım ve İşletme A.Ş.'ce yapımı tamamlanarak 24.11.2012 tarihinde hizmete verilmiştir. Görevli Şirket tarafından işletilen Havalimanının işletme süresi 29 yıl 11 ay olup, 21.03.2044 tarihinde işletme süresi sona erecektir.

9. İstanbul Havalimanı

YİD modeli ile söz konusu projenin uluslararası ihalesine çıkılabilmesini teminen 3996 sayılı Kanunun 4.Madde hükmü ve 2011/1807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı çerçevesinde, 03.05.2013 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiştir. Açık artırma şeklinde yapılan ihale sonucunda; İstanbul Havalimanının Yap-İşlet-Devret modeli ile toplam 10.247.000.000.- € Euro yatırım bedeliyle 25 yıllık işletme süresi karşılığında en yüksek kira bedelini (22.152.000.000.-Euro+KDV) teklif eden Limak İnş. San. ve Tic. A.Ş./Kolin İnş. Tur. San. ve Tic. A.Ş./Cengiz İnş. San. ve Tic. A.Ş./Mapa İnş. ve Tic. A.Ş./Kalyon İnş. San. ve Tic. A.Ş. Ortak Girişiminin görevlendirilmesi hususunda alınan "Görevlendirme Kararının" onayını müteakip Görevli Şirketçe kurulan yeni şirket "İGA Havalimanı İşletmesi Anonim Şirketi" ile İdaremiz arasında 19.11.2013 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanmış olup toplam 4 etapta gerçekleştirilecek olan projenin 01.05.2015 tarihinde yer teslimi yapılarak inşaatına başlanmıştır.

Söz konusu Havalimanının I. Etapı iki fazdan oluşmaktadır. Yer tesliminden itibaren 42 ay süren 1. Fazda 2 adet pist, yıllık 90 milyon yolcu kapasiteli terminal ile

16 ay sürecek olan 2. Fazda 1 adet pist bulunmaktadır.

İstanbul Havalimanı'nın I. Etap 1. Fazının 29.10.2018 tarihinde açılış töreni gerçekleştirilmiş olmakla birlikte söz konusu etabın tam kapasite ile işletmeye geçiş tarihi 07.04.2019'dur. Bahse konu Havalimanının gelişimine büyük katkı sunacak 3. pist, hava trafik kontrol kulesi, devlet konuk evi ve cami açılışı 14 Haziran 2020 tarihinde gerçekleşmiştir. Söz konusu I. Etapın (1.Faz+2.Faz) kesin kabulü 02.11.2021 tarihinde onaylanmıştır. Anılan Havalimanına ilişkin II. Etap Faz 2A'nın yer teslimi 03.08.2023 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Kuruluşumuz ile Görevli Şirket arasında imzalanan Muhtabakat Metnine göre ilave edilen süre ile birlikte işletme süresi bitiş tarihi 27.11.2046'dır.

Havalimanının tüm etapları tamamlandığında;

- Toplamda yaklaşık 2 milyon m² kapalı alanlı yıllık yolcu kapasitesi 150-200 milyon olan, yolcu köprü-lü ve aralarındaki ulaşım raylı sistem bağlantısı ile sağlanacak olan terminal binaları,
- 6 adet pist,
- Paralel taksiyolları,
- Yaklaşık 6,5 milyon m² büyüklüğünde apron,
- VIP Binası,
- Kargo ve genel havacılık terminalleri,
- Devlet konukevi,
- Yeterli kapasiteye sahip açık ve kapalı otoparklar,
- Teknik blok ve kuleler,
- İtfaiye, garaj binaları, kuvvet santralleri, arıtma ve çöp toplama tesisleri gibi tüm havalimanı destek binaları,
- Hastane, otel, ibadethaneler, müze, konferans ve sergi salonları vb. sosyal tesisler yapılacaktır.

PROJE ÖZELLİKLERİ

İstanbul Havalimanının Alanı: 7.594 Hektar

- Atlanta Havalimanının 4 katı
- İstanbul Atatürk Havalimanının 6,5 katı
- Pekin Havalimanının 3,5 katı
- Londra Heathrow Havalimanının 6 katı büyüklüğündedir.
- İstanbul Havalimanı Terminal Binası (1.370.000 m²) Empire State Binasının kapalı alanının 5 katıdır.
- Etap Toplam inşaat alanı (3,5 milyon m²) Mona-ko'nun toplam alanının 1.7 katıdır.
- Terminal Binası inşaatında kullanılan beton miktarı (1,2 milyon m³) Empire State Binasının hacminin 1,4 katıdır.
- Terminal Binası inşaatında kullanılan demir donatı miktarı (180.000 ton) Eyfel kulesinin Metal Yapı-

sında kullanılan demirin 24 katıdır.

- Terminal Binasının çatı alanının büyüklüğü (450.000 m²) Roma Colleseum'un alanının 23 katıdır.
- İnşaat sırasındaki ortalama günlük toprak hareketi (1,4 milyon m³/gün) 2 günde, bir Mısır Piramidinin hacmi kadardır.
- İstanbul Havalimanı Otoparkı (40.000 Araç kapasitesi) Avrupa'nın en büyük havalimanı otoparkıdır.
- Yapılacak Hava Trafik Kontrol Kulesi (95 metre) ABD New York'ta bulunan Özgürlük Heykelinden (93 metre) daha yüksektir.

10. Çukurova Havalimanı Üstyapı Tesislerinin Yapı-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yaptırılması, Havalimanının İşletilmesi ve Devri

Çukurova Havalimanının üstyapı inşaatının Yap-İşlet-Devret modeli kapsamında gerçekleştirilmesine ilişkin 28.08.2020 tarih ve 2887 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Kuruluşumuz yetkilendirilmiştir.

Söz konusu Karar kapsamında başlatılan ihale hazırlık çalışmaları tamamlanarak 23.09.2020 tarihinde ihale ilanına çıkmış olup ihale tespit edildiği üzere 20.11.2020 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bahse konu ihaleye 6 Şirket teklif vermiştir. Bu Şirketlerle yapılan pazarlık neticesinde 155.000.000 Euro yatırım yapmak ve 25 yıl işletme süresi karşılığı olarak 297.100.000 Euro+KDV Kira Bedelini teklif eden Favori İşletmecilik A.Ş./Yako Tekstil Sanayi Ve Dış Ticaret A.Ş. ortak girişimi en yüksek teklifi vererek ihaleyi kazanmıştır. İhaleyi kazanan istekli tarafından kurulan yeni şirket Favori Çukurova Havalimanı İşletmeciliği A.Ş. ile İdaremiz arasında 23.12.2020 tarihinde Uygulama Sözleşmesi imzalanmıştır. Söz konusu proje 3 etapta gerçekleştirilecek olup 08.01.2021 tarihinde yer teslimi yapılarak 30 aylık yatırım dönemi başlamıştır.

Kuruluşumuzca bahse konu projenin 155.000.000 Euro olan toplam sabit yatırım tutarı 196.815.876 Euro olarak, ve akabinde de 196.815.876 Euro olan toplam sabit yatırım tutarı 244.514.852,96 Euro olarak güncellenmiştir.

Görevli Şirketin 30 aylık yatırım süresi kapsamında I. Etap ve II. Etap Yatırımları ile III. Etap'a Ait Otopark Yatırımlarının tamamlanma tarihi olan 07.07.2023 tarihinden işin tamamlanıp geçici kabulünün yapılacağı tarihe kadar geçecek sürenin 25 yıllık işletme süresinden düşülmesi kararlaştırılmıştır.

KİRALA/İŞLET DEVRET (KİD) PROJELERİ

“Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair” 5335 sayılı Kanun; 27.04.2005 Tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve bu Kanunun 33. Maddesi kapsamında; Kuruluşumuzun işletiminde bulunan havalimanları ile işletme dönemlerinin sonundan itibaren Yap-İşlet-Devret modeli

çerçevesinde yaptırılarak işletimi özel sektöre verilen terminallerin ve/veya işletme hakkının verilmesi yönüyle ile ihale yoluyla özel hukuk tüzel kişilerine 49 yılı geçmemek üzere ihale edilmek suretiyle devri konusunda Kuruluşumuz yetkilendirilmiştir.

PROJE ADI	YATIRIM/KİRA BEDELİ (İŞ ARTIŞI DAHİL)	İŞLETME SÜRESİ (İLAVE SÜRE DAHİL)	İŞLETME SÜRESİ BİTİŞ TARİHİ
İstanbul Atatürk Havalimanı İç/Dış Hatlar Terminal Binası Katlı Otopark Ve Genel Havacılık Terminali	2.543.000.000 \$ + KDV	15,5 yıl	07.04.2019
Antalya Havalimanı I. Ve II. Etap Dış Hatlar Terminaleri, Cıp Ve İç Hatlar Terminali İle Müteimmimleri	2.242.241.216 € + KDV	I. Etap 19 yıl 3 ay 17 gün II. Etap 17 yıl 3 ay 8 gün	31.12.2026
Zonguldak Çaycuma Havalimanı	Cirosunun %01,06 kira bedeli + 32.291 \$ tesis kullanım bedeli	27 YIL	20.08.2034
Gazipaşa Alanya Havalimanı	Net karının %65'i kira bedeli + 50.000 \$ tesis kullanım bedeli	27 YIL	13.07.2036
İzmir Adnan Menderes Havalimanı Ve Mevcut Dış Hatlar Terminali, Cıp, İç Hatlar Terminali Ve Müteimmimleri	668.064.936 € + KDV	İç Hatlar: 22 yıl 11 ay 29 gün Dış Hatlar: 19 yıl 11 ay 21 gün	31.12.2034
Aydın Çıldır Havalimanı	Dönem net karının %7'si kira bedeli + 20.000 € tesis kullanım bedeli	20 YIL	20.07.2032
Milas/Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, Cıp/Genel Havacılık Terminali İle İç Hatlar Terminali Ve Müteimmimleri	783.769.996 € + KDV	İç Hatlar: 23 yıl 5 ay 16 gün Dış Hatlar: 22 yıl 2 ay 3 gün	31.12.2037
Muğla Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali Ve Müteimmimleri	707.577.134 € + KDV	İç Hatlar: 28 yıl 4 ay 30 gün Dış Hatlar: 27 yıl 8 ay 3 gün	31.12.2042
Antalya Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, Genel Havacılık, Cıp Terminaleri Ve Müteimmimleri	765.252.109 € (YATIRIM BEDELİ) 7.250.000.000 € + KDV (KİRA BEDELİ)	25 YIL	
Ankara Esenboğa Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, Cıp, Genel Havacılık Terminaleri Ve Müteimmimleri	297.546.078,33 € (YATIRIM BEDELİ) 475.000.000 € + KDV (KİRA BEDELİ)	25 YIL	

1. İstanbul Atatürk Havalimanı İç-Dış Hatlar Terminal Binası, Katlı Otopark Ve Genel Havacılık Terminali

Yap-İşlet-Devret Modeli kapsamında gerçekleştirilen projelerin, işletme sürelerinin bitimini müteakip; 21.04.2005 tarih ve 5335 sayılı Kanunun 33. Maddesinin Kuruluşumuza verdiği yetkiye istinaden 10.06.2005

tarihinde gerçekleştirilen ihale sonucunda 03.07.2005 tarihi itibarıyla “Atatürk Havalimanı İç-Dış Hatlar Terminal Binası Katlı Otopark ve Genel Havacılık Terminali” olarak TAV İstanbul Terminal İşletmeciliği A.Ş.’ye 15,5 yıl süre ile KDV dahil 3.000.740.000 Dolar karşılığında işletme hakkı devredilmiştir. 45 Milyon yolcu/yıl

kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminal Binasının işletim süresi İstanbul Havalimanının I. Etap I. Fazının 07.04.2019 tarihinde tam kapasite ile faaliyete geçmesi ile birlikte ticari uçuşlara kapatılmış olup bu nedenle Atatürk Havalimanına ait Kira Sözleşmesi bu tarihten geçerli olmak üzere sonlandırılmıştır. Bugüne kadar İdaremise Kira Bedeli olarak toplam KDV hariç 2.263.406.885 Dolar ödeme gerçekleştirilmiştir.

2. Zonguldak/Çaycuma Havalimanı

Zonguldak/Çaycuma Havalimanı İşletme Hakkının Devri ihalesi; 15.09.2006 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, ihaleyi “Zonguldak Özel Sivil Havacılık Sanayi ve Ticaret A.Ş.” kazanmıştır. Söz konusu Havalimanı 20.08.2007 tarihinde hizmete girmiş olup Kiracı Şirket, 27 yıllık süre dahilinde her işletme yılı için 32.291 Dolar + KDV yıllık sabit ödemenin yanı sıra ilgili şirketin elde edeceği brüt satışların ihalede ciro paylaşım oranı olarak belirlenen %01,06 (binde bir nokta sıfır altı) + KDV’yi İdareye ödeyecektir. Söz konusu Havalimanının toplam yolcu kapasitesi 500.000 yolcu/yıl olup işletim süresi 20.08.2034 tarihinde sona erecektir.

3. Gazipaşa/Alanya Havalimanı

Gazipaşa Alanya Havalimanının ihalesi 31.08.2007 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, ihaleyi “TAV Gazipaşa Yatırım, Yapım ve İşletme A.Ş.” kazanmıştır. Anılan Havalimanı işletme hakları; 27 yıllığına 50.000 Dolar + KDV tesis kullanım tutarının yanı sıra, her işletme yılı için dönem net karından %65 (yüzde altmış beş) pay alınması koşuluyla devredilmiştir. 1.500.000 yolcu/yıl kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminal Binası 13.07.2009 tarihinde hizmete verilmiş olup 13.07.2036 tarihinde işletme süresi sona erecektir. Söz konusu Havalimanı için, TAV Gazipaşa Alanya Havalimanı İşletmeciliği A.Ş. tarafından Pist ve Apronun Genişletilmesi ile Terminal Binasının Büyütülmesi ile ilgili olarak kamu kaynağı kullanılmadan bu yatırımlar için 56.539.350.-Euro’luk bir harcama yapılmıştır.

4. Antalya Havalimanı I. Ve II.Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP, İç Hatlar Terminali ile Müteimmimleri

Antalya Havalimanı I. ve II.Etap Dış Hatlar Terminalleri, CIP, İç Hatlar Terminali ile Müteimmimlerinin 12.04.2007 tarihinde ihalesi gerçekleştirilmiştir. I. Dış Hatlar Terminal Binası ve İç Hatların işletme hakları devir süresi 14.09.2007 tarihinde başlamış olup, II. Dış Hatlar Terminal Binasının işletmeye başlama tarihi 23.09.2009’dur. Fraport-IC İçtaş Antalya Havalimanı Terminal Yatırım ve İşletmeciliği A.Ş. tarafından KDV hariç 2.010.000.000 Euro bedel ile işletilecek olan Ha-

valimanı İç ve Dış Hatlar Terminal Binalarının toplam yolcu kapasitesi 35 milyon yolcu/yıl olup Terminallerin işletme süresi 31.12.2026 tarihinde sona erecektir. Sözleşme çerçevesinde İdaremisle Kiracı Şirket arasında 21.01.2009 tarihinde imzalanan Ek Mukavele uyarınca Yeni Bir İç Hatlar Terminal Binasının yapımı tamamlanarak 100 Milyon Euro tutarındaki bu yatırım kamu kaynağı kullanılmadan, ilave ek bir işletme süresi ve herhangi bir bedel ödenmeden Kiracı Şirket tarafından gerçekleştirilerek 17.04.2010 tarihinde hizmete verilmiştir. Diğer taraftan; Antalya Havalimanı yolcu terminallerini işletmekte olan Fraport-IC İçtaş Havalimanı Terminal Yatırım ve İşletmeciliği A.Ş.’nin IC İçtaş İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.’ye ait Şirket hisselerinin %49’unun TAV Havalimanları Holding A.Ş.’ye devrinin tamamlanarak Şirketin yeni unvanı 21.06.2018 tarihinden itibaren “FRAPORT TAV Antalya Terminal İşletmeciliği A.Ş.” olarak tescil edilmiştir. 2021 yılında İdaremisle Kiracı Şirket arasında imzalanan Ek Protokole göre ilave edilen iki yıl işletme süresi karşılığında Kiracı Şirketin ödemekle yükümlü olduğu toplam kira bedeli KDV hariç 2.242.241.216 Euro seviyesine ulaşmıştır.

5. İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali Ve Müteimmimleri

İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP, İç Hatlar Terminali ve Müteimmimleri ihalesi 17.11.2011 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, ihaleyi en yüksek kira bedeli olan KDV hariç 610.000.000 Euro teklif eden TAV Havalimanları Holding A.Ş. kazanmıştır. Sözleşme gereği kazanan firma tarafından kurulan yeni şirket “TAV Ege Terminal Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş.” ile İdaremis arasında 16.12.2011 tarihinde İşletme Hakkı Devri Sözleşmesi imzalanmış, bilahare 24.07.2013 tarihinden geçerli olmak üzere İmtiyaz Sözleşmesi imzalanarak mevcut Sözleşme iptal edilmiştir. Tesisin işletilmek üzere devri 02.01.2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Sözleşme gereği bila bedel Şirket tarafından üstlenilen Yeni İç Hatlar Terminalinin yapımı 1 yıl 9 ay gibi kısa zamanda tamamlanarak 23.03.2014 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu yatırım için Kiracı Şirket tarafından 287.987.670.-Euro’luk bir harcama yapılmıştır. Diğer taraftan Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde TAV İzmir Terminal İşletmeciliği A.Ş. tarafından inşa edilerek, işletilen Adnan Menderes Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binasının işletme süresi sona ermiş olup, İşletme Hakkı Devri Kapsamında 10.01.2015 tarihinde Tav Ege Terminal Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş.’ye devir-teslimi gerçekleştirilmiştir. 30 milyon yol-

cu/yıl kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminallerinin işletme süresi bitim tarihi 31.12.2034'tür. 2021 yılında İdaremiz ile Kiracı Şirket arasında imzalanan Ek Protokole göre ilave edilen iki yıl işletme süresi karşılığında Kiracı Şirketin ödemekle yükümlü olduğu toplam kira bedeli KDV hariç 668.064.936 Euro seviyesine ulaşmıştır.

6. Aydın-Çıldır Havalimanı

Aydın-Çıldır Havalimanının mevcut sınırları dahilinde; sivil havacılığa yönelik sportif havacılık eğitimi ve mevcut piste uygun uçaklarla operasyonlar düzenlenerek işletme hakkı devrine ilişkin ihalesi 09.04.2012 tarihinde gerçekleştirilmiş olup, her kira (işletme) yılı için, elde edilecek net dönem karının %7'sini (yüzde yedi) teklif eden Türk Hava Yolları A.O. ihaleyi kazanmıştır. Ayrıca, Kiracı Şirket tarafından kira tutarı dışında 20.000 Euro tesis kullanım bedeli de her yıl İdareye ödenecektir. Kira Sözleşmesi gereği ihaleyi kazanan Şirket tarafından kurulan yeni Şirket THY Aydın Çıldır Havalimanı İşletme A.Ş. ile Kuruluşumuz arasında 26.06.2012 tarihinde Kira Sözleşmesi imzalanmıştır. Anılan Havalimanının 20.07.2012 tarihinde devir- teslimi gerçekleştirilmiş olup, 20 yıl işletildikten sonra 20.07.2032 tarihinde Kuruluşumuza devri gerçekleştirilecektir. Söz konusu Havalimanında pilotaj eğitimi verilmek amacıyla Kiracı Şirket tarafından çeşitli yatırımlar da gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda 9.741.205 Dolar'lık bir yatırım yapılmıştır. Diğer taraftan anılan şirket tarafından unvanları "Türk Hava Yolları Uçuş Eğitim ve Havalimanı İşletme A.Ş." olarak değiştirilmiştir.

7. Muğla Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, İç Hatlar Terminali Ve Müteimmimleri

Dalaman Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali ile Genel Müdürlükçe işletilmekte olan İç Hatlar Terminali ve Müteimmimlerinin işletme hakkının devri ihalesi 07.03.2014 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihalede, Kuruluşumuz lehine en yüksek imtiyaz bedelini; YDA İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. KDV hariç 705.000.000 Euro ile vermiştir. Sözleşme gereği yeni kurulan şirket YDA Havalimanı Yatırım ve İşletme A.Ş. ile Kuruluşumuz arasında 22.07.2014 tarihinde İmtiyaz Sözleşmesi imzalanmış bilahare 01.08.2014 tarihinde devir-teslimi gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde ATM Havalimanı Yapım ve İşletme A.Ş. tarafından inşa edilerek, işletilen Dalaman Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binasının işletme süresi sona ermiş olup, işletme hakkı devri kapsamında 28.04.2015 tarihinde YDA Havalimanı Yatırım ve İşletme A.Ş.'ye devir-teslimi gerçekleştirilmiştir. İmtiyaz Sözleşmesi gereği

bila bedel Kiracı Şirket tarafından üstlenilen Yeni Dış Hatlar Terminalinin yapımı tamamlanarak 05.07.2018 tarihinde hizmete verilmiştir. Söz konusu terminalin kesin kabulü 10.06.2019 tarihinde onaylanmıştır. Eski dış hatlar terminalinin iç hatlar olarak tadil edilmesi işi ise 26.04.2019 tarihinde tamamlanarak 10.06.2019 tarihinde geçici kabulü onaylanmıştır. Kiracı Şirket tarafından kesin kabul sonrası netleşen yatırım bedeli 180.188.413,36.- Euro'dur. Anılan Havalimanı İç ve Dış Hatlar Terminallerinin işletme süresi bitim tarihi, 2021 yılında İdaremiz ile Kiracı Şirket arasında imzalanan Ek Protokole göre ilave edilen iki yıl süre ile birlikte 31.12.2042'dir. Kiracı Şirketin ödemekle yükümlü olduğu toplam kira bedeli KDV hariç 707.577.134 Euro'dur.

8. Milas-Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havacılık Terminali İle İç Hatlar Terminali İle Müteimmimleri

Milas-Bodrum Havalimanı Mevcut Dış Hatlar Terminali ile Genel Müdürlükçe işletilmekte olan iç hatlar terminali ve müteimmimlerinin işletme hakkının devri ihalesi 21.03.2014 tarihinde açık arttırma olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ihaleyi, TAV Havalimanları Holding A.Ş. KDV hariç 717.000.000 Euro kira bedeliyle kazanmıştır. Kazanan Şirket tarafından İmtiyaz Sözleşmesi gereği kurulan yeni Şirket "TAV Milas Bodrum Terminal İşletmeciliği A.Ş." ile Kuruluşumuz arasında 11.07.2014 tarihinde İmtiyaz Sözleşmesi imzalanmış olup, 15.07.2014 tarihinde devir-teslimi gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan Yap-İşlet-Devret modeli çerçevesinde "Mondial Milas-Bodrum Havalimanı Uluslararası Terminal İşletmeciliği ve Yatırım A.Ş." tarafından inşa edilerek, işletilen Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminal Binasının işletme süresi sona ermiş olup, işletme hakkı devri kapsamında 22.10.2015 tarihinde "TAV Milas Bodrum Terminal İşletmeciliği A.Ş."ye devir-teslimi gerçekleştirilmiştir. 7.600.000 yolcu/yıl kapasiteli İç ve Dış Hatlar Terminallerinin işletme süresi bitim tarihi 31.12.2037'dir. Milas-Bodrum Havalimanı Dış Hatlar Terminali, CIP/Genel Havacılık Terminali, İç Hatlar Terminali ve Müteimmimlerinin İşletme Hakkı Devri Kapsamında, Mevcut İç Hatlar Terminal Binasının Renavasyonu ile Elektrik, Mekanik ve İklimlendirme Sistemlerinin Yenilenmesi işleri gerçekleştirilmiş olup Kiracı Şirket tarafından 7.407.044 Euro'luk bir harcama yapılmıştır. 2021 yılında İdaremiz ile Kiracı Şirket arasında imzalanan Ek Protokole göre ilave edilen iki yıl işletme süresi karşılığında Kiracı Şirketin ödemekle yükümlü olduğu toplam kira bedeli KDV hariç 783.769.996 Euro seviyesine ulaşmıştır.

9. Antalya Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, Genel Havacılık, CIP Terminalleri Ve Müteimmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle Verilmesi

Antalya Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, Genel Havacılık, CIP Terminalleri ve Müteimmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle Verilmesine ilişkin ihale ilanına 23.10.2021 tarihinde çıkmış olup ihalesi 01.12.2021 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu ihaleye 2 istekli teklif vermiştir. Bu şirketlerle yapılan açık artırma sürecinde; Vnukovo Uluslararası Havalimanı A.Ş./İntekar Yapı Turz. Elek. İnş. San. Ltd.Şti. İş Ortaklığı 12. tur sonunda 6.900.000.000 Euro+KDV'lik son tekliflerini arttırmayarak çekildiklerini beyan etmişlerdir. Böylece; açık artırma görüşmelerinde tek istekli kalmıştır. 12. tur sonucunda 7.000.000.000 Euro+KDV kira bedelini teklif eden TAV Havalimanları Holding A.Ş./Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide İş Ortaklığı ile yapılan 2 tur pazarlık görüşmeleri sonucunda 765.252.109 Euro yatırım ve 25 yıllık işletme süresi karşılığı 7.250.000.000 Euro+KDV kira bedeli karşılığında pazarlık görüşmeleri sonuçlandırılmıştır.

İhale Komisyonunca yapılan nihai değerlendirmede söz konusu 'Antalya Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı ile İç/Dış Hatlar, Genel Havacılık, CIP Terminalleri ve Müteimmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle Verilmesi' işinin 7.250.000.000 Euro+KDV kira bedeli ve 765.252.109 Euro yatırım bedeli ile en yüksek teklifte bulunan TAV Havalimanları Holding A.Ş./Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide İş Ortaklığı'na ihale edilmesi için İhale Komisyon Kararı Kuruluşumuz Yönetim Kurulunca uygun bulunmuş ve Rekabet Kurumu iznine sunulmuştur.

İhale Komisyon Kararı Rekabet Kurumu Başkanlığı onayı ve Kuruluşumuz Yönetim Kurulu Kararı ile kesinlik kazanmış olup Kuruluşumuz ile yeni kurulan Kiracı Şirket FRAPORT TAV Antalya Yatırım, Yapım ve İşletme A.Ş. arasında 28.12.2021 tarihinde Kira Sözleşmesi imzalanmış ve akabinde 05.01.2022 tarihinde yer teslimi yapılarak 36 aylık yatırım dönemi başlamıştır.

Kira Sözleşmesi uyarınca sözleşme tarihini müteakip 90 gün içerisinde ödenmesi gereken kira bedelinin yüzde 25'i olan KDV hariç 1 milyar 812 milyon 500 bin Euro 28.03.2022 tarihinde Kuruluşumuzca tahsil edilmiştir.

10. Ankara Esenboğa Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı İle İç/Dış Hatlar, CIP, Genel Havacılık Terminalleri Ve Müteimmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle Verilmesi

Ankara Esenboğa Havalimanının Kapasite Artırımına Yönelik İlave Yatırımların Yapımı ile İç/Dış Hatlar, CIP, Genel Havacılık Terminalleri ve Müteimmimlerinin İşletme Haklarının Kiralanmak Suretiyle Verilmesine ilişkin ihale ilanına 16.11.2022 tarihinde çıkmış olup ihalesi 20.12.2022 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Söz konusu ihaleye 3 istekli teklif vermiştir. Dış Zarf incelemeleri sonucunda Dış Zarf belgeleri uygun olmayan Limak İnşaat San. ve Tic. A.Ş./ Limak Yatırım Enerji Üretim İşletme Hizmetleri ve İnşaat A.Ş. İş Ortaklığı ihale dışı bırakılmış, dış zarf belgeleri uygun olan Cengiz İnşaat Sanayi Ve Ticaret A.Ş. ile TAV Havalimanları Holding A.Ş.'nin iç zarfları açılmıştır.

TAV Havalimanları Holding A.Ş. 25 yıl işletme süresi karşılığında 330.000.000 Euro + KDV kira bedeli ve 297.546.078,33 Euro yatırım bedeli teklif etmiştir. Cengiz İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise 25 yıl işletme süresi karşılığında 350.000.000 Euro + KDV kira bedeli ve 201.456.389 Euro yatırım bedeli teklif etmiştir.

Akabinde en düşük kira bedeli teklifini veren TAV Havalimanları Holding A.Ş. ile açık artırma turlarına başlanmıştır. 4. turda TAV Havalimanları Holding A.Ş.'nin 420.000.000 + KDV Euro teklifini müteakip Cengiz İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. çekilme kararı verdiğini beyan etmiştir. TAV Havalimanları Holding A.Ş. ile Kuruluşumuz arasında yapılan pazarlık neticesinde 475.000.000 Euro + KDV kira bedeli ve 297.546.078,33 Euro yatırım bedeli ile ihale sonuçlandırılmıştır.

İhale Komisyon Kararı Rekabet Kurumu Başkanlığı onayı ve akabinde Kuruluşumuz Yönetim Kurulu Kararı ile kesinlik kazanmış olup Kuruluşumuz ile yeni kurulan Kiracı Şirket TAV Ankara Yatırım Yapım ve İşletme A.Ş. arasında 01.02.2023 tarihinde Kira Sözleşmesi imzalanmış ve ardından 21.02.2023 tarihinde yer teslimi yapılarak 36 aylık yatırım dönemi başlamıştır.

Kira Sözleşmesi uyarınca sözleşme tarihini müteakip 90 gün içerisinde ödenmesi gereken kira bedelinin yüzde 25'i olan KDV hariç 118.750.000 Euro 27.04.2023 tarihinde Kuruluşumuzca tahsil edilmiştir.

HİZMET SATIŞI

HİZMET SATIŞI

A. PAZARLAMA

Kuruluşumuz, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan; hava taşımacılığı, havalimanlarının işletilmesi, yer hizmetlerinin yapılmasının sağlanması, hava trafik kontrol hizmetlerinin ifası, seyrüsefer sistem ve kolaylıklarının kurulması ve işletilmesi hizmetlerini, 2023 yılında da ekonomik programda yer alan ilke ve politikalar, programdaki mali hedefler ile diğer kriterler dikkate alınarak verimlilik ilkesi doğrultusunda yürütmüştür.

Kuruluşumuzun pazarlama ve tanıtım faaliyetleri; İşletme Dairesi Başkanlığı, Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığı, Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığı ve havalimanlarındaki uzantıları tarafından yürütülmüştür. İşletme Daire Başkanlığınca; terminal binalarının kullanım planlarının hazırlanması, yer tahsislerinin yapılması, ticari hacimlerin belirlenmesi suretiyle gelir artırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi, Sivil Havacılık alanındaki gelişmelerin takip edilerek gerekli tedbirlerin alınması, uluslararası kurallara uygun olarak havalimanlarının gelişiminin sağlanması, ücret tarifelerinin günün şartlarına uydurulması yönündeki çalış-

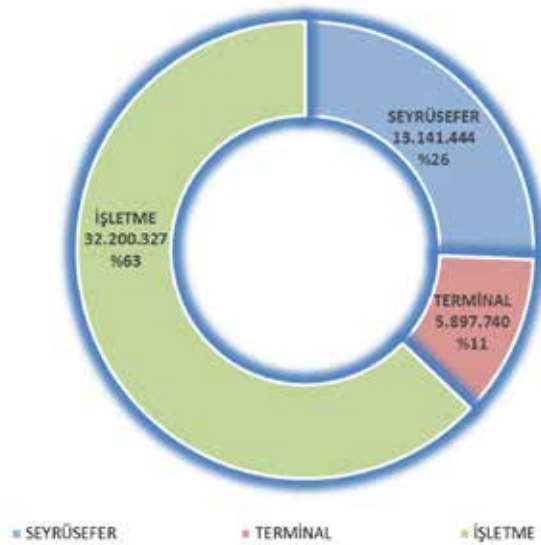
malara 2023 yılında da devam edilmiştir.

Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığınca ticari hacimlerin kiraya verilmek üzere ihale edilmesi suretiyle gelir artırıcı faaliyetlerin düzenlenmesi, ücret tarifelerinin günün şartlarına uygun olarak güncellenmesi yönündeki çalışmalara 2023 yılında da devam edilmiştir.

Bu hususların dışında kalan, gelir tahakkuk işlemlerinin yapılması, Eurocontrol ile ilgili tahakkuk işlemleri ve koordinein sağlanması, Hava Seyrüsefer Dairesi Başkanlığınca, pazarlama faaliyetleri ve tanıtma konusunda araştırmalar yaparak gelir kaynaklarının artırılması yönündeki çalışmalar Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığınca yapılmaktadır. Ayrıca pazarlama hizmetlerinin daha etkili olması amacı ile Pazarlama ve Ticaret Komisyonu hizmet vermektedir.

Kuruluşumuzca verilen hizmetler karşılığı elde edilecek gelirlerin tahakkuk ve kayıt işlemlerinde uygulanacak usul ve esaslar Pazarlama ve Ticaret Yönergesinde belirtilmiş olup, tüm ticari işlemler bu yönergeye göre yürütülmüştür.

HİZMET SATIŞ GELİRLERİ (BİN TL)

2023 yılında verilen hizmetler 3 grupta toplanmıştır:

1. SEYRÜSEFER HİZMETLERİ

1.1 Yol(Saha) Kontrol Hizmetleri: Türkiye hava sahasını kullanarak Türkiye üzerinden transit geçen, yurt dışından bir Türk havalimanına gelen veya bir Türk havalimanından yurt dışına giden ve bir Türk havalimanından diğer bir Türk havalimanına giden hava araçlarına verilen navigation ve over flight hizmetleridir. Bu hizmetlerle ilgili ücretler, Eurocontrol teşkilatı tarafından tespit ve tahsil edilecektir. Eurocontrol sisteminde uçaklara verilecek hizmet karşılığı ücretler bir birim fiyata bağlanmıştır. Eurocontrol bölgesinde uçan bir uçak için ilgili FIR hattında tespit edilen birim fiyat uygulanmaktadır. Eurocontrol tarafından belirlenen formlara göre üye ülkelerin seyrüsefer maliyetleri tespit edilmekte, tespit edilen bu maliyetler ile hizmet birim sayısından faydalanılarak uygulanacak ülke birim fiyatı bulunmaktadır.

2023 yılı içinde 524.273.538,78 EURO'luk tahakkuk yapılmış olup, Türk Lirası karşılığı 13.579.856.608,91 TL'dir. Buna karşılık 2023 yılı içinde 497.273.333,01 EURO tahsilat yapılmış olup, bu tutarın TL olarak

karşılığı 12.986.870.527,22 TL'dir. 2023 yılı içinde tahsil edilmeyen 588.931,43 EURO alacağımız silinmiştir. 2023 yılı sonu itibariyle EUROCONTROL'den 90.824.573,33 EURO karşılığı 2.958.510.569,19 TL alacağımız devretmiştir.

EUROCONTROL teşkilatı, yaptığı hizmetlerin karşılığı olarak üye ülkelerden katkı payı almaktadır. Kuruluşumuz 2023 yılında EUROCONTROL'e 23.840.174,41 EURO karşılığı 603.089.653,42 TL aidat ödenmiş olup, bunun 834.406,10 EURO karşılığı 21.108.137,87 TL'si Meteoroloji Genel Müdürlüğüne aittir.

1.2 AIS Yayınları: Kuruluşumuz tarafından basılan ve dağıtımı yapılan AIS yayınları hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 318.683,57 TL gelir elde edilmiştir.

1.3 Diğer Seyrüsefer Hizmetleri: Yukarıda sayılan seyrüsefer hizmetleri dışında verilen diğer seyrüsefer hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 66.439.619,78 TL gelir elde edilmiştir.

2. TERMİNAL HİZMETLERİ

2.1 Hava Terminal Hizmetleri

2.1.1 Konma Hizmetleri: Havalimanlarımızı yurt içi ve yurt dışı uçuş amacıyla kullanan Türk ve yabancı tescilli hava araçlarına verilen konma hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 3.091.440.661,33 TL gelir elde edilmiştir.

2.1.2 Yönlendirme Hizmetleri: Havalimanları PAT sahalarında hava aracı ve kara taşıtlarına araç ile verilen yönlendirme hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 5.385.048,39 TL gelir elde edilmiştir.

2.1.3 Hava Aracı Yangına Karşı Emniyet Tedbiri Hizmetleri: Kuruluşumuz tarafından işletilmekte olan havalimanlarına iniş-kalkış yapan hava araçlarına ARFF birimi tarafından ARFF aracı ile verilen emniyet tedbiri hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 24.989.817,75 TL gelir elde edilmiştir.

2.1.4 Yaklaşma Hizmetleri: Havalimanlarımızı yurt içi ve yurt dışı uçuş amacıyla kullanan Türk ve yabancı tescilli hava araçlarına verilen yaklaşma hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 706.161.798,09 TL gelir elde edilmiştir.

2.1.5 Aydınlatma Hizmetleri: Havalimanlarımızı yurt içi ve yurt dışı uçuş amacıyla kullanan Türk ve yabancı tescilli hava araçlarına verilen aydınlatma hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 238.590.816,07 TL gelir elde edilmiştir.

2.1.6 Havalimanı Çalışma Saatinin Uzatılması: Havalimanlarımızda operasyon çalışma saatinin uzatılması sebebiyle verilen hizmetleri kapsamakta olup, 2023 yılında 7.156.121,50 TL gelir elde edilmiştir.

2.2 Yer Terminal Hizmetleri

2.2.1 Konaklama Hizmetleri: Havalimanlarımızı yurt içi ve yurt dışı uçuş amacıyla kullanan Türk ve yabancı tescilli hava araçlarına verilen konaklama hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 334.089.928,15 TL gelir elde edilmiştir.

2.2.2 Yer Hizmetleri: Kuruluşumuz koordine ve kontrolünde, havalimanlarında yer hizmet kuruluşlarına verilen temsil, yolcu hizmetleri, yük kontrolü ve haberleşme, ramp, kargo ve posta, uçak hat bakım, uçuş operasyon, ulaşım, ikram servis, gözetim ve yönetim, uçak özel güvenlik hizmet ve denetimi hizmetlerine ilişkin hizmet yapabilme hakkı karşılığı alınan ücretler ile yer hizmet çalışma ruhsatı, araç özel plakası hizmet-

lerini kapsamakta olup, 2023 yılında 928.900.359,05 TL gelir elde edilmiştir.

2.2.3 Akaryakıt İkmali İmtiyazı Hizmetleri: Havalimanlarında akaryakıt ikmal hizmeti yapan şirketlerden, bu imtiyaz karşılığı sağladıkları gelirlerden alınan DHMI payına ilişkin gelirleri kapsamakta olup, 2023 yılında 221.766.227,61 TL gelir elde edilmiştir.

2.2.4 Yer Tahsisleri Hizmetleri: Havalimanlarında hava yolu ve yer hizmet şirketleri ile diğer kurum / kuruluşlara arazi ve / veya üzerinde yer alan bina, hangar, kargo, antrepo, sundurma, depo, akaryakıt ve hidrant tesislerinin tahsisi ile ilgili hizmetleri kapsamakta olup, 2023 yılında 339.258.711,14 TL gelir elde edilmiştir.

3. İŞLETME HİZMETLERİ

3.1 Yolcu Servis Hizmetleri: Havalimanlarımızdan yurt dışı ve yurt içi seyahat eden giden yolcular için havalimanlarında sağlanan kolaylıklar ve verilen hizmetleri kapsamakta olup, 2023 yılında 2.458.657.995,74 TL gelir elde edilmiştir.

3.2 Terminal Hizmetleri: Havalimanlarında hava araçlarına verilen yolcu köprüsü, 400 Hz. elektrik, ısıtma-soğutma havalandırma hizmeti (PCA) ve su hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 20.441.497,04 TL gelir elde edilmiştir.

3.3 Tahsis Hizmetleri: Havalimanlarında hizmet vermekte olan hava yolu ve yer hizmet şirketleri ile diğer kurum / kuruluşlara terminal ve binalarında tahsis edilen büro, duty free, cafe-bar, restaurant, satış standı, rent-a-car, ATM, banka, emanet eşya, taksi durağı, ciro, hasılat payı, GGKP, check-in kontuarı, daimi ve transit kontuar, konferans-CIP-VIP salonları, karşılama bankoları, otopark ve reklam hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 973.941.910,54 TL gelir elde edilmiştir. (YİD ve KİD kapsamında olanlar hariç)

3.4 İletişim Hizmetleri: Havalimanlarında DHMI'ye ait telefon, anons, B sınıfı mesaj, data hattı ve modem sistemlerinden yararlanan kurum ve kuruluşlara verilen hizmetler, hava taşıyıcıları ve yer hizmet kuruluşlarının genel uçuş bilgi sistemi monitörü kullanım hizmetlerini, kapsamakta olup, 2023 yılında

4.817.119,01 TL gelir elde edilmiştir.

3.5 Yap-İşlet Devret Hizmetleri (YİD): Yap İşlet Devret sistemi ile işletilen terminallerde, görevli şirket/işletici ile yapılan sözleşme kapsamında sağlanan yolcu servis hizmetleri, aynı sözleşmeler kapsamında oluşturulan ticari alanlara ait hizmetler ile diğer YİD hizmetlerini kapsamakta olup, 2023 yılında 20.993.860.373,60 TL gelir elde edilmiştir.

3.6 Kirala-İşlet Devret (KİD) Hizmetleri: 5335 Sayılı Kanun hükümlerine göre işletilmek üzere kirala- nan havalimanları, terminaller vb. ticari hacimlerden elde edilen kiralar, ilave ticari gelirler, yolcu hizmet gelirleri gibi gelirleri kapsamakta olup, 2023 yılında 5.599.457.188,96 TL gelir elde edilmiştir.

3.7 Dış Hat Yolcu Güvenlik Hizmetleri: DHMI tarafından işletilen havalimanlarında dış hata giden yolculara terminallerde verilen güvenlik hizmetlerini kapsamakta olup 2023 yılında 1.855.633.210,61 TL gelir elde edilmiştir.

3.9 Diğer İşletme Hizmetleri: Havalimanlarında hizmet veren kuruluşların personeline verilecek olan havalimanı giriş kartı, havalimanlarında kişi, kurum ve kuruluşlar tarafından tüketilecek elektrik, su, ısıtma-soğutma ve havalandırma hizmetleri, kapsamakta olup, 2023 yılında 293.517.869,40 TL gelir elde edilmiştir.

Kuruluşumuz tarafından işletilmekte olan havalimanlarında, kullanıcılara verilen hizmetler, sağlanan kolaylıklar ile imtiyazlara ilişkin fiyatları içeren DHMİ Havalimanı Ücret Tarifeleri 233 sayılı KHK ile 2920 Sayılı Sivil Havacılık Kanunu'nun 37. maddesine istinaden, Genel Müdürlüğümüz tarafından her yıl güncellenerek Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının onayından sonra Havacılık Bilgi Genelgesi (AIC) ile yurt içi ve yurt dışı duyurusu yapılmakta ve www.dhmi.gov.tr DHMİ web sitesinde yayımlanarak SHY-22 Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinin 24.(2) maddesi gereğince on beş gün sonrasında yürürlüğe konulmaktadır.

DHMİ Ücret Tarifeleri 2023 yılında 25 adet tarifieden oluşmuştur. 2023 Ücret Tarifeleri; 29 Kasım 2022 tarih ve 109513 sayılı Makam Oluru ile uygun görülmüş ve Bakanlığımızın 1 Aralık 2022 tarih ve 810196 sayılı olurlarıyla onaylanmıştır. Tarifeler SHY-22 Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinin 24.(2) madde hükmü gereğince, 1 Ocak 2023'ten itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Yıl içinde bilahare yayımlanan 2023 DHMİ Revize Ücret Tarifeleri, 12 Temmuz 2023 tarih ve 65248 sayılı Makam Oluru ile uygun görülmüş ve Bakanlığımızın 3 Ağustos 2023 tarih ve 1308899 sayılı olurlarıyla onaylanmıştır. Tarifeler SHY-22 Havalimanları Yer Hizmetleri Yönetmeliğinin 24.(2) madde hükmü gereğince, 25 Ağustos 2023'ten itibaren yürürlüğe konulmuştur.

Pazarlama ve Ticaret Komisyonu havalimanı işletimi faaliyetleri ile ilgili olarak Genel Müdürlüğün Kuruluş Ana Statüsü ve ilgili mevzuat çerçevesinde gelir getirecek ve/veya işletmecilik gerekliliği açısından fayda sağlayacak hizmetlerin yürütülmesi ile ilgili kararları alır. Komisyon, DHMİ olağan faaliyet gelirlerinin pazarlanmasına ilişkin verimlilik ve karlılık ilkelerine ve işletme gerekliliklerine uygun olarak karar almaktadır. Süreklilik arz etmeyen, lokal bazda verilen ya da reklam gibi değişkenlik gösteren hizmet bedelleri Pazarlama ve Ticaret Komisyonu tarafından belirlenmektedir. Pazarlama ve Ticaret Komisyonu, 2023 yılında yapmış olduğu toplantılarda 420 adet karar almıştır.

B. GELİRLER

Kuruluşumuz gelirleri, sivil havacılık faaliyetlerinin gereği olan, Seyrüsefer hizmetleri, Terminal hizmetleri ve

İşletme hizmetleri karşılığında elde edilen satış hasılatı ile diğer hasılat ve karlardan oluşmaktadır.

GELİRLER 2023				(BİN TL)
GELİR TÜRÜ	YILLAR	2022G	2023R	2023G
A. BRÜT SATIŞLAR		12.655.815	50.900.169	51.239.511
1. YURT İÇİ SATIŞLAR		9.403.427	42.041.742	41.916.587
SEYRÜSEFER		2.330.231	6.002.356	5.708.321
TERMİNAL		1.553.211	4.513.470	4.201.113
İŞLETME		5.519.985	31.525.916	32.007.153
2. YURT DIŞI SATIŞLAR		3.252.388	8.858.427	9.322.924
SEYRÜSEFER		2.510.080	6.465.622	7.433.123
TERMİNAL		658.277	1.912.884	1.696.627
İŞLETME		84.031	479.921	193.174
B. DİĞ.FAAL.OLAĞ.GEL.VE KAR.		5.007.377	10.737.100	12.020.840
C. OLAĞANDIŞI GELİR VE KAR.		40.386	82.950	98.497
D. BRÜT GELİR TOPLAMI		17.703.578	61.720.219	63.358.848
E. SATIŞ İNDİRİMLERİ		1.099.295	5.387.902	5.343.075
SATIŞTAN İADELER		0	0	0
DİĞER İNDİRİMLER		1.099.295	962.142	5.343.076
F. TOPLAM SAFİ GELİR		16.604.283	56.332.317	58.015.772

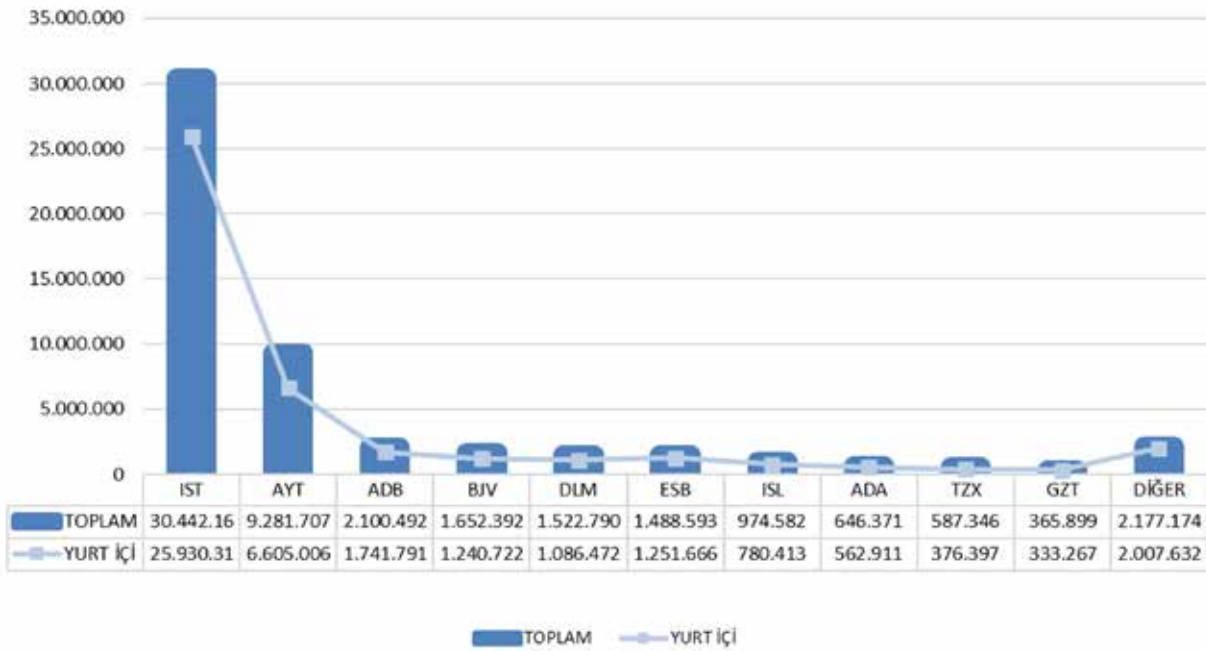
2023 Yılı İşletme Bütçesi ile 17.161.665.000,00 TL hizmet satış geliri, 5.038.934.000,00 TL diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar, 39.010.000,00 TL olağan dışı gelir ve kar olmak üzere toplam 20.854.400.000,00 TL gelir elde edileceği programlanmıştır. Yıl içinde hizmet satış gelirleri 50.900.169.000,00 TL, diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar 10.737.100.000,00 TL, olağan dışı gelir ve karlar 82.950.000,00 TL olmak üzere toplam 56.332.317.000,00 TL olarak revize edilmiş olup tablo da görüleceği üzere dönem sonunda 51.239.510.900,40 TL hizmet satış geliri, 12.020.839.681,31 TL diğer faaliyetlerden olağan gelir

ve karlar, 98.497.997,76 TL olağan dışı gelir ve karlar olmak üzere toplam 63.358.848.579,47 TL gayri safi gelir elde edilmiştir.

Hizmet satış hasılatı, Tekdüzen Hesap Planına uygun olarak 'Hizmet Satış Yerlerine' göre detaylandırılmıştır. Her hizmet satış yeri kendi içerisinde üç alt başlık altında 'Hizmet Satış Türleri' olarak izlenmiştir. Hizmet satış gelirleri, hizmet satış türleri ve hizmet satış yerlerine göre tabloda gösterilmiştir. Tablonun incelenmesinden de anlaşılabileceği üzere; yurt içi satışlar toplam satışın %81,81'ini, yurt dışı satışlar ise % 18,19'unu oluşturmaktadır.

GAYRİ SAFİ SATIŞ GELİRLERİ 2023					(BİN TL)
YERİ	TÜRÜ	SEYRÜSEFER HİZMETLERİ	TERMİNAL HİZMETLERİ	İŞLETME HİZMETLERİ	TOPLAM
YURT İÇİ		5.708.321	4.201.113	32.007.153	41.916.587
YURT DIŞI		7.433.123	1.696.627	193.174	9.322.924
TOPLAM		13.141.444	5.897.740	32.200.327	51.239.511

GELİRLER

HİZMET SATIŞ GELİRLERİ 2023					(BİN TL)
HAVALİMANLARI	TÜRÜ	SEYRÜSEFER HİZMETLERİ	TERMİNAL HİZMETLERİ	İŞLETME HİZMETLERİ	TOPLAM
İSTANBUL		6.748.017	387.848	23.306.300	30.442.165
ANTALYA		2.229.052	3.108.497	3.944.158	9.281.707
İZMİR ADNAN MENDERES		699.998	434.903	965.591	2.100.492
MİLAS-BODRUM		297.941	382.827	971.624	1.652.392
MUĞLA DALAMAN		329.172	401.364	792.254	1.522.790
ANKARA ESENBOĞA		690.770	342.149	455.674	1.488.593
İSTANBUL ATATÜRK		78.627	336.020	559.935	974.582
ADANA		302.470	106.550	237.351	646.371
TRABZON		238.765	124.589	223.992	587.346
GAZİANTEP		169.639	46.269	149.991	365.899
KAYSERİ		176.361	50.160	121.026	347.547
DİYARBAKIR		111.341	15.101	56.687	183.129
SAMSUN ÇARŞAMBA		91.251	24.864	66.032	182.147
KONYA		70.510	18.015	48.174	136.699
VAN FERİT MELEN		85.217	5.608	24.923	115.748
HATAY		85.506	2.323	5.379	93.208
ORDU GİRESUN		62.187	7.264	19.414	88.865
ERZURUM		59.886	6.669	21.909	88.464
RİZE-ARTVİN		36.472	3.769	35.688	75.929
ELAZIĞ		46.360	9.100	18.187	73.647
ŞANLIURFA GAP		46.252	4.210	11.706	62.168
MALATYA		48.710	2.117	8.262	59.089
DENİZLİ ÇARDAK		33.689	6.345	13.634	53.668
MARDİN		41.193	2.886	8.099	52.178
KAPADOKYA		31.677	4.662	11.077	47.416
KARS HARAKANİ		31.966	2.008	6.970	40.944
SİVAS NURİ DEMİRAĞ		28.606	2.052	6.884	37.542
BALIKESİR KOCA SEYİT		22.020	4.420	10.352	36.792
BATMAN		28.678	2.163	5.872	36.713
ERZİNCAN		25.426	1.540	7.951	34.917
TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK		6.348	17.668	10.874	34.890
MUŞ SULTAN ALPARSLAN		23.681	2.000	5.165	30.846
ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ		20.308	1.300	6.135	27.743
İĞDIR ŞEHİT BÜLENT AYDIN		15.273	1.879	5.290	22.442
ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL		6.047	4.661	11.093	21.801
AĞRI AHMED-İ HANİ		14.815	1.955	4.518	21.288
KAHRAMANMARAŞ		14.947	1.088	4.270	20.305
BURSA YENİŞEHİR		8.106	4.575	6.651	19.332
ADİYAMAN		14.346	1.452	3.524	19.322
ÇANAKKALE		12.274	1.272	1.930	15.476
HAKKARİ YÜKSEKOVA SELAHADDİN EYYÜBİ		9.431	727	4.842	15.000
MERKEZ		5.039	2.041	7.853	14.933
BİNGÖL		11.298	775	2.189	14.262
AMASYA MERZİFON		8.178	2.452	2.771	13.401
TOKAT		6.131	1.437	2.981	10.549
SİNOP		6.877	815	1.383	9.075
KASTAMONU		5.600	1.170	1.400	8.170
SİİRT		4.866	410	853	6.129
UŞAK		0	2.804	239	3.043
KOCAELİ CENGİZ TOPEL		120	680	643	1.443
BALIKESİR MERKEZ		0	221	257	478
GÖKÇEADA		0	66	370	436
TOPLAM		13.141.444	5.897.740	32.200.327	51.239.511

HİZMET SATIŞ GELİRLERİ 2023			(BİN TL)
GELİR TÜRLERİ	YURTIÇİ	YURTDIŞI	TOPLAM
GELİR TÜRLERİ	YURTIÇİ	YURTDIŞI	TOPLAM
1. SEYRÜSEFER HİZMET GELİRLERİ	5.708.321	7.433.123	13.141.444
1.1 YOL KONTROL HİZMET GELİRLERİ	5.641.660	7.433.026	13.074.686
1.2 AIS YAYIN GELİRLERİ	221	97	318
1.9 DİĞER SEYRÜSEFER HİZMET GELİRLERİ	66.440	0	66.440
2. TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	4.201.113	1.696.627	5.897.740
2.1 HAVA TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	2.673.027	1.400.698	4.073.725
2.1.1 KONMA HİZMET GELİRLERİ	1.878.652	1.212.789	3.091.441
2.1.2 YÖNLENDİRME (FOLLOW-ME) HİZ.GELİRLERİ	2.732	2.653	5.385
2.1.3 HAVA ARACI YANG.KARŞ.EMN.TED.HİZ.GEL.	11.234	13.756	24.990
2.1.4 YAKLAŞMA HİZMET GELİRLERİ	615.430	90.732	706.162
2.1.5 AYDINLATMA HİZMET GELİRLERİ	158.176	80.415	238.591
2.1.6 MEYDAN ÇALIŞMA SAATİNİN UZATILMASI	6.803	353	7.156
2.1.9 DİĞER HAVA TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	0	0	0
2.2 YER TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	1.528.086	295.929	1.824.015
2.2.1 KONAKLAMA HİZMET GELİRLERİ	38.959	295.131	334.090
2.2.2 YER HİZMET GELİRLERİ	928.113	787	928.900
2.2.3 AKARYAKIT İKMALİ İMTİYAZI GELİRLERİ	221.762	4	221.766
2.2.4 YER TAHSİSLERİ GELİRLERİ	339.252	7	339.259
2.2.9 DİĞER YER TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	0	0	0
3. İŞLETME HİZMET GELİRLERİ	32.007.153	193.174	32.200.327
3.1 YOLCU SERVİS HİZMET GELİRLERİ	2.299.337	159.321	2.458.658
3.2 TERMİNAL HİZMET GELİRLERİ	19.692	750	20.442
3.3 TAHSİS GELİRLERİ	972.859	1.083	973.942
3.4 İLETİŞİM GELİRLERİ	4.817	0	4.817
3.5 YAP İŞLET DEVRET HİZMET GELİRLERİ	20.993.860	0	20.993.860
3.6 KİRALA İŞLET DEVRET GELİRLERİ	5.599.457	0	5.599.457
3.7 DIŞ HAT YOLCU GÜVENLİĞİ HİZMET GELİRLERİ	1.823.762	31.871	1.855.633
3.9 DİĞER İŞLETME HİZMET GELİRLERİ	293.369	149	293.518
TOPLAM	41.916.587	9.322.924	51.239.511

2023

DURAN VARLIKLAR ve ALIM HARCAMALARI

DURAN VARLIKLAR VE ALIM HARCAMALARI

A. DURAN VARLIK ARTIŞLARI

2023 yılında duran varlık artışları hesabı ile yıl içinde 364.249.000 TL duran varlığın giriş yapacağı programlanmıştır. Yıl içerisinde 443.397.000 TL olarak revize edilmiştir. Yılsonuna kadar 267.160.446,78 TL harcama yapılmış olup, % 60,30 oranında gerçekleşme sağlanmıştır.

4.901- İSTİMLAK BEDELLERİ VE İLAMA BAĞLI BORÇLAR

Havalimanlarımızın ile SSY istasyonlarında uçuş ve çevre emniyetinin sağlanması veya yeni tesislerin yapımı amacı ile istimlak edilecek arsa ve arazilere ödenecek istimlak bedelleri ile ilama bağlı borçları karşılamak üzere 124.510.000 TL ödenek programlanmış olup, yıl içerisinde 140.400.000 TL olarak revize edilmiş, dönem sonunda ise 104.653.381,64 TL harcama yapılmıştır. Bu ödenek kodundan; Muğla Milas-Bodrum Havalimanı için 62.250.000,00 TL, Kars Havalimanı için 5.000.000,00 TL, Kahramanmaraş Havalimanı için 3.068.952,27 TL, Antalya Havalimanı için 1.947.495,34 TL ve diğer havalimanları için 32.386.934,03 TL kamulaştırma bedeli ödenmiştir.

4.902- KESİN HESAP FARKLARI

Daha önceki yıllarda bitirilmiş projelerin kesin hesap farklarının kapatılması neticesinde ortaya çıkan ve proje maliyetine ilave edilemeyen kesin hesap farklarını karşılamak üzere 18.200.000 TL ödenek programlanmış, 20.000.000 TL olarak revize edilmiş olup, yıl sonuna kadar 900.992,33 TL harcama yapılmıştır.

4.903- KÜÇÜK TAMAMLAMA YATIRIMLARI

Kuruluşumuz envanterinde yer alan duran varlıkların fonksiyonunu arttıran veya ömrünü uzatan ve Yatırım Programında yer almayan küçük tamamlama yatırımları için 52.699.000 TL ödenek programlanmış olup, 40.542.000 TL olarak revize edilmiştir. Dönem sonunda 18.665.140,55 TL harcama yapılmıştır. Bu hesap ile Gaziantep Havalimanı 3.382.464,58 TL, Hava Trafik Kontrol Merkezi 1.772.840,00 TL, Trabzon Havalimanı 1.558.150,00 TL, İzmir Adnan Menderes Havalimanı

1.333.000,00 TL, Batman Havalimanı 1.286.000,00 TL ve diğer havalimanları için 9.332.685,97 TL harcanmıştır.

4.904- BÜYÜK BAKIM REVİZYON

Kuruluşumuz yatırım programında projelendirilmemiş büyük bakım ve onarımlarını karşılamak için 100.400.000 TL ödenek ayrılmış, 160.000.000 TL olarak revize edilmiştir. Yıl sonuna kadar 90.367.147,21 TL harcanmıştır.

4.905- HAZIR BİNA ALIM

Hazır bina ve lojman alımı ihtiyaçlarını karşılamak üzere 1.000.000 TL ödenek ayrılmıştır. Yılsonuna kadar herhangi bir harcama olmamıştır.

4.907- MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan ve Kuruluşumuzun belli bir şekilde yararlanacağı ve yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören haklar ve şerefiyeler vb gider ve ödemeler için 29.940.000 TL tahsis edilmiş, 52.995.000 TL olarak revize edilmiş ve yılsonunda 51.751.653,05 TL harcama yapılmıştır.

4.908- İMAL EDİLEN MADDİ DURAN VARLIKLAR

Kuruluşumuz personeli tarafından, kuruluşumuz atölye ve benzeri mekânlarda, kuruluşumuzca temin edilen ilk madde ve malzeme kullanılarak kuruluşumuz imkânları ile imal edilen ve herhangi bir yatırım projesi içinde yer almayan maddi duranların maliyetini karşılamak üzere 1.500.000 TL ödenek ayrılmış olup, 1.500.000 TL olarak revize edilmiş ve yıl sonuna kadar harcama yapılmamıştır.

4.909- DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIK ARTIŞI

YİD ve KİD sözleşme hükümleri gereği görevli şirkete/kiracıya yaptırılması zorunlu olan ve bedeli Kuruluşumuzca karşılanması gerekenler ile diğer çeşitli duran varlık harcamaları için 36.000.000 TL ödenek programlanmış ve 26.960.000 TL olarak revize edilmiştir. Yıl içinde 822.132,00 TL harcama yapılmıştır.

DURAN VARLIK ARTIŞLARI 2023			(BİN TL)
ÖDEMENİN KONUSU	PROGRAM	REVİZE	GERÇEKLEŞME
4.901 İSTİMLAK VE İLAMA BAĞLI ÖDEME.	124.510	140.400	104.653
4.902 KEŞİN HESAP FARKLARI	18.200	20.000	901
4.903 KÜÇÜK TAMAMLAMA YATIRIMLARI	52.699	40.542	18.665
4.904 BÜYÜK BAKIM REVİZYON	100.400	160.000	90.367
4.905 HAZIR BİNA VE LOJMAN ALIMI	1.000	1.000	0
4.907 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	29.940	52.995	51.752
4.908 İMAL EDİLEN MADDİ DURAN VARLIKLAR	1.500	1.500	0
4.909 DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIK ARTIŞI	36.000	26.960	822
TOPLAM	364.249	443.397	267.160

B. YEDEK PARÇA VE MALZEME ALIMLARI

2023 yılı İşletme Bütçesi ile yıl içinde 2.440.000.000 TL yedek parça ve malzeme satın alınacağı programlanmış, 2.515.000.000 TL olarak revize edilmiş olup, 1.619.751.057,06 TL yedek parça ve malzeme harca-

ması yapılarak % 64,4'lük gerçekleşme sağlanmıştır. Aşağıdaki tabloda görüleceği dönem sonunda yurt içi mübaya ve imalden gelen olmak üzere toplam 1.619.751.057,06 TL stoklara girmiştir.

YEDEK PARÇA VE MALZEME ALIMI 2023			(BİN TL)
BİLGİ	DİŞ		TOPLAM ALIM
	DOLAR	BİN TL	
PROGRAM	7.667	191.900	2.440.000
REVİZE PROGRAM	6.213	207.500	2.515.000
GERÇEKLEŞME	2.330	75.909	1.619.751
GERÇEKLEŞME ORANI	37,5	36,6	64,4

Kuruluşumuz 2023 yılı tedarik işleri "Kamu İhale Kanunu" esaslarına ve alım programına göre Satın Alma ve İkmal Dairesi Başkanlığınca yürütülmüş olup, ayrıca havalimanlarınca da yönetmelikte belirtilen yetkiler dâhilinde alımlar yapılmıştır.

Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere 2023 yılı ye-

dek parça ve malzeme alımlarının % 60,6'sını enerji ürünleri alımları oluşturmuştur.

2023 yılı yedek parça ve malzeme alımı 2022 yılı alımı ile mukayese edildiğinde; 373.841.005,03 TL olan 2022 yılı alımına göre 2023 yılı alımı % 23,1' lik artış göstermiştir.

YEDEK PARÇA VE MALZEME ALIMI 2023				(BİN TL)
ALIM TÜRÜ	BİLGİ	PROGRAM	REVİZE PROGRAM	ALIM GERÇEKLEŞMESİ
2.100 DEMİRBAŞ MALZEMELER		27.280	38.410	32.329
2.200 İŞLETME MALZEME VE YEDEKLERİ		373.890	562.762	279.869
2.300 KIRTASIYE MALZEMELERİ VE BASILI EVRAKLAR		16.643	18.617	12.645
2.400 ENERJİ ÜRÜNLERİ		1.740.790	1.518.910	981.461
2.500 GİYİM MALZEMELERİ		171.740	247.901	219.504
2.900 DİĞER MALZEMELER		109.657	128.400	93.943
TOPLAM		2.440.000	2.515.000	1.619.751

C. STOKLAR

Bu hesaplamalar Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine ve 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak hazırlanmıştır.

2023 yılı İşletme Bütçesi ile 2022 yılından 150.402.000 TL stok devir alınacağı, 2023 yılı içinde 2.625.500.000 TL tutarında stok girişi olacağı, 2.592.080.000 TL tutarında stok çıkışı olacağı ve dönem sonunda 183.822.000 TL kadar stok olacağı programlanmıştır.

STOKLAR 2023				(BİN TL)
DÖNEM	BİLGİ	PROGRAM	REVİZE	GERÇEKLEŞME
DÖNEM BAŞI		150.402	342.347	342.347
GİRİŞLER		2.625.500	2.719.000	2.460.789
TOPLAM		2.775.902	3.061.347	2.803.136
ÇIKIŞLAR		2.592.080	2.831.960	2.082.597
DÖNEM SONU		183.822	229.387	720.539

Aşağıdaki tabloda da görüleceği üzere; 2022 yılından 2023 yılına 342.346.512,71 TL tutarında stok devretmiş, stoklara 2023 yılı içinde 2.460.788.394,92 TL tutarında giriş ve 2.082.596.586,47 TL tutarında çıkış olmuş ve dönem sonunda 2024 yılına 720.538.321,16 TL tutarında stok devretmiştir.

Stok hesapları dönem sonu tutarlarına göre incelendiğinde, stoklarımızın %23,2'sini enerji giderlerinin oluşturduğu görülmektedir. Seyrüsefer, havalimanı işletmeciliği ve elektronik gibi faaliyet konularının gerektirdiği önemli miktardaki yedek parça ve malzemelerin, iç ve dış piyasadan tedarikinde ve takibinde elektronik ortamdan faydalanılmıştır.

STOKLAR 2023					(BİN TL)
STOK ADI	YILLAR	2022 YILINDAN DEVİR	2023 YILI İÇİNDE		2024 YILINA DEVREDEN
			GİRİŞLER	ÇIKIŞLAR	
DEMİRBAŞ MALZEMELERİ		5.418	76.579	46.831	35.166
İŞLETME MALZEME VE YEDEKLERİ		28.192	456.041	289.761	194.472
KIRTASIYE MALZEMELERİ VE BASILI EVRAKLAR		1.566	22.275	18.948	4.893
ENERJİ ÜRÜNLERİ		135.768	1.148.637	1.116.900	167.505
GİYİM MALZEMELERİ		34.259	433.667	430.466	37.460
DİĞER MALZEMELER		12.157	167.455	114.904	64.708
TOPLAM		217.360	2.304.654	2.017.810	504.204
YARI MAMÜLLER		0	4.943	4.943	0
DİĞER STOKLAR		0	0	0	0
TOPLAM		217.360	2.309.597	2.022.753	504.204
SİPARİŞ AVANSLARI		124.987	151.192	59.844	216.335
TOPLAM STOK		342.347	2.460.789	2.082.597	720.539

GİDER ve MALİYETLER

GİDER VE MALİYETLER

A. GİDERLER

Gider ve zararlar beş başlık altında incelenmiştir. Bunlar: **Satış Maliyeti ve Faaliyet Giderleri, Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar, Finansman Giderleri, Olağan Dışı Gider ve Zararlar.** 2023 yılı İşletme Büt-

çesi ile 22.946.417.000 TL gider yapılacağı programlanmış olup, bu tutar yıl içi gelişmelere paralel olarak 45.864.997.000 TL olarak revize edilmiştir.

Giderlerimizin ve gelirlerimizin yıllara göre mukayesesi yukarıdaki tabloda verilmiştir.

GİDER VE ZARARLAR		(BİN TL)		
GİDER TÜRÜ	BİLGİ	2022G	2023R	2023G
SATIŞ MALİYETİ VE FAALİYET GİDERLERİ		8.682.789	18.097.285	15.929.832
0 İlk Madde ve Malzeme Giderleri		301.007	1.106.467	573.902
001 Demirbaş Malzeme Giderleri		8.475	47.050	30.476
002 İşletme Malzemesi ve Yedekleri Giderleri		80.208	575.420	171.400
003 Kırtasiye Malzemesi ve Basılı Evrak Giderleri		5.723	19.890	11.260
004 Enerji Giderleri		42.951	101.310	78.784
005 Giyim Malzeme Giderleri		125.571	260.867	221.842
009 Diğer Malzeme Giderleri		38.079	101.930	60.140
1 İşçi Ücret ve Giderleri		0	1.000	0
101 İşçi Ücret ve Giderleri		0	1.000	0
2 Personel Ücret ve Giderleri		4.205.808	8.599.398	8.486.262
201 Memur Temel Maaş Giderleri		27.453	71.532	68.924
202 Memur Zam ve Tazminat Giderleri		108.481	190.438	188.222
210 Memur Ödül ve İkramiye Giderleri		0	54	0
211 Memur Ek Çalışma Karşılık Giderleri		0	54	0
220 Memur Sosyal Yardım Giderleri		49.822	223.383	213.819
221 Memur Tedavi Giderleri		4.473	8.865	8.803
222 Memur Yemek Yardımı Giderleri		760	1.691	1.609
223 Memur Çocuk ve Aile Yardımı Giderleri		1.654	2.977	2.912
230 Memur Sosyal Güvenlik Kurum Payı Giderleri		8.101	16.425	16.095
232 Memur Sosyal Güvenlik Ek Karşılık Tahakkuk Primi Giderleri		1.591	3.219	3.219
251 Sözleşmeli Personel Sözleşme Ücret Giderleri		1.634.454	3.302.413	3.262.550
252 Sözleşmeli Personel Zam ve Tazminat Giderleri		1.747.662	3.016.395	2.974.040
253 Sözleşmeli Personel Çocuk ve Aile Yardımı Giderleri		44.914	74.769	73.472
260 Sözleşmeli Personel Ödül ve İkramiye Giderleri		0	2.766	2.440
261 Sözleşmeli Personel Ek Çalışma Karşılık Giderleri		18.687	34.010	32.976
270 Sözleşmeli Personel Sosyal Yardım Giderleri		268.764	1.110.906	1.101.714
271 Sözleşmeli Personel Tedavi Giderleri		62.222	106.415	104.919
272 Sözleşmeli Personel Yemek Yardımı Giderleri		15.895	34.534	33.124
280 Sözleşmeli Personel Sosyal Güvenlik Kurum Payı Giderleri		176.470	334.420	333.293
282 Sözleşmeli Personel Sosyal Güvenlik Ek Karşılık Tahakkuk Primi Giderleri		34.405	64.132	64.131
3 Dışarıdan Sağlanan Fayda ve Hizmetler		2.597.352	5.627.574	4.648.465
301 Elektrik Giderleri		562.625	1.100.170	664.728
302 Su Giderleri		9.380	22.037	20.617
303 Gaz Giderleri		156.023	426.500	237.310
310 Bakım ve Onarım Giderleri		174.573	365.870	263.842
311 Erişilebilirlik Giderleri		250	1.750	236
312 Çağrı Merkezi Giderleri		4.937	10.000	8.603
313 Sağlık Giderleri		47.720	113.000	92.213
315 Haberleşme Giderleri		33.407	73.093	65.917
316 Etüt, Proje ve Müşavirlik Giderleri		8.163	40.036	23.745
317 İlan Giderleri		2.613	6.622	5.910
318 Nakliye Giderleri		4.217	10.420	7.836
319 Diğer Fayda Giderleri		36.261	65.110	41.458
320 Teknik İşletimi Destekleme Hizmet Giderleri		257.172	573.069	545.782
340 Personel Servis Hizmetleri Giderleri		120.768	250.000	202.982
341 Araç Kiralama Giderleri		27.891	32.000	26.719
350 Temizlik Giderleri		271.729	615.259	588.255
380 Özel Güvenlik Hizmet Giderleri		627.899	1.274.850	1.260.092
386 Yemekhane Hizmet Giderleri		14.188	31.542	28.174
389 İşçi Ödemesi Giderleri		232.634	606.171	556.350
390 Diğer Fayda ve Hizmet Giderleri		4.902	10.075	7.696

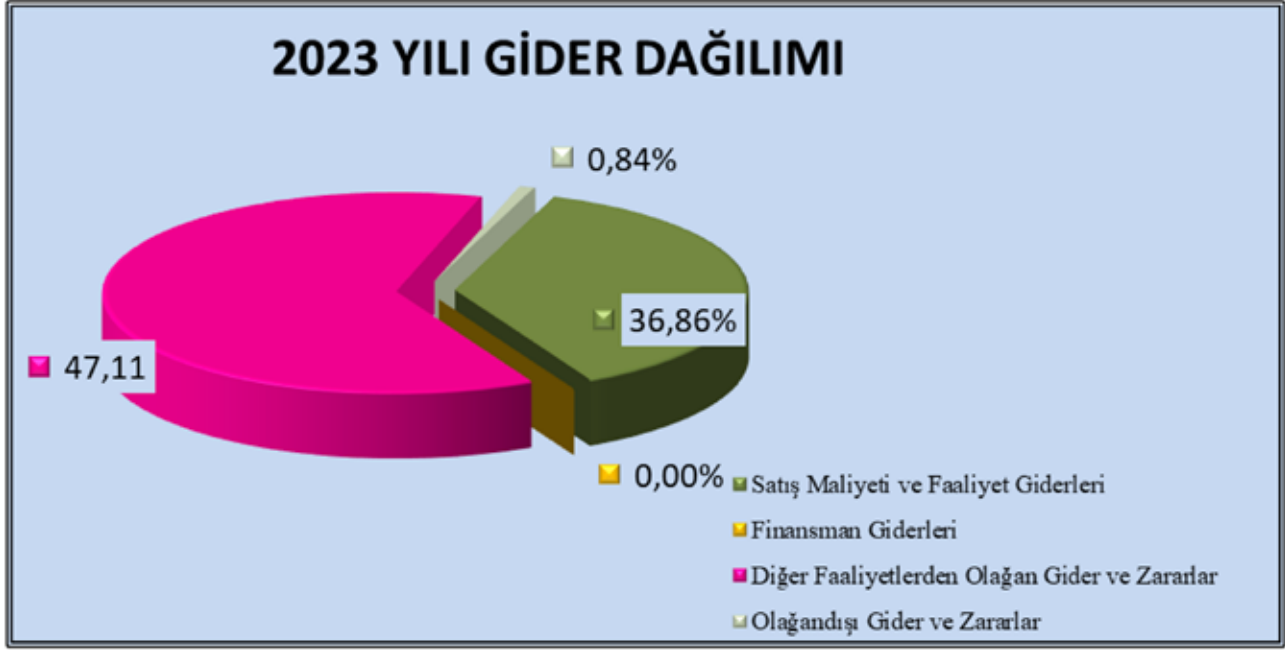
GİDER VE ZARARLAR		(BİN TL)		
BİLGİ	2022G	2023R	2023G	
GİDER TÜRÜ				
4 Çeşitli Giderler	819.656	1.418.153	1.239.325	
401 Yurt İçi Yolluk Giderleri	21.961	50.691	46.482	
402 Yurt Dışı Yolluk Giderleri	25.370	24.332	19.416	
410 Sigorta Giderleri	24.423	71.156	62.852	
415 Ruhsat ve Sertifika Giderleri	12.034	25.000	24.049	
420 İştirak Payı ve Aidat Giderleri	326.598	640.396	585.759	
430 Dava, İcra ve Noter Giderleri	4.122	44.820	20.630	
440 Ağırlama, Toplantı ve Tören Giderleri	5.435	11.600	10.053	
450 Tanıtma Giderleri	5.174	6.000	5.475	
460 Kira Giderleri	8.428	85.004	14.683	
465 Garanti Giderleri	332.537	394.367	393.412	
470 Eğitim Giderleri	50.479	57.777	53.694	
480 Yayın, Baskı ve Cilt Giderleri	1.759	4.000	1.301	
490 Diğer Çeşitli Giderler	1.336	3.010	1.519	
5 Vergi, Resim ve Harç Giderleri	7.813	66.145	23.557	
501 Damga Vergisi Giderleri	549	7.060	6.153	
510 Emlak Vergisi Giderleri	1.815	11.509	5.105	
520 Taşıt Vergisi Giderleri	844	5.030	2.620	
530 Telsiz Vergi ve Harç Giderleri	1.251	1.890	365	
540 Katma Değer Vergisi Giderleri	99	4.837	35	
550 Özel İletişim Vergisi Giderleri	1.302	5.005	2.542	
570 Özel Tüketim Vergisi Giderleri	0	2.000	9	
580 Kamulaştırma Harç Giderleri	522	26.205	6.029	
590 Diğer Vergi, Resim ve Harç Giderleri	1.431	2.609	699	
6 Amortisman ve Tükenme Payı Giderleri	751.153	1.278.548	958.321	
610 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri Amortisman Giderleri	371.738	527.958	389.387	
620 Binalar Amortisman Giderleri	139.857	228.751	164.988	
630 Tesis, Makine ve Cihazlar Amortisman Giderleri	157.389	267.577	217.741	
640 Taşıtlar Amortisman Giderleri	37.109	143.442	114.607	
650 Demirbaşlar Amortisman Giderleri	15.221	30.387	22.773	
690 Diğer Amortisman ve Tükenme Payı Giderleri	29.839	80.433	48.825	
FİNANSMAN GİDERLERİ	1.188	0	0	
780 Finansman Giderleri	1.188	0	0	
DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER VE ZARARLAR	7.885.248	27.296.984	26.927.311	
853 Komisyon Giderleri	0	0	0	
854 Karşılık Giderleri	110.823	185.000	16.888	
856 Kambiyo Zararları	7.734.670	27.057.173	26.888.758	
859 Diğer Olağan Gider ve Zararlar	39.755	54.811	21.665	
OLAĞAN DIŞI GİDER VE ZARARLAR	166.575	470.728	361.144	
980 Çalışmayan Kısım Giderleri	0	0	0	
981 Önceki Dönem Gider ve Zararları	158.815	310.013	207.404	
989 Diğer Olağan Dışı Gider ve Zararlar	7.760	160.715	153.740	
İŞLETME GİDER VE ZARAR TOPLAMI	16.735.800	45.864.997	43.218.287	

MERKEZ ve HAVALİMANLARI GİDER GERÇEKLEŞMELERİ		(BİN TL)		
HAVALİMANLARI	YILLAR	2022G	2023G	FARK
İSTANBUL ATATÜRK		712.486	1.129.874	417.388
İSTANBUL		267.187	561.224	294.037
ANKARA ESENBOĞA		801.887	1.238.918	437.031
İZMİR ADNAN MENDERES		382.987	724.487	341.500
ANTALYA		414.041	781.641	367.600
MUĞLA DALAMAN		203.287	383.798	180.511
ADANA		279.712	488.909	209.197
TRABZON		210.163	420.910	210.747
MİLAS-BODRUM		223.120	391.467	168.347
ERZURUM		148.849	259.826	110.977
GAZİANTEP		242.660	459.182	216.522
HAVA TRAFİK KONTROL MERKEZİ		436.316	804.520	368.204
HAVALİMANLARI SLOT KOORDİNASYON		8.789	11.244	2.455
ADIYAMAN		88.066	161.023	72.957
AĞRI AHMED-İ HANİ		79.635	138.428	58.793
AMASYA MERZİFON		52.709	104.484	51.775
BALIKESİR KOCA SEYİT		105.602	228.398	122.796
BALIKESİR MERKEZ		40.689	72.303	31.614
BATMAN		80.465	148.604	68.139
BİNGÖL		66.684	127.102	60.418
BURSA YENİŞEHİR		114.580	223.039	108.459
ÇANAKKALE		79.475	167.862	88.387
DENİZLİ ÇARDAK		106.456	205.943	99.487
DİYARBAKIR		203.237	349.573	146.336
ELAZIĞ		108.017	222.655	114.638
ERZİNCAN YILDIRIM AKBULUT		98.842	188.933	90.091
GÖKÇEADA		29.222	39.282	10.060
HAKKARİ YÜKSEKOVA SELAHADDİN EYYÜBİ		74.218	147.162	72.944
HATAY		117.617	205.391	87.774
IĞDIR ŞEHİT BÜLENT AYDIN		60.700	106.519	45.819
ISPARTA SÜLEYMAN DEMİREL		89.798	177.537	87.739
KAHRAMANMARAŞ		95.530	179.971	84.441
KAPADOKYA		91.580	179.109	87.529
KARS HARAKANİ		90.344	157.139	66.795
KASTAMONU		63.997	124.021	60.024
KAYSERİ		121.531	302.471	180.940
KOCAELİ CENGİZ TOPEL		49.969	89.049	39.080
KONYA		126.818	236.161	109.343
MALATYA		80.897	160.526	79.629
MARDİN PROF. DR. AZİZ SANCAR		93.376	181.790	88.414
MUŞ SULTAN ALPARSLAN		82.203	157.729	75.526
ORDU-GİRESUN		113.108	218.801	105.693
RİZE-ARTVİN		52.018	150.301	98.283
SAMSUN ÇARŞAMBA		132.884	259.518	126.634
SİİRT		62.392	118.331	55.939
SİNOP		62.686	122.078	59.392
SİVAS NURİ DEMİRAĞ		101.114	197.053	95.939
ŞANLIURFA-GAP		120.917	240.769	119.852
ŞIRNAK ŞERAFETTİN ELÇİ		70.860	140.359	69.499
TEKİRDAĞ ÇORLU ATATÜRK		97.917	179.382	81.465
TOKAT		94.208	170.960	76.752
UŞAK		46.789	88.148	41.359
VAN FERİT MELEN		112.929	227.138	114.209
MERKEZ		791.226	1.378.790	587.564
TOPLAM		8.682.789	15.929.832	7.247.043

Kuruluşumuz hizmete yönelik faaliyet gösterdiğinden, malzeme giderleri diğer giderler içinde düşük kalmakta, personel giderleri öncelik kazanmaktadır.

Havalimanlarımızın 2022 ve 2023 giderleri mukayeseli

olarak tabloda verilmiştir. Tablonun incelenmesinden de anlaşılacağı üzere 2023 yılında en çok gider Antalya Havalimanında 24.051.058.413,95 TL olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılında en az gider Gökçeada Havalimanında 39.292.264,83 TL olmuştur.

B. MALİYETLER

Kuruluşumuz 2023 yılı hizmet satış maliyeti 10.881.816.000 TL olarak programlanmış yıl içerisinde 15.150.620.000 TL olarak revize edilmiş olup, 2023 yılında 14.551.042.615,78 TL gerçekleşmiştir. Diğer yandan faaliyet giderleri ise 2023 yılında 1.118.502.000 TL programlanmış yıl içerisinde 1.621.443.000 TL olarak revize edilmiş olup, 1.378.789.685,27 TL gerçekleşmiştir.

Aşağıda maliyetlerin tespitinde esas alınan maliyet gider yerlerine ilişkin açıklamalar yer almıştır.

ESAS ÜRETİM HİZMET GİDER YERLERİ

Havalimanlarında yer alan gider yerlerini içerir. Genel Müdürlükte yer alan merkez birimlerine ait giderler, esas üretim hizmet giderlerinde yer almaz. Esas üretim hizmet gider yerleri **740. Hizmet Üretim Maliyeti** hesabı ile çalışır. Esas üretim hizmet gider yerleri; hava seyrüsefer hizmet yerleri, terminal hizmetleri gider yerleri ve işletme hizmetleri gider yerleri başlığı altında toplanmış olup ayrıntısı aşağıda verilmiştir.

1.1- Hava Seyrüsefer Hizmet Yerleri

1.1.1- Hava Trafik Yönetimi

1.1.1.01 Hava Trafik Yönetimi Hizmet Yerleri

Bu hizmet yeri,

- Hava sahası yönetimi (Airspace Management - ASM)
- Hava Trafik akış yönetimi (Air Traffic Flow Management - ATFM)
- Hava Trafik kontrol hizmeti (Air Traffic Control Service - ATC) ünitelerini içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 2.946.876.692,15 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.02 Hava Seyrüsefer Kolaylıkları Hizmet Yerleri:

Radar (PSR) ve yol kontrol radarları (SSR) ile bunların bulundukları istasyonlarla ilgili yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 143.841.916,59 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.03 Hava Seyrüsefer Yardımcıları Hizmet Yerleri:

VOR, DME, NDB gibi Hava Seyrüsefer Yardımcıları ve bunların bulundukları istasyonlar için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 113.654.062,88 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.04 Fly-Check Hizmet Yerleri:

Uçak ve helikopter hizmetleri ile bu yerlerde çalışanlar için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 6.099.335,91 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.05 Havacılık Bilgi Yönetimi Hizmetleri(AIM) Hizmet Yerleri:

Havacılık bilgi hizmetleri (Aeronautical Information Services-AIS) ve uçuş bilgi merkezi (Flight Information Center-FIC) birimleriyle ilgili yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 172.877.823,45 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.06 Haberleşme Yönetimi Hizmet Yerleri:

Hava ve yer haberleşmesi (Air and Ground Communications), yer-yer haberleşmesi (Ground and Ground Communications), Telekomünikasyon hizmetleri (Telecommunication services) birimleriyle ilgili yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 45.355.914,01 TL gider gerçekleşmiştir.

1.1.1.07 Arama Kurtarma Hizmet Yerleri

Arama-Kurtarma Hizmetleri (Search&Rescue Services-SAR) birimleri ile Karaburun ve Urla istasyonları için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 10.627.480,80 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2- Terminal Hizmetleri Gider Yerleri

1.2.1- Hava Terminal Hizmetleri Gider Yerleri

1.2.1.1 (10) Konma Hizmetleri Gider yerleri:

Havalimanlarında yer alan pist, taksirut alanları ile bu alanlarla ilgili personelin giderlerini içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 80.186.650,10 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.1.2 (11) Yaklaşma Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında yaklaşma hizmet birimleri ile yaklaşma cihazlarının konulduğu (ILS vb.) mekânları içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 15.865.313,35 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.1.3 (12) Aydınlatma Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında aydınlatma hizmet birimleri ile cihaz-

larını içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 29.557.302,30 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.1.4 (13) Yönlendirme (Follow-me) Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında yönlendirme (Follow-me) hizmet birimleri ile araçlarını içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 14.135.310,37 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.1.5 (14) İtfaiye Hizmeti Gider Yerleri:

Havalimanlarında itfaiye birimleri ile itfaiye araç ve binalarını içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 1.025.657.412,82 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.2- Yer Terminal Hizmetleri Gider Yerleri

1.2.2.1 (20) Yer Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında yer hizmet kuruluşları ve bu kuruluşlara tahsis edilen alanları, ayrıca çalışma ruhsatı ve araç özel plakası ile ilgili giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 139.864.621,98 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.2.2 (21) Konaklama Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında hava aracına apronda konaklama hizmeti ile ilgili tahsis edilen alanları ve ilgili diğer giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 19.529.957,67 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.2.3 (22) Akaryakıt Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında akaryakıt kuruluşlarına tahsis edilen alanlar ile bu kuruluşlar için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 17.508.429,45 TL gider gerçekleşmiştir.

1.2.2.4 (23) Yer Terminal Yer Tahsis Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında PAT sahasında yer alan bina, hangar, kargo, antrepo, depo vb. mahalleri ve bu yerler için giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 51.291.422,32 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3- İşletme Hizmetleri Gider Yerleri

1.3.1 (30) Yolcu Servis Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında yolcuya hizmet veren birimler ile yolcuya hizmet verilen direkt ve ortak alanları (yolcu salonları, arındırılmış salonlar vb. yerler) içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 263.231.933,41 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.2 (31) Tahsis Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında terminal binası ve uzantılarında kiralanan mahalleri (Ticari hacimler, bürolar, check-in, transit kontuar, konferans-cı, otopark, reklam vb.) içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 27.118.518,01 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.3 (32) Yap-İşlet Devret (YİD) Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında yap-işlet-devret modeli kapsamında işlettilen mekânları ve bu işlemlerle ilgili yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 404.262.290,79 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.4 (33) Kirala-İşlet Devret (KİD) Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında kirala-işlet-devret modeli kapsamında işlettilen mekânları ve bu işlemlerle ilgili yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 51.210.339,70 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.5 (34) Terminal Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında hava aracına, köprü, 400 Hz. su gibi hizmetlerin verildiği mekânlar ile bu hizmetlerin verilmesi için oluşan diğer giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 362.124.494,10 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.6 (35) İletişim Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında terminal binalarında bulunan iletişim sistemleri, uçuş bilgi sistemleri vb. sistemler için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 34.361.160,85 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.7 (39) Diğer İşletme Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında, havalimanı giriş kartları, elektrik, su, buhar, soğuk depo, soğutma, sağlık, bagaj gibi hizmetler için yapılan giderleri ve bu hizmetlerin üretildiği veya verildiği mekânları içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 429.037.434,48 TL gider gerçekleşmiştir.

1.3.8 (36) Dış Hat Yolcu Güvenlik Hizmet Yerleri:

Havalimanlarında dış hata giden yolculara terminallerde verilen güvenlik hizmetleri için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 9.984.030,91 TL gider gerçekleşmiştir.

YARDIMCI HİZMETLER GİDER YERLERİ

Havalimanlarında yer alan gider yerlerini içerir. Genel

müdürlükte yer alan merkez birimleri bu bölümde yer almaz. 740. Hizmet Üretim Maliyeti hesabı ile çalışır.

3.1 (40) Elektronik Hizmetler Gider Yerleri:

Havalimanlarında elektronik birimleri ile bu birimlerce, cihazlara ve sistemlere verilen hizmetler karşılığı oluşan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 722.977.282,85 TL gider gerçekleşmiştir.

3.2 (41) Elektrik Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında elektrik birimleri ile bu birimlerce havalimanında verilen hizmetler karşılığı oluşan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 1.228.003.164,95 TL gider gerçekleşmiştir.

3.3 (42) Makine Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında makine birimleri ile bu birimlerce havalimanlarında verilen bakım ve onarım hizmetleri karşılığı oluşan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 1.241.441.888,87 TL gider gerçekleşmiştir.

3.4 (43) İnşaat Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında inşaat birimleri, havalimanında verilen inşaat hizmetleri karşılığı oluşan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 146.643.296,44 TL gider gerçekleşmiştir.

3.5 (44) Eğitim Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında eğitim birimleri ile eğitim tesislerini içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 37.412.352,66 TL gider gerçekleşmiştir.

ORTAK GİDER YERLERİ

Havalimanlarında yer alan gider yerlerini içerir. Genel müdürlükte yer alan merkez birimleri bu bölümde yer almaz. 740. Hizmet Üretim Maliyeti hesabı ile çalışır.

4.1 (50) Üretim Yerleri Yönetim Giderleri:

Havalimanlarındaki; yönetim, insan kaynakları, mali işler, satın alma ve ikmal, pazarlama ve ticaret, strateji geliştirme, idari işler, evrak, vb. birimleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 2.917.148.708,77 TL gider gerçekleşmiştir.

4.2 (51) Özel Güvenlik Hizmetleri Gider Yerleri:

Havalimanlarında özel güvenlik birimlerine ait mekânları ayrıca havalimanlarında verilen özel güvenlik hizmetleri için yapılan giderleri içermekte olup, 2023 yılında bu hizmet yerinde 1.843.156.072,84 TL gider gerçekleşmiştir.

GİDERLERİN GİDER YERLERİNE DAĞILIMI 2023			(BİN TL)
HESAP	KODU	GİDER YERİ	
740		ESAS ÜRETİM HİZMET YERLERİ	6.414.258
740		HAVA SEYRÜSEFER HİZMET YERLERİ	3.439.333
740		HAVA TRAFİK YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	3.210.472
740	01	HAVA TRAFİK YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	2.946.877
740	02	HAVA SEYRÜSEFER KOLAYLIKLARI HİZMET YERLERİ	143.842
740	03	HAVA SEYRÜSEFER YARDIMCILARI HİZMET YERLERİ	113.654
740	04	FLY-CHECK HİZMET YERLERİ	6.099
740	05	HAVACILIK BİLGİ YÖNETİMİ HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	172.878
740	06	HABERLEŞME YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	45.356
740	07	ARAMA KURTARMA HİZMET YERLERİ	10.627
740		TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	1.393.596
740		HAVA TERMİNAL HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.165.402
740	10	KONMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	80.187
740	11	YAKLAŞMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	15.865
740	12	AYDINLATMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	29.557
740	13	YÖNLENDİRME(FOLLOW-ME) HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	14.135
740	14	İTFAİYE HİZMETİ HİZMET YERLERİ	1.025.658
740		YER TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	228.194
740	20	YER HİZMET MALİYETİ HİZMET YERLERİ	139.865
740	21	KONAKLAMA HİZMETİ HİZMET YERLERİ	19.530
740	22	AKARYAKIT HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	17.508
740	23	YER TERMİNAL YER TAHSİS HİZMET YERLERİ	51.291
740		İŞLETME HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.581.329
740	30	YOLCU SERVİS HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	263.232
740	31	TAHSİS HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	27.119
740	32	YAP-İŞLET DEVRET (YİD) HİZMET YERLERİ	404.262
740	33	KİRALA-İŞLET DEVRET (KİD) HİZMET YERLERİ	51.210
740	34	TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	362.124
740	35	İLETİŞİM HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	34.361
740	36	DİĞER İŞLETME HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	429.037
740	37	DIŞ HAT YOLCU GÜVENLİK HİZMET YERLERİ	9.984
740		YARDIMCI HİZMETLER	3.376.478
740	40	ELEKTRONİK HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	722.977
740	41	ELEKTRİK HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.228.003
740	42	MAKİNE HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.241.442
740	43	İNŞAAT HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	146.643
740	44	EĞİTİM HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	37.413
740		ORTAK GİDER YERLERİ	4.760.306
740	50	ÜRETİM YERLERİ YÖNETİMİ GİDER YERLERİ	2.917.150
740	51	ÖZEL GÜVENLİK HİZMETLERİ GİDER YERLERİ	1.843.156
TOPLAM			14.551.042

YARDIMCI VE ORTAK GİDER YERLERİNİN GİDERLERİNİN ESAS GİDER YERLERİNE DAĞITIMI 2023					(BİN TL)
HESAP	KODU	GİDER YERİ	ESAS GİDERLER	ORTAK GİDERLER	TOPLAM MALİYET
740		ESAS ÜRETİM HİZMET YERLERİ	6.414.258	8.136.784	14.551.042
740		HAVA SEYRÜSEFER HİZMET YERLERİ	3.439.333	3.792.767	7.232.100
740		HAVA TRAFİK YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	3.210.472	2.825.387	6.035.859
740	01	HAVA TRAFİK YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	2.946.877	2.203.802	5.150.679
740	02	HAVA SEYRÜSEFER KOLAYLIKLARI HİZMET	143.842	310.793	454.635
740	03	HAVA SEYRÜSEFER YARDIMCILARI HİZMET	113.654	288.189	401.843
740	04	FLY-CHECK HİZMET YERLERİ	6.099	22.603	28.702
740	05	HAVACILIK BİLGİ YÖNETİMİ HİZMETLERİ HİZMET YER.	172.878	507.362	680.240
740	06	HABERLEŞME YÖNETİMİ HİZMET YERLERİ	45.356	271.986	317.342
740	07	ARAMA KURTARMA HİZMET YERLERİ	10.627	188.032	198.659
740		TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	1.393.596	2.048.049	3.441.645
740		HAVA TERMİNAL HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.165.402	1.070.848	2.236.250
740	10	KONMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	80.187	203.461	283.648
740	11	YAKLAŞMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	15.865	89.951	105.816
740	12	AYDINLATMA HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	29.557	157.415	186.972
740	13	YÖNLENDİRME(FOLLOW-ME) HİZMET YERLERİ	14.135	37.480	51.615
740	14	İTFAİYE HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.025.658	582.541	1.608.199
740		YER TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	228.194	977.201	1.205.395
740	20	YER HİZMET MALİYETİ HİZMET YERLERİ	139.865	223.779	363.644
740	21	KONAKLAMA HİZMETİ HİZMET YERLERİ	19.530	143.649	163.179
740	22	AKARYAKIT HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	17.508	216.939	234.447
740	23	YER TERMİNAL YER TAHSİS HİZMET YERLERİ	51.291	392.834	444.125
740		İŞLETME HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	1.581.329	2.295.968	3.877.297
740	30	YOLCU SERVİS HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	263.232	1.248.689	1.511.921
740	31	TAHSİS HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	27.119	676.846	703.965
740	32	YAP-İŞLET DEVRET (YİD) HİZMET YERLERİ	404.262	49.512	453.774
740	33	KİRALA-İŞLET DEVRET (KİD) HİZMET YERLERİ	362.124	194.394	556.518
740	34	TERMİNAL HİZMETİ HİZMET YERLERİ	34.361	45.550	79.911
740	35	İLETİŞİM HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	429.037	20.244	449.281
740	36	DİĞER İŞLETME HİZMETLERİ HİZMET YERLERİ	51.210	60.733	111.943
740	37	DIŞ HAT YOLCU GÜVENLİK HİZMET YERLERİ	9.984	0	9.984
TOPLAM			6.414.258	8.136.784	14.551.042

HİZMET MALİYETLERİ 2023		(BİN TL)
HESAP KODU	HİZMET TÜRÜ	
1.1	A. SEYRÜSEFER MALİYETİ	7.925.985
1.1.1	1. YOL KONTROL	7.810.029
1.1.2	2. AIS	4.572
1.1.9	3. DİĞER SEYRÜSEFER	111.384
1.2	B. TERMİNAL MALİYETİ	3.127.159
1.2.1	HAVA TERMİNAL	2.311.675
1.2.1.1	1. KONMA	1.648.601
1.2.1.2	2. YÖNLENDİRME	295.869
1.2.1.3	3. İTFAİYE	149.882
1.2.1.4	4. YAKLAŞMA	195.140
1.2.1.5	5. AYDINLATMA	22.183
1.2.2	YER TERMİNAL	815.484
1.2.2.1	7. KONAKLAMA	451.462
1.2.2.2	8. YER HİZMET	180.807
1.2.2.3	9. AKARYAKIT	114.991
1.2.2.4	10. YER TAHSİS	68.224
1.3	C. İŞLETME MALİYETİ	3.497.898
1.3.1	1. YOLCU SERVİS	2.142.307
1.3.2	2. TERMİNAL	95.003
1.3.3	3. TAHSİS	539.336
1.3.4	4. İLETİŞİM	65.583
1.3.5	5. YAP İŞLET DEVRET	16.556
1.3.6	6. KİRALA İŞLET DEVRET	343.699
1.3.7	7. DIŞ HAT YOLCU GÜVENLİK HİZMETLERİ	9.984
1.3.9	9. DİĞER	285.430
TOPLAM		14.551.042

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDER YERLERİ

Genel Müdürlükte yer alan merkez birimleri bu bölümde yer alır. **750. Araştırma ve Geliştirme Giderleri** hesabı ile çalışır. Havalimanında yer alan **strateji geliştirme** gider yerleri burada yer almaz.

5.1 Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı giderleri bu yerde takip edilmekte olup, 2023 yılında 39.975.094,71 TL gider gerçekleşmiştir.

5.3 ATM Araştırma Geliştirme Şube Müdürlüğü giderleri bu yerde takip edilmekte olup, 2023 yılında 9.068.891,23 TL gider gerçekleşmiştir.

PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDER YERLERİ

Genel Müdürlükte yer alan merkez birimleri bu bölümde yer alır. **760. Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri** hesabı ile çalışır. Havalimanlarında yer alan pazarlama, satış ve dağıtım gider yerleri burada yer almaz.

6.1 Pazarlama ve Ticaret Dairesi Başkanlığı giderleri bu

yerde takip edilmekte olup, 2023 yılında 29.341.682,59 TL gider gerçekleşmiştir.

6.2 Kamu Özel İşbirliği Dairesi Başkanlığı giderleri bu yerde takip edilmekte olup, 2023 yılında 25.767.856,29 TL gider gerçekleşmiştir.

6.3 Eurocontrol Şube Müdürlüğü giderleri bu yerde takip edilmekte olup, 2023 yılında 998.647,99 TL gider gerçekleşmiştir.

GENEL YÖNETİM GİDER YERLERİ

Genel Müdürlükte, Strateji Geliştirme, ATM Araştırma Geliştirme, Pazarlama ve Ticaret, Kamu Özel İşbirliği ve Eurocontrol birimleri dışında yer alan Merkez birimleri bu bölümde yer alır. **770. Genel Yönetim Giderleri** hesabı ile çalışır. Havalimanlarında yer alan yönetim birimleri yerleri burada yer almaz.

Genel Müdürlük diğer birimlerine ait giderler bu yerde takip edilerek 2023 yılında 1.273.637.512,46 TL gider gerçekleşmiş olup, dağılımı aşağıda verilmiştir.

FAALİYET GİDERLERİ 2022		(BİN TL)
750	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	49.044
01	STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI	39.975
03	ATM ARAŞTIRMA GELİŞTİRME ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	9.069
760	PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ	56.108
01	PAZARLAMA VE TİCARET DAİRESİ BAŞKANLIĞI	29.341
02	KAMU ÖZEL İŞBİRLİĞİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	25.768
03	EUROCONTROL ŞUBE MÜDÜRLÜĞÜ	999
770	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	1.273.638
01	YÖNETİM KURULU	1.977
02	GENEL MÜDÜR VE GENEL MÜDÜR YARDIMCILARI	11.725
03	TEFTİŞ KURULU BAŞKANLIĞI	31.549
04	HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ	43.910
05	ÖZEL KALEM MÜDÜRLÜĞÜ	42.756
06	YÖNETİM KURULU BÜRO MÜDÜRLÜĞÜ	4.562
08	İNSAN KAYNAKLARI DAİRESİ BAŞKANLIĞI	49.740
09	HAVA SEYRÜSEFER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	328.872
10	İŞLETME DAİRESİ BAŞKANLIĞI	91.746
11	EKİPMAN ÜRETİM MÜDÜRLÜĞÜ	20.723
12	ELEKTRONİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI	90.375
13	İNŞAAT VE EMLAK DAİRESİ BAŞKANLIĞI	92.525
14	MALİ İŞLER DAİRESİ BAŞKANLIĞI	54.800
15	SATIN ALMA VE İKMAL DAİRESİ BAŞKANLIĞI	66.418
16	ESENBOĞA İKMAL DEPOSU	13.986
17	DESTEK HİZMETLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	102.083
18	MATBAA	3.172
20	HAVACILIK ACİL YARDIM VE GÜVENLİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI	49.252
21	BİLGİ TEKNOLOJİLERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI	77.409
24	HAVACILIK EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	60.047
26	İÇ DENETİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	3.093
27	İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ MÜDÜRLÜĞÜ	3.693
28	KURUMSAL İLETİŞİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI	29.225
TOPLAM		1.378.790

FAALİYET GİDERLERİ 2022		(BİN TL)
630	ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	49.044
631	PAZARLAMA SATIŞ VE DAĞITIM GİDERLERİ	56.108
632	GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	1.273.638
TOPLAM		1.378.790

C. SİGORTA

Kuruluşumuz içinde oluşturulan dahili sigorta fonu ile envanterimizdeki kayıtlı bulunan varlıklarda olan hasar, zarar ve ziyan karşılanmaktadır. Dönem başında

1.381.537,98 TL olan dâhili sigorta fonuna yıl içinde 471.107,46 TL giriş yapılmış, böylelikle dönem sonunda fonda 1.852.645,44 TL toplanmıştır.

2023

2022

2021

MALİ BÜNYE

MALİ BÜNYE

A. KAR ZARAR DURUMU

Kuruluşumuz 2023 yılında vermiş olduğu hizmetler sonucu 51.239.510.900,40 TL **brüt satış hasılatı** elde etmiştir. Bu tutardan 5.343.075.494,07 TL **satış indirimi** düşüldüğünde 45.896.435.406,33 TL net satış hasılatı kalmıştır. Satış indirimi, 29.12.2006 tarih ve 26391 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2006/11442 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 1-b maddesi gereği Kuruluşumuza verilen yükümlülük olan gayri safi hasılamızın (Seyrüsefer yol kontrol gelirleri hariç) % 14’ü bütçe katkısı tutarındır.

Net satış hasılatından 14.551.042.615,78 TL **satışların maliyeti** indirildiğinde **brüt satış karı** 31.345.392.790,55 TL olmuştur.

2023 yılı **faaliyet giderleri** 1.378.789.685,27 TL olarak gerçekleşmiş olup, brüt satış karından düşüldüğünde, **faaliyet karı** 29.966.603.105,28 TL olmuştur.

İşletme faaliyet karına 12.020.839.606,25 TL diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar eklenip, 26.927.311.157,28 TL **diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararları** düşüldüğünde **işletme olağan karı 15.060.131.554,25 TL** olmuştur.

Olağan kara 98.497.997,76 TL **olağan dışı gelir ve karlar** eklenip 361.144.074,26 TL **olağan dışı gider ve zararlar** düşüldüğünde işletme **dönem karı 14.797.485.477,75 TL** olarak gerçekleşmiştir. Kar zarar durumu ile ilgili ayrıntılı bilgi aşağıda verilmiştir.

Hizmet satışları ile ilgili ayrıntılı bilgi Bölüm VI’da ve hizmet maliyetleri ile ilgili bilgi Bölüm VIII’de verildiğinden, aşağıda sadece diğer faaliyetlerden olağan gelir ve karlar, olağan dışı gelir ve karlar ile diğer faaliyetlerden olağan gider ve zararlar, olağan dışı gider ve zararlar ve finansman giderleri ayrıntılarıyla verilmiştir.

(BİN TL)		
	2022	2023
1. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlar	5.007.377	12.020.840
a. Faiz Gelirleri	3.674.055	7.512.694
b. Konusu Kalmayan Karşılık	736	793
c. Menkul Kıymet Satış Karı	0	0
d. Kambiyo Karları	1.241.754	4.287.855
e. Diğer Olağan Gelir ve Karlar	90.832	219.498
2. Olağan Dışı Gelir ve Karlar	40.386	98.497
a. Önceki Dönem Gelir ve Karlar	1.573	50
b. Diğer Olağan Dışı Gelir ve Karlar	38.813	98.447
TOPLAM	5.047.763	12.119.337

(BİN TL)		
	2022	2023
1. Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlar	7.885.248	26.927.311
a. Komisyon Giderleri	0	0
b. Karşılık Giderleri	110.823	16.888
c. Menkul Kıymet Satış Zararları	0	0
d. Kambiyo Zararları	7.734.670	26.888.758
e. Diğer Olağan Gider ve Zararlar	39.755	21.665
2. Finansman Giderleri	1.188	0
a. Kısa Vadeli Borçlanma Giderleri	1.188	0
3. Olağan Dışı Gider ve Zararlar	166.575	361.144
a. Çalışmayan Kısım Giderleri	0	0
b. Önceki Dönem Gider ve Zararlar	158.815	207.404
c. Diğer Olağan Dışı Gid. ve Zararlar	7.760	153.740
TOPLAM	8.053.011	27.288.455

GELİR TABLOSU				(BİN TL)
HESABIN ADI	YILLAR	2022 G	2023 R	2023 G
A. BRÜT SATIŞLAR		12.655.815	50.900.169	51.239.511
1. Yurt içi Satışlar		9.403.427	42.041.742	41.916.587
2. Yurt Dışı Satışlar		3.252.388	8.858.427	9.322.924
B. SATIŞ İNDİRİMLERİ		1.099.295	5.387.902	5.343.076
1- Satıştan İadeler		0	0	0
2- Diğer İndirimler		1.099.295	5.387.902	5.343.076
C. NET SATIŞLAR		11.556.520	45.512.267	45.896.435
D. SATIŞLARIN MALİYETİ		7.891.563	15.150.620	14.551.042
BRÜT SATIŞ KAR.VEYA ZAR.		3.664.957	30.361.647	31.345.393
E. FAALİYET GİDERLERİ		791.226	1.621.443	1.378.790
1. Araştırma ve Geliştirme Gid.		27.264	85.600	49.044
2. Pazarla.Satış ve Dağıtım Gid.		31.540	99.900	56.108
3. Genel Yönetim Giderleri		732.422	1.435.943	1.273.638
FAALİYET KARI VEYA ZAR.		2.873.731	28.740.204	29.966.603
F. DİĞ.FAAL. OLAĞ. GEL. VE KAR.		5.007.377	10.737.100	12.020.840
1. Faiz Gelirleri		3.674.055	6.980.000	7.512.694
2. Konusu Kalmayan Karşılıklar		736	1.200	793
3. Menkul Kıymet Satış Karı		0	0	0
4. Kambiyo Karları		1.241.754	3.549.500	4.287.855
5. Diğer Olağan Gelir ve Karlar		90.832	206.400	219.498
G. DİĞ.FAAL.OLAĞ. GİD. VE ZAR.		7.885.248	26.866.882	26.927.311
1. Komisyon Giderleri		0	0	0
2. Karşılık Giderleri		110.823	185.000	16.888
3. Menkul Kıymetler Satış Zararı		0	0	0
4. Kambiyo Zararları		7.734.670	26.627.087	26.888.758
5. Diğ.Olağan Gider ve Zararlar		39.755	54.795	21.665
H. FİNANSMAN GİDERLERİ		1.188	0	0
1. Kısa Vadeli Borçlanma Gid.		1.188	0	0
1. Uzun Vadeli Borçlanma Gid.		0	0	0
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		-5.328	12.610.422	15.060.132
I. OLAĞAN DIŞI GELİR VE KAR.		40.386	82.950	98.497
1. Önceki Dönem Gelir ve Kar.		1.573	5.450	50
2. Diğ.Olağandışı Gelir ve Kar.		38.813	77.500	98.447
J. OLAĞAN DIŞI GİD.VE ZARAR.		166.575	2.226.052	361.144
1. Çalışmayan Kısım Giderleri		0	0	0
2. Önceki Dönem Gid.ve Zar.		158.815	319.013	207.404
3. Diğ.Olağan Dışı Gid.ve Zar.		7.760	1.907.039	153.740
DÖNEM KARI VEYA ZARARI		-131.517	10.467.320	14.797.485
DÖN. KAR.VER.YAS.YÜK.KAR.		0	0	1.343.528
DÖNEM NET KARI/ZARARI		-131.517	10.467.320	13.453.957

B. KAR DAĞITIMI

Kuruluşumuzun 2023 yılı faaliyetleri sonucu elde ettiği 14.797.485.477,75 TL dönem karıdır. Bu tutardan 1.343.528.182,06 TL kurumlar vergisi, 1.195.863.287,61 TL yedek akçe, 2.838.852.601,67 TL geçmiş dönem zararı ve 2.400.388.717,98 TL enflasyon düzeltme zararı ayrıldıktan sonra dağıtılabilir dönem net karı

7.018.852.688,43 TL olmaktadır. Dağıtılabilir dönem net karından Hazineye 6.316.967.419,59 TL temettü ödenecektir. Bu hesaplamalar Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine ve 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak hazırlanmıştır..

KAR DAĞITIM TABLOSU				(BİN TL)
HESABIN ADI	YILLAR	2022 G	2023 R	2023 G
BRÜT SATIŞLAR		12.655.815	50.900.169	51.239.511
SATIŞ İNDİRİMLERİ		1.099.295	5.387.902	5.343.076
NET SATIŞLAR		11.556.520	45.512.267	45.896.435
DİĞER GELİR VE KAR.		5.047.763	10.820.050	12.119.337
KURUM NET HASILATI		16.604.283	56.332.317	58.015.772
SATIŞ MALİYETİ VE FAAL. GİD.		8.682.789	16.772.063	15.929.832
DİĞER GİDER VE ZARAR.		8.051.823	29.092.934	27.288.455
FİNANSMAN GİDERLERİ		1.188	0	0
TOPLAM GİDER VE ZARARLAR		16.735.800	45.864.997	43.218.287
DÖNEM KAR/ZARAR (TİCARİ KAR/ZARAR)		-131.517	10.467.320	14.797.485
DÖNEM KARINDAN YAPIL. İND.		0	0	0
VERGİYE TABİ OLMAYAN GELİRLER		0	0	0
KANUNEN KABUL EDİLMİYEN GİDERLER		0	0	1.739.667
İLETİŞİM VERGİLERİ		0	0	1.910
GİDERLEŞTİRİLEN KDV		0	0	120
YİD AMORTİSMANI		0	0	0
KKE DİĞER GİDERLER		0	0	1.737.637
VERGİYE TABİ OLAN GELİRLER		0	0	0
VERGİYE TABİ OLAN GELİRLER		0	0	0
İNDİRİM VE İSTİSNALARDAN ÖNCEKİ KURUM KAZANCI		-131.517	10.467.320	16.537.151
İNDİRİM VE İSTİSNALAR		0	6.610.000	8.324.187
YATIRIM İNDİRİMİ		0	0	0
DİĞER İNDİRİMLER		0	6.610.000	8.324.187
KURUMLAR VERGİ.MATRAHI		0	1.018.468	5.374.113
KURUMLAR VERGİSİ		0	254.617	1.343.528
DÖNEM NET KARI/ZARARI		-131.517	10.212.703	13.453.957
ENFLASYON DÜZELTME ZARARI		0	0	2.400.389
YEDEK AKÇE		0	762.847	1.195.863
OLAĞAN ÜSTÜ YEDEK AKÇE		0	0	0
DAĞITILABİLİR DÖNEM NET KARI/ZARARI		-131.517	7.628.468	7.018.853
ÖDENECEK TEMETTÜ		0	6.611.004	7.018.853
GELİR VERGİSİ STOPAJ		0	661.100	701.885
ÖDENECEK NET TEMETTÜ		0	5.949.904	6.316.968

C. BİLANÇO

Kuruluşumuzun 2023 yılı Bilançosu, Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğine ve 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak hazırlanmış olup, aktif ve pasif hesaplar yıllara göre aşağıda incelenmiştir.

I. AKTİF HESAPLAR

Kuruluşumuz 2023 yılı sonu itibarıyla sahip olduğu aktif 190.160.712.379,19 TL'dir. Aktif hesaplarla ilgili bilgiler aşağıda verilmiş olup, aktifin % 45,62'sini 86.743.514.652,83 TL ile **dönen varlıklar**, % 54,38'ini 103.417.197.726,36 TL ile **duran varlıklar** oluşturmuştur.

BİLANÇO AKTİF		(BİN TL)		
HESABIN ADI	YILLAR	2022 G	2023 R	2023 G
A. DÖNEN VARLIKLAR		40.382.302	76.612.432	86.743.515
1. HAZIR DEĞERLER		19.454.664	15.952.811	20.678.965
2. MENKUL KIYMETLER		0	0	0
3. TİCARİ ALACAKLAR		3.664.500	19.348.656	23.963.791
-ŞÜPHELİ ALACAK.KARŞ.		312.447	441.727	475.073
4. DİĞER ALACAKLAR		16.313.480	40.316.220	40.324.659
-ŞÜPHELİ ALACAK.KARŞI.		277	385	277
5. STOKLAR		342.347	229.387	720.539
6. GEL.AY.AİT GİD.VE GEL.TAH.		599.898	764.758	999.298
7. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		7.413	600	56.263
B. DURAN VARLIKLAR		12.045.329	16.634.805	103.417.198
1. TİCARİ ALACAKLAR		651	671	691
2. DİĞER ALACAKLAR		0	0	0
3. MADDİ DURAN VARLIKLAR		11.954.468	16.410.210	102.972.378
-AMORTİSMANLAR		7.074.006	8.199.646	47.790.822
4. MADDİ OLMAYAN DUR.VAR.		86.552	215.567	444.129
-AMORTİSMANLAR		225.814	305.814	1.450.526
5.GELECEK YIL.GİD.VE GEL.TAH.		3.274	6.274	0
6. DİĞER DURAN VARLIKLAR		384	2.083	0
AKTİF TOPLAMI		52.427.631	93.247.237	190.160.713

a. DÖNEN VARLIKLAR

Bu ana hesap grubu içinde, Kuruluşumuzun nakit olarak kasada ve bankalarda tuttuğu varlıklar ile normal koşullarda en fazla bir yıl veya işletmemizin normal faaliyet dönemi içinde paraya çevirebileceği veya tüketileceği varlıklar yer almıştır.

1. Hazır Değerler:

Kuruluşumuzun nakit olarak kasada tuttuğu veya bankalarda bulundurduğu tutarlar ile istediğinde paraya çevirme imkânı bulunan varlıklar bu grupta yer almıştır.

2023 yılı sonu itibarıyla 20.678.965.151,05 TL hazır değer olup, detayı aşağıda verilmiştir.

	(BİN TL)
100-Kasa	13
101-Alınan Çekler	0
102-Bankalar	20.678.665
103-Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri(-)	0
108-Diğer Hazır Değerler	287
TOPLAM	20.678.965

Bankalarda bulunan 20.678.664.749,82 TL; 18.182.573.841,16 TL ticari mevduat ve 2.496.090.908,66 TL karşılığında döviz tevdiat hesaplarında yer almıştır. Kuruluşumuzun sahip olduğu mevduat, dört kamu bankası olan Ziraat, Vakıflar, Halk ve Vakıf Katılım Bankalarında toplanmıştır.

2. Ticari Alacaklar:

Bir yıl içinde paraya dönüşmesi öngörülen ve işletmemizin ticari ilişkileri nedeniyle ortaya çıkan alacaklar bu grupta yer almıştır. Ticari alacakların detayı aşağıda açıklanmıştır.

120 – Alıcılar :

Kuruluşumuzun 2023 yılı sonu itibariyle kişi ve kuruluşlardan hizmet satışlarından dolayı 21.819.360.004,43 TL ticari alacağı bulunmaktadır.

120 HESAP**Yurt içi-Yurt dışı kişi ve kuruluşlardan olan alacaklar :****(BİN TL)**

İga Havalimanı İşletmesi A.Ş.	18.972.365
EUROCONTROL (Avrupa Hava Seyrüsefer Güvenliği Teşkilatı)	2.511.430
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	35.091
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sunexpress)	34.888
Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı	24.168
T.C. İçişleri Bakanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	22.304
İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü	20.942
Fraport Tav Antalya Terminal İşletmeciliği Anonim Şirketi	17.138
Türk Hava Yolları Anonim Ortaklığı	13.728
Thy Do & Co İkrar Hizmetleri Anonim Şirketi	13.124
Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş. (Heaş)	9.439
Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş.	8.846
Tgs Yer Hizmetleri Anonim Şirketi	7.290
Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş. (Heaş)	7.083
Mongolian Airways Cargo	6.272
Havaalanları Yer Hizmetleri A.Ş.(Havaş)	5.495
Tav Ege Terminal Yatırım Yapım ve İşletme Anonim Şirketi	5.401
Güneş Ekspres Havacılık A.Ş. (Sunexpress)	4.195
Petrol Ofisi Anonim Şirketi	4.125
Diğer	96.036
TOPLAM	21.819.360

127 – Diğer Ticari Alacaklar:

Kuruluşumuzun 2023 yılı sonu itibariyle kişi ve kuruluşlardan 2.141.194.902,26 TL alacağı bulunmaktadır.

128 - Şüpheli Ticari Alacaklar:

Verilen hizmet karşılığının alıcılar tarafından ödeme süresi içinde ödenmemesi nedeniyle protesto edil-

miş, yazı ile birden fazla istenmiş ya da dava veya icra safhasına gelmiş alacaklar bu hesapta izlenmiş olup, 2023 yılı sonu itibariyle 478.308.959,88 TL'ye ulaşmıştır. Şüpheli ticari alacakların detayı aşağıda verilmiştir. Bu alacaklar Hukuk Müşavirliğince yasal yollardan takip edilmektedir.

128 HESAP**Yurt içi-Yurt dışı kişi ve kuruluşlardan olan alacaklar :****(BİN TL)**

İris Express Gümrüksüz Satış Mağazaları Ticaret A.Ş.	190.778
Demir Havacılık A.Ş.(Beta Havacılık San. Tic.A.Ş.)	59.647
Doğuş Hava Taş. A.Ş.	59.636
Kıbrıs Türk Hava Yolları	29.418
Intergraph Corporation Work Station	25.336
Sadri Şener İnş.Simge Turizm ve İnş.Ortak Girişimi	22.080
Onur Air Taşımacılık A.Ş.	13.994
Uluslararası Akaryakıt Dağıtım Ltd. Şti.	11.760
İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü	9.971
Aksal İnş.Beyza İnş.Boytaş Boyacıoğlu İnş. Ortak Girişimi	8.671
T.C. İçişleri Bakanlığı Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	5.727
Park Reklamcılık Hiz.Ltd.Şti.	4.564
Atlasjet Havacılık A.Ş.	2.954
Bayındır Havacılık İnş.Tur.Tic.San.Aş.	2.883
Toprak Havacılık	2.873
Uğur Uluslararası Hava Kargo Lojistik Ltd. Şti.	2.613
Sky Line Ulaşım Ticaret Anonim Şirketi	2.207
İris Ekspres Gümrüksüz Satış Mağazaları Ticaret A.Ş.	1.809
Uluslararası Akaryakıt Dağıtım Ltd.Şti.	1.652
Diğer	19.736
TOPLAM	478.309

129 - Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı (-) :

Şüpheli hale gelen ticari alacaklarımız için 475.072.702,01 TL kadar karşılık ayrılmıştır.

3. Diğer Alacaklar:

Kuruluşumuzun ticari ilişkileri dışında meydana gelmiş ve bir yıl içinde tahsili düşünülen alacakları bu grupta izlenmiştir. Diğer alacakların detayı aşağıda verilmiştir.

131 - Ortaklardan Alacaklar:

2023 yılı içerisinde finansman fazlası olarak Hazine'ye ödenen 40.300.000.000,00 TL alacağımız bulunmaktadır.

135 - Personelden Alacaklar:

Kuruluşumuzun, personelinden çeşitli nedenlerden kaynaklanan 1.838.065,94 TL alacağı bulunmaktadır.

136 - Diğer Çeşitli Alacaklar:

Diğer alacaklardan 21.510.684,91 TL diğer çeşitli alacağımız bulunmaktadır.

138 - Şüpheli Diğer Alacaklar:

2023 yılı sonu itibariyle 1.587.459,65 TL şüpheli diğer alacağımız bulunmaktadır.

139 - Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı (-):

Şüpheli hale gelmiş diğer alacaklar için 277.565,37 TL karşılık ayrılmıştır.

4. Stoklar:

Kuruluşumuzca verilen hizmetlerde kullanılmak veya tüketilmek amacıyla temin edilen yedek parça, malzeme, hurda gibi bir yıldan az bir sürede kullanılacak olan varlıklar bu grupta izlenmiştir. 2023 yılı sonu itibariyle 720.538.321,16 TL kadar varlık stok hesaplarında yer almıştır.

150 - İlk Madde ve Malzeme:

2023 yılı sonu itibariyle depolarımızda büyük çoğunluğu yedek parça olmak üzere 504.203.630,56 TL kadar stok bulunmaktadır. Satın alınan veya imal edilen söz konusu emtia, maliyet bedeli ile kayıtlara alınmaktadır. Maliyet bedeli ile kayıtlara alınmış olan yedek parça ve malzeme stoklarının hizmete verilmesinde,

DHMi'ye özel elektronik yazılım ve takibe bağlı olarak ilk giren ilk çıkar (FIFO) metodu uygulanmaktadır.

159 - Verilen Sipariş Avansları:

Verilen sipariş avanslarının tamamı yurt dışı sipariş avansı olmak üzere 216.334.690,60 TL'dir.

5. Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları:

Kuruluşumuzun 2023 yılı içinde gelecek dönemler için yapmış olduğu giderleri ile 2023 yılına ait olup ancak kesin borç kaydı sonraki dönemde yapılacak gelirleri bu grupta izlenmiştir.

180 - Gelecek Aylara Ait Giderler:

2023 yılı sonu itibariyle bu hesapta 344.974.071,19 TL bakiye vermiştir.

181 - Gelir Tahakkukları:

Gelir tahakkuklarında yer alan 654.324.019,06 TL'nin ağırlıklı kısmını bankalara ilişkin faizleri tutarlarıdır.

6. Diğer Dönen Varlıklar:

2023 yılı sonu itibariyle diğer dönen varlık hesaplarında 56.263.280,68 TL yer almıştır.

190 - Devreden KDV:

2023 yılı sonu itibariyle devreden KDV hesabında bakiye vermemiştir.

195 - İş Avansları:

2023 yılı sonu itibariyle iş avansları hesabında 55.623.084,25 TL devretmiştir.

196 - Personel Avansları:

Personelimize verilen yolluk ve ücret avanslarından dolayı hesapta 457.961,74 TL devretmiştir.

197 - Sayım ve Tesellüm Noksanları:

Sayımlar sonucunda tespit edilen kasa, stok ve maddi duran varlıklar noksanlarıyla, tesellüm sırasında ortaya çıkan noksanların geçici olarak kayıt ve izleneceği hesapta 182.234,69 TL devretmiştir.

b. DURAN VARLIKLAR

İşletmemizin, bir yıldan daha uzun sürelerde işletme faaliyetlerini gerçekleştirmek amacıyla temin ettiği ve faaliyet dönemi içinde paraya çevirmeyi veya tüketmeyi öngörmediği varlıklar bu ana hesap grubunda izlenmiştir.

1. Ticari Alacaklar:

Kuruluşumuzun bir yıldan fazla uzun vadeli ticari alacakları bu grupta izlenmiştir.

226 - Verilen Depozito ve Teminatlar:

Kuruluşumuzca, kişi ve kuruluşlara verilen ve bir yıldan uzun süreli depozito ve teminatların tutarı 690.948,76 TL'dir.

2. Diğer Alacaklar:**236 - Diğer Çeşitli Alacaklar:**

Bu hesap dönem sonunda bakiye vermemiştir.

3. Maddi Duran Varlıklar:

İşletmemizin faaliyetlerinde kullanılmak üzere temin edilen ve tahmini yararlanma süresi bir yıldan fazla olan fiziki varlıklar ve bunların birikmiş amortismanları bu hesap grubunda izlenmiştir. 2023 yılı sonu itibariyle bu hesapta 146.022.940.316,92 TL maddi duran varlık yer almıştır.

MADDİ DURAN VARLIKLAR 2023					(BİN TL)
BİLGİ	DÖNEM BAŞI	DÖNEM İÇİ GİRİŞLER	DÖNEM İÇİ ÇIKIŞLAR	DÖNEM SONU MADDİ DURAN TOPLAMI	
TÜRÜ					
ARAZİ VE ARSALAR	2.154.009	25.118.747	2.076	27.270.680	
YER ÜSTÜ VE YER ALTI DÜZ.	5.494.574	31.613.214	0	37.107.788	
BİNALAR	5.039.266	60.066.591	0	65.105.857	
TESİS MAK.VE CİHAZLAR	2.733.805	10.532.175	16.774	13.249.206	
TAŞITLAR	759.931	2.150.412	2.236	2.908.107	
DEMİRBAŞLAR	156.086	231.571	6.355	381.302	
TOPLAM	16.337.671	129.712.710	27.441	146.022.940	

250 - Arazi ve Arsalar :

Kuruluşumuz envanterinde yer alan arazi ve arsaların değeri 27.270.680.161,58 TL'dir.

251 - Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri :

Mevcut pistler, apronlar, taksirutlar, yollar, stok yerleri, bahçeler, parklar, spor sahaları, destek ve kuşatma duvarları, havuzlar vb. ile YİD kapsamında Kuruluşumuza devredilen yer altı ve yer üstü düzenleri 37.107.787.657,31 TL ile maddi duranda yer almıştır. 2023 yılında yer altı ve yer üstü düzenleri için 389.386.560,59 TL amortisman ayrılmıştır.

252 - Binalar :

Mevcut idari, işletme ve sosyal binalar ile YİD kapsamın-
da Kuruluşumuza devredilen binalar 65.105.856.818,41
TL ile maddi duranda yer almıştır. 2023 yılında binalar
için 164.987.936,77 TL amortisman ayrılmıştır.

253 - Tesis, Makine ve Cihazlar:

Kuruluşumuz envanterinde 13.249.206.141,65 TL
değerle yer alan su, buhar, elektrik, aydınlatma, telefon,
ısıtma, havalandırma, yangın, radar, ILS, telsiz tesisler
ile üretim, atölye ve enerjiyle ilgili makine ve cihazlar
ile YİD kapsamında Kuruluşumuza devredilen tesis,
makine ve cihazlar için 2023 yılında 217.732.540,84 TL
amortisman ayrılmıştır.

254 - Taşıtlar:

Kuruluşumuzun envanterinde; konveyörler, halatlı
taşıma sistemi, havai hatlar, traktörler, vagonlar, sarnı-
çlar tankerler, vinçler, uçaklar, kamyonlar, otobüsler,
otomobiller, itfaiye ve kurtarma araçları vb. araçlar
2.908.107.000,44 TL değerle yer almıştır. 2023 yılında
taşıtlar için 114.602.319,75 TL amortisman ayrılmıştır.

255 - Demirbaşlar:

Kuruluşumuz envanterinde, demirbaşlar 381.302.537,53
TL değerle yer almıştır. 2023 yılında demirbaşlar için
22.801.575,27 TL amortisman ayrılmıştır.

MADDİ DURAN VARLIKLAR 2023				(BİN TL)
TÜRÜ	BİLGİ	MADDİ DURAN TOPLAMI	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN	NET MADDİ VARLIK TOPLAMI
ARAZİ VE ARSALAR		27.270.680	0	27.270.680
YER ÜSTÜ VE YER ALTI DÜZENLERİ		37.107.788	16.179.929	20.927.859
BİNALAR		65.105.857	21.267.816	43.838.041
TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR		13.249.206	8.528.091	4.721.115
TAŞITLAR		2.908.107	1.582.429	1.325.678
DEMİRBAŞLAR		381.302	232.557	148.745
TOPLAM		146.022.940	47.790.822	98.232.118

257 - Birikmiş Amortismanlar (-):

2023 yılı başında birikmiş amortismanların tu-
tarı 7.074.005.588,44 TL'dir. 2023 yılı içinde
40.753.293.380,61 TL giriş olmuştur. Buna karşılık dö-
nem içerisinde 36.476.981,47 TL amortisman çıkışı ol-
muş, böylelikle dönem sonu birikmiş amortisman tutarı

47.790.821.987,58 TL olarak gerçekleşmiştir.

2023 yılı 909.510.933,22 TL olan dönem amortismanı-
nın maddi duran türlerine göre dağılımı Tabloda veril-
miştir.

AMORTİSMANLAR 2023			(BİN TL)
YILLAR	BİLGİ	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN	DÖNEM AMORTİSMANI
YER ÜSTÜ VE YER ALTI DÜZENLERİ		16.179.929	389.387
BİNALAR		21.267.816	164.988
TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR		8.528.091	217.732
TAŞIT ARAÇ VE GEREÇLER		1.582.429	114.602
DÖŞEME VE DEMİRBAŞLAR		232.557	22.802
TOPLAM		47.790.822	909.511

258 - Yapılmakta Olan Yatırımlar:

Dönem başında 1.015.761.289,98 TL olan yapılmakta olan yatırıma, dönem içinde 5.647.894.423,80 TL gi-

riş ve 6.224.308.768,24 TL çıkış olmuş ve 2023 yılında 439.346.946,54 TL devir vermiştir.

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR 2023					(BİN TL)
BİLGİ	DÖNEM BAŞI	GİRİŞLER	ÇIKIŞLAR	DEVİR	
TÜRÜ					
YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	1.015.761	5.647.895	6.224.309	439.347	
VERİLEN AVANSLAR	1.675.042	3.967.457	1.341.586	4.300.913	
TOPLAM	2.690.803	9.615.352	7.565.895	4.740.260	

259 - Verilen Avanslar:

Yurt içinden ve yurt dışından satın alınmak üzere sipariş edilen maddi duran varlıklarla ilgili olarak yapılan avans ödemelerinin dönem sonu toplamı 4.300.913.015,44 TL'dir.

4. Maddi Olmayan Duran Varlıklar:

Herhangi bir fiziksel varlığı bulunmayan, işletmemizin belli bir şekilde yararlandığı veya yararlanmayı beklediği aktifleştirilen giderler ile belli koşullar altında hukuken himaye gören hakları içeren hesap grubudur.

260 - Haklar :

Kuruluşumuz yazılım, irtifak vb. bedeli olarak

325.574.147,75 TL devretmiş olup, 2023 yılında 21.762.963 TL amortisman ayrılmıştır.

263 - Araştırma ve Geliştirme Giderleri :

Kuruluşumuz AR-GE projesi bedeli olarak 282.085.216,11 TL devretmiş olup, 2023 yılında 21.089.684 TL amortisman ayrılmıştır.

267 - Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar :

Dönem başında 91.221.994,93 TL olan Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklara 2023 yılı içinde 1.195.773.792,70 TL giriş olmuş ve dönem sonunda 1.286.995.787,63 TL devir vermiştir. 2023 yılında 5.972.406 TL amortisman ayrılmıştır.

MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR 2023					(BİN TL)
BİLGİ	MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	NET MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR		
TÜRÜ					
HAKLAR	325.574	186.642	138.932		
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	282.085	156.197	125.888		
DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	1.286.996	1.107.687	179.309		
VERİLEN AVANSLAR	0	0	0		
TOPLAM	1.894.655	1.450.526	444.129		

268 - Birikmiş Amortismanlar (-) :

Diğer maddi olmayan duran varlıklardan yapılan ödemeler 5 yılda amorte edilmekte olup, bu hesapta biriken

amortisman tutarı 1.450.526.666,21 TL'dir. 2023 yılı için ayrılan amortisman tutarı 48.825.053,26 TL'dir.

AMORTİSMANLAR 2023				(BİN TL)
BİLGİ	BİRİKMİŞ AMORTİSMAN	DÖNEM AMORTİSMANI		
YILLAR				
HAKLAR	186.642	21.763		
ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME GİDERLERİ	156.197	21.090		
DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	1.107.687	5.972		
VERİLEN AVANSLAR	0	0		
TOPLAM	1.450.526	48.825		

5. Gelecek Yıllara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları:

Bu hesap grubu, peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken, gelecek yıllara ait giderleri kapsar.

280- Gelecek Yıllara Ait Giderler :

DHİMİ, 2023 yılı içinde peşin ödediği ve bu dönem içinde değil de izleyen yıllarda gider yazacağı ödeme tutarlarını, muhasebenin ve verginin dönemsellik ilkesi gereği bu hesapta izlemiştir. Hesap 2023 yılı sonu itibariyle bakiye vermemiştir.

6. Diğer Duran Varlıklar:

294 – Hizmet Dışı Maddi Duran Varlıklar :

Kuruluşumuz kullanımından kal edilen maddi duran varlıkların izlendiği hesaptır. Bu hesap dönem sonunda 1,00 TL bakiye vermiştir.

299 - Hizmet Dışı Maddi Duran Varlıklar Birikmiş Amortismanı:

Bu hesap dönem sonunda bakiye vermemiştir.

2. PASİF HESAPLAR

Kuruluşumuzun 2023 yılı dönem sonu itibariyle sahip olduğu kaynaklar toplamı 190.160.712.379,19TL Pasif hesaplarla ilgili bilgi tablo aşağıda verilmiştir. Pasifin %6,72'si 12.779.287.318,35TL ile **kısa vadeli yabancı kaynaklar**, %35,59'unu 67.673.445.215,66 TL ile **uzun vadeli yabancı kaynaklar** ve %57,69'u 109.707.979.845,18 TL ile **öz kaynaklar** oluşturmuştur. Pasif hesaplarla ilgili açıklamalar aşağıda verilmiştir.

BİLANÇO PASİF				(BİN TL)
HESABIN ADI	YILLAR	2022 G	2023 R	2023 G
A. KISA VADELİ YABANCI KAY.		5.952.786	7.355.574	12.779.288
1. MALİ BORÇLAR		0	0	0
2. TİCARİ BORÇLAR		878.161	1.054.032	1.398.812
3. DİĞER BORÇLAR		18.859	23.989	97.922
4. ALINAN AVANSLAR		870.891	121.701	662.458
5. ÖDENE.VERGİ VE YÜKÜM.		306.101	2.659.125	5.590.498
6. BORÇ VE GİD.KARŞILIKLARI		87.824	62.695	1.522.683
7. GEL.AY.GEL.VE GİD.TAHAK.		3.790.944	3.434.023	3.506.909
8. DİĞ.KISA VADE.YAB.KAY.		6	9	6
B. UZUN VAD.YABANCI KAYNAK.		38.665.785	67.869.900	67.673.445
1. MALİ BORÇLAR		0	0	0
2. TİCARİ BORÇLAR		0	0	0
3. BORÇLAR VE GİD.KARŞILIK.		941.555	976.455	2.430.070
4. GELE.YIL.GEL.VE GİD.TAHAK.		37.724.230	66.893.445	65.243.375
5. DİĞ.UZ.VADE.YABANCI KAY.		0	0	0
C. ÖZ KAYNAKLAR		7.809.060	18.021.763	109.707.980
1. ÖDENMİŞ SERMAYE		10.647.912	10.647.912	10.647.912
-SERMAYE		10.650.000	10.650.000	10.650.000
-ÖDENMEMİŞ SERMAYE (-)		2.088	2.088	2.088
-SERMAYE DÜZELTMESİ		0	0	90.845.352
2. SERMAYE YEDEKLERİ		0	0	0
3. KAR YEDEKLERİ		0	0	0
4. GEÇMİŞ YILLAR KARI			0	8.214.716
5. GEÇMİŞ YILLAR ZARARI (-)		2.707.335	2.838.852	0
6. DÖNEM NET KARI/ZARARI		-131.517	10.212.703	0
PASİF TOPLAMI		52.427.631	93.247.237	190.160.713

A. KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

Kuruluşumuzda 2023 yılında ödenecek ve vadesi 1 yıldan az olan borçların izlendiği hesap grubudur.

1. Mali Borçlar:

Bu hesap dönem sonunda bakiye vermemiştir.

2. Ticari Borçlar:

Kuruluşumuzun ticari ilişkileri nedeniyle borçlandığı tutarların izlendiği hesap grubudur.

320 - Satıcılar:

Dönem sonunda satıcılara 858.930.659,97 TL borcumuz olup, detayı aşağıda verilmiştir.

	(BİN TL)
Mal ve Hizmet Alımlarından	555.966
Müteahhit Hizmetlerinden	302.965
Kamulaştırmalardan Borçlar	0
TOPLAM	858.931

326 - Alınan Depozito ve Teminatlar:

Kişi ve kuruluşlardan 178.959.347,97 TL nakit depozito ve teminat alınmış olup, detayı aşağıda verilmiştir.

	(BİN TL)
Alıcılardan Alınan TL Teminatlar	38.470
Alıcılardan Alınan USD Teminatlar	19.497
Alıcılardan Alınan EURO Teminatlar	15.827
Satıcılardan Alınan TL Teminatlar	99.817
Satıcılardan Alınan USD Teminatlar	5.220
Satıcılardan Alınan EURO Teminatlar	128
TOPLAM	178.959

329 - Diğer Ticari Borçlar:

Aşağıda mahiyeti belirtilen borçlarımız bu hesapta izlenmiş olup, yılsonunda 360.921.769,57 TL devretmiştir.

	(BİN TL)
EUROCONTROL Tahakkuklarından Borçlar	120.162
Kimlik Kartı % 50 SHGM Payı	6.367
Çalışma Ruhsatı % 65 SHGM Payı	165.199
Diğer Ticari TL Borçlar	10.947
Diğer Ticari USD Borçlar	131
Diğer Ticari EURO Borçlar	58.116
TOPLAM	360.922

3. Diğer Borçlar:

Kuruluşumuzun ticari ilişkileri dışında borçlandığı ve bir yıl içinde ödenmesi düşünülen tutarlar bu hesap grubunda izlenmiştir.

335 - Personele Borçlar:

Çeşitli işlemlerden doğan ve 2023 dönem sonuna kadar ilgili personele ödenmeyen personel alacakları olup, tutarı 5.414.305,03 TL'dir.

336 - Diğer Çeşitli Borçlar:

Bu hesapta dönem sonunda 92.507.505,11 TL devretmiş olup, detayı aşağıda verilmiştir:

Avukatlık vekâlet ücretleri	8.622
SHGM Nakde Dönüştürülen Teminat Mektuplarından Borçlar	8.484
Mahiyeti Belli Olmayan Fazla Tahsilatlar	981
5510 Sayılı Yasa % 0,05 lik Teşvik İndiriminden Borçlar	383
Buluntu Paralar	824
Diğer Çeşitli Borçlar	66.892
Projelerden Borçlar	760
6661 Sayılı Kanun SGK Kesintileri	4.727
Kamulaştırmadan Borçlar	381
Kafeterya ve Lokal İşlemleri	454
TOPLAM	92.508

4. Alınan Avanslar:

Bu hesap grubu, gerek satış sözleşmeleri dolayısıyla gerekse diğer nedenlerle DHMİ tarafından üçüncü kişilerden alınan avansların kaydedildiği hesapları kapsar.

340 - Alınan Sipariş Avansları:

Bu hesapta DHMİ'nin gelecekte yapacağı hizmet teslimleri ile ilgili olarak peşin tahsil ettiği tutarlar izlenmiştir. 2023 yılı sonu devri 22.031.716,88 TL'dir.

349 - Alınan Diğer Avanslar:

Bu hesabın 2023 dönem sonu bakiyesi 640.426.308,15 TL'dir.

5. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler:

Kuruluşumuzun sorumlu veya mükellef sıfatıyla ödeyeceği vergi, resim, harç kesintisi, sigorta primi, icra taklitleri ve benzeri borçlarının izlendiği hesap grubudur.

360 - Ödenecek Vergi ve Fonlar:

Bu hesapta 5.548.721.274,88 TL kadar ödenecek vergi ve fon tutarı olup, detayı aşağıda verilmiştir.

	(BİN TL)
Kurumlar Vergisi	64.636
Gelir Vergisi	126.513
Katma Değer Vergisi	2.947.591
Damga Vergisi	9.378
Kesinti Yoluyla Alınan Damga Vergisi	3.904
DHMi'nin Tabi Olduğu Damga Vergisi	5.474
Hasılat Payı (%14)	2.400.575
Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sis.Kes.	10
Konaklama Vergisi	18
TOPLAM	5.548.721

361 - Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri:

Bu hesap dönem sonunda 37.539.168,48 TL devretmiştir.

	(BİN TL)
Emekli Sandığı	6.487
Diğer SGK Kesintileri (İtibari Hizmet Zammı)	31.052
TOPLAM	37.539

369 - Ödenecek Diğer Yükümlülükler:

2023 yılından 4.237.955,52 TL ödenecek diğer yükümlülük devretmiştir.

	(BİN TL)
Aidat vb. Yükümlülükler	5
Diğer Kesintiler	4.233
TOPLAM	4.238

6. Borç ve Gider Karşılıkları:**370 - Dönem Karı Vergi ve Diğer Yasal Yükümlülük Karşılıkları:**

2023 yılı dönem karı üzerinden 1.343.528.182,06 TL kurumlar vergisi hesaplanmıştır. Bu tutar 2024 yılı nisan ayında beyan edilerek ödenecektir.

371 - Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükler:

Mevzuat gereğince peşin ödenen Gelir ve Kurumlar vergisi ile diğer yükümlülükler bu grupta izlenmiştir. Bu hesapta 73.684.329,78 TL peşin ödenmiş vergi bulunmaktadır.

(BİN TL)

Kurumlar Geçici Vergi	0
Vergi Kesintileri	73.684
TOPLAM	73.684

372 - Kıdem Tazminatı Karşılığı:

2023 yılı sonu itibariyle DHMi'de istihdam edilen geçici işçilerle memurlara 2024 yılında ödenmesi öngörülen kıdem tazminatı, emekli ikramiyeleri, kullanılmayan yıllık izinler gibi karşılıklar bu hesapta izlenmiştir. 2023 yılı sonu itibariyle hesapta 252.838.631,32 TL karşılık bulunmaktadır.

	(BİN TL)
Memur Emekli Karşılıkları	58.349
Sözleşmeli Emekli Karşılıkları	68.000
Geçici İşçi Kıdem Karşılıkları	126.489
TOPLAM	252.838

7. Gelecek aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları:

2023 yılı içinde ortaya çıkan ancak gelecek aylara ait gelirler ile faaliyet dönemine ait olup ödenmesi gelecek aylarda yapılacak giderler bu hesap grubunda izlenmiştir.

380 - Gelecek Aylara Ait Gelirler:

Aşağıda detayı verilen gelecek aylara ait peşin tahsil edilmiş gelirler toplamı 2.938.394.404,50 TL'dir.

Gelecek Aylara Ait Gelirler	(BİN TL)
Kirala İşlet Devret (KİD) Peşin Kira Tahsilatları	2.894.726
Çalışma Ruhsatları Peşin Tahsilatları	0
Terminal Yer Tahsis Kira Peşin Tahsilatları	0
İşletme Tahsis Kira Peşin Tahsilatları	0
Giriş Kartları Peşin Tahsilatları	0
Gelecek Aylara Ait Diğer Peşin Tahsilatlar	43.668
TOPLAM	2.938.394

381 - Gider Tahakkukları:

Bu hesap 2023 yılında 568.514.474,69 TL bakiye vermiştir

397 - Sayım ve Tesellüm Fazlaları :

Bu hesap 2023 yılında 5.944,00 TL bakiye vermiştir

B. UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR

Kuruluşumuzca, gelecek yıllarda ödenecek ve vadeleri 1 yıldan daha uzun olan borçların izlendiği hesap grubudur.

1. Mali Borçlar:

Kuruluşumuzun bilanço tarihi itibarıyla vadesine 1 yıldan uzun süre bulunan mali borçları bu grupta izlenmiştir. Bu hesap yıl içerisinde çalışmamıştır.

2. Ticari Borçlar

426 – Alınan Depozito ve Teminatlar

Kişi ve kuruluşlardan uzun vadeli depozito ve teminatı bulunmamaktadır.

3. Borç ve Gider Karşılıkları:

472 - Kıdem Tazminatı Karşılıkları

Kuruluşumuzda çalışan memur, sözleşmeli ve geçici işçi için ayrılan kıdem tazminatı/emekli ikramiyelerini kapsar. Bu hesap dönem sonunda 2.428.217.433,88 TL (memur 777.268.053,80 TL sözleşmeli 931.023.431,60 TL ve geçici işçi 719.925.948,48 TL) bakiye vermiştir.

479 - Diğer Borç ve Gider Karşılıkları

Kuruluşumuzda dahili sigortaya tabi tutulan maddi duran için ayrılan dahili sigorta risk karşılıkları bu hesapta izlenmiş olup, dönem sonu bakiyesi 1.852.645,44 TL'dir.

4. Gelecek Yıllara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları:

480 - Gelecek Yıllara Ait Gelirler:

Kuruluşumuzca tahsil edilen çalışma ruhsatı bedelleri ve KİD işlemlerinden kaynaklanan gelirler olup, hesapta 65.243.375.136,34 TL bulunmaktadır.

C. ÖZ KAYNAKLAR

1. Bu ana hesap grubu; devlet adına Hazinesin bilanço tarihinde DHİMİ'ye yapmış olduğu sermaye ödeme/katkı tutarını gösterir. Ana hesap grubunu; Ödenmiş Sermaye, Sermaye Yedekleri, Kar Yedekleri, Geçmiş Yıllar Karları / Zararları (-) ve Dönemin Net Karı (Zararı) hesap grupları oluşturur.

2. Özkaynaklar ana hesap grubu, Pasifin (Kaynakların) % 57,69'unu oluşturmaktadır.

50. ÖDENMİŞ SERMAYE

1. Hazine ve Maliye Bakanlığının DHİMİ Genel Müdürlüğü için taahhüt ettiği Sermaye tutarı olan 10.650.000.000 TL'den, Ödenmemiş Sermaye tutarı

olan 2.087.607,96 TL düştüğünde, DHİMİ Ödenmiş Sermaye hesap grubu 10.647.912.392,04 TL'dir.

2. Ödenmiş Sermaye hesap grubu 2023 yılsonu dayına, aşağıdaki tabloda yer verilmiştir. Ödenmiş Sermaye hesap grubu ayrıntısına bakıldığında, Temettünün sermayeye mahsubundan kaynaklanan 3.212.029.702,94 TL'nin en büyük tutarı oluşturduğu görülmektedir.

ÖDENMİŞ SERMAYE DAĞILIMI (TL)		
1	Kuruluşta aynı olarak konulan sermaye	1.050.051,64
2	Hasılat payının sermayeye mahsubu	79.886.714,04
3	Temettünün sermayeye mahsubu	3.212.029.702,94
4	Sermaye düzeltmesi olumlu farkların mahsubu	673.589.199,75
5	Yeniden değerlemenin sermayeye mahsubu	11.032.899,84
6	Yasal yedeklerin sermayeye mahsubu	2.441.457.886,47
7	YİD maliyet bedellerinin sermayeye ilavesi	2.935.006.147,59
8	Diğer mahsup işlemleri	1.293.859.789,77
TOPLAM		10.647.912.392,04

500 - Sermaye

1. Nominal sermaye

1. DHMİ Sermayesi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri dışında, DHMİ Ana Statüsünün «Hukuki Bünye» başlıklı 3. Maddesi ile düzenlenmiş olup, anılan madde «5- Kuruluşun sermayesi 50 milyar TL'si olup, tamamı Devlete aittir. Kuruluş'un sermayesi ilgili Bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanı Kararı ile değiştirilir.» hükmüne amirdir.

2. DHMİ Sermayesi, 8 Kasım 1984 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Ana Statüsü ile 50.000 TL olarak belirlenmiştir. Sonraki zamanda bu tutar sırasıyla, 200.000 TL, 16.000.000 TL, 26.000.000 TL, 175.000.000 TL, 400.000.000 TL, 1.700.000.000 TL, 3.900.000.000 TL, 5.250.000.000 TL, 6.250.000.000 TL ve son olarak 10.650.000.000 TL'ye çıkarılmıştır.

3. 1No.lu Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 217'nci maddesi ile de 4059 sayılı Kanun ile T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığına verilen görev ve yetkiler T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığına verilmiş olduğundan, bu kapsamında T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığının pay sahipliği yetki ve sorumlulukları 2018 yılı ikinci yarısından itibaren DHMİ hissedar kayıtları T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı olarak güncellenmiş ve işlemler bu yönde sürdürülmüştür.

4. Gerek DHMİ Sermayesinin tamamının devlete ait olması ve gerekse DHMİ'nin faaliyetlerini Özkaynakları ile sürdürmesi nedeniyle DHMİ'de hisse senedi uygulaması söz konusu değildir. Bu nedenle DHMİ daha önce hisse senedi çıkarmadığı gibi, cari dönemde de herhangi bir hisse senedi ihracı yapmamıştır.

501. Ödenmiş Sermaye

DHMİ'nin 2023 yılı sonu itibarıyla 10.650.000.000 TL olan Sermayesinin 2.087.607,96 TL'si Ödenmemiş Sermaye'dir.

502. Sermaye Düzeltmesi Olumlu Farkları

Ödenmiş sermaye tutarının enflasyon düzeltilmesine tabi tutulması sonucunda 90.845.351.477,10 TL giriş olmuştur

54. KAR YEDEKLERİ

Bu hesap grubu, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 37'nci maddesine göre, dönem karı üzerinden ayrılan % 10 oranındaki yedek akçeyi kapsar.

540. Yasal Yedekler

1. 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 'Kamu iktisadi kuruluşlarına ait mali hükümler' başlıklı 37'nci maddesinde "4. Kuruluşlar, karlarından %10 yedek akçe ayırırlar" hükmü yer almıştır. Bu kapsamda, 1984 yılından itibaren her yılın dönem karına bağlı olarak dönem karından alıkonulan % 10 oranındaki tutarlar kadar

hesaba girişler ve Hazine ve Maliye Bakanlığının çeşitli mahsup talimatlarına bağlı olarak da hesaptan çıkışlar olmaktadır.

2. 2023 yılının karla kapatılması nedeniyle hesaba 2024 yılında 1.195.863.287,61 TL'lik giriş olacaktır.

570. Geçmiş Yıllar Karları:

Kuruluşumuzun 2023 yılı faaliyetleri sonucu elde ettiği 13.453.957.295,69 TL dönem net karıdır. Bu tutardan 2.838.852.601,67 TL geçmiş dönem zararı ve 2.400.388.717,98 TL enflasyon düzeltme zararı düşüldükten sonra kalan 8.214.715.976,04 TL ve 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak geçmiş yıl karları hesabına alınmıştır.

580. Geçmiş Yıllar Zararları:

Geçmiş faaliyet dönemlerinde ortaya çıkan dönem net zararlarının izlendiği hesaptır. 2023 yılında geçmiş yıl zararı toplamı 2.838.852.601,67 TL dir. Bu tutarın 2.076.828.283,91 TL'si 2020 yılı zararından, 630.506.922,30 TL'si ise 2021 yılı zararından, 131.517.395,46 TL'si 2022 yılı zararından kaynaklanmaktadır. 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak geçmiş yıl zararları olan 2.838.852.601,67 TL bu hesaptan düşülmüş ve bakiye vermemiştir.

59. DÖNEM NET KARI (ZARARI)

590 - Dönem Net Karı :

2023 yılında, 63.358.848.504,41 TL gelir ve kar, buna karşılık 43.218.287.532,59 TL gider ve zarar ve ayrıca 5.343.075.494,07 TL indirim gerçekleşmiş olup, bunun sonucu 14.797.485.477,75 TL dönem karı elde edilmiştir. Dönem karından; 1.343.528.182,06 TL kurumlar vergisi düşüldüğünde, **dönem net karı** 13.453.957.295,69 TL olmuştur. Bu tutardan 2.838.852.601,67 TL geçmiş dönem zararı ve 2.400.388.717,98 TL enflasyon düzeltme zararı düşüldükten sonra kalan 8.214.715.976,04 TL ve 555 sıra sayılı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin Enflasyon düzeltmesine uygun olarak geçmiş yıl karları hesabına alınmış olduğundan bakiye vermemiştir.

591. Dönem Net Zararı :

İşletmenin faaliyet dönemine ilişkin net zarar tutarının izlendiği hesaptır. Sonuç hesaplarında yer alan '692. Dönem Net Kârı veya Zararı Hesabı'ndan aktarılan tutarlar bu hesaba borç, aynı hesaba alacak kaydedilir.

DHMİ 2023 yılı faaliyetleri sonucunda kar elde ettiği için bu hesap bakiye vermemiştir.

BİLANÇO 2023						(BİN TL)
AKTİF HESAPLAR	BİLGİ	DÖNEM BAŞI	DÖNEM İÇİ GİRİŞLER	DÖNEM İÇİ ÇIKIŞLAR	FARK	DÖNEM SONU
b I. DÖNEN VARLIKLAR		40.382.302	728.279.233	681.918.020	46.361.213	86.743.515
b 10 HAZIR DEĞERLER		19.454.664	620.502.604	619.278.303	1.224.301	20.678.965
b 100 Kasa		18	33.413	33.418	-5	13
b 101 Alınan Çekler		0	0	0	0	0
b 102 Bankalar		19.454.529	670.828.649	669.604.513	1.224.136	20.678.665
a 103 Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri(-)		0	50.366.284	50.366.284	0	0
b 108 Diğer Hazır Değerler		117	6.826	6.656	170	287
b 11 MENKUL KIYMETLER		0	0	0	0	0
b 112 Kamu Kesim Tahvil, Senet ve Bono.		0	0	0	0	0
b 12 TİCARİ ALACAKLAR		3.664.500	63.617.771	43.318.480	20.299.291	23.963.791
b 120 Alıcılar		2.370.939	60.670.060	41.221.639	19.448.421	21.819.360
b 126 Verilen Depozito ve Teminatlar		0	0	0	0	0
b 127 Diğer Ticari Alacaklar		1.283.371	2.932.773	2.074.949	857.824	2.141.195
b 128 Şüpheli Ticari Alacaklar		322.637	178.371	22.699	155.672	478.309
a 129 Şüpheli Ticari Alacaklar Karşılığı(-)		312.447	163.433	807	162.626	475.073
b 13 DİĞER ALACAKLAR		16.313.480	24.161.572	150.393	24.011.179	40.324.659
b 131 Ortaklardan Alacaklar		16.300.000	24.000.000	0	24.000.000	40.300.000
b 135 Personelden Alacaklar		1.062	55.556	54.780	776	1.838
b 136 Diğer Çeşitli Alacaklar		11.105	106.016	95.610	10.406	21.511
b 138 Şüpheli Diğer Alacaklar		1.590	0	3	-3	1.587
a 139 Şüpheli Diğer Alacaklar Karşılığı(-)		277	0	0	0	277
b 15 STOKLAR		342.347	2.460.789	2.082.597	378.192	720.539
b 150 İlk Madde ve Malzeme		217.360	2.304.654	2.017.810	286.844	504.204
b 151 Yarı Mamuller Üretim		0	4.943	4.943	0	0
b 157 Diğer Stoklar		0	0	0	0	0
b 159 Verilen Sipariş Avansları		124.987	151.192	59.844	91.348	216.335
b 18 GEL AY. AİT GİD.ve GEL.TAHAK.		599.898	14.253.220	13.853.820	399.400	999.298
b 180 Gelecek Aylara Ait Giderler		238.686	540.811	434.523	106.288	344.974
b 181 Gelir Tahakkukları		361.212	13.712.409	13.419.297	293.112	654.324
b 19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR		7.413	3.283.277	3.234.427	48.850	56.263
b 190 Devreden KDV		6.873	0	6.873	-6.873	0
b 191 İndirilecek KDV		0	2.817.102	2.817.102	0	0
b 193 Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar		0	75.319	75.319	0	0
b 195 İş Avansları		256	334.573	279.206	55.367	55.623
b 196 Personel Avansları		141	56.148	55.831	317	458
b 197 Sayım ve Tesellüm Noksanları		143	135	96	39	182
b 2 DURAN VARLIKLAR		12.045.329	98.965.419	7.593.550	91.371.869	103.417.198
b 22 TİCARİ ALACAKLAR		651	275	235	40	691
b 220 Uzun Vadeli Alacaklar		0	0	0	0	0
b 226 Verilen Depozito ve Teminatlar		651	275	235	40	691
b 227 Diğer Ticari Alacaklar		0	0	0	0	0
b 23 DİĞER ALACAKLAR		0	2	2	0	0
b 236 Diğer Çeşitli Alacaklar		0	2	2	0	0
b 25 MADDİ DURAN VARLIKLAR		11.954.468	98.607.401	7.589.491	91.017.910	102.972.378
b 250 Arazi ve Arsalar		2.154.009	25.118.747	2.076	25.116.671	27.270.680
b 251 Yer Altı ve Yer Üstü Düzenleri		5.494.574	31.613.214	0	31.613.214	37.107.788
b 252 Binalar		5.039.266	60.066.591	0	60.066.591	65.105.857
b 253 Tesis, Makine ve Cihazlar		2.733.805	10.532.175	16.774	10.515.401	13.249.206
b 254 Taşıtlar		759.931	2.150.412	2.236	2.148.176	2.908.107
b 255 Demirbaşlar		156.086	231.571	6.355	225.216	381.302
b 256 Diğer Maddi Duran Varlıklar		0	32.632	32.632	0	0
a 257 Birikmiş Amortismanlar (-)		7.074.006	40.753.293	36.477	40.716.816	47.790.822
b 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar		1.015.761	5.647.895	6.224.309	-576.414	439.347
b 259 Verilen Avanslar		1.675.042	3.967.457	1.341.586	2.625.871	4.300.913
b 26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIK.		86.552	357.577	0	357.577	444.129
b 260 Haklar		113.550	212.024	0	212.024	325.574
b 263 Araştırma ve Geliştirme Giderleri		107.594	174.491	0	174.491	282.085
b 267 Diğer Maddi Olmayan Duran Varlıklar		91.222	1.195.774	0	1.195.774	1.286.996
a 268 Birikmiş Amortismanlar (-)		225.814	1.224.712	0	1.224.712	1.450.526
b 269 Verilen Avanslar		0	0	0	0	0
b 28 GEL. YIL.AİT GİDER.VE GEL.TAHK.		3.274	164	3.438	-3.274	0
b 280 Gelecek Yıllara Ait Giderler		3.274	164	3.438	-3.274	0
b 29 DİĞER DURAN VARLIKLAR		384	0	384	-384	0
b 294 Hizmet Dışı Maddi Duran Varlıklar		5.776	0	5.776	-5.776	0
b 299 Hizmet Dışı Maddi Duran Var.Bir. Amortisman(-)		5.392	0	5.392	-5.392	0
TOPLAM VARLIKLAR (AKTİF)		52.427.631	827.244.652	689.511.570	137.733.082	190.160.713

BİLANÇO 2023						(BİN TL)
PASİF HESAPLAR	BİLGİ	DÖNEM BAŞI	DÖNEM İÇİ GİRİŞLER	DÖNEM İÇİ ÇIKIŞLAR	FARK	DÖNEM SONU
a 3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR		5.952.786	408.000.274	401.173.772	6.826.502	12.779.288
a 30 MALİ BORÇLAR		0	0	0	0	0
a 309 Diğer Mali Borçlar		0			0	0
a 32 TİCARİ BORÇLAR		878.161	51.715.935	51.195.284	520.651	1.398.812
a 320 Satıcılar		567.036	13.885.565	13.593.670	291.895	858.931
a 326 Alınan Depozito ve Teminatlar		123.950	331.664	276.655	55.009	178.959
a 329 Diğer Ticari Borçlar		187.175	37.498.706	37.324.959	173.747	360.922
a 33 DİĞER BORÇLAR		18.859	5.514.867	5.435.804	79.063	97.922
a 331 Ortaklara Borçlar		0	0	0	0	0
a 335 Personele Borçlar		3.016	5.305.278	5.302.880	2.398	5.414
a 336 Diğer Çeşitli Borçlar		15.843	209.589	132.924	76.665	92.508
a 34 ALINAN AVANSLAR		870.891	4.947.280	5.155.713	-208.433	662.458
a 340 Alınan Sipariş Avansları		8.328	1.389.998	1.376.294	13.704	22.032
a 349 Alınan Diğer Avanslar		862.563	3.557.282	3.779.419	-222.137	640.426
a 36 ÖDENE.VER.VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜK.		306.101	20.965.313	15.680.916	5.284.397	5.590.498
a 360 Ödenecek Vergi ve Fonlar		289.231	19.789.278	14.529.788	5.259.490	5.548.721
a 361 Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri		14.801	1.041.881	1.019.143	22.738	37.539
a 369 Ödenecek Diğer Yükümlülükler		2.069	134.154	131.985	2.169	4.238
a 37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		87.824	1.661.582	226.723	1.434.859	1.522.683
a 370 Dön.Kar.Vergi ve Yasal Yüküm.Karş.		0	1.343.528	0	1.343.528	1.343.528
b 371 Dön.Kar.Pesin Öden.Ver.veDiğ.Yük.(-)		15.071	73.684	15.071	58.613	73.684
a 372 Kıdem Tazminatı Karşılığı		102.895	391.738	241.794	149.944	252.839
a 379 Diğer Borç ve Gider Karşılığı		0			0	0
a 38 GELE.AY.ÂİT GELİR VE GİD.TAH.		3.790.944	11.344.894	11.628.929	-284.035	3.506.909
a 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler		3.368.122	9.782.942	10.212.670	-429.728	2.938.394
a 381 Gider Tahakkukları		422.822	1.561.952	1.416.259	145.693	568.515
a 39 DİĞER KISA VADELİ YAB.KAY..		6	311.850.403	311.850.403	0	6
a 391 Hesaplanan KDV		0	11.559.108	11.559.108	0	0
a 393 Merkez ve Şubeler Cari Hesabı		0	300.291.295	300.291.295	0	0
a 397 Sayım ve Tesellüm Fazlaları		6			0	6
a 4 UZUN VAD.YABANCI KAYNAK.		38.665.785	70.790.308	41.782.648	29.007.660	67.673.445
a 40 MALİ BORÇLAR		0	0	0	0	0
a 42 TİCARİ BORÇLAR		0	0	0	0	0
a 426 Alınan Depozito ve Teminatlar		0	0	0	0	0
a 47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI		941.555	1.565.452	76.937	1.488.515	2.430.070
a 472 Kıdem Tazminatı Karşılığı		940.173	1.563.733	75.689	1.488.044	2.428.217
a 479 Diğer Borç ve Gider Karşılık.(Sigorta)		1.382	1.719	1.248	471	1.853
a 48 GEL.YILLAR.ÂİT GELİR VE GİD.TAH.		37.724.230	69.224.856	41.705.711	27.519.145	65.243.375
a 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler		37.724.230	69.224.856	41.705.711	27.519.145	65.243.375
a TOPLAM YABANCI KAYNAKLAR		44.618.571	478.790.582	442.956.420	35.834.162	80.452.733
a 5 ÖZ SERMAYE		7.809.060	99.060.068	-2.838.852	101.898.920	109.707.980
a 50 ÖDENMİŞ SERMAYE		10.647.912	90.845.352	0	90.845.352	10.647.912
a 500 Nominal Sermaye		10.650.000	0	0	0	10.650.000
b 501 Ödenmemiş Sermaye (-)		2.088	0	0	0	2.088
a 502 Sermaye Düzeltmesi		0	90.845.352	0	0	90.845.352
a 52 SERMAYE YEDEKLERİ		0	0	0	0	0
a 529 Diğer Sermaye Yedekleri		0	0	0	0	0
a 54 KAR YEDEKLERİ		0	0	0	0	0
a 540 Yasal Yedekler		0	0	0	0	0
a 542 Olağanüstü Yedekler		0	0	0	0	0
a 57 GEÇMİŞ YILLAR KARLARI		0	8.214.716	0	8.214.716	8.214.716
a 570 Geçmiş Yıllar Karları		0	8.214.716	0	8.214.716	8.214.716
b 58 GEÇMİŞ YILLAR ZARARI (-)		2.707.335	0	2.707.335	-2.707.335	0
b 580 Geçmiş Yıllar Zararı (-)		2.707.335		2.707.335	-2.707.335	0
b/a 59 DÖNEM KAR (ZARAR)		-131.517	0	-131.517	131.517	0
a 590 Dönem Net Karı		0	0	0	0	0
b 591 Dönem Net Zararı (-)		131.517	0	131.517	-131.517	0
a TOPLAM KAYNAKLAR (PASİF)		52.427.631	577.850.650	440.117.568	137.733.082	190.160.713

D. FON AKIMI

Genel Yatırım ve Finansman Programı ve revizeleri, Hazine ve Maliye Bakanlığının verdiği direktif ve esaslar ile Kuruluşumuz ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmıştır.

2023 yılı faaliyetleri sonrası 52.019.048.708,89 TL kaynak oluşturulmuş olup, aynı dönemde 52.019.048.708,89 TL ödeme yapılmıştır. 2023 yılı yatırımı 3.927.020.444,01 TL gerçekleşmiştir.

FON AKIM TABLOSU			(BİN TL)
BİLGİ	2021	2022	2023
A. FON KAYNAKLARI	6.249.051	39.664.186	52.019.050
1. Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar	1.469.488	892.997	16.216.017
a. Olağan Kar	751.885	0	15.060.132
b. Amortismanlar	664.334	741.716	993.259
c. Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler	53.269	151.281	162.626
2. Olağan Dışı Faaliyetlerden Sağlanan Kaynaklar	0	0	0
a. Olağan Dışı Kar	0	0	0
b. Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler	0	0	0
c. Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)	0	0	0
3. Dönen Varlık Tutarındaki Azalışlar	2.415.888	2.209	6.881
4. Duran Varlık Tutarındaki Azalışlar	125.799	31.437	595.041
5. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar	987.248	2.360.554	6.193.451
6. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlar	1.250.628	36.376.989	29.007.660
7. Sermaye Artırımı	0	0	0
B. FON KULLANIMLARI	6.249.051	39.664.186	52.019.050
1. Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar	0	5.329	0
a. Olağan Zarar	0	5.329	0
b. Amortismanlar	0	0	0
c. Fon Çıkışı Gerektirmeyen Diğer Giderler	0	0	0
d. Fon Girişi Sağlamayan Diğer Gelirler (-)	0	0	0
2. Olağan Dışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar	1.382.391	126.189	262.646
a. Olağan Dışı Zarar	1.382.391	126.189	262.646
b. Fon Çıkışı Gerektirmeyen Giderler	0	0	0
c. Fon Girişi Sağlamayan Gelirler (-)	0	0	0
3. Ödenen Vergi ve Benzerleri	0	0	58.613
4. Ödenen Temettüleri	0	0	0
a. Bir Önceki Dönem Karından Ödenen	0	0	0
b. Yedeklerden Dağıtılan	0	0	0
5. Dönen Varlıkların Tutarındaki Artışlar	1.056.671	37.281.414	46.277.615
6. Duran Varlıkların Tutarındaki Artışlar	1.646.396	2.044.735	4.768.311
7. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Azalışlar	2.163.593	206.519	651.865
8. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Azalışlar	0	0	0
9. Sermayedeki Azalışlar	0	0	0

E. NAKİT AKIMI

Kuruluşumuz 2023 faaliyet dönemine 19.454.663.905,51 TL nakit ile başlamış olup, dönem içinde 46.098.456.205,52 TL nakit girişi

ve 44.874.154.959,98 TL nakit çıkışı sonrası 2024 yılına 20.678.965.151,05 TL nakit devretmiştir. Nakit giriş ve çıkışları aşağıda gösterilmiştir

NAKİT AKIM TABLOSU			(BİN TL)
BİLGİ	2021 G	2022 G	2023 G
A. DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU	2.224.306	1.115.999	19.454.664
B. DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ	7.759.233	45.907.103	46.098.456
1. Satışlardan Elde Edilen Nakit	5.303.896	9.779.973	25.597.104
a. Net Satışlar	6.282.721	11.556.520	45.896.435
b. Ticari Alacaklardaki Azalışlar	53.362	0	0
c. Ticari Alacaklardaki Artışlar (-)	1.032.187	1.776.547	20.299.331
2. Diğer Faal.Olağan Gelir.Sağlanan Nakit	215.751	3.764.887	7.732.191
3. Olağan Dışı Gelir ve Kar.Sağlanan Nakit	20.232	37.851	98.497
4. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar.Arışı	939.808	762.502	7.016.329
5. Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar.Arışı	1.250.628	0	0
6. Sermaye Artışından Sağlanan Nakit	0	0	0
7. Diğer Nakit Girişleri	28.918	31.561.890	5.654.335
C. DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI	8.867.540	27.568.438	44.874.155
1. Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları	4.013.948	6.979.654	13.324.306
a. Satışların Maliyeti	4.293.964	7.891.562	14.551.042
b. Stoklardaki Artış	17.783	217.266	125.087
c. Ticari Borçlardaki Azalışlar	363.850	0	0
d. Ticari Borçlardaki Artışlar (-)	13.346	425.222	520.650
e. Amort.ve Nakit Çıkışı Gerektirme.Gid.(-)	648.303	703.952	831.173
f. Stoklardaki Azalışlar (-)	0	0	0
2. Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları	366.001	753.463	1.251.642
a. Araştırma ve Geliştirme Giderleri	12.714	27.264	49.044
b. Pazarlama Satış ve Dağıtım Giderleri	15.396	31.541	56.108
c. Genel Yönetim Giderleri	367.819	732.422	1.273.638
d. Amortis-Nakit Çıkışı Gerektirme.Gid.(-)	29.928	37.764	127.148
3. Diğer Faali.Olağan Gider ve Zarar.İlişkin	1.190.640	1.063.708	1.134.139
a. Diğer Faaliyetlerden Olağan Giderler	2.107.431	7.885.248	26.927.311
b. Amortis-Nakit Çıkışı Gerektirme.Gid.(-)	916.791	6.821.540	25.793.172
4. Olağan Dışı Gider ve Zarar.Nakit Çıkışı	1.372.671	125.275	337.144
a. Olağan Dışı Gider ve Zararlar	1.411.037	166.575	361.144
b. Amortis-Nakit Çıkışı Gerektirme.Gid.(-)	38.366	41.300	24.000
5. Duran Varlık Yatırımları Nakit Çıkışı	1.520.690	2.012.922	4.768.311
6. Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri	403.590	333.416	0
a. Menkul Kıymetler Ana Para Ödemeleri	0	0	0
b. Alınan Krediler Ana Para Ödemeleri	0	0	0
c. Diğer Ödemeler	403.590	333.416	0
7. Ödenen Vergi ve Benzerleri	0	0	58.613
8. Ödenen Temettüleri	0	0	0
9. Diğer Nakit Çıkışları	0	16.300.000	24.000.000
D. DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU	1.115.999	19.454.664	20.678.965
E. NAKİT ARTIŞ VEYA AZALIŞI	-1.108.307	18.338.665	1.224.301

F. MALİ ANALİZ**1. MALİ DURUM**

	2021	2022	2023
a) Kaynaklar Arasındaki İlişkiler			
1) Mali Yeterlilik (Finansman)			
Öz Kaynaklar x 100			
----- =	130,44	17,50	136,36
Yabancı Kaynaklar			
2) İç Kaynaklar (Otofinansman)			
Kar Yedekleri x 100			
----- =	0	0	0
Ödenmiş Sermaye			
b) Varlıklar Arasındaki İlişkiler			
Bağlı Değerler x 100			
----- =	76,80	22,97	54,38
Varlıklar Toplamı			
c) Varlıklar ve Kaynaklar Arasındaki İlişkiler			
1) Bağlı Değerler ile bu değerlerin finansmanında kullanılan kaynakların ilişkileri:			
Bağlı Değerler x 100			
----- =	135,68	154,24	94,27
Öz Kaynaklar			
2) Paraya çevrilebilir ve hazır değerlerle bu değerlerin finansmanında kullanılan kaynakların ilişkisi (Disponibilite)			
Hazır Değerler x 100			
----- =	29,38	326,82	161,82
Kısa Süreli Borçlar			
(Genişletilmiş Likidite)			
Dönen Varlıklar x 100			
----- =	85,67	678,38	678,78
Kısa Süreli Borçlar			

2. MALİ SONUÇLAR

	2021	2022	2023
a) Karlılık (Rantabilite)			
1) Mali Karlılık (Mali Rantabilite)			
$\frac{\text{Dönem Karı} \times 100}{\text{Ödenmiş sermaye}} =$	-5,92	-1,24	138,97
$\frac{\text{Dönem Karı} \times 100}{\text{Öz Kaynaklar}} =$	-7,94	-1,68	13,49
$\frac{\text{Faaliyet Karı} \times 100}{\text{Öz Kaynaklar}} =$	20,06	36,80	27,31
2) İktisadi Karlılık (Ekonomik Rantabilite)			
$\frac{\text{Dönem Karı} + \frac{(\text{Finansman Giderleri} - \text{Yatırım Maliyetine Verilen Finansman Giderleri}) \times 100}{\text{Kullanılan Kaynaklar} - \text{İşletmeye açılmayan Yatırımlarda Kullanılan Kaynaklar}} =$	-5,13	-0,26	7,98
b) Mali Sonucu İlgilendiren Etkenler			
$\frac{\text{Ödenen Faizler} \times 100}{\text{Faize Tabi Yabancı Kaynaklar}} =$	0	0	0
$\frac{\text{Net Satış Hasılatı} \times 100}{\text{Kullanılan Kaynaklar} - \text{İşletmeye Açılmayan Yatırımlarda Kullanılan Sermaye}} =$	51,15	23,24	24,75

	2021	2022	2023
c) Kullanılan Sermaye (Kaynaklar Toplamı) Değişmelerin Karlılığı etkisi			
Net Satışlar x 100			
----- =	44,79	22,04	24,14
Kullanılan Kaynaklar			
Net Satışlar x 100			
----- =	79,12	147,99	41,84
Öz Kaynaklar			
Net Satışlar x 100			
----- =	193,05	28,62	52,91
Dönen Varlıklar			
Net Satışlar x 100			
----- =	58,32	95,94	44,38
Duran Varlıklar			
Net Satışlar x 100			
----- =	332,66	315,31	191,52
Alacaklar			

MALİ BÜNYE		(BİN TL)		
BİLGİ	YILLAR	2021	2022	2023
A. KAYNAKLAR TOPLAMI		14.028.124	52.427.631	190.160.713
1. ÖZ KAYNAKLAR		7.940.577	7.809.060	109.707.980
2. YABANCI KAYNAKLAR		6.087.547	44.618.571	80.452.733
a. Kısa Vadeli Borçlar		3.798.751	5.952.786	12.779.288
b. Uzun Vadeli Borçlar		2.288.796	38.665.785	67.673.445
B. VARLIKLAR TOPLAMI		14.028.124	52.427.631	190.160.713
1. DURAN VARLIKLAR		10.773.747	12.045.329	103.417.198
a. Bağlı Değerler		10.773.473	12.044.678	103.416.507
b. Uzun Sürede Paraya Çev. Değ.		274	651	691
2. DÖNEN VARLIKLAR		3.254.377	40.382.302	86.743.515
a. Kısa Sürede Paraya Çev. Değ.		2.138.378	20.927.638	66.064.550
b. Hazır Değerler		1.115.999	19.454.664	20.678.965

3. FAALİYET SONUÇLARI

	2021	2022	2023
a) Maliyet Giderleri Göstergesi			
Satışların Üretim x 100			
Maliyet Gider			
----- =	68,35	68,29	31,70
Net Satış Hasılatı			
b) Dönem Giderleri Göstergesi			
Satış Giderleri x 100			
----- =	0,25	0,27	0,12
Net Satış Hasılatı			
Diğer Faaliyet x 100			
Giderleri			
----- =	6,06	6,57	2,88
Net Satış Hasılatı			
c) Satış Göstergesi			
Satış Maliyeti x 100			
Tutarı			
----- =	74,65	75,13	34,71
Net Satış Hasılatı			
d) İşletme Faaliyet Göstergesi			
Faaliyet Karı x 100			
----- =	25,35	24,87	65,29
Net Satış Hasılatı			

MALİ BÜNYE		(BİN TL)		
BİLGİ	YILLAR	2021	2022	2023
A. GAYRİ SAFİ SATIŞ HASILATI		6.867.832	12.655.815	51.239.511
1. SATIŞTAN İADELER		0	0	0
2. İNDİRİMLER		585.111	1.099.295	5.343.076
B. SAFİ SATIŞ HASILATI		6.282.721	11.556.520	45.896.435
1. SATIŞLARIN ÜRETİM MALİYETİ		4.293.964	7.891.563	14.551.042
2. SATIŞ GİDERLERİ		15.396	31.540	56.108
3. DİĞER DÖNEM GİDERLERİ		380.533	759.686	1.322.682
SATIŞ MALİYETİ TUTARI		4.689.893	8.682.789	15.929.832
C. İŞLETME FAALİYET KARI		1.592.828	2.873.731	29.966.603
D. FAALİYET DIŞI GELİR VE KARLAR		1.303.213	5.047.763	12.119.337
FAALİYET DIŞI GİDER VE ZARARLAR		3.526.548	8.053.011	27.288.455
E. DÖNEM KARI/ZARARI		-630.507	-131.517	14.797.485

**DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

DHMI Çağrı Merkezi
444 34 64 (DHMI)
iletisimmerkezi@dhmi.gov.tr

Emniyet Mahallesi Mevlana Bulvarı No: 32
Yenimahalle / Ankara 06560 - Bina Kodu 908610
Adres Kodu 1709500076 - TÜRKİYE
T:+90 312 204 20 00 - F:+90312 222 09 76
dhmi@dhmi.gov.tr - www.dhmi.gov.tr

www.facebook.com/dhmi.gov.tr
www.twitter.com/dhmikurumsal
www.instagram.com/dhmigenelmudurlugu